KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

Call No. 294.1 Acc. No. 87013

Author വള്ളത്തോൾ, വിവ:

Title ശ്ലോകോദ്ധരസംഹിത - Vol-2

THE KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.
TRAVANCORE.

RGVEDA-SAMHITA

THE KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.
TRAVANCORE.

Vol: 11:

MANDALAM

II III IV V

Translated
By
VALLATHOL

Commentary
By
C. GOVINDAKURUP

NATIONAL

April 1956.

Published uuder the auspices of the Sahitya Akademi, India.

Price
Rupees Twelve.

Copies
2000.

All rights reserved by:
C. ACHUTHAKURUP.

C 1965

Publishers:
Vallathol Grandhalayam,
CHERUTHURUTHY,
TRAVANCORE-COCHIN STATE.

Printed at
The Vallathol Printing & Publishing House, Trichur
Travancore-Cochin State.

D.M. 1182

ഋഗ്വേദസംഹിത

വാള്യം 2.

രണ്ടും മൂന്നും നാലും അഞ്ചും

മണ്ഡലങ്ങൾ.

THE KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.
TRAVANCORE.
87013

വിവർത്തകൻ:
വള്ളത്തോൾ

ടിപ്പണീകാരൻ:
സി. ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പ്

1131 മേടം

ഇന്ത്യൻ സാഹിത്യ അക്കാഡമിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്.

294.1 Val. R

വില
പന്തിരണ്ടുറുപ്പിക.

കോപ്പി
രണ്ടായിരം.

പകർപ്പവകാശം:
സി. അച്യുതക്കുറുപ്പിന്നു്

പ്രസാധകന്മാർ:
വള്ളത്തോൾ ഗ്രന്ഥാലയം,
ചെറുതുരുത്തി
ടി. സി. സ്റ്റെയിറ്റ്

അച്ചടി:
വള്ളത്തോൾ പ്രിൻറിങ്ങ് & പബ്ലിഷിങ്ങ് ഹൌസ്, തൃശ്ശിവപേരൂർ.
ടി. സി. സ്റ്റെയിറ്റ്.

D.M. 1182

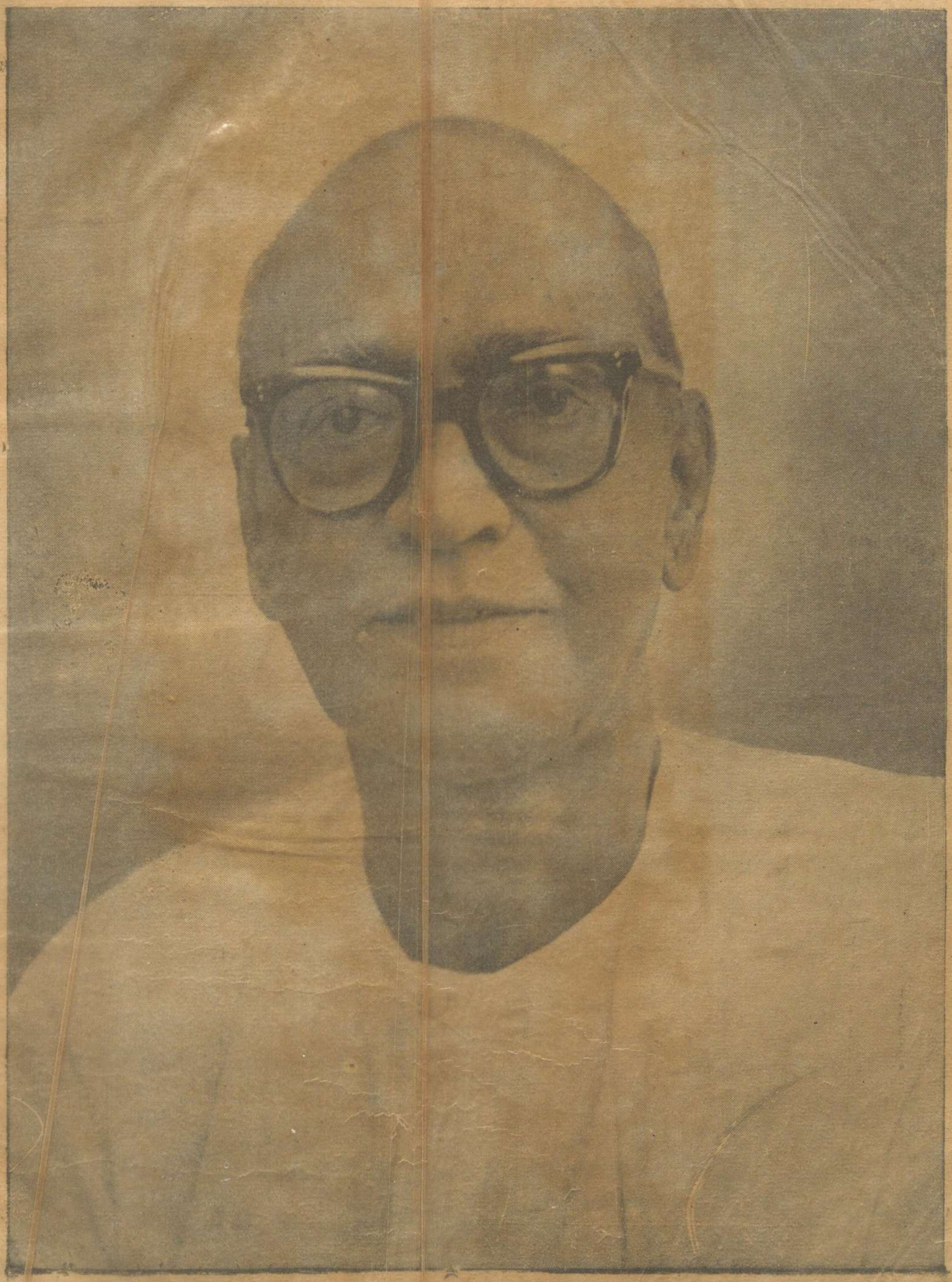

75th YEAR

വില
പന്തിരണ്ടുറുപ്പിക.

കോപ്പി
രണ്ടായിരം.

പകർപ്പവകാശം:
സി. അച്ചുതക്കുറുപ്പിന്ന്

294.1
Val. 2

പ്രസാധകന്മാർ:
വള്ളത്തോൾ ഗ്രന്ഥാലയം,
ചെറുതുരുത്തി
ടി. സി. സ്റ്റേഷൻ

ഒരുപ്പടി:
വള്ളത്തോൾ പ്രിൻറിങ്ങ് & പബ്ലിഷിങ്ങ് ഹൗസ്, തൃശ്ശിവപേരൂർ.
ടി. സി. സ്റ്റേഷൻ.

D·M· 1182

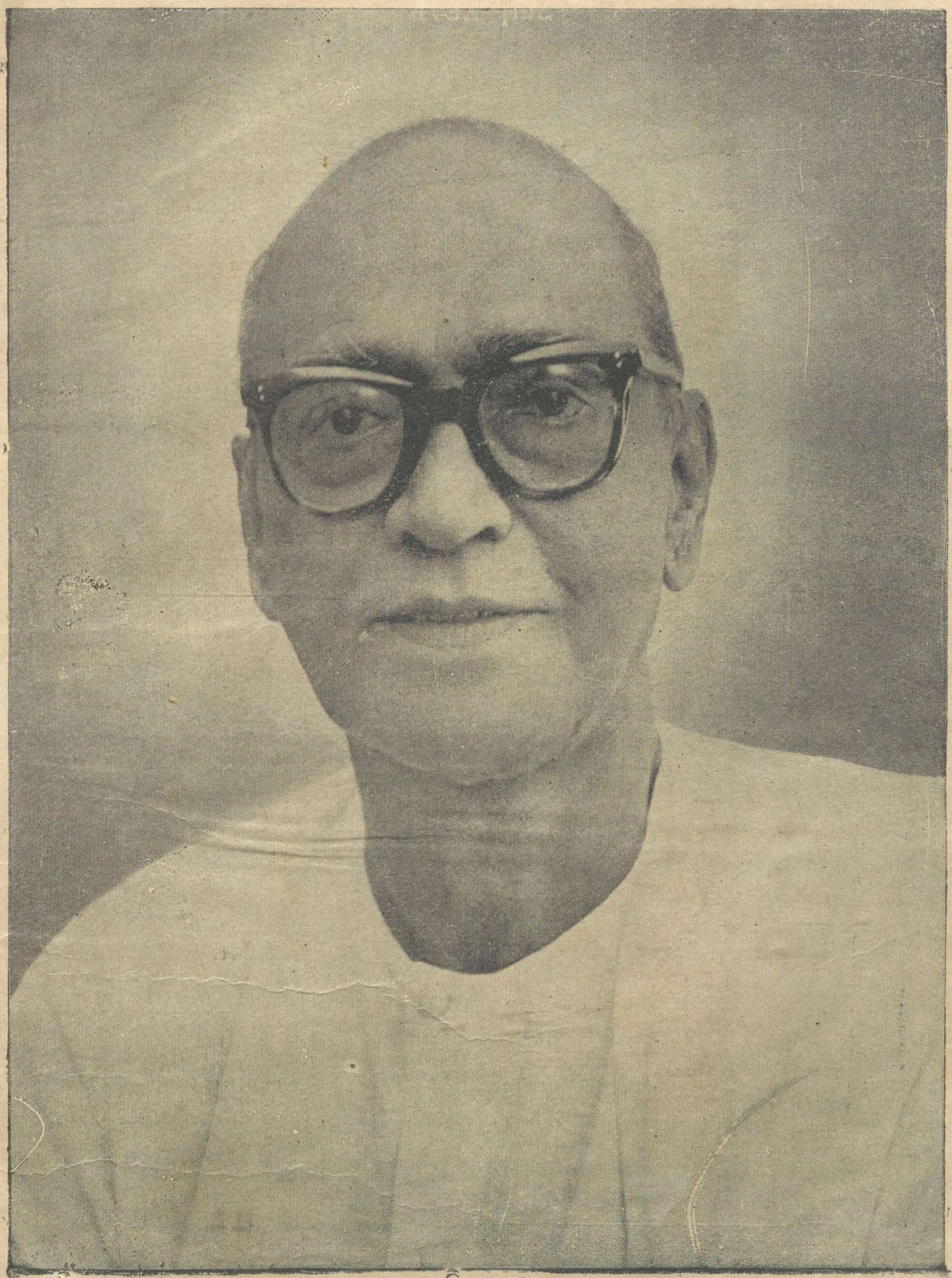

75th YEAR

ഋഗ്വേദം

രണ്ടാം മണ്ഡലം.

രണ്ടാമഷ്ടകം.

അഞ്ചാമധ്യായം.

മണ്ഡലം 2. അനുവാകം 1.

സൂക്തം 1.

ശൌനകൻ ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കാകളി)

അഗ്നേ, നൃപാല, നീയധ്വരനാഥകളി-
ലുൽപന്നനാകുന്നു; നീയാശ്രുശ്രുക്ഷണി;
നീ നീരിൽനിന്നു; നീ കല്ലുളിൽനിന്നു; നീ
സസ്യത്തിൽനിന്നു; നീ കാട്ടിൽനിന്നു ശുചേ! 1

സൂക്തം 1.

1. അഗ്നി ജലാദികളിൽനിന്നും ജനിയ്ക്കുന്നു. ആശ്രുശ്രുക്ഷണിയും ശുചിയും അഗ്നിപര്യായങ്ങളാം. നൃപാല—നേതാക്കളെ (യഷ്ടാക്കളെ) വിശേഷാൽ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവനേ.

ഹോത്രമഗ്നേ, തവ; പോത്രവും നേഷ്ടവു-
മാത്മിജ്യവും തേ; മഖേച്ചവഗ്നിത്ത്ര നീ;
അധ്വര്യും നീ; തേ പ്രശാസ്തൃവും; ബ്രാഹ്മണാ-
ച്ഛംസി, ഞങ്ങൾക്കു ഗൃഹേശനും നീ! ഗൃഹേ! 2

ഇന്ദ്രനഗ്നേ, സുശീലക്കു വൃഷാവു നീ;
വന്ദ്യൻ ബഹുജനകീർത്തിതൻ വിഷ്ണു നീ;
അർത്ഥഗൻ ബ്രഹ്മാവു നീ ബ്രഹ്മണസ്പതേ;
ധർത്താവു ബുദ്ധിയാൽ വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, നീ! 3

അഗ്നേ, ക്രിയാവാൻ വരുണരാജാവു, നീ;
ഭഗാഹിതൻ മിത്രൻ,നീഡിതൻ ദേവ, നീ;
അര്യ്യമാവാ,തതത്യാഗി നീ സൽപതി;
യംശനാ,നീതഫലൻ നീ മഖങ്ങളിൽ! 4

തഷ്ടാവു നീ സേവകനൊരു നന്മുതൽ;
സുഷ്ടുതി നിൻേറതു; ബന്ധു, നിൻദീധിതി;
പെട്ടെന്നയച്ചുകൊടുപ്പൂ, ഹയേന്ദ്രരെ-
പ്പുഷ്ടാർത്ഥനഗ്നേ, നരക്കൊരു കെല്പു നീ! 5

---

2. ഹോത്രം—ഹോതാവിൻെറ കർമ്മം. തവ—അങ്ങയ്ക്കുള്ളതാണ്. പോത്രം—പോതാവിൻെറ കർമ്മം. നേഷ്ടം—നേഷ്ടാവിൻെറ കർമ്മം. ആത്മിജ്യം—ഋത്വിക്കിൻെറ കർമ്മം. തേ—അങ്ങയ്ക്കുള്ളതാണ്. അഗ്നിത്ത്—ആഗ്നീധ്രൻ. പ്രശാസ്തൃം—പ്രശാസ്താവിൻെറ കർമ്മം. ഗൃഹേശൻ—ഗാർഹപത്യാഗ്നി. ഹോതാവും മറ്റും ഋത്വിക്കുകളുടെ പേരുകളാണ്.

3. സുശീലക്ക് അഭീഷ്ടങ്ങൾ വർഷിയ്ക്കുന്ന നീ ഇന്ദ്രനാകുന്നു. അർത്ഥഗൻ= ധനാഭിജ്ഞൻ. ബ്രഹ്മണസ്പതി=ഉൽകൃഷ്ടകർമ്മപാലകൻ. ധർത്താവ്—എല്ലാറ്റിനെയും നിലനിർത്തുന്നവൻ. ബുദ്ധിയാൽ—ബുദ്ധിമാന്മാരാൽ.

4. ക്രിയാവാൻ=കർമ്മവാൻ. ഭഗാഹിതൻ=അഹിതരെ (ശത്രുക്കളെ) നശിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ. മിത്രൻ—മിത്രനെന്ന ദേവൻ. ഈഡിതൻ=സ്തുതൻ. ആതതത്യാഗി=വ്യാപ്തമായ ത്യാഗ(ദാന)ത്തോടുകൂടിയവൻ. മഖങ്ങളിൽ ആനീതഫല(ഫലങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നവ)നായ നീ അംശൻ എന്ന ദേവനാകുന്നു.

5. നന്മുതൽ—നല്ല സമ്പത്തിനെ കൊടുക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം; കെല്പ് എന്നതിൻെറ സാരവും ഇതുതന്നെ. തഷ്ടാവ്—ഒരു ദേവൻ. സുഷ്ടുതി=നല്ല സ്തുതി. ദീധിതി=തേജസ്സ്. ബന്ധു—ഞങ്ങൾക്കു ബന്ധുവാണ്. ഹയേന്ദ്രരെ (ഉത്തമാശ്വങ്ങളെ) പെട്ടെന്നയച്ചുകൊടുക്കുന്നു—യജമാനന്മാർക്ക്. പുഷ്ടാർത്ഥൻ=സമ്പത്സമൃദ്ധൻ.

രുദ്രനഗ്നേ, വിരിവിണ്ണിനുയിരു നീ;
ഭക്തിനേതാവു നീ; മാരുതശക്തി നീ;
രക്തശീഷ്ണാശ്വൻ സുഖേന ചെല്ലുന്നു, നീ;
ഭക്തരെപ്പോറ്റുന്നു, പൂഷാവു നീ സ്വയം! 6

സേവകന്നാ ദ്രവിണോദസ്സു, നീ നൃപ;
ദേവൻ സവിതാവു, രത്നവാനായ നീ;
നീ ഭഗനഗ്നേ, ധനങ്ങളിൽശ്ശക്തിമാൻ;
നിന്നെ യജ്ഞേ ഭജിപ്പോനു നീ രക്ഷകൻ! 7

ആളുകളഗ്നേ, ചമയിപ്പു, ധീയുറ
പാലകനാം പുരാനായ നിന്നെഗ്ഗൃഹേ;
ഉത്തമസേന, നീയേതിനും സ്വാമി; നീ
പത്തുനൂറായിരങ്ങൾക്കും പ്രതിനിധി! 8

അച്ഛിപ്പു കമ്മികൾ, മൈകളിലാളുന്നൊ-
രച്ഛനാം നിന്നൊസ്സഹോദരത്വത്തിനും;
നിന്നെയഗ്നേ, പരിസേവിപ്പവനു നീ-
യുണ്ണി, സുഖദൻ സഖാവു,റ്റ രക്ഷകൻ! 9

അഗ്നേ, സമീപപ്രണമ്യൻ, സുമതി, നീ;
ചൊല്ലൊണ്ട ചോറിനും സ്വത്തിനും സ്വാമി, നീ;

---

6. വിരിവിണ്ണ്=വിശാലമായ സ്വർഗ്ഗം. ഉയിര്—പ്രാണഭൂതൻ, ബലപ്രദൻ. ഭക്തിനേതാവ്—ഹവിസ്സിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ. മാരുതശക്തി=മരുത്തുക്കളുടെ ബലം. രക്തശീഷ്ണാശ്വൻ—വായുവേഗികളായ ചെംകുതിരകളെ പൂട്ടി. ചെല്ലുന്നു—യാഗശാലയിൽ.

7. ദ്രവിണോദസ്സ്—ഒരഗ്നിയുടെ പേർ; സ്വർണ്ണം കൊടുക്കുന്നവൻ. ധനങ്ങളിൽശ്ശക്തിമാൻ—ധനദാനത്തിനു ത്രാണിയുള്ളവൻ.

8. ചമയിപ്പു=അലങ്കരിയ്ക്കുന്നു. ധീ—അറിവ്. ഉത്തമസേന=മികച്ച സേനകളോടു—ജ്വാലകളോടു—കൂടിയവനേ. ഏതിനും—എല്ലാ ഹവിസ്സുകൾക്കും. പ്രതിനിധി—പത്തുനൂറായിരങ്ങൾക്കു പകരം, അങ്ങുമാത്രം മതി.

9. മൈകളിലാളുന്നൊരച്ഛൻ—അച്ഛനെന്നപോലെ ലാളിച്ചു, ദേഹങ്ങളിൽ ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ജാരാഗ്നി. സഹോദരത്വത്തിനും—സൌഭ്രാത്രത്തിനുവേണ്ടിയും; അഗ്നിയെ അച്ഛനാക്കിയും ഭ്രാതാവാക്കിയും പൂജിയ്ക്കുന്നു.

കത്തിയെരിച്ചു, വെളിച്ചം തരുന്ന നീ;-
യധ്വരം സാധിച്ചി,യറുന്ന നീ ഫലം! 10

ദേവ, ദാതാവിന്നദിതിയഗ്നേ, ഭവാൻ;
നീ വാഴ്ത്തൽകൊണ്ടു വളരുന്നു, ഭാരതി;
ന്നർവഷ്മെത്തിയ ശക്തയില്ല ഭവാൻ;
നീ വൃത്രമാഥി ധനേശ, സരസ്വതി! 11

വർദ്ധിതനഗ്നേ, വരായുസ്സു, നീ; തവ
മുഗ്ധകാമ്യാഭയിൽ നില്ക്കുന്നു, ലക്ഷ്മികൾ;
നീയന്നാദ്യൻ, കടത്തിവിട്ടം മഹാൻ;
നീളെപ്പരന്നോരു വൻപണക്കുന്നു, നീ! 12

നിന്നെയഗ്നേ, കവേ, വായയാക്കീടിനാർ,
നിർമ്മലരാദിത്യർ നാവുമാക്കീടിനാർ:
നിന്നെയേ കാത്തിരിയ്ക്കുന്നു ധനാനുഭർ;
നിങ്കൽപ്പൊഴിച്ചതേ ഭക്ഷിപ്പു ദേവകൾ! 13

---

10. സമീപപ്രണമ്യൻ=അരികിൽത്തന്നെ നമസ്കരിയ്ക്കപ്പെടാവുന്നവൻ; മറവു ദേവന്മാരെപ്പോലെ പരോക്ഷനല്ല. എരിച്ചു— വീറും മറവും.

11. ദാതാവ്—ഹവിസ്സു നല്കുന്ന യജമാനൻ. അദിതി—രക്ഷിതാവ് എന്നർത്ഥം. ഭാരതിയായ നീ വാഴ്ത്തലാൽ (സ്തുതിയാൽ) വളരുന്നു. ന്നർവഷ്മെത്തിയ—വളരെക്കാലംചെന്ന, സനാതനിയായ. ശക്ത—ദാനസമർത്ഥ. വൃത്രമാഥി—പാപനാശനൻ. ആദിത്യാഗ്നിവായുക്കളുടെ ഭാരതി, ഇള, സരസ്വതി എന്നീ ദേവിമാർ ഭവാൻതന്നെ.

12. വർദ്ധിതനായ നീ വരായുസ്സാകുന്നു—ഉത്തമമായ ആയുസ്സു നല്കുന്നവനാകുന്നു. മുഗ്ധകാമ്യാഭ=സുന്ദരവും കമനീയവുമായ നിറം. ലക്ഷ്മികൾ=വിഭൂതികൾ; കാന്തികൾ എന്നുമാകാം. അന്നാദ്യൻ—അന്നസാധകൻ എന്നർത്ഥം. കടത്തിവിട്ടം—പാപം കടത്തിയയയ്ക്കുന്ന. വൻപണക്കുന്നു നീ—അങ്ങ് ഒരു വലിയ ധനക്കൂമ്പാരമാകുന്നു.

13. ആദിത്യർ—അദിതിപുത്രന്മാർ, ദേവന്മാർ; ഇവരുടെ ഭക്ഷണാസ്വാദനാവയവങ്ങൾ, നീയാണ്. ധനാനുഭർ—ഹവിസ്സാകുന്ന ധനത്തോടുകൂടിയവർ, ദേവന്മാർ. കാത്തിരിയ്ക്കുന്നു—അതിന്റെ കാരണം, അടുത്ത പാദത്തിൽ. പൊഴിച്ചതേ— ഹോമിച്ചതുമാത്രമാണ്, ദേവകൾക്കാഹാരം.

THE KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY KOTTAYAM. TRAVANCORE.

ആഹുതമഗ്നേ, ഭുജിപ്പു നിൻവായയാൽ,
സ്നേഹികളക്ഷയർ ദേവകളേവരും;
ഉണ്ണുന്നു, നിന്നാൽ മനുഷ്യരുമുൽപന്ന;-
മുണ്ണിയായ്ജ്ജാതൻ, ലതകൾക്കുദച്ചി നീ! 14

അക്ലുട്ടരിൽച്ചെന്നുമേരും, പിരിഞ്ഞിട്ടു;-
മഗ്നേ, ബലാൽ മുന്തിനില്പും, സുജാത, നീ;
നിന്നുടെയല്ലോ, മഹത്ത്വാലിഹാന്നങ്ങൾ;
മന്നിലും വാനിലും ചെല്ലുന്നു രണ്ടിലും! 15

അഗ്നേ, സ്തുതിയ്ക്കുന്നവർക്കു ഗവാശ്വമാ-
മർത്ഥം കൊടുക്കുന്ന ബുദ്ധിമാന്മാരെയും
ഞങ്ങളെയും കൊണ്ടുപോക, നീ നല്പാരിൽ;
ഞങ്ങൾ യജ്ഞത്തിൽ വാഴ്ത്തുവൂ, സുവീരരായ്! 16

സൂക്തം 2.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി.)

വായ്പിപ്പിനി,ഷ്ടിയാൽജ്ജാതവേദസ്സിനെ—
വാഴ്ത്തി യജിപ്പിൻ ഹവിസ്സാൽസ്സമിദ്ധനെ,

---

14. ആഹുതം—ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട ഹവിസ്സ്. അക്ഷയർ=ക്ഷയം (മരണം) ഇല്ലാത്തവർ. നിങ്കൽനിന്നുതന്നേ, മനുഷ്യർക്കും ഭക്ഷണം. ലതകൾക്ക് ഉണ്ണിയായ്—ലതാദ്യന്തവത്തിയാണല്ലോ, അഗ്നി. ഉദച്ചി=ഉയർന്ന അച്ചി(ജ്വാല)യോടുകൂടിയവൻ.

15. അക്ലുട്ടർ—ദേവകൾ. ബലാൽ മുന്തിനില്പും—ബലംകൊണ്ട് അവരെ കവിച്ചുനില്പും. ഇഹ—ഈ യജ്ഞത്തിലെ അന്നങ്ങൾ മഹത്ത്വംമൂലം അങ്ങയുടെയാണ്; അവ ദ്യാവാപൃഥിവികളിൽ രണ്ടിലും ചെല്ലുന്നു—വ്യാപിയ്ക്കുന്നു.

16. സ്തുതിയ്ക്കുന്നവർക്ക്—അങ്ങയെ പുകഴ്ത്തുന്ന സ്തോതാക്കൾക്ക്. ഗവാശ്വമാമർത്ഥം=ഗോവും കുതിരയുമാകുന്ന ധനം. ബുദ്ധിമാന്മാർ—യജമാനന്മാർ. നല്പാരിൽ—സജ്ജനാദിലോകത്തിൽ. സുവീരരായ്—നല്ല പുത്രാദികളോടുകൂടി.

സൂക്തം 2.

1. ഋത്വിക്കുകളോടു പറയുന്നു: ഇഷ്ടി=യജ്ഞം. സമിദ്ധനെ—ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ച അഗ്നിയെ. സുഹന്നൻ=നല്ല അന്നമുള്ളവൻ. കെല്പേകുവോൻ—ജരാരാഹിത്യം

സപന്നനെ,ക്കെല്പേകുവോനെ, ഹോതാവിനെ,
വിണ്ണിനു കൊണ്ടുപോം ദിവ്യനാമഗ്നിയെ! 1

കാക്കുന്നു രാത്രിപകലുകളങ്ങയെ,-
പ്പൈക്കഠം തൊഴത്തിൽക്കിടാവിനെപ്പോലവേ;
നിത്യം ദ്യുചാരി നീയഗ്നേ, പുരുകാമ്യ,
മർത്ത്യകാലത്തും ജ്വലിയ്ക്കുന്നു രാവിലും! 2

രോദോവിഹാരിയായ്,ശ്ശോഭനാലോകനായ്,
രോചിഷ്ണുവാം വേദ്യനഗ്നിയെദ്വേവകഠം
തേരിനെപ്പോലേ നടത്തുന്നു വേദിമേൽ,-
സ്സൂരൻ കണക്കേ നരക്കു നൃത്യഹ്നെ! 3

ക്ഷോണീനഭശ്ചാരി, വാനം നനപ്പവൻ,
പ്രാണായിതജ്വാലനപ്പൊന്നൊളിപ്രഭൻ
സ്ഥാപിതനാകുന്നു തൻവിവിക്തശാലയേ,
നീർപോലെ പാലകൻ, വിണ്ണിനു പോകുവോൻ! 4

യി വർത്തിച്ചു ശരീരത്തിനു ബലം നല്കുന്നവൻ. വിണ്ണിനു കൊണ്ടുപോം—യജമാനന്മാരെ.

2. രാത്രിപകലുകഠം—സായംപ്രാതഃകാലങ്ങഠം. അങ്ങയെ കാക്കുന്നു—കാത്തുനില്ക്കുന്നു. സായംകാലത്തും പ്രഭാതത്തിലുമാണല്ലോ, അഗ്നിഹോത്രം. നിത്യം—നിയമേന. ദ്യുചാരി=ദ്യോവിൽ ചരിയ്ക്കുന്ന. മർത്ത്യകാലം—മനുഷ്യരുടെ കർമ്മസമയങ്ങഠം.

3. രോദോവിഹാരി=വാന്യഴികളിൽ വ്യാപരിയ്ക്കുന്നവൻ. ശോഭനാലോകൻ=ശുഭദർശനൻ. രോചിഷ്ണു=പ്രകാശമാനൻ. വേദ്യൻ=ജ്ഞേയൻ. തേരിനെപ്പോലെ—തേർ ആളുകളെ ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥാനത്തേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുമല്ലോ; അതുപോലെ അഗ്നി ആളുകഠംക്ക് അഭീഷ്ടസിദ്ധി വരുത്തുന്നു. നൃത്യഹ്നൻ=സ്തുത്യൻ.

4. ക്ഷോണീനഭശ്ചാരി=രോദോവിഹാരി. വാനം നനപ്പവൻ—അന്തരീക്ഷത്തിൽ മഴവെള്ളം പാറുന്നവൻ. പ്രാണായിതജ്വാലൻ—ജ്വാലകളാണല്ലോ, അഗ്നിയുടെ പ്രാണങ്ങഠം. തൻവിവിക്തശാലയേ സ്ഥാപിതനാകുന്നു—തനിയ്ക്കുള്ളതായ വിജനമായ യജ്ഞഗൃഹത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. നീർപോലെ—വെള്ളം സർവ്വജീവനമാണല്ലോ. വിണ്ണിനു പോകുവോൻ—ഉയരെയ്ക്കുജ്വലിയ്ക്കുന്നതിനെ സ്വർഗ്ഗഗമനമാക്കി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

ലാത്തട്ടെ യാഗത്തിലെങ്ങുമാ ഹോതാവു:
വാഴ്ത്തി ഹവ്യത്താൽച്ചമയിപ്പിതാളുകം.
പൊൻതൊപ്പിയിട്ടവൻ സസ്യമെരിയ്ക്കുന്നു;
ചിന്തുന്നു, രോദസ്സിൽ വാൻപോലുഡുക്കളെ! 5

അബ്ഭവാനഗ്നേ, വളർന്നാളുകെ,ങ്ങാത്തൻ
നല്പിനായെങ്ങാംക്കു വായ്ക്കും ധനം തരാൻ;
വാനാഴികളെ വശത്താക്കുകെങ്ങാംക്കു,
മാനുഷനുമ്പരെ ഹവ്യങ്ങളാട്ടുവാൻ. 6

ഭൂരി നല്കുഗ്നേ—ശതം നല്കുകെങ്ങാംക്കു;
ചോറെന്ന കേഴംവിക്കതകു തുറക്ക നീ;
വാനാഴിയെ വഴങ്ങിയ്ക്കുവൻകമ്മണാ,
ഭാനുപോലേ പ്രഭാതോദ്യോതിതൻ ഭവാൻ! 7

ആനന്ദമേകുമുഷസ്സിൽ വളർന്നഗ്നി,
ഭാനുമാൻപോലേ വിളങ്ങും സുശോഭനായ്;
മത്സ്യസ്ഥനാ,ളുകാംക്ക പുരാൻ, ശുഭ-
സത്രൻ, ചരിയ്ക്കുമതിഥി നരനാവൻ! 8

ഇമ്പപ്പെട്ടത്തട്ടെയിമ്മട്ടൊ,ളി വീശു-
മുമ്പരിൽ മുമ്പനാം നിൻ ബുദ്ധി മർത്ത്യരെ:

---

5. ആ ഹോതാവ്—അഗ്നി. ചമയിപ്പിതു—സ്തുതിച്ചും ഹോമിച്ചും അ ദ്ദേഹത്തെ പ്രശോഭിപ്പിയ്ക്കുന്നു. പൊന്തൊപ്പി—പൊങ്ങിയ ജ്വാല. വാൻ—ആ കാശം. ഉഡുക്കം=നക്ഷത്രങ്ങം; തീപ്പൊരികാംക്ക നക്ഷത്രത്വം കല്പിച്ചിരിയ്ക്കയാ ണ്. ചിന്തുന്നു—വിതറുന്നു.

6. നല്ല്—ക്ഷേമം. വീണ്ടും വീണ്ടും യാഗങ്ങാം ചെയ്യാൻ മനുഷ്യനു കഴിവുണ്ടാകുമാറു, ദ്യാവാപൃഥിവികളെ ഞങ്ങാംക്ക് അനുകൂലകളാക്കിനിർത്തുക!

7. ഭൂരി—വളരെ ഗവാശ്വാദിധനം. ശതം—വളരെ വളരെ പുത്രാദിക ളെ. ചോറെന്ന കീർത്തിക്കതക്—അന്നമുണ്ടായാലേ കേഴംവി (കീർത്തി) കിട്ടുകയുള്ള വല്ലോ. വഴങ്ങിയ്ക്കു—വശത്തു നിർത്തിയാലും. വൻകമ്മണാ=വലിയ കർമ്മംകൊണ്ട്. ഭാനു=സൂര്യൻ. പ്രഭാതോദ്യോതിതൻ=പ്രഭാതത്താൽ പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നവൻ; പുലർകാലത്താണല്ലോ, അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുക.

8. ഭാനുമാൻ=സൂര്യൻ. ശുഭസത്രൻ=സുയജ്ഞൻ. ചരിയ്ക്കും—സഞ്ചാരി യായ. അതിഥി—അതിഥിപോലെ പൂജനീയൻ.

അധ്വരസ്തോതാവിനപ്പൈ ചുരത്തുമേ,
പത്തുനൂറീപ്സിതവിത്തമഗ്നേ, സ്വയം! 9

അഗ്നേ, ജനങ്ങളിൽ മുന്തിയോരാകെങ്ങ-
ളുഗ്രവീര്യത്താൽ,ക്ഷതിരയാൽ,ച്ചോറിനാൽ;
ഞങ്ങൾതൻ പഞ്ചജനങ്ങളിൽശ്ശോഭിയ്ക്ക,
തുംഗദുഷ്പാപമാം വിത്തം, രവിസമം! 10

കേൾക്കെങ്ങൾതൻ സ്തവം ധ്യഷ്ണോ, ബുധർ സുജ-
ന്മാക്കൾ പുകഴ്ത്തും പ്രശംസ്യനഗ്നേ, ഭവാൻ:
അന്നവാൻ സേവിപ്പു, പുത്രങ്കലാംവിധം
തന്നിടത്താളുന്ന യാജ്യനാമങ്ങയെ! 11

സ്തോതാക്കൾ, മേധാഢ്യരീയിരുപേരെങ്ങൾ
ജാതവേദസ്സേ, സുഖിതരാകങ്ങയാൽ:
പോരുമല്ലോ നീ പൊറുപ്പിനഗ്നേ, തരാൻ
ഭൂരിഹേമപ്രജാസൽപുത്രമാം ധനം! 12

---

9. ബുദ്ധി=നിനവ്. അപ്പൈ—അങ്ങയുടെ നിനവാകുന്ന കറവുപയ്യ്. ഈപ്സിതവിത്തം—ഇച്ഛിയ്ക്കപ്പെട്ട പലതരം (ഗവാശ്വാദി) ധനം അങ്ങയുടെ നിനവിൽനിന്നു സ്തോതാവു കറന്നെടുക്കുന്നു!

10. ഞങ്ങൾ സാധാരണരിൽ മീതെയാകുമാറു, ഞങ്ങൾക്കു ശ്രേഷ്ഠമായ വീര്യവും കൃതിരയെയും അന്നവും അവിടുന്നു തന്നരുളുക. തുംഗദുഷ്പാപം=തുംഗവും (ബഹുവും) ദുഷ്പാപ(ദുർല്ലഭ)വുമായിട്ടുള്ളത്. രവിസമം ശോഭിയ്ക്ക—സൂര്യനെപ്പോലെ ശോഭിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ.

11. ബുധർ=വിദ്വാന്മാർ. സുജന്മാക്കൾ=നല്ല ആളുകൾ. പ്രശംസ്യൻ=സ്തുത്യൻ. അന്നവാൻ—ഹവിഷ്മാൻ, യജമാനൻ. പുത്രങ്കലാംവിധം—അച്ഛൻ മകന്റെ അടുക്കലെന്നപോലെ, തന്നിടത്ത് (യാഗശാലയിൽ സ്വസ്ഥാനത്ത്) ആളുന്ന—ജ്വലിയ്ക്കുന്ന.

12. മേധാഢ്യർ=യജമാനന്മാർ. ഇരുപേർ—രണ്ടുകൂട്ടർ. അങ്ങയാൽ—അങ്ങയുടെ കനിവിനാൽ. പൊറുപ്പ്—കാലക്ഷേപം. ഹേമം=സ്വർണ്ണം. പ്രജകൾ=ആൾക്കാർ.

അഗ്നേ, സ്തുതിയ്ക്കുന്നവക്കു ഗവാശ്വമാ-
മത്ഥം കൊടുക്കുന്ന ബുദ്ധിമാന്മാരെയും
ഞങ്ങളെയും കൊണ്ടുപോക, നീ നല്പാരിൽ;
ഞങ്ങൾ യജ്ഞത്തിൽ വാഴ്ത്തുവൂ, സുവീരരായ്! 13

സൂക്തം. 3.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സ്; സമിദ്ധാദ്യഗ്നികം ദേവത.

(കാകളി)

വേദിമേൽ സ്ഥാപിതനായ സമിദ്ധാഗ്നി-
യാദൃശ്യനായ്ത്തീരും, സർവ്വലോകത്തിനും;
പാവകൻ ഹോതാവു മേധാവിയഹ്നായ്-
ദ്ദേവരെപ്പൂജിയ്ക്കും, ദേവൻ, പുരാതനൻ! 1

മുവ്വുലകും മഹത്പത്താലിടങ്ങളും
വെവ്വേറെ കാട്ടും നരാശംസനുജ്ജ്വലൻ
ഹൃത്തിനാൽ നൈ വീഴ്ത്തി ഹവ്യം കുതിത്തുകൊ-
ണ്ടധ്വരാഗ്രേ തെളിയിയ്ക്കട്ടെ,യുമ്പരെ! 2

അഗ്നേ, കനിഞ്ഞീഡിതൻ ഭവാനഹ്നാ-
യച്ചിപ്പൂ, മർത്ത്യനു മുമ്പിന്നമർത്ത്യരെ;

സൂക്തം 3.

1. ആദൃശ്യൻ=കാണാകുന്നവൻ. സർവ്വലോകത്തിനും=എല്ലാജ്ജനങ്ങൾക്കും. അഹ്നൻ—ദേവയജനയോഗ്യൻ. സമിദ്ധൻ, നരാശംസൻ മുതലായവർ അഗ്നികളാണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. പൂജിയ്ക്ക—യജിയ്ക്കട്ടെ.

2. ഇടങ്ങൾ—ആഹുതിസ്ഥാനങ്ങൾ. കാട്ടും—വെളിപ്പെടുത്തുന്ന. ഹൃത്തിനാൽ നൈ വീഴ്ത്തി—ഉപസ്തരിച്ച്; തന്റെ ഹൃദയം നെയ്യാണ്, അലിവേറിയതാണ്! അധ്വരാഗ്രേ—ഹോമസമയത്ത്. തെളിയിയ്ക്കട്ടെ—വ്യക്തീകരിയ്ക്കട്ടെ; തൃപ്തിപ്പെടുത്തട്ടെ എന്നർത്ഥം.

3. ഈഡിതൻ=സ്തുതൻ; ഈഡിതൻ എന്ന അഗ്നി. മർത്ത്യനു മുമ്പ്—മനുഷ്യൻ ഹോമിയ്ക്കുന്നതു പിന്നീടാണ്. മരുത്വാനെ—മരുത്തുക്കളോടുകൂടിയ ഇന്ദ്ര

ആ നീ വിളിയ്ക്ക, കെല്പാന്ന മരുത്വാനെ;-
യച്ചിപ്പിനഗ്ര്യരേ, ദർഭസ്ഥനിന്നനെ! 3
ദേവ, ബർഹിസ്സേ, വളന്ന സുവീരമാം
നീ വിരിയ്ക്കപ്പെടുകെ,ങ്കുമീ വേദിമേൽ:
ഹേ വസുവിശ്വദേവോദിത്യയാജ്യരേ,
വാഴ്വിൻ ധനാർത്ഥം പ്ലുതാസിക്തമാമിതിൽ! 4
വാഴ്ത്തിവണങ്ങി വിളിയ്ക്കപ്പെടും മഹാ-
ദ്വാർദ്ദേവിമാരേ, തുറപ്പിനർപ്പിക്കുവാൻ;
വ്യാപ്തമാരധ്വസ്ഥമാർ നിങ്ങൾ സദ്വീര-
കീർത്തിമത്താം നിറം കൂട്ടി,പ്പുകഴ്വിൻ! 5
ഞങ്ങൾ സൽക്കർമ്മാർത്ഥമച്ചിച്ച നിത്യമാർ,
ഭംഗിയിൽ നെയ്യുവോർപോലേ സമേതരായ്
നല്കട്ടെ വാർന്നാൽ മഖത്തിന്നുടപ്പിനായ്—
നേക്കു നീർ പാറുന്ന വാസരരാത്രികൾ! 6
ബോധവും മൈമാൺപുമേറിയ രണ്ടു വിൺ-
ഹോതാക്കളാദിമർക്കാൽ യജിപ്പവർ

നെ. നാലാംപാദം സ്തുതിക്കുകളോടുള്ളതാണ്: ദർഭസ്ഥൻ=ദർഭപ്പുല്ലിലിരിയ്ക്കുന്നവനായ.

4. ബർഹിസ്സ്=ദർഭ; ഇതിന്റെ ദേവതയായ ബർഹിസ്സെന്ന അഗ്നിയോടു പറയുന്നത്: സുവീരം=നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടിയത്; ഞങ്ങൾക്കു നല്ല വീരന്മാരെ (പുത്രാദികളെ) നല്കുന്നത്. ഹേ വസുക്കളും വിശ്വേദേവകളും ആദിത്യരുമാകുന്ന യാജ്യരേ(യജനീയരേ), നിങ്ങൾ ധനാർത്ഥം (ഞങ്ങൾക്കു ധനം തരാൻ) പ്ലുതാസിക്തമാം (ഉപസ്തരിയ്ക്കപ്പെട്ട) ഇതിൽ (ദർഭവിരിപ്പിൽ) വാഴ്വിൻ (ഇരിയ്ക്കുവിൻ).

5. മഹാദ്വാർദ്ദേവിമാർ=മഹതികളായ (അഗ്നിയുടെ) ദ്വാരദേവതമാർ; വാതിലുകൾ. അധ്വസ്ഥമാർ—ഉപദ്രവിയ്ക്കപ്പെടാത്തവർ, ശക്തിമതികൾ. സദ്വീരകീർത്തിമത്താം നിറം കൂട്ടി—യജമാനനു നല്ല വീരന്മാരാലും യശസ്സാലുമുള്ള ശോഭയുളവാക്കി.

6. ഭംഗിയിൽ നെയ്യുവോർ—രണ്ടു നെയ്ത്തുവിദഗ്ധമാർ. സമേതരായ്=തമ്മിൽച്ചേർന്ന്. വാർന്നാൽ—യജ്ഞാംഗങ്ങൾ. നേക്കു—ശരിയ്ക്കു, വഴിപോലെ. ഓരോ യജ്ഞാംഗത്തെയും ക്രമേണ അനുഷ്ഠിപ്പിച്ചു, പൂർത്തിവരുത്തട്ടെ!

7. ബോധം=അറിവ്. മൈമാൺപ്=ആകാരസൌഷ്ഠവം. വിൺഹോതാക്കൾ—ദിവ്യാഗ്നിജാതരായ ഹോതാക്കൾ; ഭൌമാഗ്നിയും അന്തരിക്ഷാഗ്നിയും.

വേദിയിൽത്തുംഗമാം മൂന്നിടത്തു വസി-
ച്ചാദിത്യരെ യജിയ്ക്കട്ടെ, കാലങ്ങളിൽ! 7
നമ്മഠംക്കു ബുദ്ധി തരുന്ന സരസ്വതി,-
യമ്മട്ടിളാദേവി, സർവ്വ ഭാരതി,
ഇമ്മൂന്നുദേവിമാർ കാക്കട്ടെ, ഗേഹമാ-
ണ്ടിമ്മഖം, ഹാനി പറ്റാതെ ഹവിസ്സിനാൽ! 8.
വേഗവാനന്നവാൻ ദേവകാമൻ ശ്രുഭ-
യാഗൻ ജനിയ്ക്കട്ടെ, കാഞ്ചനനേർനിറൻ:
തൃഷ്ടാവു വേരാം പ്രജയെ നമുക്കു ന-
ല്കട്ടെ; ദേവാന്നവുമെത്തട്ടെ, നമ്മളിൽ! 9
സമ്മതിച്ചന്തികേ വാഴ്ക വനസ്പതി;
മെമ്മേ പചിയ്ക്കട്ടെ,യഗ്നി ഹവിസ്സിനെ;
ദിവ്യൻ ശമിതാവഭിജ്ഞൻ ത്രിസികതമാം
ഹവ്യത്തെയെത്തിച്ചിടട്ടേ, നിലിമ്പരിൽ! 10
നെയ്യു തൂകുന്നു ഞാൻ: നെയ്യാൽപ്പിറന്നവൻ,
നെയ്യിൽ വാഴ്വോനിവൻ, നെയ്യാൽജ്ജ്വലിപ്പവൻ;
ആഹുതിതോറും വിളിയ്ക്കു, രസിപ്പിയ്ക്കു;
സ്വാഹാകൃതം ഹവിസ്സേല്ക്കു, വൃഷാവു നീ! 11

ആദിമർ—പ്രഥമപൂജ്യന്മാർ. ഋക്കാൽ—മന്ത്രം ചൊല്ലി. മൂന്നിടം—ഗാർഹപത്യാഹവനീയദക്ഷിണസ്ഥാനങ്ങളം. ആദിത്യർ=ദേവന്മാർ.

8. സർവ്വ—സർവ്വവിഷയവ്യാപ്ത. ഗേഹമാണ്ട്—യാഗശാലയിൽ വന്ന്. ഹവിസ്സിനാൽ—നമ്മളം കൊടുത്ത ഹവ്യംകൊണ്ട്.

9. ജനിയ്ക്കട്ടെ—വേഗവാനും മറവുമായ പുത്രൻ നമുക്കു പിറക്കട്ടെ. വേരാം പ്രജയെ—കുലത്തെ നിലനിർത്തുന്ന സന്താനത്തെ. ദേവാന്നം—ദേവന്മാർക്കുള്ള അന്നം.

10. സമ്മതിച്ച്—കർമ്മത്തിന്ന് അനുമതി തന്ന്. അന്തികേ—നമ്മുടെ അരികിൽ. വനസ്പതി—യൂപദേവതയായ അഗ്നി. അഗ്നി—അടുപ്പിലെ അഗ്നി. ശമിതാവ്—ശമിതാവ് എന്ന അഗ്നി. ത്രിസികതം—ഉപസ്തരണം, അവഘാനം, അഭിഘാരണം എന്നിവകൊണ്ടു ശുദ്ധീകൃതം. നിലിമ്പരിൽ—ദേവന്മാരുടെ അടുക്കൽ.

11. തൂകുന്നു—അഗ്നിയിൽ വീഴ്ത്തുന്നു. ഇവൻ—അഗ്നി. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷവചനം: വിളിയ്ക്കു—ദേവന്മാരെ. സ്വാഹാകൃതം—സ്വാഹാ എന്നുച്ചരിച്ചു ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട. ഏല്ക്കു—വഹിച്ചാലും.

സൂക്തം 4.

ഭൃഗ്വംഗിരോത്തൻ സോമാഹുതി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്. അഗ്നി ദേവത.

യാതൊരു ജാതവേദസ്സായ ദേവൻ ദേവന്മാർവരെയുള്ളവരെ ഒരു സുഹൃത്തെന്നപോലെ താങ്ങിപ്പോരുന്നുവോ; ആ അഗ്നിയെ, തുലോം തിളങ്ങുന്നവനെ, തുലോം നിഷ്പാപനെ, മനുഷ്യക്ക് അതിഥിയെ, ശോഭനാന്നനെ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഞാൻ വിളിയ്ക്കാം. 1

ഭൃഗുക്കളേ, ഈ അഗ്നിയെ പരിചരിച്ച രണ്ടിടങ്ങളിൽ—അന്തരിക്ഷത്തിലും മനുഷ്യപ്രജകളിലും—പ്രതിഷ്ഠിച്ചത്. ദേവകളിൽവെച്ചു ശീഘ്രഗമനനും ജവനാശനനുമായ അവിടുന്നു വിരോധികളെയെല്ലാം തീരെ കീഴമത്തട്ടെ! 2

ദേവകൾ പോകുമ്പോൾ യാതൊരുവനെയാണോ, മനുഷ്യപ്രജകളിൽ ഒരു പ്രിയസുഹൃത്തിനെയെന്നപോലെ നിർത്തിയത്; ഹവിർദ്ദാതാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ യാവനൊരുത്തൻ ആധാനംചെയ്യപ്പെടുന്നുവോ; ആ സമ്പൽകരനായ അഗ്നി കാമിനികളായ യാമിനികളിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു! 3

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പുഷ്ടി, സ്വന്തം പുഷ്ടിപോലെ സന്തോഷകരമാണ്; വളർന്നു ചുട്ടെരിപ്പാൻതുടങ്ങുന്ന ഇദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നതും സന്തോഷകരംതന്നെ. ഇദ്ദേഹം മരങ്ങൾക്കിടയിൽ, ഒരു തേർക്കുതിര വാലാട്ടുന്നതുപോലെ, നാവിളക്കും! 4

സൂക്തം 4.

1. ദേവന്മാർവരെയുള്ളവരെ—മനുഷ്യർമുതൽ ദേവകൾവരെയുള്ള ജനങ്ങളെ.

2. ജവനാശൻ=വേഗമേറിയ കുതിരകളുള്ളവൻ.

3. പോകുമ്പോൾ—സ്വർഗ്ഗത്തിലെയ്ക്കു തിരിയ്ക്കുമ്പോൾ. പ്രിയസുഹൃത്തിനെയെന്നപോലെ—വിദേശത്തെയ്ക്കു പോകുന്നവർ സ്വഗൃഹരക്ഷയ്ക്ക് ഒരു സ്നേഹിതനെ വെയ്ക്കുന്നതുപോലെ. കാമിനികൾ—അഗ്നിയെ കാമിയ്ക്കുന്നവർ. യാമിനികൾ=രാത്രികൾ.

4. ഒരാൾക്കു സ്വന്തം പുഷ്ടി എപ്രകാരമോ, അപ്രകാരം സന്തോഷകരമാണ്, അഗ്നിയുടെ പുഷ്ടി (തടിയ്ക്കൽ, കത്തിപ്പടരുക). നാവ്—ജ്വാല.

ആരുടെ മഹത്ത്വം എന്റെ ആളുകൾ സ്തുതിയ്ക്കുന്നുവോ, അ
ദ്ദേഹം സ്വന്തം രൂപം ജ്വലിക്കുകളെ കാണിയ്ക്കും. അവിടുന്നു ഹവ്യ
ങ്ങളിൽ വിചിത്രശോഭകൊണ്ടു തിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നു. അവിടുന്നു കിഴ
വനായിട്ടു, വീണ്ടും വീണ്ടും യുവാവായിച്ചമയുന്നു! 5

അവിടുന്നു വനങ്ങളിൽ, ദാഹംപൂണ്ടവൻപോലെ ഉജ്ജ്വലി
യ്ക്കുന്നു; വെള്ളംപോലെ ഒഴുകുന്നു; തേർക്കുതിരപോലെ മുരളുന്നു; ആ
പൊള്ളിയ്ക്കുന്ന കൃഷ്ണവർത്മാവു നക്ഷത്രങ്ങളാൽ പുഞ്ചിരിയിടുന്ന നഭ
സ്സുപോലെ പ്രകാശിയ്ക്കുന്നു. 6

ആ തേജസ്വിയായ അഗ്നി നാനാരൂപനായി സ്ഥിതിചെയ്യു
ന്നു; ഭൂമിയിലെങ്ങും വളരുന്നു; വരണ്ടവയെ എരിച്ചും, നോവിയ്ക്കുന്നവ
യെ കരിച്ചും, ധാരാളം കൂടിയ്ക്കുന്നപോലെയായും, ഇടയനില്ലാത്ത ഒരു
നാല്ക്കാലിപോലെ സ്വയം മേഞ്ഞുനടക്കുന്നു! 7

അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ മുമ്പത്തെ അഭീഷ്ടദാനം സ്മരിച്ചു (ഞ
ങ്ങൾ) ഇപ്പോൾ മൂന്നാം യാഗത്തിലും (അങ്ങയെ) സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുന്നു.
അങ്ങു ഞങ്ങൾക്കു, വീരരെ അടക്കുന്നതും മഹത്ത്വം കോംവിപ്പെട്ടതു
മായ അന്നത്തെയും സത്സന്താനത്തെയും ധനത്തെയും തന്നരുളുക! 8

അഗ്നേ, ഗൃത്സമദന്മാർ അങ്ങയുടെ തുണയാൽ, ഗ്രഹയിൽക്കി
ടക്കുന്ന രമണീയങ്ങളെ കീഴടക്കണം, നല്ല വീരന്മാരെ നേടണം, ആ
ക്രമണം താങ്ങണം; അതിന്നു തക്ക അന്നം അവിടുന്നു മേധാവികൾ
ക്കും സ്തോതാക്കൾക്കും നല്കിയാലും! 9

---

5. അദ്ദേഹം—അഗ്നി. ജ്വലിക്കുകളെ കാണിയ്ക്കും—അവരുടെ മുമ്പിൽ ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കും. വിചിത്രശോഭ—ഓരോന്നു ഹോമിയ്ക്കുമ്പോൾ ഓരോ നിറം കാണുമല്ലോ. കിഴവനായിട്ടു—കെടാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു. യുവാവായിത്തീരുന്നു—നെയ്യും മറ്റും വീഴ്ത്തുകയാൽ കത്തിയാളുന്നു.

6. ദാഹം പൂണ്ടവൻ—വെള്ളം കുടിപ്പാൻ വെമ്പുന്നവൻ. കൃഷ്ണവർത്മാവ്=അഗ്നി; അഗ്നിയുടെ വഴി പുകകൊണ്ടു കറുക്കുമല്ലോ.

7. വരണ്ടവ—മരവും കുറിക്കാട്ടും മറ്റും. നോവിയ്ക്കുന്നവ—മുള്ളും മറ്റും. കൂടിയ്ക്കുന്നതു—വൃക്ഷാദികളുടെ നീരിനെ.

8. മഹത്ത്—വളരെപ്പേരെ പുലർത്താൻ മതിയാവുന്നത്.

9. ഗ്രഹയിൽക്കിടക്കുന്ന രമണീയങ്ങൾ—ഭൂഗർഭത്തിലുള്ള നിധികൾ. ആക്രമണം—ശത്രുക്കളുടെ. മേധാവികൾ—യജമാനന്മാർ.

സൂക്തം 5.

സോമാഹുതി ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.
('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ)

ജാതനായ്, ജീവസ്സേകും പിതാവാം
ഹോതാവു പിതൃരക്ഷാർത്ഥം;
വെന്നാടക്കേണ്ടും മാന്യമാം ധന-
വൃന്ദം നേടാവൂ, സാന്നർ നാം. 1

സത്രനേതാവാമാരിലോ രശ്മി-
സപ്തകം പാടേ വ്യാപിപ്പൂ;
മർത്ത്യൻപോലപ്പോതാവെട്ടാം യജ്ഞ-
കൃത്യവും ചെയ്വൂ, നിശ്ശേഷം! 2

അല്ലെങ്കിലിങ്ങെട്ടുപ്പാനും സ്തോത്രം
ചൊല്ലാനുമറിവോനവൻ
ജുഹ്വിക്കമ്മത്തിലെല്ലാം വ്യാപിപ്പൂ,
ചക്രത്തിൽ നേമിപോലവേ! 3

ശുദ്ധയജ്ഞത്തോടൊത്തല്ലോ, ശുദ്ധി-
കൃത്താം പ്രശാസ്താവുണ്ടായി;

സൂക്തം 5. ✓

1. പിതാവ്=പാലകൻ. ഹോതാവ്—അഗ്നി. പിതൃരക്ഷാർത്ഥം—യജമാനന്മാരെ രക്ഷിപ്പാൻ. സാന്നർ—ഹവിസ്സാകുന്ന അന്നത്തോടുകൂടിയവർ.

2. സത്രനേതാവ്=യജ്ഞനിർവ്വാഹകൻ. രശ്മിസപ്തകം—ഏഴു ഹോത്രങ്ങൾ. പോതാവ്—ദേവകളുടെ പോതാവെന്ന ജുഹ്വിക്കായ അഗ്നി. മർത്ത്യൻ—മനുഷ്യനായ പോതാവ്. എട്ടാം—സപ്തഹോത്രങ്ങളോടുകൂടി എട്ടാമത്തെ കർമ്മവും നിർവ്വഹിയ്ക്കുന്നു.

3. എടുപ്പാനും—അധ്വര്യുവായിനിന്നു ഹവിസ്സു കൈക്കൊൾവാനും. സ്തോത്രം ചൊല്ലാനും—ഹോതാവായിനിന്നു സ്തുതിപ്പാനും. വ്യാപിപ്പൂ—പെരുമാറുന്നു. ചക്രം=തേരുരുൾ. നേമി=ഉരുൾച്ചുറ്റ്.

4. ശുദ്ധികൃത്=വിശുദ്ധിയുണ്ടാക്കുന്നവൻ. പ്രശാസ്താവ്—ദേവന്മാരുടെ പ്രശാസ്താവെന്ന ജുഹ്വിക്കായ അഗ്നി. ഉണ്ടായി=ജനിച്ചു. സത്യം—തീച്ചയായും ഫലപ്രദം. ഏതൽക്കർമ്മം=ഇവന്റെ (അഗ്നിയുടെ) കർമ്മം; കർമ്മങ്ങൾ. വിദ്വാൻ—

THE KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
KOTTAYAM.
TRAVANCORE.

സത്യമാമേതൽക്കമ്മത്തിൽക്കേറും,
വിദ്വാൻ കൊമ്പത്തുപോലവേ! 4
മുത്തണച്ചിതിൽച്ചെന്നു ചേഷ്ടിയ്ക്കും
ഹസ്താംഗുലികൾ നൂറും,
മൂന്നിലും മുഖ്യമാമിന്നേഷ്ടാവിൻ
മൂർത്തിയെശ്ശ്രീ ശ്രുഷിയ്ക്കുന്നു. 5
അമ്മതന്നനുജത്തി നെയ്യെട്ട-
ത്തന്തികേ ചെല്ലുംവേളയിൽ
ഹൃഷ്ടനായ്ത്തീരും,മധ്വയ്യുവിവൻ,
വൃഷ്ടിയാൽ നെല്ലുപോലവേ! 6
താൻതാൻ സ്വകമ്മത്തിന്നൃത്വിക്കായോ-
നേന്തുമാറാകിടുങ്ങാർത്വിജ്യം:
സ്തോത്രം ചൊല്ലാവൂ നാമുടനതി-
മാത്രം നല്കാവൂ, ഹവ്യവും! 7
ആചരിയ്ക്കട്ടേ വിദ്വാനിങ്ങഗ്നേ,
പൂജാർഹക്കെല്ലാം ധാരാളം:
അങ്ങയ്ക്കുതന്നെയുള്ളതാണല്ലോ,
ഞങ്ങൾ നടത്തുമീ യാഗം! 8

അറിവുള്ള യജമാനൻ. കൊമ്പത്തുപോലവേ—മരംകേറുന്നവൻ ഒരു കൊമ്പിന്മേൽ നിന്നു മറെറാരു കൊമ്പിന്മേൽ കേറുന്നതുപോലെ, കർമ്മങ്ങൾ ക്രമേണ അനുഷ്ഠിയ്ക്കും.

5. മുത്തണച്ച്=സന്തോഷമുളവാക്കിക്കൊണ്ട്. ഇതിൽ—കർമ്മത്തിൽ. ഹസ്താംഗുലികൾ=കൈവിരലുകൾ. നൂറും—വളരെ പ്രാവശ്യം. മൂന്നിലും മുഖ്യം—മൂന്നഗ്നികളുടേതിനെക്കാളും മുന്തിയ. ഇന്നേഷ്ടാവ്—ദേവകളുടെ നേഷ്ടാവെന്ന ഋത്വിക്കായ ഈ അഗ്നി.

6. അമ്മതന്നനുജത്തി—വേദിയുടെ അനുജത്തി, ജുഹു. ഹൃഷ്ടനായ്ത്തീരും=ഹർഷിയ്ക്കും. അധ്വയ്യുവിവൻ—ദേവകളുടെ അധ്വര്യു, ഈ അഗ്നി.

7. ഋത്വിക്കായോൻ—ദേവന്മാരുടെ ഋത്വിക്കായ അഗ്നി. ഇങ്ങ്—മനുഷ്യരുടെ. ആർത്വിജ്യം ഏറ്റുമാറാക—ഋത്വിക്കിന്റെ ചുമതല വഹിയ്ക്കട്ടെ. അതിമാത്രം=ധാരാളം.

8. വിദ്വാൻ—അങ്ങയുടെ മാഹാത്മ്യമറിയുന്ന യജമാനൻ. പൂജാർഹർ—ദേവന്മാർ. ധാരാളം ആചരിയ്ക്കട്ടെ—വളരെ പൂജനമനുഷ്ഠിയ്ക്കട്ടെ; അതിന്നനുഗ്രഹിച്ചാലും.

സൂക്തം 6.

സോമാഹുതി ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

ഇതാ, മദീയം ചമത,യിതാ, കൈക്കൊള്ളുകാഹുതി;
അഗ്നേ, കേൾക്കുകയുംചെയ്ത വഴിപോലീ സ്തവങ്ങളെ! 1
അഗ്നേ, സുജാത, സേവിയ്ക്കാമിതുകൊണ്ടെങ്ങളങ്ങയെ
ഇസ്സൂക്തംകൊണ്ടുമൂർജ്ജസ്സിൻപുത്ര, സാവ്ത്രികക്രതോ! 2
ആ സ്തോത്രവശനായ് ദ്രവ്യമിച്ഛിപ്പോനാകുമങ്ങയെ
പൂജിയ്ക്കാം ദ്രവിണോദസ്സേ, നതിയാലെങ്ങൾ പൂജകർ! 3
അതു കേൾ, സൂരി മഘവാൻ ധനേശൻ ധനദൻ ഭവാൻ;
ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കയുംചെയ്യേണ്ടുങ്ങളിൽനിന്നു രിപുക്കളെ! 4
അവൻ നമുക്കു വാനിങ്കൽനിന്നു വഷ്ടം, നമുക്കവൻ
നല്കട്ടെ വൻകെല്പു,മവൻ നമുക്കായിരമന്നവും! 5
തുലോം യുവാവേ, യജ്ഞാഹ്, ഞങ്ങൾതൻ സ്തവനങ്ങളാൽ
വന്നാലും, ദൂത, ഹോതാവേ, രക്ഷയ്ക്കിപ്പുവങ്കൽ നീ! 6
ഉള്ളിൽക്കടക്കുവോനല്ലോ, ദ്വിജന്മജ്ഞൻ ഭവാൻ കവേ,
ജനങ്ങൾക്കും സഖാക്കൾക്കും ഹിതൻ ദൂതൻകണക്കിനേ! 7

സൂക്തം 6.

1. ഈ സ്തവങ്ങൾ—എന്റെ സ്തുതികൾ.

2. ഇതുകൊണ്ട്—ഈ ആഹുതികൊണ്ട്. ഇസ്സൂക്തംകൊണ്ടും സേവിയ്ക്കാം. ഊർജ്ജസ്സ്=ബലം. സാവ്ത്രികക്രതോ—എല്ലാടത്തും യജിയ്ക്കപ്പെടുന്നവനേ.

3. ദ്രവ്യം—ഹവിസ്സാകുന്ന ധനം.

4. അതു—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതി. മഘവാൻ=അന്നവാൻ.

6. തുലോം യുവാവ്=യുവതമൻ. രക്ഷയ്ക്കിപ്പുവങ്കൽ—രക്ഷാർത്ഥിയായി പൂജിയ്ക്കുന്നവന്റെ (എന്റെ) അടുക്കൽ.

7. ഉള്ളിൽ—ആളുകളുടെ ഹൃദയത്തിൽ; ജനഹൃദയജ്ഞൻ. ദ്വിജന്മജ്ഞൻ—രണ്ടു കൂട്ടരെയും, യഷ്ടാക്കളെയും യഷ്ടവ്യരെയും അറിയുന്നവൻ. ദൂതൻകണക്കിനേ—ജനാഭിപ്രായമറിയാൻ രാജാവിനാൽ നിയുക്തനായ ദൂതൻ അതു മനസ്സിലാക്കുന്നതുപോലെ, ഭവാൻ ഞങ്ങളുടെ ഉള്ളറിയുന്നു.

അതിനാൽപ്പൂത്തി തരികിങ്ങ,ഭിജ്ഞനുയിരുള്ള നീ;
യഥാക്രമം ചെയ്ത മഖ;-മിദ്ദ്രഭയിലിരിയ്ക്കുക! 8

സൂക്തം 7.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

അങ്ങഗ്നേ, കൊണ്ടുവന്നാലു,മതിതാരുണ്യ, ഭാരത,
മികച്ചതായൊളിപെറും പുരുകാമ്യധനം വസോ! 1
സുരന്മാരുയും നരന്മാരുയും വൈരമിങ്ങു ഫലിയ്ക്കാലാ:
സംരക്ഷിയ്ക്കണമാ വിദ്വേഷത്തിൽനിന്നെങ്ങളെബ്ഭവാൻ! 2
മാറാരെയൊക്കയും, കൊച്ചുനീർത്തോടുകളെയാംവിധം
കടന്നുപോകുമാറാക, ഞങ്ങൾ നിൻതുണയാൽ സ്വയം! 3
അഗ്നേ, പാവക, വന്ദിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടും ശുചിയാം ഭവാൻ
അതിമാത്രം വിളങ്ങുന്നു, ഘൃതഹോമാന്തരങ്ങളിൽ! 4
അഗ്നേ, പൂജിതനാകുന്നു നേക്കെങ്ങളുടെയാം ഭവാൻ,
കാള, മച്ചി-ചിനപ്പൈക്കളിവയെക്കൊണ്ട ഭാരത! 5
നെയ്യിൽക്കുളിച്ചു ചമതച്ചാത്തുണ്ണുന്നോൻ, പുരാതനൻ,
വരേണ്യനായ ഹോതാവു, ബലത്തിൻ മകനദ്ഭുതൻ! 6

---

8. പൂത്തി—ഇഷ്ടപൂർത്തി. ഇങ്ങ്—ഞങ്ങൾക്ക്. ഉയിർ—ചൈതന്യം.

സൂക്തം 7.

1. അതിതാരുണ്യ=യുവതമ. ഭാരത—ഭൃതപിക് പുത്ര, ഭൃതപിക്കുകളാൽ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവനേ. ഒളിപെറും—കനകാദികളാൽ തിളങ്ങുന്ന.

2. ഇങ്ങു—ഞങ്ങളാൽ. ആ വിദ്വേഷം—ദേവ-നരവൈരം.

3. സ്വയം—പരാപേക്ഷകൂടാതെ.

4. ഘൃതഹോമാന്തരങ്ങളിൽ=നെയ്യ് ഹോമിയ്ക്കുന്ന സമയങ്ങളിൽ.

5. മച്ചി—ചിനപ്പൈക്കൾ=മച്ചിപ്പയ്യും ചിനയുള്ള പയ്യും. ഇവയെക്കൊണ്ട്—ഇവയെ ഹോമിച്ച്.

സൂക്തം 8.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

തുലോം പുകഴ്ത്തപ്പെട്ട ഫലപ്രദനാമഗ്നിതന്നുടെ
രഥാശ്വങ്ങളെ,യന്നൈഷിയെന്നപോലേ സ്തുതിയ്ക്ക നീ! 1
അവിട്ടുന്ന സുനേതാവു, ശുഭാരംഭൻ, ദുരാസദൻ,
ആരാധിതൻ, പ്രദാതാവിൻ വിരോധിയെ മുടിപ്പവൻ! 2
ആ ശ്രീമാൻ യജ്ഞഗേഹത്തിൽ വന്നല്ലിലുമുഷസ്സിലും
വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു; വല്ലന്തി തൽക്കർമ്മത്തിന്നു വന്നിടാ! 3
കെടാജ്വാലകളാൽപ്പാടേ വെളിച്ചം വീശുവോനവൻ
വിചിത്രനായ് വിളങ്ങുന്നു, കതിരാൽഭാനുപോലവേ! 4
ഉക്ഥങ്ങളാ വിഴുങ്ങുന്നു താൻതാൻ വിലസുമഗ്നിയെ
വളർത്തുന്നിതു;-വൻപക്കലല്ലോ, സവ്വിഭൂതിയും! 5
അഗ്നീന്ദ്രസോമപ്രഭൃതിദേവരക്ഷിതരായി നാം,
ഉപദ്രവം പെടാതേ കീഴടക്കാവൂ, രിപുക്കളെ! 6

അഞ്ചാമധ്യായം സമാപ്തം.

ആറാമധ്യായം.

സൂക്തം 9.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

വസിയ്ക്ക, ഹോതാവിഹ ഹോതൃഗേഹേ,
വളർന്നകത്തും ശുചിജിഹ്വനഗ്നി,

സൂക്തം 8.

1. സ്വന്തം ഹൃദയത്തോട് പറയുന്നു: അന്നൈഷിയെന്നപോലേ—ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുപോരാൻ രഥിരയെ ഇണക്കുന്നതുപോലെ.

2. പ്രദാതാവ്—ഹവിസ്സുപ്പിച്ചവൻ, യജമാനൻ. വിരോധി=ശത്രു.

3. വല്ലന്തി=ആപത്ത്, ഇടിവ്. തൽക്കർമ്മം—അഗ്നിയുടെ കർമ്മം.

5 വിഴുങ്ങുന്ന—ശത്രുക്കളെ, അല്ലെങ്കിൽ ഹവിസ്സുകളെ. സവ്വിഭൂതിയും=സമസ്തസമ്പത്തും.

വിദ്വാൻ, സഹസ്രംഭരന,വ്യപായ—
കർമ്മോൽക്കനൃജ്ജസ്വി, വസുപ്രവേകൻ! 1

നീ ദൂതനായ് നില്ക്ക; കടത്തി രക്ഷി-
ച്ചെത്തിയ്ക്കുകെ,ങ്ങൾക്കു ധനം വൃഷാവേ;
തെററാതെയസ്മത്തനുപുത്രപൌത്ര-
ത്രാതാവുമാണെന്നറിക,ജ്ജ്വലാഗ്നേ! 2

അഗ്നേ, ഭജിയ്ക്കാം, തിരുവിണ്ണിൽ നിന്നെ;-
ക്കീഴ്വാനിലും ഞങ്ങൾ തുലോം പുകഴ്ത്താം.
പൂജിയ്ക്കുവൻ, നിൻജനിദേശ:-മിങ്ങാ-
ണല്ലോ, ജ്വലിപ്പിച്ച ഭവാനു ഹോമം! 3

യജിയ്ക്ക നീ യഷ്ടൃതമൻ ഹവിസ്സാൽ:-
ച്ചിക്കെന്നു വർണ്ണിയ്ക്കുക, ദേയമന്നം;
അഗ്നേ, ഭവാനുററ ധനേശനല്ലോ;
തെളിഞ്ഞ വാക്കൊക്കെയറിഞ്ഞവൻ, നീ! 4

ക്ഷയിച്ചിടാ ദൃക്പ്രിയ, നാളിൽ നാളിൽ-
പ്പിറന്നിടും നിൻെറ വിഭൂതി രണ്ടും;

സൂക്തം 9.

1. ഹോതൃഗേഹേ—ഹോതാവിൻെറ ഇരിപ്പിടത്തിൽ, ഉത്തരവേദിയിൽ. വസിയ്ക്ക—സ്ഥിതിചെയ്യട്ടെ. സഹസ്രംഭരൻ=ആയിരം (വളരെ) പേരെ ഭരിയ്ക്കുന്നവൻ. അവ്യപായകർമ്മോൽക്കൻ—അപായമില്ലാത്ത കർമ്മങ്ങളിൽ മനസ്സുവെയ്ക്കുന്നവൻ: അദ്ദേഹത്തിൻെറ കർമ്മങ്ങൾക്കപായം വരില്ല. വസുപ്രവേകൻ=വാസയിതാക്കളിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠൻ.

2. ദൂതൻ—ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞത്തിൽ ദേവന്മാരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുന്നവൻ. കടത്തി—ആപത്തിൻെറ മറുകരയിലണച്ച്. അസ്മത്തനുപുത്രപൌത്രത്രാതാവ്—ഞങ്ങളുടെ ശരീരത്തെയും പുത്രപൌത്രന്മാരെയും രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. തെററാതെ—വീഴ്ചവരാതെ.

3. ഭജിയ്ക്കാം—പരിചരിയ്ക്കാം. കീഴ്വാനിലും—സ്വർഗ്ഗത്തിൻെറ താഴേ അന്തരിക്ഷത്തിലും. ജനിദേശം=ഉൽപത്തിസ്ഥാനം. ഇങ്ങ്—ഉൽപത്തിസ്ഥാനത്ത്.

4. ദേയമന്നം വർണ്ണിയ്ക്കുക—ദേവന്മാർക്കു കൊടുക്കേണ്ടതായ അന്നത്തെ, 'ഇതു സ്വാദുതരം, ഇതു സ്വാദുതരം' എന്നിങ്ങനെ അവരോടു വർണ്ണിച്ചുപറയുക. തെളിഞ്ഞ വാക്ക്—ഞങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധസ്തുതി.

നീ കീർത്തിമാനാക്കുക വാഴ്ത്തുവോനെ-
സ്സൽപുത്രവിത്തേശനുമാക്കുക,ഗ്നേ! 5
ഇസ്സേനയൊത്തെങ്ങളിൽ വെയ്ക്ക, നൽദ്ധനം;
നീ കാത്തുരക്ഷിയ്ക്ക, കടത്തി ഞങ്ങളെ;
അഗ്നേ, ധനശ്രീകളൊടാളുക,വ്യഥം
പൂജ്യൻ സുയഷ്ടാവു സുരാഡ്വകൻ ഭവാൻ! 6

സൂക്തം 10.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മൂന്പേത്തവ.

വേദിസ്ഥലേ മർത്ത്യർ വളർത്തുമാദ്യൻ,
ഹവ്യവ്യനാമഗ്നിയൊരച്ഛനത്രേ:
നിഷേവ്യനു,നാം തരുമമ്പലിഷ്ടൻ
തേജസ്സുടപ്പോനമൃതൻ വിബുദ്ധൻ! 1
വിശ്വസ്തവം മേ വിളി കേൾക്കുക,ഗ്നി
വിചിത്രതേജസ്സമൃതൻ വിബുദ്ധൻ:
കൃഷ്ണാരുണശ്വേതഹയങ്ങളത്രേ,
രഥത്തേർ വഹിപ്പൂ; പെരുമാറുമെങ്ങും! 2

---

5. ദൃക്പ്രിയ—കണ്ണിന്നിഷ്ടപ്പെട്ടവനേ, ദർശനീയ. നാളിൽ നാളിൽ പ്പിറന്നിടും—പ്രതിദിനം അഗ്നിഹോത്രസമയത്തു ജനിയ്ക്കുന്ന. വിഭ്രതി രണ്ടും—ദിവ്യസമ്പത്തും, ഭൌമസമ്പത്തും. വാഴ്ത്തുവോൻ=സ്തോതാവ്. സൽപുത്രവിത്തേശൻ=നല്ല മക്കളുടെയും ധനത്തിന്റെയും അധിപതി.

6. ഇസ്സേന—ജ്വാലാസമൂഹം. ധനശ്രീകം=ധനവും കാന്തിയും. അവ്യഥം—സുഖേന. സുരാഡ്വകൻ—ദേവന്മാരെ ഹവിസ്സപ്പിച്ചു പൂജിയ്ക്കുന്നവൻ.

സൂക്തം 10.

1. വളർത്തും—ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്ന. ഹവ്യവ്യൻ=വിളിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്നവൻ. അച്ഛൻ—അച്ഛനെന്നപോലെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. നിഷേവ്യൻ—പരിചരണീയനാകുന്നു.

2. വിശ്വസ്തവം മേ വിളി—എന്റെ സ്തോത്രസഹിതമായ ആഹ്വാനം. കൃഷ്ണാരുണശ്വേതഹയങ്ങൾ=കറുത്തവയോ ചെമന്നവയോ വെളുത്തവയോ ആയ അശ്വങ്ങൾ. തൃത്തേർ—അവിടുത്തെ രഥം. പെരുമാറുമെങ്ങും—അവിടുന്ന് എല്ലാടത്തും വിഹരിയ്ക്കുന്നു.

മലന്ന പെണ്ണിൽജ്ജനിതൻ ക്രിയാത്ഥ;-
മീയഗ്നി നാനൌഷധിഗർഭമാകും;
രാവിങ്കലും പൊറിരുളേറിടാതെ
തേജസ്വിയായ് വാണരുൾവൂ പ്രബുദ്ധൻ! 3

ആളിപ്പൂ ഞാനഗ്നിയെ നൈഹവിസ്സാൽ,-
പ്പാരിങ്കലെല്ലാർമരുവും മഹാനെ,
വളർന്ന നീളെ ദ്യുതി വീശുവോനെ,-
ബ്രഹ്മന്നനെ,ദൃശ്യനെ, വേഗവാനെ! 4

കൈക്കൊള്ളുകെങ്ങും നടകൊള്ളുമഗ്നി
നിർബാധമായ് വാഴ്ത്തിടുമെന്റെ ഹവ്യം:
യഥേഷ്ടവർണ്ണൻ, മനുജർക്കു സേവ്യൻ,
സ്പൃശിച്ചുകൂടാത്തവനാ, മഹസ്വി! 5

നിൻപ്രേരണത്താൽ, മനുപോലെ ഞങ്ങൾ
ചൊല്ലും സ്തവം കേൾക്ക, പരന്തപൻ വീ:
അന്യൂനനാമഗ്നിയെ ഞാൻ ധനാർത്ഥം,
തേൻ തുകുവോനെജ്ജുഹുവാൽ വിളിപ്പൻ! 6

സൂക്തം 11.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; വിരാട്സ്ഥാനയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.
(മാകന്ദമഞ്ജരി)

കേൾക്കുന്നു, മൽസ്തുതി, തള്ളൊല്ലേ; ഞങ്ങളി-
ലാക്കിയാൽക്കൊള്ളാം, നിന്നാത്ഥദാനം:

---

3. മലന്ന പെണ്ണിൽ—അരണിയിൽ. ക്രിയാത്ഥം ജനിതൻ—അഗ്നിഹോത്രത്തിന്നായി ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ. നാനൌഷധിഗർഭമാകും—വിവിധസസ്യങ്ങളുടെ അന്തർഭാഗത്തു വർത്തിയ്ക്കും.

4. ദ്യുതി=ശോഭ. ദൃശ്യൻ=ദർശനീയൻ.

5. എങ്ങും—യജ്ഞസ്ഥലങ്ങളിലൊക്കെ. യഥേഷ്ടവർണ്ണൻ—യജമാനന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കൊത്ത നിറം വഹിയ്ക്കുന്നവൻ. സ്പൃശിച്ചുകൂടാത്തവൻ—തൊട്ടാൽ പൊള്ളുമല്ലോ. മഹസ്വി=തേജസ്സു തഴച്ചവൻ.

6. പരന്തപൻ=ശത്രുക്കളെ തപിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ. അന്യൂനൻ=പൂർണ്ണൻ. തേൻ—മധുരമായ കർമ്മഫലം. തുകുവോനെ—യജമാനർക്കു പൊഴിയ്ക്കുന്നവനെ.

വായ്പിയ്ക്കുമല്ലോ, ഭവാനെദ്ധനൈഷിയും
നൈപ്പുഴയ്ക്കൊത്തതുമാമീയന്നം! 1
ശൂര, നീ വായ്പിയ്ക്കെ വൃത്രൻ തടുത്ത വൻ-
നീരിന്ദ്ര, ധാരാളം വർഷിച്ചു നീ:
സ്തുത്യാ വളർന്നു പിളർത്തിനാനല്ലോ നീ,
മൃത്യുവില്ലെന്നോർത്ത വിധ്വംസിയെ! 2
ഉക്ഥവും രുദ്രിയസ്തോമവുമിന്ദ്ര, നീ
വിദ്രുതമിച്ഛിപ്പോനല്ലോ, ശൂര:
ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളും നിൻനേർക്കേ പായുന്നി-
ത,ങ്ങയ്ക്കൻപേകുമീ സ്വച്ഛോക്തികൾ! 3
വെക്കം, വിളങ്ങും നിൻകെല്പു വളർത്തെങ്ങൾ
തൃക്കയ്യിൽ വെയ്ക്കാം, വിളങ്ങും വജ്രം:
ഇന്ദ്ര, വളർന്നു വിളങ്ങി നീയസ്ത്രത്താൽ
വെന്നരുൾകെ,ങ്ങൾതൻ ധ്വംസകരെ! 4
കാണപ്പെടാതൊളിച്ചേതോ മടയ്ക്കുള്ളിൽ
വാണാ,കാശത്തെയും വെള്ളത്തെയും
മായയാൽ സ്തംഭിപ്പിച്ചീടിന വൃത്രനെ
നീയല്ലോ, വീര്യത്താൽക്കൊന്നു ശൂര! 5
വാഴ്ത്താം, ജവേന നിൻപൂർവ്വൻകർമ്മങ്ങൾ;
വാഴ്ത്താം, നവങ്ങളുമിന്ദ്ര, ഞങ്ങൾ;

സൂക്തം 11.

1. നിന്റെ അർത്ഥദാനം ഞങ്ങളിലാക്കിയാൽക്കൊള്ളാം—നിന്റെ ധനദാനത്തിനു ഞങ്ങളെ പാത്രമാക്കിയാലും. ധനൈഷി—യജമാനന്നു ധനലാഭത്തെ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നത്. അന്നം—ഹവിസ്സുകൾ.

2. വൻനീർ=മഹത്തായ ജലം. സ്തുത്യാ=സ്തുതിയാൽ. മൃത്യുവില്ലെന്നോർത്ത—തനിയ്ക്കു മരണമില്ലെന്നഭിമാനിച്ച. വിധ്വംസി—വിശ്വം മുടിയ്ക്കുന്ന വൃത്രൻ.

3. രുദ്രിയസ്തോമം=സുഖകരമായ സ്തോമം. അൻപ്—ഹർഷം. ഈ സ്വച്ഛോക്തികൾ—ഉക്ഥവും സ്തോമവും; രണ്ടുതരം സ്തോത്രങ്ങൾ.

4. അസ്ത്രം=ആയുധം. വെന്നരുൾക—കല്പിച്ചു ജയിച്ചാലും. ധ്വംസകർ=നാശകർ, അസുരാദികൾ.

വാഴ്ത്താമേ, സൂയ്മനാം നിന്റെ ഹരികളെ;
വാഴ്ത്താം, തുക്കയ്യിൽ വിളങ്ങും വജ്രം! 6

നിന്റെ ഹരിദ്വയം പാഞ്ഞെത്തിച്ചിക്കെന്നു
നീർ പെയ്യുമാറിടിയൊച്ച കൂട്ടീ:
പാരൊട്ടുക്കിന്നു, കിടന്നുപുളച്ചിതു;
കാറുമുലാത്തി രമിയ്ക്കയായി! 7

ശ്രദ്ധ വിടാതേ വത്തിച്ച കാറ,മ്മമാ-
രൊത്തൊച്ചയിട്ടു നടന്നിതെങ്ങും;
ദൂരേ വളത്തിപ്പരത്തിനാരി,ന്നുനാൽ
പ്രേരിതയാകിയ ഭാരതിയെ! 8

ആയതമായ വെള്ളത്തിൽക്കിടന്നോരു
മായിയാം വൃത്രനെക്കൊന്നാനിന്ദ്രൻ;
ദ്യുവംബരങ്ങൾ പേടിച്ചു വിറച്ചുപോ-
യീ, വഷ്കന്റെ വജ്രാരവത്താൽ! 9

ആ മർത്ത്യാതീതനെക്കൊല്ലേ വൃഷാവാമി-
ദ്ധീമാന്റെ വജ്രമിരമ്പീ പാരം;
മായ്ച്ചുകളഞ്ഞാനേ, സോമം നുകർന്നിട്ടു
മായാവിദാനവമായകളെ! 10

---

6. പൂർവ്വൻകർമ്മങ്ങൾ=പണ്ടത്തെ മഹാകർമ്മങ്ങൾ. നവങ്ങൾ—ഇപ്പോഴത്തെ കർമ്മങ്ങൾ. സൂയ്മൻ—സൂയ്മരൂപൻ. ഹരികൾ—ഹരികൾ എന്ന രണ്ടശ്വങ്ങൾ.

7. കിടന്നുപുളച്ചിതു—മഴ പെയ്യുമെന്ന ആഹ്ലാദത്താൽ. ഉലാത്തി—വഷ്ണത്തിന്നു°എങ്ങും സഞ്ചരിച്ചു°.

8. അമ്മമാർ—ജലങ്ങൾ. ഭാരതിയെ—അന്തരിക്ഷവാണിയെ, ശബ്ദത്തെ. പരത്തിനാർ എന്നതിന്റെ കർത്തൃപദമായി മരുത്തുക്കളെ അധ്യാഹരിയ്ക്കണം: ശബ്ദത്തെ മരുത്തുക്കൾ വ്യാപിപ്പിച്ചു.

9. ആയതം—വിശാലം. വഷ്കൻ=വൃഷാവ°, ഇന്ദ്രൻ.

10. മർത്ത്യാതീതൻ—താനൊരു മർത്ത്യനല്ല എന്നഭിമാനിച്ചവൻ. ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ധീമാൻ കർത്തൃപദം. മായാവിദാനവമായകൾ=മായാവിയായ ദാനവന്റെ (വൃത്രന്റെ) മായകൾ.

'ഇന്ദ്ര, കുടിയ്ക്ക, കുടിയ്ക്കുകിസ്സോമം നീ:
നന്ദി വളക്ക, തേ മത്തേകും നീർ;
ശൂര, വീക്കട്ടേ, നിൻകുക്ഷി'യെന്നായ്പ്പിഴി-
ഞ്ഞോരു നീരിന്ദ്രനെത്തപ്പിയ്ക്കട്ടേ! 11

നിന്നിൽ വാഴട്ടെയോ മേധാഢ്യരാമെങ്ങൾ?
നിന്നെത്തൊട്ടിച്ചയാ ചെയ്യാം, കർമ്മം;
ഇങ്ങിന്ദ്ര, രക്ഷയ്ക്കായ് വാഴ്ത്തിടാ;-മിപ്പൊഴേ
ഞങ്ങളിലാക, നിന്നാത്മദാനം! 12

ദേവ, നിൻകൂട്ടരാകാവൂ, നിൻനേതൃതപാൽ
സപാവനമോത്തന്നം കൂട്ടുമെങ്ങൾ:
തന്നരുൾകെ,ങ്ങൾതന്നിച്ചയ്ക്കാത്തിന്ദ്ര, നൽ-
ത്രാണിയും വീരരും ചേർന്ന ധനം! 13

നല്ലിൽ,ല്ലുമെങ്ങൾക്കു; നല്ല, നീ മിത്രത്തെ;
നല്കെ,ങ്ങൾക്കിന്ദ്ര, മരുൽബലവും;
ഒപ്പമൻപാന്ന വന്നിമ്പംപിടിച്ചിവർ
മുപ്പാട്ട സേവിപ്പോരല്ലോ, സോമം! 14

നിന്നെ മത്താടിപ്പോർ മോന്തട്ടേ സോമം; നീ
തന്നുറപ്പിന്നായ്ക്കുടിയ്ക്കുകിന്ദ്ര;

---

11. നന്ദി വളക്ക തേ—അങ്ങയ്ക്ക് ആഹ്ലാദം വളർത്തട്ടെ. എന്നായ്—എന്നിങ്ങനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട്. തപ്പിയ്ക്കുക=സന്തൃപ്തനാക്കുക.

12. നിന്നെത്തൊട്ട്—അങ്ങയെ പരിചരിച്ച്. ഇച്ചയാ—ഫലാഭിലാഷത്തോടേ. ഇപ്പൊഴെ—ഉടനെ.

13. നിൻനേതൃതപാൽ സപാവനമോത്ത്=അങ്ങയുടെ നേതൃതപത്തിൽ നിന്നു സപരക്ഷ കിട്ടണമെന്നിച്ചിച്ച്. അന്നം കൂട്ടും—ഹവിസ്സു ധാരാളം സംഭരിയ്ക്കുന്ന.

14. ഇല്ലം=ഗൃഹം. മരുൽബലം=മരുത്തുക്കളുടെ ബലം. മരുത്തുക്കൾക്കു തു, ആദ്യം സോമം.

15. നിന്നെ മത്താടിപ്പോർ—അങ്ങയെ ഇമ്പപ്പെടുത്തുന്ന മരുത്തുക്കൾ. ഉറപ്പ്—മനോദാർഢ്യം, അഥവാ ദേഹബലം. പൂജ്യരൊത്ത്—മരുത്തുക്കളോടുകൂടി. കോപ്പ്—പശുപുത്രാദിസമ്പത്ത്. താരക—പാപങ്ങളെ കടത്തിവിടുന്ന

വായ്പിയ്ക്ക, വമ്പരാം പൂജ്യരൊത്തെങ്ങളെ-
ക്കോപ്പിനാൽത്താരക, വിണ്ണിനെയും! 15
ഉക്ഥത്താൽസ്സൌഖ്യദ, നിന്നൊബ്ഭജിപ്പവ-
രുൽക്കഷ്ടം താരക, നേടും വെക്കം;
ദർഭ വിരിപ്പോക്കുമിന്ദ്ര, ലഭിയ്ക്കുമേ,
തൽപരിരക്ഷയാൽ വീടും ചോറും! 16

സാഹ്ലാദം ശൂര, കുടിയ്ക്കുകി,സ്സോമം നീ
സാഘോഷാഭിപ്രവികാഹങ്ങളിൽ;
മീശ കുടഞ്ഞഥ പോയ്ക്കാമക, സാശ്വനായ്-
ത്തോഷമാന്നിന്ദ്ര, നീ നീർ കുടിപ്പാൻ! 17

എട്ടുകാലിയ്ക്കാത്ത ദാനവവൃത്രനെ-
യിട്ടു പിളർത്ത കെല്പേന്തുകിന്ദ്ര!
ധന്യക്കായ് ശൂര, തുറന്നു വെളിച്ചം നീ;
നിന്നിടത്തായ് വീണാനൃദ്ധ്വംസകൻ! 18

വൃദ്ധിയാജ്ജിയ്ക്കാവൂ, ഞങ്ങൾ നിൻപാലനാൽ-
ശ്രുത്രുദസ്യുക്കളെയെല്ലാം പോക്കി:
ചേർത്തരുൾകെ,ങ്ങളിൽ ത്വാഷ്ടനെക്കൊന്ന കൈ-
ല്പാ, ത്രിതന്നപ്പിച്ച മൈത്രിയെയും! 19
മത്തേകം നീർ പിഴിഞ്ഞാ ത്രിതന്നായ് മുതി-
ന്നസ്ഥമിപ്പിച്ചാനൃങ്ഗർബുദനെ;

വനേ. വിണ്ണിനെയും—ഞങ്ങളെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തി, അതുകൊണ്ടുതന്നെ സപ്ത്രത്തെയും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തിയാലും; ഞങ്ങളുടെ യാഗമാണല്ലോ, സപ്ത്രത്തിന്റെ സമ്പത്ത്.

17. സാഘോഷാഭിപ്രവികാഹങ്ങൾ—സ്തോത്രഘോഷത്തോടുകൂടിയ 'ത്രികദ്രുക'കർമ്മദിവസങ്ങൾ. അഥ=അനന്തരം. മീശ കുടഞ്ഞ്—മീശമേൽ പറ്റിയ സോമരസം കുടഞ്ഞുകളഞ്ഞ്. സാശ്വനായ്—ഹരികളോടുകൂടി. നീർ കുടിപ്പാൻ—മറ്റു യാഗങ്ങളിൽ.

18. ധന്യർ—കർമ്മാനുഷ്ഠാതാക്കൾ. വെളിച്ചം തുറന്നു—സൂര്യന്റെ മൂടൽ നീക്കി. ഇടത്തായ്=ഇടത്തുവശത്ത്.

19. ത്വാഷ്ടൻ—ത്വഷ്ടാവിന്റെ മകനായ വിശ്വരൂപൻ. ത്രിതൻ—ത്രിതനെന്ന മഹർഷി.

ഒകൊന്നാൻ, ചുഴറിയ ഭാസ്സ്വരചക്രംകൊ-
ണ്ടിന്ദ്രൻ വലനെയും സാംഗിരസ്സായ്! 20
വാഴ്ത്തുവോക്കുത്തമാർത്ഥത്തെച്ചുരത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്ര, നിൻദാനലക്ഷ്മി;
നല്ലു,തീ സ്തോതാക്കൾക്കെ;—ങ്ങളെത്തള്ളൊല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 21

സൂക്തം 12.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ആർ ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ പ്രധാനനും അതിമനസ്വിയും ദേവനുമായിട്ടു, കർമ്മംകൊണ്ടു ദേവന്മാർക്കു മേലാളായിച്ചമഞ്ഞുവോ; ആരുടെ ബലത്താൽ വാനാഴികൾ പേടിച്ചുപോയോ; ആളുകളേ, ഒരു വമ്പിച്ച സൈന്യവുമുള്ള അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 1

---

20. അങ്ങയ്ക്കു തരാൻ, മത്തുണ്ടാക്കുന്ന സോമനീർ പിഴിഞ്ഞ ആ ത്രിതനുവേണ്ടി മുതിർന്ന് (സോമപാനത്താൽ വളർന്ന്) അങ്ങ് അർബുദനെന്ന അസുരനെ അസ്തമിപ്പിച്ചു (നശിപ്പിച്ചു). ഭാസ്സ്വരചക്രംകൊണ്ട്—സൂര്യന്റെ രഥചക്രങ്ങളിലൊന്നെടുത്ത്, അതുകൊണ്ട്. സാംഗിരസ്സായ്=അംഗിരസ്സുകളോടുകൂടി. പണികം എന്ന അസുരന്മാരുടെ തലവനത്രേ, വലൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം.

21. ഉത്തമാർത്ഥത്തെച്ചുരത്തുമേ—തീർച്ചയായും ശ്രേഷ്ഠധനത്തെ നല്കും. രാധ്യൻ=ആരാധ്യൻ. അത്—ഉത്തമാർത്ഥം. ഈ സ്തോതാക്കൾക്ക്—ഞങ്ങൾക്ക്. സുവീരർ=നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി.

സൂക്തം 12.

1. ഗൃത്സമദന്റെ യജ്ഞത്തിൽ ചെന്ന ഇന്ദ്രൻ ഏകാകിയാണെന്നറിഞ്ഞിട്ട്, അദ്ദേഹത്തെ അസുരന്മാർ വളഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രൻ ഗൃത്സമദന്റെ വേഷത്തിൽ യാഗശാലയിൽനിന്നു പുറത്തെയ്ക്കിറങ്ങി, സഭയ്ക്കുതിലെയ്ക്കു പോയി. അസുരന്മാരാകട്ടേ, 'ഇന്ദ്രൻ വരാൻ വൈകിയ്ക്കുയാണെ'ന്നു കരുതി അകത്തു കടന്നു. അവിടെ ഗൃത്സമദൻമാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അതിനാൽ, 'ഗൃത്സമദൻ പോയല്ലോ; ഇപ്പോൾ നമ്മെപ്പേടിച്ചു ഗൃത്സമദരൂപം ധരിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രനാണെ'ന്നു നിശ്ചയിച്ച്, അസുരന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ കടന്നുപിടിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം, 'ഞാനല്ല, ഇന്ദ്രൻ' എന്ന് അവരോടു പറയുന്നു: (ഈ ഇതിഹാസം വേറേ രണ്ടുമൂന്നുവിധത്തിലുമുണ്ട്; മഹാഭാരതത്തിലേതാണ് ഇവിടെ കാണിച്ചത്.) അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ—ഉച്ചനായ ഞാനല്ല.

ആർ ഭൂമിയുടെ ഇളക്കം മാറ്റിയോ; ആർ ചീറിപ്പാഞ്ഞിരുന്ന പർവതങ്ങളെ അടക്കിനിർത്തിയോ; ആർ അന്തരിക്ഷത്തിനു വീതി കൂട്ടിയോ; ആർ വാനിനെ ഉറപ്പിച്ചുവോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 2

ആർ മേഘത്തെ പിളർത്തു, സപ്തനദികളെ പ്രവഹിപ്പിച്ചുവോ; വലൻ തടഞ്ഞുനിർത്തിയ ഗോക്കളെ ആർ വിടുവിച്ചുവോ; ആർ ഇരുമേഘങ്ങളുടെയിടയിൽ അഗ്നിയെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചുവോ; ആളുകളേ, യുദ്ധങ്ങളിൽ വധിയ്ക്കുന്ന അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 3

ആർ ഈ ഭുവനങ്ങളെ വീഴാതാക്കിയോ; ആർ താന്ന മുടിയന്മാരെ കുഴിയിൽ മൂടിയോ; ലക്ഷ്യത്തെ വെല്ലുന്നവനായ ആർ ശത്രുവിന്റെ സമൃദ്ധിയെ, ഒരു വേടനെന്നപോലെ കൈക്കലാക്കുമോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 4

ആ ഘോരനെ ആളുകൾ ചോദിയ്ക്കും, 'അയാളെവിടെ?' എന്ന്; അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പറയും, 'അയാളില്ലെ'ന്ന്. എന്നാൽ, അദ്ദേഹം പേടിപ്പിച്ചുതന്നേ മുടിയ്ക്കും, ശത്രുവിന്റെ മുതൽ. ആളുകളേ, അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വസിപ്പിൻ: അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 5

ആർ സമ്പന്നനും, ആർ ദരിദ്രനും, ആർ യാചിച്ച സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ബ്രഹ്മജ്ഞനും ധനം അയച്ചുകൊടുക്കുന്നുവോ; അഴകൊത്ത ശിരസ്സുള്ള ആർ സോമം അമ്മിക്കുഴകൊണ്ടു ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞവനെ രക്ഷിച്ചരുളുമോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 6

അശ്വങ്ങൾ ആരുടെ, ഗോക്കൾ ആരുടെ, ഗ്രാമങ്ങൾ ആരുടെ, എല്ലാ രഥങ്ങളും ആരുടെ കൊല്ലീഴിൽ നില്ക്കുന്നുവോ; സൂര്യനെ

---

3. അഗ്നി—വൈദ്യുതാഗ്നി.

4. വീഴാതാക്കുക—ഉറപ്പിൽ നിർത്തുക. താന്ന മുടിയന്മാർ—നികൃഷ്ടരായ വിധ്വംസകന്മാർ, അസുരന്മാർ. കുഴിയിൽ മൂടുക—കൊല്ലുക, അഥവാ നരകത്തിൽ വീഴ്ത്തുക. ലക്ഷ്യത്തെ വെല്ലുന്നവൻ—എതിരാളികളെ ജയിയ്ക്കുന്നവൻ. ഒരു വേടനെന്നപോലെ—വേടൻ ഉദ്ദേശിച്ച മൃഗത്തെ പിടിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

5. ഘോരൻ—ശത്രുഘാതകനായ ഇന്ദ്രൻ.

6. പിഴിഞ്ഞവനെ—യജമാനനെ.

ആർ, ഉഷസ്സിനെ ആർ ജനിപ്പിച്ചുവോ; വെള്ളം ആർ വഷ്ടിച്ചുവോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 7

ചേന്നുനില്ക്കുന്ന വാനാഴികളും, ഉത്തമർ അധമർ എന്ന രണ്ടു തരം ശത്രുക്കളും ആരെ ആഹ്വാനംചെയ്യുന്നുവോ; ഒരേ തേരിലിരിയ്ക്കുന്ന ഇരുവർ ആരെ നാനാപ്രകാരേണ വിളിയ്ക്കുന്നുവോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 8

ആളുകൾ ആരെക്കൂടാതെ ജയം നേടില്ലയോ; പൊരുതുന്നവർ രക്ഷയ്ക്ക് ആരെ വിളിയ്ക്കുന്നുവോ; സർവ്വലോകത്തിനും പ്രതിനിധി ആരോ; ആർ വീഴാത്തവയേയും വീഴിയ്ക്കുമോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 9

തന്നെത്താനറിയാത്ത വളരെ മഹാപാപികളെ ആർ വജ്രം കൊണ്ടു വധിച്ചുവോ; ആർ ഉങ്കാരന്ന് ഉത്തമകർമ്മം കൊടുക്കില്ലയോ; ആർ മുടിയനെ മുടിയ്ക്കുമോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 10

ആർ മലകളിലൊളിച്ച ശംബരനെ നാല്പതാംസംവത്സരത്തിൽ കണ്ടുപിടിച്ചുവോ; കൈപ്പെടുത്തു പൊരുതിയ ആ ദാനവനെ ആർ കൊന്നുവീഴ്ത്തിയോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 11

സപ്തരശ്മിയും വഷ്ടിതാവും ബലവാനുമായ ആർ സപ്തനാദികളെ ഒഴുകിച്ചുവോ; സപ്തിയെയ്തു കേറുന്ന രൌഹിണനെ ആർ വജ്രമെടുത്തു വധിച്ചുവോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 12

വാനാഴികൾ ആരെ വണങ്ങുന്നുവോ; പർവതങ്ങൾ ആരുടെ ബലത്തെ പേടിയ്ക്കുന്നുവോ; സോമപാനം, ദൃഢഗാത്രത്വം, വജ്രതുല്യ ബാഹുവും, വജ്രപാണിയും ആരോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 13

---

7. ജനിപ്പിയ്ക്കുക—മൂടൽ നീക്കി വെളിപ്പെടുത്തുക.

8. രണ്ടുതരം ശത്രുക്കളും—സ്വസ്വവിജയത്തിന്നായി.

9. വീഴാത്തവ—പർവതാദികൾ.

10. ഉങ്കാരൻ—അഹങ്കാരി.

12. സപ്തരശ്മി—വരാഹ, സ്വതപസ്സ്, വിദ്യുന്മഹസ്സ്, ധൂചി, ശ്വാചി, ഗൃഹമേധം, അശിമിവിദ്ധിട്ട് എന്നീ ഏഴു പർജ്ജന്യ(വർഷക)രശ്മികളോടുകൂടിയവൻ. രൌഹിണൻ—ഒരസുരൻ.

ആർ സോമം പിഴിയുന്നവനെ, ആർ പചിയ്ക്കുന്നവനെ, ആർ രക്ഷയ്ക്കു 'ശസ്ത്ര'ങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നവനെ, ആർ സ്തുതിയ്ക്കുന്നവനെ രക്ഷിയ്ക്കുമോ; ആരെ ഉൽകൃഷ്ടസ്തോത്രം, ആരെ സോമം, ആരെ ഈ അന്നം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുമോ; ആളുകളേ, അദ്ദേഹമാണ്, ഇന്ദ്രൻ! 14

പിഴിയുന്നവന്, പചിയ്ക്കുന്നവന് അന്നമെത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ഭവാൻ ദുർജ്ഞേയനെങ്കിലും സത്യൻതന്നെ ഇന്ദ്ര, ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്കു പ്രിയപ്പെട്ടവരും ശോഭനവീരാനിതരുമായിട്ട്, നാംതോറും സ്തോത്രം ചൊല്ലുമാറാകണം! 15

സൂക്തം 13.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഋതു പെറാ സോമലത ചിക്കെന്ന് അമ്മയുടെ അടുക്കൽനിന്നു, വളച്ചു വരുത്തുന്ന വെള്ളത്തിൽ മുഴുകി; അതിനാൽ ചതയ്ക്കാവുന്നതായിത്തീർന്ന അതിൽനിന്ന് ഒരു കുഴമ്പു ധാരാളം പുറപ്പെട്ടു. ആ അമൃതമികച്ചതും സത്യവുംതന്നെ! 1

ഒത്തൊരുമിച്ചു ജലം വഹിയ്ക്കുന്ന ഈ നദികൾ അംഭോനിധിയ്ക്ക് ആഹാരം കൊണ്ടുപോകയാണ്: വഴി ഒന്നോ ഉള്ളുവല്ലോ, കിഴ്പോട്ടൊഴുകാൻ. ഇവ മുമ്പേ ചെയ്തുവെച്ച ഭവാൻ സത്യൻതന്നെ! 2

ഒരാൾ നല്കപ്പെടുന്നത് എടുത്തുപറയുന്നു; ഒരാൾ പ്രാണികളെ വിശ്വസിച്ച്, അതേ കർമ്മവുമായി നടക്കുന്നു; ഒരാളുടെ പിഴയെ

---

14. ഈ അന്നം—ഞങ്ങളുടെ പുരോഡാശവും മറ്റും.

15. ഇന്ദ്രനോട് നേരിട്ടു പറയുന്നു: സത്യൻ—എളുപ്പത്തിൽ അറിയപ്പെടാവുന്നവനല്ലെങ്കിലും യഥാർത്ഥഭർത്താവ്.

സൂക്തം 13.

1. ഋതു—വർഷാകാലം.

2. അംഭോനിധിയ്ക്ക് ആഹാരം—സമുദ്രത്തിന്നു ഭക്ഷണം, ജലം. ഇവ—സോമോൽപാദനനദീപ്രവർത്തനാദികൾ.

3. ഒരാൾ—ഹോതാവ്. നല്കപ്പെടുന്നത്—യജമാനനാൽ ദേവന്മാർക്കു കൊടുക്കപ്പെടുന്നത്, എടുത്തു പറയുന്നു—ദേവന്മാരെ ശ്രദ്ധിപ്പിപ്പാൻ. വിശ്വസി

ല്ലാം പൊറുക്കപ്പെടുന്നു. ഇവ മുമ്പേ ചെയ്തുവെച്ച ഭവാൻ സ്തുത്യൻ തന്നെ! 3

വേണ്ടുവോളം പൊരുപ്പുമുതൽ, അതിഥിയെന്നപോലെ, ഗൃഹസ്ഥർ ധനം മക്കൾക്കു പങ്കിട്ടുകൊടുക്കുന്നു; അച്ഛൻ നല്കിയ ഭോജനം വെറുതെയിരിയ്ക്കുന്നവൻ കടിച്ചുചവച്ചു ഭക്ഷിയ്ക്കുന്നു. ഇവ മുമ്പേ ചെയ്തുവെച്ച ഭവാൻ സ്തുത്യൻതന്നെ! 4

വൃത്രഹന്താവേ, ഭവാൻ ഭൂമിയെ സൂര്യനു കാണാവുന്നതാക്കിനിത്തി; നദികളുടെ വഴികൾ നന്നാക്കി. അതിനാൽ, ദേവനായ ഭവാനെ സ്തോതാക്കൾ, കുതിരയെ വെള്ളംകൊണ്ടെന്നപോലെ, സ്തോത്രംകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ആ ഭവാൻ സ്തുത്യൻതന്നെ! 5

ഭവാൻ ഭക്ഷണവും ജലവും നല്കുന്നു; നനഞ്ഞതിൽനിന്ന് ഉണങ്ങിയ മധുരവസ്തു കറന്നെടുക്കുന്നു; പരിചരിയ്ക്കുന്നവർക്കൽ ധനം ഈടുവെയ്ക്കുന്നു; ലോകത്തിനൊക്കെ ഭവാനൊരാളാണ്, ഈശൻ. ആ ഭവാൻ സ്തുത്യൻതന്നെ! 6

ഭവാനാണല്ലോ, പൂക്കുന്നവയും കായ്ക്കുന്നവയുമായ ഓഷധികളെ ധർമ്മംകൊണ്ടു വയലിൽ നിത്തിയത്; മഹാനായ ഭവാനാണല്ലോ, എണ്ണം മഹത്തുക്കളെയും, ഒളിമിന്നുന്ന വിവിധനക്ഷത്രങ്ങളെയും സൃഷ്ടിച്ചത്; ആ ഭവാൻ സ്തുത്യൻതന്നെ! 7

യ്ക്കുക—ഞെക്കിക്കൊല്ലുക. അതേകധർമ്മം—വിശസനം. ഇത്, ഒരധ്വര്യുവിന്റെ ജോലിയാണ്. ഒരാളുടെ—മറ്റൊരധ്വര്യുവിന്റെ. പൊറുക്കപ്പെടുന്നു—ബ്രഹ്മാവെന്ന ഋത്വിക്കിനാൽ; ഇദ്ദേഹം പിഴയ്ക്കു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യും. ഇവ—ഹവിഷ്പ്രദാനാദികർമ്മം.

4. അച്ഛൻ—രക്ഷിതാവായ യജമാനൻ. വെറുതെയിരിയ്ക്കുന്നവൻ—ജോലിയൊന്നും ചെയ്യാത്ത അഗ്നി. കത്തുന്ന വിറകിന്റെ ഒച്ചയാണ്, കടിച്ചുചവയ്ക്കൽ. ഇവ—ധനവിഭജനാദികർമ്മം.

5. നന്നാക്കി—സുഗമങ്ങളാക്കി. കുതിരയെ വെള്ളംകൊണ്ടെന്നപോലെ—നനച്ചാൽ കുതിരയ്ക്കു ചൊടി കൂടുമല്ലോ.

6. നനഞ്ഞതിൽനിന്ന്—വെള്ളം വീണ തണ്ടിന്മേൽനിന്ന്. ഉണങ്ങിയ—നനവില്ലാത്ത. മധുരവസ്തു—ആസ്വാദ്യമായ നെല്ലും മറ്റും. പരിചാരകനെ ധനസമൃദ്ധനാക്കുന്നു.

7. മഹത്തുക്കൾ—പർവ്വതാദികൾ.

ബഹുകർമ്മാവേ, ഭവാനാണല്ലോ, അന്നത്തിന്നും ദസ്യുവിനാശത്തിന്നുംവേണ്ടി, നമരപുത്രനായ സഹവസുവിനെ ഹനിപ്പാൻ ഉടനടി വജ്രത്തിന്റെ സച്ഛമായ വായിൽ കടത്തിയത്; ആ ഭവാൻ സത്യൻതന്നെ! 8

ആയിരമുണ്ടല്ലോ, ഭവാനൊരാൾക്കു സുഖത്തിന്ന്; എല്ലാവർക്കും ഭവാനാണ്, അന്നദാതാവ്; സ്തുതിപ്പിയ്ക്കുന്നവനെ ഭവാൻ രക്ഷിച്ചു; ദഭീതിയ്ക്കുവേണ്ടി, ദസ്യുക്കളെ ഭവാൻ തടവിലിട്ടു കൊന്നു. സുപ്രാപനായിത്തീർന്ന ആ ഭവാൻ സത്യൻതന്നെ! 9

നദികളെല്ലാം ഭവാന്റെ പൌരുഷത്തെ അനുവർത്തിയ്ക്കുന്നു; ഭവാനു സമർപ്പിയ്ക്കുന്നു; ധനം ഭവാന്റെ കർമ്മത്തിനു വെയ്ക്കുന്നു; ആറു വിശാലവസ്തുക്കളെ വ്യവസ്ഥാപിച്ചതു, ഭവാനാണ്; ഭവാൻ പഞ്ചജനങ്ങളെ എങ്ങും പാലിയ്ക്കുന്നു. ആ ഭവാൻ സത്യൻതന്നെ! 10

വീര, തുലോം വർണ്ണനീയമാണ്, ഭവാന്റെ വീര്യം: ഒറ്റക്കർമ്മംകൊണ്ടാണല്ലോ, ഭവാൻ ധനം കൈക്കലാക്കുന്നത്! ബലവാനായ ജാതൂഷ്ഠിരനു ഭവാൻ അന്നം കല്പിച്ചു കൊടുത്തു. ഇന്ദ്ര, ഇതൊക്കെ ചെയ്ത ആ ഭവാൻ സത്യൻതന്നെ! 11

തുർവീതിയ്ക്കും വയ്യനുംവേണ്ടി, ഭവാൻ നദീപ്രവാഹത്തെ സുഖേന കടക്കാവുന്നതാക്കിത്തീർത്തു; കുരുടനും കാൽമുടന്തനുമായ പരാ

---

8. അന്നത്തിന്നും—അന്നങ്ങളെ രക്ഷിപ്പാനും. സഹവസു – ഒരസുരൻ. കടത്തിയത്—വജ്രംകൊണ്ടു വധിച്ചത്.

9. ആയിരം—വാഹനങ്ങൾ. സുഖത്തിന്ന്—സുഖസഞ്ചാരത്തിന്ന്. സ്തുതിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ—സ്തോതാവിനെ ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്ന യജമാനൻ. ദഭീതി—ഒരൃഷി.

10. ഭവാനു സമർപ്പിയ്ക്കുന്നു—യജമാനന്മാർ ഹവിസ്സ്. വെയ്ക്കുന്നു—ആളുകൾ ധനം ഭവാന്റെ കർമ്മത്തിനു (ഭവദാരാധനത്തിനു) സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു. ആറു വിശാലവസ്തുക്കൾ—ദ്യോവ്, ഭൂവ്, പകൽ, രാത്രി, ജലം, ഔഷധി.

11. ഒരൊറക്കർമ്മം—ഒരിയ്ക്കൽമാത്രം പൊരുതൽ. ധനം—ശത്രുക്കളുടെ മുതൽ. ജാതൂഷ്ഠിരൻ—ഒരാളുടെ പേർ.

12. തുർവീതി, വയ്യൻ എന്നീ രണ്ടുപേർ വെള്ളം നിറഞ്ഞ ഒരു പുഴ കടക്കാൻ വയ്യാഞ്ഞു വിഷമിയ്ക്കുമ്പോൾ, അവരെ അങ്ങു സുഖേന കടത്തിവിട്ടു. പരാവൃ

വൃക്കിനെ ഭവാൻ അധോഗതിയിൽനിന്നു കരയേറി. അങ്ങനെ പേർ കേൾപ്പിച്ച ഭവാൻ സ്തുത്യൻതന്നെ! 12

വസോ, ഇന്ദ്ര, ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കു ദാനത്തിന്നു ധനം തന്നാലും: വളരെയുണ്ടല്ലോ, ഭവാനു സമ്പത്ത്; പൂജനീയമായ അതാണല്ലോ, ഭവാൻ നാൾതോറും ഭുജിയ്ക്കുന്നത്. ഞങ്ങൾ ശോഭനവീരാനുചരായിട്ടു, യജ്ഞത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കുമാറാകണം! 13

സൂക്തം 14.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

അധ്വര്യുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഇന്ദ്രനു സോമം കൊണ്ടുവരുവിൻ; ആ മദകരമായ അന്നം പാത്രങ്ങൾകൊണ്ടു തുകുവിൻ: ഇതു കുടിയ്ക്കാൻ സദാ കൊതിയ്ക്കുന്നവനാണല്ലോ, ആ വീരൻ; അതിനാൽ വൃഷാവിനായി ഹോമിപ്പിൻ. അതുതന്നെയാണ്, അവിടുന്നാഗ്രഹിയ്ക്കുന്നത്. 1

അധ്വര്യുക്കളേ, ജലങ്ങളെ മറച്ചുനിന്ന മേഘത്തെ, ആർ ഇടിവാൾകൊണ്ടു വൃക്ഷത്തെ എന്നപോലെ പിളർത്തിയോ; കൊതിയ്ക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിനായി അതു കൊണ്ടുവരുവിൻ: അതു കുടിപ്പാൻ അർഹനാണല്ലോ, ഈ ഇന്ദ്രൻ. 2

അധ്വര്യുക്കളേ, ആർ ദുഭീകനെ നിഹനിച്ചുവോ; ആർ ഗോക്കളെ പുറത്തിറക്കി, വലനെ വധിച്ചുവോ; അദ്ദേഹത്തിനായി ഇതിനെ, വാനത്തു വായുവിനെയെന്നപോലെ വ്യാപിപ്പിയ്ക്കുവിൻ—ഇന്ദ്രനെ സോമംകൊണ്ടു, കിഴവനെ പുതപ്പുകൊണ്ടെന്നപോലെ മൂടുവിൻ! 3

ക്ക്—ഒരൃഷി. കരയേറി—കാഴ്ച തെളിയിച്ചും കാൽമുടന്തു പോക്കിയും ദുഃഖത്തിൽനിന്നുദ്ധരിച്ചു. പേർകേൾപ്പിച്ച=യശസ്സാജ്ഞിച്ച.

13. ദാനത്തിന്നു—ആളുകൾക്കു കൊടുക്കാനും, തങ്ങൾക്കുതെവിപ്പാനും.

സൂക്തം 14.

1. ഗൃത്സമദൻ പറയുന്നു: മദകരമായ അന്നം—സോമം. പാത്രങ്ങൾ—ചമസങ്ങൾ. തുകുവിൻ—അഗ്നിയിൽ പകരുവിൻ.

2. അതു—സോമം.

3. ദുഭീകൻ—ഒരസുരൻ. ഇതിനെ—സോമരസത്തെ.

അധ്വര്യുക്കളേ, തൊണ്ണൂറൊമ്പതു കൈകളുണ്ടായിരുന്ന ഉരണനെ ആർ കൊന്നുവോ; ആർ അർബുദനെ കമിഴ്ത്തിവീഴിച്ചുവോ; ആ ഇന്ദ്രനെ, സോമമൊരുക്കി പ്രീതിപ്പെടുത്തുവിൻ. 4

അധ്വര്യുക്കളേ, ആർ അശ്നനെ, ആർ ശോഷം പററാത്ത ശുഷ്ണനെ, തോൽ വെട്ടിക്കൊന്നുവോ; ആർ പിപ്രുവിനെ, ആർ നമുചിയെ, ആർ രുധിക്രാവിനെ കൊന്നുവോ; ആ ഇന്ദ്രന്ന് അന്നങ്ങൾ ഹോമിയ്ക്കുവിൻ. 5

അധ്വര്യുക്കളേ, ആർ ശംബരന്റെ നൂറു പുരാതനനഗരങ്ങളെ വജ്രംകൊണ്ടു പിളർത്തിയോ; ആർ വച്ചിയുടെ നൂറായിരത്തെ വീഴിച്ചുവോ; ആ ഇന്ദ്രന്ന സോമം കൊണ്ടുവരുവിൻ. 6

അധ്വര്യുക്കളേ, ആർ നൂറായിരംപേരെ കൊന്ന നിലംപൊത്തിച്ചുവോ; കുത്സൻ, ആയു, ദിവോദാസൻ എന്നിവരുടെ എതിരാളികളെ കൊന്നൊടുക്കിയോ; അദ്ദേഹത്തിന്ന സോമം കൊണ്ടുവരുവിൻ. 7

യജ്ഞനേതാക്കളായ അധ്വര്യുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഇന്ദ്രന്ന് അതു വേഗത്തിൽ കൊണ്ടുവന്ന് അഭീഷ്ടം നേടുവിൻ: പുകൾപ്പെട്ട ഇന്ദ്രന്ന കൈകൾകൊണ്ടരിച്ച സോമം കൊണ്ടുവരുവിൻ; ഹോമിയ്ക്കുവിൻ. 8

അധ്വര്യുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഈ ഇന്ദ്രന്ന സുഖകരമായ സോമം ഉണ്ടാക്കുവിൻ: വെള്ളത്തിൽ വെടുപ്പു വരുത്തി, ചമസത്തിൽ പകരുവിൻ. നിങ്ങളുടെ അരിച്ച സോമത്തെ അദ്ദേഹം പ്രീതിയോടേ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നു; ആ മാദകം ഹോമിയ്ക്കുവിൻ. 9

അധ്വര്യുക്കളേ, പയ്യിന്റെ അകിടിനെ പാൽകൊണ്ടെന്നപോലെ, ഈ രക്ഷിതാവായ ഇന്ദ്രനെ സോമംകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുവിൻ.

---

4. ഉരണൻ—ഒരസുരൻ. അർബുദൻ—മറെറാരസുരൻ.

5. അശ്നനും മറവും അസുരന്മാർതന്നെ. ശോഷം—ബലക്ഷയം.

6. വച്ചിയുടെ നൂറായിരത്തെ—വച്ചി എന്ന അസുരന്റെ നൂറായിരം ആളുകളെ.

7. നൂറായിരംപേരെ—നൂറായിരം അസുരന്മാരെ. കുത്സനും, ആയുവും ദിവോദാസനും രാജർഷിമാരത്രേ.

9. ആ മാദകം—ലഹരിപിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന സോമം.

എന്റേതായ ഇതിന്റെ ഈ രഹസ്യം എനിയ്ക്കറിയാം: ഇതു കൊടുക്കാ
നിച്ചിയ്ക്കുന്നവനെ ആ യഷ്ടവ്യൻ ധാരാളം അറിയും! 10

അധ്വര്യ്ക്കളേ, സ്വർഗ്ഗത്തിലും അന്തരിക്ഷത്തിലും ഭൂമിയിലു
മുള്ള സമ്പത്തിന്ന് അരചൻ ആരോ; ആ ഇന്ദ്രനെ നിങ്ങൾ, യവം
കൊണ്ടു വല്ലത്തെയെന്നപോലെ, സോമംകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുവിൻ. അ
താവട്ടേ, നിങ്ങളുടെ ജോലി! 11

വസോ, ഇന്ദ്ര, ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കു ദാനത്തിന്നു ധനം തന്നാ
ലും: വളരെയുണ്ടല്ലോ, ഭവാനു സമ്പത്ത്. പൂജനീയമായ അതാണ
ല്ലോ, ഭവാൻ നാംതോറും ഭുജിയ്ക്കുന്നത്. ഞങ്ങൾ ശോഭനവീരാനു
തരായിട്ടു, യജ്ഞത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കുമാറാകണം! 12

സൂക്തം 15.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഈ സത്യനായ മഹാന്റെ സത്യങ്ങളായ മഹാകർമ്മങ്ങൾ ഞാ
നിപ്പോൾ വർണ്ണിയ്ക്കാം: ഇന്ദ്രൻ ആഭിപ്ലവികദിനങ്ങളിൽ സോമനീർ
കുടിച്ചു; അതിന്റെ മത്തിൽ വൃത്രനെ വധിച്ചു! 1

അവിടുന്ന് ആകാശത്തു ദ്യോവിനെ ഉറപ്പിച്ചു; വലിയ അന്ത
രിക്ഷത്തെയും വാനാഴികളെയും നിറച്ചു; ഭൂമിയെ താങ്ങി, വിസ്താരപ്പെ
ടുത്തി. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 2

ഒരു ഗൃഹത്തെയെന്നപോലെ കിഴക്കേട്ടിക്കിനെ ശരിയ്ക്കുണ്ടാ
ക്കി; നദികളുടെ അടിവശങ്ങളെ വജ്രംകൊണ്ടു കുഴിച്ചു; മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിഷ്പ്ര
യാസം സുചിരഗന്തവ്യങ്ങളുമാക്കി. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ,
ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 3

---

10. അറിയും—അറിഞ്ഞനുഗ്രഹിയ്ക്കും.

സൂക്തം 15.

2. നിറച്ചു—തന്റെ തേജസ്സുകൊണ്ട്.

3. മാർഗ്ഗങ്ങൾ—പ്രവാഹമാർഗ്ഗങ്ങൾ.

അവിടുന്നു ദഭീതിയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നവരോടെതിത്ത്, (അവരുടെ) ആയുധമെല്ലാം കത്തുന്ന തിയ്യിലെരിച്ചു; അദ്ദേഹത്തിന്നു ഗവാശ്വരഥങ്ങൾ നല്കുകയും ചെയ്തു. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 4

അവിടുന്ന് ഈ മഹാനദിയിലെ വെള്ളം, കടക്കാവുന്നവിധം ചുരുക്കി; ഇറങ്ങാൻ വയ്യാത്തവരെ സുഖേന മറുകരയിലെത്തിച്ചു. അവർ കടന്നു, ധനാപ്തിയ്ക്കായി നടകൊണ്ടു; സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 5

അവിടുന്നു മഹത്ത്വത്താൽ സിന്ധുവിനെ വടക്കോട്ടൊഴുകിച്ചു; ഉശിരില്ലാത്തവരെ ഉശിരന്മാരെക്കൊണ്ടു പിളർത്ത്, ഉഷസ്സിന്റെ വണ്ടി വജ്രംകൊണ്ടു തവിടുപൊടിയാക്കി. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 6

കന്യകമാർ പോയ്ക്കളഞ്ഞതറിഞ്ഞ വിദ്വാനായ പരാവൃക്ക് അതാ, പ്രത്യക്ഷമാംവണ്ണം എഴുനേറ്റു; അതാ, കാൽമുടന്തൻ പാഞ്ഞെത്തി, നന്നായി കണ്ടു. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 7

അവിടുന്ന് അംഗിരസ്സുകളാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട വലനെ വധിച്ചു. പർവ്വതത്തിന്റെ ശിലാദ്വാരങ്ങൾ തുറന്നു—അതിന്റെ കൃത്രിമങ്ങളായ അടപ്പുകൾ പൊളിച്ചു. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 8

---

4. പണ്ടു ചുമുരി, ധുനി മുതലായ അസുരന്മാർ ദഭീതി എന്ന ഒരു രാജർഷിയുടെ പുരി വളഞ്ഞു, അദ്ദേഹത്തെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയിപോൽ.

5. ഈ മഹാനദി—പരുഷ്ണി എന്ന നദി. ഇറങ്ങാൻ വയ്യാത്തവർ—ചില ഋഷിമാർ. ധനാപ്തിയ്ക്കായി—തങ്ങൾ ഉദ്ദേശിച്ച ദ്രവ്യം നേടാൻ.

6. വണ്ടി തകർത്ത കഥ മറെറാരേടത്തു വിവരിയ്ക്കും.

7. പണ്ടു, കാലും കണ്ണുമില്ലാത്ത പരാവൃക്ക് ചില കന്യകമാരെ പിടികൂടാൻനോക്കി; അവർ പാഞ്ഞുപോയ്ക്കളഞ്ഞു. അപ്പോൾ ആ ഋഷി ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചു കാലും കാഴ്ചയും നേടി. ഇക്കഥയാണ്, ഈ ഋക്കിൽ. കാൽമുടന്തൻ പാഞ്ഞെത്തി—ഇന്ദ്രപ്രസാദത്താൽ മുടന്തുനീങ്ങി, പാഞ്ഞു, കന്യകമാരുടെ അടുക്കലെത്തി. നന്നായി കണ്ടു—അന്ധത നീങ്ങുകയാൽ കന്യകമാരെ സ്പഷ്ടമായി കാണുകയുംചെയ്തു.

അവിടുന്നു ദസ്യുവായ ചുമുരിയെയും ധുനിയെയും ദീഗ്ഘനിദ്ര യോടിണക്കി നിഹനിച്ചു, ദഭീതിയെ രക്ഷിച്ചു; അതിൽ രംഭിയുടെ ധനവും കിട്ടി. സോമത്തിന്റെ മത്തിലത്രേ, ഇന്ദ്രൻ ഇതൊക്കെ ചെയ്തത്! 9

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോക്കുത്തമാത്മത്തെച്ചുരത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്രൻ, നിൻദാനലക്ഷ്മി;
നല്ലതീസ്തോതാക്കൾക്കു;—ങ്ങളെത്തള്ളുല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 10

സൂക്തം 16.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഞാൻ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സജ്ജനോത്തമന്നു, അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു ഹവിസ്സൊരുക്കി, നന്നായി സ്തുതിയ്ക്കാം. ജര പറാതെ ജര പിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന നിത്യയുവാവായ ഇന്ദ്രനെ നീർ തളിച്ചു നാം രക്ഷയ്ക്കായി വിളിയ്ക്കുക. 1

മഹാനായ ഇന്ദ്രനെക്കൂടാതെ ഈ ലോകം എന്തുള്ളു? അദ്ദേഹത്തിലിരിയ്ക്കുന്നു, പീയ്യും മുഴുവൻ: അവിടുന്നു വയറ്റിൽ സോമവും, വപുസ്സിൽ തേജോബലങ്ങളും, കയ്യിൽ വജ്രവും, തലയിൽ അറിവും വഹിച്ചരുളുന്നു! 2

ഇന്ദ്രൻ, അവിടുന്നു വളരെയോജന ഒരുക്കിൽ പറക്കുമ്പോൾ, അങ്ങയുടെ ബലം വാന്യഴികൾക്കോ, രഥം സമുദ്ര—പർവതങ്ങൾക്കോ തടുക്കാനാവില്ല; അങ്ങയുടെ വജ്രത്തെ ആരും നേരിടില്ല! 3

---

9. രംഭി—ദഭീതിയുടെ ഹരിക്കാരൻ.

സൂക്തം 16.

1. യജമാനന്മാരോട് പറയുന്നു: സജ്ജനോത്തമന്നു—സജ്ജനങ്ങളിൽ(ദേവന്മാരിൽ)വെച്ചു ശ്രേഷ്ഠനായ ഇന്ദ്രന്നു. ജരപിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന—ലോകത്തിന്നു വാർദ്ധക്യം വരുത്തുന്ന. നീർ—സോമരസം.

ആ യഷ്ടവ്യന്ന്, ധഷ്കന്ന്, വഷ്കന്ന്, ഒരുങ്ങിനില്ക്കുന്നവ
ന്ന് എല്ലാവരും യജ്ഞം അനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ; അതിനാൽ, അറി
വേറിയ ഭവാൻ സോമനീർ തുകി യജിയ്ക്കുക. ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു വഷ്
കനായ വഹ്നിയോടൊന്നിച്ചു സോമം കുടിച്ചാലും! 4

വഷ്ടിയായ മധുരസം വഷ്കാന്നായ വഷ്കനു കുടിപ്പാൻ,
പ്രേരിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടു ചെല്ലുന്നു; വൃഷാക്കളായ രണ്ടധ്വര്യുക്കളും വഷ്
കങ്ങളായ അമ്മികളും വഷ്ടിയായ സോമത്തെ വൃഷഭന്നായി പരിഗിയുന്നു! 5

വൃഷഭ, ഇന്ദ്ര, അങ്ങയുടെ വജ്രം വൃഷാവാണ്; അങ്ങയുടെ
രഥം വൃഷാവാണ്; ഹരികൾ വൃഷാക്കളാണ്; ആയുധങ്ങളും വൃഷാക്ക
ളാണ്. അങ്ങാകുന്നു, വൃഷാവായ മാദകത്തിന്റെ ഉടയവൻ; വഷ്ക
മായ സോമംകൊണ്ടു മതി വരുത്തിയാലും! 6

യുദ്ധത്തിൽ സ്തുതിതൽപരനും തോണിയെയ്താത്തവനുമായ ഭവാ
നെ ധഷ്കനായ ഞാൻ സ്വസ്ഥാനങ്ങളിൽ സ്തോത്രംകൊണ്ടു സമീപിയ്ക്കു
ന്നു; നമ്മുടെ ഈ വാക്കിനെ ഇന്ദ്രൻ തുലോം മനസ്സിലാക്കട്ടെ. കിണ
റിന്നൊത്ത ആ ധനനിധിയെ നാം സോമംകൊണ്ടു നീരാടിയ്ക്കുക! 7

ശതക്രതോ, അവിടുന്നു ഞങ്ങളെ ശത്രുബാധയിൽനിന്നു,
പുല്ലു മതിയാവോളം തിന്ന പയ്യു കുട്ടിയെഎന്നപോലെ മുൻകൂട്ടി പി
ന്മാറിയാലും. ഞങ്ങൾ ഒരു തവണയെങ്കിലും, അങ്ങയെപ്പറ്റിയുള്ള

---

4. യജമാനനോടും, ഒടുവിൽ ഇന്ദ്രനോടും പറയുന്നു: ഒരുങ്ങിനില്ക്കുന്ന
വൻ—കർമ്മികളെ അനുഗ്രഹിപ്പാൻ.

5. വഷ്ടി—ഫലങ്ങളെ വഷ്ടിയ്ക്കുന്നത്. മധുരസം—മത്തുണ്ടാക്കുന്ന സോ
മനീർ. വഷ്കാന്നൻ=ഫലവഷ്ടികളായ അന്നങ്ങളോടുകൂടിയവൻ വഷ്കൻ—ഫ
ലം വഷ്ടിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രൻ. ചെല്ലുന്നു—ഇന്ദ്രന്റെ അടുക്കലെയ്ക്ക്. വൃഷാക്കൾ—സോ
മരസം തളിയ്ക്കുന്നവർ. വൃഷഭൻ—ദേവശ്രേഷ്ഠൻ.

6 വൃഷാവ്—കാമവർഷി. മാദകം—മത്തുണ്ടാക്കുന്ന സോമനീർ.

7. യുദ്ധത്തിൽ സ്തുതിതൽപരൻ—സ്തുതിയ്ക്കുന്നവരെ ജയിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ.
തോണിയ്ക്കാത്തവൻ—ആപത്തുകളെ കടത്തി വിടുന്നവൻ. ധഷ്കൻ—ഭവൽപ്രസാ
ദത്താൽ ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കാൻ കഴിവുള്ളവൻ. നമ്മുടെ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാ
ക്യങ്ങൾ യജമാനന്മാരോടുള്ളവയാണ്: വാക്ക്—സ്തുതി. കിണറിന്നൊത്ത—കി
ണർ ജലത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടമാണല്ലോ; അതുപോലെ, ധനത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടമാണ്,
ഇന്ദ്രൻ.

സ്തുതികളോട്ടു, യുവാക്കൾ പതിമാരോടെന്നപോലെ ചേരുമാറാകേണമേ! 8

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോർക്കുത്തമാത്മത്തെച്ചൊരുത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്രൻ, നിൻദാനലക്ഷ്യി;
നല്ലൻ,തീസ്തോതാക്കൾക്കെങ്ങളെത്തള്ളാല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 9

സൂക്തം 17.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രീഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പുതിയതൊന്നു നിങ്ങൾ അംഗിരസ്സുകളെപ്പോലെ ചൊല്ലുവിൻ: എന്നാൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ തേജസ്സു പണ്ടത്തെപ്പോലെ പൊന്തും. പിടിച്ചു തടവിലാക്കപ്പെട്ട ഗോക്കളെയെല്ലാം അദ്ദേഹം സോമത്തിന്റെ മത്തിൽ ചിക്കെന്നു പുറത്തുവിട്ടുവല്ലോ. 1

ആർ ഓജസ്സുപൂണ്ട് ഒന്നാമത്തെപ്പാനത്തിന്നായി മഹിമ വളർത്തിയോ; യാതൊരു ശൂരൻ യുദ്ധങ്ങളിൽ മൈച്ചട്ടയണിഞ്ഞുവോ; ആർ മഹത്ത്വംകൊണ്ടു ദ്യോവിനെ തലയിൽ ചുമന്നുവോ; അവൻ വർദ്ധിപ്പൂതാക! 2

മുന്തിയ മഹാവീര്യമാണ്, അങ്ങു കാണിച്ചത്: അതിനെ സ്തുതിച്ചവരുടെ മുമ്പിൽ അങ്ങു ബലം പൊങ്ങിച്ചുവല്ലോ; ഒത്തൊരുമിച്ച ദ്രോഹികൾ തേരിലിരുന്ന ഹര്യശ്വനായ ഭവാനാൽ വീഴിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടു, ചിന്നിച്ചിതറിപ്പായുകയായി! 3

---

8. കൂട്ടിയെ—ക്ഷുൽപീഡയിൽനിന്നെന്നപോലെ.

സൂക്തം 17.

1. പുതിയതൊന്നു—പുതിയ ഒരു സ്തോത്രം.
2. അവൻ—ആ ഇന്ദ്രൻ.
3. പൊങ്ങിച്ചു—തുലോം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

ആ പുരാതനൻ ബലംകൊണ്ട് ഉലകെല്ലാം കീഴടക്കി; കോയ്മ പൂണ്ടു, വളർന്നു; ആ വോഢാവു വാനൂഴികളിൽ തേജസ്സു വ്യാപിപ്പിച്ചു; ഇരുട്ടുകളെ പീഡിപ്പിച്ച് ഒന്നിച്ചു കുഴിച്ചുമൂടി! 4

അവിടുന്നു പറന്നിരുന്ന പർവ്വതങ്ങളെ അനങ്ങാതാക്കി; മേഘജലങ്ങളുടെ ഒഴുകൽ താഴത്തെയ്ക്കാക്കി; വിശ്വംഭരയായ ഭൂവിനെ താങ്ങി; ദ്യോവിനെ ഉപായംകൊണ്ടു വീഴാതുറപ്പിച്ചു! 5

അദ്ദേഹം ലോകത്തിനു പയ്മ്പാപ്തനായിത്തീർന്നു: എല്ലാ ആളുകളെക്കാളും അറിവേറിയവനാക്കിയാണ്, അദ്ദേഹത്തെ അച്ഛൻ തൃക്കൈകൊണ്ടു സൃഷ്ടിച്ചത്. അതിനാലാണല്ലോ, ഈ യശസ്വി ക്രിവിയെ വജ്രമെയ്തു മന്നിൽ കിടത്തിയുറക്കിയത്! 6

അച്ഛനമ്മമാരോടൊന്നിച്ചു നാൾകഴിയ്ക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീ തറവാട്ടിൽനിന്നൊന്നപോലെ, ഞാൻ അങ്ങയോടു ഭാഗം യാചിയ്ക്കുന്നു; ശരിയ്ക്കു കണക്കിട്ടുനോക്കി ഭവാൻ സ്തോതാക്കൾക്കു സമ്മാനിയ്ക്കാറുള്ള പങ്ക് ഇവനു തന്നരുളുക! 7

ഇന്ദ്ര, രക്ഷിതാവായ ഭവാനെ ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു: ഇന്ദ്ര, കമ്മവും അന്നവും തരുന്നവനാണല്ലോ, ഭവാൻ. ഇന്ദ്ര, വിവിധരക്ഷകൾകൊണ്ടു ഞങ്ങളെ പാലിച്ചാലും; വൃഷാവായ ഇന്ദ്ര, ഞങ്ങളെ വലിയ ധനികന്മാരാക്കിയാലും! 8

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോക്കുത്തമാർത്ഥത്തെച്ചുരത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്ര, നിൻദാനലക്ഷ്മി;
നല്ലു,തീസ്തോതാക്കൾക്കു;-ങ്ങളെത്തള്ളാല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 9

---

4. ആ പുരാതനൻ—ഇന്ദ്രൻ. വോഢാവ്—ലോകത്തെ വഹിയ്ക്കുന്നവൻ. ഇരുട്ടുകൾ—തമോരൂപർ.

5. താഴത്തെയ്ക്ക്—ഭൂമിയിലെയ്ക്ക്.

6. അച്ഛൻ—പ്രജാപതി. ക്രിവി—ഒരസുരൻ. ഉറക്കിയത്—കൊന്നത്.

7. ഒരു സ്ത്രീ—അവിവാഹിത.

സൂക്തം 18.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഒരു പുതിയ വിശുദ്ധരഥം പുലർകാലത്തു പൂട്ടപ്പെട്ടു: നാലു നകം, മൂന്നു ചമ്മട്ടി, ഏഴു കടിഞ്ഞാൺ, പത്തു ചക്രം എന്നിവയോടു കൂടിയതും അഭീഷ്ടപ്രദവും മനുഷ്യഹിതവും സ്വർഗ്ഗപ്രാപകവുമായ അതു യജ്ഞങ്ങൾകൊണ്ടും സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടുമേ കിട്ടുകയുള്ളൂ! 1

അത് അവിടുത്തെയ്ക്ക് ഒന്നാമത്തതിനും, അതു രണ്ടാമത്തതിനും, മൂന്നാമത്തതിനും പയ്യാപ്പമായി. അതു മനുഷ്യർക്കു നന്മ കൊണ്ടുവരുന്നു. അന്യർ അന്യയുടെ ഗർഭത്തിൽ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; വിജയിയും വൃഷാവുമായ അത് അന്യരോടു ചേരുന്നു! 2

സുഖേന വന്നുചേരുന്നതിന് ഇന്ദ്രന്റെ രഥത്തിൽ ഞാൻ ഒരു പുതിയ സൂക്തംകൊണ്ടു കുതിരകളെ പൂട്ടാം. ഇവിടെ വളരെയുണ്ടല്ലോ, മേധാവികൾ; എന്നാലും, മറു യജമാനന്മാർ അങ്ങയെ അധികം രസിപ്പിയ്ക്കരുത്! 3

സുയജ്ഞ, ഇന്ദ്ര, വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടന്ന ഭവാൻ രണ്ടോ നാലോ ആറോ എട്ടോ പത്തോ കുതിരകളെ പൂട്ടി, സോമം കുടിപ്പാൻ വന്നുചേർന്നാലും: ഇതാ, പിഴിഞ്ഞത്; പാഴാക്കരുത്! 4

ഇന്ദ്ര, ഭവാൻ ഇരുപതോ മുപ്പതോ നാല്പതോ അമ്പതോ അറുപതോ എഴുപതോ സുഖഗാമികളായ കുതിരകളെ പൂട്ടി, സോമം കുടിപ്പാൻ ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും! 5

ഇന്ദ്ര, എണ്പതോ തൊണ്ണൂറോ നൂറോ കുതിരകളെ പൂട്ടി, ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും: ഇതാ, അങ്ങയുടെ ഇമ്പത്തിന്നായി, അങ്ങയ്ക്കുവേണ്ടി, പിഴിഞ്ഞ സോമം പാത്രങ്ങളിൽ! 6

സൂക്തം 18.

1. ഇന്ദ്രരഥത്തെ വർണ്ണിയ്ക്കുന്നു: സ്വർഗ്ഗപ്രാപകം—സുകൃതികളെ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ കൊണ്ടാക്കുന്നത്. അത്—ആ രഥം.

2. യജ്ഞത്തെ വർണ്ണിയ്ക്കുന്നു: അത്—യജ്ഞം. ഒന്നാമത്തത്—പ്രാതസ്സവനം. അന്യർ—ഋത്വിക്കുകൾ. അന്യ—വേദി. അന്യരോടു—ദേവന്മാരോടു.

3. അധികം—എന്നെക്കാളേറെ. ഭവാൻ മറാരുടെയെങ്കിലും യജ്ഞത്തിന്നു പോയ്ക്കളയരുത്; ഇവിടെ വന്നു, സോമം കുടിച്ചാലും!

6. പാത്രങ്ങൾ—ചമസാദികൾ.

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്ന് എന്റെ സ്തോത്രം കേൾപ്പാൻ വരിക: വമ്പിച്ച കുതിരകളെ തേരിൻമുമ്പിൽ കെട്ടുക; വളരെപ്പേർ വിളിയ്ക്കുമല്ലോ, അങ്ങയെ; ശൂര, ഭവാൻ ഈ യാഗത്തിൽ ഇമ്പംകൊണ്ടാലും! 7

ഇന്ദ്രനോട് എനിയ്ക്കുള്ള സഖ്യം വിട്ടുപോകരുത്. അവിടുത്തെ ദാനശീലത ഞങ്ങൾക്കു ചുരത്തട്ടെ. വരിഷ്ഠവും വരേണ്യവുമായ തൃക്കയ്യിന്റെ അടുക്കലാകണം, ഞങ്ങൾ; യുദ്ധത്തിൽ യുദ്ധത്തിൽ ഞങ്ങൾ ജയം നേടണം! 8

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോർക്കുത്തമാർത്ഥത്തെച്ചുരത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്ര, നിൻദാനലക്ഷ്മി;
നല്കുതിസ്തോതാക്കൾക്കെ;—ങ്ങളെത്തള്ളൊല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 9

സൂക്തം 19.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

പിഴിയുന്ന മനീഷിയുടെ ഈ പ്രീതികരമായ അന്നം ഇമ്പത്തിന്നായി പാനംചെയ്തരുളട്ടെ: പുരാതനമായ ഇതിങ്കലാണല്ലോ, വൃദ്ധമാനനായ ഇന്ദ്രന്റെയും സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്ന നേതാക്കളുടെയും ഇരിപ്പ്! 1

ഈ മധുകൊണ്ട് ഇമ്പംപിടിച്ചു, വജ്രപാണിയായ ഇന്ദ്രൻ വെള്ളം മറച്ച വൃത്രനെ വെട്ടിമുറിച്ചു; അപ്പോൾ, നദികളുടെ പ്രീതികരങ്ങളായ ജലങ്ങൾ, പക്ഷികൾ കൂട്ടിലെയ്ക്കെന്നപോലെ നേരേ ഒഴുകിത്തുടങ്ങി! 2

---

8. ചുരത്തട്ടെ—അഭീഷ്ടം നല്കട്ടെ.

സൂക്തം 19.

1. പിഴിയുന്ന—സോമം. അന്നം—സോമം.

2. നേരേ—സമുദ്രാഭിമുഖമായി.

മേഘത്തെ ഹനിച്ച ആ മഹനീയനായ ഇന്ദ്രൻ ജലങ്ങളെ സമുദ്രത്തിലെയ്ക്ക് ഒഴുകിച്ചു; സൂര്യനെ ജനിപ്പിച്ചു; ഗോക്കളെ കണ്ടുപിടിപ്പിച്ചു; തേജസ്സുകൊണ്ടു പകലുകൾക്കു വെളിച്ചം വരുത്തി! 3

ആർ സൂര്യപ്രാപ്തിയിൽ മത്സരിച്ച ആളുകൾക്ക് ഉടനടി സമാശ്രയണീയനായോ, ആ ഇന്ദ്രൻ ഹവിസ്സുപ്പിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യനു വളരെധനം കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നു; വൃത്രനെ കൊല്ലുന്നു! 4

ആ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട ഇന്ദ്രദേവൻ സോമം പിഴിഞ്ഞ ഒരു മനുഷ്യനുവേണ്ടി സൂര്യനെ മങ്ങിച്ചു: അവിടുത്തെയ്ക്ക്, യജ്ഞമനുഷ്ഠിച്ച ഏതശൻ സച്ചമായ ധനം, ഭാഗംപോലെ നല്കിയല്ലോ! 5

ആ തിളങ്ങുന്ന ഇന്ദ്രൻ തേർ തെളിയ്ക്കുന്ന കുത്സനുവേണ്ടി, ശുഷ്ണൻ, അശുഷ്ണൻ, കുയവൻ എന്നിവരെ കീഴടക്കി; ശംബരന്റെ തൊണ്ണൂറൊമ്പതു നഗരങ്ങൾ ദിവോദാസനുവേണ്ടി പിളർത്തി! 6

ഇന്ദ്ര, യശസ്സിനായി അന്നം തേടുന്ന ഞങ്ങൾ സ്തോത്രം ഇപ്പോൾ ഭവാങ്കൽത്തന്നെ സവയം എത്തിയ്ക്കുന്നു: സേവകരായ ഞങ്ങൾക്ക് ആ സഖ്യം കിട്ടുമാറാകണം; ദേവന്മാരെ ക്ലേശാത്ത പീയുവിന്റെ ആയുധത്തെ ഭവാൻ കുനിയിച്ചുവല്ലോ! 7

ശൂര, ഗൃത്സമദൻ അങ്ങയെക്കുറിച്ചതന്നെ സ്തോത്രങ്ങൾ, യാത്രോദ്യതൻ വഴികളെന്നപോലെ നിർമ്മിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; ഇന്ദ്ര, അതിയുവാവായ അങ്ങയെ സ്തുതിപ്പാനിച്ഛിയ്ക്കുന്ന ഇവന്ന് അന്നവും ബലവും നല്ല പാപ്പിടവും സുഖവും കൈവരുമാറാകണം! 8

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോർക്കുത്തമാർത്ഥത്തെച്ചുരത്തുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്ര, നിൻദാനലക്ഷ്മി;

---

4. സൂര്യപ്രാപ്തിയിൽ മത്സരിച്ച—'സൂര്യങ്കൽ ഞാൻ ചെല്ലും, മുമ്പേ—ഞാൻ ചെല്ലും, മുമ്പേ' എന്നു സ്പർദ്ധിച്ച.

5. ഒരു മനുഷ്യൻ—താഴേ പറയുന്ന ഏതശൻ. മങ്ങിച്ചു—നിഷ്പ്രഭനാക്കി, തോല്പിച്ചു. ഇക്കഥ മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ധനം—സോമം. ഭാഗംപോലെ—അച്ഛൻ മകനു സ്വത്തിന്റെ ഒരു പങ്ക് കൊടുക്കുന്നതുപോലെ.

6. തേർ തെളിയ്ക്കുന്ന—ഇന്ദ്രനു സാരഥ്യം വഹിച്ച. ശുഷ്ണൻ, അശുഷ്ണൻ, കുയവൻ എന്നിവരും ശംബരനും അസുരന്മാരത്രേ.

7. പീയു—ഒരസുരൻ.

നല്ല, തീസ്തോതാക്കൾക്കെ;—ങ്ങളെത്തള്ളല്ലോല്ലേ;
യാഗേ പൂകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 9

സൂക്തം 20.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

ഇന്ദ്ര, ശരിയ്ക്കറിഞ്ഞാലും: സ്തുതിയ്ക്കുന്നവരും, മനീഷയാൽ ശോഭിയ്ക്കുന്നവരും, അങ്ങയെപ്പോലുള്ള നേതാക്കളോട്ട സുഖം യാചിയ്ക്കുന്നവരുമായ ഞങ്ങൾ, കൊറു തേടുന്നവൻ വണ്ടിയെന്നപോലെ, അങ്ങയ്ക്ക് അന്നം ഒരുക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു.. 1

ഇന്ദ്ര, അങ്ങ്, അങ്ങയുടെ രക്ഷകൾകൊണ്ട ഞങ്ങളെ പാലിച്ചാലും: അങ്ങയെ സേവിയ്ക്കുന്ന ജനങ്ങളെ എതിരാളികളിൽനിന്നു രക്ഷിയ്ക്കുന്നവനാണല്ലോ, അങ്ങ്; ഹവിസ്സേകുന്നവന്ന് ഈശ്വരൻ, പീഡാനിവാരകൻ—അങ്ങയെ പരിചരിയ്ക്കുന്നവന്ന് ഇങ്ങനെയൊക്കെയുള്ളവനാണല്ലോ, അങ്ങ്! 2

യുവാവും ആഹവാതവ്യനും സഖാവും സുഖദനുമായ ആ ഇന്ദ്രൻ കർമ്മനേതാക്കളായ നമ്മെ രക്ഷിച്ചരുളട്ടെ: ശസ്ത്രം ചൊല്ലുന്നവനെയും, ക്രിയകൾ ചെയ്യുന്നവനെയും, പചിയ്ക്കുന്നവനെയും, സാമം പാടുന്നവനെയും രക്ഷിച്ചു മുകരയിലെത്തിയ്ക്കുമല്ലോ, അവിടുന്ന്! 3

ആരാൽ പണ്ടുള്ളവർ വളരുകയും വൈരികളെ വധിയ്ക്കുകയും ചെയ്തുവോ, ആ ഇന്ദ്രനെ ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു; അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ വർണ്ണിയ്ക്കുന്നു. യാചിയ്ക്കപ്പെടുന്ന അവിടുന്നു സ്തുതിപ്പാൻനോക്കുന്ന പുതിയ മനുഷ്യന്റെ ധനാഭിലാഷത്തെ നിറവേറ്റട്ടെ! 4

അംഗിരസ്സുകളുടെ ഉക്ഥങ്ങൾ ശ്രവിച്ച ആ ഇന്ദ്രൻ, വഴിയരുളി, സ്തോത്രം വർദ്ധിപ്പിച്ചു; സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന അവിടുന്നു സൂര്യനെക്കൊണ്ട് ഉഷസ്സിനെ പിന്മാറിച്ചു; അശ്മന്റെ പുരാതനനഗരങ്ങൾ തകർത്തു! 5

സൂക്തം 20.

1. വണ്ടിയെന്ന പോലെ—വണ്ടിയ്ക്കു കിട്ടുന്ന കൂലികൊണ്ട കൊറ് (ആഹാരം) സാധിയ്ക്കാമല്ലോ. അന്നം—സോമം.

3. പചിയ്ക്കുക—പുരോഡാശാദികൾ വേവിയ്ക്കുക. മുകര—കർമ്മാവസാനം.

5. വഴി—പണികളെന്ന അസുരരുടെ ഉപദ്രവം നീക്കാൻ. സ്തോത്രം വർദ്ധിപ്പിച്ചു—അവരുടെ സ്തുതിയെ അഭീഷ്ടദാനത്താൽ സഫലമാക്കി. പിന്മാറിച്ചു—ഉഷസ്സ് സൂര്യോദയത്തിൽ അപ്രത്യക്ഷമാകുമല്ലോ. അശ്മൻ—ഒരസുരൻ.

ആ പുകൾപ്പെട്ട അതിദർശനീയനായ ഇന്ദ്രദേവൻ മനുവിങ്കൽ ഉന്മുഖനായി; ആ അമർത്ത്യനാ ബലവാൻ ദ്രോഹിയായ ദാസന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട തല താഴെ വീഴ്ത്തി! 6

വൃത്രനെക്കൊന്ന ആ പുരന്ദരനായ ഇന്ദ്രൻ നികൃഷ്ടജാതികളായ ദാസസേനകളെ മുച്ചൂടും മുടിച്ചു; മനുവിനുവേണ്ടി ഭൂമിയെയും ജലത്തെയും ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; യജമാനന്റെ മഹത്തായ അഭിലാഷം നിറവേറി! 7

സ്തോതാക്കളാൽ വെള്ളം കിട്ടാൻവേണ്ടി, ആ ഇന്ദ്രനു നാം തോറും ബലവർദ്ധകം യഥാക്രമം നല്കപ്പെട്ടു; വജ്രം തൃക്കയ്യിൽ ധരിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട അവിടുന്നു ദസ്യുക്കളെക്കൊന്ന്, ഇരിമ്പുനഗരങ്ങൾ തരിപ്പണമാക്കി! 8

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

വാഴ്ത്തുവോർക്കുത്തമാർത്ഥത്തെച്ചൊരിയുമേ,
രാധ്യനാമിന്ദ്ര, നിൻദാനലക്ഷ്മി;
നല്കുന്തീസ്തോതാക്കൾക്കെ;—ങ്ങളെത്തള്ളൊല്ലേ;
യാഗേ പുകഴ്ത്താം, സുവീരരെങ്ങൾ! 9

സൂക്തം 21.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

വിശ്വജിത്തും, ധനജിത്തും, സ്വർജ്ജിത്തും, സത്രാജിത്തും, നായകജിത്തും, ഉർവ്വരാജിത്തും, അശ്വജിത്തും, ഗോജിത്തും, ജലജിത്തും, യഷ്ടവ്യനുമായ ഇന്ദ്രനു ഭവാൻ കമനീയമായ സോമം ഒരുക്കുക. 1

---

6. ഉന്മുഖനായി—അഭീഷ്ടം നല്കാനൊരുങ്ങി. അമർത്ത്യനാ—ശത്രുക്കളെ. ദാസൻ—ഒരസുരൻ.

7. ദാസസേനകൾ—ദാസാസുരന്റെ പടകൾ.

8. ബലവർദ്ധകം—ഹവിസ്സ്.

സൂക്തം 21.

1. വിശ്വജിത്ത്—എല്ലാറ്റിനെയും ജയിച്ചവൻ; ഇതിന്റെ വിവരണമാണ്, ജലജിത്ത് എന്നതുവരെ. സത്രാജിത്ത്=സതതവിജയി. ഉർവ്വര=എല്ലാസ്സസ്യങ്ങളുമുള്ള ഭൂമി. ഭവാൻ—അധ്വര്യുവിനോടു പറയുന്നതാണിത്.

അമത്ത്തുന്നാവനും, അമത്തപ്പെടാത്തവനും, ഹിംസിയ്ക്കുന്നാവനും, ഹിംസിയ്ക്കപ്പെടാത്തവനും, അടക്കുന്നാവനും, സദാ ചെറുക്കുന്നാവനും, സഖ്യംസഹനും, സവിതാവും, കഴുത്തു തടിച്ചവനും, വോഢാവുമായ ഇന്ദ്രനു നിങ്ങൾ നമസ്സു ചൊല്ലുവിൻ! 2

സദാ ചെറുക്കുന്നാവൻ, കരുത്തരെ ചെറുക്കുന്നാവൻ, ജനങ്ങളിൽ ചെല്ലുന്നാവൻ, ഭ്രംശിപ്പിയ്ക്കുന്നാവൻ, യോദ്ധാവ്, പ്രീതിപ്പെടുവോളം സോമസിക്തൻ, അഭീഷ്ടസമ്പാദകൻ, അമത്തുന്നാവൻ, പ്രജാരക്ഷകൻ—ഇപ്രകാരമുള്ള ഇന്ദ്രൻ കാണിച്ച വീര്യങ്ങൾ ഞാൻ വർണ്ണിയ്ക്കാം: 3

അദ്വിതീയനായ ദാതാവ്, ശ്രേഷ്ഠൻ, ഹിംസകരെ ഹിംസിയ്ക്കുന്നാവൻ, ഗംഭീരൻ, മഹാൻ, ദുസ്സാധകമ്മാവ് സമ്പന്നപ്രേരകൻ, മെലിയിയ്ക്കുന്നാവൻ, ദൃഢഗാത്രൻ, തടിച്ചവൻ, സുയജ്ഞൻ—ഇപ്രകാരമുള്ള ഇന്ദ്രൻ ഉഷസ്സിനെയും സൂര്യനെയും ഉൽപാദിപ്പിച്ചു. 4

മഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചു, തൽപരരായ മനീഷികൾ തപസ്സുകൊണ്ടു വഴിയറിഞ്ഞു; ഉടനേ, രക്ഷയ്ക്കായി ഉറക്കെ സ്തുതിച്ചു സമീപിച്ച ധനത്തെ വീണ്ടെടുത്തു. 5

ഇന്ദ്ര, അങ്ങു ഞങ്ങൾക്ക് ഉത്തമധനങ്ങളും, കർമ്മകൌശലഖ്യാതിയും, സൌഭാഗ്യവും, ഞങ്ങളുടെ സമ്പത്തിന്നഭിവൃദ്ധിയും ദേഹത്തിന്നാരോഗ്യവും, വാക്കിന്നു മാധുര്യവും, പകലുകൾക്കു സുദിനത്വവും തന്നരുളുക! 6

---

2. സ്തോതാക്കളോടു പറയുന്നു: സവിതാവ്=സ്രഷ്ടാവ്. നമസ്സ്—നമസ്കാരത്തോടുകൂടിയ സ്തോത്രം.

3. ജനങ്ങളിൽ ചെല്ലുന്നാവൻ—അഭീഷ്ടം നല്കാൻ. ഭ്രംശിപ്പിയ്ക്കുന്നാവൻ—ശത്രുക്കളെ. സോമസിക്തൻ—സോമനീർ തളിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ.

4. സമ്പന്നപ്രേരകൻ—ധനാഢ്യരെ യജ്ഞത്തിന്നു പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്നാവൻ. മെലിയിയ്ക്കുന്നാവൻ—ശത്രുക്കളെ ശോഷിപ്പിയ്ക്കുന്നാവൻ.

5. തൽപരർ—ഇന്ദ്രകാമന്മാർ. മനീഷികൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. വഴി—ഗോക്കൾ പോയ വഴി. സമീപിച്ച്—ഇന്ദ്രന്റെ അടുക്കൽ ചെന്ന്. ധനത്തെ—ഗോവൃന്ദത്തെ.

6. പകലുകൾക്കു സുദിനത്വം—എല്ലാദിവസങ്ങളും ഞങ്ങൾക്കു സുദിനങ്ങളായിഭവിയ്ക്കട്ടെ!

സൂക്തം 22.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; അഷ്ടിയും അതിശക്വരിയും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഈ പൂജനീയനായ ബലിഷ്ഠൻ ആഭിപ്ലവികദിവസങ്ങളിൽ പിഴിഞ്ഞു യവമലർപ്പൊടിയിട്ടതു വിഷ്ണുവൊന്നിച്ചു യഥേഷ്ടം മതിയാവോളം പാനംചെയ്തു; അത് ഈ വലിയ മഹാനെ മഹാകർമ്മം ചെയ്യാൻ മത്തുപിടിപ്പിച്ചു—ആ തിളങ്ങുന്ന സത്യസോമം ഈ സത്യനായ ഇന്ദ്രദേവങ്കൽ വ്യാപിച്ചു! 1

പിന്നീട്, ഈ തേജസ്വി ഓജസ്സുകൊണ്ടു ക്രിവിയെ പൊരുതിത്തോല്പിച്ചു; അവന്റെ രക്തക്കുഴമ്പുകൊണ്ടു വാനാഴികാതം നിറച്ചു, വളന്നുരുളി. ഒരു ഭാഗം തിരുവയറിലാക്കി; മറേറഭാഗം വിട്ടുകൊടുത്തു. ആ തിളങ്ങുന്ന സത്യസോമം ഈ സത്യനായ ഇന്ദ്രദേവങ്കൽ വ്യാപിച്ചു! 2

അങ്ങു കർമ്മത്തോടുകൂടി ജനിച്ചു, ഓജസ്സോടുകൂടി ഭരിപ്പാൻതുടങ്ങി: വീര്യത്തോടുകൂടി വളർന്നു, ഹിംസകരെ അമർത്തുന്നു; വേർതിരിച്ചു കാണുന്നു; സ്തുതിയ്ക്കുന്നവനു പൊരുക്കാൻ സ്പൃഹണീയമായ ധനം നല്കുന്നു. ആ തിളങ്ങുന്ന സത്യസോമം ഈ സത്യനായ ഇന്ദ്രദേവങ്കൽ വ്യാപിച്ചു! 3

ഇന്ദ്ര, നൃത്തംവെപ്പിയ്ക്കുന്നവനേ, സഭയിൽ ശ്ലാഘിയ്ക്കത്തക്കതാകുന്നു, മനുഷ്യഹിതവും മഹത്തരവുമായി ഭവാൻ പണ്ടു ചെയ്ത കർമ്മം: അങ്ങു ബലംകൊണ്ട് അസുരന്റെ അസു പോക്കി, ജലമൊഴുക്കിയല്ലോ. ശതക്രതു വ്യാപ്തനായ അസുരനെ കരുത്തുകൊണ്ടമർത്തട്ടെ; കൊല്ലുനേടട്ടെ; അന്നം നേടട്ടെ! 4

സൂക്തം 22.

1. ഇട്ടത്—ഇട്ട സോമനീർ.

2. ഒരു ഭാഗം—സോമത്തിന്റെ ഒരംശം. വിട്ടുകൊടുത്തു—ദേവന്മാക്ക്.

3. വേർതിരിച്ചു—സദസജ്ജനങ്ങളെ.

4. നൃത്തംവെപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ—എല്ലാരെയും ചേഷ്ടിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ. അസുരൻ—വൃത്രൻ. അസു=പ്രാണൻ. ജലമൊഴുക്കി—മഴ പെയ്യിച്ചു. അടുത്ത വാക്യം പരോക്ഷം.

സൂക്തം 23.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ബ്രഹ്മണസ്പതിയും ബൃഹസ്പതിയും ദേവത.

(കേക)

വിളിപ്പൂ, കവികൾക്കു കവിയായ്ഗ്ഗണങ്ങൾക്കു
വിഭുവായുൽക്കൃഷ്ടനാം വായ്ക്കുമങ്ങയെ ഞങ്ങൾ:
ബ്രഹ്മണസ്പതേ, ബ്രഹ്മസ്വാമി മുമ്പരിൽ മുമ്പ-
നങ്ങുമ്മൽസ്തുതി കേട്ടു വാഴ്ക, രക്ഷയ്ക്കായ് ഗ്ഗേഹേ! 1

ജ്ഞാനമേറിയ ദൈത്യഹന്താവാം ഭവാനുടെ
വാനവന്മാരും നേടീ, യജ്ഞാംശം ബൃഹസ്പതേ;
വന്മഹസ്സാളും സൂര്യൻ കിരണങ്ങളെപ്പോലേ,
നിർമ്മിച്ചതങ്ങുന്നല്ലോ, സർവ്വമന്ത്രങ്ങളെയും! 2

ദുരിതത്തെയും തമസ്സിനെയും പോക്കിയിരു-
ന്നരുൾവൂ, ബൃഹസ്പതേ, യജ്ഞസിദ്ധിയ്ക്കായ്ഭവാൻ,
ഘോരമായ്ധ്വസ്താരിയായ്ട്ടിപ്രമായ് രക്ഷോഘ്നമായ്-
ക്കാരിനെപ്പിളപ്പതായ് വിൺപൂകിപ്പതാം തേരിൽ! 3

നരരെസ്സന്മാഗ്ഗത്തിൽ നടത്തും, രക്ഷിയ്ക്കും നീ;
ദുരിതം തൊടുകില്ലാ, ഭവാനു തരുന്നോനെ.
ബ്രഹ്മദ്വിട്ടിനെ നീറും നിഹതക്രോധൻ ഭവാൻ;
ഇമ്മട്ടിൽപ്പെരുത്തു, നിൻമാഹാത്മ്യം ബൃഹസ്പതേ! 4

സൂക്തം 23.

1. ഗണങ്ങൾ—ദേവാദിവർഗ്ഗങ്ങൾ. വിഭു=സ്വാമി. ബ്രഹ്മസ്വാമി=മന്ത്രങ്ങളുടെ അധിപതി. മുമ്പരിൽ മുമ്പൻ—ഉത്തമോത്തമൻ. അങ്ങ്=ഭവാൻ. ഗേഹേ—യജ്ഞഗൃഹത്തിൽ.

2. ഭവാനുടെ—അങ്ങയുടെ ആളുകളായ.

3. ഘോരം—ശത്രുക്കൾക്കു ഭയങ്കരം. ധ്വസ്താരി=ശത്രുക്കളെ നശിപ്പിയ്ക്കുന്നത്, ഇതിന്റെ വിവരണമാണ്, രക്ഷോഘ്നമായ് എന്നത്.

4. തരുന്നോനെ—ഹവിരർപ്പകനെ. ബ്രഹ്മദ്വിട്ട്=മന്ത്രദ്വേഷി. നീറും—ചുട്ടെരിയ്ക്കും. നിഹതക്രോധൻ=ക്രോധത്തെ നശിപ്പിച്ചവൻ.

ബ്രഹ്മണസ്പതേ, സാധുരക്ഷകൻ ഭവാൻ കാക്കു-
മമ്മനുഷ്യനെത്തിണ്ടാ, പാപവും സന്താപവും;
മാറാരോ ചതിയരോ ദ്രോഹിയ്ക്കില്ലൊരേടത്തും;
മാററിനിത്തുമേ, കൊലക്കുട്ടരെയെല്ലാം ഭവാൻ! 5

ഞങ്ങൾക്കു വഴിവെട്ടം രക്ഷകൻ, സൂക്കാം നീ;
ഞങ്ങൾ നിന്മുഖത്തിന്നായ് സ്തോത്രങ്ങൾ പാടീടുന്നു:
ഞങ്ങളിൽച്ചതിക്കുട്ടുന്നവന്റെ ദുർബുദ്ധിയ്ക്കു
ഭംഗമഞ്ജസാ ഭവിയ്ക്കണമേ, ബൃഹസ്പതേ! 6

വന്നേറു മുതൽ കവർന്നൊരു കേമൻ പിഴ-
യൊന്നുമേ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തെങ്ങളെ ദ്രോഹിയ്ക്കുമോ;
നീക്കുക, വഴിയിൽനിന്നവനെബ്ബൃഹസ്പതേ;
തീക്കുകി,ക്രതുവിന്നു നേർവഴി ഞങ്ങൾക്കു നീ! 7

അംഗരക്ഷകൻ, കൂട്ടിച്ചൊല്ലുവോനു,സ്മൽപര-
നങ്ങയെ വിളിയ്ക്കുന്നു, ദുഃഖതാരക, ഞങ്ങൾ:
ദേവനിന്ദകരെ നീ മുടിയ്ക്കു, ബൃഹസ്പതേ;
കേവലസുഖം നേടീടൊല്ല, ദുർന്നടത്തക്കാർ! 8

ബ്രഹ്മണസ്പതേ, പുഷ്ടിദായിയാം നിന്നാൽ നേട്ട-
കി,മ്മനുഷ്യരിൽനിന്നു കാമ്യമാം ധനം ഞങ്ങൾ;
ദൂരത്തോ സമീപത്തോ ഞങ്ങളെക്കയ്യേറുന്ന
വൈരികളാകും കർമ്മഹീനരെത്തുലയ്ക്കു നീ! 9

---

5. സാധുരക്ഷകൻ=വഴിപോലെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. കൊലക്കുട്ടർ=ഹിംസകർ.

6. വഴി—സന്മാർഗ്ഗം. സൂക്ക്°=വഴിപോലെ കാണുന്നവൻ, സർവ്വജ്ഞൻ. നിന്മുഖത്തിന്നായ്—അങ്ങയെ യജിപ്പാൻ. ഭംഗം=നാശം.

7. തീക്കുക=ഉണ്ടാക്കുക.

8. അംഗരക്ഷകൻ—ഞങ്ങളുടെ ദേഹം രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. അസ്മൽപരൻ—ഞങ്ങളിൽ താൽപര്യമുള്ളവൻ. ഇതുമൂലം കൂട്ടിച്ചൊല്ലുവോൻ—ഞങ്ങളുടെ ഗുണത്തെ അധികമാക്കി പറയുന്നവൻ. ദുഃഖതാരക=ദുഃഖങ്ങളെ കടത്തിവിടുന്നവനേ. കേവലസുഖം—ദുഃഖസ്പർശമില്ലാത്ത, മികച്ച സുഖം.

9. നിന്നാൽ—അങ്ങയുടെ തുണയാൽ.

ഒരുക്കീടാവൂ, ഞങ്ങളഗ്ര്യാന്നം ബൃഹസ്പതേ,
നിറവു വരുത്തും നിർമ്മലനാം നിൻ യോജിപ്പാൽ!
ഞങ്ങളിലാളാകൊല്ലാ, കയ്യേറാനൊരു ദുഷ്ടൻ:
മംഗളസ്തോത്രം ചൊല്ലിക്കൈവളരാവൂ, ഞങ്ങൾ! 10
പടയിൽക്കയ്യേറുന്നോനു,ദ്വിതീയനാം ദാതാ-
വു,ടരിൽച്ചെല്വോൻ, കാമം പെയ്യുവോൻ, പരന്തപൻ,
ദുർദ്ദപ്പരാമുഗ്രന്മാരെയുമടക്കുവോൻ,
കടമവീട്ടുന്നവൻ, ബ്രഹ്മണസ്പതേ, ഭവാൻ. 11
ഏവനാസുരഭാവാൽ ദ്രോഹിയ്ക്കും, ഞെളിച്ചിൽ പൂ-
ണ്ടേതുഗ്രൻ മുതിർന്നീടും, സ്തോതാവെ നിഹനിപ്പാൻ;
അവനേറ ശസ്ത്രം തീണ്ടായ്ക,ങ്ങളെബ്ബൃഹസ്പതേ;
ജവിയാമദ്ദുഷ്ടനേറ ചുണ പോക്കാവൂ, ഞങ്ങൾ! 12
അടരിലാഹവാതവ്യനാ,നമിച്ചുപഗമ്യൻ,
പടയിൽച്ചെല്വോൻ, ധനം, ധനമേകുന്നോൻ, നാഥൻ,
പിടികൂടുവാൻനോക്കുമിപ്പടകളെയെല്ലാ-
മുടയ്ക്ക, രഥങ്ങളെപ്പോലവേ ബൃഹസ്പതി! 13
ദുഷ്ടവീര്യ്യനാം നിന്നെപ്പഴിയ്ക്കുമരക്കരെ-
ച്ചുട്ടെരിച്ചാലും, തീക്ഷ്ണതാപനായുധത്താൽ നീ-
നഷ്ടമായ്ക്കിടന്ന നിൻ നവ്യമാം വീര്യ്യം കാണി-
ച്ചിട്ടരച്ചാലും, നിന്ദിപ്പോരെ നീ ബൃഹസ്പതേ! 14
ഏതിനെ മികച്ചോനും മാനിയ്ക്കും, ബൃഹസ്പതേ;
യാതൊന്നു ജനങ്ങളിൽക്കമ്മാത്മം വിളങ്ങിടും;

---

10. അഗ്ര്യാന്നം—ഉത്തമഹവിസ്സ്. നിറവ്—അഭീഷ്ടപൂർത്തി. യോജിപ്പ്=ചേർച്ച, തുണ. കൈവളരാവൂ—വർദ്ധിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ.

11. കയ്യേറുന്നോൻ—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്നവൻ.

12. ജവി=വേഗവാൻ.

13. ആനമിച്ചുപഗമ്യൻ=നമസ്കരിച്ചു സമീപിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്നവൻ. ധനം ധനം — ആദരത്താൽ ദ്വിരുക്തി. ഇപ്പടകൾ—ഹിംസകസേനകൾ. രഥങ്ങളെപ്പോലവേ—യുദ്ധത്തിൽ എതിർതേരുകളെ ഉടയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

14. തീക്ഷ്ണതാപനായുധം=മൂർച്ചയേറിയ, തപിപ്പിയ്ക്കുന്ന ആയുധം.

ബുദ്ധിയാൽശ്ശോഭിപ്പിയ്ക്കും, യാതൊന്നു; വിചിത്രമാ-
മദ്ധനം സത്യോൽപന്ന, ഞങ്ങളിൽ വെച്ചാലും നീ! 15

ഏവർ തീങ്കൊതിയന്മാർ, ദ്രോഹത്തിലിമ്പംകൊൾവോർ,
ദേവപൂജനം ചെയ്കില്ലെന്നുള്ളിലുറച്ചവർ;
പാറലരാമക്കളെന്മാക്കു നല്ലൊല്ലേ, സാമം
മാറില്ലെന്നറിഞ്ഞോരാം ഞങ്ങളെ ബൃഹസ്പതേ! 16

ത്വഷ്ടാവാലുലകങ്ങൾക്കൊക്കയുമുപരിയായ്-
സ്സൃഷ്ടനാം ഭവാനല്ലോ, നിർമ്മിച്ചു സാമം, സാമം;
ദുഷ്ടരെ വധിയ്ക്കുമാ ബ്രഹ്മണസ്പതി കട-
പ്പെട്ടവൻ, മഹായജ്ഞകാരിയ്ക്കു കടം തീർപ്പോൻ! 17

ഗോരോധിഗിരിദ്വാരം തുറന്നു, തവ പൂകാൻ;
ഗോക്കളെപ്പുറത്തെയ്ക്കു വിട്ടിതാംഗിരസൻ നീ;
ഇന്ദ്രനോടൊന്നിച്ചി,രുൾ മൂടിയ മുകിലിനെ-
ച്ചെന്നധോമുഖമാക്കി നിർത്തി, നീ ബൃഹസ്പതേ! 18

വിശ്വയന്താവാം ഭവാൻ ബ്രഹ്മണസ്പതേ, കേൾക്കു-
കിസ്സകലം; തരികയും ചെയ്കു, മക്കൾക്കു സുഖം;
സർവ്വം ശുഭമാമേ, ദേവരക്ഷിതമായാൽ;-
സ്സത്രത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാവൂ, സദ്വീരാനപിതരെങ്ങൾ! 19

ആറാമധ്യായം സമാപ്തം.

---

15. അദ്ധനം—ബ്രഹ്മതേജസ്സാകുന്ന ധനം. സത്യോൽപന്ന=സത്യത്തിൽ നിന്നു ജനിച്ചവനേ.

16. സാമം മറില്ലെന്ന്—അങ്ങല്ലാതെ മറൊരു സാമമില്ലെന്ന്, അങ്ങുതന്നെ സാമമെന്ന്.

17. ത്വഷ്ടാവ്=പ്രജാപതി. സാമം സാമം—ഓരോ സാമവും. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം. മഹായജ്ഞകാരി=വലിയ യാഗം ചെയ്യുന്നവൻ.

18. ഗോരോധിഗിരിദ്വാരം=ഗോക്കളെത്തടഞ്ഞ പർവ്വതത്തിന്റെ ഗുഹ. തവ പൂകാൻ=അങ്ങയ്ക്കു കടപ്പാൻ. തുറന്നു—താനേ തുറന്നു. ആംഗിരസൻ—അംഗിരോഗോത്രോൽപന്നൻ. അധോമുഖമാക്കി നിർത്തി—ഭൂമിയിൽ മഴ പെയ്യാൻ.

19. വിശ്വയന്താവ്=ജഗന്നിയാമകൻ. ദേവരക്ഷിതമായാൽ—അങ്ങയെപ്പോലുള്ള ദേവന്മാർ രക്ഷിച്ചാൽ. സത്രം=യാഗം.

ഏഴാമധ്യായം

സൂക്തം 24.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ബ്രഹ്മണസ്പതിയും ഇന്ദ്രനും ദേവത.

(കേക)

ബ്രഹ്മണസ്പതേ, കേൾക്കുകിസ്തുതി സവേശൻ നീ;-
യിമ്മഹാനവവാക്കാൽസ്സേവിച്ചിടാവൂ ഞങ്ങൾ!
ഞങ്ങൾതൻ സ്തോത്രവു നിൻമിത്രമായ് സ്തുതിയ്ക്കുന്നു-
ണ്ട;-ങ്ങതിന്നൊത്ത ഫലം ഞങ്ങളെയേല്പിച്ചാലും! 1

കരുത്താൽക്കുനിയിച്ചാൻ കുനിയിയ്ക്കുണ്ടന്നോരെ;-
ക്കനത്ത മുകിലിനെപ്പിളർത്താനരിശത്താൽ;
വീഴ്ത്തിനാൻ വീഴാതെനിന്നതിനെ;-ധനങ്ങളെ-
പ്പൂഴ്ത്തിയ മലയിലും ബ്രഹ്മണസ്പതി പുക്കാൻ! 2

അദ്ദേവദേവൻ ചെയ്തതാണേ:-റമുറപ്പുള്ള
വസ്തുവുമുടഞ്ഞുപോയ്; പരുഷം പതുപ്പാന്തു;
ഗോക്കളെക്കേറീ; ചീന്തീ വലനെ; മന്ത്രംകൊണ്ടു
പോക്കി, കൂരിരുൾ; പേടിച്ചും സൂര്യനെത്തെളിയിച്ചു! 3

തേൻ തുകും വിശാലമാമേതൊരു മുകിലിനെ-
ത്താൻതന്നേ പിളർത്തിയോ ബ്രഹ്മണസ്പതി കെല്പാൽ;
അതിനെത്തന്നേ മോന്തുമക്കാംശ്രുവെല്ലാം പില്പാ-
ടധികം നിറയ്ക്കുന്നു, ചേന്നൊത്തു വഷ്ടാഭ്രത്തെ! 4

സൂക്തം 24.

1. മഹാനവവാക്ക്—മഹത്തായ പുതിയ സ്തുതി.

2. കുനിയിയ്ക്കുണ്ടന്നോർ—രാക്ഷസാദികൾ. വീഴാതെനിന്നത്—വെള്ളം. ധനങ്ങളെപ്പൂഴ്ത്തിയ—ഗോക്കളെ ഗ്രഹയിലടച്ച.

3. അദ്ദേവദേവൻ ചെയ്തതാണ്—ഇതൊക്കെ. വസ്തു—പർവ്വതാദി. പരുഷം പതുപ്പാന്തു—പരുപരുപ്പുള്ള വൃക്ഷവും മറ്റും മൃദുതരം പൂണ്ടു. കേറീ—ഗ്രഹയിൽനിന്ന്. ചീന്തീ=പിളർത്തി. കൂരിരുൾ—വലനിർമ്മിതമായ തമസ്സ്.

4. തേൻ—മധുരജലം. അത്—മേഘജലം മോന്തും—വേനല്ക്കാലത്തു കുടിയ്ക്കുന്ന. നിറയ്ക്കുന്നു—നീരാവികൊണ്ട്.

ബ്രഹ്മണസ്പതിയുടെ ചില ശാശ്വതജ്ഞാന-
നിർമ്മിതി നിങ്ങൾക്കായിത്തിങ്ങളാണ്ടുകളാലേ
വന്നെത്തുമുദകത്തിൻ കതകു തുറക്കുമ്പോ-
ളൊന്നിനെബ്ഭജിയ്ക്കും ഭൂവൊ,ന്നിനെ ദ്യോവും സൈരം! 5
പണികൾ കഴിച്ചിട്ട പെരിയ നിധിയെപ്പാ-
ർത്തണഞ്ഞാർ, ചുഴലവുമലഞ്ഞുനടന്നവർ;
അറിവേറിയോരവർ മായകൾ കണ്ടു,രിപ്പുകാൻ
പുറപ്പെട്ടേടത്തെയ്ക്കേ മടങ്ങിപ്പോന്നീടിനാർ. 6
മായകൾ കണ്ടു തിരിച്ചിട്ടു, പിന്നെയും മഹ-
ത്തായൊരു മാഗ്ഗേ നിന്നക്കവികൾ നേരുറവർ
ഇരുകൈത്തിരുമ്മലാ,ലങ്ങില്ലാതിരുന്ന ചു-
ട്ടെരിയും ചെന്തീ ചമച്ചെറിഞ്ഞാർ, പാറക്കെട്ടിൽ. 7
സത്യമാകിയ ഞാണുള്ളെയ്ത്തുവില്ലിനാലെത്തു,-
മുദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെങ്ങും ബ്രഹ്മണസ്പതിദേവൻ:
അർത്ഥസാധകമല്ലോ, വിശ്വടുക്കവനെയ്യും
ബുദ്ധിജാതവും കണ്ണസ്പൃക്കുമാമന്ത്രോരോന്നും! 8
ചേർത്തിണക്കീടും, വേറുപെടുത്തും, പോരിൽച്ചെല്ലും,
കീർത്തിതൻ പുരോഹിതൻ ബ്രഹ്മണസ്പതിദേവൻ;

---

5. ഋതചിക്കുകളോടും യജമാനന്മാരോടും പറയുന്നു: ശാശ്വതജ്ഞാനനിർമ്മിതി—മന്ത്രനിർമ്മാണം. ഉദകത്തിൻ കതക്=മേഘദ്വാരം. ഒന്നിനെ—വഷ്ജലത്തെ. ഒന്നിനെ ദ്യോവും—ഭൂമിയിൽ മഴയാലുണ്ടാകുന്ന അന്നത്തെ ദ്യോവും ഭൂജിയ്ക്കും. സൈരം—നിഷ്പ്രയാസം.

6. പണികൾ—അസുരർ. നിധിയെ—ഗോധനത്തെ. അവർ—അംഗിരസ്സുകൾ. മായകൾ—അസുരരുടെ. ഉരിപ്പുകാൻ പുറപ്പെട്ടേടത്തെയ്ക്കേ—ഗുഹയിൽ കടക്കാൻ എവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടുവോ, അവിടെയ്ക്കുതന്നെ.

7. അക്കവികൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. കൈപ്പടങ്ങൾ കൂട്ടിത്തിരുമ്മി തീയുണ്ടാക്കി.

8. എയ്ത്തുവില്ല്—അമ്പെയ്യുന്ന വില്ല്. വിശ്വടുക്ക്—ജഗദ്രക്ഷാവ്. അമ്പ്—മന്ത്രം. കണ്ണസ്പൃക്ക്=ചെവികളെ സ്പർശിക്കുന്നത്; ശ്രോത്രഗ്രാഹ്യം. തൊടുത്തുവലിയ്ക്കുമ്പോൾ അമ്പും കണ്ണസ്പൃക്കാകുമല്ലോ. മന്ത്രംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം എന്തും സാധിയ്ക്കും!

ദൃഷ്ടാവാമവൻ കൊറും നൽസ്വത്തും വളക്കയാൽ
ക്ലിഷ്ടതയെന്യേ ജ്വലിയ്ക്കുന്നു, ചൂടേകും സൂയ്മൻ! 9

വൃഷ്ടികർത്താവാം ബൃഹസ്പതിതൻ വിഭൂതികൾ
പുഷ്ടങ്ങളു,ദാരങ്ങൾ, മുഖ്യങ്ങൾ, സംപ്രാപ്യങ്ങൾ;
ഭരിതാന്നനാം കമനീയനെറയിസ്സമ്പത്താ-
ലിരുന്നു ഭുജിയ്ക്കുന്നു, രണ്ടുകൂട്ടരും സൌഖ്യം! 10

പെരിയോനെയും ശേഷി കുറഞ്ഞോനെയും കെല്പാൽ-
ബ്ഭരിപ്പിതെ,ല്ലാംകൊണ്ടും വിഭവാം സ്തുത്യനെവൻ;
ദേവർതൻ പ്രതിനിധിയായേറം പുകൾപ്പെട്ടോ-
നേ,വക്കും മുകളിലാ, ബ്രഹ്മണസ്പതിദേവൻ! 11

സത്യമേ, നിങ്ങൾക്കുള്ളതൊക്കയും സമ്പന്നരേ;
നിന്ത്യിയ്ക്കില്ലൊ,രുത്തരും നിങ്ങൾതൻ പ്രവൃത്തിയെ;
ഇങ്ങാഗമിപ്പിൻ, തീറായ്കിരുതേരശ്വങ്ങൾപോ-
ലെ,ങ്ങൾതന്നാവിസ്സിന്നായ് ബ്രഹ്മണസ്പതീന്ദ്രരേ! 12

ശ്രുവിയ്ക്കും, ശ്രൂരഘ്നന്റെ വേഗികൾ കുതിരകൾ;
കവിയാം സഭ്യൻ സ്തുതിച്ചൊരുക്കുന്നുണ്ടു ധനം.
ആകാംക്ഷപോലേ തിരിച്ചെടുത്തീടട്ടേ കടം:
യാഗാന്നഭാക്കാണല്ലൊ, ബ്രഹ്മണസ്പതിയവൻ! 13

---

9. മന്ത്രബലംകൊണ്ടു ചോത്തിണക്കിടും—വേർപെട്ടവയെ. കീർത്തിതൻ=സ്തുതൻ.

10. ഭരിതാന്നൻ=അന്നങ്ങളെ സംഭരിയ്ക്കുന്നവൻ രണ്ടുകൂട്ടരും—ദേവകളും മനുഷ്യരും.

12. നിങ്ങൾക്കുള്ളതൊക്കയും സത്യമേ—നിങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ളതു മുഴുവനും യഥാർത്ഥംതന്നെയാണു; അതിൽ ഗുണാരോപണമൊന്നുമില്ല. നിന്ത്യിയ്ക്കില്ല—ആരും ആളാവില്ല, മുടക്കാൻ. അവിസ്സിന്നായ്—ഹവിസ്സു ഭുജിപ്പാൻ. ബ്രഹ്മണസ്പതീന്ദ്രർ=ബ്രഹ്മണസ്പതിയും ഇന്ദ്രനും.

13. ശ്രൂരഘ്നന്റെ—ശ്രൂരരായ രാക്ഷസാദികളെ ഹനിയ്ക്കുന്ന ബ്രഹ്മണസ്പതിയുടെ. കുതിരകൾ ശ്രുവിയ്ക്കും—നമ്മുടെ സ്തുതി കേൾക്കും; അവ അദ്ദേഹത്തെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവരും. സഭ്യൻ—ഹോതാവു. ധനം—ഹവിസ്സു. കടം—നാം കൊടുത്തുതീർക്കേണ്ടതു.

പെരിയ കമ്മം ചെയ്യും ബ്രഹ്മണസ്പതിയുടെ-
യരിശമമോഘമായ്ത്തീർന്നിതു യഥാകാമം:
ഗോക്കളെക്കേറിപ്പുക്കിട്ടേകിനാൻ വിണ്ണിനവൻ;
പൈക്കളുട്ടം പിരിഞ്ഞോടീ, വൻനീർച്ചാൽകണക്കുക്കിൽ! 14

വടിവിൽസ്സുക്ഷിയ്ക്കുണ്ടും സപത്നിനമന്നത്തിനു-
മുടയോരാകെ,ന്നെന്നും ബ്രഹ്മണസ്പതേ, ഞങ്ങൾ;
ഞങ്ങൾതൻ വീരന്മാരെച്ചേക്ക വീരരോ;ടീശ-
നങ്ങിച്ചിപ്പതുണ്ടല്ലോ, വിളിയും ഹവിസ്സും മേ! 15

വിശ്വയന്താവാം ഭവാൻ ബ്രഹ്മണസ്പതേ, കേൾക്ക-
കിസ്സുകൃതം; തരികയും ചെയ്ക മക്കൾക്കു സുഖം.
സവ്വും ശുഭമാമേ,-ദേവരക്ഷിതമായാൽ;-
സ്സത്രത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാവൂ, സദാ വീരാനിതരെങ്ങൾ! 16

സൂക്തം 25.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; ബ്രഹ്മണസ്പതി ദേവത.

(കേക)

ആരിലുണ്ടാമോ സഖ്യം ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കു,വൻ
വൈരിഹന്താവായ്ത്തീരും; സ്തോത്രോച്ചാരണത്തോടേ
അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു ഹവിസ്സു സമർപ്പിച്ചി-
ട്ടുദ്ഗതി നേടും; കാണും, മകന്റെ മകനെയും! 1

---

14. വിണ്ണിന്—ദേവന്മാക്ക്. പിരിഞ്ഞ് ഓടീ—വെവ്വേറെ ഉടമസ്ഥന്മാരുടെ അടുക്കലെയ്ക്കു പാഞ്ഞുപോയീ.

15. വടിവിൽ—വഴിപോലെ. വീരന്മാരെ വീരരോട് ചേക്ക—പുത്രന്മാരെ പുത്രന്മാരോട് ചേർത്താലും; ഞങ്ങൾക്കു പൌത്രരും ഉണ്ടാകട്ടെ. ഇച്ഛിപ്പതുണ്ടല്ലോ—അതിനാൽ, ഞാനപേക്ഷിച്ചതു ചെയ്യുക.

സൂക്തം 25.

1 മകന്റെ മകനെയും കാണും—അതിനു ദീർഘായുസ്സു നേടും.

ആരിലുണ്ടാമോ സഖ്യം ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കു,വൻ
വീരരാൽ വീരന്മാരാം മാററാരെക്കൊലചെയ്യും;
ഭ്രരിഗോധനനാകും; സപയമേ ജ്ഞാനം നേടും;
ചേരുമേ, വളച്ചയും മകനും തൽപുത്രനും! 2

ആരിലുണ്ടാമോ സഖ്യം ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കു,വൻ,
തീരത്തെപ്പുഴപോലേ, മൂരിയെ വൃഷംപോലെ
വൈരിവഗ്ഗത്തെക്കെല്പാൽത്തട്ടിവീഴിയ്ക്കും; ദുന്നി-
വാരനുമാകും, ചെന്തീജ്ജ്വാലപോലക്കമ്മസ്ഥൻ! 3

ആരിലുണ്ടാമോ സഖ്യം ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കു,വൻ
ഭ്രരിഭൃത്യനായ് മുമ്പേ നേടീടും, ഗോവൃന്ദത്തെ;
വന്നൊത്തും, തടവില്ലാതവങ്കൽട്ടിവ്യുജലം;
ദുന്നിവാരൌജസ്സായിശ്ശത്രുഹത്യയും ചെയ്യും! 4

ആരിലുണ്ടാമോ സഖ്യം ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കു,വ-
ന്നാറുകൊം മുഴവനുമൊഴുകിച്ചെല്ലും നേരേ;
ധാരാളമവനുണ്ടാം, ചോച്ചയില്ലാത്ത ഗൃഹം;
സൈരമുമ്പരെസ്സുഖിപ്പിച്ചവനുയന്നീടും! 5

സൂക്തം 26.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകളും മുമ്പേത്തവ.

(കേക)

മാററാരെക്കൊലചെയ്യും, നിവ്യാജം സ്തുതിപ്പവ;-
നേറുകീഴടക്കീടും, സേവകനസേവിയെ;

---

2. വീരർ—സപപുത്രന്മാർ. ചേരുമേ—ഉണ്ടായിവരും.

3. പുഴ—നിറഞ്ഞൊഴുകുന്ന നദി. മൂരി—നിലമുഴുതാൻ ഉടയുടയ്ക്കപ്പെട്ട കന്നാലി. വൃഷം=കാള. കമ്മസ്ഥൻ—ബ്രഹ്മണസ്പതിയെ പരിചരിയ്ക്കലാകുന്ന കമ്മത്തിൽ വർത്തിയ്ക്കുന്നവൻ.

4. മുമ്പേ—മററു യജമാനന്മാരെക്കാളും. ദിവ്യുജലം—മഴവെള്ളം; യഥാകാലം മഴ കിട്ടും.

5. വേണമെങ്കിൽ, പുഴകളുതന്നേ അവന്റെ അടുക്കലെത്തും. ഉയന്നീടും—അഭിവൃദ്ധി നേടും.

ദുർജയനെയും പോരിൽക്കൊല്ലുമേ, തപ്പിപ്പവൻ;
യജ്വാവിന്നധീനമാ,മയജ്വാവിൻെറ ധനം! 1

വീര, പൂജിയ്ക്ക; മദംകൊൾവോരെച്ചെറുക്കുക;
ധീരമാക്കുക, മനം പററലർപ്പറക്കൊട്ടിൽ;
നിമ്മിയ്ക്ക ഹവ്യം; ഭവാൻ സൌഭാഗ്യവാനായ്ത്തീരും;
ബ്രഹ്മണസ്പതിയോടു രക്ഷണം പ്രാർത്ഥിയ്ക്ക, നാം! 2

ദേവപാലകനാകും ബ്രഹ്മണസ്പതിയ്ക്കുവൻ
കേവലാസ്ഥയാ ചെയ്യും, ഹവ്യത്താൽസ്സപര്യയെ;
അന്നമിങ്ങവൻ നേടും, ലോകരാൽ പ്രജകളാ-
ലുണ്ണിയാൽ സപര്യനത്താൽ; ധനവും നേതാക്കളാൽ! 3

നമ്രനായ് നെയ്യോലുന്ന ഹവ്യത്താൽബ്ഭജിപ്പോനെ
ബ്രഹ്മണസ്പതി കൊണ്ടുനടക്കും, നേർമാർഗ്ഗത്തിൽ;
കല്മഷം നീക്കും; പോക്കും, വിനയും വറുതിയു;-
മമ്മഹാൻ ചെയ്യുമവന്നരുവാമുപകാരം! 4

സൂക്തം 27.

ഗൃത്സമദനോ, മകൻ കുമ്മനോ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ആദിത്യർ ദേവത.

(കേക)

നൈ തൃകം വചസ്സിതു നിച്ചലുമരചരാ-
മാദിതേയന്മാക്കായ് ഞാൻ നാക്കിനാൽ ഹോമിയ്ക്കുന്നോൻ:

സൂക്തം 26.

1. അസേവി—ബ്രഹ്മണസ്പതിയെ സേവിയ്ക്കാത്തവൻ. തപ്പിപ്പവൻ—ബ്രഹ്മണസ്പതിയെ സന്തൃപ്തനാക്കുന്നവൻ.

2. ഋഷി ഒരു സപകീയനെ അനുശാസിയ്ക്കുന്നു: പൂജിയ്ക്ക—ബ്രഹ്മണസ്പതിയെ യജിയ്ക്കുക. മദം=ഗർവ്. പററലർപ്പറക്കൊട്ടിൽ—ശത്രുക്കൾ യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങി പടഹമടിയ്ക്കുമ്പോൾ മനം ധീരമാക്കുക.

3. കേവലാസ്ഥയാ—നിഷ്കളങ്കശ്രദ്ധയോടേ. സപര്യ=പരിചരണം. നേതാക്കളാൽ—മററ പരിചാരകരാൽ ധനവും നേടും.

4. വിന=ആപത്ത്. വറുതി=ദാരിദ്ര്യം. ഉരു=മഹത്ത്.

കേഠക്കുകെ,ങ്ങഠതൻ സ്തോത്രമയ്യമഭഗമിത്രർ,
യോഗ്യനംശുവും ബഹുത്രോദിതൻ വരുണനും! 1
മതിവെച്ചരുഠകി,പ്പോഠ മാമകസ്തോത്രമിതിൽ,-
സ്സുദശകമ്മാക്കളാം വരുണായ്യമമിത്രർ,
ആദിത്യർ, സുദീപ്തർ നീരാടിയപോലേ സച്ചൂർ,
ബാധയേശാത്തോർ, വെടിയാത്തവ,രനവദ്യർ! 2

ആദിത്യർ, പെരിയവർ, ഗംഭീരർ, ബഹുനേത്രർ,
ബാധ പററാതേ ശത്രുനിഗ്രഹമിച്ഛിപ്പവർ;
ഹൃത്തിൽ വാണവർ കാണ്മൂ, നന്മതിന്മകഠ; ദൂര-
വത്തിയുമെല്ലാം തിരുമേനികഠക്കരികത്താം! 3

സ്ഥാവരചരങ്ങളെയുറപ്പിൽ നിത്തുന്നോര-
ദ്ദേവകളാ,ദിത്യന്മാരു,ലകൊക്കയും കാപ്പോർ,
വിസ്തീർണ്ണവിജ്ഞാനന്മാർ, മേഘാംബു രക്ഷിപ്പവർ,
സത്യശാലികഠ, കടപ്പാടുകഠ തീക്കുന്നവർ! 4

കൈവരികെനിയ്ക്കു മിത്രായ്യമവരുണരേ,
ഭാവൽക്കപരിത്രാണം, സുഖദം ഭയപ്പാടിൽ:

സൂക്തം 27.

1. നൈ തുകം വചസ്സ്—മന്ത്രങ്ങളിൽനിന്നു പാലും നെയ്യുമൊഴുകുമെന്നു തൈത്തിരീയം പറയുന്നു. നാക്കിനാൽ—നാവാകുന്ന ജ്വാലകൊണ്ട്. ആദിതേയന്മാർ (അദിതിപുത്രന്മാർ) എട്ടുപേരത്രേ: മിത്രൻ, വരുണൻ, ധാതാവ്, അര്യ്യമാവ്, അംശു, ഭഗൻ, ഇന്ദ്രൻ, വിവസ്വാൻ. യോഗ്യൻ—ത്രാണിയുള്ളവൻ. ബഹുത്രോദിതൻ=വളരെയിടങ്ങളിൽ (അനുഗ്രഹാർത്ഥം) ആവിർഭവിച്ചവൻ.

2. മതിവെച്ചരുഠക—കല്പിച്ചു ശ്രദ്ധിയ്ക്കട്ടെ. സുദശകമ്മാക്കഠ=ഒരേതരം കർമ്മത്തോടുകൂടിയവർ. ബാധ—ശത്രുപീഡയും മറവും. വെടിയാത്തവർ—ഭക്തരെ ത്യജിയ്ക്കാതെ അനുഗ്രഹിയ്ക്കുന്നവർ.

3. ബഹുനേത്രർ=വളരെക്കണ്ണുകളുള്ളവർ. ഹൃത്തിൽ—പ്രാണികളുടെ ഹൃദയത്തിൽ. ദൂരവത്തി=ദൂരസ്ഥിതം.

4. മേഘാംബു (മേഘജലം) രക്ഷിപ്പവർ—യഥാകാലം മഴ പെയ്യിയ്ക്കാൻ. കടപ്പാടുകഠ—സ്തോതാക്കൾ വീട്ടേണ്ടുന്ന കടങ്ങൾ.

നിങ്ങളാൽ നടത്തപ്പെട്ട,ഘങ്ങൾ കഴികൾപോ-
ലിങ്ങു വജ്ജിയ്ക്കാവൂ, ഞാനദിതിസുതന്മാരേ! 5

അയ്യമൻ, വരുണ, ഹേ മിത്ര, നിങ്ങൾതൻ മാഗ്ഗ-
മച്ഛവും സുഗമവും മുള്ളില്ലാത്തതുമല്ലോ;
അതിലേ നടത്തുവി,നെങ്ങളെക്കുട്ടിച്ചൊൽവി,-
നഴിയാസ്സുഖം ഞങ്ങൾക്കരുൾവിനാദിത്യരേ! 6

മാററാക്കപ്പുറത്താക്കുകെ,ങ്ങളെപ്പുരാന്മാർതൻ
മാതാവാമദിതിയു,മീയയ്യമാവും നേരേ;
വരുണമിത്രന്മാർതൻ വലിയ സുഖം നേടു-
കരിഷ്ട പിണയാതേ ഭരിവീരരൊത്തെങ്ങൾ! 7

മൂലോകം ഭരിപ്പോരാണാദിത്യർ മുത്തേജസ്സും;
മൂന്നു കമ്മങ്ങളിവക്കുണ്ട്, യാഗത്തിൻമധ്യേ;
എത്ര ശോഭനം, ഭവാന്മാരുടെ സത്യംകൊണ്ടു
മെത്തിയ മഹത്ത്വം മിത്രായ്യമവരുണരേ! 8

നിത്തിനാർ മുത്തേജസ്സിസ്തോതൃമർത്ത്യക്കായ് വാനിൽ,
നിദ്രയും മിഴിയ്ക്കിമവെട്ടലുമില്ലാത്തവർ,
അട്ടിയ്ക്കപ്പെടാത്തോർ, നീരാടിയപോലേ സച്ചു,-
രുദ്ദീപ്തർ ഭരിസ്തുത്യർ പൊമ്പണ്ടമണിഞ്ഞവർ! 9

---

5. ഭാവൽക്കപരിത്രാണം=ഭവാന്മാരുടെ രക്ഷണം. അഘങ്ങൾ=പാപങ്ങൾ. കഴികൾപോലെ—കഴികളിൽ വീഴാതിരിപ്പാൻ മനസ്സിരുത്തുന്നതുപോലെ.

6. അച്ഛം=നിർമ്മലം. കുട്ടിച്ചൊല്ലുക—ഉള്ളതിലധികം ഗുണം പറയുക. അഴിയാസ്സുഖം=സുദൃഢമായ (അംഗഭംഗമായ) സൌഖ്യം.

7. മാററാക്കപ്പുറത്താക്കുക—ശത്രുക്കളാകുന്ന പുഴയുടെ മറുകരയിലണയ്ക്കട്ടെ. പുരാന്മാർ—ആദിത്യർ.

8. മൂലോകം—ഭൂമ്യന്തരിക്ഷസ്വർഗ്ഗങ്ങൾ. മുത്തേജസ്സും (അഗ്നി-വായു-സൂര്യരെയും) ഭരിപ്പോരാണ് (വഹിച്ചുപോരുന്നു). മൂന്നുകമ്മങ്ങൾ—സവനത്രയം. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി.

9. സ്തോതൃമർത്ത്യക്കായ്—സ്തുതിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യർക്കുവേണ്ടി. അട്ടിയ്ക്കപ്പെടാത്തോർ—അസുരാദികളാൽ അപീഡിതർ. ഭരിസ്തുത്യർ=വളരെയാളുകളാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്നവർ.

അരചനല്ലോ, ഭവാൻ മാറാരെത്തട്ടുന്നോനേ,
വരുണ, ദേവന്മാക്കും സകലമനുഷ്യക്കും:
ഞങ്ങൾക്കു തരികൊരു നൂറാണ്ടു നോക്കിക്കാണ്മാൻ;
ഞങ്ങൾക്കു ലഭിയ്ക്കാവൂ, പൂർവ്വനിശ്ചിതായുസ്സും! 10
അറിയില്ലാദിത്യരേ, വലവുമിടവും ഞാ;-
നറിയില്ലഥ മുമ്പും പിമ്പും ഞാൻ വസുക്കളേ;
കാതരനപകടൻ ഞാനെങ്കിലു,മഭയമാം
ജ്യോതിസ്സിലണയ്ക്കണം, നിങ്ങൾ കൊണ്ടുപോയെന്നെ! 11
സത്യനായകരാമീയരചക്കപ്പിച്ചോനും,
നിത്യപോഷകരവർ കൈവളർത്തവനുമേ
വിത്തവും വിഖ്യാതിയും ലഭിച്ചു ധനം നല്കി
സ്സത്യനായ്ത്തേരിൽക്കേറി നടക്കും, ഗൃഹങ്ങളിൽ! 12
ആദിത്യർ കൊണ്ടുനടത്തുന്നവൻ വിശുദ്ധനായ്-
ബ്ബാധ പറാതേ മേവും, സസ്യസ്യതോയോപാന്തേ;
ഭൂരിഭക്ഷ്യവും നല്ല വീരരുമവനുണ്ടാം;
ദൂരത്തോ സമീപത്തോ ദ്രോഹിയ്ക്കപ്പെടില്ലവൻ! 13
അദിതേ, വരുണനേ, മിത്രനേ, കനിഞ്ഞാലു,-
മഥവാ തെറ്റേതാനും ഞങ്ങൾ ചെയ്തിരിയ്ക്കിലും!
തന്നരുൾകൈ,നിയ്ക്കു നിൻമേടുരാഭയജ്യോതി-
സ്സിന്ദ്ര: ഞങ്ങളിൽ വരൊല്ലി,രുണ്ട നെടുംരാത്രി! 14
ഇരുവർ മിളിതമാരവനെ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കും:
പരിപോഷിപ്പിയ്ക്ക,മസ്സുഭഗൻ വാനിൻവെള്ളം;

---

10. ഒരു നൂറാണ്ടു തരിക—ഞങ്ങളെ ശതായുസ്സുകളാക്കുക. പൂർവനിശ്ചിതായുസ്സും (നൂറുവയസ്സും) ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടുമാറാകണം.

11. കാതരൻ=അധീരൻ. അപകടൻ—മനസ്സിനു പകുതവന്നിട്ടില്ലാത്തവൻ. ജ്യോതിസ്സ്=വെളിച്ചം, ജ്ഞാനം.

12. അപ്പിച്ചോനും—ഹവിസ്സു നല്കിയവനും. ധനം നല്കി—യാചകക്ക്.

13. സസ്യസ്യതോയോപാന്തേ=നല്ല സസ്യങ്ങളുള്ള ജലത്തിനരികിൽ.

14. മേടുരം—മഹത്ത്.

15. അവനെ (ആദിത്യർ കൊണ്ടുനടത്തുന്നവനെ) മിളിതമാർ (ചേർന്നിരിക്കുന്ന) ഇരുപേർ (ദ്യാവാപൃഥിവികൾ) വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കും. വാനിൻവെള്ളം—വർഷജലം.

ഇരുവീടുകളും പൂകും, പടയിലമർത്തവൻ;-
നിരുപാതികളവനാധീനങ്ങളുമാകും! 15

ദ്രോഹിയ്ക്കു തീർത്ത ഭവന്മായയും യഷ്ടവ്യരേ,
വൈരിയ്ക്കു പരത്തിയ കെണിയുമാദിത്യരേ,
ഒരശ്വരഥാരൂഢൻപോലെ ഞാൻ കടക്കേണം;
പെരുതാം ഗൃഹത്തിൽപ്പുക്കാവു, നിർബ്ബാധം ഞങ്ങൾ! 16

പുരുദാതാവായ് പ്രിയപ്പെട്ടൊരു ധനികങ്കൽ
വരുണ, ധരിപ്പിയ്ക്കായ്ക്കാ,ത്മീയദാരിദ്ര്യം ഞാൻ:
പൊറുപ്പുമതൽ പോയോനാകൊലാ, പുരാനേ, ഞാൻ;
പെരികെ വാഴ്ത്താം, യജ്ഞേ സുവീരാനിതരെങ്ങൾ! 17

സൂക്തം 28.

ഗൃത്സമദനോ ക്രുമ്മനോ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; വരുണൻ ദേവത.
(കേക)

കവിയാമദിതിജനപുരാണിതാ, സ്തോത്രം:
ഭവനമൊട്ടുകിവൻ മേന്മയാലടക്കട്ടേ;
പുരുസന്തോഷം യഷ്ടാവിന്നേകമധിപനാം
വരുണദേവകൽ ഞാൻ സത്യശസ്സുത്ഥിയ്ക്കുന്നേൻ! 1

അവൻ പടയിൽ (ശത്രുക്കളെ) അമർത്ത് ഇരുവീടുകളും (സ്വഗൃഹവും, കൈവശപ്പെടുത്തിയ പരഗൃഹവും) പൂകും. ഇരുപാതികളും — മർത്യരും, അമർത്യരും.

16. ദ്രോഹിയ്ക്കു തീർത്ത — രാക്ഷസാദികളെ തോല്പിയ്ക്കാൻ നിർമ്മിച്ച. വൈരിയ്ക്കു — ശത്രുക്കളെ കുടുക്കാൻ. ഒരശ്വരഥാരൂഢൻപോലെ — കുതിരത്തേരിൽക്കേറിയവൻ ദുർഗ്ഗമാർഗ്ഗങ്ങളെ വേഗത്തിൽ പിന്നിടുന്നതുപോലെ.

17. എന്റെ ദാരിദ്ര്യം ഒരു സ്നേഹിതധനികന്റെ അടുക്കൽ അറിയിയ്ക്കാൻ (അറിയിച്ചു, വല്ലതും തരണമെന്നിരക്കാൻ) എനിയ്ക്കു സംഗതിവരരുതു്.

സൂക്തം 28.

1. ഇവൻ — വരുണനെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നവൻ. മേന്മയാൽ — വരുണപ്രസാദലബ്ധമായ മഹത്ത്വംകൊണ്ടു്. അധിപൻ — ഭരിയ്ക്കുന്നവൻ.

വരുണ, സുഭഗന്മാരാകാവൂ, ശുഭധ്യാന-
പരരായ് സ്തുതിച്ചെങ്ങൾ നിൻപരിചരണത്താൽ:
പൊല്ലാതിർ പൊഴിയ്ക്കുന്ന പുലരി വരുമ്പോളു-
ള്ളഗ്നികൾ പോലായ്ത്തീരുക,നഹം വാഴ്ത്തും ഞങ്ങൾ! 2

പുരുവീരനായുരുസ്തുതനാം നിൻ സൌഖ്യത്തിൽ
മരുവീടാവൂ, ഞങ്ങൾ വരുണ, സുനേതാവേ;
ആദിത്യദേവന്മാരേ, ഞങ്ങൾക്കു മാപ്പേകേണം,
ബാധിയ്ക്കപ്പെടാത്തോരാം ഭവാന്മാർ സഖ്യത്തിന്നായ്! 3

ധാരകനാദിത്യനാം വരുണനെല്ലാടത്തും
നീരുതിക്കുകമൂലം നദീകളൊഴുകുന്നു—
പാറില്ല വാട്ടമവയ്ക്കില്ല നില്ക്കുലുമവ
പക്ഷികൾപോലേ പറന്നൊഴിയിൽപ്പതിയ്ക്കുന്നു! 4

വരുണ, മമ പാപം കയർപോലഴിയ്ക്ക നീ;
വരട്ടേ, നിൻതണ്ണീരിൻപുഴ ഞങ്ങൾതൻപക്കൽ;
പൊട്ടൊലാ, വ്രതം നെയ്യുമെൻറ നൂൽ—കാലത്തിൻമു-
മ്പൊട്ടുമേ ജീർണ്ണിയ്ക്കില്ലാ, കർമ്മത്തിൻകളേബരം! 5

വരുണ, ഭയം നീക്കുകെങ്കൽനിന്നു;—നാനഗ്രഹി-
ച്ചരുൾക, സമ്രാട്ടായ സത്യവാൻ ഭവാനെന്നെ:
പൈക്കുട്ടിയുടെ കയർപോലഴിയ്ക്കുകെൻപാപം;
നേർക്കൊരു നിമിഷവുമാളാകാ, ഭവദന്യൻ! 6

---

2. അഗ്നികൾ—പുലർകാലത്തു തുലോം ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുമല്ലോ. വാഴ്ത്തും—ഭവാനെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു.

3. പുരുവീരൻ=വളരെ വീരന്മാരോടുകൂടിയവൻ. ഉരുസ്തുതൻ=വളരെപ്പേരാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ. ഞങ്ങൾ ചെയ്തുപോയ പാപങ്ങൾക്കു മാപ്പു തന്നു ഞങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ സഖാക്കളാക്കണം.

4. ധാരകൻ—ഒരു ചിറപോലെ വെള്ളം നിർത്തുന്നവൻ. പൂർവാർദ്ധത്തിൻറെ വിവരണമാണു്, ഉത്തരാർദ്ധം:

5. കാലം—സമാപ്തിസമയം.

6. ഭയം എങ്കൽനിന്നു നീക്കുക—എന്നെ നിർഭയനാക്കുക. പൈക്കുട്ടിയുടെ കയർ പയ്യിനെ കറക്കാൻതുടങ്ങുന്നവൻ അഴിയ്ക്കുന്നതുപോലെ എൻറെ പാപം നീക്കുക; അതിനു ഭവദന്യൻ (ഭവാനല്ലാതെ മറെറാരാളും) ആളാകില്ല.

വരുണ, നിൻയജ്ഞത്തിൽപ്പിഴ ചെയ്തോരെക്കൊല്ലും
വധഹേതികളം വിടൊല്ലെ,ങ്ങളിൽപ്പാപിധ്വംസിൻ;
ജ്യോതിസ്സിൽനിന്നെങ്ങാനുമകലെപ്പോകായ്ക,ങ്ങളം;
ബാധകന്മാരെപ്പോക്കുകെ,ങ്ങളംക്കു പൊറുപ്പാൻ നീ! 7

വരുണ, ബഹ്വദ്ഭുത, മേലിലും മുമ്പേത്തെപ്പോ-
ലുരചെയ്വാവൂ, ഞങ്ങളങ്ങയ്ക്കു നമസ്കാരം:
ഗിരിമേലെന്നവിധമങ്ങയിലല്ലോ, വീഴാ-
തുറച്ചുനിന്നീടുന്നു, കമ്മങ്ങളം ദുരാധർഷ! 8

എന്നുടെ കടം—മുന്നുമിന്നുമുള്ളതു—പോക്കു-
ക;-ന്യായ്ജ്ജിതത്താലാകൊല്ലെ,ന്നെ ഭക്ഷണം സ്വാമിൻ;
പെരുതു പുലരികളെനിയ്ക്കു വെളുത്തിട്ടി-
ല്ല;-രുളംക,ങ്ങന്നേരത്തെങ്ങളംക്കു ജീവനമാശ്ശം! 9

ബന്ധുവോ ചങ്ങാതിയോ സ്വപ്നദൃഷ്ടമാം ഭയ-
മെൻതമ്പുരാനേ, പേടിത്തൊണ്ടനാമെങ്കൽച്ചൊന്നാൽ,
ചെന്നായോ തിരുടനോ ഞങ്ങളെക്കൊല്ലാൻ വന്നാ-
ലു,ന്നേരം വരുണ, നീ ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കേണം! 10

പുരുദാതാവാം പ്രിയപ്പെട്ടൊരു ധനികങ്കൽ
വരുണ, ധരിപ്പിയ്ക്കായ്കാ,ത്മീയദാരിദ്ര്യം ഞാൻ:
പൊറുപ്പുമുതൽ പോയേനാകൊലാ, പുരാനേ, ഞാൻ;
പെരികെ വാഴ്ത്താം, യജ്ഞേ സുവീരാനിതരെങ്ങളം! 11

---

7. വധഹേതികളം=കൊലയായുധങ്ങളം. ബാധകന്മാരെ—ഞങ്ങളെ ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്നവരെ.

8. ബഹ്വദ്ഭുത—വളരെ പ്രദേശങ്ങളിൽ ആവിർഭവിച്ചവനേ.

9. വെളുത്തിട്ടില്ല—രാത്രിയുടെ അന്ത്യയാമത്തിൽ ഉറക്കം വിട്ട് ഋണചിന്തയിൽ മുഴുകുന്നതിനാൽ ഞാൻ പ്രായേണ നേരം വെളുക്കുന്നതറിയാറില്ല. അന്നേരത്ത്—പുലർകാലത്ത്. എങ്ങളംക്കു ജീവനമാശ്ശം അരുളുക (ഉപദേശിച്ചാലും); കടങ്ങളം വീട്ടി, കഴിച്ചിലിന്നുള്ള വക തന്നാലും എന്നു പര്യവസിതാർത്ഥം.

10. ബന്ധു—അച്ഛനും മറ്റും. തിരുടൻ—ചോരൻ.

സൂക്തം 29.

ഗൃത്സമദനോ ക്രമ്മനോ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവതകം ദേവത.

(കേക)

സംപ്രാപ്യർ സകമ്മാക്കാളാദിത്യർ വാനോർ നിങ്ങ-
ളെൻപിഴയകറുവി,നൊളിവിൽപ്പെറോമംപോലെ;
നിങ്ങമന്തൻ നന്മയറിഞ്ഞി,ങ്ങു രക്ഷയ്ക്കായ്,കേമംക്കും
നിങ്ങളെ വിളിപ്പൂ, ഞാൻ വരുണമിത്രന്മാരേ! 1

നിങ്ങമം വാത്സല്യം; നിങ്ങളോജസ്സു ദേവന്മാരേ:
നിങ്ങളെങ്ങാനും ചിന്നിച്ചരുമംവിൻ, ദ്വേഷ്ടാക്കളെ;
അരിസൂദനർ നിങ്ങളമത്തുകയുംചെയ്വിൻ;
തരുവിൻ, സുഖമെങ്ങമംക്കിന്നും നാളെയുമെല്ലാം! 2

ഇന്നെന്തു ചെയ്യും ഞങ്ങമം, നാളെയെന്തുവാൻ നിങ്ങമം-
ക്കെ,ന്നെന്നും ലഭിയ്ക്കേണ്ടമൊന്നിനാൽ വസുക്കളേ?
അദിതേ, വരുണനേ, മിത്രനേ, ഞങ്ങമംക്കു ത-
ന്നരുമംവിനിന്ദ്ര, മരുത്തുക്കളേ, ശുഭം നിങ്ങമം! 3

നിങ്ങമന്താൻ ദേവന്മാരേ, കൊണ്ടുവന്നീടുന്നവ;-
രിങ്ങു യാചിയ്ക്കുമെനിയ്ക്കേകുവിൻ സുഖം നിങ്ങമം.
മന്ദമാകൊലാ, യാഗത്തിന്നു നിങ്ങമന്തൻ തുത്തേർ—
നിന്നെങ്ങമം തളരൊല്ലാ, യുഷ്മാദൃക് സ്വജനത്തിൽ! 4

സൂക്തം 29.

1. ഒളിവിൽപ്പെറോമംപോലെ—ജാരനിൽനിന്നു ഗർഭം ധരിച്ച അഭർത്തൃകസ്ത്രീ ആരുമറിയാതെ പ്രസവിച്ചു, കുട്ടിയെ ദൂരത്തെങ്ങാനും കളയുന്നതുപോലെ. നിങ്ങമന്തൻ നന്മ—നിങ്ങളിൽനിന്നു കിട്ടേണ്ടുന്ന ശ്രേയസ്സ്. കേമംക്കും—വിളി കേമംക്കുന്ന.

2. ദ്വേഷ്ടാക്കമം—ദ്രോഹിയ്ക്കുന്ന പിശാചാദികമം. അമത്തുക—ശത്രുക്കളെ.

3. നിങ്ങമംക്ക് എന്നെന്നും ലഭിയ്ക്കേണ്ടുന്ന ഒന്ന് (ഒരു വസു) ഇല്ലായ്കയാൽ, നിങ്ങമംക്കായി ഞങ്ങമം എന്തു ചെയ്യാനാണ്? അതിന്നു ഞങ്ങമം ശക്തരല്ല.

4. കൊണ്ടുവന്നീടുന്നവർ—ഞങ്ങമംക്കു തരാൻ ധനം. യാഗത്തിന്ന്—യാഗത്തിലെത്താൻ. യുഷ്മാദൃക് സ്വജനം=നിങ്ങളെപ്പോലുള്ള ബന്ധുക്കമം.

നിങ്ങളിൽച്ചേന്നോകൻ ഞാൻ പോക്കിനേൻ പിഴ; ഞാനീ
നിങ്ങൾ ശാസിച്ചോനല്ലോ, ധൂത്തനെയച്ഛൻപോലേ.
സുരരേ, പാശം പോക, പോക പാപവും: കുഞ്ഞി-
ന്നരികിൽപ്പറവയെപ്പോലെന്നെക്കൂട്ടുക്കായ്വിൻ! 5
വരുവിനി,ന്നിങ്ങോട്ടു യാജ്യദേവരേ, പേടി-
ച്ചരളും ഞാൻ നേടാവൂ, നിങ്ങൾതൻ തിരുവുള്ളം:
ചെന്നായ്ബ്ബാധയിൽനിന്നു യാജ്യരേ, രക്ഷിയ്ക്കുവിൻ—
വന്നാപൽക്കരനിൽനിന്നെങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുവിൻ! 6
പുരുദാതാവാം പ്രിയപ്പെട്ടൊരു ധനികങ്കൽ
വരുണ, ധരിപ്പിയ്ക്കായ്കാ,ത്മീയദാരിദ്ര്യം ഞാൻ:
പൊറുപ്പുമുതൽ പോയോനാകൊലാ, പുരാനേ, ഞാൻ;
പെരികെ വാഴ്ത്താം, യജ്ഞേ സുവീരാനിതരെങ്ങൾ! 7

സൂക്തം 30.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രാദികൾ ദേവത.

മഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്ന ദേവനായ സവിതാവിനും വൃത്രനെക്കൊന്ന ഇന്ദ്രനും ജലങ്ങൾ വിരമിയ്ക്കാറില്ല; അവ നാൾതോറും പ്രവഹിയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. എന്നായിരിയ്ക്കാം, ഇവ സൃഷ്ടിയ്ക്കപ്പെട്ടത്? 1

ഒരുവൻ വൃത്രന്ന് ഇവിടെ അന്നം പചിപ്പാൻതുടങ്ങി; അത് അമ്മ അഭിജ്ഞനെ അറിയിച്ചു. അവിടുത്തെ ഇഷ്ടമനുസരിച്ചത്രേ, നാൾതോറും നദികൾ വഴി തോണ്ടിക്കൊണ്ടു പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തെയ്ക്കു പോകുന്നത്. 2

---

5. നിങ്ങളിൽച്ചേർന്ന്—നിങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വർത്തിച്ച്. ധൂർത്തനെയച്ഛൻപോലെ—അസന്മാർഗ്ഗപ്രവൃത്തനായ മകനെ അച്ഛൻ അനുശാസിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, നിങ്ങൾ അനുശാസിച്ചവനാണല്ലോ, ഞാൻ. പാശം—നിങ്ങളുടെ വല. പാപം—എന്റെ പാപം; രണ്ടും ദൂരേപ്പോകട്ടെ. കുഞ്ഞിന്നരികിൽ—പക്ഷിക്കുട്ടിയുടെ മുമ്പിൽവെച്ചു വേടൻ പക്ഷിയെ കൂടുക്കുന്നപോലെ.

6. തിരുവുള്ളം—പ്രസാദം. ആപൽകരൻ=ആപത്തുണ്ടാക്കുന്നവൻ.

സൂക്തം 30.

2. അമ്മ—അദിതി. അഭിജ്ഞനെ—വിദ്വാനായ ഇന്ദ്രനെ.

THE KOTTAYAM PUBLIC
KOTTAYAM
TRAVANCORE

വൃത്രൻ അന്തരിക്ഷത്തിൽ ഉയർന്നുനില്ക്കുകയായിരുന്നുവല്ലോ; അതിനാലാണ്, ഇന്ദ്രൻ വജ്രമെടുത്തത്. അവൻ മഴക്കാറിനെ മറച്ചു; ഇദ്ദേഹത്തെ ചെറുത്തു; അപ്പോൾ ഈ തീക്ഷ്ണായുധൻ ശത്രുവിനെ ജയിച്ചു! 3

ബൃഹസ്പതേ, പഴുതടച്ചുനിന്ന അസുരന്റെ വീരന്മാരിൽ ഭവാൻ വജ്രം, ഇടിവാൾപോലെ ചാട്ടുക. ഇന്ദ്രൻ, അവിടുന്നു പണ്ടും വജ്രംകൊണ്ടു വധിച്ചുവല്ലോ; അതുപോലെ, ഞങ്ങളുടെ ശത്രുവിനെ കൊല്ലുക! 4

ഇന്ദ്ര, സ്വയമാനനായ ഭവാൻ ശത്രുവിനെ ഹനിച്ചതു യാതൊന്നുകൊണ്ടോ, ആ കല്ലു മുകളിൽ ആകാശത്തുനിന്നു കീഴ്പ്പോട്ടെറിയുക. പുത്രനും ഭർത്തവ്യനായ പൌത്രനും ഗോക്കളും ഉണ്ടായിവരുമാറു, ഞങ്ങൾക്കു സമൃദ്ധിയരുളുക! 5

ഇന്ദ്രാസോമന്മാരേ, നിങ്ങൾ ഹന്തവ്യനായ വിദ്വേഷിയെ വേരറുക്കുന്നു; പൂജിയ്ക്കുന്ന യജമാനനെ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കണം; ഈ യുദ്ധത്തിൽ ലോകത്തിന്റെ ഭയം നീക്കണം! 6

ആർ എന്നെ പൂർണ്ണകാമനാക്കുമോ, ആർ തരുമോ, ആർ അറിയുമോ, ആർ സോമം പിഴിയുന്ന എന്റെ അടുക്കൽ ഗോക്കളെയും കൊണ്ടു വരുമോ; അദ്ദേഹം എന്നെ തളർത്തരുത്, വലയ്ക്കരുത്, മടിപിടിപ്പിയ്ക്കരുത്; സോമം പിഴിയരുതെന്നു ഞങ്ങൾ പറഞ്ഞുപോകരുത്! 7

സരസ്വതി, ഭവതി ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാലും: മരുത്സഹിതയായി ആക്രമിച്ചു ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചാലും. എല്ലും താങ്ങുന്ന ബലിഷ്ഠനും, ശണ്ഡവംശ്യരിൽ മുഖ്യനുമായ അവനെയും ഇന്ദ്രൻ കൊന്നിരിയ്ക്കുന്നു! 8

ബൃഹസ്പതേ, ഞങ്ങളെ തട്ടിപ്പറിയ്ക്കാനോ കൊല്ലാനോ തുടങ്ങുന്നവനെ അങ്ങു കണ്ടുപിടിച്ചു, തീക്ഷ്ണായുധംകൊണ്ടു വധിച്ചാലും!

---

7. തരും—അഭീഷ്ടഫലം. അറിയും—ഞങ്ങളുടെ സ്തോത്രം. അദ്ദേഹം—ആ ഇന്ദ്രൻ. പറഞ്ഞുപോകരുത്—മറവുള്ളവരോട്.

8. ശണ്ഡവംശ്യർ—ശണ്ഡനെന്ന അസുരപുരോഹിതന്റെ വംശക്കാർ. അവൻ—അസുരൻ.

തമ്പുരാനേ, വൈരികളെ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടു ജയിച്ചാലും! ദ്രോഹിയ്ക്കുന്നവങ്കൽ വജ്രം ചുഴറ്റിയെറിഞ്ഞാലും! 9

ശൂര, ഞങ്ങളുടെ കരുത്തുള്ള ശൂരരെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിച്ചാൽ മതി, അവിടുന്നു ചെയ്യേണ്ടുന്ന വീരകർമ്മങ്ങൾ: വളരെക്കാലമായി കരം പുകയുന്നവരെ കൊന്നു് അവരുടെ മുതൽ ഞങ്ങൾക്കു കൊണ്ടുവന്നാലും! 10

മരുത്തുക്കളേ, ഇന്ദ്രനോടു ചേർന്നു വെളിപ്പെട്ടതായ നിങ്ങളുടെ ബലത്തെ ഞാൻ സുഖാർത്ഥം വണങ്ങി സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: എല്ലാ വീരരോടും മക്കളോടും കൂടിയ ശ്ലാഘ്യമായ ധനം ഞങ്ങൾക്കു നാളിൽ നാളിൽ കൈവരുമാറാകണം! 11

സൂക്തം 31.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സു്; വിശ്വേദേവതകൾ ദേവത.

മിത്രാവരുണന്മാരേ, ഞങ്ങളുടെ തേരുകൾ മരുനാട്ടിൽ, ഇമ്പത്തോടേ ഇരതേടുന്ന കാട്ടുപക്ഷികൾപോലെ പറക്കുമ്പോൾ, അവയെ ആദിത്യരുദ്രവസുസമേതരായ നിങ്ങൾ രക്ഷിച്ചരുളണം! 1

ഒപ്പം പ്രീതിപ്പെടുന്ന ദേവന്മാരേ, രുധിരകർദ്ദമം നടകളാൽ വഴികടന്നു്, ഉയർന്ന സ്ഥലത്തെയ്ക്കു മുൻകാലുകളാൽ പറക്കുമ്പോൾ, ഞങ്ങളുടെ ചോറുതേരിനെ നിങ്ങൾ നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ നേരേ ഉദ്ഗമിപ്പിയ്ക്കുവിൻ! 2

വിശ്വദ്രഷ്ടാവും മരുദ്ബലസമേതനും ശോഭനകർമ്മാവുമായ ആ ഇന്ദ്രൻ നിർബാധങ്ങളായ രക്ഷകളോടേ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു വന്നു്, ഇപ്പോൾ വമ്പിച്ച ധനവും അന്നവും ലഭിയ്ക്കുമാറു ഞങ്ങളുടെ തേരിൽ ഇരുന്നരുളട്ടെ! 3

---

10. കരം പുകയുന്ന—വൈരമുൾക്കൊള്ളുന്ന

സൂക്തം 31.

2. ചോറുതേർ—ഭക്ഷ്യവസ്തുക്കളെ കേറ്റുന്ന വണ്ടി.

ഭുവനസേവ്യനായ, ദേവപതികളോടൊപ്പം പ്രീതിപ്പെടുന്ന, ആ ത്വഷ്ടൃദേവൻ, ഇള, തേജസ്സേറിയ ഭഗൻ, ദ്യാവാപൃഥിവികൾ, ബുദ്ധിമാനായ പൂഷാവ്, ഭർത്താക്കന്മാരായ അശ്വികൾ എന്നിവരും (ഞങ്ങളുടെ) തേർ നടത്തട്ടെ! 4

തങ്ങളിൽ നോക്കുന്ന സുഭഗമാരായ ആ അഹോരാത്രികളാകുന്ന ദേവിമാരും ജംഗമങ്ങളെ നടത്തുന്നവരാണല്ലോ. പൃഥിവി, നിങ്ങളിരുവരെയും ഞാൻ അതിനൂതനമായ വാക്കുകൊണ്ടു സ്തുതിയ്ക്കുന്നു; മൂന്നന്നങ്ങളോടുകൂടിയ ഞാൻ സ്ഥാവരത്തിനേറ്റതായ അന്നം ഉപസ്തരിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു. 5

ഇപ്പോൾ, താൽപര്യമുള്ള നിങ്ങളെ സ്തുതിപ്പാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിയ്ക്കുന്നു: അഹിർബുധ്ന്യൻ, അജനായ ഏകപാത്ത്, അങ്ങേഅറത്തരുളുന്ന ഇന്ദ്രൻ, സവിതാവ് എന്നിവർ ഞങ്ങൾക്ക് അന്നം നല്ലട്ടെ; ജവേന ഗമിയ്ക്കുന്ന ജലപൌത്രനും സ്തുതിയാൽ പ്രസാദിയ്ക്കട്ടെ! 6

യജനീയരേ, എനിയ്ക്കു നിങ്ങളെ ഇങ്ങനെ സ്തുതിയ്ക്കേണമെന്നുണ്ട്. മനുഷ്യർ യശസ്സിനും അന്നത്തിനുംവേണ്ടി സ്തോത്രങ്ങൾ വെട്ടപ്പിൽ ചമച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; (നിങ്ങളുടെ സംഘം) ഒരു തേർക്കുതിരപോലെ കർമ്മത്തിൽ വന്നെത്തട്ടെ! 7

സൂക്തം 32.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്;
ദ്യാവാപൃഥിവ്യാദികൾ ദേവത.

ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, നിങ്ങൾ യജ്ഞേച്ഛയും സേവനേച്ഛയുമായി സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ഈ എന്നെ രക്ഷിയ്ക്കണം: നിങ്ങളിൽനിന്നാണ

---

5. നിങ്ങളിരുവരെയും—ഭവതിയെയും ദ്യോവിനെയും. മൂന്നന്നങ്ങൾ—സസ്യവും പശുവും സോമവും. സ്ഥാവരത്തിനേറ്റതായ അന്നം—നെല്ലു മുതലായ വയുടെ അന്നം (ചരുപുരോഡാശാദി).

6. താൽപര്യമുള്ള—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതിയിൽ ആഗ്രഹമുള്ള. അഹിർബുധ്ന്യൻ—അന്തരിക്ഷത്തിലെ അഹി എന്ന ദേവൻ. ഏകപാത്ത്—തന്നാമകനായ സൂര്യൻ. അങ്ങേഅറം—പരമോന്നതസ്ഥാനം. ജലപൌത്രൻ—അഗ്നി.

ല്ലോ, അത്യൽകൃഷ്ടമായ അന്നം; ആ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട നിങ്ങളെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ മഹത്തായ (സ്തോത്രംകൊണ്ട്) പുരസ്കരിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 1

മനുഷ്യന്റെ മറിമായങ്ങൾ അഹസ്സിലും അല്ലിലും ഞങ്ങളെ ഹനിയ്ക്കരുത്; ഞങ്ങളെ ഈ പാറലർപ്പടയ്ക്കു കീഴ്പ്പെടുത്തരുത്; ഞങ്ങളുടെ സഖ്യം ഭവാൻ വേർപെടുത്തരുത്; അതു ഞങ്ങൾക്കു സുഖം തരാനിച്ഛിയ്ക്കുന്ന തിരുവുള്ളംകൊണ്ടറിയണം. ആ അങ്ങയോട് ഞങ്ങൾ യാചിയ്ക്കുന്നു. 2

പുരുഹൂത, തടിച്ച് അസക്താംഗിയായി സുഖകരിയായ ഒരു കറവുപയ്യിനെ അങ്ങ് അരിശമൂലംകൊള്ളാതെ കൊണ്ടുവന്നാലും; കാൽനടകളിലും വാക്കിലും വേഗവാനായ ഭവാനെ ഞാൻ നിത്യം സ്തുതിയ്ക്കും. 3

വിളിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന രാകയെ ഞാൻ വിളിയ്ക്കുന്നു; ഞങ്ങളുടെ വിളി കേട്ട് ആ സൌഭാഗ്യവതി സദയം അറിയട്ടെ; കമ്മത്തെ മുറിയാത്ത തുശികൊണ്ടു തുന്നട്ടെ; സന്മത്തേറിയ ഒരു സ്തുത്യനായ പുത്രനെ തരട്ടെ! 4

രാകേ, ഭവതിയുടെ അഴകൊത്ത സദ്വിചാരങ്ങൾ എവയോ; ഭവതി ഹവിട്ടാതാവിന്നു ധനങ്ങൾ നല്കുന്നതെവകൊണ്ടോ: സുഭഗേ, അവയോടുകൂടി, ഇപ്പോൾ മനംതെളിഞ്ഞ്, ആയിരക്കണക്കിൽ തരാൻ വന്നുചേർന്നാലും! 5

സിനീവാലി, പൃഥുജഘനേ, ദേവന്മാരുടെ പെങ്ങളാണല്ലോ, ഭവതി: ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട ഹവിസ്സു കൈക്കൊണ്ടാലും; ദേവി, ഞങ്ങൾക്കു സന്താനത്തെ തന്നാലും! 6

സൂക്തം 32.

2. മനുഷ്യന്റെ—ശത്രുഭൂതന്റെ. ഭവാൻ—ഇതിന്ദ്രനോട് പറയുന്നതാണ്.

3. അസക്താംഗി—വിഭക്തോപയവ.

4. രാക=പൌർണ്ണമാസി. അറിയട്ടെ—ഞങ്ങളുടെ ഉള്ളു്. തുശി—അനുഗ്രഹബുദ്ധി.

5. ആയിരക്കണക്കിൽ—ധനം.

6. സിനീവാലി—ചന്ദ്രൻ കാണ്മാറാകുന്ന അമാവാസ്യ.

നല്ല കൈകളും നല്ല വിരലുകളുമുള്ള, സുപ്രസവയും ബഹുപ്ര
സവയുമായ, പ്രജാപാലികയായ സിനീവാലിയ്ക്കു നിങ്ങൾ ഹവിസ്സു
ഹോമിയ്ക്കുവിൻ. 7

കുഹു, സിനീവാലി, രാക, സരസ്വതി എന്നിവരെയും, രക്ഷ
യ്ക്കു് ഇന്ദ്രാണിയെയും, സ്വസ്തിയ്ക്കു വരുണാനിയെയും ഞാൻ വിളി
യ്ക്കുന്നു. 8

സൂക്തം 33.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; രുദ്രൻ ദേവത

മരുൽപിതാവേ, അങ്ങയുടെ സുഖം വന്നുചേരട്ടെ. അങ്ങു
ഞങ്ങളെ സൂര്യപ്രകാശത്തിൽനിന്നകറ്റരുത്. ശത്രുവിനെ ഞങ്ങളുടെ
വീരൻ അമർത്തട്ടെ. രുദ്ര, ഞങ്ങൾ സന്താനങ്ങളാൽ വർദ്ധിയ്ക്കുമാറാ
കേണമേ! 1

രുദ്ര, അങ്ങു തരുന്ന അതിസുഖദങ്ങളായ മരുന്നുകൾകൊണ്ടു
ഞാൻ നൂറുകൊല്ലം ജീവിച്ചിരിയ്ക്കണം; ശത്രുക്കളെയും പാപത്തെയും
രോഗങ്ങളെയും വിഷൂചികളെയും ഭവാൻ ഞങ്ങളിൽനിന്നു ദൂലോം
അകറ്റുക! 2

രുദ്ര, ഐശ്വര്യംകൊണ്ടു ലോകത്തിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠനാണു,വി
ടുന്നു; വജ്രബാഹോ, വളർന്നവരിൽവെച്ചു വളർന്നവനുമാണു്. അവി

---

7. ഋതചിക്കുകളോടു പറയുന്നതു്: പ്രജാപാലിക=പ്രജകളെ രക്ഷിയ്ക്കു
ന്നവൾ.

8. സ്വസ്തി=നാശമില്ലായ്മ. വരുണാനി=വരുണപത്നി. മൂഴത്ത (ചന്ദ്രനെ
തീരെ കാണാത്ത) കറുത്ത വാവാണു്, കുഹു.

സൂക്തം 33.

1. മരുൽപിതാവു്=മരുത്തുക്കളുടെ അച്ഛൻ. അങ്ങയുടെ സുഖം—ഞ
ങ്ങൾക്കു തരാൻ അങ്ങു കയ്യിൽ വെച്ചിരിയ്ക്കുന്ന സുഖം. വന്നുചേരട്ടെ—ഞങ്ങളി
ലെത്തട്ടെ. വീരൻ=പുത്രൻ.

2. വിഷൂചികൾ—വരുത്തുന്ന രോഗങ്ങൾ.

ടുന്ന ഞങ്ങളെ സുഖേന പാപങ്ങളുടെ മറുകരയിലണച്ചാലും; എല്ലാ പാപത്തിന്റെയും വരവു തടുത്താലും! 3

രുദ്ര, ഞങ്ങളുടെ നമസ്സോ ചീത്തസ്തുതിയോ സഹാഹ്വാനമോ അങ്ങയെ അരിശംകൊള്ളിയ്ക്കരുത്. വഷ്ടിതാവേ, ഞങ്ങളുടെ വീരന്മാക്കു മരുന്നുകഥ വേണ്ടുവോളം കൊടുക്കുക: അങ്ങു വൈദ്യന്മാരിൽ വെച്ചു വലിയ വൈദ്യനാണെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്! 4

ആർ ഹവിസ്സഹിതങ്ങളായ സ്തുതികഥകൊണ്ടു വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ, ആ രുദ്രനെ ഞാൻ സ്തോത്രങ്ങഥകൊണ്ടു കനിയിയ്ക്കുമാറാകണം. ആ മൃഡരൻ, ശ്രുഭാഹ്വാനൻ, ഭരിയ്ക്കുന്നവൻ, ശോഭനേഹനു ഞങ്ങളെ ഈ ഹിംസാബുദ്ധിയ്ക്കു വിട്ടുകൊടുക്കരുതേ! 5

വഷ്ടിതാവായ മരുത്വാൻ യാചിയ്ക്കുന്ന എനിയ്ക്കു തിളങ്ങുന്ന അന്നം ധാരാളം തന്നരുളട്ടെ. വെയിലേറ്റവൻ തണലിനെ എന്നപോലെ, ഞാൻ പാപരഹിതനായിട്ടു രുദ്രന്റെ സുഖത്തെ പ്രാപിയ്ക്കുമാറാകണം—അതിനു പരിചരിയ്ക്കുമാറാകണം! 6

രുദ്ര, അങ്ങയുടെ ആ സുഖകരമായ—സ്വാസ്ഥ്യം നല്കാൻ മരുന്നുണ്ടാക്കുന്ന—തുക്കയ്യെവിടെ? വഷ്ടിതാവേ, ദേവകൃതമായ പാപം നശിപ്പിച്ചു, എനിയ്ക്കു വേഗത്തിൽ മാപ്പു തരിക! 7

ഭരിയ്ക്കുന്ന വഷ്ടിതാവായ ശ്രുഭവേണ്ണനായി ഞാൻ വലുതിലും വലിയ ശോഭനസ്തുതി ചൊല്ലുന്നു. ഭവാൻ തേജോമയനെ നമസ്സുകൊണ്ടു പൂജിയ്ക്കു; ഞങ്ങഥ രുദ്രന്റെ തിളങ്ങുന്ന തിരുനാമം കീർത്തിയ്ക്കാം. 8

ദൃഢഗാത്രനും ബഹുസ്വരൂപനും ഭരണകർത്താവുമായ ഉഗ്രൻ സ്വച്ഛങ്ങളായ സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങളാൽ വിളങ്ങുന്നു; ഈ ഭുവനം ഭരിയ്ക്കുന്ന ഈശാനനായ രുദ്രങ്കൽനിന്നു വിട്ടുപോകാറില്ല, ബലം! 9

---

4. നമസ്സ്—വേണ്ടംവണ്ണമല്ലാതായ നമസ്കാരം. സഹാഹ്വാനം—ഇതര ദേവന്മാരോടുകൂടി വിളിയ്ക്കൽ.

5. ശ്രുഭാഹ്വാനൻ—രുദ്രനെ വിളിയ്ക്കുന്നതു ശ്രേയസ്കരമാണെന്നർത്ഥം. ഹിംസാബുദ്ധിയ്ക്കു—ഞങ്ങഥംക്കു ഹിംസാതാൽപര്യമുണ്ടാകരുത്.

6. മരുത്വാൻ—പുത്രരായ മരുത്തുക്കളോടുകൂടിയ രുദ്രൻ. പരിചരിയ്ക്കുമാറാകണം—രുദ്രനെ സേവിയ്ക്കുമാറാകണം.

8. ഭവാൻ—സ്തോതാവിനോടു പറയുന്നതാണ്. നമസ്സ്=നമസ്കാരം, ഹവിസ്സ്.

9. ബഹുസ്വരൂപൻ—അഷ്ടമൂർത്തി. വിട്ടുപോകാറില്ല—അവിടുന്ന് എന്നെന്നും ബലവാൻതന്നെ.

രുദ്ര, അങ്ങ് അഹ്നായിത്തന്നേ അമ്പുകളും, അഹ്നായിത്തന്നേ വില്ലും, അഹ്നായിത്തന്നേ പൂജിയ്ക്കേണ്ടുന്ന വിശത്രുപമായ പതക്കവും ധരിയ്ക്കുന്നു; അഹ്നായിത്തന്നേ ഈ വിശാലമായ വിശത്തെ ഭരിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങല്ലാതെ ഒരു വലിയ ബലം ഇല്ലതന്നെ! 10

പ്രസിദ്ധനും രഥസ്ഥനും യുവാവും സിംഹത്തെപ്പോലെ ഭയങ്കരനും നിഹന്താവുമായ ഉഗ്രനെ ഭവാൻ സ്തുതിയ്ക്കുക. രുദ്ര, സ്തുയമാനനായ അവിടുന്നു സ്തോതാവിനെ സുഖിപ്പിച്ചാലും. അങ്ങയുടെ സേനകൾ ഞങ്ങളിൽനിന്നന്യനെ കൊന്നുകൊള്ളട്ടെ! 11

രുദ്ര, അനുഗ്രഹിയ്ക്കുന്ന അച്ഛനെ മകനെന്നപോലെ, സമീപത്തു വന്ന ഭവാനെ ഞാൻ നമസ്കരിയ്ക്കുന്നു; വളരെ കൊടുക്കുന്ന സൽപതിയായ ഭവാനെ സ്തുതിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്തുതനായ ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കു മരുന്നുകൾ തന്നാലും! 12

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ വിശുദ്ധങ്ങളായ മരുന്നുകൾ എവയോ, തുലോം സ്വാസ്ഥ്യപ്രദങ്ങൾ എവയോ, വൃഷാക്കളേ, സുഖകരങ്ങൾ എവയോ, ഞങ്ങളുടെ അച്ഛൻ വാങ്ങിയതെവയോ; അവയും, രുദ്രന്റെ സുഖവും, ശമവും എനിയ്ക്കു തന്നാൽക്കൊള്ളാം! 13

തിളങ്ങുന്ന രുദ്രന്റെ ആയുധങ്ങൾ ഞങ്ങളിൽ പതിയ്ക്കരുത്; മഹത്തായ മുഷിച്ചിലും മറ്റൊരേടത്തു പോകട്ടെ! വൃഷാവേ, പള്ളിവില്ലുകൾ യജമാനന്മാർക്കുവേണ്ടി കുലയ്ക്കുക. ഞങ്ങളുടെ പുത്രപൌത്രന്മാർക്കു സുഖം നല്കിയാലും! 14

ഭരിയ്ക്കുന്നവനേ, വൃഷാവേ, സർവ്വജ്ഞ, രുദ്രദേവ, അവിടുന്ന് അരിശംകൊള്ളാതെ, ഹനിയ്ക്കാതെ, ഇവിടെ ഞങ്ങളുടെ വിളി കേട്ടറിഞ്ഞാലും! ഞങ്ങൾ നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 15

---

11. സ്തോതാവിനോട്: നിഹന്താവ്—ശത്രുഘാതി. ഞങ്ങളിൽനിന്നന്യനെ—ഞങ്ങളെ കൊല്ലരുത്.

13. ഞങ്ങളുടെ അച്ഛൻ—മനു. ശമം—രോഗശാന്തി.

14. മറ്റൊരേടത്തു പോകട്ടെ—ഞങ്ങളിൽ മുഷിയരുത്. വൃഷാവേ ഇത്യാദി പ്രത്യക്ഷവചനം.

സൂക്തം 34.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; മരുത്തുകാം ദേവത.

(കേക)

ധാരകർ, ധൃതോദകർ, ധഷ്കബലർ, സിംഹ-
ഘോരന്മാർ, കരുത്തുകൊണ്ടാരാധിച്ചരുളുവോർ,
മേല്ക്കുമേൽ ഭൂമി മീട്ടിക്കൊണ്ടഗ്നിതുല്യാഭന്മാർ
ഗോക്കളെത്തുറന്നുവിട്ടാരല്ലോ മരുത്തുക്കൾ! 1
മീനണിവാനംപോലെ ശോഭിപ്പൂ, വളകളാൽ;
മിന്നുന്നു, മിന്നല്പോപ്പം വഷ്കർ മരുത്തുക്കൾ;
പൂതമാം പയ്യിനുടെയകിട്ടിൽ വൃഷരുദ്രോൽ-
പാദിതരല്ലോ, മാറിൽപ്പൊന്നു ചാർത്തിയ നിങ്ങൾ! 2
പാരിനെ നനയ്ക്കുന്നു, പോരിലശ്വത്തെപ്പോലേ;
പായുന്നു, മുകിൽമധ്യേ ചാലകർ വാജിസ്ഥരായ്;
പുള്ളിമാൻതേരിൽ മരുത്തുക്കളേ, ഹവിഷ്മാങ്കൽ-
ച്ചെല്ലുന്നു, പൊന്നിൻതൊപ്പിയിട്ടേകാശയർ നിങ്ങൾ. 3
യഷ്ടാവിന്നൊരു തോഴനെന്നപോലെയത്തണ്ണീ-
രൊട്ടുക്കു നിത്യം കൊണ്ടുവരുന്നു പൃഷദശ്വർ,
അക്ഷയദ്രവിണന്മാർ വിദ്യുത്പ്രദാനന്മാ-
രശ്വങ്ങൾപോലേ പോക്കിൽ മേഘത്തെ വലിപ്പവർ! 4

സൂക്തം 34.

1. ധാരകർ—വിശ്വംഭരർ. ആരാധിച്ചരുളുവോർ—ലോകത്തെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നവർ. ഭൂമി—മരുത്തുക്കളുടെ വീണ.

2. മീനണിവാനം=നക്ഷത്രങ്ങൾ നിരന്ന ആകാശം. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷവചനം: വൃഷരുദ്രോൽപാദിതർ=കാളയുടെ രൂപം പൂണ്ട രുദ്രനാൽ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവർ. പയ്യ്—ഗോരൂപം ധരിച്ച ഭൂമി.

3 അശ്വത്തെപ്പോലെ—കുതിരയെ വിയപ്പുപോക്കാൻ നനയ്ക്കുന്നതുപോലെ. മുകിൽമധ്യേ=മേഘമധ്യത്തിൽ. പായുന്നു—മഴ പെയ്യിയ്ക്കാൻ. ചാലകർ—വൃക്ഷാദികളെ ഇളക്കുന്നവർ. വാജിസ്ഥരായ്—കുതിരപ്പുറത്തു കേറി. ബാക്കി പ്രത്യക്ഷവചനം: ഏകാശയർ=സമാനമനസ്കർ.

4. വിദ്യുത്പ്രദാനന്മാർ=വേഗത്തിൽ കൊടുക്കുന്നവർ. അശ്വങ്ങൾപോലേ—കുതിരകൾ തേരിനെ എന്നപോലെ.

മിന്നുവാളേന്തും മരുത്തുക്കളേ, മധുമത്തി-
ന്നു,ന്നാങ്ങളാവാസത്തിൽപ്പോലേ,കാശയർ നിങ്ങൾ
വന്നുചേരുവിൻ, മുകൾത്തട്ടിരമ്പത്താലിമ്പം
തന്നീടുമിടിവറ വാർവഴികളിലൂടേ! 5

മർത്ത്യർ ഞങ്ങൾതന്നന്നം, സവനം, സ്തോത്രമിവ-
യ്ക്കേത്തുവിൻ, മരുത്തുക്കളേകമാനസർ നിങ്ങൾ;
മേഘത്തെ മീതേ തടിപ്പിയ്ക്കുവിനു,ശ്വത്തെപ്പോ;-
ലേകുവിൻ, സ്തോതാവിന്നു കർമ്മയോഗ്യമാമന്നം! 6

പ്രതിവാസരമെഴുന്നള്ളവേ വെളിവാക്കി-
സ്തുതിയ്ക്കുന്നോനെ ഞങ്ങൾക്കേകുവിൻ മരുത്തുക്കൾ,
സ്തോതാവിന്നാശനവും, പോരിൽ വാഴ്ത്തുവോനാജി-
ബോധവു,മബാധമാം ദുസ്തരൌജസ്സും നിങ്ങൾ! 7

തേരിന്നുമുന്നിൽത്തുരഗങ്ങളെപ്പൂട്ടുമ്പോഴേ,
മാറിൽപ്പൊന്നാണി മിന്നും സുദാനർ മരുത്തുക്കൾ,
കുട്ടിയ്ക്കു കറവപ്പൈപോലവേ പൊഴിയ്ക്കുന്നു,
പുഷ്ടമാമന്നം ദത്തഹവ്യനു ഗൃഹത്തിങ്കൽ! 8

പകയാൽത്തട്ടിപ്പറിയ്ക്കുന്ന ഹിംസ്രനിൽനിന്നു
പരിപാലിപ്പിൻ, നിങ്ങളെങ്ങളെ വസുക്കളേ:

---

5. മിന്നുവാളം=മിന്നുന്ന വാൾ (ചുരിക). മധുമത്തിന്നു—മധു (സോമം) കുടിച്ചു ലഹരിപിടിയ്ക്കാൻ. അരയന്നങ്ങൾ വാസസ്ഥാനത്തെന്നപോലെ ഇവിടെ വന്നുചേരുവിൻ. മുകൾത്തട്ടിരമ്പത്താലിമ്പംതന്നീടും—മുകൾത്തട്ടിലെ ഇരമ്പംകൊണ്ടു് ആഹ്ലാദപ്രദങ്ങളായ. വാർവഴികൾ=വിശാലമാർഗ്ഗങ്ങൾ.

6. മർത്ത്യർ—മനുഷ്യരായ. അശ്വത്തെപ്പോലെ—കുതിരയെ തടിപ്പിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, മുകൾവശത്തു മേഘത്തെ തടിപ്പിയ്ക്കുവിൻ, വർഷണസമർത്ഥമാക്കുവിൻ.

7. പ്രതിവാസരം—നിത്യം. എഴുന്നള്ളവേ—നിങ്ങൾ വരുമ്പോൾ. വെളിവാക്കി—നിങ്ങളുടെ ഗുണങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തി. സ്തുതിയ്ക്കുന്നോനെ—സ്തുതിയ്ക്കുന്ന പുരുനെ. അശനം=ഭക്ഷണം. ആജിബോധം=യുദ്ധപരിജ്ഞാനം. ദുസ്തരൌജസ്സും—ശത്രുക്കൾക്കു പിന്നിടാവതല്ലാത്ത ബലവും ഏകുവിൻ.

8. പൂട്ടുമ്പോഴേ—യാഗത്തിന്നു പോരാൻ. കുട്ടിയ്ക്കു കറവപ്പൈപോലവേ—കുട്ടിയ്ക്കു പയ്യു പാൽ ചുരത്തിക്കൊടുക്കുന്നതുപോലെ. ദത്തഹവ്യൻ=ഹവിസ്സു നല്കിയവൻ, യജമാനൻ.

പിന്മാറുകെ,രിവേൽകൊണ്ടവനെ രുദ്രന്മാരേ;
തിന്മനെക്കൊൽവിൻ, മരുത്തുക്കളേ, ദൂരത്താക്കി! 9

അറിയാം, മാന്യം മരുത്തുക്കളേ, യുഷ്മൽപ്രാപ്തി:
കറന്നാരല്ലോ, ചെന്നപ്പയ്യിൻെറയകിടവർ;
സ്തുതിയ്ക്കും ത്രിതനെ നിന്ദിപ്പോരെ ഹനിപ്പോരെ-
പ്പൊതുക്കിവിട്ടാരല്ലോ, രുദ്രജരദ്ദ്യന്മാർ! 10

ആ മഹാന്മാരാം മരുത്തുക്കളേ, വിളിയ്ക്കുന്നു,
സോമമെമ്പാടും തയ്യാറാക്കി നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ:
എത്തേണ്ടമിടത്തെത്തും ശ്രേഷ്ഠരാം സപ്ണ്ണാഭരോ-
ടത്ഥിപ്പൂ, സ്തവമേന്തി സ്തുതിച്ചു വിശിഷ്ടാന്നം! 11

അദ്ദശഗവന്മാർ മുമ്പേ സാധിച്ചുവല്ലോ, യജ്ഞം;
പ്രത്യൂഷസ്സിങ്കൽ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കു, ഞങ്ങളെയവർ:
പുലരി തുടപ്പാൽപ്പോലല്ലിനെപ്പോക്കീടുന്നു,
വിലസും സതോയമാമുരുതേജസ്സാലവർ! 12

നൽത്തുടമൈക്കോപ്പുകൾ ചാത്തി വീണയുമൊത്താ
രുദ്രർ വളരുന്നു; സലിലസ്ഥാനങ്ങളിൽ;
വിദ്യുതം പായും കെല്പാൽ കാറിൽനിന്നംഭസ്സുതി-
ത്തു,ത്ര്യഹ്ലാദകമായ കാന്തിയും വഹിയ്ക്കുന്നു! 13

---

9. ഹിംസ്രൻ=ഹിംസകൻ. എരിവേൽ=ചുട്ടെരിയ്ക്കുന്ന വേൽ എന്ന ആയുധം. രുദ്രന്മാർ—രുദ്രപുത്രന്മാർ. തിന്മൻ—രാക്ഷസനും മറവും.

10. മാന്യമായ നിങ്ങളുടെ പ്രാപ്തി (വരവ്) എല്ലാവർക്കും അറിയാം. അവശിഷ്ടം പരോക്ഷവചനം: അപ്പയ്യിൻെറ അകിട്—മേഘം.

11. എമ്പാടും—ചമസാദികളിൽ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം: എത്തേണ്ടമിടം—യജ്ഞസ്ഥലം. അത്ഥിപ്പൂ—ഞങ്ങൾ യാചിയ്ക്കുന്നു.

12. അദ്ദശഗവന്മാർ—പത്തുമാസംകൊണ്ടു യജ്ഞസിദ്ധിയ്ക്കു് ഒരുങ്ങിയ ആ അംഗിരസ്സുകൾ. മുമ്പേ—ആദിത്യന്മാരെക്കാൾ മുമ്പേ. പ്രത്യൂഷസ്സ്=പുലർകാലം. പുലരി തുടപ്പുകൊണ്ടു് അല്ലിനെ (രാത്രിയെ) പോക്കുന്നതുപോലെ, അവർ സതോയമായ (ജലസഹിതമായ) ഉരു(മഹാ)തേജസ്സുകൊണ്ടു് (സൂര്യനെക്കൊണ്ടു്) ഇരുട്ടിനെ പോക്കുന്നു.

13. സലിലസ്ഥാനങ്ങൾ—മേഘങ്ങൾ. അംഭസ്സ്=ജലം.

ശ്രിതനായുധമേന്തുമഞ്ചഹ്യഹോതാക്കളെ-
സ്ഥിതരാക്കിനാനല്ലോ തപ്പിച്ച കാമം നേടാൻ;
അവരെപ്പെരുതത്ഥമിരന്നീ നമസ്സിനാ-
ലവനത്തിന്നായ്ച്ചാരേ സ്തുതിച്ചീടുന്നു ഞങ്ങൾ. 14

ശ്രിതനെപ്പാപത്തിന്നപ്പുറമാക്കുവതേതോ,
നതനെപ്പഴിപ്പോനിൽനിന്നകറുവതേതോ,
അന്നുവദ്രക്ഷ മരുത്തുക്കളേ, വരികിങ്ങോ-
ട്ട്;-ഭ്യാഗമിയ്ക്കൂ, തിരുവുള്ളവും പശുപോലേ! 15

സൂക്തം 35.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അപാംനപാത്ത് ദേവത.

അന്നത്തിന്നുവേണ്ടി ഞാൻ ഈ സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നു: ജല സംബന്ധിയും ജവഗാമിയുമായ അപാംനപാത്ത് സ്തോതാവായ എനിയ്ക്ക് അന്നം വളരെത്തരട്ടെ; ഞങ്ങളെ സുരൂപരുമാക്കട്ടെ! അവിടുന്നു സ്തോത്രതൽപരനാണല്ലോ. 1

ഹൃദയംകൊണ്ടു വഴിപോലെ നിർമ്മിച്ച ഈ സ്തോത്രം നാം ചൊല്ലുക; അദ്ദേഹം ഇതു ധാരാളം അറിയട്ടെ. സ്വാമിയായ അപാംനപാത്താണല്ലോ, ബലത്തിന്റെ മഹിമാവാൽ ഭുവനമെല്ലാം ഉൽപാദിപ്പിച്ചത്! 2

വന്നുചേരുന്നവയും നില്ക്കുന്നവയുമായ ജലങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു നദികളായിട്ടു, ബഡബാഗ്നിയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നു—പരിശുദ്ധങ്ങളായ

---

14. അഞ്ചഹ്യഹോതാക്കൾ—പഞ്ചപ്രാണവായുക്കളാകുന്ന മുഖ്യഹോതാക്കൾ. സ്ഥിതരാക്കിനാൻ—വിട്ടുപോകാതെ നിർത്തി. അവർ—പഞ്ചപ്രാണർ. അവനത്തിന്നായ്—ഞങ്ങളെ ആയുധം(ചൂരിക)കൊണ്ടു രക്ഷിപ്പാൻ.

15. ശ്രിതൻ=ആശ്രയിച്ചവൻ, ആരാധകൻ. നതൻ=നമിച്ചവൻ, വന്ദിച്ചവൻ. ഇങ്ങോട്ട്—ഞങ്ങളുടെ അടുക്കലെയ്ക്ക്. പശുപോലെ—പയ്യു കുട്ടിയുടെ അടുക്കലെയ്ക്കെന്നപോലെ. അഭ്യാഗമിയ്ക്കൂ—വരുമാറാകട്ടെ.

സൂക്തം 35.

1. ജലസംബന്ധി—മേഘസ്ഥജലസംബന്ധി.

2. ബലത്തിന്റെ മഹിമാവാൽ—മഴ പെയ്യിച്ച്.

അവ ആ വിളങ്ങിത്തിളങ്ങുന്ന അപാംനപാത്തിനെത്തന്നെയാണ്, പര്യുപാസിയ്ക്കുന്നത്! 3

യുവതികൾ വണക്കത്തോടെ ഒരു യുവാവിനെ എന്നപോലെ, തണ്ണീരുകൾ അദ്ദേഹത്തെ തുലോം അലംകരിച്ചുകൊണ്ടു പരിചരിയ്ക്കുന്നു; ആ ദീപ്തരൂപൻ വെള്ളത്തിൽ, വിറകുകൂടാതെ, നമുക്കു ധനമുണ്ടാ യിവരുമാറു, സച്ചുമായ സ്വതേജസ്സുകൊണ്ട് ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്നു! 4

ഈ സുഖിതനായ ദേവനു നായികമാരായ മൂന്നു ദേവിമാർ അന്നം ഒരുക്കിവെയ്ക്കുന്നു; ജലത്തിൽ ജനിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവർപോലെ പ്ര സരിയ്ക്കുന്നു. അതിനാൽ, പ്രഥമസൃഷ്ടത്തിന്റെ സത്ത് അദ്ദേഹം നകരുന്നു! 5

അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നാണ്, അശ്വത്തിന്റെ—പോരാ സ്വർജ ഗത്തിന്റെയും—ഉൽപത്തി. ഭവാൻ സ്തോതാക്കളെ കവച്ചുകാരന്റെ ഉപദ്രവത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചാലും. അപകജലങ്ങൾക്കപ്പുറം വർത്തി യ്ക്കുന്ന ആ അധൃഷ്യങ്കൽ മാറാലയും ചെല്ലില്ല, മായകളും ചെല്ലില്ല! 6

ആർ സ്വഗൃഹത്തിൽ വർത്തിയ്ക്കുന്നുവോ, ആരുടെ പയ്യു സു ഖേന കറക്കാവുന്നതോ, ആർ സ്വധയെ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുകയും നല്ല അന്നം ഭക്ഷിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ; ആ അപാംനപാത്ത് ജലമധ്യ ത്തിൽ ബലംപൂണ്ട, പരിചാരകനു ധനം നല്കാനായി പ്രശോഭിയ്ക്കുന്നു! 7

ആ സത്യവാനും നിത്യനുമായ മഹാൻ ജലങ്ങളിൽ ദിവ്യഋത ജസ്സോടെ വിളങ്ങുന്നു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറു ശാഖകളത്രേ, ഭുവന ങ്ങൾ; (അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നുതന്നെയാണ്) ഓഷധികളും മക്കളും ജനി യ്ക്കുന്നത്! 8

---

3. വനുഷേരുന്നവ—വഷ്ംകൊണ്ട്. നില്ക്കുന്നവ—മുമ്പുതന്നെ ഉള്ളവ. ബഡബാഗ്നി—സമുദ്രത്തിന്റെ അടിയിലിരിയ്ക്കുന്ന ഔർവ്വാഗ്നി.

5. മൂന്നു ദേവിമാർ—ഇളയും സരസ്വതിയും ഭാരതിയും. പ്രഥമസൃഷ്ടം—ജലം.

6. അശ്വം—ഉച്ചൈശ്രവസ്സ്. ഭവാൻ എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു വാക്യം പ്രത്യക്ഷകഥനം.

7. സ്വധ—വഷ്ജലം. അന്നം—മഴകൊണ്ടുണ്ടായ ഹവിസ്സ്. പരിചാ രകൻ—പരിചരിയ്ക്കുന്ന യജമാനൻ.

8. മക്കൾ—പുഷ്പഫലാദികൾ.

അപാംനപാത്ത് വെള്ളത്തിൽ ഊദ്ധ്വം ജ്വലിച്ചു, മേഘത്താൽ ഉടപ്പിട്ട്, അന്തരിക്ഷത്തിലിരിയ്ക്കയാണല്ലോ; അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുതിന്ന മാഹാത്മ്യത്തെ വഹിച്ചുകൊണ്ട്, വമ്പിച്ച നദികൾ ചുറും ഒഴുകുന്നു! 9

ആ ഹിരണ്യരൂപനും ഹിരണ്യേന്ദ്രിയനും ഹിരണ്യവർണ്ണനുമായ അപാംനപാത്ത് ഹിരണ്യസ്ഥാനത്തിനു മുകളിൽ ഇരുന്നരുളുന്നു; അവിടെയ്ക്കു ഹിരണ്യദാതാക്കൾ അന്നം സമർപ്പിയ്ക്കുന്നു! 10

ഈ അപാംനപാത്തിന്റെ അഴകൊത്ത രൂപവും നാമവും മറവിൽ വർദ്ധിയ്ക്കുന്നു; ഈ ഹിരണ്യവർണ്ണനെ അവിടെ യുവതികൾ വഴിപോലെ വളർത്തുന്നു; വെള്ളമാണ്, അവിടെയ്ക്കാഹാരം! 11

വളരെപ്പേരിൽ ഒന്നാമനായ ഈ സഖാവിനെ നാം നമസ്സുകൊണ്ടും യജ്ഞഹവിസ്സുകൊണ്ടും പരിചരിയ്ക്കുക: ഞാൻ മുകൾഭാഗം തുടയ്ക്കാം; ഞാൻ വിറകു പൂട്ടാം; ഞാൻ അന്നം നിവേദിയ്ക്കാം; ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കാം. 12

ഈ അപാംനപാത്ത് പുഷ്ടാവായി അവയിൽ ഗർഭമുണ്ടാക്കുന്നു; കിടാവായി കുടിയ്ക്കുന്നു; അവ മുകരുന്നു. ഇവിടെ അദ്ദേഹം നിറം മങ്ങാതെ, മറഗ്നിയുടെ ദേഹംകൊണ്ടുതന്നെ വ്യാപിയ്ക്കുന്നു! 13

ആ ഉൽക്കൃഷ്ടസ്ഥാനത്തിരുന്നു നിത്യം ജ്വലിയ്ക്കുന്ന തേജസ്വിയുടെ ചുറും, വമ്പിച്ച തണ്ണീരുകൾ നപ്ത്രാവിനു ജലമാകുന്ന അന്നം വഹിച്ചുകൊണ്ട് സദയം നില്ക്കാതെ പായുന്നു! 14

---

9. നദീപ്രവാഹങ്ങൾ അപാംനപാത്തിന്റെ മഹിമയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു.

10. ഹിരണ്യം=സ്വർണ്ണം. ഹിരണ്യദാതാക്കൾ—ദക്ഷിണയായി സ്വർണ്ണം കൊടുക്കുന്ന യജമാനന്മാർ.

11. മറവിൽ - മേഘങ്ങളുടെ. യുവതികൾ—തണ്ണീരുകൾ.

12. വളരെപ്പേരിൽ—വളരെ ദേവന്മാരുടെ ഇടയിൽ.

13. അവയിൽ—മേഘജലങ്ങളിൽ. ഗർഭമുണ്ടാക്കുന്നു—താൻതന്നെ ഗർഭമായിത്തീരുന്നു. കുടിയ്ക്കുന്നു—മുലപ്പാലിനൊത്ത മേഘജലം നുകരുന്നു. മുകരുന്നു—കിടാവിനെ ചുംബിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. മറഗ്നി—ഭൌമാഗ്നി.

14. നപ്ത്രാവ്=അപാംനപാത്ത്.

അഗ്നേ, ഞാൻ ആളുകൾക്കുവേണ്ടി ശോഭനനിവാസനായ ഭവാങ്കൽ അണയുന്നു; ഹവിർദ്ധനന്മാർക്കുവേണ്ടി വെടുപ്പിൽ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെപക്കലുള്ള എല്ലാ നന്മയും (ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടട്ടെ!). ഞങ്ങൾ നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 15

സൂക്തം 36

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രാദികൾ ദേവത.

ഇന്ദ്ര, അങ്ങയ്ക്കായി ഒരുക്കുന്ന സോമം ഗോരസങ്ങളോടും ജലത്തോടും ചേർന്നു; ഇതിനെ നേതാക്കൾ ആട്ടിൻരോമങ്ങൾകൊണ്ടും അമ്മിക്കുഴകൾകൊണ്ടും അരിച്ചു. സ്വാഹാഹുതവും വഷട്കൃതവുമായ ഇതു ഹോതൃയാഗത്തിൽനിന്ന് അവിടുന്നു മുമ്പേ കുടിച്ചാലും: അവിടുന്നാണല്ലോ, ഈശ്വരൻ! 1

യജ്ഞസംയുക്തരും, പുള്ളിമാൻപേടത്തേരിൽ കേറിയവരും, ചുരികയാൽ ശോഭിയ്ക്കുന്നവരും, ആഭരണപ്രിയന്മാരും, അന്തരിക്ഷനേതാക്കളുമായ രുദ്രപുത്രന്മാരേ, നിങ്ങൾ ദർഭയിലിരുന്നു പോതൃയാഗത്തിൽനിന്നു സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ! 2

ശോഭനാഹ്വാനന്മാരേ, നിങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുതന്നെ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വരുവിൻ, ദർഭയിലിരിയ്ക്കുവിൻ, വിളയാടുവിൻ! ത്വഷ്ടാവേ, ദേവന്മാരും ദേവപത്നിമാരുമാകുന്ന നല്ല ഗണത്തോടുകൂടിയ ഭവാൻ അന്നം ഭുജിച്ചു സംതൃപ്തി പൂണ്ടാലും! 3

മേധാവിൻ, ഭവാൻ ദേവന്മാരെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു യജിയ്ക്കുക; ഹോതാവേ, ഇച്ഛയോടേ മൂന്നിടങ്ങളിൽ ഇരിയ്ക്കുക; ആനീത

---

15. ശോഭനനിവാസൻ=നല്ല പാപ്പിടത്തോടുകൂടിയവൻ. ഹവിർദ്ധനന്മാർ—യജമാനന്മാർ.

സൂക്തം 36.

1. അമ്മിക്കുഴകൾകൊണ്ടും—ചതച്ച്. ആട്ടിൻരോമങ്ങൾകൊണ്ട് അരിച്ചു.

2. രുദ്രപുത്രന്മാർ—മരുത്തുക്കൾ.

3. ത്വഷ്ടാവ് മുതലായവരോട്;

മായ സോമമധു സകൌതുകം അഗ്നീധ്രയാഗത്തിൽനിന്നു കുടിയ്ക്കുക; അങ്ങയുടെ പങ്കുകൊണ്ടു സംതൃപ്തനാകുക! 4

മഘവാവേ, ഇതാ, തിരുമേനിയ്ക്കു ബലം വർദ്ധിപ്പിച്ച സോമം: ഇതു പണ്ടേ തൃക്കൈകൊണ്ടു കെല്പും മിടുക്കും ഉളവാക്കിയതാണല്ലോ; അങ്ങയ്ക്കായി പിഴിഞ്ഞു കൊണ്ടുവന്ന ഇതു ഭവാൻ ബ്രാഹ്മണാച്ഛംസിയാഗത്തിൽനിന്നു മതിയാവോളം കുടിച്ചാലും! 5

തന്പുരാക്കന്മാരേ, നിങ്ങളിരുവരും എന്റെ യാഗത്തിൽ എഴുന്നള്ളുവിൻ: വിളി കേൾക്കുവിൻ. ഹോതാവ് ഇരുന്നു പഴയ 'ശസ്ത്ര'ങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നു. ഇതാ, അന്നം തിരുമുമ്പിൽ എത്തിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു; നിങ്ങൾ ഈ സോമമധു പ്രശാസ്തൃയാഗത്തിൽനിന്നു പാനംചെയ്താലും! 6

ഏഴാമധ്യായം സമാപ്തം.

എട്ടാമധ്യായം.

സൂക്തം 37.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; ദ്രവിണോദസ്സും അശ്വികളും അഗ്നിയും ദേവത.

ദ്രവിണോദസ്സേ, ഭവാൻ ഹോതൃയാഗത്തിൽനിന്ന് അന്നത്താൽ സന്തുഷ്ടനായി തൃപ്തിപൂണ്ടാലും: അധ്വര്യുക്കളേ, അദ്ദേഹം പൂണ്ണാഹുതിയെ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നു; അദ്ദേഹത്തിന് അതു കൊണ്ടുവരുവിൻ. അതു കൈക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം (ഇഷ്ടഫലം)തരും. ഭവാൻ ഋത്വിക്കുകളോടുകൂടി ഹോതൃയാഗത്തിൽനിന്നു സോമം കുടിച്ചാലും! 1

ദ്രവിണോദസ്സേ, ഞാൻ ആരെ മുമ്പു വിളിച്ചുവോ, ആ അങ്ങയെത്തന്നെ ഇപ്പോൾ വിളിയ്ക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ആഹവനീയവ്യനും ദാതാ

---

4. അഗ്നിയോട്: ഹോതാവ്—ദേവന്മാരെ വിളിയ്ക്കുന്നവൻ.

6. മിത്രാവരുണന്മാരോട്:

സൂക്തം 37.

1. അതു—സോമം. ഒടുവിലെ വാക്യം പ്രത്യക്ഷവചനം:

വും കഴിവുള്ളവനുമാകുന്നു; അദ്ദേഹത്തിന്ന് അധ്വര്യുക്കൾ സോമമധു കൊണ്ടുവന്നിരിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങ് ഋതുക്കളോടുകൂടി പോതൃയാഗത്തിൽ നിന്നു സോമം കുടിച്ചാലും! 2

ദ്രവിണോദസ്സേ, അങ്ങയെ കൊണ്ടുനടക്കുന്ന വാഹനങ്ങൾ തൃപ്തിയടയട്ടെ. വനസ്പതേ, അങ്ങ് ഉപദ്രവിയ്ക്കാതെ ഉറച്ചുനില്ക്കുക. ധിഷ്ണ, അങ്ങു വന്നു, മുതിന്ന് ഋതുക്കളോടുകൂടി നേഷ്ടൃയാഗത്തിൽ നിന്നു സോമം കുടിച്ചാലും! 3

ആർ ഹോത്രത്തിൽനിന്നു കുടിച്ചുവോ, ആർ പോത്രത്തിൽ നിന്നു മത്തുകൊണ്ടുവോ, ആർ നേഷ്ടൃത്തിൽനിന്നു ഹിതമായ അന്നം ഭുജിച്ചുവോ; ഹവിർദ്ധാനാക്കൾക്കനുകൂലനായ ആ ദ്രവിണോദസ്സ് അരിച്ച മരണനിവാരകമായ നാലാമത്തെപ്പാത്രം കുടിച്ചരുളട്ടെ! 4

ഇന്നു നിങ്ങളിരുവരെയും കൊണ്ടുപോന്ന് ഇവിടെ വിടാൻ നിങ്ങളുടെ പള്ളിത്തേർ പൂട്ടുവിൻ; വരുവിൻ; ഹവിസ്സിൽ തേൻ പകരുവിൻ; വാജിനീവസുക്കളേ, എന്നിട്ടു സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ! 5

അഗ്നേ, അവിടുന്നു ചമത കൈക്കൊള്ളുക, ആഹുതി കൈക്കൊള്ളുക, ജനഹിതമായ 'ശസ്സും' കൈക്കൊള്ളുക, നല്ല സ്തുതി കൈക്കൊള്ളുക; വസോ, ഇച്ഛിയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്ന ദേവന്മാരെയെല്ലാം, ഋതുവോടും എല്ലാവരോടും കൂടി, ഹവിസ്സു കുടിപ്പിച്ചാലും! 6

സൂക്തം 38.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; സവിതാവ് ദേവത.

ആ ഭാരവാഹിയായ സവിതൃദേവൻ പ്രസവത്തിന്നനുജ്ഞ നല്കാൻ പ്രതിദിനം എഴുന്നേല്ക്കുന്നു: ഇതത്രേ, തന്റെ ജോലി. അവി

---

2. പ്രത്യക്ഷ-പരോക്ഷവചനങ്ങൾ:

3. വനസ്പതി=വനനാഥൻ. മുതിന്ന്—ഒരുങ്ങി.

4. നാലാമത്തെപ്പാത്രം—നാലാംപാത്രത്തിലെ സോമം.

5. അശ്വികളോട്: വാജിനീവസുക്കൾ—ആളുകളെ ആഹാരം നല്കി പൊറുപ്പിയ്ക്കുന്നവർ.

THE KOTTAYAM PUBLIC KOTTAYAM. TRAVANCORE.

ടുന്ന് ഇപ്പോൾ സ്തോതാക്കൾക്കു രത്നം നല്കും; ശോഭനയജ്ഞനു ക്ഷേമവും വരുത്തും! 1

ആ കൈപ്പടം പരന്ന ദേവൻ ലോകസുഖത്തിന്നായി ഉദ്ഗമിച്ച കൈകൾ നീട്ടുന്നു: അദ്ദേഹത്തിന്റെ കർമ്മത്തിൽ, പരിപാവനങ്ങളായ ജലങ്ങളും ഒഴുകുന്നു; ഈ വായുവും അന്തരിക്ഷത്തിൽ വിഹരിയ്ക്കുന്നു. 2

പോകുന്ന സവിതാവു രശ്മികളോടു വേർപിരിയുന്നു; സതതസഞ്ചാരികളുടെപോലും യാത്ര നിത്തിയ്ക്കുന്നു; വൈരികളെ ചെറുക്കാൻ പോകുന്നവരുടെയും ഗമനെച്ഛ അടക്കിയ്ക്കുന്നു. സവിതാവിന്റെ ജോലി കഴിഞ്ഞാൽ, രാത്രി വരികയായി. 3

വീണ്ടും, ഒരു നെയ്ത്തുകാരിപോലെ (രാത്രി) വെളിച്ചം നെയ്യുന്നു. ധീരൻപോലും സാധ്യമായ ജോലി ഇടയ്ക്കുവെച്ചു നിത്തുന്നു; വീണ്ടും ശയ്യ വിട്ടെഴുനേല്ക്കുന്നു. നിത്തലില്ലാത്ത ദേവൻ സവിതാവു വരുന്നു; ജന്തുക്കളെ ചീന്തിവെയ്ക്കുന്നു. 4

അഗ്നിയുടെ വളർന്ന ഗൃഹ്യതേജസ്സു വിവിധസ്ഥാനങ്ങളിലും എല്ലാ അന്നത്തിലും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു; അവന്റെ അടയാളമായി സവിതാവിനാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ട പ്രഥമഭാഗം അമ്മ മകനായി വെയ്ക്കുന്നു! 5

ജയത്തിന്നായി പുറപ്പെട്ടവൻ തിരിച്ചുപോരുന്നു; സകലജംഗമങ്ങളുടെയും ഗൃഹത്തിൽ കാമൻ ആവിർഭവിയ്ക്കുന്നു. തൊഴിലാളി പകൃതി ചെയ്ത വേല നിത്തി, മടങ്ങുന്നു. ദിവ്യനായ സവിതാവിന്റെ പണിത്തരമാണിത്! 6

സൂക്തം 38.

1. ഭാരവാഹി—ഭുവനഭാരം വഹിയ്ക്കുന്നവൻ. പ്രസവം=സന്തത്യുൽപാദനം. ഇത്—ലോകത്തിൽ സന്തത്യുൽപാദനം നടത്തിയ്ക്കൽ. എഴുനേല്ക്കുന്നു—ഒരുങ്ങുന്നു.

4. വീണ്ടും - തലേന്നാളത്തെപ്പോലേ, നീത്തുന്നു—വൈകുന്നേരം പണി നിത്തുമല്ലോ. വീണ്ടും—പുലർകാലത്ത്. ശയ്യ വിട്ടെഴുനേല്ക്കുന്നു—ഉറക്കുണർന്നു വേല തുടരുന്നു. സവിതാവു വരുന്നു—സൂര്യൻ ഉദിയ്ക്കുന്നു. ചീന്തിവെയ്ക്കുന്നു—വേർതിരിയ്ക്കുന്നു.

5. പ്രഥമഭാഗം—അഗ്നിഹോത്രം. അമ്മ—ഉഷസ്സ്. മകൻ—അഗ്നി.

അങ്ങയാൽ അന്തരിക്ഷത്തിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ട ജലാംശത്തെ തിരഞ്ഞുകൊണ്ടു മൃഗങ്ങൾ മരുഭൂമികളിൽ മരുവുന്നു; പക്ഷികൾ വൃക്ഷങ്ങളിൽ പാർക്കുന്നു. ഈ സവിതൃദേവന്റെ ആ ചേഷ്ടിതങ്ങൾ ആരും മുടക്കുന്നില്ല! 7

സവിതാവു മറയുമ്പോൾ, വരുണൻ വഴിപോക്കർക്കു സേവ്യവും പ്രാപ്യവും സുഖകരവുമായ താവളം നല്കുന്നു; പറക്കുന്ന എല്ലാ പക്ഷിയും തിരിയുന്നു; പശു തൊഴുത്തിൽ കേറുന്നു. സവിതാവു പ്രാണികളെ സ്വസ്ഥാനങ്ങളിലെയ്ക്കു വേർതിരിയുന്നു! 8

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജോലി ഇന്ദ്രനോ വരുണനോ മിത്രനോ അര്യ്യമാവോ രുദ്രനോ മുടക്കില്ല; വൈരികളും മുടക്കില്ല. ആ സവിതൃദേവനെ ഞാൻ ക്ഷേമത്തിനായി, ഹവിസ്സൊരുക്കി വിളിയ്ക്കുന്നു. 9

സേവ്യനും ധ്യേയനുമായ ബൃഹത്പ്രജ്ഞനെ കീർത്തിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങളെ ആ നരസ്തുത്യനായ ഛന്ദസ്പതി രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; ധനവും പശുക്കളും വരാനും ചേർന്നുനില്ക്കാനും ഞങ്ങളിൽ സവിതൃദേവൻ പ്രസാദിയ്ക്കട്ടെ! 10

അങ്ങു നല്കിയ ആ കമനീയമായ ധനം ഞങ്ങൾക്കു സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നും ഭൂമിയിൽനിന്നും കൈവരട്ടെ; സവിതാവേ, സ്തോതാക്കളുടെ ബന്ധുവിനു സുഖകരം യാതൊന്നോ, അതു, വളരെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന സ്തോതാവിനു തന്നാലും! 11

സൂക്തം 39.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൾ ദേവത.

വളരെയാളുകളാൽ ആഹ്വാതവ്യരായ നിങ്ങളിരുവരും കവിണക്കല്ലുകൾപോലെ പരിപന്ഥിയെ പരിക്കേല്പിയ്ക്കുന്നു; കഴുകർ വൃക്ഷത്തെയെന്നപോലെ ഹവിർദ്ദനനെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു; ഉക്ഥം ചൊല്ലുന്ന

---

10. ഛന്ദസ്പതി=ഛന്ദസ്സുകളുടെ അധിപതി, സവിതാവ്.

11. അതു—ധനം.

ബ്രാഹ്മണർപോലെ യജ്ഞത്തിലും, ദൂതർപോലെ നാട്ടുപുറങ്ങളിലും പെരുമാറുന്നു. 1

രാവിലെത്തന്നെ പോകുന്നവരും, രഥികൾപോലെ വീരരും, ആട്ടകൾപോലെ ഇണയും, സ്ത്രീകൾപോലെ സുന്ദരാംഗരും, ദമ്പതിമാർപോലെ സംയുക്തരും, നാട്ടുപുറങ്ങളിൽ കമ്മജ്ഞരുമായ നിങ്ങൾ ഭക്തരെ ചെല്ലുന്നു. 2

കൊമ്പുകൾപോലെ മുമ്പരും, കുളമ്പുകൾപോലെ തുലോം ശീഘ്രഗാമികളുമായ നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കലെയ്ക്കു വന്നാലും; രഥികൾപോലെ രിപുക്കളെ ആട്ടിക്കളയുന്ന ശക്തന്മാരായ നിങ്ങൾ, ചക്രവാകങ്ങൾ പകലിലെയ്ക്കെന്നപോലെ, ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളിയാലും! 3

നിങ്ങൾ തോണിപോലെ ഞങ്ങളെ അപ്പുറത്താക്കണം—നൗകൾപോലെയും ചക്രക്കൂടംപോലെയും അതിന്റെ പലകപോലെയും, ബാഹ്യവലയംപോലെയും ഞങ്ങളെ അപ്പുറത്താക്കണം; നായ്ക്കൾപോലെ ഞങ്ങളുടെ ദേഹരക്ഷകരാകണം; ചട്ടപോലെ, ഞങ്ങളെ ജരയിൽ നിന്നു രക്ഷിയ്ക്കണം! 4

കാറുപോലെ നിൽക്കാവതല്ലാത്തവരും, നദിപോലെ ശീഘ്രഗാമികളുമായ നിങ്ങൾ കണ്ണുകൾപോലെ നോക്കി, ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും; കൈകൾപോലെയും കാലുകൾപോലെയും ദേഹത്തിന്നു സുഖമുളവാക്കുന്ന നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു മികച്ച ധനം കൊണ്ടുവന്നാലും! 5

നിങ്ങൾ ചുണ്ടുകൾപോലെ വായ് മധുരിയ്ക്കുന്ന വാക്കുച്ചരിച്ചു, സ്തനങ്ങൾപോലെ, ജീവിപ്പാൻ ഞങ്ങളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുവിൻ;

സൂക്തം 39.

1. ദൂതർ—രാജാവയച്ച ദൂതർ.

2. പോകുന്നവർ—യജ്ഞത്തിന്ന്. സംയുക്തർ=ചേർന്നിരിയ്ക്കുന്നവർ.

3. കൊമ്പുകൾ—വൃഷാദികളുടെ. മുമ്പർ—പ്രധാനർ. കുളമ്പുകൾ—അശ്വാദികളുടെ. ചക്രവാകങ്ങൾക്കു രാത്രിയിൽ വിരഹദുഃഖം പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

4. അപ്പുറത്ത്—ദുർഗ്ഗമങ്ങളുടെ മറുകരയിൽ. നൗവും മറവും തേരിന്റെ അവയവങ്ങളാകയാൽ തേർപോലെ എന്നർത്ഥം. ചട്ടപോലെ—കവചം ആയുധങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

മൂക്കുകൾപോലെ ഞങ്ങളുടെ ദേഹത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുവിൻ; പെരികൾ പോലെ ഞങ്ങൾക്കു സുശ്രവണരാകുവിൻ! 6

അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ, കൈകൾപോലെ ഞങ്ങൾക്കു ത്രാണിയുണ്ടാക്കുവിൻ; വാനാഴികൾപോലെ ഞങ്ങൾക്കു വെള്ളം കിട്ടിയ്ക്കുവിൻ; നിങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഈ സ്തുതികൾക്കു, കത്തിയ്ക്കുമാണ എന്നപോലെ മൂർച്ച വരുത്തുവിൻ! 7

അശ്വികളേ, ഇങ്ങനെ നിങ്ങളെ വളർത്തുന്ന മന്ത്രവും സ്തോത്രവും ഗൃത്സമദന്മാർ നിർമ്മിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; നേതാക്കളായ നിങ്ങൾ ഇവയിൽ പ്രീതിപൂണ്ടു വന്നുചേർന്നാലും! ഞങ്ങൾ നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 8

സൂക്തം 40.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; സോമനും പൂഷാവും അദിതിയും ദേവത.

സോമാപൂഷാക്കളേ, നിങ്ങൾ ധനത്തെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു, ദ്യോവിനെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു, ഭൂവിനെ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ നിങ്ങളെ ദേവന്മാർ സമസ്തജഗദ്രക്ഷകരും അമൃതപ്രദരുമാക്കിവെച്ചു. 1

ഈ ദേവന്മാർ ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ സേവിതരായി. കൊള്ളരുതാത്ത തമസ്സിനെ ഇവർ കുഴിച്ചുമൂടുന്നു. ഈ സോമാപൂഷാക്കളോടൊന്നിച്ചത്രേ, ഇന്ദ്രൻ തരുണികളായ പൈക്കളുടെ അകിട്ടിൽ പകർമായ പാൽ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുന്നത്. 2

---

6. സ്തനങ്ങൾ—അമ്മയുടെ മുലകൾ. മൂക്കുകൾപോലെ—നാസാരന്ധ്രങ്ങൾ ശ്വാസോച്ഛ്വാസങ്ങൾകൊണ്ടെന്നപോലെ.

7. കൈകൾപോലെ—കൈകളാണല്ലോ, ജോലിചെയ്യുക

സൂക്തം 40.

1. അമൃതം—മരണമില്ലായ്മ.

2. സേവിതരായി—സർവ്വദേവന്മാരാലും.

പൂഷാക്കളായ സോമാപൂഷാക്കളേ, ലോകത്തെ അളക്കുന്നതും, ആക്കും അളന്നുകൂടാത്തതും, ഏഴു ചക്രവും അഞ്ചു കടിഞ്ഞാണുമുള്ളതും, നീളെ ചുറ്റിനടക്കുന്നതും, മനസ്സുകൊണ്ടു പൂട്ടുന്നതുമായ ആ പള്ളിത്തേർ നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു തെളിച്ചാലും! 3

ഒരാൾ ഉയർന്ന വാനത്തും, മറ്റാൾ ഭൂമ്യന്തരിക്ഷങ്ങളിലും പാപ്പൂറപ്പിച്ചു; അവർ ഞങ്ങൾക്കനുഭവിപ്പാൻ, ബഹുവരേണ്യവും ബഹുയശസ്സ്വുമായ 'ധനപോഷം' ഞങ്ങൾക്കു തന്നരുളട്ടെ! 4

ഒരാൾ ഉലകെല്ലാം ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; മറ്റാൾ എല്ലാറിനെയും നോക്കിക്കൊണ്ടു വന്നണയുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള സോമാപൂഷാക്കളേ, നിങ്ങൾ എന്റെ കർമ്മത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുവിൻ; നിങ്ങളുടെ തുണയാൽ ഞങ്ങൾ പറന്നലർപ്പടകളെയെല്ലാം വെല്ലുമാറാകണം! 5

വിശപ്രീതിദനായ പൂഷാവു കർമ്മം പൂർത്തിപ്പെടുത്തട്ടെ; ധനേശനായ സോമൻ ധനം തരട്ടെ; ആനുകൂല്യം വിടാത്ത അദിതിദേവി രക്ഷിച്ചരുളട്ടെ! ഞങ്ങൾ നല്ല വിരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 6

സൂക്തം 41.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും ബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സ്; വായ്വിന്ദ്രാദികൾ ദേവതകൾ.

വായോ, ഭവാനായിരമുണ്ടല്ലോ തേര;—തിലൊക്കയും
ആ നിയുത്തുക്കളെപ്പൂട്ടി വരൂ, സോമം കുടിയ്ക്കുവാൻ! 1
വായോ, വരൂ, നിയുത്വാനായ്: മിന്നും സോമം ഭവാന്നിതാ,
വെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; പോകാറുണ്ടല്ലോ, സോമിഗൃഹേ ഭവാൻ. 2

---

4. ഒരാൾ—പൂഷാവ്, സൂര്യൻ. മറ്റാൾ—സോമൻ; ഭൂമിയിൽ ഓഷധിരൂപനായും അന്തരിക്ഷത്തിൽ ചന്ദ്രരൂപനായും. ധനപോഷം—പശുക്കളാകുന്ന ധനം.

5. ഒരാൾ—സോമൻ. മറ്റാൾ—പൂഷാവ്, സൂര്യൻ.

സൂക്തം 41.

1. നിയുത്തുക്കൾ—വായുവിന്റെ അശ്വങ്ങൾ.

2. നിയുത്വാനായ്=നിയുത്തുക്കളോടുകൂടി. സോമിഗൃഹേ—സോമം പിഴിയുന്നവന്റെ, യജമാനന്റെ ഗൃഹത്തിൽ.

വായിന്ദ്രരേ, നിയുത്വാന്മാർ നിങ്ങൾ നേതാക്കൾ സാമ്പ്രതം
വന്നെത്തുവിൻ; പാൽ പകർന്ന മിന്നും സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ! 3

സത്യവർദ്ധനരേ, നിങ്ങൾക്കിതാ, വരുണമിത്രരേ,
സോമം പിഴിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു; കേൾപ്പിനിങ്ങെൻറെയീ വിളി! 4

ആയിരം തൂണുകളെഴും സ്ഥിരോത്തമസഭാന്തരേ
ഇരുന്നരുളുവോരല്ലോ, സ്നിഗ്ധരത്തിരുമേനിമാർ! 5

നെയ്യുണ്ണുവോരാമദിതിപുത്രരച്ചക്രവർത്തികൾ
ചേരുന്നു, നേരുള്ളവനിൽദ്ധനങ്ങളുടെ നായകർ. 6

നാസത്യരാമശ്വികളേ, പാഞ്ഞു മാഗ്ഗത്തിലൂടവേ
വരുവിൻ, സോമപാനത്തിന്നാ,ശ്വഗോലാഭകാരരായ്! 7

അകലത്തോ സമീപത്തോ രിപുവാമൊരു ദുർന്നരൻ
തട്ടിപ്പറിയ്ക്കാത്ത ധനം തരുവിൻ, വൃഷ്ടിവിത്തരേ! 8

ആ നിങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുവിനശ്വിമാരേ, സ്തവാർഹരേ,
ഞങ്ങൾക്കു മുതലുണ്ടാകാൻ നാനാരൂപപശുക്കളെ! 9

ഇന്ദ്രൻ വീഴ്ത്തട്ടെ, വന്നേല്ക്കും വമ്പിച്ച ഭയകാരിയെ:
അക്ഷോഭ്യനല്ലോ, വിശ്വത്തെത്തുക്കുണ്ടാത്തീടുവോനവൻ! 10

ഇന്ദ്രനെങ്കിൽസ്സുഖം നല്കും, ഞങ്ങൾക്കു: പുനരെങ്ങളിൽ
പിന്നേ വന്നാണയാ, പാപം; നന്മ ഞങ്ങൾക്കു മുന്നിലാം! 11

ശരിയായ്ക്കാണുവോനിന്ദ്രനെല്ലാട്ടിക്കിങ്കൽനിന്നുമേ
കല്പിച്ചേകട്ടെയഭയം, വിരോധികളെ വെല്ലുവോൻ! 12

വന്നെത്തുവിൻ ദേവകളേ; കേൾപ്പിനെ,ന്നുടെയീ വിളി;
ഇതാ, വിരിച്ച ദർഭപ്പുല്ലി,ങ്കിരിയ്ക്കുവിനേവരും! 13

---

5. സ്ഥിരോത്തമസഭാന്തരേ=ശാശ്വതവും ഉൽകൃഷ്ടവുമായ സഭാസ്ഥാനത്ത്. സ്നിഗ്ധർ=സസ്നേഹർ.

7. അശ്വഗോലാഭകാരർ=അശ്വങ്ങളുടെയും ഗോക്കളുടെയും ലാഭം (ലബ്ധി) ഉണ്ടാക്കുന്നവർ; ഞങ്ങൾക്ക് അശ്വങ്ങളെയും ഗോക്കളെയും കിട്ടിയ്ക്കാൻ.

8. വൃഷ്ടിവിത്തർ=ധനവർഷികൾ.

9. സ്തവാർഹർ=സ്തുത്യർ.

11. ഇന്ദ്രനെങ്കിൽ—അദ്ദേഹം ഇന്ദ്രനാണെങ്കിൽ ഞങ്ങൾക്കു സുഖം നല്കും; നല്കാഞ്ഞാൽ ഇന്ദ്രനല്ല!

ഇതാ, നിങ്ങൾക്കു കൊടുതാം മധുരം ശ്രുനഹോത്രരിൽ:
കാമ്യം മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കുമിതു നിങ്ങൾ കുടിയ്ക്കുവിൻ! 14
ഇന്ദ്രൻ മുമ്പാകിയ മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളേവരും
പൂഷാദ്യരാം ദേവകളേ, ചെവിക്കൊള്ളുവിനെൻവിളി! 15
മാതൃശ്രേഷ്ഠേ, നദീശ്രേഷ്ഠേ, ദേവീശ്രേഷ്ഠേ, സരസ്വതി,
കഷ്ടിക്കാർ ഞങ്ങൾ; ഞങ്ങൾക്കങ്ങമ്മേ, പുഷ്ടി തരേണമേ! 16
അന്നമൊട്ടുക്കു നിൻപക്കലല്ലോ, ദേവി, സരസ്വതി:
ശ്രുനഹോത്രരിൽ മത്തേല്പ്പു; നല്കുകെങ്ങൾക്കു കുഞ്ഞിനെ! 17
ദേവപ്രിയം ഘൃതസമൃദ്ധമായ് ഹോമിച്ച ഹവിസ്സു നീ
കൈക്കൊൾക, മാന്യം സജലേ, സംഭൃതാന്നേ, സരസ്വതി! 18
വരട്ടേ, യജ്ഞസുഖദമാരാമിരുവർ: നിങ്ങളിൽ
ഞങ്ങളർത്ഥിപ്പു, ഹവ്യങ്ങൾ കൊണ്ടുപോമഗ്നിതങ്കലും! 19
വിണ്ണിൽച്ചെല്ലും ഫലദമാമീ ഞങ്ങളുടെയധ്വരം
ദേവന്മാരിലണയ്ക്കട്ടെ, ദ്യാവാപൃഥ്വികൾ സാമ്പ്രതം! 20
കനിവുറവരേ, യജ്ഞയോഗ്യർ ദേവകൾ സാമ്പ്രതം
നില്ക്കട്ടെ നിങ്ങൾതൻ ചാരത്തിരുന്നു സോമം കുടിയ്ക്കുവാൻ! 21

സൂക്തം 42.

ഘൃതസമദൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; കപിഞ്ജലരൂപനായ ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

വീണ്ടും വീണ്ടും ശബ്ദിച്ചു ഭാവിയെ സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്ന ഇവൻ, തുഴക്കാരൻ തോണിയെഎന്നപോലെ വാക്കിനെ പ്രവർത്തിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

---

14. മധുരം—സോമരസം. ശ്രുനഹോത്രരിൽ—ഘൃതസമദന്മാരുടെ പക്കൽ.

17. ശ്രുനഹോത്രരിൽ—ഘൃതസമദന്മാരുടെ ഇടയിൽ സോമം കുടിച്ചു മദം കൊണ്ടാലും.

18. സജലേ=ജലസഹിതേ. സംഭൃതാന്നേ=അന്നം സംഭരിച്ചവളേ.

19. ഇരുവർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. നിങ്ങളിൽ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യം പ്രത്യക്ഷകഥനം: ഞങ്ങൾ നിങ്ങളിലും ഹവിസ്സുകൾ കൊണ്ടുപോകുന്ന അഗ്നിയിങ്കലും അർത്ഥിപ്പു—നന്മ തരേണമേ എന്നു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്നു.

21. കനിവുറവരേ—ദയയുള്ള ദ്യാവാപൃഥിവികളേ.

ശകുനേ, നീ സുമംഗലനാവുക: നിനക്ക് ഒരിടത്തും ഒരുപദ്രവവും നേരിടരുത്. 1

നിന്നെ പരുന്തോ ഗരുഡനോ കൊത്തരുത്; അമ്പെയ്യുന്ന വീരൻ നിങ്കൽ വരരുത്. നീ തെക്കുഭാഗത്തു വീണ്ടും വീണ്ടും ശബ്ദിച്ചു സുമംഗലനായി, ഞങ്ങൾക്കിവിടെ നന്മ സൂചിപ്പിയ്ക്കുക! 2

ശകുന്തമേ, നീ സുമംഗലനായി നന്മ സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഗൃഹത്തിന്റെ തെക്കുവശത്തു ശബ്ദിയ്ക്കുക: കക്കുന്നവനോ പഴിയ്ക്കുന്നവനോ ഞങ്ങളെ കീഴടക്കരുത്! ഞങ്ങൾ നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 3

സൂക്തം 43.

ഗൃത്സമദൻ ഋഷി; ജഗതിയും അതിശക്വരിയും ഛന്ദസ്സ്; കപിഞ്ജലരൂപിയായ ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

പക്ഷികൾ കാലംതോറും അന്നം സൂചിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു, സ്തോക്കൾപോലെ വലംവെച്ചു ശബ്ദിയ്ക്കട്ടെ: അവ, സാമഗർ ഗായത്രവും ത്രൈഷ്ടുഭവുമെന്നപോലെ, ഇരുമൊഴികൾ പാട്ടും—രസിപ്പിയ്ക്കും. 1

ശകുനേ, നീ, ഉദ്ഗാതാവു സാമമെന്നപോലെ പാടുന്നു; നീ, സവനങ്ങളിൽ ബ്രാഹ്മണാച്ഛംസിപോലെ ശംസിയ്ക്കുന്നു; നീ, ഒരു യുവാശ്വം പെൺകുതിരകളിൽ ചെന്നിട്ടെന്നപോലെ ശബ്ദിച്ചു, ഞങ്ങൾക്കു സർവ്വത്ര നന്മ സൂചിപ്പിയ്ക്കുക! 2

സൂക്തം 42.

1. ഇവൻ—കപിഞ്ജലപക്ഷി. ശകുനേ=ഹേ പക്ഷിൻ. വേഴാമ്പലോ, പിതാരിപ്പുള്ളോ അത്രേ, കപിഞ്ജലം.

3. ശകുന്തം=പക്ഷി.

സൂക്തം 43.

1. അന്നം—അന്നലബ്ധി. പക്ഷികൾ വലംവെച്ചു പാടുന്നതു ശുഭമത്രേ. സാമഗർ—സാമവേദികൾ. ഗായത്രവും ത്രൈഷ്ടുഭവും—ഗായത്രീ-ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സുകളങ്ങൾ. ഇരുമൊഴികൾ—ഗാനവും രാഗവും. രസിപ്പിയ്ക്കും—ശ്രോതാക്കളെ.

2. ശംസിയ്ക്കുന്നു—'ശസ്സ്' ചൊല്ലുന്നു.

ശകുനേ, നീ ശബ്ദിച്ചു നന്മ സൂചിപ്പിയ്ക്കുക; മിണ്ടാതിരുന്നാലും, ഞങ്ങളുടെ നല്ല മനസ്സറിയുക. നീ മേല്പോട്ടു പറക്കുമ്പോൾ കക്കരി പോലെ ശബ്ദിയ്ക്കുമല്ലോ! ഞങ്ങൾ നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടി യാഗത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കാം. 3

രണ്ടാം മണ്ഡലം സമാപ്തം.

മൂന്നാം മണ്ഡലം.

സൂക്തം 1.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, അങ്ങ് എന്നെ യജ്ഞത്തിൽ യജിപ്പാൻ സോമമെടുപ്പിച്ചുവല്ലോ; എനിയ്ക്കു ബലം തരാനിച്ഛിച്ചാലും! ദേവന്മാരെക്കുറിച്ച്, ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ഞാൻ അമ്മിക്കുഴയെടുത്തു സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. അഗ്നേ, അവിടുന്നു ദേഹത്തിൽ വാണരുളുക! 1

ഞങ്ങൾ യാഗം കേമമായി നടത്താം: വാക്കു വർദ്ധിയ്ക്കട്ടെ! അഗ്നിയെ (ഇവർ) ചമതകൊണ്ടും ഹവിസ്സുകൊണ്ടും പരിചരിയ്ക്കും; ദേവകളാൽ അറിവുപദേശിയ്ക്കപ്പെട്ട കവികൾ വളർന്ന സ്തുത്യനെക്കുറിച്ചു പാടാനും തുടങ്ങുന്നു. 2

മേധാവിയും വിശുദ്ധബലനും ജാത്യാ സുബന്ധുവുമായ യാതൊരാൾ ദ്യോവിനും ഭൂവിനും സുഖം വരുത്തിയോ; ആ ദർശനീയനായ അഗ്നിയെ നദീജലത്തിനുള്ളിലത്രേ, ദേവകൾ കർമ്മത്തിനു കണ്ടെത്തിയത്. 3

---

3. കക്കരി—ഒരുതരം വാദ്യം; വീണ (?)

സൂക്തം 1.

1. ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന—ഉന്മേഷദീപ്തനായ. ദേഹത്തിൽ വാണരുളുക—എന്റെ ശരീരം രക്ഷിച്ചാലും.

2. വാക്ക്—സ്തുതി. കവികൾ—സ്തോതാക്കൾ.

സുഭഗനായി, ശ്രുഭ്നോയി, ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ മഹിമയാൽ വിളങ്ങിയ അഗ്നിയെ ഏഴു മഹതികൾ, പിറന്ന കുട്ടിയെ പെൺകുതിരകൾപോലെ സമീപിച്ചു, വളർത്തിപ്പോന്നു; ദേവകൾ അഗ്നിയെ പിറപ്പിൽത്തന്നേ ദീപ്തരൂപനുമാക്കി. 4

അവിടുന്നു സപ്തങ്ങളും സൂത്യങ്ങളും പാവനങ്ങളുമായ അംഗങ്ങൾകൊണ്ട് അന്തരിക്ഷത്തിൽ വ്യാപിയ്ക്കുന്നു; കർമ്മിയെ വിശുദ്ധനാക്കുന്നു; തേജസ്സുടുത്തു, കർമ്മികൾക്ക് അന്നവും കുറവില്ലാത്ത വണ്ണിച്ച സമ്പത്തുമുണ്ടാക്കുന്നു! 5

അവിടുന്ന് ആഹാരവും അല്ലലുമില്ലാത്ത, വസ്ത്രം വേണ്ടാത്ത, നഗ്നതയില്ലാത്ത അന്തരിക്ഷപുത്രിമാരെ സർവ്വത്ര പ്രാപിച്ചു; നിത്യയുവതികളും ഒരേ ഇടത്തു വസിയ്ക്കുന്നവരുമായ ആ സപ്തനദികൾ ഈ ഏകനെ ഗർഭത്തിൽ ധരിച്ചു. 6

അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവിധരശ്മികൾ അന്തരിക്ഷത്തിൽ കുന്നുകൂടി, പരന്നു നീരൊഴുക്കിൽ നിലക്കൊണ്ടു; നിറയുന്ന ജലങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു; ആ ദശനീയന്റെ അമ്മമാരാണ്, വിളങ്ങുന്ന രണ്ടു മഹതികൾ! 7

ബലത്തിന്റെ മകനേ, ഭവാൻ സപ്തങ്ങളും വേഗികളുമായ അംഗങ്ങളാൽ തിളങ്ങുന്നു. വൃഷാവ് എവിടെ സ്തുതിയാൽ വളരുന്നുവോ, അവിടെ തേനും നെയ്യും പൊഴിയുകയായി! 8

അവിടെയ്ക്കു സ്വയമേ അറിയാം അച്ഛന്റെ അകിട്; അതിൽ നിന്നു പാലും വാക്കും താൻ കറന്നു. നന്നു വരുത്തുന്ന ചങ്ങാതികളോടും അന്തരിക്ഷപുത്രിമാരോടുംകൂടി ഗുഹയിൽ സ്ഥിതിചെയ്ത അദ്ദേഹത്തെ ഗുഹയിലുള്ള ആരും സമീപിച്ചില്ല! 9

---

4. ഏഴു മഹതികൾ—സപ്തനദികൾ.

5. അംഗങ്ങൾ—ജ്വാലകൾ. കുറവില്ലാത്ത—പരിപൂർണ്ണമായ.

6. അന്തരിക്ഷപുത്രിമാർ—നദികൾ. നഗ്നതയില്ലാത്ത—ജലംതന്നെ, അവരുടെ വസ്ത്രം

7. രണ്ടു മഹതികൾ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ.

8. വൃഷാവ് എന്നാദിയായ വാക്യം പരോക്ഷം: തേനും നെയ്യും—മധുരവും ബലകരവുമായ ജലം.

9. അച്ഛന്റെ അകിട്—അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ ജലപ്രദേശം. പാൽ—ജലം. വാക്ക്—ശബ്ദം. ചങ്ങാതിമാർ—വായുക്കൾ. ഗുഹയിൽ—അടിത്തട്ടിൽ. സമീപിച്ചില്ല—സമീപിപ്പാൻ ആളായില്ല.

അവിടുന്ന് അച്ഛന്റെയും സ്രഷ്ടാവിന്റെയും ഗർഭത്തെ ഭരിച്ചു പോരുന്നു; പുഷ്ടിപ്പെട്ടവയെ മറയ്ക്കു ഭക്ഷിയ്ക്കുന്നു. സപതിമാരിരുവർക്കും ഒരേ ബന്ധുവാണ്, ഈ വൃഷാവായ ശുചി; ഈ മനുഷ്യഹിതകളെ ഭവാൻ സംരക്ഷിച്ചാലും! 10

അഗ്നി ഇടുക്കമില്ലാത്ത പരപ്പിൽ വളരുന്നു: അന്നപ്രദങ്ങളായ ഭൂരിസലിലങ്ങളാൽ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നവനാണല്ലോ, ഈ മഹാൻ. ആ അഗ്നി ജലോൽപത്തിസ്ഥാനത്തു, സോദരിമാരായ നദികൾക്കു വേണ്ടുന്ന വെള്ളത്തിൽ, മനസ്സുടക്കി പള്ളികൊള്ളുന്നു! 11

ജനയിതാവ്, ജലതതിയുടെ ഗർഭശിശു, മികച്ച നേതാവ്, മഹാൻ, ധിഷ്കൻ, അടരിൽ പെരുംപടയെ ഭരിയ്ക്കുന്നവൻ, ദർശനീയൻ, ദീപ്തതേജസ്സൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള അഗ്നി സോമം പിഴിയുന്നവനു വെള്ളമുണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നു! 12

സുഭഗയായ അരണി ജലതതിയുടെയും ഓഷധികളുടെയും ഗർഭശിശുവും വിവിധരൂപനുമായ യാതൊരു ദർശനീയനെ പ്രസവിച്ചുവോ; ആ സ്തുത്യനായി വളർന്ന അഗ്നിയെ, ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ, ദേവകൾ വാഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ഉപഗമിയ്ക്കുകയും പരിചരിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു! 13

അറയില്ലാത്ത കടലിൻനടുവിൽ തണ്ണീരിനെ കറക്കുന്നവയും, മിന്നലുകൾപോലെ തിളങ്ങുന്നവയുമായ വന്ദിച്ച രശ്മികൾ, ഗുഹയിലെന്നപോലെ സപസ്ഥാനത്തു വളർന്ന ദീപ്തതേജസ്സനായ അഗ്നിയോടു ചേർന്നുനില്ക്കുന്നു! 14

യജിയ്ക്കുന്ന ഞാൻ ഹവിസ്സുപ്പിച്ച് അങ്ങയോടു യാചിയ്ക്കുന്നു—സഖ്യവും സന്മനസ്സും തുലോം ഇച്ഛയോടേ യാചിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങു ദേവന്മാരോടുകൂടി സ്തോതാവിനു രക്ഷയരുളിയാലും; പിടിച്ചുനിർത്തപ്പെടേണ്ടുന്ന തേജസ്സുകൾകൊണ്ടു ഞങ്ങളെയും പരിപാലിച്ചാലും! 15

അഗ്നേ, നേരേ കൊണ്ടുനടക്കുന്നവനേ, അങ്ങയെ സമീപിച്ചു, നല്ലതെല്ലാം ചെയ്തു, ഹവിസ്സുപ്പിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങൾ തുലോം വീര്യമുള്ള

---

10. ഗർഭം—ഓഷധ്യാദി. പുഷ്ടിപ്പെട്ടവ—സസ്യങ്ങൾ. സപതിമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. ഈ മനുഷ്യഹിതകളെ—ദ്യാവാപൃഥിവികളെ.

13. ഉപഗമിയ്ക്കുക—സമീപിയ്ക്കുക.

14. സപസ്ഥാനം—അന്തരിക്ഷം.

15. പിടിച്ചുനിർത്തപ്പെടേണ്ടുന്ന—ഊക്കിൽപ്പടരുന്ന.

അന്നംകൊണ്ടു, ദേവപൂജാരഹിതരായ ദ്രോഹികളെ അമത്തുമാറാകണം! 16

അഗ്നേ, സ്തുത്യനായ ഭവാൻ സർവ്വത്ര ദേവന്മാരുടെ അടയാളമായി വർത്തിയ്ക്കുന്നു; സ്തോത്രമെല്ലാം അറിയുന്ന ഭവാൻ മനുഷ്യരെ ഗൃഹങ്ങളിൽ സുഖിപ്പിയ്ക്കുന്നു; കർമ്മാനന്തരം തേരിൽക്കേറി ദേവന്മാരെ അനുഗമിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു. 17

മരണരഹിതനായ യാതൊരു രാജാവു യജ്ഞങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടു മനുഷ്യരുടെ ഗൃഹത്തിൽ വാണരുളുന്നുവോ; സ്തോത്രമെല്ലാം അറിയുന്ന ആ അഗ്നി നെയ്യുണ്ടു തടിച്ചുരുണ്ടു മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നു! 18

സഞ്ചാരതൽപരനും മഹാനുമായ ഭവാൻ നല്ല സഖ്യങ്ങളോടും വലിയ രക്ഷകളോടുംകൂടി ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ എഴുന്നള്ളിയാലും; ഞങ്ങൾക്കു പീഡകൾ കടക്കാൻ, നല്ല വാക്കും യശസ്സും ചേർന്ന സേവനീയമായ വളരെധനം ഞങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചുതന്നാലും! 19

അഗ്നേ, പുരാതനനായ നിന്തിരുവടിയെക്കുറിച്ചു ഞാൻ ഇങ്ങനെ സനാതനങ്ങളായ നവീനസ്തോത്രങ്ങൾ ഉച്ചരിച്ചു. യാതൊരു ജാതവേദസ്സു മനുഷ്യനിൽ മനുഷ്യനിൽ വെയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ, ആ വൃഷാവിന്നായി ഈ സവനങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചു. 20

മനുഷ്യനിൽ മനുഷ്യനിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ട യാതൊരു ജാതവേദസ്സു വിശ്വാമിത്രന്മാരാൽ അനവരതം ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ; ആ യജ്ഞാഹ്നെറ ഭദ്രമായ നന്മനസ്സു സച്ഛ്രദ്ധയരായ ഞങ്ങളിൽ പതിയില്ലയോ! 21

---

16. ദ്രോഹികളെ അമത്താൻപോന്ന വീര്യമേറിയ അന്നം അങ്ങു ഞങ്ങൾക്കു തരണം.

18. പരോക്ഷവചനം:

19. നല്ല വാക്കും യശസ്സും ചേർന്ന—ധനമുണ്ടായാൽ വാഗ്മിത്വവും കീർത്തിയും സാധിയ്ക്കാമല്ലോ.

20. രണ്ടാംവാക്യംമുതൽ പരോക്ഷം: വെയ്ക്കപ്പെടുന്നു—യാഗത്തിന്നു സ്ഥാപിയ്ക്കപ്പെടുന്നു.

21. വിശ്വാമിത്രന്മാർ—ആത്മനി ബഹുവചനം. പതിയില്ലയോ—പതിയേണമേ എന്നാശയം.

ബലവാനും ശോഭനകർമ്മാവുമായ അഗ്നേ, കലിക്കൊള്ളുന്ന ഭവാൻ ഞങ്ങളുടെ ഈ യാഗം ദേവന്മാരിൽ എത്തിച്ചാലും; ഹോതാവേ, മഹത്തായ അന്നം ഞങ്ങൾക്കു കല്പിച്ചുതന്നാലും; മഹത്തായ ധനവും നല്കിയാലും! 22

അഗ്നേ, അങ്ങ് കർമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭൂമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും; ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകണം; അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 23

സൂക്തം 2.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; വൈശ്വാനരൻ ദേവത.

(കാകളി)

അംബു വളത്തുന്ന വൈശ്വാനരാഗ്നിയ്ക്കു
നിർമ്മിയ്ക്കു, തുനെയ്യപോലൊരു ഗീതി നാം:
ആയിരുഹോതാവെ, വെണ്മഴു തേരിനെ-
പ്പോലേ പുതുക്കുന്നു, മർത്ത്യരൃതച്ഛിക്കുകം. 1

വാനാഴികളാകുമമ്മമാക്കീ,ഡ്യനു-
സ്സൂനു പിറപ്പാൽ പ്രകാശം വരുത്തിനാൻ;
മർത്ത്യക്കതിഥി, ഹവിർവ്വാഹനനാദൻ,
ദുർദ്ധർഷനഗ്നി വിഭാവസു, നിർജ്ജരൻ! 2

താരകൌജസ്സാൽ ക്രതുവിൽജ്ജനിപ്പിച്ചു,
ഭൂരിവിജ്ഞാനരാം ദേവകളഗ്നിയെ;

സൂക്തം 2.

1. അംബു=ജലം. തുനെയ് അഗ്നിയെ വളത്തുമല്ലോ; അതുപോലെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ഗീതി (പാട്ട്, സ്തുതി) നാം നിർമ്മിയ്ക്കുക. ആയിരുഹോതാവെ—ഗാർഹപത്യാഹവനീയരൂപനായ ഹോതാവിനെ; ഹോതാവ്—ദേവന്മാരെ വിളിയ്ക്കുന്നവൻ. വെണ്മഴു—തച്ചന്റെ പണിയായുധം പഴകിയ രഥത്തെ പുതുക്കുമല്ലോ.

2. ഈഡ്യൻ=സ്തുത്യൻ. അസ്സൂനു—മകൻ അഗ്നി.

ചോരിനായ് വാഴ്ത്തുവൻ, വാജിയെയെന്നപോ-
ലാ രാജമാനതേജസ്സാം മഹാനെ ഞാൻ. 3

ഞങ്ങൾ ഭജിയ്ക്കുന്നു, നാണം കെടുത്താത്ത
മംഗളകാമ്യമാമന്നം ലഭിയ്ക്കുവാൻ,
സ്തുത്യൻ, ഭൃഗുക്കൾക്കഭീഷ്ടദൻ, തൽപര-
നു,ദ്ദിവ്യതേജസ്സു,രുപ്രജ്ഞനഗ്നിയെ. 4

സ്രുക്കെടുത്താളുകം ദർഭ വിരിച്ചിങ്ങു
സൽക്കരിയ്ക്കുന്നു, സുഖേച്ഛയാലഗ്നിയെ,
ദത്താന്നനെ,സ്സർവ്വദേവേഷ്ടനെ, ക്രതു-
കൃത്യനിർവ്വാഹിയെ,ദ്വീപ്തനെ, രുദ്രനെ. 5

പാവകോദ്യോത, ഹോതാവേ, കുശപ്പുല്ല
നാൽവശത്തും വിരിച്ചധ്വരകർമ്മികം
സേവനസക്തരായ് പ്രാപ്യമാം നിൻഗൃഹേ
മേവുന്നിതഗ്നേ; ധനം നല്കി,വക്കു നീ! 6

വാനൂഴിയന്തരിക്ഷങ്ങളെങ്ങും നിറ-
ച്ചോനെപ്പിറപ്പിലേ കൈക്കൊണ്ട കർമ്മികം;
ദത്താന്നനക്കവി കൊണ്ടുപോകപ്പെട്ടു,-
മധ്വരേ വാജിപോലാഹാരകാമരാൽ. 7

വന്മഖം കണ്ട നേതാവു, ഗൃഹോചിതൻ
ചെമ്മേ പുരോഹിതനായി, വാനോക്കെവൻ;

---

3. താരകൌജസ്സ്—ദുഃഖങ്ങളെ തരണംചെയ്യിയ്ക്കുന്ന ബലം. വാജിയെയെന്നപോലെ—കൂടുതൽ ഭാരം വഹിപ്പാൻ കുതിരയെ വാഴ്ത്തുന്നതുപോലെ.

4. നാണം കെടുത്താത്ത—നികൃഷ്ടപ്രവൃത്തിയാൽ കിട്ടുന്നതല്ലാത്ത. മംഗളകാമ്യം=നല്ലതും സ്പൃഹണീയവുമായിട്ടുള്ളത്. തൽപരൻ—ദാനത്തിൽ. ഉദ്ദിവ്യതേജസ്സ്=ദിവ്യതേജസ്സേറിയവൻ.

5. സൽക്കരിയ്ക്കുന്നു=പൂജിയ്ക്കുന്നു, സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. രുദ്രൻ—ദുഃഖങ്ങളെ ഓടിയ്ക്കുന്നവൻ, ദുഃഖനാശനൻ.

6. പാവകോദ്യോത=പാവനമായ പ്രകാശത്തോടുകൂടിയവനേ. കുശം=ദർഭ. നിൻഗൃഹേ—യാഗശാലയിൽ.

7. നിറച്ചോനെ—തേജസ്സുകൊണ്ടു നിറച്ച അഗ്നിയെ. വാജിപോലെ—സാമാനം കൊണ്ടുവരാൻ. ആഹാരകാമരാൽ=അന്നേച്ഛുക്കളാൽ.

പൂജിപ്പി,ന്നാ ഹവിസ്സേകം സുയജ്ഞനെ; -
സ്സേവിപ്പിനഗ്നിയെ,ജ്ജാതവേദസ്സിനെ! 8
അസ്സഞ്ചരിഷ്ണുവി.ന്ന,ഗ്ര്യനാമഗ്നിയ്ക്കു
വെച്ചു, കൊതിച്ചുമ്പർ മൂന്നു ചമതകം:
മർത്ത്യഭോഗത്തിനൊടുത്താരതിലൊന്നു;
മറവ രണ്ടുമടുത്ത ലോകത്തിനും. 9

അതൈഷ്ഠികം കവിയാമിപ്രജേശനെ-
ക്കത്തിജ്ജ്വലിപ്പിപ്പു, കത്തിയെപ്പോലവേ;
ആയവൻ മീതെയും താഴെയും വ്യാപിച്ചു
പായുന്നു; പാരിതിൽഗ്ഗർഭ്ഭതനവൻ! 10

വായ്ക്കുന്ന ജാതനായ് നാനോദരങ്ങളി-
ലാ,ക്കുന്ന കേസരിപോലെയാ വഷ്കൻ;
മൃത്യുഹീനൻ, പൃഥുദീപ്തി, വൈശ്വാനരൻ
ദത്തഹവ്യന്നു നൽസ്സമ്പത്തു നല്കുമേ! 11

സ്തോതൃനുതനായ വൈശ്വാനരൻ ദിവി
മീതെ വിണ്ണേറി, ചിരന്തനൻപോലവേ;
വാഴ്ത്തുവോനു ധനം പൂവ്ക്കുപോലേകി
വാനിൽച്ചരിയ്ക്കുന്നു, ജാഗൃകനവൻ! 12

---

8. കണ്ട—അറിഞ്ഞ. ഹവിസ്സേകം—ഹവിസ്സു ദേവകൾക്കു കൊണ്ടു കൊടുക്കുന്ന. ഋത്വിക്കുകളോടു പറയുന്നതാണിത്.

9. സഞ്ചരിഷ്ണു=സഞ്ചരണശീലൻ. കൊതിച്ചു—യജ്ഞകാമത്താൽ. മൂന്നു ചമതകം—രണ്ടാധാരസമിത്തും ഒരു അന്വയാജസമിത്തും. അതിലൊന്നു—അന്വയാജസമിത്ത് മനുഷ്യക്കായി എടുത്തു. അടുത്ത ലോകം—അന്തരിക്ഷം; ആധാരസമിത്തു രണ്ടും ദേവകൾക്ക്.

10. അതൈഷ്ഠികം=ധനേച്ഛുക്കൾ. കത്തിയെപ്പോലവേ—ആയുധത്തെ ചാണമേൽ മൂർച്ചകൂട്ടുന്നതുപോലെ. ആയവൻ—ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട അഗ്നി. പാരിതിൽ—ഭൂമിയിൽ. ഗർഭ്ഭതൻ—അരണിയുടെ ഗർഭമായിച്ചമഞ്ഞവൻ.

11. നാനോദരങ്ങളിൽ—പ്രാണികളുടെ വിവിധജഠരങ്ങളിൽ. ആക്കുന്ന—വിവിധവനങ്ങളിൽ ഗർജ്ജിയ്ക്കുന്ന.

12. ദിവി മീതെ—അന്തരിക്ഷോപരി. ചിരന്തനൻപോലവേ—ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ ഒരു പഴമക്കാരനെന്നപോലെ. പൂവ്ക്കുപോലെ—പണ്ടുള്ളവർക്ക് ഏകിയപോലെ. വാനിൽച്ചരിയ്ക്കുന്നു—സൂര്യരൂപേണ.

സ്തുത്യൻ മഖാഹ്വൻ കരുത്തൻ കവി നാക-
സംസ്ഥനാരിങ്ങുപാനീതനായ്, വായുവാൽ;
ചിത്രചാരി ഹരികേശനാട്ടീപ്പിമാ-
നഗ്നിയോടത്ഥിയ്ക്ക, നമ്മാം നവ്യം ധനം! 13

ദീപ്തൻ മഖാനേഷ്യനൊക്കയും കണ്ടവൻ
ദ്യോവിൻ ധ്വജം സൂയ്യസംസ്ഥനഷ്ണ്യുധൻ
അന്നവാൻ വിണ്ണിൻ ശിരസ്സഭംഗാരവ-
നമ്മഹാനഗ്നിയോടത്ഥിയ്ക്ക, വാഴ്ത്തി നാം! 14

സ്തുത്യൻ വിശുദ്ധിമാൻ ഹോതാവവഞ്ചക-
നത്തമൻ ദാനോൽക്കനൊക്കയും കണ്ടവൻ
നിത്യം നൃബന്ധു തേർപോലെ ദൃശ്യാംഗന-
ച്ചിത്രരോചിസ്സിനോടത്ഥിയ്ക്ക, നാം ധനം! 15

സൂക്തം 3.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

കെല്പുറ വൈശ്വാനരാഗ്നിയെസ്സൂരികൾ
സൽപഥാപ്തിയ്ക്കായ് സ്തുതിപ്പൂ, ക്രതുക്കളിൽ;
മൃത്യുഹീനൻ സുരക്കേകുമല്ലോ സുഖം;
നിത്യധർമ്മത്തെപ്പഴിയ്ക്കില്ലൊരുത്തനും! 1

---

13. നാകസംസ്ഥൻ=സ്വർഗ്ഗവാസി. ഉപാനീതൻ=കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടവൻ. ചിത്രചാരി=വിവിധസഞ്ചാരൻ. ഹരികേശൻ=പിംഗള(മഞ്ഞ)ജ്വാലൻ.

14. ഒക്കയും കണ്ടവൻ—സർവ്വസ്തുവിജ്ഞാനയുക്തൻ. സൂയ്യസംസ്ഥൻ=സൂയ്യങ്കലിരിയ്ക്കുന്നവൻ. ശിരസ്സ്—പ്രധാനഭൂതൻ. അഭംഗാരവൻ=ഇടിവില്ലാത്ത ഒച്ചയോടുകൂടിയവൻ. അത്ഥിയ്ക്ക—ധനം യാചിയ്ക്കുക.

15. നൃബന്ധു=മനുഷ്യബന്ധു. ദൃശ്യാംഗൻ=ദർശനീയരൂപൻ. ചിത്രരോചിസ്സ്=വിചിത്ര(നാനാവർണ്ണ)ശോഭൻ.

സൂക്തം 3.

1. സുരക്ക സുഖം ഏകും—ദേവന്മാരെ ഹവിസ്സു കൊടുത്തു പരിചരിയ്ക്കുന്നു.

ദൂതനായ് വാഴുഴിമധ്യേ ചരിയ്ക്കുന്ന
ഹോതാവു മർത്ത്യപുരോഹിതനായ് സ്വയം
ദീപ്ത്യാ വിളങ്ങിപ്പു, വൻഗൃഹം സന്ദൃശ്യ-
മൂർത്തി, ദേവേരിതനഗ്നി മഹാമതി! 2

യജ്ഞധൂജം ഗൃഹസാധനമീയഗ്നി
വിജ്ഞരാൽശ്രുശ്രൂഷകൊണ്ടു സംപൂജിതൻ;
കർമ്മമിവങ്കലർപ്പിപ്പൂ, സ്തുതിപ്പവർ;
ശർമ്മമിവങ്കൽനിന്നിച്ഛിപ്പു, യാഗവാൻ! 3

അധ്വരപാലൻ ബുധർക്കു ബലപ്രദ-
നൃതീക്ഷ്ണപരിജ്ഞാനസൽക്കർമ്മസാധനം
വാഴുഴി പുക്കാനനേകരൂപൻ കവി
വാഴ്ത്തപ്പെട്ടഗ്നി ദീപ്തനഗ്നി പുരുപ്രിയൻ. 4

ആഹ്ലാദകൻ വ്യാപ്തനാഹ്ലാദകരഥ-
നാശുസഞ്ചാരി ജലസ്ഥൻ സുപിംഗളൻ
സ്വാമി സർവ്വജ്ഞനാ വൈശ്വാനരാഗ്നിയെ,
ശ്രീമാനെയിങ്ങു പാർപ്പിച്ചിതു ദേവകൾ! 5

വാനോർകളും യജ്ഞസിദ്ധരുമൊന്നിച്ചു
നാനാമഖങ്ങൾ നരന്നായ് നടത്തുവോൻ,
വിദ്വൽകാരി, നേതാവു, ദാനോത്സുകൻ
മധ്യേ വസിയ്ക്കുന്നിതഗ്നി,യരിന്ദമൻ. 6

---

2. ദീപ്ത്യാ=പ്രഭകൊണ്ട്. ഗൃഹം—യാഗശാല. സന്ദൃശ്യമൂർത്തി=ദർശനീയരൂപൻ. ദേവേരിതൻ=ദേവന്മാരാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ.

3. ഗൃഹസാധനം—ഗൃഹപ്രാപ്തിയ്ക്കു കാരണഭൂതൻ. ശർമ്മം=സുഖം. യാഗവാൻ—യജമാനൻ.

4. ബുധർ=വിദ്വാന്മാർ. ഋതീക്ഷ്ണപരിജ്ഞാനസൽക്കർമ്മസാധനം=ഋതീക്ഷകളുടെ അറിവിനും സൽക്കർമ്മത്തിനും കാരണഭൂതൻ. അനേകരൂപൻ—ഭൌമ—വൈദ്യുതാദിബഹുസ്വരൂപൻ. പുരുപ്രിയൻ=ശ്രേഷ്ഠന്മാർക്കു പ്രിയപ്പെട്ടവൻ.

5. ശ്രീമാൻ=ശോഭയേറിയവൻ.

6. മധ്യേ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾക്കിടയിൽ. അരിന്ദമൻ—യജ്ഞം മുടക്കുന്ന ശത്രുക്കളെ അടക്കുന്ന(നശിപ്പിയ്ക്കുന്ന)വൻ.

വാഴ്ത്തുക, സത്സുതാന്നാത്മമഗ്നേ; രസ-
ച്ചാത്താൽസ്സുഖിപ്പിയ്ക്കു; മാരി പെയ്യ്ക്കുങ്ങളിൽ;
യജ്ഞവാനാനന്ദവും നല്കുന്നർവോട്ട നീ;
വിജ്ഞരാം വിണ്ണവക്കിഷ്ടൻ, സുയജ്ഞ, നീ! 7

ഋതപ്രിയൻ, പ്രജാസംരക്ഷകൻ, മഹാൻ,
ബുദ്ധിനിയന്താവു,തിഥി, പുരുജവൻ,
അധ്വരോദ്ബോധകൻ ജാതവേദസ്സിനെ
നിത്യം വണങ്ങി സ്തുതിപ്പൂ, ധനൈഷികൾ! 8

ശ്രീലൻ, രമയിതാവഗ്നിദേവൻ ബല-
ത്താലേ വശത്താക്കി, ലോകരെസ്സുദൃഢൻ;
ശാലയിലബ്ബഹുപോഷകൻ ചെയ്യുന്ന
ലാലസിപ്പിയ്ക്കുന്നാവു, ഞങ്ങൾ നുതികളാൽ! 9

വാഴ്ത്തുവനഗ്നേ, ഭവാനു സവ്ജ്ഞത
ചേർത്ത നിൻതേജസ്സു ദക്ഷ, വൈശ്വാനര:
വാനാഴിവിശ്വം നിറച്ചു പിറപ്പിൽ നീ;
താനേ വരുതിയിൽ വെച്ചിതതൊക്കയും! 10

ഋദ്ധമേ, വൈശ്വാനരപ്രീതി: 'സൽക്കർമ്മ-
ബുദ്ധ്യാ തനിച്ചു നല്കുന്നവല്ലോ, കവി;

---

7. വാഴ്ത്തുക—ദേവന്മാരെ സ്തുതിച്ചാലും. സത്സുതാന്നാത്മം—ഞങ്ങൾക്കു നല്ല മക്കളും അന്നവുമുണ്ടാകാൻ. രസച്ചാത്താൽ—മധുരാദിരസങ്ങൾകൊണ്ട്. സുഖിപ്പിയ്ക്കുക—ദേവന്മാരെ പ്രീതിപ്പെടുത്തിയാലും. എങ്ങളിൽ—ഞങ്ങളുടെ നിലങ്ങളിലും മറ്റും. യജ്ഞവാൻ—യജമാനൻ. ഇഷ്ടൻ—പ്രിയപ്പെട്ടവനാണല്ലോ.

8. അധ്വരോദ്ബോധകൻ—യജ്ഞകർമ്മോപദേഷ്ടാവ്.

9. ശ്രീലൻ=ശോഭയേറിയവൻ. ബഹുപോഷകൻ=വളരെജനങ്ങളെ പോറ്റുന്നവൻ. ലാലസിപ്പിയ്ക്കുക=പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കുക.

10. സവ്ജ്ഞത ചേർത്ത—അങ്ങയുടെ തേജസ്സുതന്നെയാണ്, അങ്ങയെ സവ്ജ്ഞനാക്കിയത്. ദക്ഷൻ=വിചക്ഷണൻ. വാനാഴിവിശ്വം=വാനാഴികളും വിശ്വവും. അത്—വാനാഴിവിശ്വം.

11. വൈശ്വാനരന്റെ പ്രീതി (പ്രസാദം) ഋദ്ധം(സമൃദ്ധം)തന്നെ; വൈശ്വാനരനെ പ്രസാദിപ്പിച്ചാൽ വമ്പിച്ച ധനം കിട്ടുമെന്നതു ശരിതന്നെ. സൽക്കർമ്മബുദ്ധ്യാ=സൽക്കർമ്മമെച്ചുകൊണ്ട്. നല്കുന്നു—യജമാനാദികൾക്കു ധനം കൊടുക്കുന്നു.

ഈയഗ്നി, വീര്യം വളർന്ന വാന്യഴിക-
ളായ തായ്താതരെപ്പൂജിച്ചുദിച്ചവൻ! 11

സൂക്തം 4.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്ന്യാദികം ദേവത.

അഗ്നേ, ഭവാൻ വളർന്നു വളർന്നു മനംതെളിഞ്ഞുണർന്നാലും: തിളങ്ങിത്തിളങ്ങി, ധനം നല്കുന്ന തിരുവുള്ളം ഞങ്ങളിൽ വെയ്ക്കുക. ദേവ, ദേവന്മാരെ യാഗത്തിനു കൊണ്ടുവരുന്നവനാണല്ലോ, ഭവാൻ; സഖാക്കളെ സഖാവായ ഭവാൻ മനംതെളിഞ്ഞു പൂജിച്ചാലും! 1

തന്യനപാത്തേ, വരുണനും മിത്രനും അഗ്നിയുമാകുന്ന ദേവന്മാരാൽ നാൾതോറും മൂന്നുരു പൂജിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ, ജലത്തിന്നായി അനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്ന ഈ ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞത്തെ മധുരീകരിച്ചാലും! 2

വിശ്വവരേണ്യമായ സ്തോത്രം ഹോതാവിങ്കൽ ചെന്നണയട്ടെ; അന്നങ്ങൾ മുഖ്യനും വന്ദ്യനുമായ വഷ്ടിതാവിങ്കൽ, നമസ്കരിച്ചു പ്രസാദിപ്പിയ്ക്കാൻ ചെന്നണയട്ടെ; പ്രേരിതനായ ആ പെരിയ യഷ്ടാവു ദേവകളെ യജിയ്ക്കട്ടെ! 3

നിങ്ങൾക്കിരുവക്കും യാഗത്തിൽ ഉന്നതമാഗ്രം കല്പിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു: ഹവിസ്സുകൾ ജ്വാലകളോടൊന്നിച്ചു മേല്പോട്ടു പോകുന്നു; ഹോതാവിന്റെ ഇരിപ്പു, വിളങ്ങുന്ന ശാലയുടെ നടുവിലാണ്; ദേവകൾക്കു നിരന്നിരിപ്പാൻ ദർഭയും ഞങ്ങൾ വിരിയ്ക്കാം. 4

വീര്യം=രേതസ്സ്, വൃഷ്ടിജലം. തായ്താതർ=മാതാപിതാക്കൾ. ഉദിച്ചവൻ—ജനിച്ചവനാകുന്നു.

സൂക്തം 4.

1. സഖാക്കൾ—ദേവകൾ.

2. മൂന്നുരു—പ്രാതർമ്മധ്യാഹ്നസായംസവനങ്ങളിൽ. മധുരീകരിച്ചാലും—വൃഷ്ട്യാദിഫലയുക്തമാക്കിയാലും.

3. ഹോതാവ്—അഗ്നി. അന്നങ്ങൾ—ഹവിസ്സുകൾ. പ്രേരിതൻ—ഞങ്ങളാൽ.

4. നിങ്ങളിരുവർ—അഗ്നിയും ബർഹിസ്സും.

മനസ്സുകൊണ്ടു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കപ്പെടുന്നവർ, വെള്ളംകൊണ്ടു വിശ
ത്തെ ഉല്ലസിപ്പിയ്ക്കുന്നവർ, സപ്തഹോത്രങ്ങളിൽ സംബന്ധിയ്ക്കുന്നു.
യാഗങ്ങളിൽ മനുഷ്യരൂപരായി പിറക്കുന്ന വളരെദ്ദേവതകളും ഈ യ
ജ്ഞത്തിൽ പെരുമാറട്ടെ! 5

സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന, സമ്മിളിതമാരായ ദിനരാത്രികളും വന്നു
ചേരട്ടെ! തേജസ്സിയന്ന ഭിന്നരൂപമാരായ രണ്ടു ഭാസുരാംഗിമാരും മിത്ര
വരുണോന്മത്തരുത്തുക്കളെന്നപോലെ നമ്മെ പ്രാപിയ്ക്കട്ടെ! 6

ദിവ്യരായ രണ്ടു പ്രധാനഹോതാക്കളെ ഞാൻ ചമയിയ്ക്കാം;
തണ്ണീർ നേരുന്ന ഏഴന്നവാന്മാർ സോമനീർകൊണ്ടു മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കും.
ഉജ്ജ്വലരായ കമ്മരക്ഷകന്മാർ കർമ്മങ്ങളിൽ, അവിടുന്നതന്നെ സത്യം
എന്നു പറയുന്നു! 7

ഭാരതികളോടുകൂടിയ ഭാരതിയും, ദേവമനുഷ്യസംയുക്തയായ
ഇളയും, അഗ്നിയും, സാരസ്വതരോടുകൂടിയ സരസ്വതിയും ഇവിടെ
വന്നെത്തട്ടെ; ആ ദേവിമാർ മൂവരും ഈ ദർഭയിൽ ഇരുന്നരുളട്ടെ! 8

ദേവ, ത്വഷ്ടാവേ, രമിയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ ഞങ്ങളെ കടത്തിവിടു
ന്ന ആ പോഷകം പൊഴിച്ചരുളിയാലും: എന്നാൽ, കർമ്മകുശലനും
ബലവാനും അമ്മിക്കുഴയെടുക്കുന്ന ദേവകാമനുമായ വീരൻ പിറക്കു
മല്ലോ! 9

വനസ്പതേ, നീ ദേവന്മാരെ കൊണ്ടുവരിക. ശമിതാവായ
അഗ്നി ഹവിസ്സു കൊണ്ടുപോകട്ടെ. ആ സത്യസമ്പന്നനായ ഹോതാ
വുതന്നെ യജിയ്ക്കട്ടെ: ദേവന്മാരുടെ ഉൽപത്തിയറിയുന്നവനാണല്ലോ,
അദ്ദേഹം! 10

---

5. ഉല്ലസിപ്പിയ്ക്കുന്നവർ—ദേവന്മാർ. ദേവതകളും—ദ്വാരാഭിമാനിദേവ
തകളും.

7. തണ്ണീർ നേരുന്ന—മഴ പെയ്യട്ടേ എന്നു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്ന. അന്നവാന്മാർ
—ഭുജിക്കുകളും. അവിടുന്ന്—അഗ്നി. ഈ അഗ്നിയും അന്തരീക്ഷാഗ്നിയുമത്രേ, രണ്ടു
പ്രധാനഹോതാക്കളും.

9. ത്വഷ്ടാവ്—സൃഷ്ടികർത്താവ്. കടത്തിവിടുന്ന—ദുഃഖതാരകമായ. പോ
ഷകം—രേതസ്സ്. അമ്മിക്കുഴ—സോമം ചതയ്ക്കാൻ. വീരൻ—പുത്രൻ.

അഗ്നേ, ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ ഇന്ദ്രനോടും വെമ്പൽ കൊള്ളുന്ന ദേവകളോടുംകൂടി ഒരേതേരിൽ ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും; പുത്രാനുചിതയായ അദിതിയും ഞങ്ങളുടെ ദർഭയിൽ ഉപവേശിയ്ക്കട്ടെ; സ്വാഹയോടുകൂടിയ മരണരഹിതരായ ദേവന്മാർ സംതൃപ്തിയടയട്ടെ! 11

സൂക്തം 5.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

മേധാവിയും കവിമാർഗ്ഗഗാമിയുമായ യാതൊരഗ്നി ഉഷസ്സിനെ അറിഞ്ഞു പള്ളിയുണരുന്നുവോ; ആ തേജസ്സേറിയ വഹ്നി ദേവകാമരാൽ സമുജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ട്, ഇരുട്ടിന്റെ വാതിൽ അടയ്ക്കുന്നു! 1

യാതൊരു പൂജനീയൻ സ്തോതാക്കളുടെ സ്തോത്രവാക്യങ്ങൾകൊണ്ടും ഉക്ഥങ്ങൾകൊണ്ടും വർദ്ധിയ്ക്കുന്നുവോ, ആ ദൂതനായ അഗ്നി സൂര്യന്റെ ബഹുപ്രകാശമിച്ഛിച്ചു പുലരിപ്പൊക്കിൽ ദ്യുലോകം വിളങ്ങുന്നു. 2

സഖാവായി സത്യംകൊണ്ടു സാധകനായി തണ്ണീരിന്റെ ഉണ്ണിയായ അഗ്നി മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ സ്ഥാപിയ്ക്കപ്പെട്ടു; ആ സ്തുഹണീയനും യജനീയനുമായ മേധാവി ഉന്നതസ്ഥാനത്തു വാണരുളി; മതിമാന്മാർക്കു സൗഭ്യനുമായി! 3

ഉജ്ജ്വലിച്ച അഗ്നി മിത്രനായിത്തീരുന്നു; മിത്രനായിരിയ്ക്കെ, ഹോതാവും വരുണനും ജാതവേദസ്സുമാകുന്നു. ആ ദാനോത്സുകനായ മിത്രൻ അധ്വര്യുവും വായുവുമാകുന്നു; സമുദ്ര-പർവ്വതങ്ങൾക്കും മിത്രനാകുന്നു! 4

---

11. ഉപവേശിയ്ക്ക=ഇരിയ്ക്കുക. സ്വാഹ—സ്വാഹാകാരം.

സൂക്തം 5.

1. വാതിൽ—ആഗമനദ്വാരം; ഇരുട്ടിന്റെ വരവിനെ തടുക്കുന്നു.

3. സഖാവ്—യഷ്ടാക്കളുടെ. സാധകൻ—സിദ്ധി വരുത്തുന്നവൻ. ഉന്നതസ്ഥാനം—ഉത്തരവേദി.

4. അഗ്നിയുടെ സർവ്വാത്മകത്വം: മിത്രൻ=സൂര്യൻ. മിത്രൻ (മിത്രം)=സഖാവ്.

ദർശനീയനായ മഹാൻ അഗ്നി ഭൂമിയുടെ അരുമപ്പെട്ട പ്രഥമ പദത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു; സൂര്യന്റെ സഞ്ചാരമാർഗ്ഗത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു; നടുവിൽ സപ്തഗണത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു; ദേവയജ്ഞത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു! 5

അറിയേണ്ടതെല്ലാമറിഞ്ഞ മഹാനായ അഗ്നിദേവൻ സത്യവും സുന്ദരവുമായ ജലം സൃഷ്ടിച്ച്, അതിനെ പ്രമാദമെന്നിയേ രക്ഷിച്ചു പോരുന്നു; ഉറക്കത്തിലും ആ വ്യാപ്തന്റെ രൂപം തിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കും! 6

കാമയമാനനായ അഗ്നി തിളക്കവും പാട്ടും തഴച്ച കാമയമാനമായ സ്ഥാനത്തു വാണരുളുന്നു; ഉജ്ജ്വലനും വിശുദ്ധനും ദർശനീയനുമായ ആ പാവകൻ അമ്മമാരിരുവരെയും കൂടെക്കൂടെ പുതുക്കുന്നു! 7

ജനിച്ച ഉടൻ അഗ്നി ഓഷധികളാൽ വഹിയ്ക്കപ്പെടുന്നു; അപ്പോൾ, കീഴ്പ്പോട്ടൊഴുകുന്ന വെള്ളംപോലെ ശോഭിയ്ക്കുന്ന അവ പ്രസവിച്ചു, ജലംകൊണ്ടു വളർത്തുന്നു. അച്ഛനമ്മമാരുടെ മടിയിലിരിയ്ക്കുന്ന അവൻ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 8

സ്തുതനായി ചമതകൊണ്ടു വളരുന്ന അഗ്നി വേദിയുടെ നടുവിലിരുന്ന്, അന്തരിക്ഷപദത്തിൽ വിളങ്ങുന്നു; മിത്രനും മാതരിശ്വാവുമായ ആ സ്തുത്യൻ ദൂതനായിട്ടു യജ്ഞത്തിനു ദേവകളെ കൊണ്ടുവരട്ടെ! 9

ശോഭമാനരിൽ ശ്രേഷ്ഠനായ വായു സൂര്യരശ്മികളിൽനിന്നു ഗുഹയിലൊളിച്ച ഹവ്യവാഹനെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചതെപ്പൊഴോ, അപ്പോൾ ആ അഗ്നി തേജസ്സുകൊണ്ടു സ്വർഗ്ഗത്തെ സ്തംഭിപ്പിച്ചു! 10

അഗ്നേ, അങ്ങു കമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭൂമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും; ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകണം. അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 11

---

5. നടു=അന്തരിക്ഷമധ്യം. സപ്തഗണം—മരുദ്ഗണം.

6. ഉറക്കത്തിലും—ജ്വാലകളടങ്ങിയ സമയത്തും.

7. കാമയമാനൻ=കാമി(അഭിലഷി)യ്ക്കുന്നവൻ. അമ്മമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികം.

8. പ്രസവിച്ചു—പുഷ്പഫലങ്ങളെ ഉൽപാദിപ്പിച്ച്. അച്ഛനമ്മമാർ—വാനൗഷികം.

സൂക്തം 6.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

ജോലിക്കാരേ, ദേവകാമരായ നിങ്ങൾ മന്ത്രത്താൽ പ്രേര്യമാണരായിട്ട്, ദേവകളിൽ ചെല്ലുന്ന സ്രുക്ക് കൊണ്ടുവരുവിൻ: അഗ്നിയ്ക്കുള്ള ഹവിസ്സു നിറച്ചു നെയ്യു പൂരട്ടിയ ആ അന്നവതി വലത്തുഭാഗത്തുനിന്നൊട്ടുത്തു, തല കിഴക്കോട്ടാക്കി എത്തിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. 1

അഗ്നേ, യജനീയ, ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ അങ്ങു ദ്യാവാപൃഥിവികളെ നിറച്ചു; പിന്നീടു മഹത്ത്വത്താൽ ദ്യോവിനെയും ഭൂവിനെയും കവിച്ചു. അങ്ങയുടെ ഏഴനാവുള്ള വഹ്നികൾ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടട്ടെ! 2

ദേവകാമരായ മനുഷ്യർ ഹവിസ്സൊരുക്കി, തെളിഞ്ഞ തേജസ്സിനെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നതെപ്പോഴോ, അപ്പോൾ ദ്യോവും ഭൂവും യജനീയരും ഹോതാവായ അങ്ങയെ യജ്ഞത്തിന്നിരുത്തും. 3

കാമ്യമാനനായ മഹാൻ വാനൂഴികൾക്കിടയിൽ മഹിമയുള്ള സ്വസ്ഥാനത്ത് അനങ്ങാതിരിയ്ക്കുന്നു; ആക്രമിയ്ക്കുന്നവരും ഉപദ്രവിയ്ക്കപ്പെടാത്തവരും നിത്യതരുണിമാരും ജലം ചുരത്തുന്നവരുമായ ആ സപത്നിമാർ ബൃഹസ്പതിയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നു. 4

അഗ്നേ, മഹത്തുക്കളാകുന്നു, മഹാനായ ഭവാന്റെ കർമ്മങ്ങൾ: ഭവാൻ സ്വപ്രകാശംകൊണ്ടു വാനൂഴികൾക്കു വലുപ്പം കൂട്ടി. വൃഷാവേ, അങ്ങു ദൂതനായിട്ടുവിച്ചാലും: ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ ഭവാൻ മനുഷ്യർക്കു നേതാവായി! 5

ദേവ, അങ്ങ് നല്ല സുന്ദരോമങ്ങളുള്ളവയും നെയ്യൊലിയ്ക്കുന്നവയുമായ രണ്ടു ചെംകുതിരകളെ കയർകൊണ്ടു തേരിനു മുമ്പിൽ കെ

സൂക്തം 6.

1. അന്നവതി—സ്രുക്ക്. വലത്തുഭാഗം—ആഹവനീയാഗ്നിയുടെ.
2. വഹ്നികൾ—അംശങ്ങളായ അഗ്നികൾ.
3. യജനീയർ—ദേവന്മാർ.
4. കാമ്യമാനൻ—യജമാനാദികളാൽ കാമിയ്ക്കപ്പെടുന്നവൻ. ആക്രമിയ്ക്കുന്നവർ—എല്ലാദിക്കുകളിലും വ്യാപിയ്ക്കുന്നവർ. ആ സപത്നിമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ.

ട്ടുക; അതിൽ ദേവന്മാരെയെല്ലാം കൊണ്ടുവരിക. ജാതവേദസ്സേ, അവക്കുള്ള യാഗം നന്നാക്കുക! 6

അഗ്നേ, അങ്ങു വനങ്ങളിൽ ജലങ്ങളെ കൊതിയോടേ വാരിയ്ക്കുമ്പോൾ, അങ്ങയുടെ കാന്തി സൂര്യന്റേതിനെക്കാൾ തിളങ്ങും. അങ്ങ് ഒളി വീശുന്ന സനാതനോഷസ്സുകളെ അനുസരിച്ചു ശോഭിയ്ക്കുന്നു; സത്യനായ ഹോതാവിന്റെ ശോഭയെ വാനവർ വാഴ്ത്തുന്നു! 7

അഗ്നേ, വിശാലമായ അന്തരിക്ഷത്തിൽ വിളയാടുന്ന ദേവകൾ എവരോ, സൂര്യന്റെ വെളിച്ചത്തിലുള്ളവരെവരോ, ഊമർ എവരോ, ശോഭനാഹ്വാനരായി നിലക്കൊള്ളുന്ന യജനീയർ എവരോ, തേർക്കുതിരകളെവയോ; 8

അവരോടൊന്നിച്ച്, ഒരേ തേരിലോ പല തേരിലോ അഗ്നേ, ഭവാൻ ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളുക: മിടുക്കുള്ളവയാണല്ലോ, പള്ളിക്കുതിരകൾ. പതീസഹിതരായ മുപ്പത്തിമൂന്നു ദേവന്മാരെയും സോമത്തിനു കൊണ്ടുവരിക; മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കുക! 9

ആരുടെ യജ്ഞത്തെ യജ്ഞത്തെ വിശാലകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികളും അഭിവൃദ്ധിയ്ക്കായി പുകഴ്ത്തിപ്പോരുന്നുവോ, അദ്ദേഹംതന്നെ ഹോതാവ്: ആ സുരൂപകളും ജലാനീതകളുമായ സത്യവതികൾ യാഗത്തിനായി പിറന്നവനു, രണ്ടുചരങ്ങൾപോലെ അനുകൂലകളായി വർത്തിയ്ക്കുന്നു! 10

അഗ്നേ, അങ്ങു കുമ്മേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭൂമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും. ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകണം; അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 11

രണ്ടാമഷ്ടകം സമാപ്തം.

---

6. നെയ്യൊലിയ്ക്കുന്ന—ദേഹത്തിന്നു് അത്യ സ്നിഗ്ധതയുള്ള.

7. അനുസരിച്ചു—ഉഷസ്സിലാണല്ലോ, അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുക.

8. ഊമർ—ഊമരെന്ന പിതൃക്കൾ.

10. സത്യവതികൾ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. യാഗത്തിന്നായി പിറന്നവൻ—അഗ്നി.

മൂന്നാം അഷ്ടകം.

ഒന്നാമധ്യായം

സൂക്തം 7

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

മുതുകു കറുത്ത ധാരകന്റെ ഉദ്ഗമിച്ച രശ്മികൾ അമ്മമാരിരു വരെയും ഏഴുനദികളെയും പ്രാപിച്ചു. മൂഴച്ചുഴന്ന മാതാപിതാക്കൾ വഴിപോലെ പെരുമാറുന്നു: മികവോടേ യജിപ്പാൻ ദീഗ്ലായുസ്സു സമ്പാദിയ്ക്കുന്നു. 1

വൃഷാവിന്റെ അശ്വങ്ങൾ വാനിലെങ്ങും വ്യാപിച്ചു പ്രീതിയുളവാക്കുന്നു. അദ്ദേഹം തേൻ വഹിച്ച ദേവിമാരിൽ വാണരുളുന്നു. ജലത്തിന്റെ ആസ്പദത്തിൽ വാസം തേടുന്ന, ആളിക്കത്തുന്ന ഭവാനെ ഒരു ഗോവു പരിചരിച്ചുപോരുന്നു. 2

ധനങ്ങളിൽവെച്ചു മികച്ച ധനം കിട്ടിയ്ക്കുന്ന ജ്ഞാനവാനായ സ്വാമി സുഖനിയന്തവ്യകളായ എവയുടെ പുറത്തു കേറുമോ; അവയെ, നില്ക്കാത്ത നട വളത്താൻ, ബഹുധാ അംഗവിക്ഷേപം ചെയ്യുന്ന നീലപൃഷ്ഠൻ വിശ്രമിപ്പിയ്ക്കും. 3

ലോകങ്ങളെ ഉറപ്പിയ്ക്കാൻ നോക്കുന്ന, തളർത്താവുന്നവനല്ലാത്ത, മഹാനായ ത്വഷ്ടൃപുത്രനെ ബലപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു നദികൾ വഹിയ്ക്കുന്നു; അരികിൽ കത്തിജ്ജ്വലിച്ച അദ്ദേഹം ദ്യാവാപൃഥിവികളെ, ഒരുത്തിയെയെന്നപോലെ പ്രാപിച്ചു! 4

സൂക്തം 7.

1. മുതുകു കറുത്ത—പുകകൊണ്ട്. ദീഗ്ലായുസ്സ്—അഗ്നിയ്ക്ക്.

2. തേൻ വഹിച്ച ദേവിമാർ—മധുരജലകളായ നദികൾ. ജലത്തിന്റെ ആസ്പദം—അന്തരിക്ഷം. പ്രത്യക്ഷവചനമാണിത്: ഗോവ്=വാക്ക്, ശബ്ദം.

3. അവ—പെൺകുതിരകൾ. നീലപൃഷ്ഠൻ=മുതുകു കറുത്തവൻ.

4. ഒരുത്തിയെ—ഒരു പുരുഷൻ ഒരു സ്ത്രീയെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

നിസ്സപത്നനായ വൃഷാവിനെ സേവിച്ചാലത്തെസ്സുഖം ആളുകൾക്കറിയാം; അവർ മഹാന്റെ വരുതിയിൽ ഇമ്പംകൊള്ളുന്നു. എവരുടെ മഹത്തായ സ്തുതിവാക്യം മതിയ്ക്കാത്തക്കതോ, അവർ നല്ല തേജസ്സാൽ സപത്നത്തെശ്ശോഭിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു വിളങ്ങും! 5

യാവചിലരിൽ വഷിയ്ക്കുന്നവൻ രാത്രിയ്ക്കുപ്പായ സപതേജസ്സിനെ സ്തോതാവിന്റെ അടുക്കലെയ്ക്കു നീട്ടിയോ; അവർ അവനു മഹത്തുക്കളെക്കാൾ മഹത്തുക്കളായ അമ്മയച്ഛന്മാരുടെ പ്രവേദനത്താൽ ഘോഷിയ്ക്കപ്പെട്ട സുഖം വരുത്തി. 6

അഞ്ചധ്വയ്ക്കളോടുകൂടി ഏഴു മേധാവികൾ വ്യാപനശീലന്റെ അരുമപ്പെട്ട നിശ്ചിതസ്ഥാനം സംരക്ഷിയ്ക്കുന്നു. കിഴക്കോട്ടുനോക്കി നടക്കുന്ന, തളർത്താവുന്നവരല്ലാത്ത, സേക്തൃക്കളായ സ്തോതാക്കൾ ഇമ്പംകൊള്ളുന്നു; ദേവകർമ്മങ്ങളെ അനുഗമിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു! 7

ദിവ്യരായ രണ്ടു പ്രധാനഹോതാക്കളെ ഞാൻ ചമയിയ്ക്കാം; തണ്ണീർ നേരുന്ന ഏഴന്നവാന്മാർ സോമനീർകൊണ്ടു മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കും. ഉജ്ജ്വലരായ കർമ്മരക്ഷകന്മാർ കർമ്മങ്ങളിൽ, അവിടുന്നുതന്നെ സത്യം എന്നു പറയുന്നു! 8

ദേവ, ഹോതാവേ, സപ്രീതനായ മഹാനും വൃഷാവും പൂജനീയനുമായ ഭവാന്റെ പരന്ന ഭ്രൂരിജ്വാലകൾ പജ്ജന്യനായിത്തീരുന്നു; ഏറ്റവും ആഹ്ലാദിപ്പിയ്ക്കുന്ന ജ്ഞാനിയായ ഭവാൻ യഷ്ടവ്യരായ ദേവന്മാരെയും ദ്യാവാപൃഥിവികളെയും ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നാലും! 9

ദ്രവിണ, അഗ്നേ, ഹവിരാഹുതിയും നല്ല സ്തുതിയും ചേർന്ന സുജ്ഞേയകളായ ഉഷസ്സുകൾ ധനം കൈവരുമാറു പുലരുന്നു; അവിടുന്നു,

---

5. അവർ—ആ ആളുകൾ.

6. നീട്ടിയോ—സ്തുതി കേൾപ്പാൻ. അവർ—ആ യജമാനന്മാർ. അവനു്—അഗ്നിയ്ക്കു്.

7. ഉദ്ഗാതാക്കൾക്കു പുറമേ, പന്തിരണ്ടു് ഋത്വിക്കുകളുണ്ടു്; അവരിൽ ഏഴുപേർ വഷട്കാരവും, അഞ്ചുപേർ യജ്ഞവും അനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്നു. സേക്തൃക്കൾ—സോമനീർ തൂകുന്നവർ.

9. പജ്ജന്യനായിത്തീരുന്നു—മഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്നു; വൃഷ്ടിദേവനാണു്, പജ്ജന്യൻ.

മഹാന്നുവേണ്ടി, വല്ല പാപവും ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനെ വലിയ ജ്വാലകൊണ്ടു നശിപ്പിച്ചാലും! 10

അഗ്നേ, അങ്ങു കമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭ്രമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും. ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകണം. അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 11

സൂക്തം 8.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും വൈശ്വദേവിയും ഛന്ദസ്സു്; യൂപം ദേവത.

വനസ്പതേ, യാഗത്തിൽ ദേവകാമന്മാർ നിങ്കൽ ദിവ്യമധു പുരട്ടുന്നു: നീ എണീറ്റുനില്ക്കുകയായാലും, അമ്മയുടെ മടിയിൽ കിടക്കുകയായാലും, ഇവിടെ ധനങ്ങൾ നിക്ഷേപിയ്ക്കുമാറാകണം! 1

നീ അഗ്നിയുടെ കിഴക്കുവശത്ത്, അക്ഷയവും സതസന്താനജനകവുമായ അന്നം തന്നു, ഞങ്ങളെ വലയ്ക്കുന്ന വിശപ്പു പോക്കി, മഹത്തായ സൌഭാഗ്യത്തിന്നായി ഉയർന്നുനിന്നാലും! 2

വനസ്പതേ, നീ ഉൽകൃഷ്ടസ്ഥലത്ത് ഉയർന്നുനിന്നാലും: തക്കവലുപ്പത്തിൽ അളക്കപ്പെട്ട നീ യജ്ഞാനുഷ്ഠാതാവിന്ന് അന്നം നല്കിയാലും! 3

അരഞാണിട്ട നല്ല വസ്ത്രം ചുറ്റിയ യുവാവു വന്നുചേർന്നു: അവൻ ജാതരിൽവെച്ചു മീതെയായി. അവനെ ധീരരായ കവികൾ—ശോഭനധ്യാനരായ ദേവകാമന്മാർ—പൊക്കിനാട്ടുന്നു! 4

---

10. ദ്രവിണം=സതതഗമനശീലം. സുജ്ഞേയകം—പക്ഷിക്കൂജിതാദികം കൊണ്ട് എളുപ്പത്തിൽ അറിയാവുന്നവ. കൈവരുമാറ്—ഞങ്ങൾക്ക്. മഹാൻ—യജമാനൻ.

സൂക്തം 8.

1. വനസ്പതി=വൃക്ഷം. ദിവ്യമധു—നെയ്യ്. അമ്മ—ഭൂമി. ഇവിടെ—ഞങ്ങളിൽ.

2. അഗ്നി—ആഹവനീയൻ.

4. യുവാവ്—ദ്ധാംഗമായ യൂപം. യൂപത്തെ വസ്ത്രംകൊണ്ടു പൊതിയും. ജാതർ—ജനിച്ച വൃക്ഷങ്ങൾ.

മനുഷ്യരുടെ യാഗത്തിൽ വളർന്നു, ദിവസങ്ങളെ സുദിനങ്ങളാക്കാനത്രേ, ഇവൻ ജനിച്ചത്! ഇവനെ ധീരരായ കർമ്മികൾ ശുദ്ധവെച്ചു ശുദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നു; ദേവയഷ്ടാവായ മേധാവി സ്തുതിയും ചൊല്ലുന്നു. 5

വനസ്പതേ, മഴ നിങ്ങളെ മുറിച്ചു; ദേവകാമരായ നേതാക്കൾ കഴിച്ചിടുകയുംചെയ്തു. തിളങ്ങിനില്ക്കുന്ന അവയും പൂളുകളും ഇദ്ദേഹത്തിനു സന്തതിയും സമ്പത്തും ഉളവാക്കട്ടെ! 6

മുറിച്ചു വീഴ്ത്തപ്പെട്ട്, ഋത്വിക്കുകളാൽ കഴിയിൽ നാട്ടപ്പെട്ട ആ യാഗസാധകങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ വരണീയത്തെ ദേവകളിലെത്തിയ്ക്കട്ടെ! 7

നല്ല നേതാക്കളായ ആദിത്യന്മാർ, രുദ്രന്മാർ, വസുക്കൾ, ദ്യാവാപൃഥിവികൾ, വിശാലമായ അന്തരിക്ഷം എന്നീ ദേവകൾ ഒരേ മനസ്സോടേ യജ്ഞത്തെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; യാഗത്തിന്റെ കൊടിമരത്തെ ഉയത്തിനിത്തട്ടെ! 8

സപ്തവസ്രുമുടുത്തു, ഹംസങ്ങൾപോലേ വരിവെച്ചുനില്ക്കുന്ന അവയും പൂളുകളും ഞങ്ങളിൽ വന്നെത്തി; കവികളാൽ ഉയത്തപ്പെടുന്ന ആ തേജസ്വികൾ ദേവപഥത്തിലും ചെല്ലുന്നു! 9

പൂളുകളോടും വളയങ്ങളോടും കൂടിയ അവ, ഭൂമിയിൽ ശൃംഗികളുടെ കൊമ്പുകൾപോലെ കാണപ്പെടുന്നു; യാഗത്തിൽ ഋത്വിക്കുകളുടെ സ്തോത്രം കേൾക്കുന്ന അവ ഞങ്ങളെ കൊലനിലങ്ങളിൽ രക്ഷപ്പെടുത്തട്ടെ! 10

ഹേ മരക്കുറ്റി, നീ നൂറു ശാഖകളോടുകൂടി മുളച്ചുപൊന്തുക; ഞങ്ങളും ആയിരം ശാഖകളോടുകൂടി മുളച്ചുപൊന്തട്ടെ! ഈ മൂപ്പേറിയ മഴ നിന്നെ മഹത്തായ സൌഭാഗ്യത്തിലെത്തിച്ചു! 11

---

6. നിങ്ങൾ—വൃക്ഷങ്ങൾ. പൂളുകൾ—ചെറിയ മരക്കഷ്ണങ്ങൾ. ഇദ്ദേഹം—യജമാനൻ.

7. വരണീയത്തെ—സ്വീകരണീയമായ ഹവിസ്സിനെ.

8. കൊടിമരം—യൂപം.

9. അവ—യൂപങ്ങൾ.

10. ശൃംഗികൾ—കാളയും മറ്റും.

സൂക്തം 9.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ബൃഹതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്. അഗ്നി ദേവത.

(പാന)

സ്വാവനത്തിനുവേണ്ടി വരിയ്ക്കുന്നു,
ദേവ, മനുഷ്യരാം ചങ്ങാതിമാരെങ്ങൾ,
വാരിപൌത്രൻ സുഭഗനനാമയൻ
ഭൂരിശോഭൻ സുഖപ്രാപ്യനങ്ങയെ! 1

തായയായ തണ്ണീരിങ്കലെയ്ക്കല്ലോ
പോയി, കാടുകൾ തേടും ഭവാനഗ്നേ;
അന്നിലപാടു വയ്യാ സഹിയ്ക്കുവാൻ;
വന്നുവല്ലോ, വിദൂരാലിഹ ഭവാൻ! 2

ഇഷ്ടദാനമാം ഭാരം വഹിയ്ക്കിലും
തുഷ്ടചിത്തനായ്ത്തന്നെ മേവുന്നു നീ;
അങ്ങു മിത്രങ്ങളാകിയോരിൽച്ചില-
രങ്ങു പോകും, ചുഴന്നിരിയ്ക്കും ചിലർ. 3

മാറലരെയും കൂറൻപടയെയു-
മേറു പിന്നിട്ടു വെള്ളത്തിലാണ്ടോനെ
ചെന്നു കണ്ടെത്തിയല്ലോ, പുരാണരാ-
കുന്ന മിത്രങ്ങൾ സിംഹത്തെപ്പോലവേ. 4

അക്കണക്കിച്ചപോലേ നിലീനനാ-
മഗ്നിയെക്കടഞ്ഞുണ്ടാക്കി, വാനോക്കായ്

സൂക്തം 9.

1. സ്വാവനം=സ്വരക്ഷ.

2. അന്നിലപാട്—വെള്ളത്തിൽത്തന്നേ വസിയ്ക്കൽ. വന്നുവല്ലോ—അരണിമഥനത്താൽ ആവിർഭവിച്ചുവല്ലോ. വിദൂരാൽ=അകലത്തുനിന്നു്.

3. ചിലർ—അധ്വര്യുപ്രഭൃതികൾ. അങ്ങു പോകും—ഹോമിപ്പാൻ. ചിലർ—ഉദ്ഗാതാവും മറ്റും.

4. പട=സേന. ആണ്ടോനെ—മുഴുകിയ അഗ്നിയെ. പുരാണരാകുന്ന മിത്രങ്ങൾ—ചിരന്തനസുഹൃത്തുക്കളായ ദേവന്മാർ. സിംഹത്തെപ്പോലവേ—ഗുഹയിലിരിയ്ക്കുന്ന സിംഹത്തെ എന്നപോലെ.

കൊണ്ടുപോന്നാനു,കലത്തുനിന്നൊരു
തെണ്ടിയെയെന്നാപോലേ സമീരണൻ! 5

അബ്ഭവാനെ ഹതവഹ, വാനോക്കാ-
യത്ര കൈക്കൊണ്ടു, മർത്ത്യർ യുവതമ:
അധ്വരമൊക്കെ രക്ഷിയ്ക്കുവോനല്ലോ,
മർത്ത്യബാന്ധവ, തൻക്രിയയാൽബ്ഭവാൻ! 6

അബ്ഭവച്ചുഭകർമ്മമഗ്നേ, വെറു-
മർകനെയുമുദ്ധിയാൽ മൂടുന്നു:
അന്തിനേരത്തു കത്തിജ്ജ്വലിച്ച നി-
ന്നന്തികേ കൂടുമല്ലോ, പശുവ്രജം! 7

ചെയ്വിനാ,ഹതി പള്ളികൊള്ളും പരി-
പാവനാഭനാം സൂര്യസുയജ്ഞനായ്—
ക്ഷിപ്രമച്ചിപ്പിനു,ഞ്ജസാ വ്യാപിയ്ക്കു-
മപ്പുരാതനദേവനാം ദൂതനെ! 8

ആയിരം മൂന്നു, മൂന്നു നൂർ, മുപ്പത്തി-
യൊമ്പതുമമ്പർ പൂജിച്ചിതഗ്നിയെ:
നെയ്യു തൂകിനാർ; ദർഭ തൂത്തു വിരി-
ച്ചഞ്ജിരുത്തിനാരീ, ഹോമകാരനെ! 9

സൂക്തം 10.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഉഷ്ണിക് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.
('മാബലി നാടുവാണീടുംകാലം' എന്ന മട്ടിൽ)

ഭൂവാസികൾക്കൊരു തമ്പുരാനും
ദേവനുമായ ഭവാനെയഗ്നേ,

---

5. നിലീനൻ=ഒളിച്ചവൻ. തെണ്ടിയെ—അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന മകനെ അച്ഛൻ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ. സമീരണൻ=വായു.

6. വാനോക്കായ്—ദേവന്മാരെ യജിപ്പാൻ.

7. അർകനെയും—അജ്ഞനെപ്പോലും.

8. ഋതപിക്കുകളോട്: പള്ളികൊള്ളും—വിറകുകളിലും ഔഷധികളിലും ശയിയ്ക്കുന്ന.

9. ആയിരം—മൂവ്വായിരത്തിമൂന്നൂറുമുപ്പത്തൊമ്പതു ദേവന്മാർ. ഹോമകാരൻ=ഹോതാവ്, അഗ്നി.

ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചുപോരുന്നു, നന്നായ്-
ബ്ബുദ്ധിയുള്ളാളുകളധ്വരത്തിൽ! 1

മർത്ത്യർ പുകഴ്ത്തുന്നു, ഹോതാവാകു-
മൃത്വിക്കായുള്ള ഭവാനെയഗ്നേ;
സത്യത്തിൻപാലകനായിബ്ഭവാൻ
കത്തിജ്ജ്വലിച്ചാലും, തൻഗൃഹത്തിൽ! 2

ജാതവേദസ്സാകുമങ്ങയ്ക്കഗ്നേ,
യാതൊരാളേകുമോ, ഹവ്യങ്ങളെ;
ഉണ്ടാമവന്നു സുവീര്യ്യശാലി,-
യുണ്ടാമവന്നു സമൃദ്ധികളും! 3

യാഗങ്ങൾതൻ ധ്വജമഗ്നിയവ-
നാഗമിയ്ക്കട്ടേ, ഹവിഷ്മാന്നായി -
ഹോതാക്കളേഴ്വരാൽത്തേപ്പിയ്ക്കപ്പെ-
ട്ടാ,ദിതേയന്മാരോടൊന്നിച്ചുതാൻ! 4

മേധാവികൾക്കുള്ള തേജസ്സേന്തും
ധാതാവും ഹോതാവുമാമഗ്നിയ്ക്കായ്
സംഭരിച്ചീടുവിൻ, നിങ്ങൾ ചെമ്മേ
മുമ്പുള്ളോർ നിർമ്മിച്ച വന്മൊഴികൾ! 5

ചേണുററ ചോററിനും സ്വത്തിനുമായ്,-
ക്കാണപ്പെടേണ്ടുന്നൊരീയഗ്നിയെ
വർദ്ധിപ്പിച്ചീടട്ടെ, നമ്മൾതൻ വാ-
ക്കത്രയും സ്തുത്യനായ്ത്തീരുമാറേ! 6

ദേവകാമന്നായ്,സ്സുയഷ്ടാവു നീ
ദേവരെപ്പൂജിയ്ക്കുക,ധ്വരത്തിൽ:

സൂക്തം 10.

2. തൻഗൃഹം—യാഗശാല.
3. സുവീര്യ്യശാലി—നല്ല വീര്യ്യമുള്ള പുത്രൻ.
4. തേപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട്—സോമ-ഘൃതാഹുതികൾകൊണ്ട്.
5. ഹോതാക്കളോടും മററും പറയുന്നു: വന്മൊഴികൾ—സ്തോത്രങ്ങൾ.
6. കാണപ്പെടേണ്ടുന്ന=ദർശനീയനായ. വാക്ക്—സ്തുതി.

മാദകൻ ഹോതാവു നീയിങ്ങഗ്നേ,
മാററാരെത്തള്ളി ലസിപ്പോനല്ലോ! 7

ഞങ്ങൾക്കു പാവക, വീരും ശ്രീയും
തിങ്ങുമാറുജ്ജ്വലിച്ചാലു,മാ നീ;
സ്തോത്രങ്ങൾ ചൊൽവോർതൻ ക്ഷേമത്തിന്നായ്-
പ്പാത്താലു,മേററമടുക്കൽത്തന്നേ! 8

സ്തോത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുന്ന മേധാവിമാ-
രാസ്ഥയോടുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചിടുന്നു,
അവ്യയനും, ബലാൽ വർദ്ധിപ്പോനും,
ഹവ്യം വഹിപ്പോനുമായ നിന്നെ! 9

സൂക്തം 11.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

യജ്ഞത്തെശ്ശരിയായ്ക്കണ്ട ഹോതാവു,ഗ്നി പുരോഹിതൻ:
അറിഞ്ഞിരിപ്പോനു,വിടുന്നാധ്വരത്തെ യഥാക്രമം. 1

അന്നാർത്ഥം നിഹിതൻ ദൂതനാഗ്രഹിപ്പോനനശ്വരൻ;
ആ ഹവ്യവാഹനാമഗ്നി മനീഷയൊടു ചേർന്നവൻ! 2

അഗ്നി യജ്ഞധ്വജം ധീയാലറിയുന്നു, ചിരന്തനൻ;
അവന്റെ തേജസ്സുകളെപ്പോക്കുമല്ലോ, തമസ്സിനെ! 3

ജാതവേദസ്സു, കെല്പിന്റെ പുത്രൻ, ചൊല്ലുണ്ട ശാശ്വതൻ;
ഈയഗ്നിയെ ഹവിർവ്വാഹനാക്കിവെച്ചിതു, ദേവകൾ. 4

7.. മാദകൻ—യജമാനാഹ്ലാദകൻ.

8. വീറ്=വീര്യം. ശ്രീ—തേജസ്സ്. ആ—താദൃശനായ.

സൂക്തം 11.

2. അന്നാർത്ഥം നിഹിതൻ—ഹവിസ്സ്വീകരണത്തിന്നു സ്ഥാപിതൻ. ആ ഗ്രഹിപ്പോൻ—ഹവ്യമുള്ള. മനീഷ=പ്രജ്ഞ, കർമ്മജ്ഞാനം.

3. അറിയുന്നു—എല്ലാം.

അഗ്നി, മാനുഷജാതിയ്ക്കു മുൻനടപ്പോൻ, ത്വരാന്വിതൻ,
തള്ളാവുന്നവനല്ലാത്തോൻ, പള്ളിത്തേരെ,പ്പൊഴും നവൻ! 5
എതിരാളരെയൊട്ടുക്കു തട്ടിനീക്കുമഹിംസിതൻ,
അതിമാത്രപ്രഭൃതാന്നനഗ്നി ദൈവതപോഷകൻ! 6
ഹവിസ്സേകും നരൻ വോഢാവിങ്കൽനിന്നന്നമെങ്ങുമേ
നേടുന്നു, പാവനാച്ചിസ്സിൻപക്കൽനിന്നു നികേതവും! 7
പ്രാജ്ഞരേ, ജാതവേദസ്സാമഗ്നിയ്ക്കു നതി ചൊല്ലി നാം
കൈവരുത്തുക, കാംക്ഷിച്ച ധനമൊക്കയുമെങ്ങുമേ! 8
അഗ്നേ, ഞങ്ങൾക്കടർകളിൽ, പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്നതൊക്കയും
കിട്ടേണമേ: നിങ്കലല്ലോ പൂകിമേവുന്നു, ദേവകം! 9

സൂക്തം 12.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രാഗ്നികം ദേവത.

ഇന്ദ്രാഗ്നിമാരേ, വരുവിൻ, വിണ്ണിൽനിന്നിസ്തവങ്ങളാൽ:
പിഴിഞ്ഞ സംസേവ്യമിതു കുടിപ്പിൻ, കർമ്മസക്തരായ്! 1
ഇന്ദ്രാഗ്നിമാരേ, മുൻഭാഗത്തെത്തുന്നു, യജ്ഞസാധനം;
കുടിപ്പിനീ, നീരിവയാൽ സ്തോതൃമിത്രം സുതപ്പണം! 2

---

5. മുൻനടപ്പോൻ—നേർവഴി കാട്ടിക്കൊണ്ട്. ത്വരാന്വിതൻ—മനുഷ്യരെ കർമ്മങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിപ്പിച്ചനുഗ്രഹിപ്പാൻ വെമ്പുന്നവൻ. പള്ളിത്തേർ—ദേവകൾക്കു ഹവിസ്സു കൊണ്ടുപോകുന്ന രഥം. എപ്പൊഴും നവൻ=നിത്യനൂതനൻ.

6. അതിമാത്രപ്രഭൃതാന്നൻ=ഏറ്റവും പ്രഭൃതാന്നൻ, അന്നസമൃദ്ധൻ. ദൈവതപോഷകൻ=ദേവന്മാരെ പോറ്റുന്നവൻ.

7. വോഢാവ്—ഹവ്യവാഹൻ. നികേതം=ഗൃഹം.

8. ഹോതാവിനോടും മറ്റും:

9. പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്നത്—ധനം.

സൂക്തം 12.

1. ഇത്—സോമം. കർമ്മസക്തരായ്—ഞങ്ങളുടെ കർമ്മത്തിൽ ശ്രദ്ധവെച്ച്.

2. മുൻഭാഗത്ത്—നിങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ. ഇവയാൽ—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികളാൽ. സ്തോതൃമിത്രം—സ്തോതാക്കളെ സ്വർഗ്ഗാദിഫലപ്രാപ്തിയിൽ സഹായിയ്ക്കുന്നത്. സുതപ്പണം—ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു തൃപ്തിവരുത്തുന്നത്. രണ്ടും നീരിന്റെ വിശേഷണം.

വരിപ്പനി,ന്ദ്രാഗ്നികളെ ക്രതുചോദിതനായ ഞാൻ:
സോമത്താൽത്തൃപ്തരാകട്ടെ,യിങ്ങാ സ്തോതൃപരായണർ! 3
വിളിപ്പനിന്ദ്രാഗ്നികളെ, ധ്വസ്താഘരെ,യരിഷ്ടരെ,
അന്നമേറേറം തരുന്നോരെ,ത്തോല്ക്കാത്ത സമജൈത്രരെ! 4
ചൊല്ലിയും പാടിയും പൂജിയ്ക്കുന്നു, സ്തോതാക്കൾ നിങ്ങളെ;
വരിപ്പനിന്ദ്രാഗ്നികളേ, ഞാനുമന്നാഗമത്തിനായ്! 5
ഒന്നിച്ചൊറേറയൊരുമ്പാടാൽ നിങ്ങളിന്ദ്രഹതാശരേ,
കുലുക്കിയല്ലോ, തൊണ്ണൂറു പറേറലർപ്പട്ടണങ്ങളെ! 6
സ്തോത്രങ്ങളിന്ദ്രാഗ്നികളേ, പെരുമാറുന്ന മേന്മയിൽ,
യജ്ഞമാഗ്ഗാനുസാരേണ കമ്മത്തിൻ നാലിടത്തുമേ! 7
അന്നങ്ങളും കെല്പുകളും സഹവത്തികൾ നിങ്ങളിൽ;
നിക്ഷിപ്തം,മിന്ദ്രാഗ്നികളേ, നിങ്ങളിൽ പ്രേരകതപവും! 8
വിൺ വിളങ്ങിയ്ക്കുവോർ നിങ്ങളണി ചാത്തുന്ന പോർകളിൽ;
അതുകൊണ്ടറിയാ,മിന്ദ്രാഗ്നികളേ, നിങ്ങൾതൻ തിറം! 9

സൂക്തം 13.

വിശ്വാമിത്രപുത്രൻ ഋഷഭൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.
('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ.)

നിങ്ങൾതൻ ദേവനാമീയഗ്നിയെ-
ത്തുംഗവാക്യത്താൽ വാഴ്ത്തുവിൻ:

---

3. ക്രതുചോദിതൻ—ക്രതു(യജ്ഞ)സാധനത്താൽ (സോമത്താൽ) പ്രേരിതൻ; സോമം കിട്ടിയതിനാൽ യജ്ഞം ചെയ്യാനൊരുങ്ങിയവൻ.

4. സമജൈത്രർ=ഒരേമട്ടിൽ ജയിയ്ക്കുന്നവർ.

5. ചൊല്ലിയും പാടിയും—സ്തോത്രം ചൊല്ലിയും, സാമം പാടിയും. അന്നാഗമം=അന്നലബ്ധി.

7. കമ്മത്തിലെങ്ങും നിങ്ങൾ പ്രകർഷേണ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നു.

8. സഹവത്തികൾ=കൂടെപ്പാക്കുന്നവ. പ്രേരകതപം—മഴപെയ്യിച്ച്, അന്നമുൽപാദിപ്പിച്ചു യജ്ഞത്തിനു പ്രേരിപ്പിയ്ക്കൽ; ഇതും നിങ്ങളിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു.

9. അണി ചാത്തുന്നു—ജയശ്രീഭ്രഷിതരാകുന്നു, വിജയം നേടുന്നു. തിറം=തൃണി.

വാനവരൊത്തു വന്നാ യജിഷ്ഠൻ
വാണരുളട്ടേ, ദർഭയിൽ! 1

രോദസ്സുകളും രക്ഷിതാക്കളു-
മാർതൻ കെല്പിനെസ്സേവിപ്പൂ;
അസ്സത്യാത്മാവെ വാഴ്ത്തുന്നു, രക്ഷ-
യ്ക്കർത്ഥകാമർ ഹവിഷ്മാന്മാർ! 2

യന്താവി,വക്കർധിമാനാമഗ്നി;
യജ്ഞങ്ങൾക്കുമദ്ദേഹംതാൻ;
സേവിപ്പിൻ, നിങ്ങളാ നിജാഗ്നിയെ,
ശ്രീവിധായിയാം ദാതാവെ! 3

വിണ്മനാന്തരിക്ഷങ്ങളിലുള്ള
വന്മുതൽ, നമുക്കാരാലോ;
ആയഗ്നി നമുക്കേകട്ടേ, സുഖ-
പ്രായഗൃഹങ്ങൾ കർമ്മാർത്ഥം! 4

ദ്യുമാൻ പ്രജാപാലൻ ഹോതാവു
നിത്യനവീനനഗ്നിയെ
വർധിപ്പിയ്ക്കുന്നു, തൻതിരുമേനി-
യ്ക്കോത്ത കർമ്മത്താൽ സ്തോതാക്കൾ! 5

സൂക്തം 13.

1. തുംഗവാക്യം—ഉയർന്ന (മഹത്തായ) സ്തോത്രം. യജിഷ്ഠൻ—വലിയ യഷ്ടാവ്. ഹോതാവിനോടും മറ്റും യജമാനൻ പറയുന്നതാണിത്.

2. രക്ഷിതാക്കൾ—ദേവന്മാർ; ദ്യാവാപൃഥിവികളും ദേവന്മാരും അഗ്നിയ്ക്കു ധീനരാണ്. അർത്ഥകാമർ=ധനേച്ഛുക്കൾ.

3. ഇവർ—ഹവിഷ്മാന്മാർ, യജമാനന്മാർ. യജ്ഞങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹം തന്നെ യന്താവ് (നിയാമകൻ). ആ നിജാഗ്നിയെ (സ്വന്തം അഗ്നിയെ) നിങ്ങൾ (ഋത്വിക്കുകൾ) സേവിപ്പിൻ (പരിചരിയ്ക്കുവിൻ). ശ്രീവിധായി=സമ്പൽക്കരൻ.

4. ആരാലോ—ആരുടെ പ്രസാദത്താലോ നമുക്കു കിട്ടുന്നു. സുഖപ്രായ ഗൃഹങ്ങൾ=സുഖമേറിയ ഗൃഹങ്ങൾ. കർമ്മാർത്ഥം=കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്ക്.

5. ദ്യുമാൻ=ശോഭ വളർന്നവൻ. തൻതിരുമേനിയ്ക്കോത്ത—തദ്വിഷയകമായ.

കാത്താലു,മസ്മൽക്കമ്മസ്തോത്രങ്ങൾ
പേത്തും ദേവാഹ്വാതാവാം നീ;
വായുവർദ്ധിത, നല്ലിങ്ങു സുഖ-
മായിരം തരും നീയഗ്നേ! 6

നീയഗ്നേ, തരികെങ്ങൾക്കു മിക്കെ-
ന്നായിരപ്പടി വന്മുതൽ,
സദ്വീര്യപുഷ്ടിസന്താനകര,-
മത്യയഹീനമുജ്ജ്വലം! 7

സൂക്തം 14.

ഋഷഭൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കേക)

ഹോതാവു ഹർഷിപ്പിപ്പോൻ സത്യവാൻ യഷ്ടാവഗ്നി
ധാതാവു മേധാശാലി മേധത്തിനൊഴുന്നാളും:
തീളങ്ങും പള്ളിത്തേരിൽക്കേറുമഗ്നിശ്ചിഷ്ടശ-
നൊളി വീശുന്നു, കെല്പിൻപുത്രനന്തരിക്ഷത്തിൽ. 1

ചൊല്ലുന്നോരുണർവേകുമങ്ങയ്ക്കു നമസ്കാരം;
കല്യൻ, സത്യാത്മൻ, കൈക്കൊൾകെങ്ങളിതു യജനീയം;
അറിവുറ്റോരെക്കൊണ്ടുവരിക, വിജ്ഞൻ ഭവാൻ;
വിരിദർഭയിലിരുന്നരുൾക, സംരക്ഷയ്ക്കായ്! 2

---

6. അസ്മൽ(ഞങ്ങളുടെ)കമ്മവും സ്തോത്രവും കാത്താലും—ഏറെക്കുറവുവരാതെ രക്ഷിച്ചാലും. പേത്തും ദേവാഹ്വാതാവ്—വീണ്ടും വീണ്ടും ദേവന്മാരെ വിളിയ്ക്കുന്നവൻ. ഇങ്ങു—ഞങ്ങൾക്ക്. ആയിരം തരും—ആയിരം ധനം നല്കുന്ന.

7. സദ്വീര്യപുഷ്ടിസന്താനകരം=നല്ല വീര്യം, ദേഹപുഷ്ടി, സന്താനങ്ങൾ എന്നിവയെ ഉളവാക്കുന്നത്. അത്യയഹീനം—എത്ര ചെലവുചെയ്താലും ക്ഷയിയ്ക്കാത്തത്. ഉജ്ജ്വലം—രത്നകനകാദികൾകൊണ്ടു തിളങ്ങുന്നത്. മൂന്നും വന്മുതലിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ.

സൂക്തം 14.

1. മേധം=യാഗം.

2. പ്രത്യക്ഷോക്തി: കല്യ—ബലവാനേ. ഇത്—നമസ്കാരോക്തി. അറിവുറ്റോർ—ദേവന്മാർ.

അന്നമുണ്ടാക്കും പകലല്ലുകൾ നിങ്കൽച്ചേരു-
കയ്-ങ്ങുന്നുമഗ്നേ, ചെല്ലു, വായുവീഥിയിലൂടേ:
തൂകിടുമല്ലോ, ഹവ്യം പൂവ്നാം നിങ്കൽപ്പാടേ;
വാഴ്ക, വാഴ്കവ ഗേഹേ, തേർന്നകത്തണ്ടിൽപ്പോലേ! 3

മിത്രനും, വരുണനും ദേവകളെല്ലാവരും
ശക്തിസൂനവാമഗ്നേ, സ്തോത്രമോതുന്നു നിങ്കൽ:
മർത്ത്യക്കായ്ക്കതിർകളെപ്പുരത്തിത്തേജസ്സോടേ
വർത്തിയ്ക്കുന്നവനല്ലോ, ബലവാൻ സൂയ്മൻ ഭവാൻ! 4

കൈമലർന്നവരെങ്ങളിപ്പൊഴതപ്പിയ്ക്കുന്നു,
കാമ്യമങ്ങയ്ക്കു: നമസ്കാരത്താൽ പ്രസന്നനായ്
മേധാഭിലാഷത്തോടേ പൂജിയ്ക്കു, ദേവന്മാരെ
മേധാവി ഭവാനഗ്നേ, വളരെ സ്തോത്രങ്ങളാൽ! 5

വളരെസ്സംരക്ഷയുമന്നവും കർമ്മോദ്ഭൂകത-
ന്നുളവാകുന്നുണ്ടല്ലോ; നിങ്കൽനിന്നൂർജ്ജസ്സുനോ:
വിത്തമായിരം കല്പിച്ചേകുക, ഞങ്ങൾക്കു നീ-
യദ്രോഹവചസ്സായ സത്യവാനെയുമഗ്നേ! 6

യാഗത്തിലഗ്നേ, ദേവ, മർത്ത്യരാം ഞങ്ങളെവ-
യേകിയോ, ഭവാനു കെല്പുറോനേ, കവിപ്രജ്ഞ;

---

3. ചെല്ലു—ദിനരാത്രികളുടെ അരികത്തെയ്ക്കു ചെല്ലുക. വായുവീഥി—ആകാശം. പ്രഭാതത്തിലും സായംകാലത്തുമാണല്ലോ, പൂവ്(പുരാതന)നായ ഭവാങ്കൽ ഹവ്യം തൂകുക; അതിനാൽ അവ (പകലല്ലുകൾ) ഞങ്ങളുടെ ഗേഹത്തിൽ വാഴ്ക വാഴ്ക—വീണ്ടും വീണ്ടും വസിയ്ക്കട്ടെ. തേർന്നകത്തണ്ടിൽ—ഈഷകം (നകത്തണ്ടിന്റെ ഇരുവശത്തും വെയ്ക്കുന്ന മരപ്പട്ടികകൾ—'ഇരുപ്പടി'—)നില്ക്കുന്നതുപോലെ.

4. ശക്തിസൂനു—അരണിമഥനബലത്തിന്റെ പുത്രൻ. സൂയ്മൻ=ശോഭനവീര്യൻ.

5. കൈമലർന്നവർ—ഹവിസ്സുടുത്തതിനാൽ കൈ മലർന്നവരായ. കാമ്യം—കമനീയമായ പുരോഡാശവും മറ്റും. മേധാഭിലാഷം=യാഗേച്ഛ.

6. ഊർജ്ജസ്സുനോ=ബലത്തിന്റെ മകനേ. അദ്രോഹവചസ്സ്—ആർക്കും ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കാതെ സംസാരിയ്ക്കുന്നവൻ. സത്യവാനെയും—സത്യവാനായ പുത്രനെയും കല്പിച്ചേകുക.

ആസപദിച്ചാലുമവയൊക്കെയിങ്ങുത, നീ;
ഭാസപരരഥക്കെല്ലാമാഥം നീയെന്നറിഞ്ഞാലും! 7

സൂക്തം 15.

കതഗോത്രക്കാരൻ ഉൽകീലൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കേക)

പുരുതേജസ്സാലോറം വിളങ്ങും ഭവാൻ മുടി-
ച്ചരുഥക, മാറാരെയും ശക്തരാക്ഷസരെയും:
അഗ്ര്യമാം സുഖം നല്കും പെരിയ സുഹവനാ-
മഗ്നിയെ നയിയ്ക്കുമാറാക, ഞാൻ സുഖത്തിന്നായ്! 1

ഇപ്പുലർകാലത്തു നീ, ഭാസ്കരോദയത്തിൽ നീ-
യിപ്പരിഷയ്ക്കു പരിത്രാതാവെന്നറിഞ്ഞാലും:
അച്ഛനുണ്ണിയെയെന്നപോലവേ ലാളിയ്ക്ക, നീ
നിച്ചലും മൽസ്തോത്രത്തെസ്സപ്രഭാംഗനാമഗ്നേ! 2

വളരെജ്ജ്വാലകളെ വഷ്ക, മുറയ്ക്കല്ലിൽ-
ത്തിളങ്ങിത്തെളിയിയ്ക്ക, മത്ര്യദശി നീയഗ്നേ;
നീക്കുക പാപം വസോ; കിട്ടിയ്ക്ക ഫലം; സിദ്ധ-
മാക്കുകെ,ങ്ങഥനൻ വിത്തകാമം നീ യുവതമ! 3

മാറാർതൻ പുരികളും സമ്പത്തുമെല്ലാം കീഴ്പ്പ-
ച്ചേറാമാളുക, വഷ്ടിൻ, തോല്ക്കാത്ത ഭവാനഗ്നേ;

---

7. ഭാസപരരഥർ—ശോഭനമായ തേരുള്ളവർ, യജമാനന്മാർ. ആഥം—രക്ഷിതാവ്.

സൂക്തം 15.

1. ശക്തരാക്ഷസർ=ത്രാണിയുള്ള രക്ഷസ്സുകഥം. സുഹവൻ=ശോഭനാഹ്വാനൻ. നയിയ്ക്കുക—ഉത്തരവേദിയിലും മറഥം കൊണ്ടുപോവുക.

2. ഇപ്പരിഷ—ഞങ്ങഥം.

3. മുറയ്ക്ക്—ക്രമേണ. മത്ര്യദശി—മനുഷ്യരുടെ ശുഭാശുഭകർമ്മങ്ങഥം കാണുന്നവൻ. വിത്തകാമം (ധനാഭിലാഷം) സിദ്ധമാക്കുക—നിറവേറഥുക.

നടത്തുകൊ,ന്നാമതാം ഫലദമഹായജ്ഞം,
വടിവിൽ നയിയ്ക്കുവാനറിവുള്ളോനാം ഭവാൻ! 4

വിടവു പെടായ്ക,നുക്കുള്ള സൽക്കർമ്മങ്ങൾകൊ-
ണ്ടുടലിൽജ്ജര കേറുമുജ്ജ്വല, സുമേധസ്സേ;
വണ്ടിപോല,നങ്ങാതങ്ങോട്ട വാങ്ങുക, ഹവ്യം;
ഉണ്ടാക്കുകൊ,ളി ഭവാൻ വാനൂഴികളിലഗ്നേ! 5

കൈവളർത്തുക; തരിക,ന്നവുമഗ്നേ, വഷ്ടിൻ;
ദേവ, ദേവകളൊന്നിച്ചുജ്ജ്വലശ്രീയാം ഭവാൻ
സുഷ്ഠുവായ്ച്ചൂരത്തിയ്ക്ക, വാനൂഴികളെ ഞങ്ങൾ;-
ക്കൊട്ടുമെങ്ങളിലേശായ്ക,തിരാളിതൻ ദ്രോഹം! 6

അഗ്നേ, അങ്ങു കമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭൂമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും; ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകണം; അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 7

സൂക്തം 16.

ഉൽകീലൻ ഋഷി; ബൃഹതിയും സതോബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(മഞ്ജരി)

ശോഭനവീര്യമിണങ്ങും മഹത്തായ
സൌഭാഗ്യത്തിനു പോന്നോ,നീയഗ്നി;
സുപ്രജാഗോയുക്തസത്തിനു പോന്നവൻ
കില്ബിഷോച്ഛിത്തിയ്ക്കും പോന്നോൻതന്നെ! 1

---

4. ഒന്നാമത്തെ മഹായജ്ഞം, ജ്യോതിഷ്ടോമമത്രേ.

5 ഉടലിൽജ്ജര കേറും—സർവ്വപ്രാണികളുടെയും ശരീരത്തിൽ അവസാനകാലത്തു ജര പിടിപ്പിയ്ക്കുന്നു. വണ്ടി—ധാന്യങ്ങളും മറ്റും കേറ്റപ്പെട്ട്, ഉടമസ്ഥനുകലെത്തിയ്ക്കുന്ന ശകടം.

6. കൈവളർത്തുക—ഞങ്ങൾക്ക് അഭിലഷിതഫലങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുക. വാനൂഴികളെ സുഷ്ഠുവായ് (നന്നായി) ചൂരത്തിയ്ക്ക—മഴയും സസ്യങ്ങളും വേണ്ടുവോളം ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടട്ടെ എന്നു സാരം.

സൂക്തം 16.

1. സൌഭാഗ്യത്തിനു പോന്നോൻ—സൌഭാഗ്യം നല്കാൻ ശക്തനാണ്. കിൽബിഷോച്ഛിത്തി=പാപത്തെ നശിപ്പിയ്ക്കൽ.

ദുർവിചാരക്കാരെപ്പോർകളിൽത്തോല്പിയ്ക്കും—
സർവദാ വൈരിയെക്കൊല്ലുമെവർ—
ആ മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളിസ്സൌഖ്യദ-
ശ്രീമാങ്കൽച്ചെല്ലുവിൻ, നേതാക്കളേ! 2
തദ്വിധൻ നീ മൂച്ചുകൂട്ടുക, ഞങ്ങളെ
വിത്താഢ്യനായ വൃഷാവാമഗ്നേ,
സുപ്രജാവീര്യൌജ്ജിത്യാരോഗ്യഹേതുവാ-
മല്പേതരമായ സമ്പത്തിനാൽ! 3
പാരൊക്കെസ്സൃഷ്ടിച്ചോൻ, ഭാരം വഹിപ്പവ,-
നാരാധിപ്പോനി,വൻ ദേവന്മാരെ;
സ്തോതാക്കന്മാരിലും പോരിലും ചെല്ലുന്ന,
നേതാക്കന്മാരുടെ ശ്രുത്തിലും! 4
വിട്ടുകൊടുക്കൊല്ലാ ഞങ്ങളെശ്ശക്തിജ,
കഷ്ടപ്പാടിനുമപുത്രതയ്ക്കും
ഗോരാഹിത്യത്തിനും നിന്ദയ്ക്കുമഗ്നേ, നീ;
ദൂരീകരിയ്ക്കേണം, ദ്വേഷങ്ങളും! 5
പാരിച്ച സപ്രജമാകുമന്നത്തിനു
പോരുവോൻ, യജ്ഞേ സുഭഗ, ഭവാൻ:
ദ്രവിദ്വിണ, തരേണമേ, സൌഖ്യവും
പേരും വളത്തും വൻസമ്പത്തഗ്നേ! 6

സൂക്തം 17.

വിശ്വാമിത്രപുത്രൻ കതൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

ധർമ്മങ്ങളിൽ മുമ്പേ ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നവനും, ഏവർക്കും വരണീയനും, ശോചിഷ്കേശനും, നെയ്യുരുക്കുന്നവനും, ശുദ്ധി വരുത്തു

---

2. സൌഖ്യദശ്രീമാൻ=സൌഖ്യം നല്കുന്ന സമ്പത്തുകളോടുകൂടിയവൻ.

3. തദ്വിധൻ=അപ്രകാരമിരിയ്ക്കുന്നവൻ. മൂച്ചുകൂട്ടുക—കർമ്മസമർത്ഥരാക്കുക. ഔജ്ജിത്യം=ബലം.

5. ശക്തിജ—ബലജാത. കഷ്ടപ്പാട്—ദാരിദ്ര്യം. അപുത്രത—മക്കളില്ലായ്ക. ഗോരാഹിത്യം=മാടുകളില്ലായ്ക.

6. ദ്രവിദ്വിണ=വളരെധനമുള്ളവനേ. പേരും=യശസ്സും.

ന്നാവനും, സുയജ്ഞനുമായ അഗ്നിയിൽ, ദേവകളെ യജിപ്പാൻവേണ്ടി നെയ്യും മറ്റും തൂകുന്നു. 1

അഗ്നേ, ജാതവേദസ്സേ, കർമ്മജ്ഞനായ ഭവാൻ ഭൂവിന്റെയും ദ്യോവിന്റെയും ഹോതാവായല്ലോ; അപ്രകാരം ഈ ഹവിസ്സുകൊണ്ടു ദേവന്മാരെ യജിച്ചാലും; ഇന്ന് ഈ യജ്ഞത്തെ, മനുവിന്റേതിനെപ്പോലെ മുകരയിലെത്തിയ്ക്കുകയുംചെയ്താലും! 2

ജാതവേദസ്സേ, അങ്ങയ്ക്ക് അന്നങ്ങൾ മൂന്നുണ്ട്; അഗ്നേ, മൂന്നു ഷസ്സുകൾ അങ്ങയുടെ അനുജത്തിമാരാകുന്നു. അവരോടുകൂടിയ വിദ്വാനായ ഭവാൻ അന്നം ദേവന്മാരിലെത്തിച്ചാലും; യജമാനനു സുഖവും വരുത്തുക! 3

ജാതവേദസ്സേ, നല്ല തേജസ്സും നല്ല കാഴ്ചയുമുള്ള സൂര്യനായ അഗ്നിയെ—നിന്തിരുവടിയെ—ഞങ്ങൾ സ്തുതിച്ചു പൂജിയ്ക്കുന്നു: നിസ്സംശയം അമൃതിന്റെ ഇരിപ്പിടവുമായ നിന്തിരുവടിയെ ദേവന്മാർ ഹവിസ്സു വഹിയ്ക്കുന്ന ദൂതനാക്കിവെച്ചു! 4

അഗ്നേ, അങ്ങയെക്കാൾ മുമ്പേ ഒരു അതിയഷ്ടാവായ ഹോതാവു സ്വധയോടുകൂടി രണ്ടിടത്തുമിരുന്നു സുഖമുളവാക്കിയല്ലോ; വിദ്വാൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മം നോക്കി ഭവാൻ യജിച്ചാലും. അങ്ങനെ ഞങ്ങളുടെ യാഗം ദേവകൾക്കു പ്രീതികരമാക്കിയാലും! 5

സൂക്തം 18.

ഋഷിശ്ചന്ദ്രോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

അഗ്നേ, ഭവാൻ ഇവിടെ വരാൻ കനിഞ്ഞു, തോഴൻ തോഴനും, അച്ഛനമ്മമാർ മകനുമെന്നപോലെ ഞങ്ങൾക്കു കായ്സാധകനാ

സൂക്തം 17.

1. ധർമ്മങ്ങൾ—യജ്ഞങ്ങൾ.

3. നെയ്യ്, സസ്യം, സോമം എന്നിവയത്രേ, മൂന്നന്നങ്ങൾ. മൂന്നുഷസ്സുകൾ—പ്രജാരക്ഷിണിയും അന്നരക്ഷിണിയും രാഷ്ട്രരക്ഷിണിയുമായ ഉഷോദേവതകൾ.

5. സ്വധ—അന്നം, സോമം. രണ്ടിടം—മധ്യമോത്തമസ്ഥാനങ്ങൾ. സുഖം—യഷ്ടാക്കൾക്ക്.

യിബ്ഭവിച്ചാലും: മനുഷ്യർ മനുഷ്യരെ തുലോം ഉപദ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുമല്ലോ; നേരിടുന്ന വൈരികളെ അങ്ങു ചുട്ടെരിയ്ക്കണം! 1

അഗ്നേ, ആക്രമിയ്ക്കുന്ന ശത്രുക്കളെ തപിപ്പിയ്ക്കുക; ഹവിസ്സുപ്പിയ്ക്കാത്ത എതിരാളിയുടെ ആശ തപിപ്പിയ്ക്കുക; വസോ, അറിവുള്ള ഭവാൻ സൽക്കർമ്മവിമുഖരെ തപിപ്പിയ്ക്കുക. അങ്ങനെ, അങ്ങയുടെ രശ്മികൾ തടവില്ലാത്തവയാകട്ടെ! 2

അഗ്നേ, ധനകാമനായ ഞാൻ ഭവാനു ദ്രുതഗതിയ്ക്കും ബലത്തിനുമായി, ചമതയോടും നെയ്യോടും കൂടി ഹവിസ്സു ഹോമിയ്ക്കുന്നു; ആവുന്നോടത്തോളം സ്തോത്രം ചൊല്ലി വന്ദിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങ് ഈ സ്തുതിയെ, നൂറുനൂറായിക്കിട്ടുമാറു വിളങ്ങിച്ചാലും! 3

ബലത്തിന്റെ മകനേ, അവിടുന്നു കത്തിജ്ജ്വലിയ്ക്കുക: അഗ്നേ, സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട ഭവാൻ പുകഴ്ത്തുന്ന വിശ്വാമിത്രഗോത്രക്കാർക്കു വളരെ അന്നവും ധനവും രോഗശമവും ഭയശാന്തിയും കല്പിച്ചരുളുക; കർത്താവേ, ഞങ്ങൾ അങ്ങയുടെ തിരുമൈ വളരെത്തവണ കഴുകാം! 4

നല്ല ദാതാവായ അഗ്നേ, അവിടുന്നു കത്തിജ്ജ്വലിയ്ക്കുമ്പോൾത്തന്നെ, ധനങ്ങളിൽവെച്ചു മികച്ചതു തന്നരുളിയാലും: സുഭഗനായ സ്തോതാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ, ധനമുണ്ടാകുമാറു പെരുമാറുന്നവരാണല്ലോ, ഇരുതുക്കൈകളും തിരുവുടലും! 5

സൂക്തം 19.

ഗാഥീ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

സ്തുതിയ്ക്കുന്നു, കവിയായ, സർവ്വജ്ഞനായ, അമൂഢനായ അഗ്നിയെ ഞാൻ യജ്ഞത്തിൽ ഹോതാവാക്കി വരിയ്ക്കുന്നു: ആ അതിയഷ്ടാ

സൂക്തം 18.

3. നൂറുനൂറായി കിട്ടുമാറ്—ഞങ്ങൾക്കു ധനം വളരെ വളരെ കിട്ടത്തക്കവണ്ണം.

4. കഴുകാം—സോമരസാദികൾകൊണ്ട്.

5. തൃക്കൈകൾ—ജ്വാലകൾ.

വു ഞങ്ങളുടെ ദേവകളെ യജിയ്ക്കട്ടെ; ധനവും അന്നവും തരാനായി ഹവിസ്സുകൾ സ്വീകരിയ്ക്കുകയുംചെയ്യട്ടെ! 1

അഗ്നേ, ഹവിസ്സും നെയ്യും നിറച്ച, നല്ല ശോഭയുള്ള ജുഹൂ ഞാൻ അങ്ങയുടെ നേർക്കു നീട്ടുന്നു. ദേവകളെ ബഹുമാനിയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ ദേയങ്ങളായ ധനങ്ങളോടുകൂടി, വലംവെച്ചു യജ്ഞത്തിൽ സംബന്ധിച്ചാലും! 2

അഗ്നേ, ഭവാൻ ആരെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നുവോ, അവൻറെ മനസ്സു ശ്രുഷ്ടാന്തിയുള്ളതായിത്തീരും; അവനും സത്സന്താനത്തെയും ധനത്തെയും കല്പിച്ചുനല്കുക. ഞങ്ങൾ ധനം പെരികെക്കൊണ്ടുവരുന്ന ഭവാൻറെ മഹിമയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാകണം—അങ്ങയെ വഴിപോലെ സ്തുതിച്ചു സമ്പന്നരാകണം! 3

അഗ്നേ, തിരുമേനിയെ യജിയ്ക്കുന്ന ആളുകൾ വളരെസ്സൈന്യങ്ങളെ ഭവാങ്കൽ ഉണ്ടാക്കുന്നുണ്ടല്ലോ; ആ ഭവാൻ ദേവന്മാരെ വിളിച്ചാലും: ഹേ യുവതമ, ഇവിടെ ദിവ്യമായ തേജസ്സിനെ യജിയ്ക്കുന്നവനാണല്ലോ, ഭവാൻ! 4

അഗ്നേ, യജനത്തിന്ന് ഘൃതം ഇക്കുകൾ ഹോതാവായ ഭവാനെ യജ്ഞത്തിലിരുത്തി, കുളിപ്പിച്ചുവല്ലോ; ആ ഭവാനാണ്, ഇതിൽ ഞങ്ങൾക്കു രക്ഷിതാവെന്ന് അറിഞ്ഞാലും. ഞങ്ങളുടെ കിടാങ്ങൾക്ക് ആഹാരവും കൊടുക്കുക! 5

സൂക്തം 20.

ഗാഥി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകളും അഗ്നിയും ദേവത.

അഗ്നി, ഉഷസ്സ്, അശ്വികൾ, ദധിക്രാവ് എന്നിവരെ ഹോതാവു പുലർകാലത്ത് ഉക്ഥങ്ങൾകൊണ്ടു വിളിയ്ക്കുന്നു; ഇതു, ഞങ്ങളു

സൂക്തം 19.

1. സ്തുതിയ്ക്കുന്ന—ദേവകളെ.
2. ദേയങ്ങൾ—ഞങ്ങൾക്കു തരേണ്ടുന്നവ.
3. ശ്രുഷ്ടാന്തി—സൽക്കർമ്മങ്ങളിൽ നിശിതമായ ശ്രദ്ധ. മഹിമയിൽ ഉൾപ്പെടുക—അങ്ങയുടെ ധനദാനത്തിനും പാത്രങ്ങളാവുക എന്നു സാരം.
4. സൈന്യങ്ങൾ—ജ്വാലകൾ. ദിവ്യമായ തേജസ്സിനെ—ദേവഗണത്തെ.
5. കുളിപ്പിച്ചുവല്ലോ—നെയ്യാടിച്ചുവല്ലോ. ഇതിൽ—ഈ കർമ്മത്തിൽ.

ടെ യജ്ഞത്തെ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്ന സുപ്രഭരായ ദേവന്മാർ ഒത്തൊരുമിച്ചു കേൾക്കട്ടെ! 1

അഗ്നേ, യജ്ഞങ്ങളിൽ ജനിച്ചവനേ, അങ്ങയ്ക്കു മൂന്നാവും, മൂന്നു സ്ഥാനവുമുണ്ട്; അങ്ങയ്ക്കു പൂരകമായ മൂന്നു നാവുണ്ട്; അങ്ങയ്ക്കു ദേവന്മാർ അഭിലഷിച്ച മൂന്നു തിരുവുടലുണ്ട്. അവകൊണ്ടു ഭവാൻ ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികളെ നിഷ്പ്രമാദം സംരക്ഷിച്ചാലും! 2

അഗ്നേ, ദേവ, ജാതവേദസ്സേ, അന്നസമേത, അമരണനായ അങ്ങയ്ക്കു വളരെയുണ്ട്, തിരുനാമങ്ങൾ. ലോകത്തിനു മതിവരുത്തുന്നവനേ, ഫലൈഷികൾക്കു ബന്ധുവായുള്ളോവേ, മായാവികളുടെ വളരെ മായകളും ഭവാങ്കൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു! 3

ഋതുപ്രവർത്തകനായ സൂര്യൻപോലെ മനുഷ്യരുടെയും ദേവകളുടെയും നേതാവായി, സത്യകർമ്മാവായി, വൃത്രസൂദനനായി, സനാതനനായി, വിശ്വവേദസ്സായിരിയ്ക്കുന്ന ആ അഗ്നിദേവൻ സ്തോതാവിനെ സർവ്വദുരിതങ്ങളും കടത്തിവിടട്ടെ! 4

ദധിക്രാവ്, അഗ്നി, ഉഷോദേവി, ബൃഹസ്പതി, സവിതൃദേവൻ, അശ്വികൾ, മിത്രൻ, വരുണൻ, ഭഗൻ, വസുക്കൾ, രുദ്രന്മാർ, ആദിത്യന്മാർ എന്നിവരെ ഞാൻ ഇവിടെയ്ക്കു വിളിയ്ക്കുന്നു! 5

സൂക്തം 21.

ഗാഥി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും, അനുഷ്ടുപ്പും, വിരാട്സതോബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

ജാതവേദസ്സേ, അവിടുന്നു ഞങ്ങളുടെ ഈ യജ്ഞത്തെ അമർത്ത്യരിൽ എത്തിയ്ക്കുക; ഈ ഹവ്യങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുകയുംചെയ്യുക.

സൂക്തം 20.

1. ദധിക്രാവ്—ഒരു ദേവൻ. ഇത്—വിളി.

2. മൂന്നു സ്ഥാനം—മൂവുലകം. പൂരകം—ദേവന്മാരുടെ വയർ നിറയ്ക്കുന്നത്. മൂന്നു നാവ്—ഗാർഹപത്യം, ആഹവനീയം, ദക്ഷിണം. മൂന്നു തിരുവുടൽ—പവമാനം, പാവകം, ശുചി.

3. യജ്ഞം മുടക്കുന്നവരുടെ മായകൾ പോക്കി, ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞം രക്ഷിച്ചാലുമെന്നു രണ്ടാംവാക്യത്തിന്റെ ധ്വനി.

4. വൃത്രസൂദനൻ=പാപനാശനൻ.

അഗ്നേ, ഹോതാവേ, അവിടുന്ന് ഇരുന്നരുളി, ഒന്നാമനായിട്ടു വപയുടെയും നെയ്യിന്റെയും തുള്ളികാം ഭക്ഷിച്ചാലും! 1

ദേവ, പാവക, ധർമ്മകർമ്മത്തിൽ അങ്ങയ്ക്കുമറേത്തിനു നെയ്യിന്റെയും വപയുടെയും തുള്ളികാം ഇറ്റിറ്റുവീഴുന്നു; അങ്ങു ഞങ്ങാംക്കു മികച്ച ധനം തന്നരുളുക! 2

ഫലദാതാവായ അഗ്നേ, മേധാവിയായ അവിടെയ്ക്കു നെ ഇറ്റിറ്റുവീഴുന്നു; ഋഷിയും ശ്രേഷ്ഠനുമായ ഭവാൻ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. അവിടുന്നു യജ്ഞത്തെ സംരക്ഷിച്ചാലും! 3

സതതസഞ്ചാരിയും ശക്തിമാനുമായ അഗ്നേ, അങ്ങയ്ക്കു വപയുടെയും നെയ്യിന്റെയും തുള്ളികാം ഇറ്റിറ്റുവീഴുന്നു; മേധാവിൻ, കവികളാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട ഭവാൻ വളരെ തേജസ്സോടേ വന്നു, ഹവിസ്സുകാം സ്വീകരിച്ചാലും! 4

അങ്ങയ്ക്കായി നടുവിൽനിന്നൊട്ടുക്കപ്പെട്ട കാനുറ്റ വപ ഞങ്ങാം അങ്ങയ്ക്കുപ്പിയ്ക്കുന്നു: വസോ, അതിന്റെ തുള്ളികാം തിരുമെയ്യിൽ വീഴുന്നു; അവ ഭവാൻ ദേവകാംക്കു പീതിച്ചാലും! 5

സൂക്തം 22.

ഗാഥി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; പഞ്ചചിതിരുപാഗ്നികം ദേവത.

ആരിൽ പിഴിഞ്ഞൊഴിച്ച സോമമോ, ഇന്ദ്രൻ കൊതിയോടേ തിരുവയറിലാക്കിയത്; ആ അഗ്നി ഇതാ! ജാതവേദസ്സേ, അങ്ങ് ഒരായിരം വടിവെട്ടുത്തു നില്ക്കാതെപായുന്ന ഒരശ്വത്തെയെന്നപോലെ അന്നത്തെ സ്വീകരിച്ചു, സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. 1

സൂക്തം 21.

1. ഒന്നാമനായിട്ട്—ഋത്വിക്കുകളെക്കാം മുമ്പെ.
2. ധർമ്മകർമ്മം—യജ്ഞം.
4. കവികാം—കർമ്മജ്ഞർ.
5. നടുവിൽനിന്ന്—പശുവിന്റെ മധ്യഭാഗത്തുനിന്ന്.

സൂക്തം 22.

1. ഒടുവിലെ വാക്യം പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഒരായിരം വടിവെട്ടുത്തു—യുദ്ധത്തിൽ നാനാരൂപിയായി (അങ്ങനെ തോന്നിച്ചുകൊണ്ട്).

അഗ്നേ, യജനീയ, അങ്ങയുടേതുതന്നെ, ദ്യോവിലും ഭൂവിലും സസ്യങ്ങളിലും ജലത്തിലുമുള്ള തേജസ്സ്. ഇതുകൊണ്ടാണല്ലോ, വിളങ്ങിത്തിളങ്ങുന്ന മഹാനും മനുഷ്യസാക്ഷിയുമായ ഭവാൻ അന്തരിക്ഷത്തെ വീതിവെപ്പിച്ചത്! 2

അഗ്നേ, അങ്ങു ദ്യോവിലെ ജലത്തിൽ നേരിട്ടണയുന്നു; പ്രാണദേവന്മാരെ ക്രമേണ ഒരുമിപ്പിയ്ക്കുന്നു; സൂര്യനു മീതേ രോചനത്തിലും, താഴത്തുമുള്ള ജലങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു! 3

പുരീഷ്യരായ അഗ്നികൾ ഒത്തൊരുമിച്ചു, പാരക്കോലുകളുമെടുത്തു യജ്ഞത്തിൽ സംബന്ധിയ്ക്കട്ടേ; രോഗരഹിതങ്ങളായ മികച്ച അന്നങ്ങൾ സസ്നേഹം തരട്ടെ! 4

അഗ്നേ, അങ്ങു കർമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭൂമിയെ സ്തോതാവിന്ന് എന്നെയ്ക്കുമായി കിട്ടിച്ചാലും; ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ; അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 5

സൂക്തം 23.

ഭരതപുത്രന്മാരായ ദേവശ്രവസ്സും ദേവവാതനും ഋഷികൾ; ത്രിഷ്ടുപ്പും സതോബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

മഥിയ്ക്കപ്പെട്ട ഗൃഹത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠാപിതൻ, യുവാവ്, കവി, യജ്ഞനിർവ്വാഹകൻ, വനങ്ങൾ വാർദ്ധ്യമടഞ്ഞാലും വാർദ്ധ്യം പെടാത്തവൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള ജാതവേദസ്സായ അഗ്നി ഇവരിൽ അമൃതം നിക്ഷേപിയ്ക്കുന്നു! 1

---

3. രോചനം—ഒരു ലോകം. താഴത്തും—അന്തരിക്ഷത്തിലും.

4. പുരീഷ്യരായ അഗ്നികൾ—ചയനാഗ്നികൾ. പാരക്കോലുകൾ—മണ്ണു കുഴിയ്ക്കാനുള്ള ഒരുതരം ആയുധങ്ങൾ. യജ്ഞത്തിൽ—ഞങ്ങൾ അഗ്നിചയനപൂർവ്വകം അനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്ന ഈ സോമയാഗത്തിൽ.

സൂക്തം 23.

1. വനങ്ങൾ—താൻ ചുട്ടെരിയ്ക്കുന്ന കാടുകൾ. ഇവർ—സ്തുതിയ്ക്കുന്ന യജമാനന്മാർ. അമൃതം—അക്ഷയമായ അന്നം.

നല്ല മിടുക്കുള്ള ധനവാനായ അഗ്നിയെ ഭരതന്റെ പുത്രന്മാരായ ദേവശ്രവസ്സും ദേവവാതനും കടഞ്ഞുണ്ടാക്കി. അഗ്നേ, അങ്ങു വളരെദ്ധനത്തോടുകൂടി തൃക്കൺപാത്താലും; ഞങ്ങൾക്കു നാൾതോറും അന്നങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നാലും! 2

ദേവവാതന്റെ പത്തു കൈവിരലുകൾ ഈ പുരാതനനെ ജനിപ്പിച്ചു: ദേവശ്രവസ്സേ, രണ്ടമ്മമാരിൽ വഴിപോലെ പിറന്ന കമനീയനായ അഗ്നിയെ, ഭവാൻ സ്തുതിയ്ക്കുക; ജനങ്ങൾക്കു വശഗനാണല്ലോ, ഇദ്ദേഹം! 3

അഗ്നേ, ദിവസങ്ങളെ സുദിനങ്ങളാക്കാൻവേണ്ടി, അങ്ങയെ ഞാൻ പരന്ന ഭ്രമിയുടെ പ്രധാനസ്ഥാനത്തു പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കുന്നു; അങ്ങു ദൃഷദ്വതിയിലും തീരത്തും ആപയയിലും സരസ്വതിയിലും ധനയുക്തനായി സമുജ്ജ്വലിച്ചാലും! 4

അഗ്നേ, അങ്ങു കമ്മമേറിയ ഗോപ്രദാത്രിയായ ഭ്രമിയെ എന്നെയ്ക്കുമായി സ്തോതാവിനു കിട്ടിച്ചാലും; ഞങ്ങൾക്കു മകനും അവന്റെ മകനും ജനിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ; അങ്ങയുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിലെത്തട്ടെ! 5

സൂക്തം 24.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, പടയെ വെൽക്കു;—ററക്കാരെപ്പോക്കുക; മാറരെ
പിന്നിട്ടു, ദുസ്തരൻ നീയിങ്ങനം യഷ്ടാവിനേകുക! 1
അഗ്നേ, വേദിയിൽ നന്നായിജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടന്നു, നീ;
വീതിഹോത്രനമർത്ത്യൻ നീ ചേർന്നാലും, ഞങ്ങൾതൻ മഖേ! 2

---

2. തൃക്കൺപാത്താലും—ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹദൃഷ്ടിയാൽ നോക്കിയാലും.

3. രണ്ടമ്മമാർ—അരണികൾ. ജനങ്ങൾ—സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ആളുകൾ.

4. പ്രധാനസ്ഥാനം—ഉത്തരവേദി. ദൃഷദ്വതി മുതലായ നദികളുടെ തീരം യജ്ഞോചിതമായ പുണ്യസ്ഥലമാകുന്നു.

സൂക്തം 24.

1. പട—എതിർസൈന്യം. ഊറക്കാർ—അഹംകാരികൾ.

2. മഖേ=യാഗത്തിൽ.

അഗ്നേ, മഹസ്സോടുണർവാൻ്നരുൾവോനേ, ബലാത്മജ,
വിളിയ്ക്കപ്പെട്ട നീയെൻെറയിദ്ദർഭയിലിരിയ്ക്കുക! 3
അഗ്നേ, വിശിഷ്ടപ്രഭരാം സർവ്വാഗ്നികളുമൊത്തു നീ
ആദരിയ്ക്കുക, യജ്ഞത്തിൽപ്പൂജിപ്പോരുടെ ഗീതിയെ! 4
അഗ്നേ, നല്ക, ഹവിർദ്ദായിയ്ക്കേററം വീരാന്വിതം ധനം;
മൂർച്ചകൂട്ടുക, സന്താനയുക്തരാമെങ്ങളെബ്ഭവാൻ! 5

സൂക്തം 25.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; വിരാട് ഛന്ദസ്സ്. അഗ്നിയും ഇന്ദ്രനും ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ'പോലെ.)

ദ്യോവിൻെറ സൂനു, ചൈതന്യവാൻ നീ;
ഭൂവിൻെറയും കുഞ്ഞ,ഗ്നേ, നീ;
വിണ്ണോരെ ക്രമാൽപ്പൂജിയ്ക്കുകി,ങ്ങു
വിശ്വവേദസ്സാം വിജ്ഞൻ നീ! 1
നല്കുന്നു, വീര്യം വിദ്വാനാമഗ്നി;
നല്കുന്നു, ദിവ്യർക്കന്നവും;
ആ നീ വിളിയ്ക്കി,ങ്ങുമ്പരെ ഞങ്ങൾ-
ക്കാ,മണ്ഡിതാശ, ബഹ്വന്ന! 2
കെല്പനന്നവാനീശ്വരൻ വിദ്വാൻ
സുപ്രഭനഗ്നി മിന്നിപ്പൂ,

---

3. മഹസ്സോട്=തേജസ്സോടുകൂടി.

4. ഗീതി—സ്തുതി.

5. ഹവിർദ്ദായി—യജമാനൻ. ഏററം=വളരെ.

സൂക്തം 25.

1. കുഞ്ഞ്—മകൻ. ഇങ്ങു—യജ്ഞത്തിൽ.

2. നല്കുന്നു—യജമാനന്നു കൊടുക്കുന്നു. ദിവ്യന്മാർ—ദേവന്മാർ. ആമണ്ഡിതാശ—തൻെറ തേജസ്സുകൊണ്ട് ആശകളെ (ദിക്കുകളെ) മുഴുവൻ അലങ്കരിച്ചവനേ. ബഹ്വന്ന=വളരെ അന്നങ്ങളുള്ളവനേ.

ഹാനിവരാത്ത വിശാംബമാരാം
വാനഴിദേവിമാർകളെ! 3

ഇന്ദ്രനുമങ്ങും ദേവന്മാരഗ്നേ,
വന്നാലും, വാട്ടം ചേക്കാതേ,
നീർ തരുവോനെറ മന്ദിരത്തിലീ
മേധത്തിൽസ്സോമപാനാർത്ഥം! 4

ജാതവേദസ്സേ, കെല്പിങ്കൽനിന്നു
ജാതനാമഗ്നേ, നിത്യൻ നീ
വിശത്തെപ്പാലിച്ചാദരിച്ചുകൊ-
ണ്ടുജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്നു, വാനിങ്കൽ! 5

സൂക്തം 26.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സു; വൈശ്വാനരാദികം ദേവത.

സത്യപ്രതിജ്ഞനും സ്വർഗ്ഗജ്ഞനും സുദാതാവും തേരിലെഴുന്നള്ളുന്നവനുമായ വൈശ്വാനരനെന്ന അഗ്നിദേവനെ, ഹവിസ്സൊരുക്കിയ കുശികഗോത്രക്കാരായ ഞങ്ങൾ മനസ്സുകൊണ്ടറിഞ്ഞു, ധനത്തിനു വേണ്ടി, സ്തുതികളാൽ ആഹ്വാനംചെയ്യുന്നു. 1

തിളങ്ങുന്ന, അന്തരിക്ഷസ്ഥനായ, സ്തുത്യനായ, ബൃഹസ്പതിയായ, മേധാവിയായ, ശ്രോതാവായ, അതിഥിയായ, ക്ഷിപ്രഗാമിയായ ആ വൈശ്വാനരാഗ്നിയെ ഞങ്ങൾ രക്ഷയ്ക്കും മനുഷ്യന്റെ ദേവയജനത്തിനുമായി വിളിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 2

---

3. മിന്നിപ്പൂ—പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കുന്നു. ഹാനിവരാത്ത—അനശ്വരകളായ.

4. ദേവന്മാരായ ഇന്ദ്രനും അങ്ങും. വാട്ടം ചേക്കാതെ—നിങ്ങൾ വരാഞ്ഞാൽ യജ്ഞത്തിന്നു് ഇടിവു പറ്റിപ്പോകും. നീർ (സോമരസം) തരുവോൻ—യജമാനൻ.

സൂക്തം 26.

2. ബൃഹസ്പതി—യജ്ഞപാലകൻ. ശ്രോതാവു്—സ്തോത്രാദികൾ കേൾക്കുന്നവൻ.

ആരെ കുശികഗോത്രക്കാർ, നിലവിളിയ്ക്കുന്ന കുതിരക്കുട്ടിയെ തള്ളമാർപോലെ പ്രതിദിനം വളത്തിപ്പോരുന്നുവോ; അമർത്ത്യരിൽ ഉണർന്നിരിയ്ക്കുന്ന ആ വൈശ്വാനരാഗ്നി ഞങ്ങൾക്കു നല്ല മക്കളോടും നല്ല കുതിരകളോടും കൂടിയ ശ്രേഷ്ഠധനം തന്നരുളട്ടെ! 3

വേഗമേറിയ അഗ്നികൾ ചെന്നു, ജലത്തിൽ കരുത്തരായ മരുത്തുക്കളോടു ചേരട്ടെ: ആ അദമ്യരായ വിശ്വവേദസ്സുകൾ പുള്ളിമാനുകളെപ്പൂട്ടി, മേഘങ്ങളെ, ധാരാളം മഴ പെയ്യുമാറ് ഇളക്കിവിടും! 4

അഗ്നിയോടു ചേർന്ന്, ഉലകത്തെ ചാഞ്ചാടിയ്ക്കുന്ന മരുത്തുക്കളുടെ തിളങ്ങുന്ന ബലവത്തായ രക്ഷയെ ഞങ്ങൾ യാചിയ്ക്കുന്നു: അലറുന്ന സിംഹങ്ങൾപോലെ ഇരമ്പുന്ന ആ വഷ്ണശീലരായ രുദ്രപുത്രന്മാർ നല്ലതു തരുന്നവരാണല്ലോ! 5

അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്ന മരുത്തുക്കളുടെ തേജസ്സിനെ ഞങ്ങൾ കൂട്ടത്തിൽ കൂട്ടത്തിൽ—ഗണത്തിൽ ഗണത്തിൽ—മന്ത്രം ജപിച്ചു യാചിയ്ക്കുന്നു: യജ്ഞങ്ങളിൽ ഹവിസ്സിന്നു ചെല്ലുന്നവരാണല്ലോ, ആ അക്ഷയധനരും ധീരരുമായ പൃഷ്ദശ്വന്മാർ! 6

"ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ ജാതവേദസ്സാണ്, അഗ്നിയായ ഞാൻ. നെയ്യ് എന്റെ കണ്ണാകുന്നു; അമൃതം എന്റെ വായിലുണ്ട്. മൂന്നായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന പ്രാണനും, അന്തരിക്ഷമളന്നവനും ഇടവിടാതെ ചൂടളവാക്കുന്നവനും ഞാനാകുന്നു; ഹവിസ്സെന്നതും ഞാൻതന്നെ." 7

താൻ മനംകൊണ്ടു മനനീയമായ തേജസ്സിനെ അറികയാൽ, മൂന്നു പരിശുദ്ധന്മാർക്കും പൂജനീയനായിത്തീർന്നവല്ലോ; അങ്ങനെ, ആ വിശ്വംഭരന്മാർക്കും സ്പൃഹണീയമായ ശ്രേഷ്ഠത നേടിയ അഗ്നി വാനൂഴികളെയെല്ലാം സ്വാത്മതയാ ദർശിച്ചു! 8

---

3. തള്ളമാർ—പെൺകുതിരകൾ.

4. വിശ്വവേദസ്സുകൾ—പ്രാണികളുടെ കർമ്മമെല്ലാം അറിയുന്നവർ, മരുത്തുക്കൾ.

7. താൻ സർവ്വാത്മകനാണെന്ന ജ്ഞാനമുദിച്ച അഗ്നി പറയുന്നു: അമൃതം—കർമ്മഫലം. എന്റെ വായിലുണ്ട്—ഞാൻ അനുഭവിച്ചുപോരുന്നു. മൂന്നായി—പ്രാണാപാനവ്യാനരൂപേണ. അന്തരിക്ഷമളന്നവൻ—വായു. ചൂടളവാക്കുന്നവൻ—സൂര്യൻ.

8. താൻ—അഗ്നി. തേജസ്സ്—പരബ്രഹ്മം. മൂന്നു പരിശുദ്ധന്മാർ—അഗ്നി, വായു, സൂര്യൻ. സ്വാത്മതയാ=സ്വസ്വരൂപേണ.

നൂറൊഴുക്കുള്ള നീരുറവുപോലെ അക്ഷയനും, വിദ്വാനും, അച്ഛനും, വക്തവ്യങ്ങളെ ഒരുമിപ്പിയ്ക്കുന്നവനും, അച്ഛനമ്മമാരുടെ അരികിൽ ആഹ്ലാദിയ്ക്കുന്നവനുമായ ആ സത്യഭാഷിയെ, ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, നിങ്ങൾ സംതൃപ്തനാക്കുവിൻ! 9

സൂക്തം 27.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത

തിങ്ങൾക്കു തിങ്ങളും പക്ഷം ഹവിർഭോജികൾ ധേനുവും
യോജിച്ചുവന്നാൽ, വാനോരിൽച്ചെല്ലുന്നു, സുഖതൽപരൻ. 1
പാടി സ്തുതിച്ചിടുന്നേൻ ഞാൻ വിപശ്ചിത്താകുമഗ്നിയെ,
യജ്ഞം നടത്തുന്നവനെ,സ്സുഖിയെ,ദ്ധൃതവിത്തനെ. 2
അഗ്നേ, പിടിച്ചിരുത്താവൂ, ഹവിസ്സാലെങ്ങളങ്ങയെ;
പുരാനേ, പിന്നിടുകയുംചെയ്യാവൂ, ദുരിതങ്ങളെ! 3
യജ്ഞത്തിലുജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുവോന,ഗ്നി പാവകൻ;
യാചിപ്പൂ ഞങ്ങളശ്ശോചിഷ്കേശങ്കൽ, സ്തുതിയോഗ്യനിൽ! 4
നെയ്യുരുക്കി വെടുപ്പാക്കും ഭൂരിതേജസ്സ,നത്യയൻ,
നന്നായ്പ്പൂജിതനാമഗ്നി വഹിപ്പൂ ഹവ്യമധ്വരേ! 5
ആയഗ്നിയെ,ബ്ബാധിതരായ് സ്രുക്കെടുത്ത ഹവിർദ്ധരർ
ശ്രദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു, രക്ഷാർത്ഥമീദൃശസ്തവനങ്ങളാൽ. 6

---

9. വിശ്വാമിത്രൻ, തന്റെ അധ്യാത്മഗുരുവിനെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: അക്ഷയൻ—അവിച്ഛിന്നവാക്പ്രവാഹൻ. അച്ഛൻ—ശിഷ്യരെ പുത്രരെയെന്നപോലെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ.

സൂക്തം 27.

1. പക്ഷം=അർദ്ധമാസം. ഹവിർഭോജികൾ=ദേവന്മാർ. ധേനു=കറവുപയ്യ്. വാനോരിൽച്ചെല്ലുന്നു—യജ്ഞോദ്യതനാകുന്നു.

2. വിപശ്ചിത്ത്=മേധാവി. ധൃതവിത്തൻ=ധനം കരുതിവെച്ചിട്ടുള്ളവൻ.

4. യാചിപ്പൂ—അഭീഷ്ടഫലം അർത്ഥിയ്ക്കുന്നു.

5. അനത്യയൻ=നാശ(മരണ)രഹിതൻ.

6. ബാധിതർ—രക്ഷസ്സുകളാൽ ബാധിയ്ക്കപ്പെട്ടു, തദുച്ചാടനത്തിന്നു മന്ത്രം ജപിയ്ക്കുന്നവർ. ഹവിർദ്ധരർ—യജമാനന്മാർ. രക്ഷാർത്ഥം—രക്ഷോബാധയിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പാൻ.

ഹോതാവമത്ര്യനാം ദേവൻ വിഷയജ്ഞാനയുക്തനായ്
കമ്മങ്ങൾ ചെമ്മേ ചെയ്യിപ്പാൻ മുപ്പാടിങ്ങെഴുനള്ളിടും! 7
നിത്തപ്പെടുന്നു, യുദ്ധത്തിൽ;ക്കെല്പൻ കവി മഖത്തിലും
കൊണ്ടുവെയ്ക്കപ്പെടുന്നു, നേർക്കധ്വരത്തെ നടത്തുവോൻ! 8
വരേണ്യനാക്കി, കമ്മിഷ്ഠർ ഭൃതജാതോദരസ്ഥനെ;
ആയച്ഛനെ വഹിയ്ക്കുന്നു, സിദ്ധ്യർത്ഥം ദക്ഷനന്ദിനി: 9
അഗ്നേ, നിന്നെ വഹിയ്ക്കുന്നു, ദക്ഷന്റെ മകൾ മേദിനി,
വരേണ്യനെ,ബ്ബലജനെ,ക്കാമിപ്പോനെ,സ്സുദീപ്തനെ. 10
യജ്ഞക്രിയയ്ക്കു, യന്താവാം മഴപെയ്യിയ്ക്കുമഗ്നിയെ
ഹവിസ്സാലുജ്ജ്വലിപ്പിപ്പൂ, ഭജിയ്ക്കുന്ന മനീഷികൾ. 11
സ്തുതിച്ചിടുന്നോനി,വനീയധ്വരത്തിങ്കലഗ്നിയെ,
വാനിൽത്തിളങ്ങുന്ന കവിക്രതുവാമന്നപുത്രനെ. 12
ദർശനീയൻ നമസ്കാര്യൻ നൃത്യഹ്നിരൂപം നീക്കുവോൻ
ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നു, നേർക്കഗ്നി, കാമാഭിവർഷകൻ! 13
ഒരശ്വംപോലെയുമ്പക്കു വാഹനം, വർഷിതാവെവൻ;
ആയഗ്നിയെജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു പുകഴ്ത്തുന്നു, ഹവിർദ്ധരർ! 14

---

7. വിഷയം—കർമ്മമാകുന്ന വിഷയം.

8. നിത്തപ്പെടുന്നു—ദേവന്മാരാൽ. കൊണ്ടുവെയ്ക്കപ്പെടുന്നു—അധ്വര്യു പ്രഭൃതികളാൽ.

9. കമ്മിഷ്ഠർ—ആധാനവും മറ്റും അനുഷ്ഠിച്ചവർ. ഭൃതജാതോദരസ്ഥനെ—സർവ്വപ്രാണികളുടെയും വയറ്റിൽ (ജഠരാഗ്നിയായി) സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന അഗ്നിയെ. അച്ഛൻ—സർവ്വജഗദ്രക്ഷകൻ. ദക്ഷനന്ദിനി=ഭൂമി, ഉത്തരവേദി.

10. മുൻ ഋക്കിന്റെ വിവരണം: കാമിപ്പോൻ—പുരോഡാശാദിയെ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നവൻ.

11. യന്താവ്—സർവനിയന്താവ്.

12. കവിക്രതു—മേധാവിക(അധ്വര്യ്വാദിക)ളാകുന്ന കർത്താക്കളോടു(ഉൽപാദകരോടു)കൂടിയവൻ; അവരാൽ അരണിമഥനംകൊണ്ടു ഉൽപാദിതൻ. അന്നപുത്രൻ—അന്നം (ഹവിസ്സു) ആണല്ലോ, അഗ്നിയെ വളർത്തുന്നതു; ഇതിനാലത്രേ, അന്നപുത്രത്വം.

13. കാമാഭിവർഷകൻ—യജമാനനു അഭീഷ്ടങ്ങൾ പെയ്തുകൊടുക്കുന്നവൻ.

14. ഉമ്പക്കു വാഹനം—ദേവകൾക്കു ഹവിസ്സെത്തിയ്ക്കുന്നവൻ.

വഷ്ടിയ്ക്കുന്ന മഹാനായ തേജസ്സിയലുമങ്ങയെ
നൈ പൊഴിച്ചുജ്ജ്വലിപ്പിപ്പൂ, ഞങ്ങളഗ്നേ, സുവഷ്ടക! 15

സൂക്തം 28.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും ഉഷ്ണിക്കും ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സു്; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, ഭുജിയ്ക്കുങ്ങളുടെ പുരോഡാശഹവിസ്സു നീ
പ്രഭാതസവനേ ജാതവേദസ്സേ, സ്തോതൃവിത്തദ! 1

പചിയ്ക്കപ്പെട്ടിതങ്ങയ്ക്കായ്പ്പുരോഡാശം വെടുപ്പൊടേ;
അതു കൈക്കൊള്ളുകിങ്ങഗ്നേ, തുലോം തരുണനാം ഭവാൻ! 2

സായംകാലത്തു ഹോമിച്ച പുരോഡാശം ഭുജിയ്ക്ക നീ;
അഗ്നേ, യജ്ഞത്തിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടോനല്ലോ, ബലസൂനു നീ! 3

(കാകളി)

മധ്യാഹ്നികസവനത്തിൻ പുരോഡാശ-
മതു കൈക്കൊള്ളുക, ജാതവേദസ്സു നീ;
യാഗത്തിലഗ്നേ, മഹാനാം ഭവാനുള്ള
ഭാഗം മുടക്കില്ല, കർമ്മാന്മാർ കവേ! 4

സാന്ധ്യസവനാഹൃതമാം പുരോഡാശ-
മേന്തുമല്ലോ, രസിച്ചഗ്നേ, ബലോത്ഥ, നീ;

---

15. സുവഷ്ടക—അഭീഷ്ടവഷ്ടിൻ.

സൂക്തം 28.

1. പ്രഭാതസവനേ=പ്രാതസ്സവനത്തിൽ. സ്തോതൃവിത്തദ=സ്തുതിയ്ക്കുന്നവക്കു ധനം നല്കുന്നവനേ.

4. കർമ്മാന്മാർ=കർമ്മകുശലർ. മുടക്കില്ല—അങ്ങയ്ക്കുതന്നെ തരും.

5. സാന്ധ്യസവനാഹൃതം=സന്ധ്യയിലെ (മൂന്നാം) സവനത്തിൽ ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ടതു്. ഏന്തും=കൈക്കൊള്ളും. ബലോത്ഥ—മഥനബലത്തിൽനിന്നു ജനി

എത്തിയ്ക്കുകീ,യുണർവേകും സരത്നമാ-
മധ്വരം നിത്യരാം വാനോരിൽ നീ നൽതൻ! 5
നൈശം പുരോഡാശഹവ്യമഗ്നേ, ഭവാൻ
പ്രാശിയ്ക്കും, ജാതവേദസ്സേ, സമിദ്ധനായ്! 6

സൂക്തം 29

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

ഇതാ, അരണിമേൽ വെയ്ക്കാനുള്ളത്; ദർഭക്കെട്ടും ഉണ്ടാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു. ഈ പ്രജാപാലികയെ കൊണ്ടുവരൂ: നമുക്കു മുമ്പത്തെപ്പോലെ കടയാം. 1

ഗർഭിണികളിൽ ഗർഭമെന്നപോലെ, ജാതവേദസ്സ് അരണികളിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു; ആ അഗ്നി ഹവിസ്സൊരുക്കിയ ജാഗരൂകരായ മനുഷ്യരാൽ നാളിൽ നാളിൽ സ്തുത്യനാകുന്നു! 2

അറിവുള്ള ഭവാൻ മലന്തിന്മേൽ കമിഴ്ത്തുക: ഉടനടി രേതസ്സൊഴുക്കി വൃഷാവിനെ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കട്ടെ. ഇരുട്ടകറ്റുന്ന ഒരു തേജസ്സ്—അങ്ങനെ ഉജ്ജ്വലിച്ചുയർന്ന തന്തിരുവടി—ഇളയുടെ മകനായി യോനിസ്ഥാനത്തു പിറന്നു! 3

അഗ്നേ, ജാതവേദസ്സേ, ഹവിസ്സുകൾ വഹിപ്പാനായി അങ്ങയെ ഞങ്ങൾ പൃഥിവീമധ്യത്തിൽ—ഇളാപദത്തിൽ—പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കട്ടെ! 4

ച്ചവനേ. സരത്നം—സപ്തഗ്രാദിശ്രേഷ്ഠഫലങ്ങളോടുകൂടിയത്; ശ്രേഷ്ഠഫലപ്രദം. അധ്വരം—യജ്ഞസോമം. നിത്യർ—മരണരഹിതർ.

6. നൈശം—രാത്രിയിലേതായ.

സൂക്തം 29.

1. യജമാനൻ അധ്വര്യ്വാദികളോടു പറയുന്നു: പ്രജാപാലിക—പ്രജകളെ സപ്തഗ്രാദിഫലസമ്പാദനംകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കുന്ന അരണി.

3. ഒരധ്വര്യ്വോട്: മലന്തിന്മേൽ—അടിയിലെ അരണിമേൽ മുകളിലെ അരണി കമിഴ്ത്തുക. രേതസ്—വൃക്ഷത്തിന്റെ നീർ.

4. ഇളാപദം—ഉത്തരവേദി.

നേതാക്കളേ, രണ്ടില്ലാത്തവനും കവിയും പ്രചേതസ്സും അമരണനുമായ ആ സുന്ദരാംഗനെ നിങ്ങൾ കടഞ്ഞുണ്ടാക്കുവിൻ—നേതാക്കളേ, യജ്ഞത്തിന്റെ കൊടിമരമായ, മുമ്പനായ, നല്ല സുഖിയായ അഗ്നിയെ നിങ്ങൾ മുമ്പേ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുവിൻ! 5

കൈകൾകൊണ്ടു കടഞ്ഞാൽ വെളിപ്പെടുന്ന ആ വേഗവാൻ വനങ്ങളിൽ ഒരു കുതിരപോലെയും അശ്വികളുടെ പായുന്ന വിചിത്രരഥംപോലെയും മിന്നിത്തിളങ്ങും; തടവെന്യേ കല്ലും പുല്ലും ചുട്ടെരിച്ചിട്ട് അവിടം വിടുകയുംചെയ്യും! 6

ഉൽപന്നനായ അഗ്നി അഭിജ്ഞനും വേഗവാനും കർമ്മകുശലനും കവിസ്തുതനും നല്ല ദാതാവുമായി പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു; ഈ സ്തുത്യനായ വിശ്വവേദസ്സിനെ ദേവകർമ്മ യാഗങ്ങളിൽ ഹവ്യവാഹനാക്കിവെച്ചു! 7

ഹോതാവേ, അങ്ങു സ്വസ്ഥാനത്ത് ഇരുന്നരുളുക; അഭിജ്ഞനായ ഭവാൻ യഷ്ടാവിനെ പുണ്യലോകത്തിരുത്തിയാലും. ദേവരക്ഷകനായ അവിടുന്നു ദേവന്മാരെ ഹവിസ്സുകൊണ്ടു യജിയ്ക്കുക; അഗ്നേ, യജമാനനു ധാരാളം അന്നവും നല്കുക! 8

സഖാക്കളേ, നിങ്ങൾ വൃഷാവായ അഗ്നിയെ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുവിൻ—നിൽക്കാതെ നേരിട്ടു മല്ലടിയ്ക്കുവിൻ. പോരിനു പോന്നവനാണ്, ഈ അഗ്നി: ഈ സുവീരനെക്കൊണ്ടാണത്രേ, ദേവകർമ്മ ദസ്യുക്കളെ അമർത്തിയത്! 9

അഗ്നേ, ഭവാൻ പിറന്നു വിളങ്ങിയതു യാതൊന്നിൽനിന്നോ; ഇതാ, അങ്ങയുടെ ആ ഉൽപത്തിസ്ഥാനം. ഇതറിഞ്ഞ്, അതിലിരുന്നുകൊള്ളുക; എന്നിട്ടു, ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികളെ വളർത്തിയാലും! 10

അസുരഘ്നൻ ഗർഭത്തിലിരിയ്ക്കുമ്പോൾ തന്നനപായനെന്നു പറയപ്പെടുന്നു; ജനിച്ചാൽ, നരാശംസനായി; മാതാവിങ്കൽ വിളങ്ങു

---

5. രണ്ട്—മനസ്സിലൊന്ന്, വാക്കിൽ മറെറാന്ന്, എന്ന മട്ട്.
6. ദാവാഗ്നിയെപ്പററി:
8. ഹോതാവേ—അഗ്നേ.
9. മല്ലടിയ്ക്കുവിൻ—മഥനംചെയ്യുവിൻ. പോന്നവൻ—ത്രാണിയുള്ളവൻ.
10. ഉൽപത്തിസ്ഥാനം—അരണി. വളർത്തിയാലും—അങ്ങു കേട്ടരുളിയാലേ സ്തുതികൾ വളരൂ.

മ്പോഠം മാതരിശ്വാവാകും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശീഘ്രഗമനത്താലാണ്, വായു പുറപ്പെടുന്നത്. 11

അഗ്നേ, കവിയായ ഭവാൻ നല്ല മഥനംകൊണ്ടു തുല്യോം മഥിതനായി; നല്ല നിധാനംകൊണ്ടു നിഹിതനുമായി. അങ്ങു യജ്ഞങ്ങളെ നന്നാക്കുക; ദേവകാമനുവേണ്ടി ദേവകളെ യജിയ്ക്കുക! 12

മൃതിയും ക്ഷതിയുമില്ലാത്ത, പല്ലുറപ്പുള്ള താരയിതാവിനെ മനുഷ്യർ ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; ആൺകുട്ടി പിറന്നതു കണ്ടിട്ടു, പണിയെടുത്ത പത്തുവിരലുകഠം ഒന്നിച്ചുകൂടി ഘോഷം കൂട്ടി! 13

സനാതനൻ സപ്തഹോതാക്കളോടൊന്നിച്ചു സമുജ്ജ്വലിച്ചു: അമ്മയുടെ മടിയിൽ—അകിട്ടിൽ—ശോഭിച്ച ആ ശോഭനസ്വനൻ ഒരു നാളിലും കണ്ണടയ്ക്കുകയില്ല; മരത്തിന്റെ വയറ്റിൽനിന്നാണല്ലോ, തന്റെ ജനനം! 14

മരുൽസൈന്യങ്ങഠംപോലെ എതിരാളികളോടു പൊരുതുന്നവരും, ബ്രഹ്മാവിങ്കൽനിന്ന് ഒന്നാമതു ജനിച്ചവരും, വിശ്വവേത്താക്കളുമായ കുശികഗോത്രക്കാർ ഹവിസ്സും സ്തോത്രവും അയയ്ക്കുന്നു; ഓരോരുത്തനും അഗ്നിയെ ഗൃഹത്തിൽ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നു. 15

അറിവുറ്റ ഹോതാവേ, ഇന്നു തുടങ്ങിയ ഈ യജ്ഞത്തിൽ ഞങ്ങഠം അങ്ങയെ വരിച്ചിരിയ്ക്കുന്നുവല്ലോ; അങ്ങു ഹവിസ്സു കൊണ്ടു പോയി ശാന്തനാക്കപ്പെട്ടാലും. പിന്നീട്, അറിവുറ്റ വിദ്വാനായ ഭവാൻ സോമത്തിനു വന്നാലും! 16

ഒന്നാമധ്യായം സമാപ്തം.

---

11. അസുരഘ്നൻ — അഗ്നി. ഗർഭം — അരണ്യന്തർഭാഗം. മാതാവ് — അന്തരിക്ഷം.

12. നിഹിതൻ — സ്ഥാപിതൻ. നന്നാക്കുക — നിർബാധങ്ങളാക്കുക. ദേവകാമൻ — യജമാനൻ.

13. ക്ഷതി=ക്ഷയം. പല്ല് — ജ്വാല. താരയിതാവ് — പാപങ്ങളെ കടത്തിവിട്ടന്ന അഗ്നി. പണി — മഥനക്രിയ. ഘോഷം കൂട്ടി — കർമ്മികഠം ആഹ്ലാദിച്ചു കൈകൊട്ടി.

14. അകിട് — ഉത്തരവേദി.

15. മരുത്സൈന്യങ്ങഠം=മരുത്തുക്കളുടെ സേനകഠം. വിശ്വവേത്താക്കഠം=ലോകജ്ഞർ.

16. അഗ്നിയോട്: ശാന്തനാക്കപ്പെട്ടാലും — ഹവിസ്സു ഭക്ഷിച്ചു തൃപ്തരായ ദേവന്മാരാൽ വിശ്രമിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടാലും.

രണ്ടാമധ്യായം.

സൂക്തം 30.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്. ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

നിന്നെയിച്ഛിച്ച സഖാക്കളാം സോമാഹ്-
രന്നാം വഹിപ്പൂ, പിഴിയുന്ന സോമവും;
പോരാ, സഹിപ്പൂ, ജനദ്രോഹമിന്ദ്ര; മ-
റാരുള്ളൂ, നീയൊഴിഞ്ഞിത്ര പേർകേട്ടവൻ? 1

ദൂരസ്ഥലവുമകലെയല്ല,ങ്ങയ്യൂ—
പാരാതണകി,ങ്ങു ഹയ്യശ്വ, സാശ്വനായ്:
തെയ്യാർ, സവനം വൃഷാവാം സ്ഥിരന്നിതാ;
തിയ്യു കത്തുന്നു; മുതിന്നിതമ്മിക്കുഴ! 2

ഇന്ദ്രൻ മഘവാവു,നേകകൃത്യൻ, മരു-
ദ്വൃന്ദവാൻ, താരകൻ, നൽത്തൊപ്പിയിട്ടവൻ;
സൊല്ലയേറ്റു,ഗ്രഹന്താവു നീ മാറാരിൽ-
ക്കൊള്ളിച്ച വീയ്യങ്ങളെങ്ങിന്നു വഷ്ക? 3

ഒറയ്യൂ, വീഴാത്തവയെയും വീഴ്ത്തിയും,
കുറമകറിയുമല്ലോ, വസിച്ചു നീ;

സൂക്തം 30.

1. സോമാഹർ—യജ്ഞാധികാരികൾ. അന്നം—മറ്റു ഹവിസ്സുകൾ. വഹിപ്പൂ—എടുത്തൊരുക്കിവെയ്ക്കുന്നു. പോരാ—അത്രതന്നെയല്ല. ജനദ്രോഹം—ശത്രുപീഡ.

2. സാശ്വൻ=അശ്വസഹിതൻ. സ്ഥിരൻ—ഫലം കൊടുക്കുന്നതിൽ ദൃഢചിത്തൻ. മുതിന്നിതു—സോമലത ചതയ്ക്കാൻ.

3. താരകൻ—ദേവന്മാരെ ശത്രുക്കൾക്കരയിലെത്തിയ്ക്കുന്നവൻ. സൊല്ല—അസുരബാധ. തൊല്ല എന്നും പറയും; ഉപദ്രവമെന്നർത്ഥം. ഉഗ്രഹന്താവ്=ഉഗ്രനായ ഹന്താവ്; ശത്രുഹിംസകൻ. എങ്ങിന്നു—ഇപ്പോൾ എവിടെപ്പോയി.

നിന്നാരുംപ്പാടിന്നനങ്ങാതെ നില്പൂന്നു,
മന്നുമാകാശവും മാമലക്കൂട്ടവും! 4

പ്രൌഢിയാലേകനായ് വൃത്രനെക്കൊന്നിട്ടു,
'പേടിയായ്ക്കേ'ന്നു നീ ചൊന്നതു നേരുതാൻ!
ഇമ്മഹാവാന്യഴിയേയുമൊത്തുക്കി, ഹാ,
നിന്മുഷ്ടിയിന്ദ്ര, പുരുഹൂത, ഭ്രതിമൻ! 5

ഇന്ദ്ര, നിൻഹര്യ്യശ്വമോടിയിറങ്ങട്ടെ;-
യൊന്നായ് വധിയ്ക്ക, നിൻവജ്രം രിപുക്കളെ;
മുൻപിൻപരെക്കൊല്ല നീ പായുവോരെയും;
സമ്പത്തി ചേക്ക ജഗത്തി;-ലസ്തു ശുഭം! 6

ഇന്ദ്ര, നീ ഭ്രതിമാന്മാരിൽ വെയ്ക്കും കരു-
ത്തു,നാരൻ നേടുമപൂർവ്വധനങ്ങളും;
ഭദ്രം, ഹവിസ്സെടുക്കും നിന്മനോഹ്രണം;
പത്തുന്നൂറേകം, പുരുഹൂത, നിൻതിറം! 7

പാണികൾ വെട്ടിപ്പൊതുക്കു, പുരുഹൂത,
ദാനവിയൊത്ത വിദ്രോഹി കുണാരുവെ:
കൊന്നുവല്ലോ, കാൽമുറിച്ചിന്ദ്ര, ഹിംസ്രനാം
കുന്നിച്ച വൃത്രനെയിന്ദ്ര, ബലേന നീ! 8

---

4. വീഴാത്തവ—മുരടറ്റപുള്ളവ; രക്ഷസ്സുകളും മറ്റും. കൂറം—പാപങ്ങൾ. അരുംപ്പാടിന്ന്—ആജ്ഞയെ കാത്ത്.

5. ചൊന്നതു—ദേവന്മാരോടു പറഞ്ഞത്. വമ്പിച്ച വാന്യഴികളും അങ്ങയുടെ മുഷ്ടി(കൈപ്പിടി)യിൽ ഒതുങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു, ഹാ! ഭ്രതിമൻ=മഘവാവേ, ധനവാനേ.

6. ഹര്യശ്വം—ഹരികളെന്ന അശ്വങ്ങളോടുകൂടിയ രഥം. നീ മുൻപിൻപരെ (മുന്നിൽ വന്ന ശത്രുക്കളെയും പിന്നിൽ വന്നവരെയും) കൊല്ലുക; പായുവോരെയും (പേടിച്ചോടുന്ന ശത്രുക്കളെയും) കൊല്ലുക. സമ്പത്തി—കർമ്മസമൃദ്ധി. അസ്തു ശുഭം—അങ്ങയുടെ ഇത്തരം മിടുക്കു ശുഭമായി നില്ക്കട്ടെ.

7. ആരിൽ വെയ്ക്കും കരുത്ത്—ആരെ ബലവാനാക്കും. ഹവിസ്സു സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതായ നിന്റെ മനോഹ്രണം (സൌമനസ്യം) ഭദ്രം (മംഗളകരം) ആകുന്നു. പത്തുന്നൂറ്—ആയിരം; അപരിമിതമായ ധനത്തെ. തിറം—ത്രാണി, ദാനശക്തി.

8. കുണാരു—ഒരസുരൻ. ദാനവി—വൃത്രന്റെ അമ്മ. ഇന്ദ്രശബ്ദാവൃത്തി ആദരാതിശയത്തെ ദ്യോതിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

ഇന്ദ്ര, ചലിയ്ക്കുമപാരമഹോർവ്വിയെ
നന്നായ് നിരത്തി, നിജാസ്പദേ നിത്തി നീ;
ദ്യോവന്തരിക്ഷമുറപ്പിച്ചു; വഷ്ടി നീ-
യേവമയച്ച നീരിങ്ങു വീഴേണമേ! 9

തടജ്ജഭീത്യാ പൊളിഞ്ഞുപോയ്, നീർക്കനം
മെത്തിയ ഗോവിൻ തൊഴുത്താം മുകിൽ പുരാ;
തീർത്തു, തണ്ണീരുകഠക്കിന്ദ്ര, നൽപ്പാത നീ;
പ്രാർത്ഥിതാംഭസ്സിലിരമ്പി വീണിതവ! 10

ഇന്ദ്രൻ തനിച്ചേ നിറച്ചാനി,ണങ്ങിനി-
ല്ലുന്ന സമ്പന്നമാം വാർഴി രണ്ടുമേ.
ശൂര, തെളിയ്ക്ക, നഭസ്സിൽനിന്നൊങ്ങഠംതൻ
ചാരേ വരാൻ സാശമായ തേരബ്ഭവാൻ! 11

ഇന്ദ്രൻ കുറിച്ച ഹരിത്തുക്കളെത്തിരു-
ത്തുന്നതില്ലാ,ദിത്യനേതൊരുനാളിലും;
അധ്വാവു പിന്നിട്ടണഞ്ഞാലഴിയ്ക്ക,മ-
ങ്ങശ്വബന്ധത്തെ—യതെല്ലാമിവൻറെതാൻ! 12

വിട്ടുപോം രാവിൻ പുലരി തിരിയ്ക്കുവേ
പുഷ്ടചിത്രാഭയെപ്പാക്കുന്ന സവ്രും:

---

9. അപാരമഹോർവ്വി=അതിവിശാലമായ വലിയ ഭൂമി. നിജാസ്പദേ—അതിൻറെ സ്ഥാനത്ത്. ദ്യോവന്തരിക്ഷം=സ്വർഗ്ഗവും അന്തരിക്ഷവും. ഏവം—വാർഴികളെ ഉറപ്പിച്ചു. നീർ—വഷ്ടജലം. ഇങ്ങു—ഭൂമിയിൽ.

10. ഗോവിൻ തൊഴുത്താം—വെള്ളത്തിൻറെ (പയ്യിൻറെ എന്നും) പാപ്പിടമായ. പുരാ—വജ്രമേല്ലുന്നതിനുമുമ്പ്. നൽപ്പാത—നല്ല പ്രവാഹമാർഗ്ഗം. പ്രാർത്ഥിതാംഭസ്സ്=പ്രകർഷേണ (വളരെയാളുകളാൽ) അർത്ഥിയ്ക്കപ്പെട്ട (അപേക്ഷിതമായ) അംഭസ്സ്; ഭൂമിയിലെ വെള്ളം.

11. സമ്പന്നം=ധനയുക്തം. വാർഴികളെ സമ്പത്തുകൊണ്ടു നിറച്ചു. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷവചനം: നഭസ്സ്—അന്തരിക്ഷം.

12. കുറിച്ച—സൂര്യഗമനത്തിനു നിർദ്ദേശിച്ച. ഹരിത്തുക്കൾ=കിഴക്കു മുതലായ ദിക്കുകൾ. തിരുത്തുന്നില്ല—ശരിവെച്ച്, അവയിലൂടേ പോകുന്നതേ ഉള്ളൂ. അധ്വാവ്=വഴി. അണഞ്ഞാൽ—പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തെത്തിയാൽ. അങ്ങ് (അവിടെ) അശ്വബന്ധത്തെ അഴിയ്ക്കും; തേർക്കുതിരകളെ അഴിച്ചുവിടും. അതെല്ലാമിവൻറെതാൻ—അതൊക്കെ ഇന്ദ്രൻറെതന്നെ, നിശ്ചയമാണ്.

ശിഷ്ടബോധം വരും, തൽപ്രാപ്തിയിലവ-
ക്കൊ—ട്ടല്ലി,വണ്ണമിന്ദ്രന്റെ നൽച്ചെയ്തികൾ! 13
നിത്തി, വൻതണ്ണീർ നദികളിൽ;—പ്പകമാം
ദുഗ്ധമേന്തുന്നു, കടിഞ്ഞൂൽപ്പശുക്കളും;
വെള്ളത്തിൽനിന്നെടുത്തല്ലോ, രസാഢ്യമി-
തെല്ലാമവൻ വെച്ചു, ഗോവിങ്കലൂണിനായ്! 14
കെല്പു കൊൾകുണ്ടിന്നു, മാശ്ലം മുടക്കുവോ;—
രപ്പിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തും മഖിയ്ക്കു,മിഷ്ടക്കുമേ;
ദുഷ്ടപ്പൊത്ത ദുശ്ശസ്ത്രർ നിഷംഗികൾ
കൊന്നിടും വൈരികൾ കൊല്ലപ്പെടേണമേ! 15
കേൾക്കുന്നാതുണ്ടാപ്പ്,ടുത്തുള്ള മാറാർതൻ
നേക്കു പൊള്ളിയ്ക്കുമിടിവാളയയ്ക്ക നീ:
ഏല്ലുക, നോവിയ്ക്ക, കൊയ്കി,വറിനെ;—
ത്തീക്കുക,രക്കനെ;പ്പൂത്തി ചേർക്ക ഹരേ! 16
ഇന്ദ്ര, വേരോടേ പറിയ്ക്കുകരക്കനെ;—
തന്നട് വെട്ടുക; കൊല്ക, നേത്തെത്തുകിൽ;

---

13 വിട്ടുപോം—അവസാനിയ്ക്കുന്ന രാത്രിയുടേതാണല്ലോ, ഉഷസ്സ്. ആ ഭ—സൂര്യന്റെ ശോഭ. തൽപ്രാപ്തിയിൽ (സൂര്യശോഭ വന്നാൽ) അവക്കു (പാക്കുന്ന സവ്ക്കും) ശിഷ്ടബോധം (കർത്തവ്യജ്ഞാനം) വരും.

14. കടിഞ്ഞൂൽപ്പശുക്കൾ=നവപ്രസൂതകളായ പൈക്കൾ. രസാഢ്യമി തെല്ലാം (സ്വാദേറിയ പാലും മറ്റും) വെള്ളത്തിൽനിന്നു സംഭരിച്ചാണ്, ഊണി നായ് (മനുഷ്യരുടെ ഭക്ഷണത്തിന്നായി) ഗോവിങ്കൽ നിക്ഷേപിച്ചത്. ജലത്തിന്റെ സത്തത്രേ, ഗോരസം.

15. കെല്പു കൊൾക—മാശ്ലം മുടക്കുന്നവരെ വധിപ്പാൻ അവിടുന്ന് ഉറ ച്ചുനില്ക്കുക. അപ്പിയ്ക്ക—വാഴ്ത്തുന്ന മഖിയ്ക്കും (യഷ്ടാവിന്നും) ഇഷ്ടക്കും (സഖാക്കൾ ക്കും) അഭീഷ്ടഫലം കൊടുത്താലും. ദുശ്ശസ്ത്രർ—ദുഷ്ടങ്ങളായ ആയുധങ്ങൾ പ്രയോ ഗിയ്ക്കുന്നവർ. നിഷംഗികൾ=ആവനാഴിയുള്ളവർ. കൊല്ലപ്പെടേണമേ—ഭവാനാൽ.

16. ഏല്ലുക—ആക്രമിച്ചാലും. നോവിയ്ക്ക—പരിക്കേല്പിച്ചാലും. കൊയ്ക —വെട്ടിയാലും. അരക്കനെ (കർമ്മം മുടക്കുന്ന രക്ഷസ്സുകളെ) തീക്കുക, നശിപ്പി ച്ചാലും. പൂത്തി ചേർക്ക—യാഗത്തിന്നു പൂത്തി വരുത്തുക. ഹരേ=ഹേ ഇന്ദ്ര.

17. തന്നട്=അവന്റെ മധ്യം, അര. നേത്തെത്തിയാൽ (വന്നെതിർത്താൽ) കൊന്നേയ്ക്കുക; പാഞ്ഞാൽ, അതിദൂരത്തകറ്റുക. ബ്രഹ്മവിദ്വേഷിയിൽ (വേദദ്വേ

എത്രയെന്നില്ലാതകറുക, പാഞ്ഞോനെ;-
വിദ്യുദസ്ത്രം വിട്ട, ബ്രഹ്മവിദ്വേഷിയിൽ! 17

ശ്രേയസ്സു നല്ക, ഹയങ്ങളെയും പ്രഭോ;
നീയിങ്ങിരിയ്ക്കുകിലെങ്ങൾ ധനങ്ങളും
ഭൂരിമഹാന്നവും നേടിത്തഴയ്ക്കുമേ—
ചേരട്ടെ, ഞങ്ങളിൽ ദ്രവ്യവും മക്കളും! 18

ഞങ്ങൾക്കു കൊണ്ടുവരിക, മിന്നും ധനം:
ഞങ്ങളിലാകാവു, നിൻപ്രദാനം ഹരേ!
കത്തുന്നി,തൊവ്വാഗ്നിപോലെങ്ങൾതൻ കൊതി;-
യുത്തമാത്ഥശ, നിറയ്ക്കുകി,തിനെ നീ! 19

ഇക്കൊതി ഗോവാജിധീപ്തധനങ്ങൾകൊ-
ണ്ടൊക്കെ നിറവേറി വാഴ്ത്തിയ്ക്ക, ഞങ്ങളെ;
ഇന്ദ്രനാമങ്ങയ്ക്ക തീർത്താർ, മനുസ്തോത്ര-
മൊന്നാറിവേറും കുശികർ നാകൈഷികർ. 20

കാർ പിളർത്തെങ്ങൾക്കു നീർ നല്ക, ഗോപതേ:
കാമ്യങ്ങളന്നങ്ങളെത്തട്ടെ, ഞങ്ങളിൽ!
വിണ്ണാളുവോൻ, വൃഷ്ടാവ,വ്യാജശക്തി നീ;
നണ്ണുകെ,ങ്ങൾക്കു ഗോദായി നീ ഭൂതിമൻ. 21

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വാഴ്ത്തുമുഗ്രനെ,

ഷിയുടെ നേരെ) വിദ്യുദസ്ത്രം (മിന്നൽപോലെയുള്ള, പൊള്ളിയ്ക്കുന്ന ആയുധം) വിട്ട, പ്രയോഗിച്ചാലും.

18. പ്രഭോ—ജഗന്നിർവ്വഹണശക്ത. ഭൂരിമഹാന്നം—ബഹുവും മഹത്തുമായ അന്നം. ദ്രവ്യം=സമ്പത്ത്.

19. മിന്നും—കനകരത്നാദികളംകൊണ്ടു വിളങ്ങുന്ന. പ്രദാനം—ധനദാനം. ഒൗവ്വാഗ്നി=ബഡവാഗ്നി. ഉത്തമാത്ഥശ=മികച്ച ധനങ്ങളുടെ അധിപതേ. ഇതിനെ (കൊതിയെ, ധനകാമത്തെ) നിറയ്ക്കുക—പൂരിപ്പിച്ചാലും, സഫലീകരിച്ചാലും.

20. വാഴ്ത്തിയ്ക്ക=വളർത്തിയാലും. മനുസ്തോത്രമൊന്ന്=ഒരു മന്ത്രസ്തവം. നാകൈഷികർ=സ്വർഗ്ഗകാമർ.

21. ഗോപതി=സ്വർഗ്ഗാധിപതി. എങ്ങൾക്കു ഗോദായി (ഗോക്കളെ തരുന്നവൻ) ഭവാനാണെന്നു, ഭവാൻ നണ്ണുക—വിചാരിയ്ക്കുക, അറിയുക.

സപത്നടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 22

സൂക്തം 31

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.
(കാകളി)

ശാസിച്ച വോഢാവു ദൌഹിത്രലബ്ധിയ്ക്കു
വിശ്വസിച്ചാദരിയ്ക്കുന്നു, സുവീര്യനെ;
എന്നാൽ, മകളിൽ മണാളൻ സുഖാത്ഥിയായ്-
ച്ചെന്നാണനഷ്ടിപ്പതു,ശ്ശുക്ലസേചനം! 1
ആത്മജൻ പെങ്ങൾക്കു നല്കവേണ്ടാ, ധനം:
ആയവഥം വേട്ടവന്നാസേകഭാജനം.
ആൺപെൺകിടാങ്ങളെത്തായമാർ പെറ്റിട്ടു;-
മാണതിൽസ്സൽക്കർമ്മി; പെണ്ണോ, ചമയുവാൻ! 2

---

22. കൊറേക്കും രണേ—പടയാളികൾക്കു ഭക്ഷണം നല്കപ്പെട്ടുമല്ലോ. വായ്ക്കും—ഉത്സാഹംകൊണ്ടു വളരുന്ന. സപത്നാ—ശത്രുക്കളുടെ. ത്രാണാത്ഥം=രക്ഷയ്ക്കു. പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ—പൊരുതി വൃത്രനെ ഹനിച്ചവനെ.

സൂക്തം 31.

1. വോഢാവ്—മകളെ വേളികഴിച്ചയച്ച അപുത്രനായ പിതാവത്രേ, വോഢാവ്. 'ഇവളിൽ ആൺപ്രജയുണ്ടായാൽ, അത് എന്റെ ആയിരിയ്ക്കും' എന്നു ശാസിച്ചാണ്, (ജാമാതാവുമായി കരാറുചെയ്തിട്ടാണ്) മകളെ അയാളോടുകൂടി അയച്ചത്. വിശ്വസിച്ച്—ജാമാതാവു കരാറു ലംഘിയ്ക്കില്ലെന്നുറച്ച്. സുവീര്യനെ—പുത്രോൽപാദനശക്തിയുള്ള ജാമാതാവിനെ. ആദരിയ്ക്കുന്നു—വസ്ത്രാഭരണാദികൾകൊണ്ടു പൂജിയ്ക്കുന്നു. എന്നാൽ അയാൾ ഭാര്യയെ പ്രാപിച്ചു രമിയ്ക്കുന്നതു, സുഖംമാത്രം കരുതിയാണ്. അങ്ങനെ വോഢാവു, തന്റെ ശ്രേഷ്ഠക്രിയയ്ക്കു ദൌഹിത്രനെ കിട്ടാതെ വഞ്ചിതനാകുന്നു.

2. ആൺമക്കൾക്കേ അച്ഛന്റെ സ്വത്തിന്ന് അവകാശമുള്ളൂ; പെണ്മക്കൾക്കു ധനം ഭർത്താവു കൊടുക്കണം. ആസേകഭാജനം—രേതസ്സേചനപാത്രം. ആൺപ്രജ നല്ല കർമ്മങ്ങളും ചെയ്യും (പണിയെടുക്കും); പെൺപ്രജയോ, ചമഞ്ഞ് (ആഭരണങ്ങളണിഞ്ഞ്) അങ്ങനെയിരിയ്ക്കും. അതിനാൽ മുതലവകാശം പുത്രനുതന്നെ; പെങ്ങളെ വേളികഴിച്ചുകൊടുക്കേണ്ട ചുമതലയേ അവനുള്ളൂ.

ലാലസിപ്പോനെ യജിപ്പാൻ ജനിപ്പിച്ചു,
നാളങ്ങളാൽത്തത്തുമഗ്നി വൻപുത്രരെ;
ഗർഭം മഹത്തായ്, മഹത്തായി പേറി,ന്ദ്ര-
തർപ്പണത്താൽ മഹത്തായി, തച്ചെയ്തിയും! 3

സ്ഫാരതേജസ്സിന്നൊഴിഞ്ഞു തമസ്സെന്നു
തേറിനാർ, പോരിലണഞ്ഞ വിജയികൾ;
എന്നതറിഞ്ഞങ്ങണഞ്ഞാ,രുഷസ്സുക;-
ളിന്ദ്രനൊരാളായി, രശ്മികൾക്കീശ്വരൻ! 4

അദ്രിസ്ഥഗോക്കളിൽ മന്ദിച്ച ധീരരാം
സപ്തമേധാവികൾ വാഴ്ത്തി വളർത്തിനാർ;
കണ്ടെത്തിനാരാ മഖാധ്വത്തുണകളെ;
മണ്ടിയണഞ്ഞാനറിഞ്ഞു പണിഞ്ഞിവൻ. 5

ഗഹ്വരം കണ്ടുപിടിച്ച സരമയ്ക്കു
ബഹ്വന്നവും കോപ്പുമേററപോലേകിനാൻ;

---

3. ലാലസിപ്പോനെ—പ്രകാശമാനനായ ഇന്ദ്രനെ. നാളങ്ങളാൽത്തത്തും—ഇളകുന്ന ജ്വാലകളുള്ള. വൻപുത്രർ—വലിയ രശ്മികൾ. ഗർഭം—ജലത്തെ ഉള്ളിലൊതുക്കൽ. പേറ്—സസ്യരൂപേണ ജനനം. ഗർഭവും പേറും മഹത്തായതുപോലെ തച്ചെയ്തിയും (ആ രശ്മികളുടെ പ്രവൃത്തിയും) ഇന്ദ്രതർപ്പണത്താൽ (ഇന്ദ്രനെ സോമഘൃതാദ്യാഹുതികൾകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയതിനാൽ) മഹത്തായി. ആൺമക്കൾ പണിയെടുക്കുമെന്നു മുൻഋക്കിൽപ്പറഞ്ഞുവല്ലോ; ഈ ഋക്കിൽ അഗ്നിപുത്രന്മാരുടെ കർമ്മശീലത പ്രതിപാദിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

4. പോരിലണഞ്ഞ വിജയികൾ—വൃത്രയുദ്ധത്തിൽ ഇന്ദ്രനെ പ്രാപിച്ച മരുത്തുക്കൾ. സ്ഫാരതേജസ്സിന്നു തമസ്സൊഴിഞ്ഞു എന്നു തേറിനാർ—മഹത്തായ തേജസ്സ് (സൂര്യ്യതേജസ്സ്) തമോമുക്തമായി എന്നു കണ്ടറിഞ്ഞു.

5. അദ്രിസ്ഥഗോക്കളിൽ മന്ദിച്ച—അസുരന്മാർ മലയിലൊളിപ്പിച്ച പൈക്കളെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതിൽ (അസാധ്യത്വബുദ്ധ്യാ) ഉദാസീനരായിത്തീർന്ന. സപ്തമേധാവികൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. വാഴ്ത്തി—ഇന്ദ്രനെ. ഒടുവിൽ സരമയിൽനിന്ന് അറിവു കിട്ടിയതിനാൽ അവർ ആ മഖാധ്വത്തുണകളെ (യജ്ഞമാർഗ്ഗത്തിൽ തുണയ്ക്കുന്നവയായ പൈക്കളെ) കണ്ടെത്തി. അതറിഞ്ഞ് ഇവൻ (ഇന്ദ്രൻ) പണിഞ്ഞ് (അംഗിരസ്സുകളെ വണങ്ങി) മണ്ടിയണഞ്ഞാൻ—വേഗേന ഗുഹയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

6. ബഹ്വന്നവും കോപ്പും—വളരെ അന്നവും മററു ഭോജ്യങ്ങളും. ഏററപോലെ—തൻെറ പ്രതിജ്ഞയനുസരിച്ച്. ഏകിനാൻ—ഇന്ദ്രൻ കൊടുത്തു. സൽ

മുല്പാടൊലി കേട്ടു ചെന്നവളാകയാൽ—
സ്സൽപ്പാദ ശാശ്വതീപാശ്വത്തിലെത്തിനാൾ. 6
സഖ്യമിച്ഛിച്ചെഴുന്നള്ളീ, സുമേധസ്സു;
സൽക്കമ്മവാന്നായ് പ്രസവിച്ചു പവ്തം;
വീണ്ടേകി, ഗോധനം കൊൽവോൻ യുവാനിതൻ;
വേണ്ടപോലച്ചിച്ചിതംഗിരസ്സപ്പൊഴേ. 7
സത്തിൻെറ സത്തിൻെറയെല്ലാം പ്രതിനിധി,
സർവ്വജ്ഞനാം കവി ശ്രുഷ്ണഘ്നനഗ്രഗൻ,
വിണ്ണിൽനിന്നൊത്തിസ്സഖാവു സഖാക്കളാം
നമ്മെ നിർദ്ദോഷരാക്കട്ടെ, ഗോദൻ മുദാ! 8
ഗോവാഞ്ഛയാൽ സ്തുതിചെയ്തിരുന്നീടിനാർ,
ദേവതാലബ്ധിയ്ക്കു മാഗ്രം ചമച്ചവർ;
സത്യേന മാസങ്ങൾ നോക്കുമവരുടെ—
യിസ്ഥിതിയുത്തമംതന്നെയല്ലോ, തുലോം! 9
സ്വന്തമേതേതെന്നു പാർത്തറിഞ്ഞിട്ടു പാൽ
സന്തതികൾക്കായ്ക്കറന്നാർ, സഹർഷരായ്;

പ്പാദ (നല്ല കാലുകളുള്ള സരമ) മുമ്പേ ചെന്നത്, ഒലി (പൈക്കളുടെ ഉമ്പാശബ്ദം) കേട്ടിട്ടാണ്; അതിനാൽ അവൾ ശാശ്വതീപാശ്വത്തിൽ (സനാതനികളായ പൈക്കളുടെ അരികിൽ) എത്തി, ഇന്ദ്രനു വഴി കാട്ടിക്കൊണ്ട്.

7. സുമേധസ്സ് (നല്ല മേധയുള്ള ഇന്ദ്രൻ) സഖ്യമിച്ഛിച്ച് (അംഗിരസ്സുകളുമായി സഖ്യംകൊള്ളാൻ) എഴുന്നള്ളീ, ഗിരിഗുഹ പ്രാപിച്ചു. പവ്തം സൽക്കമ്മവാന്നായ് (നല്ല യജ്ഞം ചെയ്യുന്നവനായ ഇന്ദ്രനുവേണ്ടി) പ്രസവിച്ചു—പൈക്കളെ ഗുഹാഗർഭത്തിൽനിന്നു നിർഗ്ഗമിപ്പിച്ചു. യുവാനിതനായ (മരുത്തുക്കളോടുകൂടിയ) കൊൽവോൻ (അസുരഹന്താവായ ഇന്ദ്രൻ) ഗോധനം വീണ്ടേകി—ഗോക്കളെ വീണ്ടെടുത്ത് അംഗിരസ്സുകൾക്കു കൊടുത്തു. അംഗിരസ്സ്—അവരിൽ മൂപ്പുചെന്ന ഋഷി. ഈ ഇതിഹാസം മുന്മണ്ഡലങ്ങളിലുണ്ട്.

8. സത്ത്=നല്ലത്. ശ്രുഷ്ണഘ്നൻ—ശ്രുഷ്ണാസുരനെ കൊന്നവൻ. അഗ്രഗൻ—യുദ്ധങ്ങളിൽ മുൻനില്ക്കുന്നവൻ. ഗോദൻ—അംഗിരസ്സുകൾക്കു പൈക്കളെ കൊടുത്തവൻ. മുദാ—നമ്മളിൽ പ്രീതിയോടേ.

9. സ്തുതിചെയ്തിരുന്നീടിനാർ—ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചു സത്രമിരുന്നു. അവർ—അംഗിരസ്സുകൾ. മാസങ്ങൾ നോക്കും—യജ്ഞമാസങ്ങളെ കാത്തിരിയ്ക്കുന്ന. ഇസ്ഥിതി—സത്രമിരിപ്പ്.

വാനൂഴിയിൽത്തിങ്ങി, തൽസ്വനം; മുന്മട്ടിൽ
വാണാർ പശുക്കളിൽശ്ശൂരരെ വെച്ചവർ. 10

കൊന്നൂ തുണക്കാരൊടൊത്തവൻ വൃത്രനെ;
വന്ദ്യരാം യാജ്യരൊത്തപ്പിച്ചു, ഗോവിനെ:
നെയ്യപാലേന്തുമാക്കാമ്യയാമാഹുതി-
പ്പയ്യിൽനിന്നിയ്യാഗം കൊന്നാൻ, നറുംമധു! 11

താതനൂ തീർത്താർ, വിളങ്ങുമൊരുത്തമ-
കേതനം, നേർക്കു കാണിച്ചസ്സുകൃതികൾ:
മാതൃദ്വയത്തെയൊരുന്നാളുറപ്പിച്ചു
മീതെ വാഴിച്ചാർ, സവേഗനെസ്സുത്രികൾ. 12

വാനൂഴികൾ വേർപെടുവാനുടൻതന്നെ
വായ്ക്കുമൊരുന്നിനെ നാട്ടീ, മഹാസ്തുതി;
ആകയാലിരുങ്കലെത്തുമേ, കേടറ
ച്ചൊല്ലുള്ളു;-വന്റെ കെല്പെല്ലാം നിസർഗ്ഗജം! 13

തച്ഛുംഗസഖ്യവും കെല്പും കൊതിച്ചു ഞാൻ;
എത്തും മഘവാനു ഭൂരിബഡബകൾ;

---

10. സ്വനം—തങ്ങളുടെ പയ്യ്. സന്തതികൾക്കായ്—മക്കൾക്കു കൊടുക്കാൻ. തൽസ്വനം—അവരുടെ, അംഗിരസ്സുകളുടെ സ്വനം, ആഹ്വാഭജനിതമായ ആപ്പ്. വെച്ച്—കാവലിനു നിയമിച്ച്.

11. തുണക്കാരും, വന്ദ്യരായ യാജ്യരും, മരുത്തുക്കൾതന്നെ. അവൻ—ഇന്ദ്രൻ. അപ്പിച്ചു—യജ്ഞത്തിന്നായി കൊടുത്തേല്പിച്ചു. ഗോവിനെ—ജാത്യേകവചനം: ഗോക്കളെ. കാമ്യ=സ്പൃഹണീയ. ആഹുതിപ്പയ്യ്=ഹോമധേനു. ഇയ്യാഗം—യജമാനൻ; ഹസ്തനിർദ്ദേശം. നറുംമധു—മധുരമായ പാൽ.

12. താതനു—അച്ഛൻപോലെ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രന്. കേതനം—ഇരിപ്പിടം. നേർക്കു കാണിച്ച്—ഇന്ദ്രനുചിതമായ സ്ഥാനം നിർദ്ദേശിച്ച്. അസ്സുകൃതികൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. മാതൃദ്വയം—ദ്യോവും ഭൂവും. മീതെ—സ്വർഗ്ഗത്തിൽ. സവേഗൻ—വേഗവാനായ ഇന്ദ്രൻ. സുത്രികൾ—സുത്രമിരുന്നവർ, അംഗിരസ്സുകൾ.

13. വേർപെടുവാൻ—കൂട്ടിമുട്ടാതെ വിട്ടുനില്ക്കാൻ. ഉടൻതന്നെ വായ്ക്കും—വേണ്ടപ്പോൾ വലുതാവുന്ന. മഹാസ്തുതി—നമ്മുടെ വലിയ സ്തുതി. ആകയാൽ=അതുകൊണ്ട്. ഇരുങ്കൽ—അവിടെ മേവുന്ന ഇന്ദ്രൻ. ചൊല്ലും—നമ്മുടെ സ്തുതികൾ. നിസർഗ്ഗജം=സ്വാഭാവികമാകുന്നു.

വിദ്വാന്നായപ്പോം, മഹാസ്തോത്രമന്നവും;
വൃത്രഘ്ന, ഞങ്ങൾക്കരികെ, നീ രക്ഷകൻ! 14
മെത്തിയ പൊന്നുമാരേകി, വൻപാടവു-
മത്മിച്ച മിത്രക്കു,ടൻതാൻ ചരത്തെയും;
അദ്ദീപ്തനിന്ദ്രൻ മരുത്വാൻ ജനിപ്പിച്ച,
മിത്രനെ,ബ്ഭവെ,യുഷസ്സിനെ,യഗ്നിയെ! 15
ഉച്ചമനീ വിഭുതന്നെയല്ലോ ജനി-
പ്പിച്ചു, വിശത്തിനൻപേകും ജലങ്ങളെ;
സച്ചകവികളാൽസ്സോമം വിശ്രുതമാ-
ക്കിച്ച,വ കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യിപ്പു, രാപ്പകൽ! 16
സൂര, നിൻപ്രാഭവാൽപ്പോകും, വരും, മുത-
ല്ലാരാം മഖാർമാരാ വെൺകറുമ്പികൾ;
നേരേ നടക്കുന്ന കാമ്യർ സഖാക്കൾ നിൻ-
ഗൌരവാലിന്ദ്ര, നീക്കുന്നു, വിഘ്നങ്ങളെ! 17
വൃത്രഘ്ന, കീഴ്പ്പെയ്ക്ക, സൂനൃതോക്തികളെ
വിസ്മൃതായുസ്സു നീയ,ന്നാദൻ, വഷ്കൻ;

---

14. തവത്തുംഗസഖ്യം=അങ്ങയുടെ മഹത്തായ സഖ്യം. കെല്പ്—അങ്ങയുടെ കഴിവ്, ദാനം. മഘവാന്നു ഭൂരിബന്ധബകം (വളരെ പൊൺകുതിരകളെ) എത്തും—വേണ്ട സമയത്തു വാഹനമായി വന്നുചേരും. വിദ്വാന്ന്—ഇന്ദ്രന്ന്. അയപ്പോം—ഞങ്ങൾ അയയ്ക്കുന്നു. അന്നം—ഹവിസ്സ്.

15. മിത്രക്കു—സഖാക്കളായ നമുക്ക്. ചരം—ഗോക്കൾ മുതലായ ജംഗമസ്വത്ത്. മിത്രൻ=സൂര്യൻ. ജനിപ്പിച്ചു—വെളിപ്പെടുത്തി.

16. ഉച്ചമൻ=ഉൽകൃഷ്ടമായ ശമം (ശാന്തി) ഉള്ളവൻ. ഈ വിഭു—സർവ്വവ്യാപിയായ ഇന്ദ്രൻ. അൻപ്=ആഹ്ലാദം. സച്ചകവികളാൽ—പരിശ്രുതരായ അഗ്നിവായുസൂര്യന്മാരെക്കൊണ്ട്. അവ—ജലങ്ങൾ. കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യിപ്പു—ആളുകളെ സ്വസ്വകർമ്മവ്യാപൃതരാക്കുന്നു.

17. സൂര—ഹേ ജഗൽപ്രേരക. മുതല്ലാരും (ആളുകൾക്കു പൊറുക്കാൻ വേണ്ടുന്നവ കൊടുക്കുന്നവരും) മഖാർ(യജനീയ)മാരുമായ ആ വെൺകറുമ്പികൾ (വെളുത്ത പകലും കറുത്ത രാത്രിയും) പോവുകയും വരികയും ചെയ്യുന്നത്, അങ്ങയുടെ പ്രാഭവത്താലാകുന്നു. നേരേ നടക്കുന്ന=ഋജുഗതികളായ. കാമ്യർ=കമനീയർ. സഖാക്കൾ—മരുത്തുകൾ. ഗൌരവാൽ—മഹിമാവിനാൽ. വിഘ്നങ്ങൾ—കർമ്മം മുടക്കുന്നവർ.

നതസഖ്യവും മഹാരക്ഷയും പൂണ്ടെത്തു-
കസ്മൽസമീപേ യിയാസു മഹാൻ ഭവാൻ! 18

അംഗിരസ്തുല്യമച്ചിച്ചപ്പുരാണനെ-
യിങ്ങു പുകഴ്ത്തിപ്പൂതുക്കട്ടെ, സേവി ഞാൻ:
താമസരാം ബഹ്വദ്രോഹികളെക്കൊല്ലു;
നീ മഘവൻ, തരികെങ്ങൾക്കു വിത്തവും! 19

ഇന്ദ്ര, പരസ്യ പരിപാവനം ജല-
മെന്നൊയ്ക്കുമായ് നിറയ്ക്കെങ്ങൾക്കതിൻതടം;
മാറരിൽനിന്നു രക്ഷിയ്ക്കു, തേരാളി നീ;-
യേറെം ജവാലെങ്ങൾ നേടാവു, ഗോക്കളെ! 20

ഗോക്കളെ നല്കട്ടെ, വൃത്രാരി ഗോപതി;
പോക്കട്ടെ, തേജോബലത്താൽക്കുമ്പരെ;
നേർകൊണ്ടു നല്കിയോൻ, തൻപ്രിയഗോക്കളെ-
പ്പൂകിച്ചടച്ചാൻ, കതകുകളൊക്കയും! 21

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെപ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 22

---

18. സൂനൃതോക്തികളെ കീഴ്വെയ്ക്ക—ഞങ്ങളുടെ സത്യപ്രിയവാക്കുകൾക്കു (സ്തുതികൾക്കു) സ്വാമിയാവുക. വീസ്തായുസ്സ്—മരണരഹിതൻ. യിയാസു—യജ്ഞഗമനേച്ഛു.

19. അംഗിരസ്തുല്യം=അംഗിരസ്സുകൾ അച്ചിച്ചപോലെ. അപ്പുരാണനെ—സനാതനനായ ഇന്ദ്രനെ. സേവി=സേവിച്ചുപോരുന്നവൻ. താമസർ=തമോഗുണക്കാർ.

20. നിറയ്ക്ക—അക്ഷയജലമാക്കിനിത്തിയാലും.

21. കൃമ്പർ—കർമ്മം മുടക്കുന്ന അസുരർ. നേർ=സത്യം. നല്കിയോൻ—അംഗിരസ്സുകൾക്കു പൈക്കളെ വീണ്ടുകൊടുത്ത ഇന്ദ്രൻ. പൂകിച്ച്—തൊഴുത്തിലാക്കി.

22. മുമ്പു വിവരിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 32.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

ഇന്ദ്ര, സോമേശ, കുടിയ്ക്കുകിസ്സോമനീർ:
നന്ദ്യമധ്യാഹ്നസവനമിതാ, തവ.
യുക്തഹരികളെ വിട്ടു തീർറിയിഹ
മത്തടിപ്പിയ്ക്കു, മഘവന്നു,ജീഷി നീ! 1

പാൽ, കടകോലിവ ചേർന്ന സോമം നവം
നീ കുടിയ്ക്കെ;-ങ്ങഥം തരുന്നു, നിൻമത്തിനായ്;
രുദ്രരും, വാഴ്ത്തും മരുത്തുക്കളുമൊത്തു
തൃപ്തി പൂണ്ടിന്ദ്ര, വഷ്ടിയ്ക്കു, വയറിൽ നീ! 2

പേർത്തിന്ദ്ര, തേ ബലം, ശേഷി തേജസ്സിവ
വാഴ്ത്തി വളർത്തിയോരല്ലോ, മരുത്തുകഥം;
മധ്യാഹ്നികസവനത്തിലാ രുദ്രജ-
രൊത്തു കുടിയ്ക്കുക, വജ്രിൻ, സുശിപ്ര, നീ! 3

ശക്തിയായ്നിന്ന മരുത്തുക്കഥംതന്നെയാ-
ണു,ത്തേൻവചസ്സാലിറക്കിയതിന്ദ്രനെ:

സൂക്തം 32.

1. സോമേശ=സോമത്തിന്റെ അധിപതേ. യുക്തഹരികളെ വിട്ട—തേരിന്നു പൂട്ടിയ രണ്ടു ഹരികളെ അഴിച്ചുവിട്ട്. മത്തടിപ്പിയ്ക്കു—ഇമ്പപ്പെടുത്തിയാലും. ജീഷി=ജീഷ്ടത്തോടുകൂടിയവൻ; ജീഷ്ടം=നീർ പിഴിഞ്ഞെടുത്ത സോമലതയുടെ ചണ്ടി; ഇത് ഇന്ദ്രന്നുള്ളതത്രേ.

2. രുദ്രരോടും അങ്ങനെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന മരുത്തുക്കളോടുംകൂടി തൃപ്തി പൂണ്ട (സോമം മതിയാവോളം കുടിച്ചു) വയറിൽ വഷ്ടിയ്ക്കു—ഉദരത്തിൽ ഒരു സോമനീർമഴ പെയ്താലും!

3. രുദ്രർ=രുദ്രപുത്രർ, മരുത്തുക്കൾ. സുശിപ്ര=നല്ല അണക്കടകളുള്ളവനേ.

4. ശക്തി—ഇന്ദ്രന് ഒരു ബലമായിട്ടുള്ളവരത്രേ, മരുത്തുക്കൾ. അത്തേൻവചസ്സാൽ—'ഞങ്ങളുണ്ട്, സഹായിപ്പാൻ; അങ്ങു യുദ്ധത്തിലിറങ്ങിക്കൊള്ളുക'

തൽപ്രേരിതനിവൻ നേക്കറിഞ്ഞാൻ, ധൃത-
ദപ്പനാം വൃത്രന്റെ ദുർഗ്രഹമമ്മവും! 4
ഇന്ദ്ര, മനുവിന്റെപോലെ,ന്റെ യജ്ഞത്തിൽ-
നിന്നു കുടിയ്ക്ക, നീട്ടിറ വീറിനായ്;
വന്നെത്തുകോ,ടിനടക്കുന്ന യാജ്യരോ-
ടൊന്നിച്ചു; ഹവ്യശ, പെയ്ക, ദിവ്യോദകം! 5
തത്തും ജലങ്ങളെ മൂടി നിഗ്രഹമായ്
വർത്തിച്ച വൃത്രനെപ്പോരിട്ടു കൊന്ന നീ
തണ്ണീർകളെയിന്ദ്ര, വിട്ടവല്ലോ, രണം-
തന്നിലോടാൻ തുരഗങ്ങളെപ്പോലവേ; 6
ആ വളർന്ന മഹാനിന്ദ്രനെ സ്തോത്രേണ
സേവിപ്പു, ഞങ്ങളജരയുവാവിനെ;
ഓമൽവാനൂഴികളില്ലൊ,ന്നാളുന്നതി-
ല്ലീ, മഖയോഗ്യനാം സ്തുത്യന്റെ മേന്മയെ! 7
ഇന്ദ്രന്റെ നല്ല കർമ്മങ്ങൾ, നാനാവ്രത-
മെന്നിവ തള്ളുന്നതില്ലാ,രുമുമ്പരിൽ:
ദ്യോവൃഴിവാനങ്ങൾ നിർത്തിനാ,നിസ്സക-
മ്മാവുദിപ്പിച്ചാൻ, മുറയ്ക്കുഷസ്സൂര്യരെ! 8

എന്നു മധുരമായി പറഞ്ഞു. തൽപ്രേരിതനിവൻ—അവർ പ്രേരിപ്പിച്ച ഇന്ദ്രൻ. ധൃതദപ്പൻ—എന്നെ കൊല്ലാനാരുമില്ലെന്ന ഗർവ്വു പൂണ്ട. ദുർഗ്രഹമമ്മവും—കണ്ടു പിടിയ്ക്കാവതല്ലാത്ത മർമ്മംപോലും.

5. മനുവിന്റെപോലെ—അങ്ങു മനുവിന്റെ യജ്ഞത്തിൽ സോമം കുടിച്ചുവല്ലോ; അതുപോലെ. വീറ്=വീര്യം. ഓടിനടക്കുന്ന യാജ്യർ—മരുത്തുക്കൾ. ദിവ്യോദകം—അന്തരിക്ഷസ്ഥമായ ജലം.

6. തത്തും—ഇളകിക്കളിയ്ക്കുന്ന. വീട്ട—ഭൂമിയിലെയ്ക്കൊഴുക്കി.

7. സ്തോത്രേണ—സ്തോത്രംകൊണ്ട്, സ്തോത്രങ്ങൾ ചൊല്ലി. അജരയുവാവ്=ജരവരാത്ത നിത്യതരുണൻ. ഓമൽവാനൂഴികൾ—പ്രിയപ്പെട്ട ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. ഇല്ല, ഒന്നളന്നില്ല എന്ന ആവർത്തനം ആദരത്തിന്നാണ്. മേന്മ—മികവ്, മഹിമ.

8. കർമ്മങ്ങൾ—പൃഥിവ്യാദിനിർമ്മാണം. നാനാവ്രതം—യജ്ഞാദികർമ്മം. ഉമ്പരിലാരും തള്ളുന്നതില്ല—ദേവന്മാരെല്ലാം ആദരിയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. വാനം—അന്തരിക്ഷം. ഉഷസ്സൂര്യർ=ഉഷസ്സും സൂര്യനും.

സത്യ,മാ നിന്മഹിമാവിന്ദ്ര: സോമനീ-
രദ്രോഹ, നീ നകൻ്ല്ലോ, പിറപ്പിലേ;
കല്യ, നിൻത്രാണിയെത്തട്ടിമാറില്ല വി-
ണ്ണി,ല്ലഹസ്സി,ല്ല മാസങ്ങ,ളില്ലാണ്ടകം! 9

ഇന്ദ്ര, പിറപ്പിലേ ശ്രേഷ്ഠമാം സ്ഥാനത്തു
നിന്നു മത്തിന്നായ് നകൻ്നു, നീ സോമനീർ:
മന്നാംബരങ്ങളുംപ്പൂകിയല്ലോ, ഭവാൻ;
പിന്നെപ്പഴകിയ കമ്മകത്താവുമായ്! 10

നീരിൽപ്പരന്നുകിടന്ന കെല്ലോരിയ
കാറിനെബ്ഭരിധാതാവേ, പിളത്തി നീ;
ദ്യോവറിഞ്ഞീല, തന്നാസനമൊന്നിനാൽ-
ബ്ഭവെ മറച്ചുനിന്നോരു നിൻ വൈഭവം! 11

ഇന്ദ്ര, ഭവാനെ വളത്തുമല്ലോ, മഖം:
നന്ദിപ്പു, സോമം പിഴിഞ്ഞ മേധത്തിൽ നീ;
യഷ്ടാവെ രക്ഷിയ്ക്കു, യാജ്യ, നീ; കാക്കട്ടെ,
വൃത്രവധത്തിൽ നിൻവജ്രത്തെയധ്വരം! 12

പണ്ടുമിടയിലുമിന്നുമുള്ള നതി-
കൊണ്ടു വളരുവോനാമിന്ദ്രനെജ്ജനം
ത്രാണകൃത്താം മഖംകൊണ്ടടുപ്പിയ്ക്കുന്നു;
ഞാനും വരുത്തുവൻ, പുത്തൻധനത്തിനായ്! 13

---

9. നിന്മഹിമാവ് സത്യമാണ്, യഥാർത്ഥമാണ്. അദ്രോഹ—ദ്രോഹമി ല്ലാത്തവനേ. പിറപ്പിലേ=ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നെ. വിണ്ണും മറവും നിൻെറ ത്രാണി യെ അനുസരിയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. കല്യ—ബലവാനേ.

10. പഴകിയ—കുട്ടിയാണെങ്കിലും, പഴക്കംവന്ന. മന്നംബരങ്ങൾ=ഭൂവും ദ്യോവും.

11. ഭരിധാതാവേ=വളരെ വസ്തുക്കളെ സൃഷ്ടിച്ചവനേ. ആസനമൊന്നി നാൽ—ഒരാസനം(കടിപ്രദേശം)കൊണ്ട്.

12. മഖം—ഞങ്ങളുടെ ഈ യാഗം. നന്ദിപ്പു—സന്തോഷിയ്ക്കുന്നു; മേധം (യജ്ഞം) അങ്ങയ്ക്കു പ്രിയമാണ്.

13. ഇടയിലും—ഇടക്കാലത്തും. ത്രാണകൃത്താം—തങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന തായ.

ഇന്ദ്രനെ വാഴ്ത്തണം ദൂരദൂരപ്പുക-
ലിന്നു മുമ്പെന്നു തോന്നുമ്പോൾച്ചമച്ചു ഞാൻ:
പാപം കടത്താൻ വിളിപ്പതുമപ്പൊഴേ,
പാശ്വദ്വയസ്ഥർ നൌഗാമിയെപ്പോലവേ! 14

'സ്വാഹാ' നിറച്ചേൻ കുടത്തിൽ, നിൻപീതിയ്ക്കു,
വീഴ്ത്തുകാരൻ ജലം കോശത്തിലാംവിധം;
നിന്നെ വലംവെച്ചു ചുറും നിരക്കട്ടെ,
നിന്മത്തിനിന്ദ്ര, നൽസ്വാദുറ സോമനീർ! 15

നിന്നെത്തടുക്കാ, പുരുഹൂത, ചുറുമേ
നില്പും മലകളുമാഴമുള്ളാഴിയും:
മിത്രാത്മനാൽക്കെട്ടുത്തല്ലോ, ഭവാനിന്ദ്ര,
ഗത്സ്ഥനാം കുത്തേറുമൂവ്വനെയും! 16

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സ്വത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാത്മ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 17

സൂക്തം 33.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

'മലകളുടെ മടിയിൽനിന്നു, കൊതിയ്ക്കുന്ന വിപാട്ടും ശുതുദ്രിയും, വിമുക്തകളായ രണ്ടു പെൺകുതിരകൾപോലെ ഇമ്പംപൂണ്ടും,

---

14. ദൂരദൂരപ്പുകലിന്നുമുമ്പ്—അതിദൂരസ്ഥമായ പകൽ വന്നു വിഘ്നമുണ്ടാക്കുന്നതിന്നുമുമ്പ്. ചമപ്പു—സ്തോത്രം രചിയ്ക്കുന്നു. അപ്പോഴത്തന്നെയാണ്, പാശ്വദ്വയസ്ഥർ (ഇരുവശത്തും നില്ക്കുന്നവർ) പാപം കടത്തിവിടാൻ ഇന്ദ്രനെ വിളിയ്ക്കുന്നതും; പാശ്വദ്വയസ്ഥർ (നദിയുടെ ഇരുകരയിലും നില്ക്കുന്നവർ) നൌഗാമിയെ (തോണിയിൽ പോകുന്നവനെ) തങ്ങളെയും പുഴ കടത്താൻ വിളിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

15. സ്വാഹാ—സ്വാഹാ എന്നുച്ചരിച്ച്. നിറച്ചേൻ—ഞാൻ സോമനീർ കുടത്തിൽ നിറച്ചു. പീതി=പാനം. വീഴ്ത്തുകാരൻ (വഴിനമ്പലത്തിൽ ആളുകൾക്കു വെള്ളം പകർന്നുകൊടുക്കുന്നവൻ) കുറെ വെള്ളമെടുത്തു, പകർന്നുകൊടുക്കാൻ പറ്റിയ കോശത്തിൽ (ഒരുതരം പാത്രം) നിറച്ചുവെയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

16. മിത്രാത്മനാൽ—സഖാക്കളായ ദേവകൾ അപേക്ഷിച്ചതിനാൽ. ഗത്സ്ഥൻ=കുണ്ടിലിരിയ്ക്കുന്നവൻ. ഊവ്വൻ—ഔവ്വാഗ്നി.

നക്കാനിച്ഛിയ്ക്കുന്ന രണ്ടു തള്ളപ്പൈക്കൾപോലെ ശോഭിച്ചും, കുതിച്ചോടുന്നു. 1

ഇന്ദ്രനാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ട വിടചോദിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങളിരുവരും സമ്മിളിതകളായി, തിരകളാൽ തഴപ്പിച്ചുകൊണ്ടു, രണ്ടു തേരാളികൾ പോലെ, നേരേ സമുദ്രത്തിലെയ്ക്കു പോകയാണു; പ്രഭാവതികളേ, നിങ്ങളിൽ ഒരുവൾ മറ്റവളോടു ചേരുന്നു! 2

ഞാൻ ഉറ്റമാതാവായ സിന്ധുവിനെ പ്രാപിച്ചു—ഞങ്ങൾ മഹതിയും സുഭഗയുമായ വിപാട്ടിന്റെ അടുക്കലെത്തി. കുട്ടിയെ നക്കാൻ രണ്ടു തള്ളപ്പൈക്കൾപോലെ, ഒരേ സ്ഥലത്തെയ്ക്കു പോവുകയാണിവർ!' 3

'ഞങ്ങൾ ഈ വെള്ളത്താൽ തഴപ്പിച്ചുകൊണ്ടു, തമ്പുരാനരുളിയ സ്ഥലത്തെയ്ക്കു പോവുകയാണു; യാത്രയിൽ പിന്തിരിയലില്ല. എന്തിനാണീ വിപ്രൻ നദികളെ വിളിയ്ക്കുന്നതു?' 4

'തരംഗിണികളേ, ഞാൻ സോമത്തിനു പോവുകയാണു; നിങ്ങളുടെ ഓട്ടം ഇത്തിരിനേരത്തെയ്ക്കു നിറുത്തുവിൻ. കുശികന്റെ മകനായ ഞാൻ വലിയ സ്തുതികൊണ്ടു രക്ഷ നേടാൻവേണ്ടി സിന്ധുവിനെ നേരിട്ടു വിളിയ്ക്കുന്നു.' 5

'ഇന്ദ്രനാണു, ഞങ്ങളെ കുഴിച്ചതു: ആ വജ്രപാണി ജലത്തിൽ ചുഴന്നുനിന്ന മേഘത്തെ പിളർത്തി; സവിതാവും ശോഭനഹസ്തനുമായ

സൂക്തം 33.

1. കൊതിയ്ക്കുന്ന—സമുദ്രത്തിലെത്താനിച്ഛിയ്ക്കുന്ന. വിപാട്ടും ശുതുദ്രിയും—രണ്ടു നദികളും. വിമുക്തകൾ=അഴിച്ചുവിടപ്പെട്ട. നക്കാൻ—കുട്ടിയെ. ഈ നദികളുംതന്നെയായിരിയ്ക്കാം, പുരാണങ്ങളിലെ വിപാശയും ശതദ്രുവും.

2. തഴപ്പിച്ചുകൊണ്ടു—പരിസരങ്ങളിൽ സസ്യസമൃദ്ധിവരുത്തിക്കൊണ്ടു. ഒരുവൾ മറ്റവളോടു ചേരുന്നു—പരസ്പരൈക്യംകൊള്ളുന്നു.

3. സിന്ധു—നദി, ശുതുദ്രി.

4. ഇങ്ങനെ സ്തുതിച്ച വിശ്വാമിത്രനോടു നദികളിരുവരും പറയുന്നു: തമ്പുരാൻ—ഇന്ദ്രൻ. നദികളെ—ഞങ്ങളെ.

5. വിശ്വാമിത്രന്റെ മറുപടി:

തമ്പുരാൻ ഞങ്ങളെ കൊണ്ടുപോയി. തന്റെ അരുളപ്പാടിനാലാണ്, വെള്ളം നിറഞ്ഞ ഞങ്ങൾ പോകുന്നത്. 6

ഇന്ദ്രന്റെ ആ വിരകർമ്മം—മേഘത്തെ ഛേദിച്ചത്—എന്നെന്നും വർണ്ണനീയമാകുന്നു. ചുഴന്നുകൂടിയവരെയും വജ്രംകൊണ്ടു വധിച്ചു. അതിനാൽ തണ്ണീരുകൾ സ്ഥാനം തേടി പോയ്ത്തുടങ്ങി. 7

സ്തോതാവേ, ഭവാൻ കൊട്ടിഘോഷിച്ചുവല്ലോ, ആ വാക്കു മറക്കരുത്: മേലിലെ യുഗങ്ങളിൽ, ഉക്ഥം ചമയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ ഞങ്ങളിൽ വന്നുകൊൾക; ഇപ്പോൾ ഞങ്ങളെ ആണുങ്ങളാക്കരുത്; ഭവാനു നമസ്കാരം!' 8

'സഹോദരിമാരേ, സ്തോത്രക്കാരന്റെ വാക്കു നിങ്ങൾ കേൾക്കുകതന്നെ വേണം: അകലത്തുനിന്നു, വണ്ടിയും തേരുമായി നിങ്ങളെ പ്രാപിച്ചിരിയ്ക്കയാണ്, ഞാൻ; നദികളേ, നിങ്ങൾ നന്നായി താഴുവിൻ, കരകൾ സുഗമങ്ങളാക്കുവിൻ, വെള്ളം അച്ചുതണ്ടിന്റെ താഴേ നിൽക്കുവിൻ!' 9

'സ്തോതാവേ, താങ്കൾ പറഞ്ഞതു ഞങ്ങൾ കേൾക്കാം: വണ്ടിയും തേരുമായി ദൂരത്തുനിന്നു വന്നിരിയ്ക്കയാണല്ലോ, താങ്കൾ. മുലകൊടുക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയെന്നപോലെയും, പുരുഷനെപ്പുണരാൻ ഒരു യുവതിയെന്നപോലെയും ഞങ്ങൾ താങ്കൾക്കുവേണ്ടി, താങ്കൾക്കുവേണ്ടി കുനിയാം!' 10

---

6. നദികൾ: സവിതാവ്=ജഗൽപ്രേരകൻ. കൊണ്ടുപോയി—സമുദ്രം നിറയ്ക്കാൻ. തന്റെ—അദ്ദേഹത്തിന്റെ.

7. ചുഴന്നുകൂടിയവർ—പ്രതിബന്ധകാരികളായ അസുരന്മാർ.

8. കൊട്ടിഘോഷിച്ചുവല്ലോ—ഞങ്ങളെ കേമമായി സ്തുതിയ്ക്കുകയും. മറവും ചെയ്തുവല്ലോ. ആണുങ്ങളാക്കരുത്—ഏറെ സംസാരിപ്പിയ്ക്കരുത്. ഭവാനു നമസ്കാരം—പോയ്ക്കൊൾക എന്നു സാരം. സ്ത്രീകൾ പ്രകൃത്യാ മിതഭാഷിണികളാണ്.

9. സ്തോത്രക്കാരൻ—ഞാൻ. വെള്ളം അച്ചുതണ്ടിന്റെ കീഴ്ഭാഗംവരെയേ ഉള്ളൂ എങ്കിൽ, വണ്ടിയും തേരും കൊണ്ടുപോകാമല്ലോ. ഇതു വിശ്വാമിത്രവാക്യമാണ്.

10. നദികൾ: താങ്കൾക്കുവേണ്ടി എന്നതിന്റെ ആവർത്തനം ആദരദ്യോതകമാകുന്നു. കുനിയാം=കുമ്പിടാം, താഴാം.

'എന്നാൽ ഭരതർ നിങ്ങളെ കടക്കും—നിങ്ങൾ സമ്മതിച്ചതു കൊണ്ടും, ഇന്ദ്രനാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ടതാകകൊണ്ടും, സംഘം മാടുകളെ കടത്തും: പോയ്ക്കൊള്ളാൻ മുമ്പ് അനുജ്ഞ തന്നുവല്ലോ; യജ്ഞാഹ്കളായ നിങ്ങളെ ഞാൻ വഴിപോലെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു.' 11

ഭരതർ മാടുകളോടുകൂടി കടന്നു. വിപ്രൻ വഴിപോലെ നദികളെ സ്തുതിച്ചു:—'നിങ്ങൾ അന്നവും നല്ല ധനവും ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു തോടുകളെ തഴപ്പിയ്ക്കുവിൻ—അവയെ നിറയ്ക്കുവിൻ! ഇനി, വേഗത്തിൽ പോയ്ക്കൊള്ളുവിൻ. 12

ഓളം കയറുകളുടെ താഴേ പോകട്ടെ; വെള്ളം കടിഞ്ഞാണുകളെ തൊടരുത്; ദുഷ്ടതയും ദുരിതവുമില്ലാത്ത ദുർഘ്ഷമാരേ, നിങ്ങൾ പൊങ്ങിക്കളയരുതേ!' 13

സൂക്തം 34.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

ഇന്ദ്രൻ പുരന്ദരൻ ഖ്യാപകാത്മൻ പരാ—
സ്കന്ദി മഹസ്സാൽ വളർത്തീ, പകലിനെ;
വാഴ്ത്തലിൽത്തോഷാൽത്തിരുമെയ് തടിയ്ക്കയാൽ
വാനാഴി രണ്ടും നിറച്ചു, ബഹുവായുധൻ! 1

---

11. വിശ്വാമിത്രൻ: ഭരതന്മാർ—ഭരതഗോത്രക്കാർ, ഞങ്ങൾ. സംഘം—എന്റെ ആളുകൾ.

13. കയറുകൾ—മാടുകളുടെ. പൊങ്ങിക്കളയരുതേ—ഞങ്ങൾ അക്കരയിലെത്തുന്നതിനു മുമ്പ്.

സൂക്തം 34.

1. ഖ്യാപകാത്മൻ—തന്റെ മഹിമയെ പ്രഖ്യാപിയ്ക്കുന്ന ധനങ്ങളോടുകൂടിയവൻ; സമ്പത്സമൃദ്ധികൊണ്ടറിയാം, തന്റെ മഹിമ. പരാസ്കന്ദി=ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്നവൻ, ഹനിയ്ക്കുന്നവൻ. പൂർവാർദ്ധം ഇന്ദ്രന്റെ സൂര്യാത്മകത്വത്തെ വ്യഞ്ജിപ്പിയ്ക്കുന്നു. ബഹുവായുധൻ=വളരെ ആയുധമുള്ളവൻ.

കെല്പറ്റ പൂജ്യനാമങ്ങയെ വണ്ണിച്ചു,
ഹൃൽപ്രേരിതമൊന്നു ചൊൽവനു,ന്നാത്മി ഞാൻ:
മുൻനടക്കുന്നവനല്ലോ, ഭവാനിന്ദ്ര,
വൃന്ദാരകക്കും മനുഷ്യവൃന്ദത്തിനും! 2

ഇന്ദ്രൻ തട്ടുത്തു, വൻചെയ്തിയാൽ വൃത്രനെ;–
ക്കൊന്നു, മായാപരന്മാരെ നിവാരകൻ;
കാടനെക്കാംക്ഷയാ തോഠം വെട്ടി വീഴിച്ചു;
കാട്ടീ പുറത്തു,ല്ലിലുഠംപ്പെട്ട ഗോക്കളെ! 3

വിൺ നല്ലമിന്ദ്രനുണ്ടാക്കീ പകലിനെ;
വെന്നു, സൈന്യത്തെയമത്തംഗിരോയുതൻ;
മത്സ്യനുവേണ്ടി വിളങ്ങിച്ചു സൂയ്മനെ;
മെത്തിയ പോരിനു നേടീ വെളിച്ചവും! 4

ഇന്ദ്രൻ കടന്നാൻ, നരൻപോലെ യോധക്കു
കുന്നിച്ച കോപ്പുമായ്, മെത്തിയ ഹിംസ്രരിൽ;
ചൊല്ലിവിട്ടാൻ, സ്തുതിപ്പോന്നീയുഷസ്സിനെ;–
യുല്ലസിപ്പിച്ചാനി,തിനു വെളപ്പിതും! 5

വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, വമ്പാളുമീയിന്ദ്രന്റെ
വായ്പുറവയാം വളരെ നൽചെയ്തികഠം:
മാപാപികളെച്ചതച്ചാൻ കരുത്തിനാൽ,
മായയാൽ ദസ്യുക്കളേയുമരിന്ദമൻ! 6

---

2. പ്രത്യക്ഷവചനം: ഹൃൽപ്രേരിതമാമൊന്നു—ഹൃദയത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട ഒരു സ്തുതി.

3. മായാപരന്മാർ—അസുരന്മാർ. നിവാരകൻ—പരപ്രഹാരങ്ങളെ തടുക്കുന്നവൻ. കാടൻ—ഗോക്കളെ അപഹരിച്ചു വനങ്ങളിൽ ഒളിച്ചു നടന്ന അസുരൻ. കാംക്ഷയാ—ശത്രുവധാഭിലാഷത്താൽ. അങ്ങനെ അല്ലിലുഠംപ്പെട്ട (രാത്രിയിൽ തിരോഹിതകളായ) ഗോക്കളെ പുറത്തുകാട്ടീ, വീണ്ടുകൊണ്ടുപോന്നു.

4. സൈന്യം—ശത്രുസേന. അമത്ത്—കീഴടക്കി.

5. നരൻപോലെ—ഒരു മനുഷ്യൻ പൊരുതാൻ പോകുന്നതുപോലെ. യോധക്കു—പടയാളികഠംക്കു കൊടുക്കാൻ. മെത്തിയ—യുദ്ധോത്സാഹത്താൽ തഴച്ച. ഹിംസ്രർ=ദ്രോഹികഠം. ഇത്—ഉഷസ്സ്. വെളപ്പിതും (ഈ വെളപ്പ്) ഉല്ലസിപ്പിച്ചാൻ—തന്റെ തേജസ്സുകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

6. വായ്പുറവ=മഹത്തുക്കഠം.

കുന്നിച്ച പോരാൽദ്ധനം നല്കി, വാഴ്ത്തവോ-
ക്കിന്ദ്രൻ, സതാംപതി, മത്തേന്ദ്രിഷ്ടപൂരകൻ;
ഇച്ചെയ്തികളെ യഷ്ടാവിൻ ഗൃഹത്തിൽവെ-
ച്ചുച്ചൈഃ സ്തുതിച്ചുപാടുന്നു, മേധാവികൾ! 7

കെല്പേകുമിന്ദ്രനെ,ജജിഷ്ണുവെ, വിണ്ണിലും
തുപ്പയസ്സിങ്കലും വാഴും വരേണ്യനെ,
വാനാഴിയന്തരിക്ഷങ്ങൾ പകുത്തേകി-
യോനെശ്ശരിയ്ക്കുനമോദിപ്പു, വാഴ്ത്തികൾ! 8

നല്കി,യശ്വങ്ങളെ; നല്കി, ദിനേശനെ;
നല്കി,യിന്ദ്രൻ പുരുഭോഗ്യയാം ഗോവിനെ;
നല്കി, പൊന്നിനുതൽ; ദസ്യുക്കളെക്കൊന്നു
നന്നായി രക്ഷിച്ചിതായ്വണ്ണങ്ങളെ! 9

നല്കി, സസ്യങ്ങളെയിന്ദ്രൻ ദിനത്തെയും;
നല്കി, വൃക്ഷങ്ങളെയന്തരിക്ഷത്തെയും;
കീറി, മേഘത്തെ; വലച്ചു രിപുക്കളെ;-
പ്പാരാതടക്കി,യെതിർത്ത കരുത്തരെ! 10

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 11

---

7. പോരാൽ—യുദ്ധംകൊണ്ടു ധനം നേടി സ്തോതാക്കൾക്കു കൊടുത്തു.

8. കെല്പേകും—ദുർബ്ബലർക്കു (യാചിച്ചാൽ) ബലം കൊടുക്കുന്ന. തുപ്പയസ്സ്—ദിവ്യജലം. പകുത്തേകിയോനെ—അവിടങ്ങളിലെ നിവാസികൾക്ക്. അനുമോദിപ്പു—ഇന്ദ്രനെ മോദിപ്പിച്ചു, തങ്ങളും മോദിയ്ക്കുന്നു.

9. മരുത്തുകൾക്ക് അശ്വങ്ങളെ നല്കി; ലോകത്തിനു സൂര്യനെ; യജ്ഞപ്രവൃത്തർക്കു ഗോവിനെ; അത്രികൾക്കു പൊന്നിനുതൽ (സുവർണ്ണമയമായ ധനം).

10. ഉപഭോക്താക്കൾക്കു സസ്യങ്ങളെയും ആയുസ്സിന്നുയത്തിനു ദിവസങ്ങളെയും നല്കി യജ്ഞത്തിനു വൃക്ഷങ്ങളെയും, സഞ്ചരിപ്പാൻ അന്തരിക്ഷത്തെയും നല്കി.

സൂക്തം 35.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

വായു നിയുത്തുക്കളെപ്പോലെ, തേരിനു
നീയാ ഹരികളെപ്പൂട്ടി നിന്നൊങ്ങളിൽ
വന്നനുജ്ഞാതനായ്സ്സോമം നുകർന്നാലു:-
മിന്ദ്ര, തേ സ്വാഹാ തരാ,മെങ്ങഠം മത്തിനായ്! 1

പൂട്ടിനിത്താം, പുരുഹൂതന്റെ തേർമുന്നി-
ലോട്ടത്തിനാശ്രൂഹയ്യശ്വദ്വയത്തെ ഞാൻ:
കൊണ്ടുവരട്ടെ,യതെല്ലാവിഭവവും
കൊണ്ടു നിറഞ്ഞൊരീ യജ്ഞത്തിലിന്ദ്രനെ! 2

ശത്രുഭീ പോക്കും യുവാക്കണാശ്വങ്ങളെ-
യെത്തിച്ചഴിച്ചുവിടുകിൽ തിന്നുവാൻ;
അന്നവാൻ വഷ്ടി നീയൊത്ത പൊരിയവി-
ലനുഹം ഭക്ഷിയ്ക്ക; രക്ഷിയ്ക്ക, കമ്മിയെ! 3

മന്ത്രണ പൂട്ടുവൻ, പോരിൽത്തുണയ്ക്കുന്ന
മന്ത്രയോക്തവ്യരാം നിൻദ്രുതാശ്വങ്ങളെ
നന്നായറിഞ്ഞു,റപ്പേറും സുഖത്തേരിൽ
വന്നാലുമിന്ദ്ര, സോമത്തിനു സൂരി നീ! 4

സൂക്തം 35.

1. നിയുത്തുക്കഠം എന്ന പെൺകുതിരകളത്രേ, വായുവിന്റെ തേർ വലിപ്പാൻ. നിന്ന°—ഇത്തിരിനേരം നിന്നിട്ട്, പിന്നെ തേരിൽ കേറി. അനുജ്ഞാതനായ്—ഞങ്ങളുടെ അനുമതിയ്ക്കുശേഷം. തേ=അങ്ങയ്ക്ക°.

2. ആശ്രുഹരിശ്വദ്വയം=ശീഘ്രഗാമികളായ ഹരികളെന്ന രണ്ടു കുതിരകഠം. ഓട്ടത്തിന°—തേർ വലിച്ച° ഓടാൻ. അത°—രഥം.

3. യുവാക്കണാശ്വങ്ങഠം=യുവാക്കളായ ചെംകുതിരകഠം. എത്തിച്ച°—കൊണ്ടുവന്ന°. ഒത്ത—സമാനരൂപമായ, ഒരേ മട്ടിലുള്ള.

4. മന്ത്രണ=മന്ത്രംകൊണ്ട°. മന്ത്രയോക്തവ്യർ=മന്ത്രംകൊണ്ടു പൂട്ടാവുന്നവ. സുഖത്തേർ=നല്ല ദ്വാരങ്ങളുള്ള രഥം. സോമത്തിനു—സോമം കുടിപ്പാൻ.

അന്യയഷ്ടാക്കഠം സുഖിപ്പിയ്ക്കാലാ, പുറം
മിന്നും വൃഷാക്കളാം നിന്റെ ഹരികളെ:
വിദ്ധതം മുമ്പേ വരികിങ്ങു; ഞങ്ങഠം തേ
തൃപ്തി വരുത്താം, പിഴിഞ്ഞ സോമങ്ങളാൽ! 5

സോമമിതാ, തവ: വന്നാലുമിങ്ങിതു
കാമം നുകന്നാലു,മുള്ളം തെളിഞ്ഞു നീ—
വാരുറുതാമീ മഖത്തിലിരുന്നിന്ദ്ര,
നീരിതെമ്പാടും നിറയ്ക്ക, തൃക്കുക്ഷിയിൽ! 6

ദർഭ വിരിച്ചു, പിഴിഞ്ഞു സോമം തവ;
നൽപ്പൊരി തീർത്തു, ഹരികഠംക്കു തിന്നുവാൻ;
ഇങ്ങിരിയ്ക്കും പുരുസ്തുത്യൻ മരുദ്വൃത-
നങ്ങയ്ക്ക തന്നു, ഹവിസ്സിന്ദ്ര, വഷ്ടക. 7

നേതാക്കളമ്മി, തണ്ണീരുമൊന്നിച്ച തേ
പാൽ തുകിയുണ്ടാക്കിനാരീ,യിനിപ്പുനീർ:
സപ്തസ്തുതി കേട്ടു വന്നിന്ദ്ര, നുകന്നാലു-
മുഠത്തെളിവോടിതു സുന്ദരൻ സൂരി നീ! 8

ഏവരെക്കൊണ്ടാടി സോമത്തിലിന്ദ്ര, നീ;-
യേവർ നിന്നെ വളത്താരേ;വർ നിന്റെയായ്;
ആ മരുത്തുക്കളൊത്തിന്ദ്ര, കൊതിയൊടി-
സ്സോമം കുടിയ്ക്ക, നീയഗ്നിതൻ നാക്കിനാൽ! 9

ഞെക്കിപ്പിഴിഞ്ഞതു സേവിയ്ക്കുകിന്ദ്ര, നീ;-
യഗ്നിനാക്കാലോ കുടിയ്ക്ക, യഷ്ടവ്യ, നീ;

---

5. അന്യയഷ്ടാക്കഠം (മറ്റയാഗകർത്താക്കഠം) സുഖിപ്പിയ്ക്കാലാ—ഞങ്ങഠംതന്നെ വേണം, സുഖിപ്പിയ്ക്കുക. മുമ്പേ—മറ്റുള്ളവർ വരുന്നതിന്നുമുമ്പ്.

6. കാമം—ധാരാളം. വാരുറുത്—സമൃദ്ധം.

7. നൽപ്പൊരി=നല്ല പൊരിയവിൽ. ഇങ്ങ്—ദർഭവിരിപ്പിൽ.

8. ഇനിപ്പുനീർ—മാധുര്യമുള്ള സോമരസം. സപ്തസ്തുതി=തന്നെക്കുറിച്ചുള്ള സ്തുതി. സൂരി—കർമ്മാഭിജ്ഞൻ.

9. സോമത്തിൽ കൊണ്ടാടി—സോമഭാഗം ഏറ്റെടുത്തി. എന്നർത്ഥം. വളത്താർ—യുദ്ധത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. നിന്റെയായ്=ഭവദീയർതന്നെയായ്, നാക്ക്—ജ്വാല.

അധ്വര്യ്വോ ഹോമകാരനോ കൈക്കൊണ്ട
ശ്രുഭ്രമാം ഹവ്യാംശമുണ്ണുക, ശക്ര, നീ! 10
ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സപ്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 11

സൂക്തം 36.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

എന്നുമെന്നും മരുത്സംഗമപ്രാർത്ഥി നീ
നന്നായ് ഗ്രഹിയ്ക്ക, ധനാർത്ഥമിസ്സോമനീർ:
വായ്ക്കും, പിഴിഞ്ഞാൽപ്പിഴിഞ്ഞാലവിസ്സിനാൽ,
ശ്ലാഘ്യകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടേറ്റം പുകഴ്ന്നവൻ! 1
ഇന്ദ്രൻ മഹാൻ വൃഷപവ്വാവു മത്തനാടി,
മുൻനാൾകളിൽത്തുത്തമായ സോമത്തിനാൽ;
അമ്മികൾകൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞ സുവഷ്ടിയാ-
മിമ്മന്ത്രനീരിന്ദ്ര, വാങ്ങിക്കുടിയ്ക്ക, നീ! 2
ഇന്ദ്ര, ഭവാനു മുല്പാടേ പിഴിഞ്ഞതാ-
ണിസ്സോമമെല്ലാം: കുടിയ്ക്ക, തടിയ്ക്ക, നീ;

---

10. സേവിയ്ക്ക—കുടിച്ചാലും. കൈക്കൊണ്ട—അങ്ങയ്ക്കു തരാൻ കയ്യിലെടുത്ത.

സൂക്തം 36.

1. മരുത്സംഗമപ്രാർത്ഥി=മരുത്തുക്കളുടെ സംഗമം (കൂടിച്ചേരൽ) ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നവൻ. ഗ്രഹിയ്ക്ക=സ്വീകരിച്ചാലും. ധനാർത്ഥം—ഞങ്ങൾക്കു ധനമുണ്ടാവാൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം. പിഴിഞ്ഞാൽപ്പിഴിഞ്ഞാൽ—സോമം പിഴിയുമ്പോളൊക്കെ. അവിസ്സ്=ഹവിസ്സ്.

2. വൃഷപവ്വാവ്—ഫലവർഷികളായ കാലാവയവങ്ങളോടു(വർഷാദി ഋതുക്കളോടു)കൂടിയവൻ; കാലസ്വരൂപനെന്നർത്ഥം. സുവഷ്ടി—സ്വർഗ്ഗാദിഫലങ്ങളെ പെയ്തുകൊടുക്കുന്നത്. മന്ത്രനീർ—മന്ത്രം ജപിയ്ക്കപ്പെട്ട സോമരസം.

ഇന്ദ്ര, നൃത്യഹ, മൻസോമം നകൻ്നപോ-
ലിന്നും കുടിയ്ക്കുക, നവ്യനവ്യൻ ഭവാൻ! 3

പോരിലമത്തുവോൻ കൈകഥം കൊട്ടുന്നവൻ
പാരിപ്പു, ധ്വൻ്നവാമുഗ്രതേജസ്സിനെ;
പാരിങ്കലുമൊതുങ്ങാറില്ല, തൃസ്സോമ-
നീരാൽ മദം കൊഥംകെ ഹര്യശ്വനീ മഹാൻ! 4

വായ്ക്കുന്നു, വീയ്ക്കത്തിനിന്ദ്രനഗ്രൻ മഹാൻ;
വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, കവികളാൽ വഷ്കൻ;
ഭക്ഷ്യമിസ്സേവ്യനു നല്കുന്നു, ധേനുക്കഥം;
ദക്ഷിണയായും ഭവിപ്പിത,നേകകഥ! 5

കൂറാൽഗ്ഗമിയ്ക്കും നദികഥൻതൻ തോയങ്ങഥം
തേരാളർപോലെത്തുമല്ലോ, പയോധിയിൽ;
ഇത്ഥ,മീ വാനിനെക്കാഥംപ്പോരുമിന്ദ്രനെ-
ത്തൃപ്തിപ്പെടുത്തു,മൊരിത്തിരി സോമനീർ. 6

ആഴിയിൽച്ചേരാൻ കൊതിയ്ക്കും നദികഥംപോ-
ലാ,മുകളിന്നുന്ന സോമനീർ തീക്കുവാൻ
വള്ളി പിഴിഞ്ഞ,തിൻ ധാരയാൽശ്ശുദ്ധമാ-
യുള്ള കയ്യാൽ വെടുപ്പാക്കുന്നു, തേനിനെ! 7

---

3. നവ്യനവ്യൻ— അതിനവീനൻ. ആദരാതിശയത്താലാണ്, ഇന്ദ്രപദാവൃത്തി.

4. അമത്തുവോൻ—ശത്രുക്കളെ. കൈകഥം കൊട്ടുന്നവൻ—ശത്രുക്കളെ യുദ്ധത്തിനു കൈകൊട്ടിവിളിയ്ക്കുന്നവൻ. ധ്വൻ്ന=ധഷ്കം. പാരിപ്പു—എങ്ങും പ്രസരിപ്പിയ്ക്കുന്നു. പാരിങ്കലും—പരപ്പേറിയ ഭൂമിയിൽപ്പോലും.

5. വീയ്ക്കത്തിന്— വീയ്ക്കം പ്രകടിപ്പിയ്ക്കാൻ. ഭക്ഷ്യം — ക്ഷീരാദി. അനേകകഥം—വളരെ ധേനുക്കഥം, ദക്ഷിണയായും ഭവിയ്ക്കുന്നു; ഇദ്ദേഹത്താൽ ദാനംചെയ്യപ്പെടുന്നു.

6. കൂറാൽ—സമുദ്രപ്രേമത്താൽ. എത്തുമല്ലോ—എത്തി പയോധിയെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുമല്ലോ. ഇത്ഥം (ഇപ്രകാരം) ഒരിത്തിരി സോമനീർ വാനിനെക്കാഥം പോരും (അന്തരിക്ഷത്തെക്കാഥം വലുപ്പമുള്ള) ഇന്ദ്രനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നു. അല്പജലവും സമുദ്രത്തെ പ്രീണിപ്പിയ്ക്കും; അതുപോലെ, അല്പസോമം ഇന്ദ്രനെയും തൃപ്തനാക്കും.

7. വള്ളി—സോമലത. തേൻ— മധുരമായ സോമരസം.

ഇന്ദുനീരിൻ കയമാണിവനെറ വയ;-
റിന്ദ്രനണയുന്നു, മുസ്സവനങ്ങളിൽ;
വൃത്രാരി ഭക്ഷ്യങ്ങം മുല്പാടശിയ്ക്കയാ-
ലത്രേ വിഭജിച്ചു, സോമരസങ്ങളെ! 8

ഇങ്ങാശു കൊണ്ടുവരികാ,ർ വിലക്കുവാ?-
നെങ്ങംക്കറിയാം; വസൂത്തമസ്വാമി, നീ;
ഇന്ദ്ര, നിൻതൃക്കയ്യിലുള്ള മഹാധനം
തന്നരുളേണ,മെങ്ങൾക്കു ഹര്യശ്വ, നീ! 9

ഇന്ദ്ര, മഘവ,ന്നൃജീഷിൻ, ശ്രുഭഹനോ,
തന്നരുംകെ,ങ്ങൾക്കു കാമ്യം ബഹുധനം;
നൂറാണ്ടു വെയ്ക്കുകെ,ങ്ങൾക്കു ജീവിയ്ക്കുവാൻ;
ഭൂരിവീരന്മാരെയും തരികിന്ദ്ര, നീ! 10

ഞങ്ങം വിളിയ്ക്കുന്നു, കേംക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സ്വത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 11

സൂക്തം 37.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഇന്ദ്രനേ, ഞങ്ങം വൃത്രന്റെ വധത്തിനുള്ള കെല്പിനും
പടയെപ്പേത്തമത്താനുമേപ്പെട്ടുത്തട്ടെ,യങ്ങയെ! 1

---

8. ഇന്ദുനീരിന്റെ (സോമരസത്തിന്റെ) ഒരു കയമാണ്, ഇന്ദ്രന്റെ വയർ; അതിൽ വളരെ നീർ ഒരുങ്ങും. മുസ്സവനങ്ങം=മൂന്നു സവനങ്ങം. വിഭജിച്ചു—മധ്യാഹ്നസവനത്തിൽ ദേവന്മാക്കു വീതിച്ചുകൊടുത്തു.

9. കൊണ്ടുവരിക—ധനം. ആർ വിലക്കുവാൻ—ആരും തടുക്കില്ല. വസൂത്തമസ്വാമി—മികച്ച ധനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥൻ.

10. എങ്ങൾക്കു ജീവിയ്ക്കുവാൻ നൂറാണ്ടു വെയ്ക്കുക—ഞങ്ങളെ ശതായുസ്സുകളാക്കിയാലും. വീരന്മാർ—പുത്രന്മാർ.

സൂക്തം 37.

1. ഇന്ദ്രനേ—ഹേ ഇന്ദ്ര. പട—ശത്രുസൈന്യം.

ഇന്ദ്ര, നിൻതിരുവുള്ളത്തെ,ത്തിരുനോട്ടത്തെയും സമം
ഇങ്ങോട്ടാക്കട്ടെ, യജ്ഞത്തിൽ സ്തോത്രം ചൊൽവോർ ശതക്രതോ!
ഇന്ദ്ര, നിൻതിരുനാമങ്ങളെല്ലാച്ചൊല്ലുകംകൊണ്ടുമേ
യാചിയ്ക്കും, ഞങ്ങളം മേനിക്കാരോടെതിക്കേശ്ശതക്രതോ! 3
പൂജിപ്പൂ, ഞങ്ങളപരിമേയതേജസ്സുമേതനെ,
മനുഷ്യരെബ്ബഹുരിപ്പോനെ,പ്പുരുസ്തുതനെ,യിന്ദ്രനെ! 4
ഞാനിന്ദ്രനെ വിളിയ്ക്കുന്നേൻ, വൃത്രസംഹരണത്തിനും,
യുദ്ധങ്ങളിൽദ്ധനം കിട്ടുവാനുമായ്പ്പുരുഹൂതനെ! 5
യുദ്ധങ്ങളിലമത്താലും, ഭവാനിന്ദ്ര, ശതക്രതോ,
ഞങ്ങളങ്ങയൊടത്ഥിപ്പൂ, വൃത്രനെക്കൊലചെയ്യുവാൻ! 6
സ്വത്തിൽ,പ്പടപുറപ്പാടിൽ,പ്പോർ വെൽവോരിൽ,ബ്ബലത്തിലും
ഞെളിച്ചിലേവക്കു;വരെക്കീഴമത്തേണ,മിന്ദ്ര, നീ! 7
ഉണർവുറവു കരുത്തോടേ തിളങ്ങും സോമനീരിനെ
കുടിയ്ക്ക, നീ ഞങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കിന്ദ്ര, ശതക്രതോ! 8
ഇന്ദ്ര, നിൻപഞ്ചവർഗ്ഗത്തിനുള്ള കെല്പുകളേവയോ,
ഭവദീയങ്ങളവ മേ കൈവരാവൂ, ശതക്രതോ! 9
അങ്ങെത്തട്ടെ,യനല്പാന്നം; നല്കുക, നീ ദുസ്തരം ധനം;
ഞങ്ങളിന്ദ്ര, തഴപ്പിയ്ക്കാം, ഭവാനുടെ കരുത്തിനെ! 10
വജ്രിൻ, വരിക, ചാരത്തോടൂരത്തോനിന്നു ശക്ര, നീ—
ഉയർന്ന നിന്നുലകിൽനിന്നിങ്ങെഴുന്നള്ളുകി,ന്ദ്ര, നീ! 11

---

2. സമം—ഒരുപോലെ.

3. നാമങ്ങളം=പേരുകളം, അഥവാ ബലങ്ങളം. ചൊല്ലുകളം—സ്തുതികളെ. മേനിക്കാർ—ഗർവ്വിഷ്ഠരായ ശത്രുക്കളം.

5. വൃത്രസംഹരണം=വൃത്രവധം. വിളിയ്ക്കുന്നേൻ—സോമപാനത്തിന്ന്. ധനം—ശത്രുവിജയംകൊണ്ട്.

6. അമത്താലും—ശത്രുക്കളെ.

7. പോർ വെല്വോർ—ശൂരയോദ്ധാക്കളം. ഞെളിച്ചിൽ—ഡംഭ്.

9. പഞ്ചവർഗ്ഗം—ദേവഗന്ധർവ്വപിതൃക്കളം അസുരരക്ഷസ്സുകളും. ഭവദീയങ്ങളം—ഭവാന്റെതന്നെയാണുല്ലോ, ആ കെല്പുകളം.

10. അങ്ങ്—ഭവാന്റെ അരികിൽ. തഴപ്പിയ്ക്കാം—ഹവിസ്സുകളംകൊണ്ട്.

11. ഉയർന്ന നിന്നുലക്—സ്വർഗ്ഗം.

സൂക്തം 38.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.
(കാകളി.)

'തച്ചൻകണക്കേ മിനുക്കു സ്തവത്തെ നീ;-
യശ്ശം ഭരം വഹിച്ചോട്ടുന്നതിൻവിധം
ചേണുറ്റതാം പ്രിയമേപ്പെട്ടനുഷ്ഠിച്ചു
കാണാവു, സന്മതി ഞാനക്കവികളെ!' 1

ചോദിയ്ക്കു, നാഥരോടക്കവിസംഭവം:
ചേതോയമാൽത്തീർത്തു, വിണ്ണസ്സുകൃതികശ്ശം;
ചിത്തവേഗത്തൊടെത്തട്ടേ, ഭവാങ്കലീ-
യധ്വരേ ചൊല്ലുന്ന വർദ്ധകഗീതികശ്ശം! 2

ഗോപ്യമിങ്ങെങ്ങുമേ ചെയ്കു, ധനത്തിനായ്-
ക്കോപ്പണിയിച്ചി,ടചേന്ന ഭൂദ്യോക്കളെ
അദ്രികശ്ശം കൊണ്ടളന്നു,മ്മഹോർവികളെ
നിർത്തി,യതിക്കുള്ളിൽ; നാട്ടി,യൂന്നുമവർ! 3

തേരിൽ വാഴ്വോനെച്ചമയിച്ചു, സർവ്വരും:
തേജസ്സുടുത്തു ചരിപ്പൂ, സ്വയംപ്രഭൻ;

സൂക്തം 38.

1. യജമാനൻ സ്തോതാവിനോട് പറയുന്നു: തച്ചൻകണക്കേ—ആശാരി മരത്തിനു മിനുസം വരുത്തുന്നതുപോലെ. പ്രിയം—ഇന്ദ്രനു പ്രീതികരമായ കർമ്മം. സന്മതി—വിശുദ്ധമനസ്കൻ. കവികശ്ശം—മുമ്പു യജ്ഞമനുഷ്ഠിച്ചു ദേവത്വം പ്രാപിച്ചവർ. ഞാൻ സ്വർഗ്ഗവാസം ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നു എന്നർത്ഥം.

2. ഇന്ദ്രനോട് നേരിട്ട്: അക്കവികളുടെ ഉൽപത്തിയും മറ്റും ഭവാൻ നാഥരോട് (ഗുരുനാഥന്മാരോട്) ചോദിച്ചാലും: ആ സുകൃതികശ്ശം സ്വർഗ്ഗം തീർത്തു (സ്വർഗ്ഗവാസം നേടിയതു) ചേതോയമ(മനസ്സംയമ)ത്താലാകുന്നു. വർദ്ധകഗീതികശ്ശം=വളർത്തുന്ന പാട്ടുകശ്ശം, സ്തുതികശ്ശം.

3. ഗോപ്യം—രഹസ്യകർമ്മങ്ങശ്ശം. കോപ്പണിയിച്ച്—ഭൂമിയെ ഓഷധികശ്ശംകൊണ്ടും ദ്യോവിനെ ദേവകളെക്കൊണ്ടും അലംകരിച്ച്. അമ്മഹോർവികളെ—മഹതികളും ഉർവി(വിശാല)കളുമായ ഭൂദ്യോക്കളെ. അവർ—കവികശ്ശം.

പ്രേരകനാം വൃഷാവിൻെറയത്തുത്തനാ
വാരുറവതേ! വാഴ്വു, വിശത്രുപൻ ജലേ! 4

മൂത്തവനായ ചിരന്തനൻ വഷ്കൻ
തീർത്തതല്ലോ, പെരുതാമിക്കുളിർജലം;
തുംഗാഭയഷ്ട സ്തുതികളാൽക്കൈക്കൊൾവു,
നിങ്ങൾ വിൺ താങ്ങുമിരുപുരാന്മാർ ധനം! 5

നിങ്ങൾ പുരാന്മാർ മഖത്തിൽച്ചമയിപ്പു,
തിങ്ങിയ വാരുറവ മുസ്സവനങ്ങളെ:
അങ്ങു വരില്ലയോ! കണ്ടേൻ, ക്രതുവിതിൽ
തപംഗൽപ്രകാശരാം ഗന്ധവ്വരെ ഹൃദി. 6

ഈ വൃഷാവിനെവർ ധേനുനാമാഢ്യയാം
ഗോവിങ്കൽനിന്നുസ്സുഭോജ്യം കറന്നുവോ;
നവ്യാസുരക്കെല്പുടുത്തഥ മായയാ
സവ്യക്തി ചേത്താരിവങ്കലളനാവർ! 7

എണ്ണമാരി,സ്സവിതാവാകുമെന്നുടെ
പൊന്നൊളി?-യേവനിതിനെബ്ഭജിയ്ക്കുമോ;

---

4. തേരിൽ വാഴ്വോനെ—രഥസ്ഥനായ ഇന്ദ്രനെ. സവ്വരും—കവികളെല്ലാവരും. വാരുറവതേ—മഹത്തുതന്നെ. ജലേ വാഴ്വു—വരുണരൂപനായി വെള്ളത്തിൽ വസിയ്ക്കുന്നു.

5. മൂത്തവൻ—വയസ്സേറിയവൻ. തുംഗാഭയഷ്ട്യസ്തുതികം=ശോഭയേറിയ യഷ്ടാവിൻെറ സ്തുതികം. ധനം കൈക്കൊൾവു—ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ കയ്യിൽ വെയ്ക്കുന്നു. നിങ്ങൾ—ഇന്ദ്രവരുണന്മാരോടു പറയുന്നതാണിത്: ഇരുപുരാന്മാർ=രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ.

6. തിങ്ങിയ—വിഭവങ്ങൾ നിറഞ്ഞ. വാരുറവ=വിശാലങ്ങളായ. ചമയിപ്പു—മൂന്നു സവനങ്ങൾക്കും ഒരലങ്കാരമാണ്, നിങ്ങളുടെ സന്നിധാനം. ഗന്ധവ്വരെ—സോമരക്ഷകരായ സ്വാനപ്രഭൃതിഗന്ധവ്വന്മാരെ. ഞാൻ ഹൃദാ (മനസ്സുകൊണ്ടു) കണ്ടു. തപംഗൽപ്രകാശർ=പ്രസരിയ്ക്കുന്ന പ്രഭയോടുകൂടിയവർ.

7. ധേനുനാമാഢ്യ=ധേനുവിൻെറ പേരുകളുള്ള. സുഭോജ്യം—ക്ഷീരാദി. അവർ—കവികം. നവ്യാസുരക്കെല്പുടുത്ത്—പുതിയ അസുരബലം ധരിച്ച്. സവ്യക്തി=സ്വന്തംരൂപം ഇവങ്കൽ അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തി ചേത്തു. അർത്ഥം ചിന്ത്യം.

ഒക്കെപ്പുലത്തുന്ന ഭ്രദ്ര്യോക്കളെക്കയ്മിൽ
വെയ്ക്കും, കിടാങ്ങളെ സ്ത്രീപോലെയാ സ്തുതൻ! 8
വാനവശ്രേയസ്സിനൊത്ത ഭവ്യം സ്തുതി-
പ്പോനേകവോർ നിങ്ങളെങ്ങളിൽ നില്ക്കണം:
ദേവകളേവരും കാണുന്നു, കാക്കുന്നാ
നാവുള്ള നിത്യന്റെ നൈകകമ്മങ്ങളെ! 9
ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സപത്നടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 10

സൂക്തം 39.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

സ്തോതാക്കൾ നിർമ്മിച്ച മാനസപ്രോക്തമാം
സ്തോത്രമണയുന്നു, നാഥനാമിന്ദ്രനിൽ:
ചൊല്ലും, മഖത്തിലുണർച്ചയ്ക്കിത;-ങ്ങയെ-
ച്ചൊല്ലി ഞാൻ നിർമ്മിപ്പതുൾക്കൊള്ളുകിന്ദ്ര നീ! 1

---

8. ഇന്ദ്രൻ താൻതന്നെ പറയുന്നു: പൊന്നൊളി=കനകതുല്യമായ കാന്തി. എന്റെ പൊന്നൊളിയെ ഭജിയ്ക്കുന്ന സ്തുതന്നു വാന്യഋകം, ഒരമ്മയ്ക്കു കിടാങ്ങളെന്നപോലെ വശത്താകും.

9. ഇന്ദ്രവരുണന്മാരോട്: ഭവ്യം=നന്മ. നില്ക്കണം—രക്ഷകരാകണം. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം: കാക്കുന്ന നാവുള്ള—'പേടിയ്ക്കേണ്ടാ' എന്നും മറ്റും ആശ്വസിപ്പിച്ചു, ഭക്തരെ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന. നിത്യന്റെ—ശാശ്വതനായ ഇന്ദ്രന്റെ. നൈകകമ്മങ്ങൾ—വൃത്രവധാദികളായ വളരെ കർമ്മങ്ങൾ.

സൂക്തം 39.

1. മാനസപ്രോക്തം=മനസ്സിനാൽ ചൊല്ലപ്പെട്ടത്; ഹൃദയത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടത്. നാഥൻ—സർവ്വേശ്വരൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഞാൻ നിർമ്മിപ്പത്—എന്റെ സ്തോത്രം. ഉൾക്കൊള്ളുക=മനസ്സിൽ വെയ്ക്കുക; കേട്ടു പ്രസാദിച്ചാലും.

പാടേ പിറക്കുന്ന സൂര്യന്റെയും മുമ്പു,
പാടപ്പെടുന്ന മഖത്തിലുണർവിനായ്,
മംഗളശുഭ്രവസ്ത്രങ്ങളുടുക്കുന്ന,
ഞങ്ങൾതൻ പൈതൃകം, പണ്ടേത്തതി,സ്തുതി! 2

പെറാളിണയെ,യിരട്ടപെറുന്നവൾ;
ചെറല്ലിളകുന്ന നാവിന്റെ തുമ്പിഹ;
കൃത്യങ്ങളിൽച്ചേന്നിടുന്ന, പകൽച്ചോട്ടി-
ലെത്തിയ നാശിതധ്വാന്തരാ രണ്ടുപേർ! 3

ഗോതതിയ്ക്കായിപ്പൊരുതിയ ഞങ്ങൾതൻ-
താതരെ നിന്ദിയ്ക്കുകില്ലൊരു മർത്ത്യനും:
വമ്പുറ്റ കർമ്മവാനിന്ദ്രനല്ലോ, സ്വയം
സംഭരിച്ചേകി,യിവർക്കു പശുക്കളെ! 4

നിന്ന സഖാക്കൾ നവഗ്വരൊത്തു സഖാ-
വിന്ദ്രൻ കനിഞ്ഞെങ്ങു പൂകിയോ ഗോക്കളിൽ;
അങ്ങു ദശഗ്വർ പത്താളൊത്തു കണ്ടെത്തി,-
യല്ലിൽക്കിടക്കുന്ന സത്യനാം സൂര്യനെ. 5

ഉണ്ടു തേൻ ഗോവികലെന്നറിഞ്ഞണ്ടർകോൻ
കൊണ്ടുപോന്നു, കാൽകളമുള്ള പൈക്കളെ;

---

2. ഞങ്ങളുടെ പൈതൃകമായ (പരമ്പരാസിദ്ധമായ) ഈ പുരാതനസ്തുതി സൂര്യനുദിയ്ക്കുന്നതിനുമുമ്പു പിറക്കും; ഉഷസ്സിൽ ഉച്ചരിയ്ക്കപ്പെട്ടുതുടങ്ങും. വസ്ത്രങ്ങൾ—തേജസ്സ്.

3. ഉഷസ്സിനെപ്പറ്റി: ഇരട്ടപെറുന്നവൾ—ഉഷോദേവത. ഇണയെ—രണ്ടുകുട്ടികളെ, അശ്വിദേവന്മാരെ; അശ്വികളെ സ്തുതിയ്ക്കുക ഉഷഃകാലത്താകയാൽ, അതിനെ പ്രസവമാക്കിക്കല്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. ഇവരിരുവരെ ഒപ്പം പ്രസവിയ്ക്കുന്നതിനാലാണ്, ഉഷോഭിമാനിദേവത ഇരട്ടപെറുന്നവളായതും. ഇഹ (ഇപ്പോൾ) എന്റെ നാവിന്റെ തുമ്പു തുലോം ഇളകുന്നു, അശ്വികളെ സ്തുതിപ്പാൻ. പകൽച്ചോട്ടിൽ—പുലരിയിൽ. നാശിതധ്വാന്തർ=ഇരുട്ടിനെ നശിപ്പിച്ചവർ. ആ രണ്ടുപേർ—അശ്വികൾ.

4. ഗോതതി=ഗോസമൂഹം. ഞങ്ങൾതൻ താതർ—അംഗിരസ്സുകൾ.

5. നവഗ്വ—ദശഗ്വരെപ്പറ്റി മുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിന്ന—ഇന്ദ്രന്റെ നാലുവശത്തും സ്ഥിതിചെയ്ത. കനിഞ്ഞ്—ഗുഹയിലെയ്ക്കിറങ്ങുമ്പോൾ തല മുട്ടാതിരിപ്പാൻ. അല്ല്=ഇരുട്ട്. സത്യൻ—യഥാർത്ഥപ്രകാശൻ.

കുണ്ടിൽ മറഞ്ഞോനെ, വാനിലൊളിച്ചോനെ
മണ്ടിപ്പിടിച്ചാൻ, വലംകൈക്കു ദാനവാൻ! 6

ശോഭ പൂണ്ടോനി,രുൾ വിട്ടതെളിഞ്ഞവൻ!
പാപമകന്നെങ്ങൾ നിർഭയരാകണം:
സോമപ, സോമപ്രവൃദ്ധ, പരന്തപൻ
നീയിന്ദ്ര, കേട്ടാലു,മിസ്തോതൃഗീതികൾ! 7

സൂരൻ മഖാത്മം ലസിയ്ക്കു, വാനാഴിയിൽ;-
ബ്ഭീരിയാം പാപമടുക്കുതെങ്ങളിൽ;
നേരിടുവിച്ചിടാവുന്ന വസുക്കളേ,
വാരുറ സമ്പത്തു നേടണം, ത്യാഗവാൻ. 8

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സപ്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാത്മ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ. 9

രണ്ടാമധ്യായം സമാപ്തം.

മൂന്നാമധ്യായം

സൂക്തം 40.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഇന്ദ്ര, സോമം പിഴിഞ്ഞെങ്ങൾ വഷ്ടിതാവാകുമങ്ങയെ
വിളിയ്ക്കുന്നു: കുടിച്ചാലും, മത്തനുണ്ടാക്കുന്ന നീർ ഭവാൻ! 1

---

6. തേൻ—മധുരമായ പാൽ. കുണ്ടിൽ (ഗുഹയിൽ) മറകയും വാനിൽ (അന്തരിക്ഷത്തിൽ) ഒളിയ്ക്കയും ചെയ്തിരുന്ന അസുരനെ മണ്ടിച്ചെന്നു വലംകൈക്കു പിടിച്ചു. ദാനവാൻ—ഔദാര്യശാലി.

7. അവൻ—സൂര്യാത്മകനായ ഇന്ദ്രൻ. സ്തോതൃഗീതികൾ=സ്തോതാവിന്റെ പാട്ടുകൾ, സ്തുതികൾ. നേരിടുവിച്ചിടാവുന്ന—സ്തുതികൊണ്ട് അഭിമുഖീകരിയ്ക്കപ്പെടാവുന്ന. വസുക്കളേ—ഇന്ദ്രാദികളേ. ത്യാഗവാൻ=ദാനശീലൻ.

ഇന്ദ്ര, ബുദ്ധികരം സോമം പിഴിഞ്ഞതു സകൌതുകം
കുടിയ്ക്ക, തൃപ്തിയ്ക്കുദരം നിറയ്ക്കുക, പുരുസ്തുത! 2
ഇന്ദ്ര, വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നോനേ, സവ്വദേവാനപിതൻ ഭവാൻ
വളത്തുകൈങ്കഠംതൻ ഹവ്യം ചേന്ന യജ്ഞം മരുൽപതേ! 3
ഇതാ, പിഴിഞ്ഞ ശുചിയാമിമ്പമേകുന്ന സോമനീർ
പൂകുന്നു, നിൻതിരുവയർക്കുള്ളിലിന്ദ്ര, സതാംപതേ! 4
നിറുത്തുകിന്ദ്ര, പിഴിയപ്പെട്ട സോമം വയറിൽ നീ:
നിൻദ്യോവിൽ മേവുപൊന്നല്ലോ വരണീയമിതുജ്ജ്വലം! 5
കുടിയ്ക്കുകെങ്കഠംതൻ സോമം മധുധാരാർദ്രനായ്ബ്ഭവാൻ:
സ്തുതിസേവ്യ, ഭവാനാൽത്താനന്ദമിന്ദ്ര, വിശോധിതം! 6
ഇന്ദ്രങ്കലല്ലോ, പൂണ്ണങ്കഠം സേവകൻെറ വിഭൂതികഠം
ചെന്നുചേരുന്നു: സോമത്തിൻപാനാൽ വളരുവോനവൻ! 7
ചാരത്തുനിന്നോ ദൂരത്തുനിന്നോ വന്നെത്തുകെങ്കളിൽ;
വ്യത്യസ്ത, നീ ചെവിക്കൊള്ളുകീ, ഞങ്ങളുടെ വാക്കുകഠം! 8
ദൂരാന്തികങ്കഠംക്കിടയിലെങ്കച്ചിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ;
അങ്ങുനിന്നിവിടത്തിങ്കലെഴുന്നള്ളേണമിന്ദ്ര, നീ! 9

സൂക്തം 41.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകഠം മുമ്പേത്തവ.

വജ്രിൻ, വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടീടുമങ്ങിന്ദ്ര, ഹരിയുക്തനായ്
വരികൈൻപക്കലെയ്ക്കാശു ഞങ്കഠംതൻ സോമമുണ്ണുവാൻ! 1

സൂക്തം 40.

2. ബുദ്ധികരം=പ്രജ്ഞാജനകം.

3. മരുൽപതി=മരുത്തുക്കളുടെ അധിപതി.

5. ഇത്—സോമം.

6. മധുധാരാർദ്രൻ—മാദകമായ സോമനീർകൊണ്ടു നനഞ്ഞവൻ. ഞങ്ങളുടെ അന്നം വിശുദ്ധീകരിയ്ക്കുന്നതു ഭവാൻതന്നെയാണല്ലോ.

7. സേവകൻെറ (സേവിയ്ക്കുന്നവൻെറ) പൂണ്ണങ്ക(അന്യൂനങ്ക)ളായ വിഭവങ്കഠം ഇന്ദ്രങ്കലാണ്, ചെന്നുചേരുന്നത്.

8. ഈ വാക്കുകഠം—സ്തുതികഠം.

9. ദൂരാന്തികങ്കഠം—ദൂരദേശവും സമീപദേശവും.

ഹോതാവിരുന്നു, നേരത്തേ; വിരിയ്ക്കപ്പെട്ടു ദർഭകൾ;
തമ്മിൽച്ചേർന്നു, പ്രഭാതത്തിലെങ്ങൾതൻ ചതകല്ലുകൾ! 2

ഇതാ, നൃത്യർഹ, നുതികളുച്ചരിയ്ക്കപ്പെടുന്നു തേ:
ഇരിയ്ക്ക, ദർഭയിൽശ്ശൂര; പുരോഡാശമശിയ്ക്ക നീ! 3

രമിയ്ക്ക, ഞങ്ങളുടെയീ സ്തോത്രത്തിൽ,സ്സവനങ്ങളിൽ,
ഉക്ഥങ്ങളിലുമങ്ങിന്ദ്ര, വൃത്രഘ്ന, നുതിസേവ്യനേ! 4

ബലേശനാം മഹാനായ സോമം നുകുരുമിന്ദ്രനെ
നക്കുന്നു, കുട്ടിയെത്തള്ളപ്പൈക്കൾപോലിസ്തവോക്തികൾ! 5

ആ നീ ഹർഷിയ്ക്ക, മെയ്യോടേ സോമത്താൽ വൻധനത്തിനായ്:
നിന്ദയ്ക്കു പാത്രമാക്കൊല്ലേ, സ്തോത്രകർത്താവിനെബ്ഭവാൻ! 6

ഇന്ദ്ര, നിന്നെക്കൊതിച്ചെങ്ങൾ വാഴ്ത്തുന്നു, ഭൃതഹവ്യരായ്;
വസോ, ഞങ്ങളെയിച്ഛിപ്പോനായിത്തീരേണമങ്ങയും! 7

അഴിച്ചുവിടൊലാ, ഞങ്ങളറിയാതെ ഹരിപ്രിയ:
വരികിങ്ങോട്ട;—ന്നവാനാമിന്ദ്ര, മത്താടുകിങ്ങു നീ! 8

സൂക്തം 41.

2. നേരത്തേ=സമയത്തുതന്നെ. ചതകല്ലുകൾ—അമ്മിയും അമ്മിക്കുഴയും.

3. തേ—അങ്ങയ്ക്കായി.

4. അങ്ങ്=ഭവാൻ. നുതിസേവ്യനേ=സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു സേവിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവനേ.

5. ബലേശൻ=ബലത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ. ഈ സ്തവോക്തികൾ—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികൾ. നക്കുന്നു—സുഖിപ്പിയ്ക്കുന്നു; ഇന്ദ്രങ്കലണയുന്നു എന്നു സാരം.

6. ആ—അപ്രകാരമിരിയ്ക്കുന്ന. നീ സോമത്താൽ (സോമംകുടിച്ചു) മെയ്യോടേ ഹർഷിയ്ക്ക—ദേഹത്തിലാകെ ഇമ്പം പൂണ്ടാലും. വൻധനത്തിന്നായ്—ഞങ്ങൾക്കു വമ്പിച്ച മുതൽ തരാൻ.

7. ഭൃതഹവ്യർ=ഹവിസ്സൊരുക്കിയവർ.

8. ഞങ്ങളറിയാതെ ഹരികളെ അഴിച്ചുവിട്ടേയ്ക്കരുതേ; അവയെ തേരിനു പൂട്ടിത്തന്നേ ഇങ്ങോട്ടു വരിക. ഇങ്ങു—യജ്ഞത്തിൽ സോമം കുടിച്ചു മദംകൊണ്ടാലും.

നൈത്തുകമക്കേസരികളിന്ദ്ര, നൽത്തേരിലങ്ങയെ
ഇങ്ങോട്ട കൊണ്ടുപോരട്ടേ, ദർഭപ്പായിലിരുത്തുവാൻ! 9

സൂക്തം 42.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

പിഴിഞ്ഞു ഞങ്ങൾ പാൽ ചേർത്ത സോമത്തിന്നാഗമിയ്ക്ക, നീ:
ഇന്ദ്ര, ഞങ്ങളെയിച്ഛിപ്പൊന്നല്ലോ, നിൻഹരിവാഹനം! 1
കല്ലാൽപ്പിഴിഞ്ഞ മധുനീർ വെച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ദർഭയിൽ:
വരികിന്ദ്ര; ജവാലോറം കുടിയ്ക്ക, മതിയാംവരെ! 2
ഏവം ഞാൻ ചൊന്ന മൊഴികളിങ്ങുനിന്നുടനിന്ദ്രനിൽ
നേരേ ചെല്ലേണമേ, സോമപാനത്തിന്നു വരുത്തുവാൻ! 3
ഉക്ഥസ്തോമങ്ങൾകൊണ്ടെങ്ങൾ സോമപാനത്തിനിന്ദ്രനെ
വിളിയ്ക്കുന്നു, പലവുരു;-വവനിങ്കൽ വരേണമേ! 4
ഇതാ, പിഴിഞ്ഞ സോമങ്ങളിന്ദ്ര, കർമ്മപ്രവർത്തക;
വയറിൽ നിറ്റുകി,വയെത്തിരുമേനി ശതക്രതോ! 5
അറിവൂ ഞങ്ങൾ: നീ പോരിലാക്രമിപ്പോൻ, ധനഞ്ജയൻ;
അതിനാലെങ്ങൾ യാചിപ്പൂ, ഭവാനുടെ ധനം കവേ! 6
അമ്മികൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞെങ്ങൾ നറുംപാലും യവങ്ങളും
ചേർത്തുവെച്ചതിതാ: വന്നു കുടിച്ചരുളികിന്ദ്ര, നീ! 7

---

9. നൈ—ഓട്ടത്താലുണ്ടായ വിയർപ്പ്. കേസരികം=അശ്വങ്ങൾ. നൽത്തേരിൽ—സുഖകരമായ രഥത്തിൽ. ദർഭപ്പായിൽ—ദർഭവിരിപ്പിൽ.

സൂക്തം 42.

1. ആഗമിയ്ക്ക=വന്നാലും. ഹരിവാഹനം—ഹരികളെ പൂട്ടിയ രഥം.
2. കല്ലാൽ—അമ്മിക്കുഴകൊണ്ടു ചതച്ച്.
3. മൊഴികൾ—സ്തുതികൾ.
6. ധനഞ്ജയൻ—ശത്രുക്കളുടെ ധനമടക്കുന്നവൻ.
7. ചേർത്തുവെച്ചത്—സോമനീർ.

സ്വസ്ഥാനത്തെയ്യുയയ്യുന്നോൻ, സോമത്തെയിവിടെയ്യുതാൻ
കുടിപ്പാനിന്ദ്ര: നിൻനെഞ്ചിൽ വിളയാട്ടുകി,തങ്ങനെ! 8

ഇന്ദ്ര, പൂവ്കനാം നിന്നെസ്സോമനീരു കുടിയ്യുവാൻ
വിളിപ്പൂ, രക്ഷ തേടുന്ന ഞങ്ങൾ, കൌശികവംശജർ! 9

സൂക്തം 43.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി.)

തേരേറിയിങ്ങു വന്നാലും: വിഭാഗാനു-
സാരേണ നിൻറെതാൻ സോമം കുടിയ്യുവാൻ;
പൊന്നുസഖാക്കളെദ്ദൂരാന്തികേ വിട്ടു;
നിന്നെയിതാ, വിളിയ്യുന്നു, ഹവിർദ്ധരർ! 1

വന്നെത്തുകെ,ല്ലാരെയും കടന്നാ ഹരി-
ദ്വന്ദ്വമൊത്തെങ്ങൾതന്നാശയിൽ സ്വാമി നീ:
ഇന്ദ്ര, വിളിപ്പതുണ്ടല്ലോ, സഖിത്വമാ-
ന്നിന്നുതികാരർതൻ ചിന്തകളങ്ങയെ! 2

ഇന്ദ്ര, ഹരികളൊത്തൊപ്പം തെളിഞ്ഞാശു
വന്നാലു,മെങ്ങൾതൻ ഭ്രത്യന്നാമാം മഖേ:

---

9. പൂവ്കൻ=പുരാതനൻ.

സൂക്തം 43.

1. വിഭാഗാനുസാരേണ നിൻറെ താൻ—ക്രമമനുസരിച്ചു ഭവാൻറേതു തന്നെയായ. പൊന്നുസഖാക്കളെ—ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട ചങ്ങാതികളായ ഹരികളെ.

2. എല്ലാവരെയുംകടന്ന്—മറ്റുള്ളവരുടെ അടുക്കൽ പോകുന്നതിനു മുമ്പ്. എങ്ങളുടെ ആശയിൽ വന്നെത്തുക; ഭവാൻ വന്നു സോമം കുടിയ്യുണമെന്നും മറ്റുമുള്ള അസ്മൽപ്രാർത്ഥനയെ കൈക്കൊള്ളുക. ഇന്നുതികാരർ=സ്തുതികർത്താക്കൾ. ചിന്തകൾ—ഭാവനകൾ.

നിന്നെ വിളിപ്പതുണ്ടല്ലോ, സ്തുതിച്ചു നെ-
യ്യന്നത്തൊടും ദേവ, തേനിടത്തെയ്യു ഞാൻ! 3
നിന്നെ വഹിയ്ക്കട്ടെ,യീ വൃഷാക്കളെ,ടൽ
മിന്നും ഹരികളം, സഖാക്കളം, ധുരന്ധരർ:
വന്നു കേറുക്ക, പൊരി ചേരും സവനത്തി-
ലിന്ദ്രൻ സഖാവു, സഖാവിൻ സ്തുതികളെ! 4
പോരാ, ജനത്തെ രക്ഷിപ്പവനാക്കുക;
പോരാ, പുരാനാക്കുകെ,ന്നെയ്യജീഷവൻ;
പോരാ, ഋഷിയാക; സോമപനാക, ഞാൻ;
പോരാ, മഘവൻ, സ്ഥിരസ്വത്തു നല്കു മേ! 5
അങ്ങയെക്കൊണ്ടിങ്ങു പോരട്ടെ, പൂട്ടിയ
തുംഗതുരംഗങ്ങളിന്ദ്ര, സഹഷ്രായ്
വഷ്കൻ തൊട്ടതലോടുമീ വൈരിഘ്നർ
വാൻ വിട്ടിറങ്ങുന്നു, ദിക്കു രണ്ടാംവിധം! 6
ഏതു, കൊതിച്ച ഭവാനു ഖഗാഹൃത;-
മേതിന്റെ മത്തിൽ നീ വീഴ്ത്തുന്നു, മർത്യരെ;
ഏതിന്റെ മത്തിൽത്തുറന്നു, നീ കാർകളെ;-
യിന്ദ്ര, കുടിയ്ക്കുകാ,ക്കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞ നീർ! 7

---

3. ഒപ്പം തെളിഞ്ഞത്—സമാനപ്രീതി പൂണ്ടത്. ഭ്രൂണമാം മഖേ=വളരെ അന്നങ്ങളുള്ള യാഗത്തിൽ. നെയ്യന്നം—നെയ്ചേർത്ത ഹവിസ്സ്. തേനിടത്തെയ്യു—മധുരസോമസ്ഥാനത്തെയ്യു.

4. വൃഷാക്കളം—യുവാക്കളം. ധുരന്ധരർ—ഭാരം നന്നായി വഹിയ്ക്കുന്നവർ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം: പൊരി—പൊരിയവിൽ. സഖാവ്—സ്തോതാവ്.

5. പോരാ—എനിയ്ക്കു വേറെയും പ്രാർത്ഥനകളുണ്ട്. എന്നെ എന്ന പദം ഒന്നാംപാദത്തിലും ചേർക്കണം. സോമപൻ—യജ്ഞമനുഷ്ഠിച്ചവൻ. സ്ഥിരസ്വത്ത്=അക്ഷയസമ്പത്ത്.

6. തുംഗതുരംഗങ്ങളം=വലിയ കുതിരകളം. സഹഷ്ർ=സമാനഹർഷർ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം: വഷ്കൻ—ഇന്ദ്രൻ. തൊട്ടതലോടും—മുമ്പുകത്തു സസ്നേഹം തലോടുന്ന. ഈ വൈരിഘ്നർ—ശത്രുക്കളെ കൊല്ലുന്ന തുരംഗങ്ങളം. വാൻ വീട്=വാനിൽനിന്ന്. ദിക്കു രണ്ടാംവിധം—ദിക്കുകളെ വിഭജിച്ചുകൊണ്ട്.

7. ഖഗാഹൃതം—സുപർണ്ണപക്ഷിയാൽ കൊണ്ടുവരപ്പെട്ട. മർത്യർ—ഏതിരാളികളായ മനുഷ്യർ.

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സപത്നടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 8

സൂക്തം 44.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ബൃഹതി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(അന്നനട)

ഇതാ, തിരുമേനിയ്ക്കിരിയ്ക്കട്ടേ, രമ്യം
ധൃതികരം കല്ലിൽപ്പിഴിഞ്ഞ സോമനീർ:
തുരംഗയുക്തമാകിയ പച്ചത്തേരി-
ലിരുന്നരുൾകി,ന്ദ്ര; വരിക, ഞങ്ങളിൽ! 1

സകാമൻ നീയുഷസ്സിനെക്കൊണ്ടാട്ടുന്നു;
സകാമൻ നീ സൂര്യനൊളി വരുത്തുന്നു;
ഹരിഹയ, ബുധൻ ഭവാനറിഞ്ഞിന്ദ്ര,
പെരുകിപ്പൂ, ഞങ്ങൾക്കഖിലഭൃതികൾ! 2

ഹരിൽപ്രഭദ്യോവിനെയും, ഹരിദ്വർണ്ണ-
ധരയെയു,മിവയുടെ നടുവിലായ്
ചരിപ്പവനിന്ദ്രൻ ഹരി നിറുത്തിനാൻ,
ഹരിദ്വയത്തിനു തുലോം തീററിയെയും! 3

സൂക്തം 44.

1. ധൃതികരം=പ്രീതികരം. പച്ചത്തേർ = പച്ചനിറത്തിലുള്ള തേർ.

2. സകാമൻ—സോമത്തിൽ അഭിലാഷമുള്ളവൻ. ബുധൻ=വിദ്വാൻ. അറിഞ്ഞ്—ഞങ്ങളുടെ അഭിമതംമനസ്സിലാക്കി. പെരുകിപ്പൂ=വളത്തുന്നു. അഖിലഭൃതികൾ=എല്ലാസ്സമ്പത്തുകളും.

3. ഹരിദ്വർണ്ണധര—സസ്യങ്ങളാൽ പച്ചപിടിച്ച ഭൂമി. ദ്യാവാപൃഥിവികളെ തന്മധ്യസഞ്ചാരിയായ ഇന്ദ്രൻ നിറുത്തിനാൻ—ഉറപ്പിൽനിത്തി; തീററിയെയും, (പുല്ലുംമറവും) നിത്തി—ഏർപ്പെടുത്തി.

ഹരിൽപ്രഭനായിപ്പിറന്ന വഷ്കൻ
പരിശോഭിപ്പിപ്പൂ, സമസ്തരോചനം;
ഹരിയായ ഹരിൽപ്രഭം വജ്രായുധം
ധരിയ്ക്കുന്നു, ഹരിഹയൻ ത്രൈക്കെകളിൽ! 4

സിതയോഗാൽ വെളുത്തതായ്,സ്സുവേഗമായ്,-
ച്ചതകല്ലാൽപ്പിഴിഞ്ഞതാം നറുംസോമം
നിരാവരണമാക്കിനാൻ; ധേനുക്കളെ..
ക്കരേറിനാൻ, ഹരിഹയയുതനിന്ദ്രൻ! 5

സൂക്തം 45.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കേക)

വരിക, മയിലിൻേറതിനു തുല്യമാം രോമ-
നിരയൊത്തിമ്പം നല്കും ഹരികളൊന്നിച്ചിന്ദ്ര:
തടയൊല്ലാരും നിന്നെ,പ്പക്ഷിയെ വേടൻപോലേ;
തടസ്സം മരുപോലേ കടന്നു വന്നാലും നീ! 1

വൃത്രനെ വിഴുങ്ങിയോൻ, മേഘത്തെപ്പിളർത്തിയോൻ,
നൽത്തണ്ണീർ ചൊരിഞ്ഞവൻ, പുരികളുടച്ചവൻ,

---

4. സമസ്തരോചനം—രോചനമെന്നലോകം മുഴുവൻ. ഹരിയായ—ശത്രുക്കളുടെ പ്രാണനെ അപഹരിയ്ക്കുന്ന.

5. സിതയോഗാൽ—വെളുത്തവ (ക്ഷീരാദികം) ചേർത്തതിനാൽ. സവേഗം—ക്ഷിപ്രവ്യാപി. നിരാവരണമാക്കിനാൻ—വെളിപ്പെടുത്തി. കരേറിനാൻ—അസുരഗ്രഹയിൽനിന്നു്. ഹരിഹയയുതൻ=ഹരികളെന്ന ഹയ (അശ്വ)ങ്ങളോടുകൂടിയവൻ.

സൂക്തം 45.

1. മയിലിൻേറതിനു—മയിലിൻെറ രോമത്തിനു. വഴിപോക്കർ മരുഭൂമി പിന്നിടുക അതിവേഗത്തിലായിരിയ്ക്കുമല്ലോ; അതുപോലെ തടസ്സം കടന്നു, വന്നുചേർന്നാലും.

നേരിലിങ്ങോട്ടോടിപ്പാൻ ഹരിയുക്തമാം തേരി-
ലേറുവോനി,ന്ദ്രൻ കെല്പന്മാരെയും ചതയ്ക്കുവോൻ! 2

ഗോഗണത്തിനെ നല്ലോരിടയൻപോലേ ഭവാൻ
യാഗത്തെത്തടിപ്പിപ്പൂ, വൻകടലിനെപ്പോലേ:
ഗോവുകൾ പുൽച്ചാൎത്തിലും തോടുകൾ കയത്തിലും
ചെൽവതുപോലേ, നിങ്കൽ വന്നുചേരുന്നു, സോമം! 3

ഞങ്ങൾക്കു കരുതേണം, വൈരിയെ നോവിയ്ക്കും സ്വ-
ത്തങ്ങിന്ദ്ര, തൻേറടംവെച്ചവന്നു വീതംപോലേ;
പഴത്തിന്നായിത്തോട്ടിയേന്തിയോൻ വൃക്ഷത്തെപ്പോ-
ല,ഴകിൽക്കുലുക്കുക, വേണ്ടോളം ധനത്തെ നീ! 4

വിണ്ണിൻെറ പെരുമാളുമിന്ദ്ര, നീ ധനവാനും
പുണ്യഭാഷിയും പുഷ്ടകീൎത്തിശാലിയുമല്ലോ;
അങ്ങനെയുള്ള ഭവാനോജസ്സാൽ വളൎന്ന,തി-
മംഗളാന്നനായ്ത്തീരുകെങ്ങൾക്കു ബഹുസ്തുത! 5

സൂക്തം 46.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കേക)

പോരാളി, സമ്പത്തിൻെറ തമ്പുരാൻ, പ്രവൎഷകൻ,
കാരണവനാം യുവാവാ,ക്രമിയ്ക്കുവോനു,ഗ്രൻ,

---

2. വിഴുങ്ങിയോൻ—നശിപ്പിച്ചവൻ എന്നൎത്ഥം. പുരികൾ—ശത്രുനഗരങ്ങൾ.

3. യാഗത്തെത്തടിപ്പിപ്പൂ—യജമാനന്ന് അഭീഷ്ടം നല്കി, യാഗത്തെ പോഷിപ്പിയ്ക്കുന്നു. വൻകടലിനെപ്പോലെ—സമുദ്രങ്ങളെ വളൎത്തിയത്, ഇന്ദ്രൻതന്നെയാണല്ലോ.

4 വൈരിയെ നോവിയ്ക്കും—വൈരിയ്ക്ക് അസൂയയാൽ മനോവേദനയുണ്ടാക്കുന്ന. സ്വത്തു ഞങ്ങൾക്കു കരുതണം; ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ വെയ്ക്കണം. തൻേറടം വെച്ച മകന്ന് അച്ഛൻ സ്വത്തിൻെറ ഒരു ഭാഗം നീക്കിവെയ്ക്കുന്നതുപോലെ. പഴത്തിന്നായി—പഴങ്ങൾ വീഴിപ്പാൻ. വേണ്ടോളം—ഞങ്ങൾക്കു മതിയാവോളം ധനത്തെ വീഴ്ത്തിത്തരിക.

5. പുണ്യഭാഷി=നല്ലതു പറയുന്നവൻ. എങ്ങൾക്ക് അതിമംഗളാന്നനായ്ത്തീരുക—ഞങ്ങൾക്കു മികച്ച അന്നം കൊണ്ടുവരിക എന്നു സാരം.

പാരിങ്കൽ വിളിപ്പെട്ടോനി,ന്ദ്ര, നിർജ്ജരൻ, വജ്ര-
ധാരി, നീ—മഹത്തുക്കൾ, മഹാനാം നിൻ വീര്യങ്ങൾ! 1

മഹിത, മഹാനുഗ്രനങ്ങുന്നു ധനങ്ങളെ
മറുതീരത്തെത്തിപ്പോൻ, വീര്യത്താലരിന്ദമൻ;
പാരിനൊക്കയുമൊററപ്പെരുമാളാമബ്ഭവാൻ
പോരിടുക;-രുളുക, ജനങ്ങൾക്കാവാസവും! 2

ആരുമൊന്നളന്നിട്ടില്ലാത്തവനൃജീഷവാൻ
ഭൂരിവർച്ചസനിന്ദ്രൻ കെല്പിൽ വാനോരെക്കാളും,
ഭൂധരങ്ങളെക്കാളും, വാനൂഴികളെക്കാളും
മേദുരാന്തരിക്ഷത്തെക്കാളുമുന്നതി നേടീ! 3

സ്തോത്രപാലകൻ, ഗഭീരാശയൻ, സർവ്വവ്യാപി,
ജാത്യൈവ ഭയങ്കരൻ, പെരുമപ്പെട്ടോനിന്ദ്രൻ—
അണഞ്ഞതവനിൽത്താനല്ലോ, മുൻദിനങ്ങളിൽ-
പ്പിഴിഞ്ഞ സോമങ്ങളു,മാർകളാഴിയിൽപ്പോലേ! 4

അങ്ങയെക്കൊതിച്ചൂഴിവാനുകളേതൊന്നിനെ-
യമ്മ ഗർഭത്തെപ്പോലേ വർഷക, വഹിയ്ക്കുന്നു;
അസ്സോമമിന്ദ്ര, ഭവാന്നർപ്പിപ്പിതധ്വര്യുക്ക;-
ളങ്ങയ്ക്കു കുടിപ്പാനായ് വെടുപ്പും വരുത്തുന്നു! 5

സൂക്തം 46.

1. കാരണവനാം യുവാവ്—ചിരന്തനനാണെങ്കിലും ചെറുപ്പക്കാരൻ.

2. മറുതീരത്തെത്തിപ്പോൻ—ദാനഭോഗത്യാഗങ്ങൾകൊണ്ടു തികച്ചും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നവൻ. പോരിടുക—ദ്രോഹികളെ പൊരുതി കൊല്ലുക: എന്നിട്ടു ജനങ്ങൾക്കു പാർപ്പിടം അരുളുകയുംചെയ്യുക.

3. ആരുമൊന്നളന്നിട്ടില്ലാത്തവൻ—ആരും ആളാവില്ല, ഇന്ദ്രന്റെ വലുപ്പം ഇത്ര എന്നറിഞ്ഞുവെപ്പാൻ. ഭൂരിവർച്ചസൻ=വളരെ തേജസ്സുള്ളവൻ. ഭൂധരങ്ങൾ=പർവ്വതങ്ങൾ. മേദുരം=തടിച്ചത്, വിശാലം. ഉന്നതി—ആധിക്യം.

4. സ്തോത്രപാലകൻ=സ്തോത്രങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. ജാത്യൈവ ഭയംകരൻ—പ്രകൃത്യാതന്നേ ശത്രുഭീഷണൻ. ആർകൾ=നദികൾ.

സൂക്തം 47.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കേക)

ഇന്ദ്ര, വഷ്ടക, സാന്നം സോമനീർ മരുത്തുക്ക-
ളൊന്നിച്ചു കുടിയ്ക്ക, നീ മല്ലിനം മത്തിനുമായ്—
തിരതല്ലട്ടേ, മധു നിൻതുക്കക്ഷിയിലെങ്ങും:
പെരുമാളല്ലോ, ഭവാൻ മുൻദിനസോമങ്ങൾക്കും! 1

ഇന്ദ്ര, വൃത്രഘ്നൻ മരുത്സംയുതനഭിജ്ഞൻ നീ-
യെന്നിച്ചു കുടിച്ചാലും, സോമനീർ ബലവാനേ;
എന്നിട്ടു മുടിച്ചാലും മാറരെ, ദ്രോഹികളെ-
ക്കൊന്നാലു;—മെങ്ങൾക്കെങ്ങും തന്നാലു,മഭയത്തെ! 2

ഏവരിലണഞ്ഞു നീ,യെവർ നിങ്കലു,മിന്ദ്ര,
തവ വൃത്രാരേ, വീയ്യുമുതുക്കളെവർ കൂട്ടീ;
ആ മരുത്തുക്കളൊടും മിത്രദേവകളൊട-
മാമേളിച്ചൃതുപൻ നീ കുടിയ്ക്ക,സ്സൽസോമം! 3

ഏവർ വൃത്രാഘാതത്തി,ലേവർ ശംബരപ്പോരി,-
ലേവരങ്ങയെയിന്ദ്ര, വളത്തീ, ഗോയുദ്ധത്തിൽ;
ഏവരിന്നിമ്പം ചേപ്പൂ; മഘവൻ, ഹര്യശ്വ, നീ-
യാ വിപ്രമരുത്തുക്കളൊത്തശിച്ചാലും സോമം! 4

സൂക്തം 47.

1. സാന്നം=അന്നത്തോട്(പുരോഡാശാദിയോട്)കൂടിയ. മല്ലിനം—ശത്രുക്കളോട പൊരുതാനം. മധു—മദകരമായ സോമം. മുൻദിനസോമങ്ങൾക്കും—ഇന്നത്തേതിനുമാത്രമല്ല, മുൻദിവസങ്ങളിൽ പിഴിഞ്ഞ സോമങ്ങൾക്കും ഭവാൻ പെരുമാളല്ലോ, അധിപതിയാണല്ലോ.

2. ഒന്നിച്ചു—ദേവകളോടുകൂടി.

3. ഋതുക്കൾ=മരുത്തുക്കൾ. മിത്രദേവകൾ=സഖാക്കളായ ദേവന്മാർ. ആ മേളിച്ചു്=ചേർന്നു്. ഋതുപൻ—കാലനിർവാഹകനാകയാൽ ഋതുക്കളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ.

4. വൃത്രാഘാതം=വൃത്രവധം. ശംബരപ്പോരു്=ശംബരനോടുണ്ടായ യുദ്ധം. ഗോയുദ്ധം—ഗോക്കളെ വീണ്ടെടുക്കാൻ ചെയ്ത യുദ്ധം. വളത്തീ—സ്തുതിച്ചു പ്രവൃദ്ധോത്സാഹനാക്കി. വിപ്രർ—മേധാവികൾ.

മാരി പെയ്യിച്ചോൻ, മരുദനുചിതൻ, വളരുവോൻ,
വൈരികൾ പെരുകിയോൻ, ശാസിതാവിന്ദ്രൻ, ദിവ്യൻ—
ആരെയുമമർത്തുമാബ്ബലദായകനായ
ഘോരനെ വിളിയ്ക്കാവൂ, പുരരക്ഷയ്ക്കിങ്ങെങ്ങൾ! 5

സൂക്തം 48.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകൾ മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

ആ മഴ പെയ്യിയ്ക്കുമാജന്മസുന്ദരൻ
സോമം പിഴിഞ്ഞോനെ രക്ഷിച്ചുപോന്നവൻ;
വേണ്ടുന്ന വേണ്ടുന്ന നേരമൊന്നാമതായ്—
ത്താനാസ്വദിയ്ക്കും, നീ പാൽചേർത്ത നല്ല നീർ! 1

പെറുവീണനേ കുടിച്ചു, നീ ദാഹമൊ—
ന്നറിടാനദ്രിസ്ഥസോമലതാമൃതം:
പെറമ്മ മുല്പാടതല്ലോ, തവ വായി—
ലിറിച്ചു, വമ്പാളമച്ഛന്റെ മന്ദിരേ! 2

ചോറിനു കൊഞ്ചിയിരന്നിട്ടു തായതൻ
മാറത്തു കണ്ടു, കുടുംസോമമണ്ടർകോൻ;

---

5. വളരുവോൻ—ഉത്സാഹംകൊണ്ട്. വൈരികൾ പെരുകിയോൻ—വളരെ അസുരന്മാരെ കൊന്നവൻ എന്നു സാരം. ബലദായകൻ—യോദ്ധാക്കൾക്കു ബലം കൊടുക്കുന്നവൻ. ഘോരൻ—ശത്രുഭയങ്കരൻ.

സൂക്തം 48.

1. സോമം പിഴിഞ്ഞോൻ—യജമാനൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഒന്നാമതായ്ത്താൻ—മറ്റുദേവന്മാർ കുടിയ്ക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ.

2. അദ്രിസ്ഥസോമലതാമൃതം=മലയിൽ നില്ക്കുന്ന സോമലതയുടെ അമൃത്; അമൃതമധുരമായ നീർ. പെറമ്മ—അദിതി. മുല്പാട്—മുല തരുന്നതിനുമുമ്പ്. അത്—സോമനീർ. വമ്പാളമച്ഛന്റെ—മഹാനായ കശ്യപന്റെ. മന്ദിരേ=ഗൃഹത്തിൽവെച്ച്.

വൈരികളെ വിറപ്പിച്ചു നടന്ന,ടർ-
വേറിയ മെയ്യുമായ്ച്ചെയ്താൻ, പെരുംതൊഴിൽ! 3
ഭീമൻ, തുരാഷാട്ട്, ധഷ്കൌജസ്സിവൻ
കാമരൂപത്വമുടല്ലു വരുത്തിനാൻ;
തഷ്ടാവിനെബ്ബലാൽക്കീഴമർത്തണ്ടർകോൻ
കട്ടകുടിച്ചാൻ, ചമസസ്ഥസോമനീർ! 4
ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്ന, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,—
യിങ്ങു കൊറേകും രണ്ടു വായ്കുമുഗ്രനെ,
സത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 5

സൂക്തം 49.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

സപ്തസ്ഥരൊത്തിരുപ്രൌഢമാർ സൃഷ്ടിച്ച
സൽക്കർമ്മി, വൃത്രഘ്ന,നാരജസ്ഥാപിതൻ;
ആരാൽ നരജാതി സോമം കുടിച്ചിഷ്ട-
മാജ്ജിച്ചു; നീ വാഴ്ത്തുക, മഹാനിന്ദ്രനെ! 1

---

3. കടുംസോമം—സ്തന്യരൂപമായ തീവ്രസോമം; അതു നകൻ എന്നു വ്യംഗ്യം. അടവേറിയ മെയ്യുമായ്—പടപ്പയറൊത്ത അവയവങ്ങളോടുകൂടി. പെരുംതൊഴിൽ—വൃത്രവധവും മറ്റും.

4. തുരാഷാട്ട്—സത്വരം ശത്രുക്കളെ തോല്പിയ്ക്കുന്നവൻ; ഇന്ദ്രപര്യായങ്ങളിലൊന്നാണിത്. ധഷ്കൌജസ്സ്—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്ന ബലത്തോടുകൂടിയവൻ. കാമരൂപത്വം—ഇഷ്ടംപോലെ രൂപം മാറാമെന്ന അവസ്ഥ. തഷ്ടാവ്—ഒരസുരൻ. ഇക്കഥയും മുൻമണ്ഡലങ്ങളിലുണ്ട്.

സൂക്തം 49.

1. യജമാനൻ സ്തോതാവിനോടു പറയുന്നു: ഇരുപ്രൌഢമാർ (ദ്യാവാപൃഥിവികൾ) സപ്തസ്ഥരൊത്ത് (ദേവന്മാരോടൊരുമിച്ച്) സൃഷ്ടിച്ച സുകർമ്മാവും വൃത്രഘ്നനുമായ ആർ അജനാൽ (ബ്രഹ്മാവിനാൽ) സ്ഥാപിതനായോ, ലോകാധിപത്യത്തിൽ വാഴിയ്ക്കപ്പെട്ടവോ; നരജാതി (മനുഷ്യവർഗ്ഗം) സോമം കുടിച്ച് ഇഷ്ടം ആജ്ജിച്ചത് ആരാലോ; ആ ഇന്ദ്രനെ നീ വാഴ്ത്തുക.

പോരിലിരുചേരി നിത്തി ഹരിത്തേരി-
ലേറും പുരാനെക്കടക്കില്ലൊരുത്തനും:
അഗ്നിനേതാവാ മഹേശൻ സമിത്രനായ്-
ച്ചിക്കെന്നു ചെന്നൊടുക്കുന്നു, ദസ്യുക്കളെ! 2

പോർ വാജിപോലേ കടക്കുവോ,നുജ്ജിതൻ,
ദ്യോവിലും ഭൂവിലും വ്യാപ്തൻ, ധനി,യവൻ
യജ്ഞേ ഭഗൻപോലെ ഹവ്യൻ, സ്തവങ്ങൾക്കൊ-
രച്ഛൻ, ശുഭാഹ്വാനൻ,നന്നാവാൻ, സുന്ദരൻ! 3

ദ്യോവന്തരിക്ഷങ്ങൾ താങ്ങുവോൻ, തേർപോലെ
മേൽവശം പൂകുവോൻ, വ്യാപ്തൻ, മരുത്സഖൻ,
രാവു മറച്ചുദിപ്പിയ്ക്കുന്നു, സൂര്യനെ;-
ഭ്രാവുകച്ചൊൽപോലെ വീതിപ്പു, നൽഫലം! 4

ഞങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, കേൾക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സപ്തതടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ വൃത്രഘ്നനെ! 5

സൂക്തം 50.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

സ്വാഹാ കൂടിയ്ക്കട്ടെ, വന്നു തൻസോമനീ;-
രീ ഹവിസ്സാൽ വൃഷാവുഗ്രൻ മരുദ്ഗണൻ

---

2. കടക്കില്ല=ലംഘിയ്ക്കില്ല. മഹേശൻ—വലിയ സേനാപതി. സമിത്രനായ്—മരുത്തുക്കളോടുകൂടി.

3. ഒരു വാജി(കുതിര)പോലെ പോർ കടക്കുവോൻ—ശത്രുസൈന്യത്തെ അതിലംഘിയ്ക്കുന്നവൻ. ഭഗൻ=പൂഷാവ്. ഹവ്യൻ=ഹവനീയൻ, യജനീയൻ. സ്തവങ്ങൾക്കൊരച്ഛൻ—അച്ഛൻ മക്കളെയെന്നപോലെ, സ്തോത്രങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. ശുഭാഹ്വാനൻ—ഇന്ദ്രനെ വിളിയ്ക്കുന്നതു ശുഭമാണല്ലോ.

4. തേർപോലെ മേൽവശം പൂകുവോൻ— തന്റെ രഥംപോലെതന്നെ മേല്പോട്ടു പോകുന്നവൻ. ഭാവുകച്ചൊൽ (ആലോചനക്കാരുടെ വാക്ക്, തീപ്പു) ഗൃഹങ്ങളിൽ ധനവിഭാഗം കഴിപ്പിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, നല്ല ഫലം കൎമ്മികൾക്കു വിതിയ്ക്കുന്നു.

തൃപ്തനാകി,ന്ദ്രൻ തുലോം വ്യാപ്തനീയന്ന-
മത്തിരുമൈക്കിയറ്റെ,യിഷ്ടാപ്തിയെ! 1

പൂട്ടവൻ തേ വരാൻ, പൂവ്നാം നിന്നെ ന-
ല്ലോട്ടമായ്ക്കൊണ്ടുപോം നിന്നിരുഭൃത്യരെ:
എത്തിയ്ക്കുകി,ങ്ങാ ഹരികളം നിന്നെ;-യഴ-
കൊത്തതാമീ നീർ സുഹനോ, കുടിയ്ക്ക നീ! 2

സുപ്രാപനാം വഷ്കാമന്ന വാഴ്ത്തിക-
ളുപ്പിപ്പു, പാൽനീർ മഹത്പായുരിച്ഛയാ:
സോമം കുടിച്ചിന്ദ്രമാന്നിന്ദ്ര, ഞങ്ങൾക്കു
ഗോമണ്ഡലത്തെയയയ്ക്ക,ജീഷി നീ! 3

ഇക്കൊതി ഗോവാജിദീപ്തധനങ്ങളാ-
ലൊക്കെ നിറവേറി വാഴ്വിയ്ക്ക, ഞങ്ങളെ;
ഇന്ദ്രനാമങ്ങയ്ക്ക തീർത്താർ, മനുസ്തോത്ര-
മൊന്നാറിവേറും കുശികർ, നാകൈക്ഷികളം. 4

ഞങ്ങളം വിളിയ്ക്കുന്ന, കേളംക്കുമാറിന്ദ്രനെ,-
യിങ്ങു കൊറേകും രണേ വായ്ക്കുമുഗ്രനെ,
സത്തടക്കും മഘവാവിനെ, ത്രാണാർത്ഥ,-
മൊത്ത നേതാവിനെ,പ്പോരിൽ പുരുഹ്വനെ! 5

സൂക്തം 50.

1. ഉഗ്രൻ—കമ്മം മുടക്കുന്നവരെ ഹിംസിയ്ക്കുന്നവൻ. ഈ അന്നം അത്തിരുമൈക്ക് (ഇന്ദ്രന്റെ ശരീരത്തിന്ന്) ഇഷ്ടാപ്തിയെ ഇയറ്റെ—പൂണ്ണകാമത വരുത്തട്ടെ.

2. തേ വരാൻ—അങ്ങയ്ക്ക് ഇവിടെ വന്നെത്താൻ. നിന്നിരുഭൃത്യരെ—അങ്ങയുടെ ഹരികളെ. പൂട്ടവൻ—ഞാൻ തേരിനു കെട്ടാം. എത്തിയ്ക്കുക—കൊണ്ടുവരട്ടെ. ഈ നീർ—സോമരസം. സുഹനോ=നല്ല അണക്കടകളുള്ളവനേ.

3. വഷ്കാമൻ—സ്തോതാക്കൾക്ക് അഭീഷ്ടഫലം ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതിൽ തൽപരൻ. വാഴ്ത്തികളം=സ്തോതാക്കളം. പാൽനീർ—പാൽചേർത്ത സോമരസം. മഹത്പായുരിച്ഛയാ—മഹത്പവും ആയുസ്സും ലഭിപ്പാൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷം; ഗോമണ്ഡലം=ഗോവൃന്ദം, അയയ്ക്ക—അയച്ചുതരിക.

സൂക്തം 51.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കേക)

മർത്ത്യരെപ്പോറുന്നവൻ, മഘവാവുക്ഥസ്തുത്യൻ,
പ്രത്യഹം നൽസ്തോത്രത്താൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നവൻ,
വർദ്ധിപ്പോൻ, പുരുഹൂതൻ, മൃത്യുവജ്രജിത, നിന്ദ്രൻ—
അത്തിരുവടിയ്ക്കണിയാക, വായ്പൊക്കും വാക്യം! 1

അർണ്ണോവാൻ, മഴപെയ്യിയ്ക്കുന്നവൻ, ശതക്രതു
വിണ്ണ്മന്നാവും സ്വത്തും നല്കുവോനു,രിന്ദമൻ,
സത്വരൻ, പുരന്ദരൻ, മരുത്വാൻ, നേതാവി,ന്ദ്രൻ—
അത്തിരുവടിയുടെ ചുറും ചെല്കു,ൻവാക്യങ്ങൾ! 2

വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, പോരിൽ വൈരിസൂദനനിന്ദ്ര;—
നാസ്ഥയാ കൊണ്ടാടുന്നു, നിർദ്ദോഷസ്തുതികളെ;
ആത്തഹവ്യന്റെ ഗൃഹത്തിങ്കലാഹ്ലാദിയ്ക്കുന്നു;
നേത്തമത്തുമശ്രുധ്വംസിയെ സ്തുതിയ്ക്കു, നീ! 3

മർത്ത്യക്കു മഹാനേതാവായ വീരനാം നിന്നെ
സ്തുത്യക്ഥങ്ങളാൽ നേരേ പൂജിപ്പിതൃതിക്കുകൾ;
കെല്പിന്നായൊരുങ്ങുമേ, പുരുകർമ്മാവാമവ;—
നപ്പുരാതനനേകനീ ഹവിസ്സിനു നാഥൻ! 4

മർത്ത്യക്കു വിവിധമാമന്നശാസനം നല്കു—
മിത്തിരുവടിയ്ക്കുഴിയുൾക്കൊൾവൂ, ബഹുദ്രവ്യം;

സൂക്തം 51.

1. വായ്പൊക്കും വാക്യം—നമ്മുടെ വലിയ സ്തുതി അത്തിരുവടിയ്ക്ക് ഒരാഭരണമായിത്തീരട്ടെ; അദ്ദേഹത്തിന്നനുരൂപമായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ.

2. അർണ്ണോവാൻ=ജലസഹിതൻ. എൻവാക്യങ്ങൾ, എന്റെ സ്തുതികൾ ചുറും ചെല്കു, ചെന്നുചേരട്ടെ.

3. ആത്തഹവ്യൻ=ഹവിസ്സൊരുക്കിയവൻ, യജമാനൻ. നേത്തമത്തും—ചെറുത്തു തോല്പിയ്ക്കുന്ന. ഇതു വിശ്വാമിത്രൻ, തന്നോടുതന്നെ പറയുന്നതാണ്; നീ—വിശ്വാമിത്രൻ.

4. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം:

ഇന്ദ്രന്നായ്ദ്ധനങ്ങളെവെച്ചുപോരുന്നു, നര-
വൃന്ദ,മോഷധി, തണ്ണീർ, കാട്ടു വാനലകവും! 5

അങ്ങയ്ക്കു നുതി,യങ്ങയ്ക്കുക്ഥവും ചൊല്വൂ നേരാ;-
യങ്ങിന്ദ്ര, ഹരിയുക്ത, കേട്ടരുൾകി,തുകളെ;
അറിക, പുതുതാണീ ഹവിസ്സു; സഖേ, വസോ;
തരിക, പുകഴ്ത്തുവോക്കശനം വ്യാപ്തൻ ഭവാൻ! 6

ഹര്യശ്വ, കടിയ്ക്കു, നീയിസ്സോമം മരുത്വാനേ,
ശയ്യാതിസുതദത്തമാസ്പദിച്ചതുപോലേ;
തവ നൽസ്ഥാനേ മേവും കവികഥം സുയജ്ഞന്മാ-
രവിസ്സാൽ നിന്നെശ്ശൂര, സംസേവിപ്പവരല്ലോ! 7

ഇന്ദ്ര, കാംക്ഷിപ്പോൻ ഭവാൻ ചങ്ങാതിമരുത്തുക്ക-
ളൊന്നിച്ചു കുടിയ്ക്കുകി,ഞങ്ങഥംതൻ സോമത്തിൻനീർ:
കെല്പുകൂടിയ തിരുമേനിയെയല്ലോ, വാനോ-
രെപ്പേരും പുരുഹൂത, വൻപോരിന്നണിയിച്ചു! 8

വൃഷ്ടികമ്മത്തിൽത്തുണച്ചതിനാലീയിന്ദ്രങ്കൽ-
ത്തുഷ്ടിയുഥക്കൊണ്ടാരല്ലോ, ബലദർ മരുത്തുക്കഥം;
അവരൊത്തശിയ്ക്കട്ടേ, സോമനീർ വൃത്രാരാതി,
ഹവിസ്സു നല്കുന്നോനെറ തനതാം സദനത്തിൽ! 9

ചതച്ചു പിഴിയപ്പെട്ടതിതാ: ധനപതേ,
സ്തുതിസംസേവ്യ, മുറയ്ക്കിതു നീ കുടിച്ചാലും! 10

---

6. ചൊല്വൂ—ഉത്പാദിക്കുകഥം ചൊല്ലുന്നു. ഇതുകഥം—സ്തുതിയും ഉക്ഥവും. അശനം=ആഹാരം.

7. ശയ്യാതിസുതദത്തമാസ്പദിച്ചതുപോലെ—ശയ്യാതിയുടെ മകനായ രാജാവു തന്ന സോമം നുകർന്നതുപോലെ. ഇസ്സോമം—ഞങ്ങളുടെ യാഗത്തിലെ സോമം. തവ നൽസ്ഥാനേ—അങ്ങയുടെ നിബ്ബാധമായ പാപ്പിടത്തിൽ. കവികഥം—38-ാംസൂക്തത്തിലെ ഒന്നാം ഋക്കിന്റെ ടിപ്പണി നോക്കുക.

8. കാംക്ഷിപ്പോൻ—സോമകാമൻ. വൻപോരിന്നണിയിച്ചു—വലിയ യുദ്ധത്തിന്നായപ്പാൻ ആഭരണാദികഥംകൊണ്ടലംകരിച്ചു.

9. ഹവിസ്സു നല്കുന്നോൻ—യജമാനൻ.

നിന്നമീത്തിന്നായ്പ്പിഴിഞ്ഞതിതു കൈക്കൊണ്ടാലും:
നിന്നുള്ളിലിതൊരിമ്പം സോമാഹ്, കിളിത്തട്ടേ! 11

സ്തോത്രവത്തിതിന്ദ്ര, നിൻവയറിൽപ്പരക്കട്ടേ,
പേത്തുടലിലും, ശൂര, ധനാത്മം കൈകളിലും! 12

സൂക്തം 52.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഇന്ദ്ര, ഞങ്ങളുടെ പൊരി, തയിർമലർപ്പൊടി, അപ്പം, എന്നി വയോടും സ്തോത്രത്തോടുംകൂടിയ സോമം അങ്ങു പ്രഭാതത്തിൽ കൈക്കൊണ്ടാലും! 1

ഇന്ദ്ര, പചിയ്ക്കപ്പെട്ട പുരോഡാശം കൈക്കൊണ്ടു ഭക്ഷിപ്പാനൊരുങ്ങുക: അങ്ങയ്ക്കായി ഹവിസ്സുകൾ വരുന്നു. 2

അങ്ങു ഞങ്ങളുടെ പുരോഡാശം ഭക്ഷിയ്ക്കുക; ഞങ്ങളുടെ സ്തുതിയെ, ഒരു പെൺകൊതിയൻ സ്ത്രീയെയെന്നപോലെ കൈക്കൊള്ളുകയും ചെയ്യുക! 3

ഇന്ദ്ര, പഴമയിൽ പുകഴ്ന്നവനേ, ഞങ്ങളുടെ പുരോഡാശം പ്രാതസ്സവനത്തിൽ ഭുജിച്ചാലും: വലുതാണല്ലോ, അങ്ങയുടെ കമ്മം! 4

ഇന്ദ്ര, പരിചരിച്ചുംകൊണ്ട്, ഒരു കാളയുടെ മട്ടിൽ വെമ്പി നടക്കുന്ന സ്തോതാവ് അരികിൽ സ്തുതികൾ ചൊല്ലുന്നതെപ്പോഴോ, അപ്പോൾ അവിടുന്ന് ഇവിടെ മധ്യാഹ്നസവനത്തിലെ പൊരിയവിലും കമനീയമായ പുരോഡാശവും കല്പിച്ചുഭക്ഷിച്ചാലും! 5

---

11. അമീത്ത്—അമറേത്ത്. കിളിത്തട്ടേ—മുളപ്പിയ്ക്കട്ടേ, ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കട്ടേ.

12. സ്തോത്രവത്ത്=സ്തോത്രസഹിതം.

സൂക്തം 52.

1. തയിർമലർപ്പൊടി—തയിരിൽക്കുഴച്ച മലർപ്പൊടി.

4. പഴമയിൽ പുകഴ്ന്നവൻ—പുരാതനനെന്നു പ്രസിദ്ധൻ. വലുതാണല്ലോ—അതിനാൽ പ്രാതൽ അത്യാവശ്യം!

5. പരിചരിച്ചുംകൊണ്ട്—അങ്ങയെ.

ബൃഹസ്പതേ, മൂന്നാം സവനത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ പൊരിയവിലി
നെയും ഹോമിച്ച പുരോഡാശത്തെയും അവിടുന്നു മാനിച്ചാലും: കവേ,
അന്നമൊരുക്കിയ ഞങ്ങടെ ഭൃഗുക്കളോടും വാജനോടും കൂടിയ നിന്തിരു
വടിയെ സ്തുതിച്ചു പരിചരിയ്ക്കാം. 6

പൂഷാവോടുകൂടിയ ഭവാനു ഞങ്ങടെ തയിർമലർപ്പൊടിയും,
കുതിരകളോടുകൂടിയ ഹര്യശ്വനായ ഭവാനു പൊരിയവിലും ഉണ്ടാക്കാം.
മരുദ്ഗണാന്വിതനായ ഭവാൻ അപ്പം തിന്നാലും; ശൂര, വൃത്രഹന്താ
വും വിദ്വാനുമായ ഭവാൻ സോമം കുടിച്ചാലും! 7

പുരുഷന്മാരിൽവെച്ച് അതിവീരനായ തന്തിരുവടിയ്ക്കു നി
ങ്ങടെ വേഗത്തിൽ പൊരിയവിൽ ഒരുക്കുവിൻ. ധ്വഷ്ണോ, ഇന്ദ്ര, അ
ങ്ങയെക്കുറിച്ച ഞങ്ങടെ നാളിൽ നാളിൽ ഒരേമട്ടിൽ സ്തുതിയ്ക്കുന്നത്
അങ്ങയ്ക്കു സോമപാനത്തിൽ ഉത്സാഹമുണ്ടാക്കട്ടെ! 8

സൂക്തം 53.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും ബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; ഇന്ദ്രാപർവ്വതന്മാരും ഇന്ദ്രനും വാക്കും രഥാംഗവും ദേവതകൾ.

ഇന്ദ്രാപർവ്വതന്മാരേ, നിങ്ങടെ വലിയ തേരിൽ, നല്ല പുത്രന്മാ
രോടുകൂടിയ സ്പൃഹണീയങ്ങളായ അന്നങ്ങടെ കൊണ്ടുവന്നാലും; ദേവ
ന്മാരേ, നിങ്ങളിരുവരും യാഗങ്ങളിൽ ഹവിസ്സു ഭക്ഷിപ്പിൻ; ഹവിസ്സു
കൊണ്ട് ഇമ്പം പൂണ്ടു, സ്തുതികളാൽ വർദ്ധിപ്പിൻ! 1

മഘവാവേ, അങ്ങു സുഖമായി ഇരിയ്ക്ക—തിരിച്ചുപോകരുത്:
ഞാൻ അങ്ങയെ നന്നായിപ്പിഴിയപ്പെട്ട സോമംകൊണ്ടു യജിയ്ക്കട്ടെ; ശ

---

6. മാനിച്ചാലും—അവിടുന്നു ഭക്ഷിച്ചാൽ അവയ്ക്കു ബഹുമതിയായി. വാ
ജൻ—ഋഭുക്കളിലൊരാൾ; എടുത്തുപറഞ്ഞു എന്നേ ഉള്ളൂ.

8. പ്രഥമവാക്യം യജമാനൻ അധ്വര്യുക്കളോടു പറയുന്നത്.

സൂക്തം 53.

1. ഇന്ദ്രാപർവ്വതന്മാർ—ഇന്ദ്രനും പർവ്വതനും. നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടിയ—
സൽപുത്രോൽപാദനസമർത്ഥങ്ങളായ.

ക്തിമാനായ ഇന്ദ്ര, ഞാൻ അതിമധുരമായ കൊഞ്ചൽകൊണ്ട് അങ്ങയുടെ വസ്തുത്തുമു, മകൻ അച്ഛനേറതെന്നപോലെ പിടിയ്ക്കുന്നു! 2

അധ്വര്യോ, നമുക്കു ശസ്ത്രം ചൊല്ലാം: താങ്കൾ ഏറുപാട്ടുക; നാം ഇന്ദ്രനു പ്രിയമായ സ്തോത്രം ചെയ്യുക. താങ്കൾ യജമാനന്റെ ഈ ദർഭയിൽ ഇരിയ്ക്കു; എന്നിട്ട് ഇന്ദ്രനെ നന്നായി സ്തുതിയ്ക്കാം. 3

മഘവാവേ, പതിയത്രേ, ഗൃഹം; അവിടെത്തന്നെയാണല്ലോ, ചെല്ലേണ്ടത്. അതിനാൽ പൂട്ടിയ ഹരികൾ അങ്ങയെ അങ്ങോട്ടുതന്നെ കൊണ്ടുപോയ്ക്കൊള്ളട്ടെ. ഞങ്ങൾ വല്ലപ്പോഴും സോമം പിഴിയും; അപ്പോൾ, ദൂതൻ അഗ്നി അങ്ങയുടെ അടുക്കലെത്തും! 4

മഘവാവേ, ഇന്ദ്ര, ഒന്നുകിൽ തിരിച്ചുപോയ്ക്കൊൾക; അല്ലെങ്കിൽ, വന്നുകൊൾക. ഭ്രാതാവേ, രണ്ടിലുമുണ്ട്, അവിടെയ്ക്കായ്മ. (പോകയാണെങ്കിൽ) വലിയ തേരിലിരിയ്ക്കാം; (വരികയാണെങ്കിൽ) ചെനയ്ക്കുന്ന കുതിരയെ അഴിച്ചുവിടാം! 5

ഇന്ദ്ര, സോമം കുടിച്ചിട്ടു, ഗൃഹത്തിലെയ്ക്കു പോയ്ക്കൊൾക: ഭദ്രയായ ഭാര്യയും പാട്ടുമുണ്ടല്ലോ, ഭവാന്റെ ഗൃഹത്തിൽ. (പോകയാണെങ്കിൽ) വലിയ തേരിലിരിയ്ക്കാം; അല്ലെങ്കിൽ, കുതിരയെ അഴിച്ചുവിട്ടു തീറ്റാം! 6

ഈ സൌദാസന്മാർ, പല പല അംഗിരസ്സുകൾ, ദേവകളെക്കാൾ ബലവാനായവന്റെ പുത്രരായ വീരന്മാർ എന്നിവരെല്ലാം വിശ്വാമിത്രന് അശ്വമേധത്തിൽ ധനം തരും, ആയുസ്സും വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കും! 7

മഘവാവു മായ പ്രയോഗിച്ചു, തന്റെ ശരീരം വിവിധരൂപങ്ങളിലാക്കും: മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടാൽ, സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്ന്

---

2. കൊഞ്ചൽ—സ്തുതി.

3. ഹോതാവ് അധ്വര്യുവിനോട്:

4. ഞങ്ങളുടെ ദൂതൻ അറിയിച്ചാലപ്പോൾ, അവിടുന്ന് ഇങ്ങോട്ടു വരണം.

5. അഴിച്ചുവിടാം—ഇവിടെ വിശ്രമിപ്പിയ്ക്കാം.

6. ഭദ്ര=മംഗളകാരിണി.

7. സൌദാസന്മാർ—സുദാസ്സിൻവംശ്യരായ ക്ഷത്രിയർ. ബലവാനായവന്റെ (രുദ്രന്റെ) പുത്രരായ വീരന്മാർ—മരുത്തുക്കൾ. വിശ്വാമിത്രന്—എനിയ്ക്ക്.

ഒരേ സമയത്തു പലേടത്തും—അതും മൂന്നുതവണ—ചെല്ലും; കാലത്തും അകാലത്തും സോമം കുടിയ്ക്കും! 8

മഹാനായ ഋഷിയും, തേജസ്സുകളെ ജനിപ്പിച്ചവനും, തേജസ്സുകളാൽ ആകൃഷ്ടനും, നേതാക്കളെ നോക്കുന്നവനുമായ വിശ്വാമിത്രൻ വെള്ളംനിറഞ്ഞ പുഴയെ അനങ്ങാതാക്കി; അദ്ദേഹം സുദാസ്സിനെ യജിപ്പിച്ചപ്പോൾ, ഇന്ദ്രൻ കുശികരോടൊപ്പം ഒരു സുഹൃത്തായി പെരുമാറി! 9

മേധാവികളേ, ഋഷികളേ, നേതാക്കളെ നോക്കുന്നവരേ, കുശികരേ, യാഗത്തിൽ ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞു, സ്തുതിയാൽ ഇമ്പംകൊള്ളിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങൾ, അരയന്നങ്ങൾപോലെ, സ്തോത്രം പാടുവിൻ; ദേവന്മാരൊന്നിച്ചു സോമരസം കുടിയ്ക്കുകയും ചെയ്യിൻ! 10

കുശികരേ, ചെല്ലുവിൻ, മനസ്സിരുത്തുവിൻ—സുദാസ്സിന്റെ കുതിരയെ ധനാഢ്യം വിടുവിൻ: കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും വടക്കും അസുരനെ തമ്പുരാൻ വധിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; ഇനി, നല്ലൊരു പ്രദേശത്തു യാഗം തുടങ്ങാം! 11

ഈ വാനാഴികയിൽ രണ്ടിന്റെയുമിടയിൽ മേവുന്ന ഇന്ദ്രനെ ഞാൻ സ്തുതിച്ചുവല്ലോ; വിശ്വാമിത്രന്റെ ഈ സ്തോത്രം ഭരതഗോത്രക്കാരെ രക്ഷിയ്ക്കും. 12

വജ്രപാണിയായ ഇന്ദ്രനു വിശ്വാമിത്രർ സ്തോത്രം രചിച്ചു; അദ്ദേഹം നമുക്കു നല്ല അന്നം തരും! 13

കീകടത്തിലെപ്പൈക്കൾ അങ്ങയ്ക്കെന്തു ചെയ്യും? സോമത്തിനു വേണ്ടുന്ന പാൽ കൊടുക്കില്ല; പാല്പുലം ചൂടുപിടിപ്പിയ്ക്കില്ല. ഹുണ്ഡികക്കാരന്റെ കുടുംബസ്വത്തു ഞങ്ങൾക്കു കൊണ്ടുവരിക—മഘവാവേ, അധമവഗ്ഗത്തിന്റെ ധനം അവിടുന്നു ഞങ്ങളുടെ അധീനതയിലാക്കുക! 14

---

9. നോക്കുന്നവൻ—നേതാക്കളിൽ ശ്രദ്ധിയ്ക്കുന്നവൻ. കുശികർ—സഗോത്രക്കാർ.

10. ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞു—സോമലത. ഇമ്പംകൊള്ളിയ്ക്കുന്ന—ദേവന്മാരെ.

11. ചെല്ലുവിൻ—അശ്വത്തിന്റെ അടക്കൽ. ധനാഢ്യം—ദിഗ്ജയം കൊണ്ടു ധനം സംഭരിപ്പാൻ.

14. കീകടം—അനാര്യർ നിവസിയ്ക്കുന്ന ഒരു രാജ്യം. എന്തു ചെയ്യും—ആ നാസ്തികനാട്ടിൽ യാഗവും മറ്റുമില്ലല്ലോ. ഹുണ്ഡികക്കാരൻ—ധർമ്മം ചെയ്യാതെ പണം പലിശയ്ക്കു കൊടുക്കുന്നവൻ. കൊണ്ടുവരിക—അതു കിട്ടിയാൽ, ഞങ്ങൾ ധർമ്മം ചെയ്യും.

ജമദഗ്നികൾ തന്നെ അജ്ഞാനനാശിനിയായ സസപ്പരി അത്യന്തം ശബ്ദിയ്ക്കുന്നു; ആ സൂര്യപുത്രിയത്രേ, ദേവന്മാരിൽ അക്ഷയമായ അമൃതാന്നം വ്യാപിപ്പിയ്ക്കുന്നത്! 15

സസപ്പരി ഇയ്യുള്ളവൎക്കു പഞ്ചജനപ്രജകളുടെ അന്നം കൂട്ടുതലായി വേഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരട്ടെ: നരച്ച ജമദഗ്നികളാൽ നല്കപ്പെട്ട ആ സൂര്യപുത്രി എനിയ്ക്കു പുതിയ അന്നം തന്നാളരുട്ടെ! 16

കുതിരകൾ രണ്ടും ഉറച്ചുനില്ക്കട്ടെ; അച്ചുതണ്ട് ഒടിയരുത്; ഇരുപ്പടി വീഴരുത്; നകം മുറിയരുത്; ആണി ഇളകാതിരിപ്പാൻ ഇന്ദ്രൻ പിടിയ്ക്കട്ടെ; അരിഷ്ടനേമേ, നീ ഞങ്ങൾക്കിണങ്ങുക! 17

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു ഞങ്ങളുടെ ദേഹത്തിന്നു ബലമുണ്ടാക്കുക; ഞങ്ങളുടെ വണ്ടിക്കാളകൾക്കു ബലമുണ്ടാക്കുക; ഞങ്ങളുടെ പുത്രപൌത്രൎക്കും ജീവിച്ചിരിപ്പാൻ ബലമുണ്ടാക്കുക. ബലപ്രദനാണല്ലോ, അവിടുന്ന്! 18

അവിടുന്നു കരിങ്ങാലിക്കാതൽ എങ്ങും തറയ്ക്കുക; തേരിലെ ഇരുമ്പുമരത്തിന്നു ബലം കൂട്ടുക. ഉറപ്പുള്ള, ഉറപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട അച്ചുതണ്ടേ, നീ ഉറച്ചുനില്ലുക; ഓടുന്ന തേരിൽനിന്നു ഞങ്ങളെ വീഴ്ത്തിക്കളയരുത്! 19

ഈ മരം ഞങ്ങളെ ത്യജിയ്ക്കരുത്; അപായപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യരുത്. ഗൃഹത്തിലെത്തുന്നതുവരെ, നില്ക്കുന്നതുവരെ, അഴിച്ചുവിടുന്നതുവരെ, ശുഭം ഭവിയ്ക്കട്ടെ! 20

---

15. ജമദഗ്നികൾ—ഭൃഗുവംശ്യരായ ഋഷിമാർ. തന്ന—എനിയ്ക്കുപദേശിച്ചു. സസപ്പരി—വാശ്വേവത. ആ സൂര്യപുത്രി—വാശ്വേവത സൂര്യന്റെ മകളത്രേ.

16. പഞ്ചജനങ്ങൾ മുമ്പു വിവരിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. നരച്ച—കിഴവരായ, ദീൎഘായുഷ്മാരായ.

17. യജനാനന്തരം സുദാസ്സിന്റെ യാഗശാലയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട വിശ്വാമിത്രൻ തേർ പൂട്ടിയിട്ടു, തേരിന്റെ അവയവങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: ഇരുപ്പടി—നകത്തണ്ടിന്റെ ഇരുവശത്തും വെയ്ക്കുന്ന പലക. അരിഷ്ടനേമേ—കേടൊന്നുമില്ലാത്ത ഉരുമ്പുചുറ്റോടുകൂടിയ രഥമേ. ഇണങ്ങുക—അനുകൂലമായി ഗമിച്ചാലും.

19. കരിങ്ങാലിക്കാതൽകൊണ്ടത്രേ, തേരിന്റെ ആണി. ഇരുമ്പുമരം കൊണ്ടാണ്, അടിപ്പലക.

20. ഈ മരം—തേരുണ്ടാക്കിയ മരം. അഴിച്ചുവിടുന്നതുവരെ—അശ്വങ്ങളെ.

ശൂര, മഘവാവേ, ഇന്ദ്ര, അവിടുന്ന് ഈ അവസരത്തിൽ ഹിംസിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങളെ മികച്ച അനേകരക്ഷകൾകൊണ്ട് ആശ്വസിപ്പിച്ചാലും; ആർ ഞങ്ങളെ ദ്വേഷിയ്ക്കുന്നുവോ, അവൻ നികൃഷ്ടനായി അധഃപതിയ്ക്കട്ടെ; ആരെ ഞങ്ങൾ ദ്വേഷിയ്ക്കുന്നുവോ, അവനെ പ്രാണൻ വെടിയട്ടെ! 21

അവൻ മഴുവേറ്റ വൃക്ഷംപോലെ സങ്കടപ്പെടട്ടെ; ഇലവിൻ പൂവുപോലെ അറുവീഴട്ടെ; ഒഴുകിപ്പോകുമ്പോൾ മറിഞ്ഞ തളികപോലെ നര തുപ്പട്ടെ! 22

'ആളുകളേ, അരുതിപ്പെടുത്തുന്നവനെ നിങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല: മിണ്ടാതിരിയ്ക്കുന്നവനെ മാടെന്നു കരുതി കൊണ്ടുപോകുന്നു. വിദ്വാൻ മൂഢനെ പരിഹസിയ്ക്കാറില്ല; കുതിരയ്ക്കു മുമ്പേ കഴുതയെ നടത്താറില്ല!' 23

ഇന്ദ്ര, ഈ ഭരതഗോത്രക്കാർ അകലുകയേചെയ്യൂ, അടുക്കില്ല. യുദ്ധത്തിൽ സ്വാഭാവികനായ ശത്രുവിന്റെ നേക്കെന്നപോലെ കുതിരയെ വിടും; വില്ലും കുലയ്ക്കും. 24

സൂക്തം 54.

വിശ്വാമിത്രപുത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

യജ്ഞത്തിൽ ജനിച്ച സ്തുത്യനായ മഹാന്മാരായി ഈ സുഖകരമായ സ്തോത്രം പലവുരു ഉച്ചരിച്ചുപോരുന്നു; ആ അഗ്നി അടക്കാൻ

---

21. ഹിംസിയ്ക്കുന്ന—ശത്രുക്കളെ ശപിപ്പാൻതുടങ്ങുന്നു. ആർ ഞങ്ങളെ എന്നു തുടങ്ങിയ വാക്യം ശാപമാകുന്നു.

22. തളിക മറിഞ്ഞാൽ, അകത്തു വെള്ളം കേറുകയും, അതിൽനിന്നു നര പുറപ്പെടുകയുംചെയ്യുമല്ലോ; അവൻ വായിൽനിന്നു നര തുപ്പുന്ന ഒരു രോഗിയായിത്തീരട്ടെ.

23. മുമ്പൊരിയ്ക്കൽ, തപസ്സു ക്ഷയിയ്ക്കുമെന്നു കരുതി ശപിയ്ക്കൽ നിത്തി മൌനം പൂണ്ട വിശ്വാമിത്രനെ വസിഷ്ഠപുത്രന്മാർ ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ അവരോടു വിശ്വാമിത്രൻ പറഞ്ഞതാണിത്: അരുതിപ്പെടുത്തുന്നവനെ—നശിപ്പിയ്ക്കാൻ ശക്തനായ വിശ്വാമിത്രനെ. ശേഷം വസിഷ്ഠനെ ധിക്കരിയ്ക്കലാണ്: ഞാൻ വിദ്വാൻ, വസിഷ്ഠൻ മൂഢൻ; ഞാൻ കുതിര, വസിഷ്ഠൻ കഴുത. എന്നോടു മത്സരിപ്പാൻ അഹ്നല്ല, അവൻ.

24. അകലുകയേചെയ്യൂ—സജ്ജനസംസർഗ്ഗത്തിന്നർഹതയില്ലാത്തവരാണ്, വസിഷ്ഠനും കൂട്ടരും.

പോന്ന തേജസ്സു പൂണ്ട നമ്മുടെ സ്തോത്രം കേൾക്കട്ടെ—സദാ ദിവ്യതേജസ്സോടേ കേൾക്കട്ടെ! 1

മഹതിയായ ദ്യോവിനെക്കുറിച്ചും, മഹതിയായ ഭൂവിനെക്കുറിച്ചും അറിവുള്ള താങ്കൾ സ്തോത്രം ചമയ്ക്ക: എന്റെ മനസ്സു കൊതിച്ചുനടക്കുകയാണ്. മനുഷ്യന്റെ യാഗങ്ങളിൽ ഇവരെ സ്തുതിച്ചാൽ, പൂജനേച്ഛുക്കളായ ദേവന്മാർ കൂപ്പം ഇമ്പപ്പെട്ടുമല്ലോ! 2

ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, നിങ്ങളുടെ കനിവു യഥാർത്ഥമാകട്ടെ: നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വലിയ അഭ്യുദയം വരുത്തണം: അഗ്നേ, ഇതാ, വാഴ്ഴികൾക്കു നമസ്കാരം—ഞാൻ അന്നംകൊണ്ടു പൂജിയ്ക്കുന്നു; രത്നം യാചിയ്ക്കുന്നു! 3

സത്യവതികളായ ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, പണ്ടേത്തെ സൂനൃതഭാഷികൾ നിങ്ങളിൽനിന്ന് ഇഷ്ടം നേടിയല്ലോ; പൃഥിവി, ഇന്നേത്തെ ആളുകളും ശൂരർക്കു നേട്ടമുണ്ടാക്കുന്ന യുദ്ധത്തിൽ നിങ്ങളെ അറിഞ്ഞു വന്ദിയ്ക്കുന്നു! 4

ആർ നേരേ അറിയും, ഇതിൽ ആർ പറഞ്ഞുതരും? ഏതാണ്, ദേവന്മാരിൽ ചെല്ലാൻ നേർവഴി? ഇവരുടെ കീഴ്പോട്ടു നോക്കുന്ന സ്ഥാനങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്; എന്നാൽ, ഉർജ്ജേയങ്ങളായ ഉത്തമകർമ്മങ്ങൾകൊണ്ടു ചെല്ലാവുന്നവ ഏവയായിരിയ്ക്കും? 5

അന്തരിക്ഷത്തിൽ ആഹ്ലാദിയ്ക്കുന്ന ഇവരിരുവരെ മനുഷ്യദൃഷ്ടാവായ കവി നോക്കിപ്പോരുന്നു: ഒരേ കർമ്മംകൊണ്ട് ഉള്ളിണങ്ങിയ ഇവർ പക്ഷിക്കുടെന്നപോലെ പല തരത്തിലുള്ള സ്ഥാനം നിർമ്മിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. 6

സൂക്തം 54.

1. അഗ്നിയെപ്പറ്റി: അടക്കാൻ പോന്ന—ശത്രുദമനസമർത്ഥമായ.

2. സ്തോതാവിനോട്: കൊതിച്ചു—സർവ്വഭോഗങ്ങളെയും ഇച്ഛിച്ചു. ഇവരെ—ദ്യാവാപൃഥിവികളെ. പൂജനേച്ഛുക്കൾ—നമ്മുടെ പൂജ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നവർ.

3. രത്നം—ശ്രേഷ്ഠധനം.

4. സൂനൃതഭാഷികൾ—ഋഷിമാർ.

5. കീഴ്പോട്ടുനോക്കുന്ന സ്ഥാനങ്ങൾ—നക്ഷത്രങ്ങൾ.

6. ഇവരിരുവരെ—ദ്യാവാപൃഥിവികളെ. കവി—സൂര്യൻ. ഒരേകർമ്മം—അന്യോന്യപ്രീണനം.

ഉള്ളിണങ്ങിയവരും വേർപെട്ടവരും അറുതിയില്ലാത്തവരുമായ ഇവർ അനശ്വരപദത്തിൽ ഉണർവോടേ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു: സഹോദരിമാരാണ്, ഈ തരുണികൾ; അതിനാൽ ഇരട്ടപ്പേരുകൾകൊണ്ടു വ്യവഹരിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. 7

ഇവർ ഭൂതജാതത്തെയെല്ലാം വേർതിരിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; ദേവന്മാരെയും മഹത്തുക്കളെയും തളച്ചു കൂടാതെ വഹിയ്ക്കുന്നു. ജംഗമവും സ്ഥാവരവുമായ ജഗത്ത് ഒന്നിൽ വത്തിയ്ക്കുന്നു; നടക്കുന്നതും ചിറകുള്ളതും നാനാരൂപമായി നടുവിൽ വത്തിയ്ക്കുന്നു. 8

പാലിയ്ക്കുന്ന മഹതിയായ മാതാവും ഞങ്ങളും തമ്മിൽ പണ്ടേയുള്ള സനാതനമായ ആ ചാച്ചയെ ഞാനിപ്പോൾ സ്മരിയ്ക്കുന്നു. ഈ ദ്യോവിന്റെ മധ്യത്തിൽ വിവിക്തമായ വിശാലമാഗ്രത്തിലത്രേ, സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ദേവന്മാർ സവാഹനങ്ങളോടേ പാപ്പറപ്പിച്ചത്! 9

ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, ഈ സ്തോത്രം ഞാൻ ചൊല്ലുന്നു: മൂടുവായ വയറും അഗ്നിയാകുന്ന നാവുമായി തുലോം വിളങ്ങുന്ന യുവാക്കളും കവികളും കമ്മിഷ്ഠരുമായ മിത്രവരുണാദിദേവന്മാർ കേട്ടരുളട്ടെ! 10

സ്വർണ്ണപാണിയും ശോഭനജിഹ്വനുമായ സവിതാവു യാഗത്തിൽ മൂന്നു വാനത്തുനിന്നു വന്നണയുന്നു: സവിതാവേ, അവിടുന്നു സ്തോതാക്കളുടെ സ്തോത്രം ശ്രവിയ്ക്കുക; എന്നിട്ടു ഞങ്ങൾക്കു സ്വഫലവും കിട്ടിയ്ക്കുക! 11

നന്നായി സൃഷ്ടിച്ചവനും ശോഭനോഹസ്സനും ധനവാനും സത്യസങ്കല്പനുമായ ദേവൻ ത്വഷ്ടാവ് അതൊക്കെ രക്ഷയ്ക്കായി ഞങ്ങൾക്കു തരട്ടെ! ഋത്വിക്കുകളേ, നിങ്ങൾ പൂഷാവോടുകൂടി ഇമ്പപ്പെടുത്തുവിൻ: അമ്മികുഴ പൊക്കി, യാഗം തുടങ്ങിയിരിയ്ക്കുന്നു! 12

---

7. വേർപെട്ടവർ—തമ്മിലകന്നുനില്ക്കുന്നവർ. അനശ്വരപദത്തിൽ—അന്തരിക്ഷത്തിൽ. ഇരട്ടപ്പേരുകൾ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ മുതലായ പേരുകൾ.

8. ഒന്നിൽ—പൃഥിവിയിൽ. നടുവിൽ—അന്തരിക്ഷത്തിൽ.

9. മാതാവ്—ദ്യോവ്. സ്തുതിയ്ക്കുന്ന—ദ്യോവിനെ.

11. സ്വർണ്ണപാണി—സവിതാവിന്റെ കൈപ്പടങ്ങൾ ഒരിയ്ക്കൽ മുറിഞ്ഞുപോയെന്നും, അവ അധ്വര്യുക്കൾ സ്വർണ്ണംകൊണ്ടുണ്ടാക്കി പിടിപ്പിച്ചു എന്നും ഒരു കഥയുണ്ട്; ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ സ്വർണ്ണം കയ്യിൽ വെച്ചവൻ എന്നുമാകാം.

12. അതൊക്കെ—ഞങ്ങൾ അപേക്ഷിച്ചതെല്ലാം. ഇമ്പപ്പെടുത്തുവിൻ—ധനം തന്നു ഞങ്ങളെ ആഹ്ലാദിപ്പിയ്ക്കുവിൻ.

മിന്നല്ലൊത്ത തേരോടും ചുരികയോടുംകൂടി വിളങ്ങുന്നവരും, കൊല്ലുന്നവരും, ജലോൽപാദകരും, സഞ്ചാരശീലരും, യജ്ഞാഹ്വരുമായ മരുത്തുക്കളും സരസ്വതിയും കേൾക്കുവിൻ; സത്വരം വീരസമേതമായ ധനം തന്നരുളുവിൻ! 13

ധനകാരികൾപോലിരിയ്ക്കുന്ന സ്തോമങ്ങളും ശസ്ത്രങ്ങളും യജ്ഞത്തിൽ ബഹുകമ്മാവായ വിഷ്ണുവിങ്കൽ ചെന്നണയട്ടെ: അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൃക്കാൽവെപ്പു വമ്പിച്ചതാണല്ലോ; തന്റെ ചൊല്പീഴിലാണ്, ജനിപ്പിയ്ക്കുന്ന യുവതികളായ ദിക്കുകളെല്ലാം! 14

എല്ലാ വിയ്ക്കങ്ങളും വന്നിണങ്ങുന്ന ഇന്ദ്രൻ മഹിമാവുകൊണ്ടു വാഴുകിൽ രണ്ടിനെയും നിറച്ചു; പുരന്ദരനും വൃത്രഹന്താവും ധഷ്ണസേനാപതിനുമായ നിന്തിരുവടി ഞങ്ങൾക്കു വളരെപ്പശുക്കളെ സംഭരിച്ചുതന്നാലും! 15

നാസത്യരേ, ബന്ധുക്കളോടു ചോദിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങളിരുവരും എന്നെ രക്ഷിയ്ക്കുമാറാകണം. അശ്വികളുടെ ചേച്ച എത്ര കമനീയം! ധനങ്ങളിൽവെച്ചു മികച്ച ധനം ഞങ്ങൾക്കു തരുന്നവരാണല്ലോ, നിങ്ങൾ; തിരസ്കരിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത നിങ്ങൾ ഹവിർദ്ദാതാവിനെ സൽക്കർമ്മംകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കണം! 16

കവികളേ, നിങ്ങളുടെ ആ കനത്ത കർമ്മം കമനീയംതന്നെ: നിങ്ങളെല്ലാവരും ഇന്ദ്രലോകത്തു ദേവന്മാരായല്ലോ! പുരുഹൂത, പ്രിയപ്പെട്ട ഋഭുക്കൾക്ക് ഒരു സഖാവാണല്ലോ, അങ്ങ്. നിങ്ങൾ ഈ സ്തുതിയെ ഞങ്ങൾക്കു ധനം കിട്ടാൻ സ്വീകരിച്ചാലും! 17

---

13. കൊല്ലുന്നവർ—വൈരികളെ. വീരസമേതം—പുത്രസഹിതം.

14. ധനകാരികൾപോലിരിയ്ക്കുന്ന—ധനമുണ്ടാക്കിത്തരുന്ന. ജനിപ്പിയ്ക്കുന്ന—സർവജനയിത്രികളായ.

15. പുരന്ദരനും എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യം പ്രത്യക്ഷം:

16. ബന്ധുക്കളോടു ചോദിയ്ക്കുന്ന—ഹവിഷ്പ്രദാനത്താൽ ബന്ധുക്കളായിത്തീർന്ന ഞങ്ങളോട്, 'എന്തു വേണം?' എന്നു ചോദിയ്ക്കുന്ന. തിരസ്കരിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത—ആരും തള്ളിയിട്ടില്ലാത്ത, എല്ലാവരും മാനിച്ച.

17. കവികൾ—ദേവന്മാർ.

സൂര്യൻ, അദിതി, യജ്ഞാഹ്ർ, അനപായകമ്മാവായ വരുണൻ എന്നിവർ ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ: നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ വഴിയിൽ നിന്ന് അധഃപതനങ്ങളെ നീക്കിയാലും; ഞങ്ങളുടെ ഗൃഹത്തിൽ സന്തതിയും പശുക്കളുമുണ്ടാകട്ടെ! 18

വളരെയാളുകളാൽ അയയ്ക്കപ്പെടുന്ന ദേവഭൂതൻ, ഞങ്ങൾ അനപരാധരാണെന്ന് എല്ലാടത്തും അരുളിച്ചെയ്യട്ടെ! ഭൂവും ദ്യോവും ജലവും സൂര്യനും നക്ഷത്രങ്ങൾ നിറഞ്ഞ അന്തരിക്ഷവും ഞങ്ങളുടെ സ്തോത്രം കേൾക്കട്ടെ! 19

നിലയിളകാത്ത വൃഷാക്കളായ പർവതങ്ങൾ ഹവിസ്സിനാൽ മത്തുപിടിച്ചു ഞങ്ങളുടെ സ്തോത്രം കേൾക്കട്ടെ; പുത്രാനുഭിതയായ അദിതിയും ഞങ്ങളുടെ സ്തോത്രം കേൾക്കട്ടെ; മരുത്തുക്കൾ ഞങ്ങൾക്കു മംഗളകരമായ സുഖം തരട്ടെ! 20

ഞങ്ങളുടെ മാർഗ്ഗം സദാ സുഗമവും അന്നയുക്തവുമായിഭവിയ്ക്കട്ടെ; ദേവന്മാരേ, നിങ്ങൾ സസ്യങ്ങളെ മധുരജലംകൊണ്ടു നനയ്ക്കുവിൻ; അഗ്നേ, എന്റെ ധനം നശിയ്ക്കാതിരിയ്ക്കാൻ സഹായിയ്ക്കുക; ഞാൻ സമ്പത്തിന്റെയും വളരെ അന്നത്തിന്റെയും സ്ഥാനത്ത് എത്തിച്ചേരുമാറാകണം! 21

അഗ്നേ, അങ്ങ് ഹവിസ്സാസ്വദിയ്ക്കുക; അന്നം കാട്ടിത്തരിക—ഭക്ഷ്യങ്ങളെ ഞങ്ങളുടെ മുമ്പിലെത്തിയ്ക്കുക; യുദ്ധങ്ങളിൽ ആ ശത്രുക്കളെയെല്ലാം ജയിയ്ക്കുക; മനംതെളിഞ്ഞു, ഞങ്ങളുടെ എല്ലാദ്ദിവസങ്ങളെയും ശോഭിപ്പിയ്ക്കുക! 22

---

18. യജ്ഞാഹ്ർ—ദേവന്മാർ. രണ്ടും മൂന്നും വാക്യം പ്രത്യക്ഷം: അധഃപതനങ്ങൾ—തൽകാരണങ്ങളായ കമ്മങ്ങൾ.

19. വളരെയാളുകളാൽ—വളരെ യജമാനന്മാരാൽ.

20. പർവതങ്ങൾ—ഗ്രാവാഭിമാനിദേവകൾ.

22. ആ—ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്ന. ശോഭിപ്പിയ്ക്കുക—കമ്മയോഗ്യങ്ങളാക്കുക എന്നർത്ഥം.

സൂക്തം 55.

പ്രജാപതി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകം ദേവത.

മുൻവന്ന ഉഷസ്സു പുലന്നാൽ, ഉദകപദത്തിൽ അക്ഷയമായ ജ്യോതിസ്സുദിയ്ക്കുന്നു. അതോടേ യജമാനൻ കമ്മങ്ങളെ ദേവന്മാരിലെത്തിയ്ക്കും. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 1

അഗ്നേ, ഈ സമയത്തു ദേവന്മാരോ, അവരിൽച്ചെന്നുചേർന്ന പൂർവ്വപിതാക്കന്മാരോ ഞങ്ങളെ തെല്ലും ഉപദ്രവിയ്ക്കരുത്: രണ്ടു പുരാതനസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സൂര്യൻ ഉദിയ്ക്കുകയായി. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 2

എന്റെ വളരെ അഭിലാഷങ്ങളും നാനാപ്രകാരേണ നടക്കുകയാണ്; കമ്മത്തിന്നായി ഞാൻ പുരാതനസ്തോത്രങ്ങളെ ഉദ്ദീപിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ഞങ്ങൾ സത്യമേ പറയൂ. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 3

വളരെയിടങ്ങളിൽ വാഴിയ്ക്കപ്പെട്ട സർവ്വസാധാരണനായ രാജാവു വേദികളിൽ പള്ളികൊള്ളുന്നു; വനങ്ങളിൽ വേർതിരിഞ്ഞു വർത്തിയ്ക്കുന്നു. അമ്മമാരിരുവരിൽ ഒരുവൾ കുഞ്ഞിനെ പോറുന്നു; മറവൾ എടുക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 4

പഴയവയെ വിട്ടു പുതിയവയോടിണങ്ങുന്നവൻ അപ്പോൾപ്പിറന്ന തരുണികളിൽ കടന്നുകൂടുന്നു; അവർ 'ആരുമില്ലാതെ' ഗർഭം ധരിച്ചു പ്രസവിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 5

സൂക്തം 55.

1. മുൻ—സൂര്യോദയത്തിനുമുമ്പ്. ഉദകപദം=ജലങ്ങളുടെ ഇരിപ്പിടം, സമുദ്രം; അല്ലെങ്കിൽ ആകാശം. ജ്യോതിസ്സ്—സൂര്യൻ.

2. രണ്ടു പുരാതനസ്ഥാനങ്ങൾ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ.

3. ഉദ്ദീപിപ്പിയ്ക്കുന്നു—പാടുന്നു എന്നു സാരം. സത്യമേ പറയൂ—അസത്യം പറഞ്ഞാൽ യജ്ഞത്തിന്നു ദോഷം പറയും.

4. സർവ്വസാധാരണൻ—എല്ലാവരുടെയുമാണല്ലോ, അഗ്നി. രാജാവ്—അഗ്നി. വനങ്ങൾ—മരങ്ങൾ, അരണികൾ. അമ്മമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. ഒരുവൾ—ദ്യോവ്. മറവൾ—പൃഥിവി.

5. സസ്യങ്ങളിൽ വ്യാപരിയ്ക്കുന്ന അഗ്നിയെപ്പറഞ്ഞു: പഴയവയും മറവും ഓഷധികളുംതന്നെ. 'ആരുമില്ലാതെ'—ഭർത്താവില്ലാതെ. പ്രസവിയ്ക്കുന്നു—പുഷ്പഫലാദികളെ ജനിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

രണ്ടമ്മമാരുടെ ഒറ്റമകൻ പടിഞ്ഞാറു പള്ളികൊള്ളുന്നു; പിന്നെ, തടവില്ലാതെ നടക്കുന്നു; മിത്രന്റെയും വരുണന്റെയും പണിയാണിത്. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 6

ഇരുലോകങ്ങളും നിമ്മിച്ച, യജ്ഞങ്ങളിൽ ഹോതാവായ സമ്രാട്ട് മുകളിൽ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു; മൂലഭൂതനായി ഭൂമിയിൽ മേവുന്നു. രമ്യവചനന്മാർ രമ്യങ്ങളും പാടുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 7

പൊരുതുന്ന ശൂരനെ എന്നപോലെ, സമീപത്തിരിയ്ക്കുന്ന അഗ്നിയെ നേരിടുന്നവരെല്ലാം പിന്മാറുന്നതു കാണാം. ആ വിദ്വിതൻ വെള്ളത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ കെടാതെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 8

ആ നരശ്രേഷ്ഠനായ മഹാൻ ഓഷധികളിൽ വ്യാപിച്ചുവാഴുന്നു; സൂര്യനോടൊപ്പം നടുവിൽ നടക്കുന്നു; നാനാരൂപങ്ങളും പൂണ്ട നമ്മെ തുക്കൺപാക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 9

വ്യാപിയായി, പാലകനായി, പ്രിയപ്പെട്ട അക്ഷയതേജസ്സുകളും പൂണ്ടവനായ അഗ്നി പരമപദത്തെ പാലിച്ചുപോരുന്നു; അവിടെയ്ക്കറിയാം, ഉലകൊക്കെ. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 10

ഇണയായ ഇരുവർ നാനാരൂപങ്ങളും ധരിയ്ക്കുന്നു: കറുത്തവളും വെളുത്തവളുമായ സഹോദരിമാരാണവർ; ഒന്നു വിളങ്ങുന്നു; മറ്റതു കറുത്തതാണ്. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 11

---

6. രണ്ടമ്മമാരുടെ (ദ്യാവാപൃഥിവികളുടെ) ഒറ്റ മകൻ (സൂര്യൻ) പടിഞ്ഞാറു പള്ളികൊള്ളുന്നു—അസ്തമയത്തിൽ. പിന്നെ—ഉദയത്തിൽ.

7. സമ്രാട്ട്—അഗ്നി. മുകളിൽ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു—സൂര്യരൂപേണ. മൂലഭൂതൻ—എല്ലാക്കർമ്മങ്ങളുടെയും. രമ്യവചനന്മാർ—സ്തോതാക്കൾ. രമ്യങ്ങൾ—രമണീയസ്തോത്രങ്ങൾ.

8. കെടാതെ—വൈദ്യുതാഗ്നിയായി.

9. നരശ്രേഷ്ഠൻ—പ്രായമേറിയ. നടുവിൽ—വായ്വാഴിമധ്യത്തിൽ.

10. പരമപദം=ഉത്തമസ്ഥാനം, അന്തരിക്ഷം.

11. ഇണയായ ഇരുവർ—പകലും രാത്രിയും. നാനാരൂപങ്ങൾ—വെളുപ്പും കറുപ്പും മറ്റും. ഒന്നു—പകൽ. മറ്റതു—രാത്രി.

അമ്മയും മകളുമായി രണ്ടു കറവപ്പൈക്കൾ തമ്മിൽച്ചേർന്നു പാൽ കുടിപ്പിയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ; അവരെ ഞാൻ യാഗശാലയ്ക്കുള്ളിലിരുന്നു സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 12

ഒരു പയ്യ് മറ്റതിന്റെ കുട്ടിയെ നക്കി നിലവിളിയ്ക്കുന്നു; അവളുടെ അകിട്ടിൽ വരണ്ട ഭൂമി വെള്ളം തളിയ്ക്കുന്നു; ആ പൃഥിവിയെ സൂര്യൻ ജലംകൊണ്ടു കഴുകുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 13

വിവിധരൂപങ്ങളുടുത്ത ഭൂമി ഉയർന്നുനിന്ന്, ഒന്നരവയസ്സുചെന്ന കുട്ടിയെ നക്കുന്നു; ആ സത്യഭൂതന്റെ ഇരിപ്പിടത്തെ അറിയുന്ന ഞാൻ പരിചരിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 14

ദർശനീയങ്ങളായ രാപകലുകൾ ആകാശമധ്യത്തിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു: അവയിൽ ഒന്നു നിഗൂഢമാണ്; മറ്റതു പ്രകടവും. അവ രണ്ടിന്റെയും ചേച്ച സർവരിലും വ്യാപിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 15

കറക്കപ്പെടാതെ കുട്ടിയില്ലാതെ കിടക്കുന്ന, പാൽ ചുരത്തുന്ന, അതിസുതനകളായ, യുവതികളായ ധേനുക്കൾ പാൽ തരുമാറാകട്ടെ. ദേവന്മാരുടെ ഉറ്റ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 16

---

12. അമ്മ—ദ്യാവ്. മകൾ—ഭൂവ്. പാൽ കുടിപ്പിയ്ക്കുന്നു—ദ്യാവ് ആഹുതിയാകുന്ന രസം ഭൂവിനെയും, ഭൂവു വൃഷ്ടിയാകുന്ന രസം ദ്യാവിനെയും കുടിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

13. ഒരു പയ്യ്—ദ്യാവ്. മറ്റതിന്റെ കുട്ടിയെ—ഭൂവിന്റെ കുട്ടിയായ അഗ്നിയെ. നക്കി—ജലധാരയാകുന്ന നാവുകൊണ്ട്. നിലവിളിയ്ക്കുന്നു—ഉമ്പയിടുന്നു, ഇടിവെട്ടുന്നു. അവളുടെ അകിട്ടിൽ—ദ്യാവാകുന്ന പയ്യിന്റെ അകിട്ടിൽ, മേഘത്തിൽ. വെള്ളം തളിയ്ക്കുന്നു—നീരാവി ചേർക്കുന്നു,

14. വിവിധരൂപങ്ങളുടുത്ത—സ്ഥാവരജംഗമരൂപങ്ങളെ ധരിച്ച. ഉയർന്നുനിന്ന്—യജ്ഞവേദിയായിച്ചമഞ്ഞ്. ഒന്നരവയസ്സുചെന്ന കുട്ടിയെ—അത്രപോന്ന സൂര്യനെ. ആ സത്യഭൂതൻ—സൂര്യൻ. പരിചരിയ്ക്കുന്നു—സൂര്യനു ഹവിസ്സുകൾ അപ്പിയ്ക്കുന്നു.

15. ഒന്നു—രാത്രി. മറ്റതു—പകൽ.

16. ധേനുക്കൾ—ദിക്കുകൾക്കു ധേനുത്വം കല്പിച്ചിരിയ്ക്കയാണ്. പാൽ—വർഷജലം; മഴ ശരിയ്ക്കുണ്ടാകട്ടേ എന്നു താൽപര്യം.

യാതൊരു വൃഷഭൻ ഒരേടത്തു മുക്രയിടുകയും മറൊരേടത്തു രേതസ്സൊഴുക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ; അദ്ദേഹം തട്ടിനീക്കുന്നവനാകുന്നു, അദ്ദേഹം ഭഗനാകുന്നു, അദ്ദേഹം രാജാവാകുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 17

ആളുകളേ, വീരന്റെ ശോഭനാശ്വങ്ങളെ നാം ശീഘ്രം വർണ്ണിയ്ക്ക. ഇതു ദേവകഥംക്കറിയാം: അവ ആറെണ്ണം അഞ്ചഞ്ചായി പൂട്ടപ്പെട്ട് അദ്ദേഹത്തെ വഹിയ്ക്കുന്നു. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 18

സവിതാവായ, വിശ്വരൂപനായ, ദേവൻ തഷ്ടാവു പലതരത്തിൽ പ്രജകളെ ഉൽപ്പാദിപ്പിയ്ക്കുന്നു, പോറ്റുന്നു; ഈ ഭുവനങ്ങളൊക്കെ അദ്ദേഹത്തിന്റെയാണ്. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 19

ആഹാരം നല്കുന്ന സമ്മിളിതകളായ രണ്ടു മഹതികളെ ഇന്ദ്രൻ കുടുംബിനികളാക്കി; അവർക്കെങ്ങുമുണ്ട്, ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ധനം. ആ വീരൻ സമ്പത്തു കീഴടക്കുമെന്നാണല്ലൊ, കേൾവി. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 20

വിശ്വകർത്താവായ നമ്മുടെ തമ്പുരാൻ ഈ ഭൂമിയുടെയും അന്തരിക്ഷത്തിന്റെയും അടുക്കൽ ഒരു ഹിതകാരിയായ സ്നേഹിതൻപോലെ വാണരുളുന്നു; തന്റെ അരമനയിൽ, മുന്നാളികളായ വീരന്മാരുമുണ്ട്. ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 21

---

17. വൃഷഭൻ—വൃഷാവ്; കാളയെന്നും. ഒരേടത്തു—ചില ദിക്കുകളിൽ. മുക്രയിടൽ—ഇടിവെട്ടുക. മറൊരേടത്തു—മറ്റുദിക്കുകളിൽ. രേതസ്സ്—വഷ്ജലം. കാള ഒരു പൈക്കുട്ടത്തിൽ മുക്രയിടും; മറ്റു പൈക്കളിൽ രേതസ്സൊഴുക്കും. അദ്ദേഹം—പജ്ജന്യരൂപനായ ഇന്ദ്രൻ. തട്ടിനീക്കുന്നവൻ—ശത്രുക്കളെ. ഭഗൻ—ഭജനീയൻ. രാജാവ്—കർമ്മാനുരൂപമായ ഫലം നല്കുന്ന അരചൻ.

18. സ്തോതാക്കളോട്: വീരൻ—ഇന്ദ്രൻ. ഇതു—ഇന്ദ്രാശ്വങ്ങളുടെ ശോഭനത്വം. ആറ് ഋതുക്കളത്രേ ഇന്ദ്രാശ്വങ്ങൾ; അവ അഞ്ചായതു, ഹേമന്ത-ശിശിരങ്ങളെ ഒന്നാക്കിയതിനാലാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ—കാലസ്വരൂപനായ ഇന്ദ്രനെ.

20. രണ്ടു മഹതികൾ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. കുടുംബിനികൾ—പ്രജാപത്യാദിയായ കുടുംബത്തോടുകൂടിയവർ. സമ്പത്തു—ശത്രുക്കളുടെ.

21. തമ്പുരാൻ—ഇന്ദ്രൻ. വീരന്മാർ—മരുത്തുക്കൾ.

ഇന്ദ്രാ, അവിടുന്നാണ്, സസ്യങ്ങളെ വളർത്തുന്നതും, വെള്ളം വീഴ്ത്തുന്നതും; അങ്ങയ്ക്കായി ഭൂമി ധനം സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ അങ്ങയുടെ സഖാക്കളായി സമ്പത്തു നേടേണമേ! ദേവന്മാരുടെ ഉറ പ്രാബല്യം വലുതുതന്നെ! 22

മൂന്നാമദ്ധ്യായം സമാപ്തം.

നാലാമദ്ധ്യായം

സൂക്തം 56.

വിശ്വാമിത്രനോ പ്രജാപതിയോ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്;
വിശ്വേദേവകം ദേവത.

(കേക)

ദേവകളുടെയുറപ്പേറുമാ മുൻകർമ്മത്തെ
നോവിപ്പതില്ലാ, മായാവികളോ, ധീരന്മാരോ,
സപ്രജകളാം കനിവുറ വാനാഴികളോ;
സല്ലവും കനിയിയ്ക്കുന്നില്ല, യർമലകളെ! 1

സ്ഥാവരമൊന്നുണ്ടാറു ഭാരത്തെ വഹിയ്ക്കുന്നു;
ചെല്വു, രശ്മികളൊരു നേരുറ കീഴവങ്കൽ.
നില്പുണ്ടേ, മീതേ മീതേ മൂന്നു നിത്യമാം ലോകം;
വിസ്പഷ്ടം, മതിലൊന്നു; രണ്ടെണ്ണം മറവിലാം! 2

മൂന്നു മാറിടവും മൂന്നാകിടം മുലമ്മവും
ചേർന്നൊരു സുവഷ്ടിയാം പെരിയ നാനാരൂപി

സൂക്തം 56.

1. നോവിപ്പതില്ലാ—തള്ളുന്നില്ല; മാനിയ്ക്കുന്നതേ ഉള്ളൂ. മായാവികൾ—അസുരന്മാർ. ധീരന്മാർ—വിദ്വാന്മാർ. ദ്യുവാപൃഥിവികളിൽ ദേവ-മനുഷ്യരെ നിവസിപ്പിച്ചതും, മലകളെ ഉയർത്തിനിർത്തിയതും മറ്റും ദേവന്മാരാണ്; അവരുടെ ആ കർമ്മങ്ങളെ ആരും മറിച്ചാക്കുകയില്ല.

2. സ്ഥാവരമൊന്ന്—ഒരു സംവത്സരം. ആറു ഭാരം—ഷഡ്ഋതുക്കൾ. കീഴവൻ—ആദിത്യൻ. അതിലൊന്നു ഭൂമി. വിസ്പഷ്ടമാകുന്നു—കാണാം. രണ്ടെണ്ണം—ദ്യോവും അന്തരിക്ഷവും. മറവിലാം—കാണപ്പെടില്ല.

ഏറിയ കിടാങ്ങളോടൊത്തു വന്നാണയുന്നു;
ഭൂരിമാതരിൽ വീയ്യം തുകുന്നു, വൃഷാവവൻ; 3
അവർതൻ ചാരേ വാഴ്വൂ, സശ്രദ്ധം ജനിതാവായ്.
ഇവനാദിത്യരുടെ നല്ല പേർ ചൊല്ലീടുന്നോൻ!
അവന്നായ് രമിയ്ക്കുന്നു, വെവ്വേറെ നടകൊള്ളു-
മമൃതദേവികളു,മഥ കൈവെടിയുന്നു! 4
മൂന്നുലകുകൾ, നിങ്ങളാർകളേ; സുരർ വാഴ്വൂ,
മൂന്നിലും; മൂന്നിൻ കർത്താവധ്വരേ പെരുമാളാം;
മൂന്നു ദേവിമാർ പയസ്വിനിമാർ സംസേവ്യമാർ
മൂന്നരു വന്നൊത്തുന്നു, നാൾതോറും ക്രതുക്കളിൽ! 5
വിണ്ണിൽനിന്നിങ്ങെത്തി നീ നല്കു, മൂന്നരു നിത്യം
സ്വർണ്ണങ്ങൾ സവിതാവേ, സേവ്യനാമവിതാവേ—
നാളിൽ മൂന്നരു ഞങ്ങൾക്കേകുക, മുസ്സമ്പത്തും
പാലോലുമിനത്തെയും; ധിഷ്ണേ, നല്കു, ധനം! 6
നാളിൽ മൂന്നരു നല്കുമാറാക, സവിതാവേ;
ശ്രീലഹസ്തരാം മിത്രാവരുണരാജാക്കളും

---

3. മൂന്നു മാറിടം—ഗ്രീഷ്മ-വർഷാ-ഹേമന്തങ്ങൾ. മൂന്നകിട്—വസന്തം, ശരത്ത്, ശിശിരം. മദ്ധ്യമം—ഉഷ്ണം, വർഷം, ശീതം. ഏറിയ കിടാങ്ങൾ—നെല്ലും മറ്റുമാകുന്ന വളരെ സന്താനങ്ങൾ. ഭൂരിമാതർ=വളരെ സ്ത്രീകൾ—ഓഷധികൾ. വീയ്യം—ജലം. വൃഷാവ്—സേചനസമർത്ഥൻ. അവൻ—മുൻപ്രക്കിൽ പ്രതിപാദിതനായ സംവത്സരാഭിമാനിദേവൻ.

4. അവർ—ഓഷധികളാകുന്ന സ്ത്രീകൾ. ജനിതാവായ്—പുഷ്പഫലാദ്യുൽപാദകനായി. ആദിത്യർ—പന്തിരണ്ടുമാസങ്ങൾ. അവൻ—സംവത്സരാഭിമാനിദേവൻ. അമൃതദേവികൾ—തണ്ണീരുകൾ. രമിയ്ക്കുന്നു—വശീകരിച്ചുകൊണ്ടു നാലുമാസം വിഹരിയ്ക്കുന്നു. അഥ (പിന്നെ) എട്ടുമാസം കൈവെടിയുന്നു.

5. ആർകൾ=നദികൾ, ജലങ്ങൾ. മൂന്നിലും—ഓരോ ലോകവും മുമ്മൂന്നത്രേ; അപ്പോൾ, സ്വർഗ്ഗത്തിന്റെ മൂന്നുലകും സുരവാസസ്ഥാനമാകുമല്ലോ. മൂന്നിൻ കർത്താവ്—ത്രിലോകസൃഷ്ടാവായ സംവത്സരം, അഥവാ സൂര്യൻ. മൂന്നു ദേവിമാർ—ഇള, സരസ്വതി, ഭാരതി. പയസ്വിനിമാർ=ജലവതികൾ. മൂന്നരു—പ്രാതർമ്മധ്യാഹ്നസായംസവനങ്ങൾക്ക്.

6. അവിതാവ്=രക്ഷിതാവ്. മുസ്സമ്പത്ത്—മാടുകളും, സ്വർണ്ണങ്ങളും, രത്നങ്ങളും. പാലോലുമിനം—ഗോവൃന്ദം. ധിഷ്ണ—മാധ്യമികവാക്ക്.

അന്തരിക്ഷവുമിടംപെട്ട വാനൂഴികളു-
മത്ഥിപ്പൂ, സവിതാവിൻപക്കൽനിന്നത്ഥങ്ങളെ! 7

മൂന്നിടമക്ഷയ്യമായ് ശ്രേഷ്ഠമായ് വിളങ്ങുന്ന:
മൂന്നുപേരങ്ങ് ഭാസിയ്ക്കുന്നു, കാലത്തിൻ പുത്രർ;
സത്യസംയുതർ, ശീഘ്രഗാമിക,ളുദമ്യാഭ-
രത്നേശരഹസ്സിൽ മൂന്നും ചേരുക, യജ്ഞേ! 8

സൂക്തം 57.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകം ദേവത.
(കേക)

പിരിഞ്ഞു താനേ മേയുമിടയനില്ലായ്പ്പെപോ-
ലറിയപ്പെടട്ടെ,യെൻപ്രണുതി വിവേകിയാൽ:
അപ്പൊഴേ പെരുതന്നം ചുരത്തുമിതിനുടെ-
യപ്പരിചഭിനന്ദിച്ചരുൾവോരി,ന്ദ്രാഗ്നികം! 1

ഇന്ദ്രനും, പൂഷാവി,രുസുഹസ്തവൃഷാക്കളും
നന്ദിച്ചു കറക്കുന്നു, വാനിൽനിന്നംഭോദത്തെ;

---

7. നല്ലമാറാക—ഞങ്ങൾക്കു ധനം. ശ്രീലഹസ്തർ—കയ്യിനു 'വക്ത്തു' ള്ളവർ. ഞങ്ങൾ മാത്രമല്ല, മിത്രവരുണാദികളുംപോലും സവിതാവിങ്കൽനിന്നു് അത്ഥങ്ങളെ (ധനങ്ങളെ) അത്ഥിയ്ക്കുന്നു (യാചിയ്ക്കുന്നു).

8. അക്ഷയ്യം=നശിപ്പിയ്ക്കാവുന്നതല്ലാത്തതു്. മൂന്നുപേർ—അഗ്നിയും വായുവും സൂര്യനും. അഹസ്സിൽ—ഒരു ദിവസത്തിൽ. യജ്ഞേ ചേരുക—ഞങ്ങളുടെ യാഗത്തിൽ വരുമാറാകട്ടെ.

സൂക്തം 57.

1. പിരിഞ്ഞു—കൂട്ടംവിട്ടു്. പ്രണുതി=സ്തുതി. വിവേകി—ഇന്ദ്രൻ, അല്ലെങ്കിൽ അഗ്നി. ഇടയനില്ലായ്കയാൽ യഥേഷ്ടം മേഞ്ഞുനടക്കുന്ന പയ്യിനെ ഉടമസ്ഥൻ കണ്ടുപിടിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, എന്റെ സ്തുതിയെ ഇന്ദ്രനോ അഗ്നിയോ അറിയുമാറാകട്ടെ. അപ്പൊഴേ=ഉടനടി. ഇതിനുടെ—സ്തുതിയാകുന്ന പയ്യിന്റെ. അപ്പരിചു്—തൽക്ഷണം അന്നം (പാൽ, ആസ്വാദ്യമായ ഫലം) നല്കുന്ന മട്ടു്; ഇതിനെ ഇന്ദ്രാഗ്നികം—മറ്റുദേവന്മാരും—അഭിനന്ദിയ്ക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനപ്പെട്ടമല്ലോ, ദേവകളെല്ലാം; ഞാനീ
നിങ്ങൾതൻപാരിൽസ്സൌഖ്യം നേടാവൂ, വസുക്കളേ! 2

നേരുന്നൂ, വൃഷാവിന്റെ കെല്പു,വനുടെ ഗർഭ-
കാരിതപമറിഞ്ഞാനമിയ്ക്കുമോഷധിവർഗ്ഗം:
നേരിട്ടു ചെന്നൊത്തുന്നൂ, കൊതിയോടദ്ദേനുക്കൾ
പാരിച്ച വടിവുകൾ പൂണ്ട സന്താനങ്ങളിൽ! 3

ശ്രദ്ധയാ സ്തുതിയ്ക്കുന്നോൻ ചേലെഴും ദ്യോത്രക്കളെ,-
യധ്വരത്തിങ്കൽച്ചതക്കുപയോഗിയ്ക്കും ഞാൻ.
മിന്നിക്കൊണ്ടെയരുന്നൂ, മാനുഷകമ്മങ്ങൾക്കായ്
നിന്നുടെ പുരുവരേണ്യങ്ങളീ യഷ്ടവ്യങ്ങൾ! 4

അംഭസ്സൊത്തറിവുണ്ടൊക്കുന്ന നിൻറേതാം യാതൊ-
ന്നമ്പരിലെയ്ക്കുമ്പാട്ടമയയ്ക്കപ്പെട്ടുന്നിതോ;
അന്നാക്കാലിരുത്തുകിങ്ങച്ച്യുതരെയെല്ലാം രക്ഷ;-
യ്ക്കാന്നിച്ചു കുടിപ്പിയ്ക്കൂ, മധുവും ഭവാനഗ്നേ! 5

അഗ്നേ, നിൻ വിചിത്രമാം യാതൊന്നു വിടാതെനി-
ന്നുത്തിൻ മഴപോലേ ദേവ, കൈവളത്തുമോ;

---

2. ഇരുസുഹസ്തവൃഷാക്കൾ—ശോഭനപാണികളായ രണ്ടു വൃഷാക്കൾ, മിത്രാവരുണന്മാരോ അശ്വികളോ. അംഭോദത്തെ കറക്കുന്നു—ജലം വർഷിയ്ക്കുന്നു. ഇങ്ങ്—ഈ യജ്ഞവേദിയിൽ. അനന്തരവാക്യം പ്രത്യക്ഷം:

3. വൃഷാവ് (ഇന്ദ്രൻ) തങ്ങളെ ഗർഭിണികളാക്കുമെന്നറിഞ്ഞിട്ട് ഓഷധികൾ ആനമിച്ച് (കുനിഞ്ഞ്) അദ്ദേഹത്തിന്റെ കെല്പു (സേചനശക്തി) നേരുന്നു. അദ്ദേനുക്കൾ—ഓഷധികളാകുന്ന പൈക്കൾ. പാരിച്ച—വലിയ, വിവിധങ്ങളായ. സന്താനങ്ങൾ—വ്രീഹിയവാദികൾ. പൈക്കൾ കുട്ടികളുടെഅടുക്കൽ കൊതിയോടേ ചെന്നൊത്തുന്നതുപോലെ, ഓഷധികൾ ഫലങ്ങളെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു.

4. ഉത്തരാർദ്ധം അഗ്നിയോടു പറയുന്നതാണ്: ഈ യഷ്ടവ്യങ്ങൾ—പൂജനീയങ്ങളായ ജ്വാലകൾ.

5. ജ്വാലയെ നാവാക്കിയിരിയ്ക്കയാണ്. അയയ്ക്കപ്പെട്ടുന്നുവോ—ഉന്നരെ (ദേവകളെ) യജ്ഞത്തിലെയ്ക്കു വിളിയ്ക്കാൻ. അന്നാക്കാൽ—ജ്വാലയാകുന്ന നാവുകൊണ്ടു ക്ഷണിച്ച്. അച്ച്യുർ—പൂജ്യർ, ദേവന്മാർ. രക്ഷയ്ക്ക്—ഞങ്ങളെ രക്ഷിപ്പാൻ. മധു—മധുരമായ സോമം.

അത്തിരുവുള്ളം വെയ്ക്കുകെങ്ങളിൽ; വിശപഹിതം
ബുദ്ധിനന്മയും നല്ക, ജാതവേദസ്സേ, വസോ! 6

സൂക്തം 58.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൾ ദേവത.

ധേനുവായ ഉഷസ്സ് പുരാതനന്റെ നറുംപാൽ ചുരത്തുന്നു; ആ ഉദാരയുടെ മകൻ അകത്തു നടക്കുന്നു. പിന്നീട്, വെളുപ്പോടേ വന്നവൻ പ്രകാശകനെ വഹിയ്ക്കുന്നു; അശ്വികളെ സ്തുതിപ്പാൻ ആളുകൾ ഉഷസ്സിനുമുമ്പ് ഉണർന്നെഴുനേല്ക്കുന്നു! 1

ശരിയ്ക്കു പൂട്ടിയ സത്യരഥം നിങ്ങളെ വഹിയ്ക്കുന്നു. അച്ഛനമ്മമാരുടെ നേക്കെന്നപോലെ, യാഗങ്ങൾ പൊങ്ങുന്നു. നിങ്ങൾ ആ സുരബുദ്ധിയെ ഞങ്ങളിൽനിന്നകറുവിൻ: ഞങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് അന്നമൊരുക്കാം; ഇങ്ങോട്ടു വരുവിൻ! 2

ദസ്രരേ, നിങ്ങൾ കുതിരകളെ ശരിയ്ക്കു പൂട്ടിയ, നല്ല ചക്രങ്ങളുള്ള തേരിലൂടേ വന്നു, സ്തോതാവിന്റെ ഈ സ്തോത്രം കേട്ടാലും: അശ്വികളേ, പണ്ടേത്തെ മേധാവികൾ (ഞങ്ങളുടെ) വരുതിയെപ്പറ്റി നിങ്ങളോടു, വേഗത്തിൽപ്പോകണമെന്നു പറയുമാറില്ലയോ? 3

---

6. അങ്ങയുടെ യാതൊരു തിരുവുള്ളം (പ്രസാദം) വിടാതെനിന്നു കൈവളത്തുമോ—അഭീഷ്ടഫലപ്രദാനത്താൽ ഞങ്ങളെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുമോ; അത്തിന്റെ മഴ സസ്യങ്ങളെ വളത്തുന്നതുപോലെ. വിശപഹിതം—സർവ്വജനാനുകൂലമായ.

സൂക്തം 58.

1. ധേനുശബ്ദത്തിന്നു പ്രീതികാരിണി എന്നും, കറവുപയ്യ് എന്നും രണ്ടർത്ഥം. പുരാതനൻ—അഗ്നി. നറുംപാൽ ചുരത്തുന്നു—ഉഷസ്സിൽത്തുടങ്ങുമല്ലോ, ഹോമം. മകൻ—സൂര്യൻ; സൂര്യനെ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുന്നത്, ഉഷസ്സാണല്ലോ. വെളുപ്പോടേ വന്നവൻ—പകൽ. പ്രകാശകൻ—സൂര്യൻ.

2. അശ്വികളോടു പ്രത്യക്ഷവചനം: വഹിയ്ക്കുന്നു—യജനസ്ഥലത്തെയ്ക്കു വരാൻ. അച്ഛനമ്മമാരുടെനേക്കു കൂട്ടികൾ 'എത്തിവലിഞ്ഞു' നില്ക്കുന്നതുപോലെ, യാഗങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ അടുക്കലെയ്ക്കുയരുന്നു; അവയ്ക്കു നിങ്ങളെ പ്രാപിപ്പാൻ വലിയ വെമ്പൽ.

3. വേഗത്തിൽ പോകണമെന്നു—വേഗത്തിൽ പോന്നു, ഞങ്ങളുടെ വരുതി തീർക്കണമെന്നു പറയാറുണ്ടാവും; അതിനാൽ വരുവിൻ.

അശ്വികളേ, ഇതിൽ മനസ്സുവെയ്ക്കില്ലേ? കുതിരകളോടുകൂടി വന്നൊത്തുവിൻ; ആളുകളെല്ലാം നിങ്ങളെ വിളിയ്ക്കുന്നു. ഇതാ, നിങ്ങൾക്കു പാൽ പകർന്ന മധു ഞങ്ങൾ, ചങ്ങാതികൾപോലെ തരുന്നു; സൂര്യൻ ഉദിയ്ക്കുകയായി! 4

അശ്വികളേ, വളരെയിടങ്ങളെ തിരസ്കരിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങൾ ദേവകളുടെ സഞ്ചരണമാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടേ ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും: ധനവാന്മാരേ, ആളുകളുടെ ഇടയിൽ നിങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്തുതി മുഴങ്ങുന്നു. ദസ്രരേ, ഇതാ, നിങ്ങൾക്കു മധുപാത്രങ്ങൾ! 5

അശ്വികളേ, നിങ്ങളുടെ പഴയ സഖ്യം സേവനീയമാണ്, ശുഭകരമാണ്. നേതാക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ധനം ജഹ്നുവംശത്തിലിരിയ്ക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ശുഭകരമായ സഖ്യം വീണ്ടുമുണ്ടാക്കി ഐക്യംപൂണ്ട വേഗത്തിൽ നിങ്ങളെ ഒപ്പം മധുകൊണ്ടു മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കാം! 6

നല്ല ത്രാണിയുള്ള യുവാക്കളേ, നാസത്യരേ, നന്മ നല്കുന്നവരേ, അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ വായുവിനോടും നിയുത്തുക്കളോടും കൂടി പ്രീതരായി തളരാതെ പകലുതിയിലെ സോമം കുടിച്ചുകൊണ്ടാലും! 7

അശ്വികളേ, വളരെയന്നങ്ങൾ നിങ്ങളെ ചുഴലുന്നു; മാനിതരായ കർമ്മികൾ സ്തുതികളാൽ പരിചരിയ്ക്കുന്നു. സ്തോതാക്കളാൽ ആകർഷിയ്ക്കപ്പെട്ട ജലോൽപാദകമായ നിങ്ങളുടെ രഥം വാനൂഴികളിലെങ്ങും ഉടനടി നടക്കുമല്ലോ! 8

അശ്വികളേ, ഏറ്റവും മാധുര്യമുള്ള സോമം നിങ്ങളെ കാത്തിരിയ്ക്കുന്നു. അതു കുടിപ്പാൻ ഗൃഹത്തിൽ വരുവിൻ: വളരെദ്ധനത്തെ വീണ്ടും വീണ്ടും ഉൽപ്പാദിപ്പിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ രഥം സോമം പിഴിയുന്നവന്റെ വിശുദ്ധശാലയത്തിൽ നിരന്തരം ചെല്ലാറുള്ളതാണല്ലോ! 9

---

4. ഇതിൽ—എന്റെ സ്തുതിയിൽ. ആളുകൾ—സ്തോതാക്കൾ. മധു—മാദകമായ സോമം.

5. തിരസ്കരിയ്ക്കുന്ന—സ്വതേജസ്സുകൊണ്ട് അധഃകരിയ്ക്കുന്ന.

6. ജഹ്നുവംശത്തിലിരിയ്ക്കുന്ന—ജഹ്നുഗോത്രക്കാർ അശ്വികളുടെ പ്രീതി നേടിയവരായിരുന്നു.

8. ഉടനടി—സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട ക്ഷണത്തിൽ. ഗൃഹത്തിൽ—ഞങ്ങളുടെ യാഗശാലയിൽ.

സൂക്തം 59.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സ്; മിത്രൻ ദേവത.

സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന മിത്രൻ ആളുകളെ പ്രയത്നിപ്പിയ്ക്കുന്നു; മിത്രൻ ഭൂവിനെയും ദ്യോവിനെയും നിലനിത്തുന്നു; മിത്രൻ തൊഴിലുകാരെ കണ്ണിമയ്ക്കാതെ നോക്കുന്നു. നിങ്ങൾ മിത്രനു നെയ്ചേർന്ന ഹവ്യം ഹോമിയ്ക്കുവിൻ! 1

ആദിത്യ, കർമ്മവാനായ യാതൊരു മനുഷ്യൻ അങ്ങയ്ക്കു നല്കുന്നുവോ; മിത്ര, അവനു ധാരാളം അന്നമുണ്ടായിവരട്ടെ! ഭവാന്റെ രക്ഷയാൽ അവനു പീഡയോ തോൽവിയോ പറ്റില്ല; അവനെ ചാരത്തുനിന്നോ ദൂരത്തുനിന്നോ പാപം ബാധിയ്ക്കില്ല! 2

അരോഗരായി, അന്നംകൊണ്ടു സംതൃപ്തരായി, ഭൂമിയുടെ വിശാലപ്രദേശത്തു സഞ്ചരിച്ച്, ആദിത്യകർമ്മത്തിൽ സംബന്ധിച്ചുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ മിത്രന്റെ നന്മനസ്സിൽ വർത്തിയ്ക്കുമാറാകണം! 3

നമസ്കരണീയനും സുസേവ്യനും രാജാവും ബലവാനും വിധാതാവുമായി പിറന്നവനാണ്, ഈ മിത്രൻ; ഞങ്ങൾ ഈ യജനീയന്റെ തിരുവുള്ളത്തിൽ—മംഗളകരമായ സൌമനസ്യത്തിൽ—വർത്തിയ്ക്കുമാറാകില്ലയോ! 4

വണങ്ങിസ്സമീപിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവനും, ആളുകളെ പ്രയത്നിപ്പിയ്ക്കുന്നവനും, സ്തോതാവിനു സുഖപ്രദനുമാണ്, മഹാനായ ആദിത്യൻ; ആ പരമസത്യനായ മിത്രനു നിങ്ങൾ ഈ പ്രീതികരമായ ഹവിസ്സ് അഗ്നിയിൽ ഹോമിയ്ക്കുവിൻ! 5

മനുഷ്യരെ പോറ്റുന്ന മിത്രദേവന്റെ അന്നം സേവനീയവും, ധനം തുലോം മാന്യയശസ്സോടുകൂടിയതുമാകുന്നു! 6

സൂക്തം 59.

1. ആളുകൾ—കൃഷിക്കാരും മറ്റും. യജമാനൻ ഋത്വിക്കുകളോടു പറയുന്നതാണിത്.

2. നല്കുന്നുവോ—ഹവിസ്സ്.

3. നന്മനസ്സിൽ വർത്തിയ്ക്കുമാറാകണം—മിത്രനു ഞങ്ങളിൽ അനുഗ്രഹബുദ്ധിയുണ്ടാകണം.

5. ഋത്വിക്കുകളോട്:

മഹിമാവുകൊണ്ട് അന്തരിക്ഷത്തെ കീഴ്പ്പെടുത്തിയ കീർത്തിമാനായ മിത്രൻ അന്നങ്ങൾകൊണ്ടു ഭൂമിയെയും കീഴ്പ്പെടുത്തി! 7

ചെറുക്കുന്ന കെല്പുള്ള മിത്രനു പഞ്ചജനങ്ങൾ ഹവിസ്സുപ്പിച്ചുപോരുന്നു; ദേവകളെയെല്ലാം ഭരിയ്ക്കുന്നത്, അദ്ദേഹമത്രേ. 8

തേജസ്സുള്ള മനുഷ്യരിൽവെച്ചു, ദർഭ മുറിയ്ക്കുന്നവനാരോ; അവനു മിത്രൻ നല്ല കർമ്മങ്ങൾക്കുതകുന്ന അന്നം കല്പിച്ചുകൊടുക്കും! 9

സൂക്തം 60.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; ഋഭുക്കളും ഇന്ദ്രനും ദേവത.

സുധനുപുത്രന്മാരേ, എതിരാളികളെ അമർത്തുന്ന തേജസ്സുള്ള നിങ്ങൾ യജ്ഞഭാഗം നേടിയതെവകൊണ്ടോ; നേതാക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ആ കർമ്മങ്ങൾ എല്ലാടത്തും കാമയമാനരായ ഹവിർദ്ധനന്മാർ സുഖ്യംകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 1

നിങ്ങൾ ത്വാണികൊണ്ടു ചമസങ്ങളെ വിഭജിച്ചു; ബുദ്ധികൊണ്ടു പയ്യിന്റെ ദേഹത്തിൽ തോൽ പതിച്ചു; മനസ്സുകൊണ്ടു ഹരികളെ നിർമ്മിച്ചു. ഋഭുക്കളേ, ഇതുകൊണ്ടൊക്കെയാണ്, നിങ്ങൾ ദേവത്വം പ്രാപിച്ചത്! 2

മനുഷ്യപുത്രരായ ഋഭുക്കൾ കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് ഇന്ദ്രന്റെ സഖ്യം നേടി, മരണരഹിതരായിത്തീർന്നു—സുകൃതികളായ സുധനുസൂനുക്കൾ വിശാലമായ ശേഷികൊണ്ടും സൽക്കർമ്മംകൊണ്ടും അമൃതത്വമടഞ്ഞു! 3

ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഇന്ദ്രനോടൊന്നിച്ച് ഒരേ തേരിൽക്കേറി സോമയാഗത്തിൽ ചെല്ലുന്നു, മനുഷ്യരുടെ സമ്പത്തോടു ചേരുന്നു. മേധാവികളായ സുധനുപുത്രന്മാരേ, നിങ്ങളുടെ സുകൃതങ്ങളും കഴിവുകളും കണക്കിടാവുന്നവയല്ല! 4

---

8. ചെറുക്കുന്ന—ശത്രുക്കളെ.

സൂക്തം 60.

2. ഇവയൊക്കെ മുമ്പു വിവരിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹരികൾ—ഇന്ദ്രാശ്വങ്ങൾ.

4. സമ്പത്ത്—ഹവിസ്സുമുതലായവ.

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു വാജാനവിതരായ ഋഭുക്കളോടുകൂടി, വെള്ളം തളിച്ചു ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞ സോമം ഇരുകൈകൊണ്ടും പിടിച്ചു കുടിച്ചാലും; മഘവാവേ, സ്തോത്രപ്രേരിതനായ ഭവാൻ ഹവിർദ്ദാതാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ, സുധനവപുത്രരായ മനുഷ്യരോടൊന്നിച്ചു മത്തടിച്ചാലും! 5

ബൃഹസ്പതനായ ഇന്ദ്ര, അവിടുന്ന് ഋഭുക്കളോടും—വാജനോടും—ശചിയോടുംകൂടി ഇവിടെ ഞങ്ങളുടെ ഈ സവനത്തിൽ മത്തടിച്ചാലും: അവിടെയ്ക്കു വെയ്ക്കപ്പെട്ടവയാണ്, ഈ അഹസ്സുകളും ദേവകർമ്മങ്ങളും മനുഷ്യന്റെ ക്രിയകളും. 6

ഇന്ദ്ര, അങ്ങു വാജാനവിതരായ ഋഭുക്കളോടുകൂടി, ഇവിടെ സ്തോതാവിന് അന്നം നല്കാൻ, യജ്ഞാഹ്മമായ സ്തോത്രത്തിൽ വന്നുചേർന്നാലും—നൂറശ്വങ്ങളോടും മരുത്തുക്കളോടുമൊന്നിച്ചു, മനുഷ്യന് ആയിരം കൊണ്ടുവരുന്ന ഭവാൻ സോമഹോമത്തിൽ വന്നുചേർന്നാലും! 7

സൂക്തം 61.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഉഷസ്സ് ദേവത.

ഉഷസ്സേ, അന്നവതി, മഘോനി, സ്തോതാവിന്റെ സ്തോത്രവും അന്നവും ഭവതി സഫീകരിച്ചാലും: ദേവി, വിശ്വവരേണ്യേ, പണ്ടേ പിറന്നവളെങ്കിലും യുവതിയായി വിളങ്ങുന്ന ഭവതി യജ്ഞത്തിലെയ്ക്കാണല്ലോ, നടക്കുന്നത്! 1

ദേവി, ഉഷസ്സേ, മരണമില്ലാത്ത സൂനൃതഭാഷിണിയായ ഭവതി തങ്കത്തേരിൽ വിളങ്ങിയാലും; എളുപ്പത്തിൽ പൂട്ടാവുന്ന ആ കരുത്തേറിയ ചെംകുതിരകൾ ഭവതിയെ കൊണ്ടുവരട്ടെ! 2

---

5. വാജവാനവിതർ=വാജനോടുകൂടിയവർ; വാജൻ ഋഭുക്കളിൽ മൂന്നാമൻ.

6. ശചി=ഇന്ദ്രാണി.

7. മനുഷ്യന്—യജമാനന്. ആയിരം—ആയിരം ധനം.

സൂക്തം 61.

1. ഉഷസ്സിന്റെ ആഗമനത്തിലാണല്ലോ, യജ്ഞം തുടങ്ങുക.

ഉഷസ്സേ, ജഗത്തിലെങ്ങും ഗമിയ്ക്കുന്ന ഭവതി സൂര്യന്റെ കൊടിയായി പൊങ്ങിനില്ക്കുന്നു. അതിനുതന്നേ, ഒരേവഴിയിൽ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന ഭവതി, ചക്രമെന്നപോലെ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാലും! 3

മഘോനിയായ ഉഷസ്സ് ഇരുൾത്തുണി ചീന്തിക്കളഞ്ഞു, പകലിന്റെ പത്നിയായി നടക്കുന്നു; തേജസ്സു താവുന്ന ഈ സൽക്കർമ്മോപേതയായ സൌഭാഗ്യവതി വസുനിന്റെയും മനുഷ്യന്റെയും അറിവുള്ളവനിന്ന് ആവിർഭവിയ്ക്കുന്നു. 4

നിങ്ങളെ നോക്കി വിലസുന്ന ഉഷോദേവിയെ നിങ്ങൾ നമസ്കരിച്ചു നന്നായി സ്തുതിയ്ക്കുവിൻ! മഞ്ഞുദർശനയായ മധുര ആകാശത്തു പൊങ്ങുന്ന തേജസ്സു വഹിയ്ക്കുന്നു; ഒളിവീശി വിളങ്ങുന്നു. 5

ഈ സത്യവതി വാനത്തുനിന്നു തേജസ്സുകൊണ്ട് അറിയപ്പെടുന്നു; ഈ ധനവതി ദ്യാവാപൃഥിവികളിൽ നാനാരൂപേണ നിവസിയ്ക്കുന്നു. അഗ്നേ, നേരേ വന്നെത്തുന്ന ഉഷസ്സിനോടു യാചിയ്ക്കുന്ന ഭവാനു വരേണ്യമായ ധനം കൈവരും! 6

വൃഷാവു പകലിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഉഷസ്സിനെ നടത്തിക്കൊണ്ടു, വലിയ വാനാഴികളിലെങ്ങും പ്രവേശിച്ചു; ആ മഹതി മിത്രാവരുണന്മാരുടെ ഒരു മായയായിട്ടു, വളരെ സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രഭ സപ്പണ്ണംപോലെ വിതറുന്നു! 7

സൂക്തം 62.

വിശ്വാമിത്രൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രാവരുണാദികൾ ദേവത.

ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങളുടെ ഇവർ—ആക്രമിയ്ക്കപ്പെട്ടു ചുറ്റിയലയുന്നവർ—യുവാവിന്ന് ഉപദ്രവിയ്ക്കാവുന്നവരാകരുത്. നിങ്ങൾ

---

3. ചക്രമെന്നപോലെ—സൂര്യരഥത്തിന്റെ ചക്രം തിരിഞ്ഞുതിരിഞ്ഞുവരുന്നതുപോലെ.

5. സ്തോതാക്കളോടു പറയുന്നു: മധുര—ഉഷസ്സിന്റെ ഒരു പേർ.

6. ധനം—ഹവിസ്സും മറ്റും.

7. വൃഷാവ്—സൂര്യൻ. ആ മഹതി—ഉഷസ്സ്. മായ—പ്രഭ എന്ന മായ.

സഖാക്കൾക്ക് അന്നം കരുതിവെയ്ക്കാറുണ്ടല്ലോ; നിങ്ങളുടെ ആ യശസ്സ് എവിടെപ്പോയി? 1

ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരേ, ധനേച്ഛുവായ ഈ വലിയ മഹാൻ എന്നെന്നും രക്ഷയ്ക്കായി നിങ്ങളെ വിളിയ്ക്കാറുണ്ട്; നിങ്ങൾ മരുത്തുക്കളോടും ദ്യാവാപൃഥിവികളോടുംകൂടി, എന്റെ വിളി കേൾക്കുവിൻ! 2

ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരേ, ഞങ്ങൾക്ക് ആ ധനം കൈവരട്ടേ; മരുത്തുക്കളേ, ഞങ്ങൾക്ക് എന്തിനുംപോന്ന പശുവൃന്ദം കൈവരട്ടേ; ഞങ്ങളെ ദേവപത്നിമാർ ഗ്രഹങ്ങൾകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; ഞങ്ങളെ വാഗ്മിനിയായ ഭാരതി ഉദാരവചസ്സുകൾകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 3

ദേവകൾക്കെല്ലാം ഹിതനായ ബൃഹസ്പതേ, ഞങ്ങളുടെ ഹവ്യങ്ങൾ സ്വീകരിയ്ക്കുക; ഹവിർദ്ദാതാവിനു രത്നങ്ങൾ നല്കുക! 4

നിങ്ങൾ യജ്ഞങ്ങളിൽ പരിശുദ്ധനായ ബൃഹസ്പതിയെ സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പരിചരിയ്ക്കുവിൻ: വണങ്ങാത്ത ബലം ഞാൻ യാചിയ്ക്കുന്നു! 5

മനുഷ്യർക്കഭിമതം വർഷിയ്ക്കുന്ന, വിശ്വരൂപനായ, അദമ്യനായ, വരേണ്യനായ ബൃഹസ്പതിയോടു ഞാൻ യാചിയ്ക്കുന്നു! 6

വിളങ്ങുന്ന പൂഷാവേ, ദേവ, ഇതാ, ഭവാനേറ്റതായ ഏറ്റവും പുതിയ ശോഭനസ്തുതി: ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്കായി ചൊല്ലുന്നു! 7

അവിടുന്ന് എന്റെ വാക്കു കേൾക്കുക: ഈ അന്വേഷിണിയായ സ്തുതിയെ, ഒരു പെൺകൊതിയൻ സ്ത്രീയെയെന്നപോലെ പ്രാപിയ്ക്കുക! 8

വിശ്വങ്ങളെ വീക്ഷിയ്ക്കുന്ന—ഭുവനങ്ങളെ പാത്തറിയുന്ന—പൂഷാവു ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചരുളട്ടെ! 9

സൂക്തം 62.

1. ഇവർ—ഈ ആളുകൾ. യുവാവ്—ബലവാനായ ശത്രു. സഖാക്കൾ—ഞങ്ങൾ.

2. മഹാൻ—യജമാനൻ.

3. ആ—അഭിലഷിതമായ. എന്തിനുംപോന്ന—സർവകർമ്മസമർത്ഥമായ.

5. സ്തോതാക്കളോട്: വണങ്ങാത്ത—എതിരാളിയെ കുമ്പിടാത്ത.

6. മുൻ ഋക്കിൽ പറഞ്ഞത് എടുത്തുപറയുന്നു.

നമ്മുടെ ബുദ്ധിയെ ആർ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്നുവോ, ആ സവിതൃദേവന്റെ വരണീയമായ തേജസ്സിനെ നാം ധ്യാനിയ്ക്കുക! 10

അന്നമിച്ഛിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങൾ സവിതൃദേവനെ സ്തുതിച്ചു, ധനം തരാൻ യാചിയ്ക്കുന്നു. 11

നേതാക്കളായ മേധാവികൾ ബുദ്ധിപ്രേരണയാൽ സവിതാവായ ദേവനെ ഹവിസ്സുകൾകൊണ്ടും നല്ല സ്തുതികൾകൊണ്ടും പൂജിയ്ക്കുന്നു. 12

മാഗ്ജ്ഞനായ സോമൻ എഴുന്നള്ളുന്നു—ദേവന്മാരുടെ സംസ്തവും സംസേവ്യവുമായ യജ്ഞസ്ഥലത്തു ചെല്ലുന്നു. 13

സോമൻ നമുക്കും ഇരുകാലികൾക്കും നാല്ക്കാലികൾക്കും ആരോഗ്യകരമായ ആഹാരം കല്പിച്ചുനല്കട്ടെ! 14

സോമൻ നമുക്ക് ആയുസ്സു വർദ്ധിപ്പിച്ച്, എതിരാളികളെ ചെറുത്തുകൊണ്ട് സ്ഥാനത്ത് ഇരുന്നരുളട്ടെ! 15

ശോഭനകർമ്മാക്കളായ മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ തൊഴുത്തിൽ പാലും, ഗൃഹത്തിൽ തേനും പൊഴിയ്ക്കുവിൻ! 16

വിശുദ്ധകർമ്മാക്കളേ, തുലോം സ്തുത്യരും സ്തുതിയാൽ വളരുന്നവരും സുദീർഘസ്തോത്രരുമായ നിങ്ങളിരുവരും ബലത്തിന്റെ മഹിമയാൽ രാജാക്കന്മാരായി വാണരുളുന്നു! 17

സത്യവർദ്ധകരേ, ജമദഗ്നിയാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നിങ്ങൾ യജ്ഞസ്ഥലത്തിരിയ്ക്കുവിൻ, സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ! 18

മൂന്നാം മണ്ഡലം സമാപ്തം.

---

14. ഇരുകാലികൾ—മനുഷ്യർ.

15. സ്ഥാനം—ഹവിർദ്ധാനമെന്ന സ്ഥാനം.

16. തൊഴുത്തിൽ പൈക്കളെയും ഗൃഹത്തിൽ മധുരാഹാരങ്ങളും നിറയ്ക്കുവിൻ.

നാലാം മണ്ഡലം

സൂക്തം 1.

വാമദേവൻ ഋഷി; അഷ്ടിയും അതിജഗതിയും ധൃതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, ഇണക്കുത്തിയന്ന ദേവന്മാർ ശീഘ്രം ഗമിയ്ക്കുന്ന ദേവനായ ഭവാനെ സദാ പ്രേരിപ്പിച്ചിരുന്നവല്ലോ; അതിനാൽ കമ്മികഥം പ്രേരിപ്പിച്ചു. യജനീയ, മരണരഹിതനായി എങ്ങും വിളങ്ങുന്ന പ്രചേതസ്സായ ഭവാനെ ദേവന്മാർ മനുഷ്യരിൽ വരുന്നവനാക്കിവെച്ചു—പ്രചേതസ്സായ ഭവാനെ എങ്ങും ഒപ്പം ചെല്ലുന്നവനാക്കിവെച്ചു. 1

അഗ്നേ, ആ അങ്ങു ഭ്രാതാവായ വരുണനെ—യജ്ഞങ്ങഥം കൊണ്ടു സേവ്യനും, യജ്ഞസേവിയും, ശ്രേഷ്ഠനും, സത്യവാനും, അദിതിപുത്രനും മനുഷ്യരെ പുലർത്തുന്നവനും മനുഷ്യർ വളർത്തുന്നവനുമായ രാജാവിനെ—സ്തോതാക്കളുടെനേക്കു തിരിച്ചാലും. 2

സഖേ, ദർശനീയ, ഭവാൻ സഖാവിനെ, യാത്രയ്ക്കു കൊള്ളാവുന്ന—നടമിടുക്കുള്ള—തേർക്കുതിരകഥ പായുന്ന ചക്രത്തെയെന്നപോലെ, ഞങ്ങളുടെനേക്കു തിരിച്ചാലും. അഗ്നേ, തുണയായ വരുണങ്കലും നീളെ വ്യാപിച്ച തേജസ്സുള്ള മരുത്തുക്കളിലും അങ്ങു സുഖം നേടിയല്ലോ. ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്നവനേ, അവിടുന്നു പുത്രപൌത്രന്മാക്കു സുഖം നല്കുക—ദർശനീയ, ഞങ്ങൾക്കു സുഖം നല്കുക! 3

അഗ്നേ, വിദ്വാനായ ഭവാൻ ഞങ്ങളെ വരുണദേവന്റെ അരിശത്തിൽനിന്ന് അകറ്റണം; വലിയ യഷ്ടാവും വഹനിയുമായി സമുജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ ഞങ്ങളെ എല്ലാപ്പാപങ്ങളിൽനിന്നും വേർപെടുത്തണം! 4

സൂക്തം 1.

1. പ്രേരിപ്പിച്ചിരുന്നു—യുദ്ധത്തിന്. പ്രേരിപ്പിച്ചു—ഹവിസ്സു ദേവകൾക്കു കൊണ്ടുകൊടുക്കാനും മറ്റും. പ്രചേതസ്സ്—പ്രകൃഷ്ടജ്ഞാനൻ.

3. സുഖം—ഹവിർഭോജനസുഖം.

4. വഹനി—ഹവിർവാഹി.

അഗ്നേ, ആ ഭവാൻ വന്നാണഞ്ഞു ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുക; ഈ ഉഷസ്സുദിപ്പിൽ തുലോം അടുക്കൽ സ്ഥിതിചെയ്കുക. ഞങ്ങളുടെ രോഗം ശമിപ്പിയ്കുക; വിളയാടിക്കൊണ്ടു സുഖഭോജ്യം ഭുജിയ്കുക; ഞങ്ങൾക്കു ശോഭനാഹപാനനായി ഭവിയ്കുക! 5

ഈ സുഭഗനായ ദേവന്റെ മികച്ച തിരുനോട്ടം, കാമയമാനനു ലാളിയ്കപ്പെടേണ്ടുന്ന പയ്യിന്റെ തെളിഞ്ഞൊഴുകുന്ന പാൽ പോലെയും, ഗോലാഭംപോലെയും, മനുഷ്യർക്കു സ്പൃഹണീയവും മഹനീയവുമാകുന്നു! 6

ഈ അഗ്നിദേവന്റെ ആ യഥാർത്ഥങ്ങളായ മൂന്നു ശ്രേഷ്ഠജന്മങ്ങൾ സ്പൃഹണീയങ്ങളാകുന്നു. ആകാശമധ്യത്തിൽ തേജഃപരിവൃതനായി തുലോം വിളങ്ങുന്ന സ്വാമിയായ പാവകൻ വരുമാറാകട്ടെ! 7

കനകത്തേരും കമനീയനാവുമുള്ള ആ ദൂതനായ ഹോതാവ് എല്ലാശ്ശാലകളെയും കാമിയ്കുന്നു; അഴകൊത്ത തിരുവുടലും കാന്തിയുമുള്ള രോഹിതാശ്വൻ, ഭക്ഷ്യസമൃദ്ധമായ ഗൃഹംപോലെ സദാ രമണീയനാകുന്നു! 8

ആ യജ്ഞബന്ധുവിനു മനുഷ്യരെ അറിയാം. അദ്ദേഹത്തെ വലിയ സ്തുതിക്കയറാൽ കെട്ടി കൊണ്ടുനടക്കുന്നു. ആ ദേവൻ ഈ മനുഷ്യന്റെ ഗൃഹത്തിൽ സിദ്ധിവരുത്തിക്കൊണ്ടു നിവസിയ്കുന്നു—ധനവാനോട് ഐക്യമടയുന്നു! 9

---

6. പരോക്ഷവചനം: ഈ സുഭഗനായ ദേവൻ—അഗ്നി. കാമയമാനൻ—പാൽ ഇച്ഛിയ്കുന്നവൻ; അയാൾക്കു നല്ല പാലും പയ്യും കൈവരുന്നതു് എപ്രകാരമോ, അപ്രകാരം മനുഷ്യർക്കു സ്പൃഹണീയവും മഹനീയവുമാകുന്നു, അഗ്നിയുടെ കടാക്ഷം.

7. മൂന്നു ശ്രേഷ്ഠജന്മങ്ങൾ—അഗ്നി, വായു, സൂര്യൻ. വരുമാറാകട്ടെ—ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞത്തിൽ.

8. നാവ്—ജ്വാല. ഹോതാവ്—അഗ്നി. ശാലകൾ—യാഗശാലകൾ; എല്ലാ യജനസ്ഥാനങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ചെല്ലും. രോഹിതാശ്വൻ—ചുകന്ന കുതിരകളുള്ളവൻ, അഗ്നി.

9. കൊണ്ടുനടക്കുന്നു—അധ്വര്യുക്കൾ ഉത്തരവേദിയിലെയ്കും മറ്റും കൊണ്ടുപോകുന്നു. ഈ മനുഷ്യൻ—യജമാനൻ. ധനവാനോട്—അഗ്നി ആരുടെ ഗൃഹത്തിൽ വസിയ്കുന്നുവോ, അവനെ ധനവാനാക്കി, അവനോട് ഐക്യം പ്രാപിയ്കുന്നു.

ആ അഭിജ്ഞനായ അഗ്നി, സ്തോതാക്കളാൽ ഭജനീയമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രത്നം വേഗത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കായി കൊണ്ടുവരട്ടെ. അദ്ദേഹത്തെയാണല്ലോ, അമർത്ത്യരെല്ലാം കർമ്മത്തിന്നു വെച്ചിരിയ്ക്കുന്നത്. ദ്യോവത്രേ, അമ്മയും അച്ഛനും; ആ സത്യരൂപനെ (ആളുകൾ) നീരാടിയ്ക്കുന്നു. 10

തന്തിരുവടി ഒന്നാമനായി ഗൃഹങ്ങളിൽ—ഈ മഹത്തായ അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ പ്രധാനസ്ഥാനത്തു—വെളിപ്പെടുന്നു കാലും തലയുമില്ലാത്ത അവിടുന്ന് അററങ്ങൾ മറച്ചു, മേഘത്തിന്റെ കൂട്ടിൽ പുകയായി പാറുന്നു! 11

ജലത്തിന്റെ ഉൽപത്തിസ്ഥാനത്ത്, മേഘത്തിന്റെ കൂട്ടിൽ, ആ സ്തുതനായ ഒന്നാമന്നു ബലം വർദ്ധിയ്ക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വ ഹണീയനാണ്, യുവാവാണ്, സുന്ദരനാണ്, കാന്തിമാനാണ്; ആ വൃഷാവിന്ന് ഏഴുപേർ പ്രിയപ്പെട്ടവരായി. 12

ഇവിടെ നമ്മുടെ പിതാക്കളായ മനുഷ്യർ യജ്ഞം സാധിച്ചു സമീപിച്ചു; എന്നിട്ടു, മലകളുടെ നടുവിൽ ഇരുളിന്നുള്ളിൽ നിന്നിരുന്ന സുദുഘകളായ പൈക്കളെ, ഉഷസ്സിനെ വിളിച്ചുവരുത്തി പുറത്തിറക്കി. 13

അവർ മല പിളർത്തു പരിചരിച്ചു; അതു മററുള്ളവർ സർവ്വത്ര പുകഴ്ത്തി. ഉപായംകൊണ്ടു മാടുകളെ മോചിപ്പിയ്ക്കാൻ അവർ അഭീഷ്ടദനെ സ്തുതിച്ചു; അപ്പോൾ വെളിച്ചം കിട്ടി. പിന്നീടു യജ്ഞങ്ങളനുഷ്ഠിച്ചു. 14

---

10. രത്നം—ഉത്തമധനം. നീരാടിയ്ക്കുന്നു—നെയ്യും മററും ഹോമിയ്ക്കുന്നു.

11. ഗൃഹങ്ങൾ—യജമാനന്മാരുടെ. പ്രധാനസ്ഥാനം—ഉത്തരവേദി മുതലായത്. അററങ്ങൾ—ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടററവും, കാലും തലയും. മേഘത്തിന്റെ കൂട്—ആകാശം.

12. വൈദ്യുതാഗ്നിയെപ്പററി: ആ ഒന്നാമൻ—അഗ്നി. ഏഴുപേർ—സപ്തഹോതാക്കൾ; അല്ലെങ്കിൽ ഏഴു ജ്വാലകൾ.

13. പിതാക്കളായ മനുഷ്യർ—അംഗിരസ്സുകൾ. ഈ വിഷയം മുമ്പു പ്രതിപാദിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സമീപിച്ചു—അഗ്നിയുടെ അരികിൽ ചെന്നു.

14. പരിചരിച്ചു—അഗ്നിയെ. അഭീഷ്ടദനെ—കാമിതം നല്കുന്ന അഗ്നിയെ. വെളിച്ചം കിട്ടി—സൂര്യനുദിച്ചു.

ആ കാമയമാനരായ നേതാക്കൾ ഗോക്കളെ കിട്ടാൻ, ഗോക്കളെ അടച്ചുതടഞ്ഞിട്ടിരുന്ന ഉറപ്പുറ്റ വിശാലപർവ്വതത്തെ—ഗോക്കൾ നിറഞ്ഞ തൊഴുത്തിനെ—ദേവസ്തുതികൊണ്ടു തുറന്നു! 15

അവർ മുമ്പേ ഗോമാതാവിന്റെ പേർമാത്രമേ അറിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ; ഉൽകൃഷ്ടമായ ഇരുപത്തൊന്നെണ്ണം പിന്നെ കിട്ടി. ഉടനേ, അഭിജ്ഞയായ ഉഷസ്സിനെ സ്തുതിച്ചു; ആ പാടലാംഗി സൂര്യതേജസ്സോടേ ആവിർഭവിച്ചു! 16

ഇരുട്ട് ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കപ്പെട്ട് അറുതിയടഞ്ഞു; ആകാശം തെളിഞ്ഞു. ഉഷോദേവിയുടെ പ്രഭയുയർന്നു; സൂര്യൻ വമ്പിച്ച പർവതങ്ങളിൽ, മനുഷ്യരുടെ നന്മതിന്മകൾ നോക്കിക്കൊണ്ടു വാണരുളി! 17

അനന്തരം, അറിഞ്ഞവർ പിൻഭാഗങ്ങളിൽ കണ്ടു; അനന്തരം തിളങ്ങുന്ന രത്നങ്ങൾ വീണ്ടെടുത്തു. എല്ലാ ഗൃഹങ്ങളിലും ദേവകളെല്ലാം വന്നൊത്തി. അഗ്നിയുടെ മിത്രത്വവും വരുണത്വവും കർമ്മിയ്ക്കു യഥാർത്ഥമായിത്തീരട്ടെ! 18

തുലോം വിളങ്ങുന്നവനായി ഹോതാവായി ഉലകത്തെ പോറ്റുന്നവനായി വലിയ യഷ്ടാവായിരിയ്ക്കുന്ന അഗ്നിയെ ഞാൻ നേരിട്ടു സ്തുതിയ്ക്കാം: പശുവിന്റെ പരിശുദ്ധമായ പാൽ കറന്നിട്ടില്ല; വെട്ടിപ്പു വരുത്തിയ സോമനീർ തളിച്ചിട്ടുമില്ല! 19

---

15. കാമയമാനർ—അഗ്നികാമർ. നേതാക്കൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. ദേവസ്തുതി—അഗ്നിസ്തവം.

16. ഇരുപത്തൊന്നെണ്ണം—ഇരുപത്തൊന്നു ഛന്ദസ്സുകൾ; ഈ ഛന്ദസ്സുകളിലുള്ള മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടാണ്, അവർ അഗ്നിയെ സ്തുതിച്ചതെന്നർത്ഥം.

18. അറിഞ്ഞവർ—ഗോക്കൾ മോചിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട എന്നറിഞ്ഞ അംഗിരസ്സുകൾ. കണ്ടു—ഗോക്കളെ. രത്നങ്ങൾ—അസുരന്മാരാൽ അപഹരിയ്ക്കപ്പെട്ട ധനങ്ങൾ. ഗൃഹങ്ങൾ—പൈക്കളെ കിട്ടിയ അംഗിരസ്സുകളുടെ ഗൃഹങ്ങൾ. വരുണത്വം—ഉപദ്രവനിവാരകത്വം. യഥാർത്ഥമായിത്തീരട്ടെ—അഗ്നി, ഒരു മിത്രമെന്നപോലെ കർമ്മികളെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ.

19. കറന്നിട്ടില്ല; തളിച്ചിട്ടുമില്ല—യജമാനൻ സ്തുതിയ്ക്കുകമാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ.

യജ്ഞാഹ്ക്കെല്ലാം അദിതി, മനുഷ്യക്കെല്ലാം അതിഥി, സ്തോതാക്കാക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവരുന്നവൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള ജാതവേദസ്സായ അഗ്നി സുഖം കല്പിച്ചുനല്കട്ടെ! 20

സൂക്തം 2.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

മരണമില്ലാത്ത സത്യവാനായ യാതൊരു ദേവൻ മനുഷ്യരിലും അഭിഗന്താവായി ദേവകളിലും വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നുവോ; ആ ഹോതാവായ, വലിയ യഷ്ടാവായ, അഗ്നി തേജസ്സുകൊണ്ടു വിളങ്ങുന്നു; ഹവിസ്സുപ്പിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യനെ കൊണ്ടുപോകുന്നു! 1

അഗ്നേ, ബലത്തിന്റെ മകനേ, ദശ്നീയ, ഇന്നു ഞങ്ങളുടെ ഈ കർമ്മത്തിൽ ജനിച്ച നിന്തിരുവടി ജനിച്ച ഇരുകൂട്ടരുടെയും ഇടയിൽ, ദൂതനായിട്ട്, മിടുക്കും തടിയും പ്രഭയുമുള്ള വൃഷാക്കളെ പൂട്ടി സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു! 2

ആ സത്യഭൃതന്റെ അന്നവും വെള്ളവുമൊഴുക്കുന്ന മനോതിവേഗികളായ ഇരുചെംകുതിരകളെ ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: അങ്ങ് ഈ ഉജ്ജ്വലരെ പൂട്ടിയിട്ടാണല്ലോ, നിങ്ങളുടെയും—ദേവന്മാരുടെയും—പരിചാരകരായ മനുഷ്യരുടെയും ഇടയിൽ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നത്! 3

---

20. യജ്ഞാഹ്ക്കെല്ലാം അദിതി—ദേവകളെയെല്ലാം, അവരുടെ അമ്മയായ അദിതിപോലെ പോറ്റുന്നവൻ.

സൂക്തം 2.

1. അഭിഗന്താവ്—ശത്രുക്കളെ നേരിടുന്നവൻ; മനുഷ്യരിൽ യജ്ഞത്തിനും, ദേവകളിൽ യുദ്ധത്തിനും. വിളങ്ങുന്നു—ഉത്തരവേദിയിൽ. കൊണ്ടുപോകുന്നു—സദ്യത്തിലെയ്ക്ക്.

2. ജനിച്ച—സംസ്കൃതനായ. ഇരുകൂട്ടർ—ദേവന്മാരും മനുഷ്യരും. വൃഷാക്കൾ—യുവാശ്വങ്ങൾ.

3. രണ്ടാമത്തെ വാക്യം പ്രത്യക്ഷം: ഈ ഉജ്ജ്വലർ—തിളങ്ങുന്ന അശ്വങ്ങൾ. ഹവിസ്സു വാങ്ങാൻ മനുഷ്യരുടെ ഇടയിലും, അതു കൊണ്ടുകൊടുക്കാൻ ദേവന്മാരുടെ ഇടയിലും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു.

അഗ്നേ, നല്ല കുതിരയും നല്ല തേരും നല്ല ധനവുമുള്ള നിന്തിരുവടി ഇവരുടെയിടയിൽ നല്ല ഹവിസ്സൊരുക്കിയ ആൾക്കുവേണ്ടി, അയ്യമാവിനെയും വരുണനെയും മിത്രനെയും ഇന്ദ്രനെയും വിഷ്ണുവിനെയും മരുത്തുക്കളെയും അശ്വികളെയും വിളിയ്ക്കുമാറാകണം! 4

ബലവാനായ അഗ്നേ, ഈ യജ്ഞം പയ്യാടുകുതിരകളോടും, നേതാക്കളോടും, സഖാക്കളോടും, അന്നത്തോടും, അടിപ്പരപ്പോടും, സന്താനങ്ങളോടും സദസ്സോടുംകൂടി, സദാ അധ്വര്യുമായി നീണ്ടുനില്ക്കട്ടെ! 5

അഗ്നേ, ആർ വിയത്തൊലിച്ച വിറകു കൊണ്ടുവരുന്നുവോ, ആർ മധു ധാരാളം നല്കുന്നുവോ, ആർ അങ്ങയെ ഇച്ഛിച്ചു നിറുക ചുട്ടുവിയ്ക്കുന്നുവോ; അവനു ഭവാൻ ധനം നല്കുന്നു, പരിപാലിയ്ക്കുന്നു. അവനെ എല്ലാ ദ്രോഹികളിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുത്തിയാലും! 6

ആർ അന്നോച്ചവായ അങ്ങയ്ക്ക് അന്നമൊരുക്കുന്നുവോ, ആർ അതിഥിയാക്കിയിരുത്തുന്നുവോ, ദേവകാമനായ ആർ ഗൃഹത്തിൽ ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നുവോ; അവന്റെ പുത്രനു സ്ഥൈര്യവും ഔദാര്യവും ഉളവാകട്ടെ! 7

ആർ അങ്ങയെ രാത്രിയിൽ, ആർ പുലരിയിൽ സ്തുതിയ്ക്കുമോ; ആർ അങ്ങയെ ഹവിസ്സുകൊണ്ടു പ്രീതിപ്പെടുത്തുമോ; ആ ദാതാവിനെ, സപ്തഗൃഹത്തിൽ പൊന്നിൻജീനിട്ട കുതിരപോലെ നടക്കുന്ന ഭവാൻ പാപത്തിന്റെ മുകരയിലെത്തിച്ചാലും! 8

അഗ്നേ, അമൃതനായ ഭവാന്ന് ആർ (ഹവിസ്സു) നല്കുമോ, ആർ സ്രുക്കെടുത്ത് അങ്ങയെ പരിചരിയ്ക്കുമോ, ആ സ്തോതാവു ധനത്തോടു വേർപെടരുത്; ദ്രോഹപരന്റെ അടി അവനു പറ്റരുത്! 9

അഗ്നേ, യുവതമ, വിളയാടുന്ന ദേവനായ നിന്തിരുവടി യാതൊരാളുടെ സുനിഹിതമായ ഹവിസ്സു ഭുജിയ്ക്കുമോ, ആ ഹോതാവു പ്രീ

---

4. ഇവർ—മനുഷ്യർ.

5. അടിപ്പരപ്പ്—ധനാദികളാലുള്ള മൂലവിസ്താരം.

6. നിറുക ചുടുവിയ്ക്കുന്നുവോ—വിറകിൻകെട്ടു ചുമക്കുകയാൽ.

7. മധു—മദകരമായ സോമം. സ്ഥൈര്യം—ധർമ്മസ്ഥിരത. ഔദാര്യം=ദാനശീലത്വം.

9. അടി—ഉപദ്രവിയ്ക്കൽ.

തനായിത്തന്നെ മേവും; യാതൊരു പരിചാരകനുണ്ടോ, അഭിവൃദ്ധികാരികനും, അവന്റെയാകണം, ഞങ്ങൾ! 10

ആ അഭിജ്ഞൻ പുണ്യപാപങ്ങളെയും മനുഷ്യരെയും, കൊള്ളാവുന്നവയും കൊള്ളരുതാത്തവയുമായ മൃഗങ്ങളെയെന്നപോലെ വേർതിരിയ്ക്കട്ടെ! ദേവ, അവിടുന്നു ഞങ്ങൾക്കു ധനവും സത്സന്താനവും കിട്ടിയ്ക്കുക; ദാതാവിനെ തരിക, അദാതാവിങ്കൽനിന്നു രക്ഷിച്ചരുളുക! 11

അഗ്നേ, മനുഷ്യഗൃഹങ്ങളിൽ മേവുന്ന മാനിതരായ കവികൾ കവിയോടരുളിച്ചെയ്തിരിയ്ക്കുന്നു; അതിനാൽ, സ്വാമിയായ അവിടുന്ന് ഈ ദർശനീയരായ അദ്ഭുതരൂപന്മാരെ തേജോവ്യാപ്തികൊണ്ടു കണ്ടറിയണം! 12

അതിയുവാവായി വിളങ്ങുന്ന അഗ്നേ, മനുഷ്യരുടെ അഭിലാഷം നിറവേറുന്നവനും വഴിപോലെ കൊണ്ടുവെയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവനുമായ ഭവാൻ സോമം പിഴിഞ്ഞു പരിചരിച്ചു സ്തുതിയ്ക്കുന്ന യജമാനനും, രക്ഷയ്ക്കായി ആഹ്ലാദകരമായ വളരെ രത്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 13

അഗ്നേ, അങ്ങയെ കാംക്ഷിച്ചു ഞങ്ങൾ കാൽകൊണ്ടും കൈകൊണ്ടും ദേഹംകൊണ്ടും ജോലിചെയ്യുന്നുണ്ടല്ലോ; അപ്രകാരം കർമ്മങ്ങളിലേർപ്പെട്ട സുകർമ്മാക്കൾ സത്യരൂപനായ ഭവാനെ, ശില്പികൾ ഒരു രഥത്തെയെന്നപോലെ, കൈകൾകൊണ്ടു പൊന്തിച്ചു! 14

---

10. സുനിഹിതം—അങ്ങയ്ക്കായി വെട്ടപ്പിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടത്. പരിചാരകൻ—അഗ്നിയെ പരിചരിയ്ക്കുന്നവൻ. അഭിവൃദ്ധികാരികം—അഭ്യുദയം വരുത്തുന്ന കൂട്ടുകാർ.

11. ആ അഭിജ്ഞൻ—അഗ്നി. മൃഗങ്ങളെ എന്നപോലേ—ഒരു കുതിരക്കാരൻ അശ്വപുച്ഛങ്ങളെ, നല്ലതോ ചീത്തയോ എന്നു നോക്കിയറിയുന്നതുപോലെ. രണ്ടാംവാക്യം പ്രത്യക്ഷം: ദാതാവ്—വേണ്ടിവന്നാൽ, വല്ലതും തന്നു സഹായിയ്ക്കുന്ന ആൾ.

12. കവികൾ—ദേവന്മാർ. കവിയോട്—മേധാവിയായ ഭവാനോട്. അരുളിച്ചെയ്തിരിയ്ക്കുന്നു—ഭവാൻ ഹോതാവാകണമെന്ന്. അദ്ഭുതരൂപന്മാർ—ദേവന്മാർ.

13. കൊണ്ടുവെയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവൻ—ഉത്തരവേദിയിൽ.

14. സുകർമ്മാക്കൾ—അംഗിരസ്സുകൾ. കൈകൾകൊണ്ട്—അരണികൾ കടഞ്ഞത്. ശില്പികൾ തേർ പിടിച്ചുപൊന്തിയ്ക്കുന്നതുപോലെ പൊന്തിച്ചു.

പോരാ, അമ്മയായ ഉഷസ്സിൽനിന്നാണ്, ഞങ്ങൾ ഏഴു മേധാവികൾ: ശ്രേഷ്ഠരായ ഞങ്ങൾ പരിചാരകരായ മനുഷ്യരെ ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കും; സൂര്യപുത്രന്മാരായ അംഗിരസ്സുകളാണ്, ഞങ്ങൾ; തേജസ്വികളായ ഞങ്ങൾ ധനമുൾച്ചേന്ന പർവതത്തെ പിളർത്തും! 15

അഗ്നേ, പോരാ, ശ്രേഷ്ഠരും പുരാതനരും യജ്ഞം ശരിയ്ക്കനുഷ്ഠിച്ചവരുമായ അസ്മൽപിതാക്കൾ ഭാസുരമായ സ്ഥാനവും തേജസ്സും നേടി; ഉക്ഥം ചൊല്ലി തമസ്സകറ്റി, ഉഷസ്സിനെ ഉദിപ്പിച്ചു! 16

ആ തേജസ്സേറിയ ദേവകാമന്മാർ നല്ല കർമ്മം ചെയ്തു സ്തുതിച്ചു, ജന്മത്തെ, ഇരിമ്പിനെപ്പോലെ ശുദ്ധിപ്പെടുത്തി; അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു; ഇന്ദ്രനെ തഴപ്പിച്ചു; പുറുപാടുംനിന്നു വലിയ ഗോഗണത്തെ വീണ്ടെടുത്തു! 17

തേജസ്വിൻ, ആ സ്തോതാക്കളുടെ ഗോവൃന്ദത്തെ, ഉമ്പയിട്ടുന്ന യൂഥത്തിൽ പശുക്കളെയെന്നപോലെ, ഇന്ദ്രൻ സമീപത്തു കണ്ടു; മനുഷ്യപ്രജകൾക്കു മിടുക്കുണ്ടായി; ഉടമസ്ഥനു കുഞ്ഞുങ്ങളെയും ആൾക്കാരെയും പുലർത്താമെന്നായി! 18

ദേവനായ നിന്തിരുവടിയുടെ മനോഹരമായ പ്രകാശത്തെ പരിചരിച്ചു ഞങ്ങൾ സുകർമ്മാക്കളായിത്തീരട്ടെ! ഉദിച്ച ഉഷസ്സുകൾ തേജസ്സുടുത്തു പരിപൂർണ്ണനും ബഹുധാ പരമാഹ്ലാദകാരിയുമായ അഗ്നിയെ വഹിയ്ക്കുന്നു: 19

അഗ്നേ, വിധാതാവേ, കവിയായ അങ്ങയ്ക്കായി ഇതാ, ഞങ്ങൾ ഉക്ഥങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നു; അവ കേട്തരുളുക. ഭവാൻ ഉജ്ജ്വലിച്ചാലും: ഞങ്ങളെ ധനവാന്മാരാക്കിയാലും—ബഹുവരേണ്യ, മഹത്തായ സമ്പത്തു കല്പിച്ചുതന്നാലും! 20

---

15. വാമദേവൻ മറ്റ് ആറംഗിരസ്സുകളെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു പറയുന്നു: ഉഷസ്സിൽനിന്നാണ്—ഉഷസ്സിൽനിന്നു പിറന്നവരാണ്. പരിചാരകരായ—അഗ്നിയെ പരിചരിയ്ക്കുന്ന. ധനം—ഗോവൃന്ദം.

16. അസ്മൽപിതാക്കൾ—അംഗിരസ്സുകൾ.

17. ജന്മത്തെ—സ്വന്തം മനുഷ്യജന്മത്തെ. ഇരിമ്പിനെപ്പോലെ—കൊല്ലന്മാർ ഇരിമ്പു ശുദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെ. തഴപ്പിച്ചു—സ്തുതികൊണ്ടോ സോമം കൊണ്ടോ വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

18. യൂഥം=നാല്ലാലിക്കൂട്ടം. മിടുക്കുണ്ടായി—ഗോക്കളെ വീണ്ടുകിട്ടിയതിനാൽ പൊറുതി ലഭിച്ചു. ഉടമസ്ഥനു—പൈക്കളുടെ ഓരോ ഉടമസ്ഥനും.

19. രണ്ടാംവാക്യം പരോക്ഷം:

സൂക്തം 3.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

യാഗത്തിന്റെ രാജാവ്, രുദ്രൻ, ഹോതാവ്, വാനൂഴികളിൽ വ്യാപിച്ചവൻ, കനകവണ്ണൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള അഗ്നിയെ, നിങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി, ഇടിവാളായ മരണത്തിനുമുമ്പു നിങ്ങൾ സേവിയ്ക്കുവിൻ! 1

ഇതാ, ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്ക് ഒരിരിപ്പിടം, നല്ല വസ്ത്രമുടുത്ത കാമിനിയായ ഭാര്യ ഭർത്താവിനെന്നപോലെ, ഉണ്ടാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു; സുകർമ്മാവേ, അവിടുന്നു പരിവൃതനായി നേരിട്ട് ഇരുന്നാലും. ഇവ അങ്ങയ്ക്കഭിമുഖങ്ങളായി പെരുമാറും! 2

സ്തോതാവേ, കേൾക്കുന്നവനും, ഗവില്ലാത്തവനും, മനുഷ്യരെ നോക്കുന്നവനും, ശോഭനസുഖനും, അമൃതനുമായ ദേവനെക്കുറിച്ചു താങ്കൾ സ്തോത്രവും ശസ്ത്രവും ചൊല്ലുക: തന്തിരുവടിയെയാണല്ലോ, അമ്മിക്കുഴപോലെ മാദകസോമം പിഴിയുന്നവൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നത്! 3

അഗ്നേ, അവിടെയ്ക്കതന്നെയാണ്, ഞങ്ങളുടെ ഈ കർമ്മം: സത്യജ്ഞ, സുകർമ്മാവായ ഭവാൻ സ്തോത്രം ചെവിക്കൊണ്ടാലും. എന്നായിരിയ്ക്കും, അങ്ങയ്ക്കു കൂട്ടമത്തുണ്ടാക്കുന്ന ഉക്ഥങ്ങൾ? എന്നായിരിയ്ക്കും, ഗൃഹത്തിൽ അങ്ങയുടെ ചങ്ങാതം? 4

അഗ്നേ, അങ്ങു ഞങ്ങളുടെ ആ പാപം എങ്ങനെ വരുണനോടു പഴിയ്ക്കും? എങ്ങനെ സൂര്യനോട്? അതെന്തായിരിയ്ക്കും? എങ്ങനെ

സൂക്തം 3.

1. ഋതചിക്കുകളോടു പറയുന്നു: രുദ്രൻ—ഓടുന്നവൻ, ക്ഷിപ്രവ്യാപി. ഇടിവാളായ—ഓക്കാതിരിയ്ക്കെ നിപതിയ്ക്കുന്ന.

2. പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഇരിപ്പിടം—ഉത്തരവേദി. പരിവൃതനായി—ദേവന്മാരാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട്. ഇവ—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികൾ; ഇരുന്ന അങ്ങയെ ഞങ്ങൾ സ്തുതിയ്ക്കും.

3. സ്തോതാവിനോട്: പിഴിയുന്നവൻ—യജമാനൻ. ചതയ്ക്കുന്ന അമ്മിക്കുഴയുടെ ശബ്ദത്തിനു സ്തുതിത്വം വ്യഞ്ജിപ്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

4. കൂട്ടമത്തുണ്ടാക്കുന്ന—കൂട്ടത്തിലുള്ള എല്ലാവരെയും (ദേവന്മാരെ) മത്തു പിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന. ഗൃഹത്തിൽ—ഞങ്ങളുടെ ഗൃഹത്തിൽ.

വഷ്കനായ മിത്രനോടും പൃഥിവിയോടും പറയും? എങ്ങനെ അയ്മാവോട്? എങ്ങനെ ഭഗനോട്? 5

അഗ്നേ, സ്ഥാനങ്ങളിൽ സമുജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ഭവാൻ എങ്ങനെ പറയും? പ്രബലനും ശുഭപ്രദനും സഞ്ചാരിയുമായ വായുവോടെങ്ങനെ? അഗ്നേ, അശ്വികളോടും, ഭൂമിയോടും, പാപഘ്നനായ രുദ്രനോടും എങ്ങനെ? 6

പുഷ്ടി കൈവശമുള്ള മഹാനായ പൂഷാവോട് എങ്ങനെ ഭവാൻ പാപം പറയും? ഹവിസ്സു കൊടുക്കുന്ന സുയജ്ഞനായ രുദ്രനോടെങ്ങനെ? അഗ്നേ, വിപുലയശസ്സായ വിഷ്ണുവോടെങ്ങനെ? പെരിയ സംവത്സരത്തോടെങ്ങനെ? 7

സത്യഭൂതമായ മരുദ്ഗണത്തോടെങ്ങനെ? ചോദിയ്ക്കപ്പെട്ടപോഥം, മഹാനായ സൂര്യനോടും അദിതിയോടും വായുവോടും ഭവാൻ എങ്ങനെ മറുപടി പറയും? ജാതവേദസ്സേ, ഇതറിഞ്ഞുവേണം, അങ്ങു ദേവന്മാരുടെ അടുക്കൽ പോവുക! 8

അഗ്നേ, ഞാൻ യജ്ഞംകൊണ്ടു പതിവായി പയ്യിന്റെ പാൽ യാചിയ്ക്കുന്നു: മൂപ്പെത്താത്ത പയ്യിനു മുഴുപ്പുള്ള നറുംപാലുണ്ട്; ഇവഥം കറുമ്പിയായിരിയ്ക്കെ, പോഷകവും ആയുഷ്കരവുമായ വെളുത്ത പാൽ വേണ്ടുവോളം കൊടുക്കുന്നു! 9

അഭീഷ്ടങ്ങഥം വഷിയ്ക്കുന്ന ശ്രേഷ്ഠനായ അഗ്നി യഥാർത്ഥമായ, പോഷകമായ പാൽകൊണ്ടു നനയ്ക്കപ്പെടുന്നു; ആ അന്നദാതാവ് അനങ്ങാതിരുന്നു സർവ്വത്ര നടക്കുന്നു. വൃഷാവായ സൂര്യൻ അകിട്ടിൽനിന്നു വെൺപാൽ കറക്കുന്നു! 10

അംഗിരസ്സുകഥം അധ്വരംകൊണ്ടു മല പിളർത്തുനീക്കി, ഗോക്കളോടു ചേർന്നു: ആ നേതാക്കഥം ഉഷസ്സിനെ സുഖേന നേടി; സൂര്യനും ഉദിച്ചു. ഇതൊക്കെ, അഗ്നിയുടെ അവതാരത്താൽത്തന്നെ! 11

---

5. ആ—ചെയ്തപോയ.

6. പാപം എന്ന പദം അധ്യാഹരിയ്ക്കണം. പാപഘ്നൻ=ദുഷ്ടഹന്താവ്.

7. ഹവിസ്സു കൊടുക്കുന്ന—അഗ്നിരൂപനായി ഹവിസ്സു ദേവകഥംക്കെത്തിയ്ക്കുന്ന.

9, ഇവഥം—പയ്യ്. കൊടുക്കുന്നു—അങ്ങയുടെ പ്രഭാവമാണിത്.

അഗ്നേ, അമരണകളായി അബാധിതകളായി മധുരജലകളായ ദേവിമാർ സത്യംമൂലം സംപ്രാപ്യകളായിട്ടു, നടകളിൽ ഉത്സാഹിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്ന കുതിരപോലെ, എപ്പോഴും പാഞ്ഞൊഴുകുന്നു! 12

അഗ്നേ, അവിടുന്ന് ഏതൊരു ഹിംസകന്റെയും യജ്ഞത്തിൽ ഒരിയ്ക്കലും എഴുന്നള്ളരുത്; ദ്രോഹിയായ അയല്ക്കാരന്റേതിലും അരുത്; മറ്റൊരു ബന്ധുവിന്റേതിലും അരുത്. നേരില്ലാത്ത ഭ്രാതാവു തരുന്നതിൽ അങ്ങ് ആശ വെയ്ക്കരുത്. മിത്രത്തിന്റെയോ ശത്രുവിന്റെയോ മുതൽ ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടാ! 13

അഗ്നേ, സുയജ്ഞ, ഉറ്റ രക്ഷിതാവായ നിന്തിരുവടി പ്രസാദിച്ചു, സ്വന്തം രക്ഷകൾകൊണ്ടു ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാലും: നേരേ കത്തിജ്ജ്വലിയ്ക്കുക; ഉറച്ച പാപം പരിച്ചുകളയുക; ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്ന പെരുംരക്ഷസ്സിനെ അകറ്റുക! 14

അഗ്നേ, അവിടുന്ന് ഈ ശസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു പ്രസാദിച്ചാലും: ശൂര, ഈ അന്നങ്ങളും സ്തോത്രങ്ങളും സ്വീകരിയ്ക്കുക; അംഗിരസ്സേ, മന്ത്രങ്ങൾ കേൾക്കുക; ദേവന്മാരിൽ ചെല്ലുന്ന സ്തുതി അങ്ങയെ വളർത്തട്ടെ! 15

അഗ്നേ, വിധാതാവേ, അറിവുള്ള കവിയായ നിന്തിരുവടിയെപ്പറ്റി, ഫലപ്രദങ്ങളും പൊല്ലേണ്ടവയുമായ നിഗൂഢകാവ്യങ്ങൾ നിർമ്മിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്; ആ വാക്യങ്ങളെല്ലാം മനനീയസ്തോത്രങ്ങളോടുകൂടിയ പ്രാജ്ഞനായ ഞാൻ പാടി! 16

സൂക്തം 4.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; രക്ഷോഹാഗ്നി ദേവത.

(കാകളി)

വാർവലപോലേ വിരിയ്ക്കു തേജസ്സി,ഭ-
സേവി സാമാത്യൻ നൃപൻപോലെ ചെല്ലു, നീ:

---

13. ഹിംസകൻ—ഞങ്ങളെ ദ്രോഹിയ്ക്കുന്നവൻ. മറ്റൊരു ബന്ധു—ഞാനൊഴിഞ്ഞ് ഒരു ബന്ധു. ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടാ—അവിടുന്നു തരുന്നതു മതി.

16. നിഗൂഢകാവ്യങ്ങൾ—ഗൂഢാർത്ഥങ്ങളായ കാവ്യങ്ങൾ.

നല്ല സൈന്യത്തെ മുന്നോടിച്ചു, മാററരെ-
ത്തള്ളും ഭവാനെയ്ക്കെ,രിയമ്പരക്കനിൽ! 1

ചിക്കെന്നു ചുററിപ്പടരുന്നു, നിൻകതി;-
രഗ്നേ, ക്രമാൽത്തൊടുകി,പ്പടുദീപ്തിയാൽ;
ചൂടും പൊരികളുമുല്ക്കയും ജ്വാലയാൽ-
പ്പാടേ വിരിയ്ക്കു, വിലക്കപ്പെടാത്ത നീ! 2

നേർക്കയച്ചാലു,മഹിംസ്യ, നീ ചാരരെ;-
ക്കാക്കുകി,യ്യുള്ളോരെയഗ്നേ, പ്രവേഗി നീ;
ദൂരസ്ഥനോ സമീപസ്ഥനോ ദ്രോഹിയാ-
യ്ക്കാ,രുമൊന്നാക്രമിയ്ക്കായ്ക്ക, നിൻഞങ്ങളെ! 3

കല്പിച്ചെണീയ്ക്ക: വളർന്നെ,രിനാളങ്ങ-
ളൊപ്പം പരത്തിച്ചുടുക, രിപുക്കളെ;
ഞങ്ങളിൽ വൈരമുൾക്കൊണ്ടോനെയിട്ടമ-
ർത്ത,ങ്ങുണക്കമരത്തെപ്പോലെരിയ്ക്കണം! 4

സൂക്തം 4.

1. വാർവലപോലെ—വേടൻ പക്ഷികളെ പിടിപ്പാൻ വലിയ വല വിരിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, അങ്ങു രക്ഷോഹനനത്തിന്നു തേജസ്സു പരത്തുക. ഇഭസേവി=ആനപ്പുറത്തു കേറിയവൻ. സാമാത്യൻ=അമാത്യാന്വിതൻ. നൃപൻപോലെ—രാജാവു ശത്രുസൈന്യത്തിന്റെ നേരെ ചെല്ലുന്നതുപോലെ, അങ്ങു രാക്ഷസരെ ഹനിപ്പാൻ ചെല്ലുക. തള്ളും—തട്ടിനീക്കുന്ന. എരിയമ്പ്—തേജസ്സാകുന്ന പൊള്ളിയ്ക്കുന്ന ശരം. അരക്കനിൽ എയ്താലും.

2. ഇപ്പടുദീപ്തിയാൽ—ശത്രുക്കളെ അമർത്താൻ കഴിവുള്ള ഈ തേജസ്സു കൊണ്ടു ക്രമേണ വൈരികളെ തൊടുക. ഇതിന്റെ വിവരണമാണ്, ഉത്തരാർദ്ധം: പൊരികൾ—തീപ്പൊരികൾ. ഉല്ക്ക—തീക്കൊള്ളി. വിലക്കപ്പെടാത്ത—ആരാലും തടയപ്പെടാത്ത.

3. നേർക്ക്—ശത്രുക്കളുടെ നേരെ. ചാരർ—നാട്ടിലെ ഉള്ളുകള്ളികളറിയാൻ അയയ്ക്കപ്പെടുന്നവർ; രശ്മികളാണ്, അഗ്നിയുടെ ചാരന്മാർ. പ്രവേഗി=വേഗമേറിയവൻ. നിൻഞങ്ങളെ—അങ്ങയുടെ ആളുകളായ ഞങ്ങളെ.

4. കല്പിച്ചെണീയ്ക്ക—രക്ഷോഹനനത്തിന്നൊരുങ്ങുക. ചുടുക—ദഹിപ്പിച്ചാലും. അങ്ങ്=ഭവാൻ.

പൊങ്ങുകൊന്നെ,ങ്ങളെക്കാൾ മികവുള്ളോരെ-
യങ്ങെയ്ക്ക, കാണിയ്ക്ക, ദിവ്യതപമഗ്നി നീ:
ഛേദിയ്ക്ക, യാതുവിൻ വിൽഞാൺ; ചതയ്ക്ക, നീ
ജ്ഞാതിയുമജ്ഞാതിയുമായ വൈരിയെ! 5

ആസ്പദിയ്ക്കും, നിൻപ്രസാദം ശുഭാഗമ-
നായ നേതാവാം ഭവാനെ സ്തുതിപ്പവൻ:
നാളൊക്കെയക്കമ്മവാന്നു സുദിനമാ;-
മാളും, ധനങ്ങൾ തദ്ഗേഹേ യുവോത്തമ! 6

നിശ്ചലുമഗ്നേ, സ്തുതിച്ചവിസ്സാൽ നിന്നെ-
യച്ചിപ്പവൻ സുദാതാവായ്സ്സുഭഗനായ്
ദുർല്ലഭായുസ്സു നേടട്ടേ; സുദിനമാ-
കെ,ല്ലാമവന്നു; ഫലിയ്ക്കട്ടെ, യജ്ഞവും! 7

അച്ചിപ്പു, നിൻപ്രസാദത്തെ ഞാൻ: പേത്തുപേ-
ത്തുച്ചത്തിൽ നിന്നെ സ്തുതിയ്ക്കട്ടെ,യീ മൊഴി;
സദ്രഥാശ്വാഢ്യരായ്സ്സേവിച്ചിടാമെങ്ങൾ;
വിത്തങ്ങളനഘം വെയ്ക്ക, നീയെങ്ങളിൽ! 8

രാവിലും പോക്കും സുദീപ്ത, നിന്നെത്തുലോം
സേവിയ്ക്കുവോർ, സ്വയമാളുകളിങ്ങനഘം;

---

5. മികവുള്ളോരെ—രാക്ഷസരെ. എയ്ക്ക—തേജശ്ശരംകൊണ്ട്. യാതു=രക്ഷസ്സ്. ജ്ഞാതി—ഞങ്ങളുടെ ചാച്ചുക്കാരൻ.

6. ശുഭാഗമൻ—അഗ്നിയുടെ ആഗമനം മംഗളകരമാണല്ലോ. നേതാവ്=തലവൻ. തദ്ഗേഹേ=അവന്റെ ഗൃഹത്തിൽ. ധനങ്ങൾ ആളും—രത്നകനകാദികൾ വന്നുചേരും.

7. ദുർല്ലഭായുസ്സു—കിട്ടാൻ പ്രയാസമുള്ള ദീർഘായുസ്സ്. എല്ലാം സുദിനമാക—എല്ലാദിനവും സുദിനമായിവരട്ടെ.

8. ഈ മൊഴി—എന്റെ വാക്കു ഭവൽസ്തുതിയായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ. സദ്രഥാശ്വാഢ്യരായ്—നല്ല തേരുകളും കുതിരകളുമുള്ളവരായിട്ട്. സേവിച്ചിടാം—അങ്ങയെ പരിചരിച്ചുകൊള്ളാം.

9. ഇങ്ങ്—ഈ ലോകത്തിൽ. ആൾകൾ=ആളുകൾ. സ്വയം നിന്നെ അനഘം തുലോം സേവിയ്ക്കുവോർ—സേവിച്ചുപോരുന്നു; ഞങ്ങളും തൽപ്രസാദ

ശത്രുധനം തനതാക്കി, രമിച്ചു, സ-
ച്ചിത്തരായ് നിന്നെബ്ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങളും! 9

വസ്തുക്കൾ വെച്ച ശുഭാശ്വരഥത്തിൽ വ-
ന്നെത്തു,മാരഗ്നേ, ഭവാങ്കൽസ്സവിത്തനായ്;
ത്രാതാവു,വന്നു നീ;-യങ്ങയ്ക്കുനക്രമാ-
ലാതിഥ്യമർപ്പിപ്പവനൊരു തോഴർ, നീ! 10

ഇത്താതഗോതമാവാപ്തസ്തവോത്ഥമാം
മിത്രതകൊണ്ടു ഞാൻ ചീന്തട്ടെ വമ്പരെ:
ശ്രദ്ധിയ്ക്ക, ഞങ്ങൾതൻ വാക്കിതിൽ നീ ദാന്ത-
ചിത്ത, സുപ്രജ്ഞ, ഹോതാവേ, യുവോത്തമ! 11

ബാധയേശാതു,രങ്ങാത,ലസാതെ, വാ-
ടാതേ നടക്കുന്ന താവകരശ്മികൾ,
സുക്ഷേമയുക്തങ്ങൾ ചേന്നിരുന്നൊങ്ങളെ
രക്ഷിച്ചരുളട്ടെ,യഗ്നേ, വിചക്ഷണ! 12

അഗ്നേ, കനിഞ്ഞു പാർത്ഥമ്മമതാത്മജ-
ന്നന്ധത പോക്കിയ നിൻധന്യരശ്മിയെ
വെച്ചുസൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു, വിശ്വവേദസ്സു നീ;-
യിച്ഛിച്ച മാരാർ വരുത്തീല,വന്നാഴൽ! 13

ത്താൽ ശത്രുസമ്പത്തടക്കി, സന്താനങ്ങളുമായി രമിച്ചു, സച്ചിത്തരായ് (വിശുദ്ധഹൃദയരായി) സേവിയ്ക്കുമാറാകണം!

10. വസ്തുക്കൾ വെച്ച—നെല്ലും മറ്റും കേറിയ. സവിത്തനായ്—യാഗത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന ധനത്തോടേ. ഭവാങ്കൽ എത്തും—ഭവാനെ പരിചരിപ്പാൻ സമീപിയ്ക്കും. ആതിഥ്യം=അതിഥിയോഗ്യമായ സൽക്കാരം, പൂജ.

11. ഇത്താതഗോതമാവാപ്തസ്തവോത്ഥം=അച്ഛനായ ഗോതമങ്കൽനിന്നു കിട്ടിയ (അച്ഛൻ ഉപദേശിച്ച) ഈ സ്തോത്രത്താലുണ്ടായത്. മിത്രത—ഭവത്സഖ്യം. വമ്പരെ—രാക്ഷസക്കൂറന്മാരെ. ചീന്തട്ടെ—പിളർത്തട്ടെ, കൊല്ലട്ടെ. വാക്ക്—സ്തുതി.

12. ബാധ—ശത്രുപീഡ. അലസാതെ—മടിയില്ലാതെ. ഇരുന്നു—ഞങ്ങളുടെ യാഗത്തിൽ ഉപവേശിച്ചു.

13. മമത എന്ന ഉചഥ്യപത്നിയുടെ മകൻ ദീർഘതമസ്സു ബൃഹസ്പതിശാപത്താൽ സംഭവിച്ച ജാത്യന്ധതയിൽനിന്നു അഗ്നിപ്രസാദത്താൽ വിമുക്തനായി എന്ന ഇതിഹാസം മുമ്പുണ്ടു. ഇച്ഛിച്ച മാരാർ—ദ്രോഹിപ്പാനൊരുങ്ങിയ ശത്രുക്കൾ അവന്നു അഴൽ വരുത്താൻ ശക്തരായില്ല.

തപൽപാലിതരെങ്ങൾ നിന്നുത്തരവിനാ-
ലൊപ്പം ധനികരായ് നേടാവു, ഭക്ഷണം;
കൊല്ലി,രുദ്ദുഷ്ടരെസ്സത്യവിസ്താരക;
ചെയ്കി,തലജ്ജിതചാരിൻ, ക്രമേണ നീ! 14
ഇഗ്ഗീതിയാലെങ്ങൾ നിന്നെബ്ഭജിയ്ക്കട്ടെ:-
യഗ്നേ, സുഹൃൽപൂജ്യ, കൈക്കൊള്ളുകി,സ്തവം;
നീറാക്കുഗ്രരക്ഷസ്സിനെ; രക്ഷിയ്ക്ക,
നിന്ദനദ്രോഹദുഷ്പേരിൽനിന്നെങ്ങളെ! 15

നാലാമധ്യായം സമാപ്തം.

അഞ്ചാമധ്യായം

സൂക്തം 5.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വൈശ്വാനരാഗ്നി ദേവത.
(കാകളി)

സന്ധ്യാഭാസ്സെവൻ, മച്ചിനെത്തുൺപോലെ,
വൻപൂണ്ണമൈകൊണ്ട വാനിനെത്താങ്ങിയോ;
ആ വഷ്കനായ വൈശ്വാനരാഗ്നിയ്ക്ക
നൈവേദ്യമെമ്മട്ട നല്കും, സഹഷ്ർ നാം! 1
നിന്ദിയ്ക്കാലാ, നിങ്ങൾ വൈശ്വാനരാഗ്നിയെ:
വൻനാഥനന്നവാൻ മേധാവി സന്മതി

---

14. ഉത്തരവ്=അന്നജ്ഞ. ഇരുദുഷ്കർ—അടുത്തും അകലത്തുമുള്ള ദ്രോഹികൾ. ഇത്—ഈ സൂക്തത്തിൽ അപേക്ഷിയ്ക്കപ്പെട്ടത്. അലജ്ജിതചാരിൻ=ലജ്ജകൂടാതെ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നവനേ, ലജ്ജിയ്ക്കുത്തക്കതൊന്നും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തവനേ.

15 ഗീതി—സ്തുതി. നിന്ദനദ്രോഹദുഷ്പേര്—എതിരാളിയുടെ നിന്ദനം, ദ്രോഹം, അപവാദം എന്നിവ.

സൂക്തം 5.

1. നൈവേദ്യം—ഹവിസ്സ്. എമ്മട്ട നല്കും—എങ്ങനെ നല്കിയാലാണ്, വേണ്ടപോലാകുക? സഹഷ്ർ=സമാനഹഷ്ർ.

ഏകിയല്ലോ, മഹാനദ്ദേവനവ്യയൻ
പാകമാന്ന നരനാമെനിയ്ക്കിദ്ധനം! 2

തിഗ്മാംശു, രണ്ടിടത്തിൻപ്രഭ, വഷ്കര-
നഗ്നി സഹസ്രരേതസ്സു,രുവിത്തവാൻ
ഗോഷ്പദംപോലേ നിഗൂഢം മഹാസ്തവം,
പ്രാപ്യമറിഞ്ഞെനിയ്ക്കാതിത്തരേണമേ! 3

വിദ്വദ്വരുണമിത്രന്മാക്കുമയാം
സുസ്ഥിരകർമ്മത്തെയേവരുടയ്ക്കുമോ,
അക്ലൃട്ടരെച്ചുടഭാസ്സാലെരിയ്ക്കട്ടെ,-
യുൽക്കടദംഷ്ട്രനാമഗ്നി, ശ്രുഭധനൻ! 4

അഭ്രാതൃകസ്ത്രീകൾപോലേ തിരിച്ചവർ,
ഭർത്തൃവിദ്വേഷിണിമാർപോലെ ദുർവ്രതർ,
നേർ പരമുള്ളിലും പൊല്ലിലുമില്ലാത്ത
പാപികൾ തോണ്ടുകയാണ,പ്പെരുംകുഴി! 5

കട്ടിച്ചുമടൊരു പാഴ്കൊച്ചനെന്നപോ-
ലിട്ടെറിഞ്ഞിട്ടില്ലി,തഗ്നേ, പുനാന, ഞാൻ:

---

2. ഹോതാവിനോടും മറ്റും പറയുന്നു: നിന്ദിയ്ക്കാലാ—പ്രത്യുത സ്തുതിയ്ക്കുവിൻ. വൻനാട്ടൻ=വലിയ നേതാവ്. സന്മതി=വിശിഷ്ടപ്രജ്ഞൻ. അവ്യയൻ—മരണരഹിതൻ. പാകം—മനഃപക്വത.

3. രണ്ടിടം—മധ്യമോത്തമസ്ഥാനങ്ങൾ. സഹസ്രരേതസ്സ്=വളരെ സാരം (കാതൽ, ഉശക്കുരുത്ത്) ഉള്ളവൻ. ഗോഷ്പദംപോലേ—എങ്ങോ പോയ്പോയ പയ്യിന്റെ കാൽപ്പാട് എങ്ങനെ കണ്ടെത്തും? അതുപോലെ നിഗൂഢമായ. പ്രാപ്യം=ലഭിയ്ക്കു(അറിയ)പ്പെടേണ്ടത്.

4. വിദ്വദ്വരുണമിത്രന്മാക്കുമയാം=വിദ്വാന്മാരായ വരുണന്നും മിത്രന്നും പ്രിയപ്പെട്ടതായ. ഭാസ്സ്=തേജസ്സ്. ഉൽക്കടദംഷ്ട്രൻ—ജ്വാലകളാകുന്ന തീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രകളുള്ളവൻ.

5. അഭ്രാതൃകസ്ത്രീകൾ—സോദരനില്ലാത്ത വിധവമാർ ഭർത്തൃഗൃഹത്തിൽ നിന്നു പിതാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ തിരിച്ചുവരുന്നതുപോലെ, അധർമ്മത്തിലെയ്ക്കു തിരിച്ചവർ. ദുർവ്രതർ—ദുർന്നടപ്പുകാർ. നേർ=സത്യം. പെരുംകുഴി—അവർക്കു പാർക്കാനുള്ള നരകം.

6. ഒരു ദുർബ്ബലനായ കൊച്ചൻ കനത്ത ചുമട് ഇട്ടെറിഞ്ഞേയ്ക്കുമല്ലോ; എന്നാൽ ഞാൻ ഇത് (ഭവാനെക്കുറിച്ചുള്ള കർമ്മം) ഇട്ടെറിഞ്ഞിട്ടില്ല, തൃജിച്ചിട്ടി

കിട്ടിയ്ക്കുമേ ലാഭ്യമാധഷ്കോദനം
പുഷ്ടം ഗഭീരമേഴ്മട്ടാം മഹാധനം! 6
സുപ്തനാകാഗ്രേ ചരിയ്ക്കാൻ കിഴക്കുനി-
ന്നുദ്ധൃതൻ, മേലുറ്റ രോഹിതാശ്വനെവൻ;
അസ്മമാനങ്കലേ ചെല്ക, വിശ്രുദ്ധിദ-
മിസ്സദൃശസ്തവം കമ്മമൊത്തഞ്ജസാ! 7
തക്കമെന്തെ,ന്നെറയിച്ചൊല്ലിൽ?-ജ്ജലംപോലെ-
യിഗ്ലോക്കളിൽനിന്നുറത്തുന്ന പാലി,വൻ
മൂടിവെച്ചുള്ളതാണെന്നാർ; പുലത്തുന്നു,
നീടുറ്റ മന്നിൽ പ്രിയാഗ്ര്യപദത്തെയും! 8
ഇക്കാണ്മതേ, മഹത്താമമ്മഹദ്ഗണം:
നല്കുറവുറ്റ പൈ പണ്ടേ ഭജിച്ചതും,
ശുദ്ധമൊലിപ്പതും, വാനിൽജ്ജലിപ്പതു-
മോടുന്നതുമിതാണെന്നാറിഞ്ഞേനിവൻ! 9

ല്ല. പുനാന=ശുദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നവനേ. അതിനാൽ എനിയ്ക്കു മഹാധനം കിട്ടിച്ചാലും. ലാഭ്യാദികളും മഹാധനത്തിന്റെ വിശേഷണങ്ങളാം: ലാഭ്യം=ലാഭനീയം. ആധഷ്കോദനം—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്ന (അതിനു കെല്പുണ്ടാക്കുന്ന) അന്നത്തോടുകൂടിയത്. ഏഴ്മട്ടാം—ഏഴു ഗ്രാമ്യപശുക്കളും ഏഴ് ആരണ്യപശുക്കളുമാകുന്ന.

7. ആദിത്യാത്മകനായ വൈശ്വാനരനെപ്പറ്റി: സുപ്തനാകാഗ്രേ—സുപ്തമായ (നിശ്ചലതയാൽ നിദ്രിതംപോലിരിയ്ക്കുന്ന) നാകത്തിന്റെ (ദ്യോവിന്റെ) മുകളിൽ. ഉദ്ധൃതൻ=പൊക്കപ്പെട്ടവനായി. അസ്മമാനങ്കലേ—സ്വസാധാരണനായ വൈശ്വാനരങ്കൽത്തന്നെ. വിശ്രുദ്ധിദം—ഞങ്ങൾക്കു ശുദ്ധിയെ നല്കുന്ന. ഇസ്സദൃശസ്തവം=ഈ അനുരൂപമായ സ്തുതി. കമ്മമൊത്ത്—ഞങ്ങളുടെ കമ്മത്തോടുകൂടി. അഞ്ജസാ ചെല്ക=വേഗത്തിൽ ചെന്നെത്തട്ടെ.

8. എന്റെ ഇച്ചൊല്ലിൽ തക്കമെന്ത്? സത്യമാണിത്. ഇവൻ—വൈശ്വാനരൻ. മൂടി(മറച്ചു)വെച്ചിരിയ്ക്കുന്നതാണെന്നാർ—എന്ന് അഭിജ്ഞന്മാർ പറഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. പ്രിയാഗ്ര്യപദത്തെയും പുലത്തുന്നു—പ്രിയവും ശ്രേഷ്ഠവുമായ സ്ഥാനത്തെ ഇവൻ പുലത്തുക(രക്ഷിയ്ക്കുക)യും ചെയ്യുന്നു.

9. മഹത്തായ ആ മഹദ്ഗണം—ദേവസമൂഹരൂപമായ സൂര്യമണ്ഡലം ഇക്കാണ്മതേ—ഇക്കാണുന്നതുതന്നെ, വൈശ്വാനരൻതന്നെ. പയ്യിനാൽ പണ്ടേ സേവിതവും, ശുദ്ധമായി ഒലിപ്പതും (ചരിപ്പതും) വാനിൽ ജ്വലിപ്പതും, ഓടുന്നതു (ശീഘ്രഗാമിയു)മായ സൂര്യമണ്ഡലം ഇതാണെന്ന് (വൈശ്വാനരനാണെന്ന്) ഇവൻ അറിഞ്ഞേൻ—ഞാൻ അറിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു.

തായ്താതമധ്യേ വിളങ്ങും വൃഷാവായ
ഹേതിമാൻ പയ്യിന്റെ നൽഗ്രുഡവസ്തുവെ—
ഗോവായ തായിൻ മഹാഹ്പദസ്ഥത്തെ—
നാവാൽക്കുടിപ്പാൻ നിനച്ചിതു, നിശ്ചിതൻ! 10

ചോദിയ്ക്കിൽ, നേർ ഞാൻ പറയാം, പ്രണമ്രനായ്:—
ജ്ജാതവേദസ്സേ, ഭവാനെ സ്തുതിയ്ക്കയാൽ
കിട്ടുമീ വിത്തം ഭവാനേറ്റതന്നെയാ—
മൊട്ടുക്കു വിണ്ണിലും മന്നിലുമുള്ളതും! 11

എന്തതിലെങ്ങൾക്കു നല്കും? മനോജ്ഞമെ—
ന്തെ?—ന്തൊന്നു ഗ്രുഡ,മുൽകൃഷ്ടം വഴിയിതിൽ?
ചൊല്കുങ്ങു ജാതവേദസ്സേ, ബുധൻ ഭവാൻ:
പൂകൊലാ, നിന്ദിതരായെങ്ങൾ പാഴ്പദം! 12

എന്തതിരെന്നു വിജ്ഞാനം, വരേണ്യമെ—
ന്തെന്നിതണകെങ്ങൾ, വാജി പോർപോലവേ;
എന്നൊളിവീശും,മമൃതന്റെ പതിമാ—
രെങ്ങളിലമ്മമാരാമുഷോദേവിമാർ? 13

ഹ്രസപമായ്ച്ചേർച്ചയില്ലാത്ത നിരന്നമാം
നിസ്സാരവാക്കിനാൽത്തൃപ്തിവരാത്തവർ

---

10. തായ°താതർ—ദ്യാവ്യാപൃഥിവികൾ. ഹേതിമാൻ=തേജസ്വി. ഗ്രുഡവസ്തു—പാൽ; ഇതിന്റെ സ്പഷ്ടീകരണമാണ°, മൂന്നാം പാദം: മഹാഹ്പദസ്ഥം= ഉൽകൃഷ്ടസ്ഥാനത്ത° (അകിട്ടിൽ) ഇരിയ്ക്കുന്നത°. നാവ°—ജ്വാല. നിശ്ചിതൻ—ആഹവനീയാദിരൂപേണ നിയമിതനായ വൈശ്വാനരൻ.

11. ഉള്ളതും ഭവാനേറ്റതന്നെയാണ°.

12. വഴിയിതിൽ—ഈ ധനപ്രാപ്തിമാർഗ്ഗത്തിൽ. ബുധൻ=വിദ്വാൻ. പൂകൊലാ—ഞങ്ങൾ നിന്ദിയ്ക്കപ്പെട്ട പാഴ്പദം (ശൂന്യസ്ഥാനം, ദരിദ്രഗൃഹം) പൂകുവാനിടവരുത്താതേ, അങ്ങു ഞങ്ങളുടെ ഗൃഹത്തെ ധനസമൃദ്ധമാക്കിയാലും.

13. എന്നിതണക—ഈ വിവേകം പ്രാപിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ; വാജി (അശ്വം) പോർ (പടക്കളം) പ്രാപിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. ഞങ്ങളിൽ എന്ന° ഒളിവീശും—ഞങ്ങൾക്കു നല്ല വെളിച്ചം എന്നു കിട്ടും? അമൃതൻ—സൂര്യൻ.

14. അന്നമില്ലാതെ വല്ലതുമൊക്കെ പറഞ്ഞാൽ, ആളുകൾ തൃപ്തിപ്പെടാറില്ല; അപ്പോൾ, ഭവാനോട° (ഹവിസ്സില്ലാതെ) അവർ എന്തു പറയും? സാധന

എന്തിങ്ങു ചൊല്ലുമിന്നഗ്നേ, ഭവാനോട്ടു?
സന്താപമേല്ക്കട്ടെ, സാധനവജ്ജിതർ! 14

ജൃംഭിയ്ക്കുമീ വസുവായ വൃഷാവിൻെറ
വൻപട ഗേഹേ ജ്വലിപ്പൂ, ശ്രുഭത്തിനായ്:
തേജസ്സുറ്റത്തു, ധനിയാമൊരാഢ്യംപോലെ
രാജിപ്പു, ഭൂരിവരേണ്യൻ മനോഹരൻ! 15

സൂക്തം 6.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രീഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കാകളി)

നില്ക്കുകയന്നതാനെങ്ങഠിക്കു യജ്ഞത്തി-
ലഗ്നേ, പ്രയഷ്ടാവു യാഗഹോതാവു നീ:
വിത്തമെല്ലാമടക്കുന്നവല്ലോ ഭവാൻ;
വിസ്തരിപ്പിയ്ക്കുന്നു, കർമ്മിതൻ സ്തോത്രവും! 1

മത്ത്വരിൽ യജ്ഞാത്മാഹിതൻ പ്രൌഢിമാൻ
വിദ്യോന്നതനഗ്നി ഹോതാവു ഹർഷദൻ
ഭാനുമാൻപോലുയർത്തുന്നു, തേജസ്സിനെ;
വാനിൽ നിർത്തുന്നു, തൂൺപോലേ പുകയെയും! 2

വെച്ച സനാതനസ്രുക്കിൽ നിറച്ചു, നെയ്;
വെപ്പൂ, പ്രദക്ഷിണമധ്വരവർദ്ധകൻ;

വജ്ജിതർ (ആരാധനോപകരണങ്ങളില്ലാത്തവർ) സന്താപമേല്ക്കട്ടെ—ദുഃഖിയ്ക്കുകതന്നെ!

15. വൻപട—തേജസ്സമൂഹം. ഗേഹേ—യാഗശാലയിൽ. ശ്രുഭത്തിനായ്—യജമാനന്മാരുടെ നന്മയ്ക്ക്. രാജിപ്പു=ശോഭിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 6.

1. ഉയന്നതാൻ നില്ക്കുക—ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുക. പ്രയഷ്ടാവ്=മികച്ച യജനശീലൻ. വിത്തം—ശത്രുക്കളുടെ. വിസ്തരിപ്പിയ്ക്കുന്നു—വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

2. ആഹിതൻ=സ്ഥാപിതൻ. വിദ്യോന്നതൻ—അറിവേറിയവൻ.

പൊങ്ങീ, പുതുയൂപ;-മാഞ്ഞുവെട്ടാനൊളി
തിങ്ങിയ കത്തി ചെല്ലുന്നു, പശുക്കളിൽ! 3
ദർഭ വിരിച്ചു; ജ്വലിപ്പിച്ചു, വഹ്നിയെ;-
സുപ്രിയനായ്പ്പൊങ്ങിനിന്നു, മഖോദ്വഹൻ;
ചുറ്റുന്നു, മൂന്നരു മാട്ടിടയൻപോലെ,
മുറിയ്ക്കുമഗ്നി, ഹോതാവു, പുരാതനൻ! 4
ചുറ്റുന്നു, മന്ദം സ്വരൂപിയായ്ത്താനഗ്നി
മട്ടെതിർഭാഷണൻ ഹോതാവു ഹൃഷ്ടൻ;
ഈ യജ്ഞവാന്റെ നാളങ്ങളശ്വാപമം
പായുന്നു; പേടിപ്പു, പാരൊക്കെയാളലിൽ! 5
ചണ്ഡനെന്നാലും, സുസേന, പടർന്ന നിൻ
പുണ്യമാം പൊന്നുടൽ ദർശനീയം ശ്രുവേ:
രോധിച്ചതില്ല, നിൻകാന്തിയെ രാവിരുൾ;
ബാധിച്ചതുമില്ല,രക്കർ നിൻമേനിയെ! 6
ഈ വിധാതാവിൻ പ്രകാശമവാരിതം;
കൈവിട്ടയയ്ക്കില്ല, തായ്താതരഞ്ജസാ;
കത്തിജ്ജ്വലിയ്ക്കുമേ, പാവകനീയഗ്നി
മത്സ്യരിൽച്ചങ്ങാതിപോലത്ര തൃപ്തനായ്! 7

---

3. വെച്ച—യഥാസ്ഥാനം വെയ്ക്കപ്പെട്ട. അധ്വരവർദ്ധകൻ—അധ്വര്യു.

4. സുപ്രിയനായ്—ദേവകൾക്കു തുലോം പ്രിയപ്പെട്ടവനായി, പ്രീതികരനായി. മഖോദ്വഹൻ=യജ്ഞനേതാവ്. മൂന്നരു ചുറ്റുന്നു—പശുവിന്റെ ചുറ്റും അഗ്നിയെ മൂന്നുപ്രാവശ്യം കൊണ്ടുനടക്കും; മാട്ടിടയൻപോലെ അഗ്നി മൂന്നരു പശുവിന്റെ ചുറ്റും നടക്കുന്നു. മുറിയ്ക്കും—ഇത്ര ഹവിസ്സിനെ അത്ര തഴപ്പിയ്ക്കുന്നു; അല്പത്തിന്നു് അനല്പഫലം നല്കുന്നു.

5. മുൻപറഞ്ഞതിനെ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നു: സ്വരൂപിയായ്ത്താൻ—സ്വന്തം രൂപത്തോടുകൂടിത്തന്നെ. മട്ടെതിർഭാഷണൻ—മധുരവചനൻ. അശ്വാപമം—കുതിരകൾപോലെ.

6. ചണ്ഡൻ—ഭയങ്കരൻ. സുസേന—നല്ല സേന(ജ്വാല)കളുള്ളവനേ. പുണ്യം—മംഗളകരം. ശ്രുവേ=അഗ്നേ. ബാധിയ്ക്കുക=ഉപദ്രവിയ്ക്കുക.

7. ഈ വിധാതാവ്—വ്യഷ്ട്യുൽപാദകനായ വൈശ്വാനരൻ. അവാരിതം—ആരാലും തടയപ്പെടാത്തതാകുന്നു. തായ്താതർ അഞ്ജസാ കൈവിട്ടയയ്ക്കില്ല—ദ്യാവാപൃഥിവികൾക്കു മകന്റെ (വൈശ്വാനരന്റെ) വിയോഗം സഹ്യമല്ല.

മത്ത്യരുമായ്ച്ചേന്ന പത്തുവിരലുക-
ളുത്രേ ജനിപ്പിച്ചു, മാതർപോലഗ്നിയെ,
കാലത്തുണർവോനെ,യുണ്മോനെ, വെണ്മഴ-
പോലെയുള്ളോനെ,സ്സുവക്ത്രനെ,ട്ടീപ്പനെ! 8

നേരേ വെട്ടപ്പിൽ നടക്കു,മൊളി പെരും,
നീരൊഴുക്കു,മഴകുണ്ട,ണ്ഡപുഷ്ടിയും—
ഇമ്മട്ടിലാം നിൻവൃഷാരുണാശ്വങ്ങളെ-
ക്കമ്മി വിളിപ്പതുണ്ടഗ്നേ, മഖത്തിനായ്! 9

അഗ്നേ, ചരിഷ്ണുക്കളാക്രമപ്രൌഢങ്ങ-
ളച്ചനീയങ്ങളാ നിൻതെളിരശ്മികൾ,
അശ്വങ്ങൾപോലണയുന്നു, വേണ്ടുമിടു;-
ത്തൊച്ച കൂട്ടുന്നു, മരുദ്ഗണംപോലവേ! 10

സാധിതം, സ്തോത്രം ഭവാനെക്കുറിച്ചു;-ക്ഥ-
മോതുന്നു; നല്കു, യഷ്ടാവിന്നരുദ്യുതേ!
സത്യഹോതാവാകുമഗ്നിയെപ്പൂജിച്ചു
വത്തിയ്ക്കയാണു,ഭിലാഷികളാളുകൾ. 11

സൂക്തം 7.

വാമദേവൻ ഋഷി; ജഗതിയും അനുഷ്ടുപ്പും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

കർത്താക്കളെഗ്രിമപദത്തിലിരുത്തിയോനീ,
ഹോതാവു യഷ്ടൃതമനീഡിതനിങ്ങു യജ്ഞേ:

---

8. മാതർ=സ്ത്രീകൾ. ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ അഗ്നിവിശേഷണങ്ങൾ: ഉണ്മോനെ—ഹവിസ്സുശിയ്ക്കുന്നവനെ. വെണ്മഴപോലെയുള്ളോനെ—മൂച്ചയേറിയ മഴപോലെ രക്ഷസ്സുകളെ ഹനിയ്ക്കുന്നവനെ. സുവക്ത്രനെ=സുമുഖനെ.

9. നീരൊഴുക്കും—ബലാധിക്യത്താൽ മൂക്കിൽനിന്നും മറ്റും വെള്ളമൊഴുകും. അണ്ഡം— വൃഷണം.

10. ചരിഷ്ണുക്കൾ=സഞ്ചരണശീലങ്ങൾ. ആക്രമപ്രൌഢങ്ങൾ—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്നതിൽ മിടുക്കുള്ളവ. അ—പ്രസിദ്ധങ്ങളായ.

11. സാധിതം—ഞങ്ങളാൽ വിരചിയ്ക്കപ്പെട്ട. ഉക്ഥമോതുന്നു—ഹോതാവു ശസ്ത്രം ചൊല്ലുന്നു. നല്കു—ധനം കൊടുക്കുക. അഭിലാഷികൾ—സമ്പൽക്കാംക്ഷികൾ.

അസ്സാപ്നവാനഭൃഗ്വംശ്യർ വനേ വിചിത്ര-
നാമിപ്രജേശ്വരനെയുജ്ജ്വലനാക്കിയല്ലോ! 1

ദേവനാം നിൻ മഹസ്സഗ്നേ, വന്നുചേരുവതെപ്പൊഴോ?
കൈക്കൊണ്ടുവല്ലോ, പ്രജകൾക്കീഡ്യനാം നിന്നെ മാനുഷർ—

അവിട്ടുന്നുഡുസംവൃതാംബര-
പ്രതിമൻ, നല്ലറിവുറ്റ സത്യവാൻ,
കൃതുവൊക്കെ നിറപ്പെട്ടുത്തുമെ-
ന്നതു ബോധിയ്ക്കുകയാൽ ഗൃഹേ ഗൃഹേ! 3

പ്രജകളെ മുഴുവൻ കവിച്ചുനില്പോൻ,
പ്രജവനെവൻ, പ്രഭ വായ്ച മർത്ത്യദൂതൻ;
നരനു നരനുവേണ്ടിയാനയിച്ചാർ,
കൊടിമരമാമവനെ സ്വയം ജനങ്ങൾ. 4

ഇരുത്തിനാർ, മഞ്ഞളുരുപനാമീ
ഹോതാവിനെ,പ്പാവനദീപ്തിമാനെ,
മികച്ച യഷ്ടാവിനെ,യേഴുതേജ-
സ്സുള്ളോനെ, വിദ്വാനെ, മുറപ്രകാരം: 5

പെരുതമ്മമാരിലുമരണ്യഭൂവിലും
പെരുമാറിടുന്ന സുഭഗൻ, ദുരാസദൻ,

സൂക്തം 7.

1. കർത്താക്കൾ—യാഗം ചെയ്യുന്നവർ. അഗ്രിമപദം=മുഖ്യസ്ഥാനം. സാപ്നവാനഭൃഗ്വംശ്യർ—അപ്നവാനനെന്ന ഋഷിയോടുകൂടിയ ഭൃഗുഗോത്രക്കാർ. വനേ വിചിത്രനാം—കാട്ടിൽ ദാവാഗ്നിരൂപേണ വിചിത്രനായിത്തീരുന്ന. ഇപ്രജേശ്വരൻ—പ്രജകളുടെയെല്ലാം ഈശ്വരനായ അഗ്നി.

3. ഉഡുസംവൃതാംബരപ്രതിമൻ—പാരുന്ന സ്ഥലിംഗങ്ങളില്ലാതിനാൽ, നക്ഷത്രപരീതമായ ആകാശത്തോടു തുല്യൻ. നിറപ്പെട്ടുത്തുമെന്നതു ബോധിയ്ക്കുകയാൽ (കണ്ടറിഞ്ഞതിനാൽ) ഗൃഹേ ഗൃഹേ (ഓരോ ഗൃഹത്തിലും) മാനുഷർ കൈക്കൊണ്ടു എന്നു മുൻഋക്കിനോടന്വയം.

4. കവിച്ചുനില്പോൻ—കീഴ്പ്പെടുത്തിയവൻ. പ്രജവൻ=ക്ഷിപ്രഗാമി. മർത്യദൂതൻ—യാഗം ചെയ്യുന്ന മനുഷ്യന്റെ ദൂതൻ. കൊടിമരമാമവനെ—യജ്ഞത്തിന് ഒരു ധ്വജമായ അഗ്നിയെ.

5. മുറപ്രകാരം=ക്രമാനുസാരേണ.

അറിവുററവൻ, ഗുഹയിൽ മേവുമർച്ച്യന-
ത്തിരുമേനി വാങ്ങു,മെവിടത്തിലും സമം! 6

സ്തോതാക്കൾ നിദ്രയൊഴിയുംപൊഴുതാക്കൊരിമ്പം
കൂട്ടും, ജലത്തിനുറവായ മഖത്തിലെങ്ങും;
ആ വർദ്ധിതൻ നതജനാർപ്പിതഹവ്യനഗ്നി-
യെല്ലായ്പൊഴും സ്വയമറിഞ്ഞിടു,മധ്വരത്തെ! 7

വാനൂഴിരണ്ടിനുടെ മധ്യമറിഞ്ഞ വിദ്വാ-
നാകും ഭവാനതികുതൂഹലി, യജ്ഞദൂതിൽ:
വിണ്ണിന്റെ കല്പടകളിൽക്കയറീടുമല്ലോ,
വായ്പിയ്ക്കുവോൻ വിബുധനങ്ങു പുരാണദൂതൻ! 8

ത്വിട്ടാർന്ന നിൻ വഴി കറുത്തിടു;-മാഭ മുന്നിൽ;-
പ്പാളുന്നു, രൂപികളിൽ മുന്തിയ നിൻപ്രകാശം;
ഗർഭം വഹിപ്പിതു, ഭവാനെ ലഭിച്ചിടാത്തോർ;
അന്നേരമേ പിറവി പൂണ്ടൊ,രു ദൂതനാം, നീ! 9

അപ്പോൾപ്പിറന്നോന്റെ മഹസ്സു കാണാ;-
മദ്ദീപ്തിതൻനേക്കൊരു കാററടിച്ചാൽ,

---

6. പെരുതമ്മമാർ—വളരെ സസ്യജനയിത്രികളായ തണ്ണീരുകൾ. വാങ്ങും—ഹവിസ്സു സ്വീകരിയ്ക്കും.

7. നിദ്രയൊഴിയുംപൊഴുത്—പുലർകാലത്ത്. ഇമ്പം കൂട്ടും—സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു രസംപിടിപ്പിയ്ക്കും. ജലത്തിനുറവായ—മഴ പെയ്യുന്നതു യാഗത്താലാണല്ലോ. നതജനാർപ്പിതഹവ്യൻ—നമസ്കരിച്ച ആളുകളാൽ നല്കപ്പെട്ട ഹവിസ്സോടു കൂടിയവൻ. സ്വയമറിഞ്ഞിടും—ആരും അറിയിയ്ക്കേണ്ടതില്ല.

8. വാനൂഴിരണ്ടിനുടെ മധ്യം—അന്തരിക്ഷം. യജ്ഞദൂതിൽ—യാഗത്തിന്നു ദൌത്യം വഹിയ്ക്കുന്നതിൽ. അതികുതൂഹലി—തുലോം തൽപരനാകുന്നു. വിണ്ണിന്റെ കല്പടകളിൽക്കയറീടുമല്ലോ—ഹവിസ്സു ദേവകൾക്കു കൊണ്ടുകൊടുക്കാൻ. വായ്പിയ്ക്കുവോൻ—അല്പമായ ഹവിസ്സിനെയും അനല്പമാക്കുന്നവൻ.

9. ആഭ മുന്നിൽ—ശോഭ മുൻവശത്തു പ്രസരിയ്ക്കും. രൂപികൾ—തേജസ്വികൾ. ഭവാനെ ലഭിച്ചിട്ടില്ലാത്ത യജമാനന്മാർ, ലഭിപ്പാൻവേണ്ടി, ഗർഭം (ഭവജ്ജനനഹേതുവായ അരണി) വഹിയ്ക്കുന്നു, എടുക്കുന്നു. നീ പിറന്ന ക്ഷണത്തിൽ ത്തന്നേ യജമാനന്റെ ദൂതനായിത്തീരുന്നു എന്നു, നാലാം പാദത്തിന്റെ താൽപര്യം.

കടുത്ത നാക്കാൽത്തരുപംക്തി നക്കും;
കടിച്ചുടയ്ക്കും ദൃഡഭക്ഷ്യവും താൻ! 10
ജ്വാലപ്പടപ്പാലിരയെ ക്ഷണേന
നീറും; മഹാനഗ്നി വഹിപ്പു, ദൌത്യം;
കാറിൻകരുത്തിൽ,ക്കുതിരപ്പുറത്തു-
പോലേറിയോടും; വളർകാന്തി വീശും! 11

സൂക്തം 8.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

ദൂതനും വിശ്വവേദസ്സും ഹവിസ്സേത്തുമമർത്ത്യനും
മഹായഷ്ടാവുമാം നിന്നെച്ചൊല്ലിനാൽച്ചമയിപ്പു ഞാൻ! 1
അവിടെയ്ക്കറിയാമല്ലോ, ദാനവും, വിണ്ണിലേറലും;
ആ മഹാൻ ദേവനിവിടെയ്ക്കാനയിയ്ക്കട്ടെ,യുമ്പരെ! 2
അറിയുന്നു, വണങ്ങിയ്ക്കുലവൻ ദേവഗണത്തെയും;
ഗൃഹേ യജിപ്പോന്നുദ്ദേവനരുളും, പ്രിയമാം ധനം! 3
അവൻ ഹോതാവു;വൻതന്നേ ദൂതകർമ്മവിശാരദൻ;
നടുവിൽസ്സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു, വിണ്ണോറലറിവോനവൻ! 4

---

10. അപ്പോഴം—അരണിമഥനാവസരത്തിൽ. പിറന്നോന്റെ—ജനിച്ച അഗ്നിയുടെ. മഹസ്സ്=തേജസ്സ്. കാണാം—എുവക്കും കാണുമാറാകും. താൻ—അവിടുന്ന്, അഗ്നി. ദൃഡഭക്ഷ്യവും—ഉറപ്പുള്ള മരത്തടി മുതലായതുപോലും.

11. ഇര—മരവും മറവും. നീറും=ഭസ്മീകരിയ്ക്കും. വളർകാന്തി വീശും—കാറേറല്ക്കയാൽ കരുത്തേറിയ രശ്മികളെ ചുറും പായിയ്ക്കും.

സൂക്തം 8.

1. ചൊല്ലിനാൽച്ചമയിപ്പു=വാക്കുകൊണ്ടലങ്കരിയ്ക്കുന്നു, സ്തുതിയ്ക്കുന്നു.

2. ദാനം—യജമാനനു ധനം കൊടുക്കൽ. വിണ്ണിലേറൽ—സ്വർഗ്ഗത്തിൽ ചെല്ലൽ; ദേവന്മാരുടെ ഇരിപ്പിടം എന്നു സാരം.

3. അവൻ വണങ്ങിയ്ക്കൽ അറിയുന്നു—ആളുകളെ നമസ്കരിപ്പിപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തിന്നറിയാം. ദേവഗണത്തെയും അറിയുന്നു—ദേവന്മാരൊക്കെ തനിയ്ക്കു പരിചിതരുമാണ്.

4. നടുവിൽ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾക്കിടയിൽ.

എവരഗ്നിയ്ക്കു ഹവ്യങ്ങളേകി പ്രീതി വരുത്തിടും,
എവർ കത്തിച്ചു വായ്പിയ്ക്കും,മവരായ്ച്ചമയാവു, നാം! 5
അഗ്നിയ്ക്കെവരനുഷ്ഠിപ്പൂ, സപര്യ;-യവർ സേവനാൽ
സപത്നാലു,മവർ സദ്വീര്യത്താലും വിശ്രുതരായ്വരും! 6
വളരെപ്പേർ കൊതിയ്ക്കുന്ന സമ്പത്തെങ്ങളിലനുഹം
പെരുമാറട്ടെ;യന്നത്താലെങ്ങൾക്കുണ്ടാകൊരുക്കവും! 7
മനുഷ്യരാം പ്രജകളിൽനിന്നൊട്ടത്തെറിയേണ്ടവ
തുലോമെയ്തുമറിയ്ക്കട്ടേ, ബലത്താൽധീരനാമവൻ! 8

സൂക്തം 9.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകളും മുമ്പേത്തവ.

അഗ്നേ, സുഖം തന്നരുൾക; പെരുമപ്പെട്ടവൻ ഭവാൻ:
ഇദ്ദേവകാമങ്കൽ വരുമല്ലോ, ദർഭയിൽ മേവുവാൻ! 1
മനുഷ്യരാം പ്രജകളെ പ്രാപിപ്പോനദ്ദൂരാസദൻ
ദൂതനായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ,യേവക്കും മൃത്യുവജ്ജിതൻ! 2
ശാലയ്ക്കു ചുറുമേ കൊണ്ടുപോകപ്പെട്ടധ്വരങ്ങളിൽ
ഹോതാവായ്ത്തീരു,മാ സത്യൻ; പോതാവായുമിരുന്നിടും! 3
അഗ്നിയധ്വര്യവാം, യാഗേ; ശാലയിൽഗൃഹനാഥനാം;
ബ്രാഹ്മണാച്ഛംസിയായിട്ടുമിരിയ്ക്കുമവിടുന്നുതാൻ! 4

---

5. കത്തിച്ചു വായ്പിയ്ക്കും—അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ചു വളർത്തും.
6. സപര്യ=പരിചരണം. സേവനാൽ—അഗ്നിയെ സേവിച്ചതിനാൽ.
7. അന്നലാഭംമൂലം ഞങ്ങൾക്ക് ഒരുക്കം (യജ്ഞോദ്യമം) ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്യട്ടെ.
8. എട്ടത്തെറിയേണ്ടവ—പാപാദികൾ. എയ്തുമറിയ്ക്കട്ടേ—നശിപ്പിയ്ക്കട്ടേ. ധീരൻ=മേധാവി.

സൂക്തം 9.

1. ദേവകാമങ്കൽ—യജമാനന്റെ അടുക്കൽ.
2. ഏവക്കും—ദേവന്മാക്കെല്ലാം.
3. ഇരുന്നിടും—ഉപവേശിയ്ക്കും.
4. അധ്വര്യവാം—അധ്വര്യുവാകും.

യജിപ്പാൻ മുതിരും മർത്ത്യജനത്തിൻെറ ഹവിസ്സുകൾ
പ്രിയങ്ങളങ്ങയ്ക്കു;-പദേശിയ്ക്കയും ചെയ്യുവോൻ, ഭവാൻ! 5
ഭവാനേതൊരു മർത്ത്യൻെറ യാഗേ ഹവ്യം വഹിയ്ക്കുവാൻ
എഴുനള്ളീടു, മായാന്തൻ ദൂത്യവും സ്വീകരിയ്ക്കുമേ! 6
ഞങ്ങൾതന്നാദരം കൈക്കൊൾകി,ങ്ങെങ്ങളുടെ ഹവ്യവും;
അംഗിരസ്സേ, ശ്രുവിച്ചാലു,മവിടുന്നെങ്ങൾതൻ വിളി! 7
യാതൊന്നാലങ്ങു രക്ഷിപ്പൂ, ഹവിഷ്മദ്ഗരെ നീളവേ;
അഹിംസ്യമാ നിൻപള്ളിത്തേരോടുകെ,ങ്ങൾക്കു ചുറുമേ! 8

സൂക്തം 10.

വാമദേവൻ ഋഷി; പദപംക്തിയും മഹാപദപംക്തിയും ഉഷ്ണിക്കും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ'പോലെ)

കർത്താവിന്നൊത്ത, വാജിപോലുള്ള,
ഭദ്രനാം പ്രിയനങ്ങയെ
ഇന്നെങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു, കൊണ്ടു-
വന്നീടും സ്തോത്രത്താലഗ്നേ! 1

ഭദ്രമായ്,ഫ്ലസംസാധകമാ,-
യ്പ്രഭമായ്,സ്സത്യഭൂതമായ്,
ഉത്തമമായ യാഗത്തിന്നിപ്പോ-
ളൊത്ത നേതാവാണു,ങ്ങഗ്നേ, 2

---

5. ഉപദേശിയ്ക്ക—കർമ്മങ്ങൾ പറഞ്ഞുകൊടുക്കുക.

8. ഹവിഷ്മദർ—യജമാനർ.

സൂക്തം 10.

1. കർത്താവിന്നൊത്ത—ഉപകാരിപോലിരിയ്ക്കുന്ന. വാജിപോലുള്ള—കുതിര ഭാരത്തെയെന്നപോലെ, ഹവിസ്സിനെ വഹിയ്ക്കുന്ന. കൊണ്ടുവന്നീടും—ദേവന്മാരെ യാഗശാലയിൽ ആനയിയ്ക്കുന്ന.

സവ്സൈന്യമോടുംതെളിഞ്ഞുക്ക-
സന്നിഭജ്യോതിസ്സായ നീ
ഞങ്ങളിലാഭിമുഖ്യം കൊൾകഗ്നേ,
ഞങ്ങളുടെയിസ്തോത്രത്താൽ! 3

ഇപ്പോളിസ്തവം പാടിക്കൊണ്ടെങ്ങ-
ളപ്പിയ്ക്കുന്നു,മഗ്നേ, ഹവ്യങ്ങൾ:
അഭ്രങ്ങൾപോലിരമ്പുന്നവല്ലോ,
തവൽപരിശ്രുദ്ധജ്വാലകൾ! 4

തെല്ലേറെ പ്രിയപ്പെട്ട നിൻതേജ-
സ്സല്ലിലും പകൽനേരത്തും
ഉല്ലസിയ്ക്കുന്നു, ചേരുവാൻ ചാരേ,
നല്ലൊരു പണ്ടംപോലഗ്നേ! 5

അന്നസംയുത, നിർമ്മലമല്ലോ
നിന്നുടൽ, തെളിനൈപോലെ;
മിന്നുന്നു, നിൻറെ പാവനമാമ-
പ്പൊന്നൊളി, പണ്ടംപോലവേ! 6

സത്യവൻ, പണ്ടേതൊട്ടാചരിച്ച
വിദ്വേഷത്തെയുമഗ്നേ, നീ
യഷ്ടാവായുള്ള മർത്ത്യങ്കൽനിന്നു
തട്ടിനീക്കുന്നു, പട്ടാങ്ങായ്. 7

ഞങ്ങൾതൻ സഖ്യസൌഭ്രാത്രം വാനോർ
നിങ്ങളിൽശ്ശിവമാക,ഗ്നേ:

---

3. സവ്സൈന്യമോട്—എല്ലാ ജ്വാലകളോടുംകൂടി. അക്സന്നിഭജ്യോതിസ്സ്=സൂര്യനൊത്ത തേജസ്സോടുകൂടിയവൻ.

4. അഭ്രങ്ങൾ=മേഘങ്ങൾ.

5. ചേരുവാൻ—അവയവത്തെ പ്രാപിപ്പാൻ പണ്ടം (ആഭരണം) സമീപത്തിരിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. ഉല്ലസിയ്ക്കുന്നു=ശോഭിയ്ക്കുന്നു.

7. ഒരു യഷ്ടാവു പണ്ടേമുതൽ ചെയ്തപോയ വിദ്വേഷ(പാപ)ത്തെപ്പോലും അങ്ങ് അയാളിൽനിന്നു പട്ടാങ്ങായ് (പരമാർത്ഥമായി) തട്ടിനീക്കുന്നു.

ഞങ്ങളെയിതു കൂട്ടിക്കെട്ടുന്നി,-
തിങ്ങെല്ലായജ്ഞസ്ഥാനത്തും! 8

സൂക്തം 11.

വാമദേവൻ ഋഷി; തൃഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കാകളി)

അഗ്നേ, ബലിഷ്ഠ, നിൻ മംഗളമാം മഹ-
സ്സുക്കൊടുക്കൽ വിളങ്ങുന്നു, നീളവേ;
അദൃശ്യനീയാഭ കാണാ,മിരവിലും;
സ്നിഗ്ധമുജ്ജ്വാനങ്ങൾ നിൻതിരുമെയ്യിലേ! 1

വാതിൽ തുറക്കുക, ഭൂരിജന്മൻ, ശ്രുതാ,
വാഴുന്ന കർമ്മവാനഗ്നേ, നൂതൻ ഭവാൻ;
സർവാമരൻ നീ കൊടുത്തുപോരും ധനം
ഭവ്യതേജസ്സേ, തുലോം ചേർക്കുകെങ്ങളിൽ! 2

നിങ്കൽനിന്നേ ക്രിയ; നിങ്കൽനിന്നേ സ്തവം;
നിങ്കൽനിന്നു, സമരാധ്യമാമുക്ഥവും;

---

8. ഞങ്ങളുടെ സഖ്യവും സൌഭ്രാത്രവും വാനോരായ നിങ്ങളിൽ ശിവമാക, മംഗളമായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ. കൂട്ടിക്കെട്ടുന്നു—നിങ്ങളോടു ചേർത്തുബന്ധിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 11.

1. അക്കൊടുക്കൽ—പകൽനേരത്ത്. സ്നിഗ്ധമുജ്ജ്വാനങ്ങൾ—സ്നിഗ്ധങ്ങളും സുന്ദരങ്ങളുമായ പുരോഡാശാദികം. നിൻതിരുമെയ്യിലേ—ഹോമിയ്ക്കപ്പെടുന്നു എന്നു ക്രിയാപദം അധ്യാഹരിയ്ക്കണം.

2. ഭൂരിജന്മൻ—വളരെ ജനനങ്ങളുള്ളവനേ; യാഗമുള്ളേടത്തൊക്കെ അഗ്നി അരണിമഥനംകൊണ്ട് ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുമല്ലോ. നൂത(സ്തുത)നായ ഭവാൻ കർമ്മവാനു (യജമാനനു) വാതിൽ തുറക്കുക—പ്രാപ്യമായ പുണ്യലോകത്തിന്റെ വാതിൽ തുറന്നുകൊടുത്താലും. സർവാമരൻ=എല്ലാ ദേവന്മാരോടുംകൂടിയവൻ. കൊടുത്തുപോരും—യജമാനർക്കു കൊടുക്കാവുള്ള.

3. ക്രിയ—യജ്ഞകർമ്മങ്ങളും. നിങ്കൽനിന്നേ—നിങ്കൽനിന്നുതന്നേ ജനി

അഗ്നേ, യഥാത്ഥകമ്മാവാം ഹവിഷ്പദ-
ന്നങ്ങയിൽനിന്നോ, സുവീരധനാഗമം! 3

നിങ്കൽനിന്നു പിറക്കുന്നു, നേരാം ബലം
തങ്കും മഹാൻ മകൻ യജ്ഞകൃത്തന്നാവാൻ;
നിങ്കൽനിന്നു, സുഖം ദേവേരിതം ധനം;
നിങ്കൽനിന്നഗ്നേ, സ്വതന്ത്രവേഗാശ്വവും! 4

ദേവകാമർ നരർ വാഴ്ത്തിബ്ഭജിയ്ക്കുന്നു,
ദേവനാമഗ്നേ, ദമോൽക്കനാമങ്ങയെ,
നാവാൽ മയക്കുമമർത്ത്യനെ, മുമ്പനെ,
നാശിതാംഹസ്സാം ഗൃഹേശനെ, പ്രൌഢനെ. 5

എത്തുമാറുണ്ടല്ലിലല്ലോ, ബലാത്മജ,
ഭദ്രനാം ദേവനങ്ങഗ്നേ, ശുഭം തരാൻ;
ക്ഷുത്തെങ്ങളിൽനിന്നകറ്റുക, പാപവു;-
മുൾത്തിന്മയുമൊക്കെ നീക്കുക, രക്ഷി നീ! 6

സൂക്തം 12.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകൾ മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

സ്തുക്കേന്തിയാർ നിന്നെയുജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കു;-മാ-
രഗ്നേ, തരും, ഹവിസ്സുമഹം മൂന്നരു;

യ്ക്കുന്നു. സുവീരധനാഗമം—നല്ല വീര(പുത്ര)ന്മാരോടുകൂടിയ ധനത്തിന്റെ ആഗമം, ഉൽപത്തി.

4. നേരാം=സത്യമായ. മകൻ നിങ്കൽനിന്നു (ഭവാന്റെ പ്രസാദത്താൽ) പിറക്കുന്നു. സുഖം=സുഖകരം. ദേവേരിതം=ദേവന്മാരാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ടത്. പിറക്കുന്നു എന്നത് ഇവിടെയും അടുത്ത വാക്യത്തിലും ചേർക്കണം. സ്വതന്ത്രവേഗാശ്വം—തടവില്ലാത്ത വേഗത്തോടുകൂടിയ കുതിര.

5. ദമോൽക്കൻ—രക്ഷസ്സുകളെ അടക്കുന്നതിൽ തൽപരൻ. നാവാൽ മയക്കും—ദേവന്മാരെ നാവുകൊണ്ടു (ഹവിസ്സു വഹിച്ച ജ്വാലകൾകൊണ്ടു) മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന. അമർത്ത്യൻ=മരണരഹിതൻ. മുമ്പൻ—ദേവകളിൽ. നാശിതാംഹസ്സ്=പാപനാശനൻ.

6. ബലാത്മജ—അരണിമഥനബലത്തിന്റെ മകനേ. അങ്ങ്—ഭവാൻ. ഉൾത്തിന്മ=മനോദോഷം. രക്ഷി=രക്ഷകൻ.

ജാതവേദസ്സേ, ക്രതുവാൽപ്പടന്ന നിൻ-
ജ്യോതിസ്സറിഞ്ഞ,വൻ വെല്ലട്ടെ, ഭ്രതിയാൽ! 1
ആർ നിനക്കഗ്നേ ചമത കൊണ്ടുവരു;-
മായാസമാന്നെവൻ നിന്നരുദീപ്തിയെ
രാപകലച്ചിച്ചു വായ്പിയ്ക്കു;-മപ്പുമാൻ
ശ്രീ പുലത്തും, തഴപ്പാന്നു വൈരിഘ്നനായ്! 2
അഗ്നിയല്ലോ, പെരുംകെല്പിന്നുടയവ;-
നഗ്നിതാന,ന്നന്നിന,ഗ്ര്യസമ്പത്തിനും;
സേവകമത്ര്യനിൽച്ചേക്കുന്നു, രത്നങ്ങ-
ളാ വരിഷ്ഠയുവാവായ തേജോയുതൻ! 3
ചെയ്തിരിയ്ക്കാമെങ്കിലും വല്ല തെറ്റുമറി-
യാതെ നിൻഭക്തരിലഗ്നേ, യുവോത്തമ;
എങ്കിലു,മൂഴിയ്ക്കുപാപരാക്കീടണ,-
മെങ്ങളെ—വെട്ടിക്കളക, തെറ്റൊക്കെ നീ! 4
അഗ്നേ, സുരക്കോ നരക്കോ തഴച്ച വൻ-
ദുഷ്കൃതം ചെയ്തവെന്നാലുമൊരിയ്ക്കലും
പീഡിതരാകൊലാ, നിൻമിത്രർ ഞങ്ങൾ; ന-
ല്കീടുക, പുത്രപൌത്രക്കു ശാന്തിസുഖം! 5
ഹേ വന്ദ്യരായ വസുക്കളേ, പേത്തൊരു
ഗോവിൻെറ കാൽക്കെട്ടഴിപ്പതുപോലവേ,
ഞങ്ങൾതൻ പാപബന്ധത്തെയഴിയ്ക്കുവിൻ;
ഞങ്ങളിലഗ്നേ, ചിരായുസ്സു ചേർക്കു, നീ! 6

സൂക്തം 12.

1. ക്രതു—കർമ്മം, ജ്വലിപ്പിയ്ക്കലും മറവും. ഭ്രതിയാൽ—സമ്പത്തുകൊണ്ട്. വെല്ലട്ടെ—ശത്രുക്കളെ ജയിയ്ക്കട്ടെ.

2. തഴപ്പാന്നു—പ്രജാപശ്വാദികളാൽ പുഷ്ടിപ്പെട്ട്. ശ്രീ പുലത്തും—എന്നും സമ്പന്നനായി വാഴും.

3. രത്നങ്ങൾ—ശ്രേഷ്ഠധനങ്ങൾ.

4. വെട്ടിക്കളക—തിരുത്തുക, നശിപ്പിയ്ക്കുക.

5. ദുഷ്കൃതം=പാപം. ശാന്തിസുഖം—ഉപദ്രവശാന്തിയും സുഖവും.

6. വസുക്കളേ—പൊരുപ്പിടം നല്കുന്ന അഗ്നികളേ.

സൂക്തം 13.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നിസൂര്യാദികം ദേവത.

(കാകളി)

സച്ചിത്തനഗ്നി, പുലരുമുഷസ്സുകാ-
സമ്പത്തു കാട്ടുന്നതിൻമുമ്പുയന്നിടും.
ചെല്വിനശ്വികളേ, സൽക്കർമ്മിതൻ ഗൃഹേ:
ദേവനാം സൂര്യനൊളിക്കൊണ്ടുദിയ്ക്കുമായ്! 1

ദേവൻ സവിതാവുയർത്തുന്ന രശ്മിയെ;
ദ്യോവിലസ്സൂര്യൻ കരേറുന്ന വേളയിൽ
മിത്രാവരുണരനുവ്രജിപ്പൂ, പൊടി-
മുത്തുതിക്കും വൃഷം പയ്നിനെപ്പോലവേ! 2

കായ്മ വിടാതേ സ്ഥിരക്ഷേമരേവനെ-
ക്കുരിരുൾ പോക്കുവാൻ സൃഷ്ടിച്ചരുളിയോ;
ആ വിശ്വവിഷ്ടപദർശിയാം സൂര്യനെ-
യാവഹിയ്ക്കുന്നതുണ്ടേ,ഴു വൻവാജികാ. 3

ഉന്നതാശ്വസ്ഥനായ് ദ്യോവു, ഗമിയ്ക്കുന്നു,
വെൺനൂൽ പരത്തിക്കരിമ്പടം മൂടി നീ;

സൂക്തം 13.

1. സച്ചിത്തൻ=സുമനസ്സൻ. ഉഷസ്സിന്നുമുമ്പ് ഉയന്നിടും—ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടും.

2. അനുവ്രജിപ്പൂ—അവന്റെ കർമ്മത്തെ അനുസരിയ്ക്കുന്നു. പൊടിമുത്തുതിക്കും—'ചൂരമാത്തുക'യാൽ കൊമ്പുകളിലും മറും പറ്റിയ മണ്ണൊടി വിതറുന്ന. വൃഷം=കാള.

3. കായ്മ വിടാതേ—വേണ്ടതു ചെയ്കൊണ്ടുതന്നെ. സ്ഥിരക്ഷേമർ—സ്രഷ്ടാക്കളായ ദേവന്മാർ. വിശ്വവിഷ്ടപദർശി=സർവ്വജഗത്തിനെയും കാണുന്നവൻ, അറിയുന്നവൻ. ആവഹിയ്ക്കുക=വഹിയ്ക്കുക.

4. ഉന്നതാശ്വസ്ഥനായ്—വലിയ (ബലിഷ്ഠങ്ങളായ) അശ്വങ്ങളുള്ള തേരിൽ കേറി. വെൺനൂൽ—രശ്മി. കരിമ്പടം മൂടി—ഇരുട്ടിനെ മറച്ച്. പൂർവാർദ്ധം

ഭാനുവിൻ വീശുമംശുക്കൾ പറപ്പിച്ചു,
വാനത്തു തോൽപോലെ ചേന്ന തമസ്സിനെ! 4
ഇല്ലി,രുന്നാൽത്തടവി;ല്ല, താന്നാലഴ;-
ലില്ല,യന്നാലുമവിടെയ്ക്കി;-തെങ്ങനെ?
യാനത്തിനെന്തു കെല്പാ,ർ കണ്ടേ? പാലിപ്പൂ,
വാനിൻെറ തൂണായിനിന്നിവൻ വിണ്ണിനെ! 5

സൂക്തം 14.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്ന്യാദികം ദേവത.
(കാകളി)

ജാതവേദസ്സഗ്നിദേവൻ വളന്നിട്ടും,
ജ്യോതിസ്സകംകൊണ്ടുഷസ്സു വിളങ്ങവേ;
ഭൂരിപ്രയാണരാം നാസത്യരേ, തേരി-
ലേറി വന്നെത്തുവിനു,സ്മൽക്രതുവിതിൽ! 1
ദേവൻ സവിതാവുയർത്തുന്ന രശ്മിയെ,-
ത്തുവെളിച്ചം ജഗത്തിന്നൊക്കെ നല്കുവാൻ:
വാനൂഴിയന്തരിക്ഷങ്ങളം നിറയ്ക്കുന്നു,
ഭാനുക്കളാൽപ്പാർത്തുനോക്കുന്ന ഭാസ്കരൻ! 2

സൂര്യനോടു പ്രത്യക്ഷോക്തി; ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം: വാനത്തു തോൽപോലെ ചേന്ന—അന്തരിക്ഷത്തിൽ, അതിൻെറ തൊലിപോലെ പററിനില്ക്കുന്ന.

5. ഇല്ലയന്നാലും—ഉയന്നാലും അവിടെയ്ക്ക് അഴലില്ല. സൂര്യൻ ഏത വസ്ഥയിലും ആരാലും തടുക്കപ്പെടുന്നില്ല; പീഡിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നുമില്ല. യാനം= ഗമനം. ആർ കണ്ടേ— ആക്കറിയാം.

സൂക്തം 14.

1. ഉഷസ്സിൽ അഗ്നി വളന്നിട്ടും—ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടും. ഭൂരിപ്രയാണർ —വളരെ യാത്രചെയ്യുന്നവർ. അസ്മൽക്രതുവിതിൽ—ഞങ്ങളുടെ ഈ യാഗത്തിൽ.

2. ഭാനുക്കളാൽ=രശ്മികംകൊണ്ട്. വാനൂഴിയന്തരിക്ഷങ്ങളം നിറയ്ക്കുന്നു, പാർത്തുനോക്കുന്ന—ലോകത്തെ നോക്കിക്കാണുന്ന.

ചെന്നിറം ചാത്തും വിടുഷിയുഷസ്സിങ്കൽ
വന്നു, മഹതി വിചിത്രമയൂഖയായ്:
പേത്തുണർവേകുമുഷോദേവി ചേലൊടേ
ചേത്ത തേരിലെഴുന്നള്ളും, സുഖത്തിനായ്! 3

നിങ്ങളെക്കൊണ്ടുവരട്ടേ, ബലിഷ്ഠങ്ങ-
ളിങ്ങാ രഥാശ്വങ്ങൾ പൊൻപുലർവേളയിൽ:
നിങ്ങളെയിമ്പപ്പെടുത്തുമല്ലോ, രസം
പൊങ്ങുമിസ്സോമം, കുടിപ്പാൻ വൃഷാക്കളേ! 4

ഇല്ലി, രുന്നാൽത്തടവി;-ല്ല, താന്നാലഴ;-
ലില്ല, യന്നാലുമവിടെയ്ക്കി;-തെങ്ങനെ?
യാനത്തിനെന്തു കെല്പാ, ർ കണ്ടു? പാലിപ്പു,
വാനിൻെറ തൂണായിനിന്നിവൻ വിണ്ണിനെ! 5

സൂക്തം 15.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നിയും സോമകനും അശ്വികളും ദേവത.

അഗ്നി നീളേ നടത്തപ്പെട്ടീടുന്നു, വാജിപോലവേ
ഹോതാവു ദേവരിൽദ്ദേവനസ്മദ്യജ്ഞേ മഖോചിതൻ! 1

അഗ്നി ചുറ്റിനടന്നീടു,മൊരു തേരാളിപോലവേ,
ദേവകാംക്ഷനാമേന്തിക്കൊണ്ടദ്ധ്വരത്തിങ്കൽ മൂന്നരു! 2

---

3. വിചിത്രമയൂഖ=വിചിത്രകിരണങ്ങളോടുകൂടിയവൻ. ചേലൊടേ ചേത്ത—ഭംഗിയിൽ അശ്വങ്ങളെ പൂട്ടിയ.

4. അശ്വികളോടു പറയുന്നു: രസം പൊങ്ങും—മാധുര്യമേറിയ ഈ സോമം നിങ്ങളെ കുടിപ്പാൻ ഇമ്പപ്പെടുത്തുമല്ലോ.

5. സൂര്യനെപ്പറ്റി:

സൂക്തം 15.

1. അഗ്നി അസ്മദ്യജ്ഞേ (നമ്മുടെ യാഗത്തിൽ) നീളേ നടത്തപ്പെടുന്നു. മഖോചിതൻ=യജ്ഞാഹ്നൻ.

2. അന്നം—യജമാനദത്തമായ ഹവിസ്സ്. മൂന്നരു—മൂന്നു സവനങ്ങളിലും.

കവിയാമഗ്നി ഹവ്യത്തിലെല്ലാം ചുററിനടന്നിട്ടും,
ഹവിഷ്പ്രദന്നു രത്നങ്ങളേകിക്കൊണ്ടന്നപാലകൻ! 3

ദേവരാതന്റെ സുതനാം സൃഞ്ജയങ്കൽസ്സമിദ്ധനായ്
കിഴക്കുഭാഗേ ശോഭിച്ചാന,വിടുന്നരിമർദ്ദനൻ! 4

ചരിഷ്ണുവായ് വൃഷാവാമീത്തിഗ്മാച്ചിസ്സാളുമഗ്നിയെ
മേലാളായ്ക്കീഴിൽ നിത്തീട്ടും, വീരനാകിയ മാനുഷൻ! 5

ദ്യോവിൻമകൻപോലുദ്ദീപ്തൻ, സംസേവ്യൻ, വാജിപോലവേ
ശ്രുഷ്ടിയുള്ളപ്പെടുന്നുണ്ട്, നാളിൽ നാളിലവൻ തുലോം! 6

രണ്ടശത്തെത്തരാമെന്നാനെ,ന്നോട്ട സഹദേവജൻ;
കുമാരനാൽ വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടതിനാൽപ്പോന്നതില്ല ഞാൻ. 7

ആപ്പൂജ്യരും പ്രയതരുമായ രണ്ടു ഹയങ്ങളെ
സഹദേവകുമാരങ്കൽനിന്നാനേ കൈക്കലാക്കിനേൻ! 8

ഈസ്സോമകാഖ്യനായുള്ള കുമാരൻ സഹദേവജൻ
ദീഗ്ഘായുസ്സായ്ഭവിയ്ക്കട്ടേ, നിങ്ങളാലശ്വിദേവരേ! 9

ആ യൌവനസ്ഥനായുള്ള സഹദേവകുമാരനെ
ദീഗ്ഘായുഷ്കനാക്കേണം, ഭവാന്മാരശ്വിദേവരേ! 10

---

3. അന്നപാലകൻ=അന്നങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ.

4. സൃഞ്ജയങ്കൽ—സൃഞ്ജയന്റെ യാഗത്തിൽ. കിഴക്കുഭാഗേ—ഉത്തരവേദിയിൽ. ഒരു സോമയാജിയത്രേ, സൃഞ്ജയൻ.

5. വീരൻ—സ്തുതിയിൽ മിടുക്കേറിയവൻ. കീഴിൽ നിത്തീട്ടും—തനിയ്ക്ക് അഭീഷ്ടഫലം നല്കിയ്ക്കും; അഗ്നിയുടെ ഭക്ഷ്യാധീനത്വം ദ്യോതിയ്ക്കുന്നു.

6. ദ്യോവിൻമകൻ—സൂര്യൻ. വാജിപോലവേ—കുതിരയെ നിത്യം നനച്ചു തുടയ്ക്കുകയും മാറും ചെയ്യുമല്ലോ.

7. സഹദേവജൻ=സഹദേവനെന്ന രാജാവിന്റെ പുത്രൻ. പോന്നതില്ല—കുതിരകളെ കിട്ടാതെ തിരിച്ചുപോന്നില്ല: തരാമെന്നു പറഞ്ഞാണല്ലോ, കുമാരൻ വിളിച്ചത്.

8. പ്രയതർ=അടക്കമുള്ളവ. സഹദേവകുമാരൻ—സോമകനെന്നാണ്, കുമാരന്റെ പേർ. അന്നേ—വിളിയ്ക്കപ്പെട്ട നാളിൽത്തന്നെ.

9. നിങ്ങളാൽ—നിങ്ങളുടെ പ്രസാദത്താൽ.

10. എടുത്തുപറയുന്നു:

സൂക്തം 16.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

സത്യൻ മഘവാവൃജീഷി വരട്ടെ—പാ—
ഞ്ഞെത്തട്ടെ, തന്റെ കതിരകറ്റം നമ്മളിൽ:
സത്തൊക്കുമീ നീർ പിഴിക,വിടെയ്ക്കു നാം;
സിദ്ധിയിങ്ങേകട്ടെ, വാഴ്ത്തപ്പെട്ടനാവൻ! 1

ഇന്നിസ്സവനേ വിടുക, മാഗ്ദാന്തത്തി—
ലെന്നപോലെങ്ങളെശ്ശര, മത്തേറുവാൻ:
ധ്വസ്താസുരനാമഭിജ്ഞനു ചിന്ത്യമാ—
മുക്ഥം കഥിയ്ക്കുനു, കമ്മി ശുക്രോപമൻ! 2

ശ്രദ്ധാത്മകം കവിപോലെ യജ്ഞക്രിയ
നേടി, നീർ സേവിച്ച കൊണ്ടാടി വഷ്കൻ
വാനിൽനിന്നോഴംശു നേക്കളവാക്കിനാൻ:
ജ്ഞാനത്തെ നല്കീ, പകൽകൊണ്ടതുൽസൂതം! 3

വന്മഹസ്സിൻ കതിർകൊണ്ടു സുദൃശ്യമായ്—
വന്ന വിണ്ണിങ്കൽ വസിപ്പാൻ വിളങ്ങവേ,

സൂക്തം 16.

1. സത്യൻ=സത്യവാൻ. ഇങ്ങ്—ഈ യജ്ഞത്തിൽ.

2. മാഗ്ദാന്തത്തിലെന്നപോലെ—യാത്രയവസാനിച്ചാൽ കതിരകളെ അഴിച്ചുവിടുന്നതുപോലെ. മത്തേറുവാൻ—അങ്ങയെ സോമനീർകൊണ്ടു മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കാൻ. ധ്വസ്താസുരനാമഭിജ്ഞനു—അസുരരെ നശിപ്പിച്ച സർവ്വജ്ഞനായ ഇന്ദ്രനായി. കമ്മി—യജമാനൻ. ശുക്രോപമൻ=ശുക്രനോടു തുല്യൻ.

3. കവി ശ്രദ്ധാത്മമായ കാവ്യമെന്നപോലെ, വഷ്കൻ (വൃഷാവ്) യജ്ഞക്രിയ നേടി—യജ്ഞകർമ്മം സാധിച്ചു. ഏഴംശു—സൂര്യന്റെ സപ്തരശ്മികൾ. ഉൽസൂതമായ (തുലോം സൂതിയ്ക്കുപ്പെട്ട) അത്—ഏഴു രശ്മി—പകൽകൊണ്ടു് ആളുകൾക്കു ജ്ഞാനത്തെ (വസ്തുവിവേകത്തെ) നല്കീ: വെളിച്ചം കൊടുത്തു.

4. സുദൃശ്യം=നന്നായിക്കാണാവുന്നത്. വസിപ്പാൻ വിളങ്ങവേ—ദേവ

അഭ്യാഗമത്തിൽ മനുഷ്യർതൻ കാഴ്ചയ്ക്കു
കെല്പാറാ കൂരിരുൾ പോക്കി നേതൃവരൻ! 4
ഇന്ദ്രനുജീഷി നിറച്ചാ,നമേയമായ്-
വന്ന പെരുമയാൽ വാഴ്ഴി രണ്ടുമേ;
വിശ്വാത്തരമായി, തന്റെ മഹിമാവു:
വിശ്വമെല്ലാം കീഴടക്കിയല്ലോ, ഇവൻ! 5
ചീത്ത ശബ്ദത്താൽപ്പിളത്താർ മലയെയും,
പൈത്തൊഴത്താഗ്രഹത്താലടച്ചാരെവർ;
നൽത്തോയമാ പ്രിയമിത്രരെയേല്പിച്ചു,
മത്സ്യക്കു വേണ്ടതൊട്ടുക്കറിഞ്ഞുമ്പർകോൻ! 6
പാഥോനിരോധിമേഘത്തെപ്പിളത്തി, നിൻ-
പാലകവജ്രം;-മുയിർക്കൊണ്ട മേദിനി:
പ്രേരണംചെയ്തു, നഭസ്ഥാദകങ്ങളെ-
ശ്ശ്രു, ധ്വസ്നോ, ബലാൽ നാഥനായ്ത്തീർന്ന നീ! 7
കീറി, നീ കാറിനെ നീക്കായ്പ്പുരുഹൂത;
തേയ്പ്പെട്ടുത്തീ, സുരമ നിന്നൊപ്പരാ;
അന്നങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നൊങ്ങളെ മാനിച്ചി,-
തംഗിരസ്തുത്യാ ഘനത്തെപ്പിളത്ത നീ! 8

ന്മാർ അഭിലാഷംകൊണ്ടിട്ടീപിയ്ക്കേ. അഭ്യാഗമം=ആഗമനം, ഉദയം. നേതൃവരൻ —സൂര്യൻ.

6. അംഗിരസ്സുകളുടെ പൈത്തൊഴത്ത° ആഗ്രഹത്താൽ—അവരെക്കുറിച്ചുള്ള താൽപര്യത്താൽ—അടച്ചാർ. ആ പ്രിയമിത്രർ—മരുത്തുക്കൾ. നൽത്തോയം —മേഘസ്ഥമായ ജലം—അവരെ ഏല്പിച്ചു, യഥാകാലം മഴപെയ്ത സസ്യാദികളെ ഉൽപ്പാദിപ്പിയ്ക്കാൻ.

7. ഇന്ദ്രനോട് നേരിട്ട് പറയുന്നു: പാലകവജ്രം=രക്ഷകമായ വജ്രം. പാഥോനിരോധിമേഘത്തെ=ജലത്തെ തടഞ്ഞ മേഘത്തെ. പിളത്തി. മേദിനി ഉയിർക്കൊണ്ട—മഴ കിട്ടിയതിനാൽ. ധ്വസ്ന—ശത്രുധഷ്കൻ. ബലാൽ=ബലംഹേതുവായിട്ട°.

8. കീറി=പിളത്തി. സുരമ പുരാ (മുൻകൂട്ടി) നിന്നെ തേയ്പ്പെട്ടുത്തീ—അസുരാപഹൃതകളായ പൈക്കൾ ഇന്നയിടത്തുണ്ടെന്ന°. അംഗിരസ്തുത്യാ=അംഗിരസ്സുകളുടെ സ്തുതിയാൽ.

നീ മഘവൻ, ധനം നല്ലവാൻ ചെന്നപ്പൊ-
ഴാമട്ടിലത്ഥിച്ച മേധാവിയെണ്ണുവാൻ
കാത്തുരക്ഷിച്ചങ്ങിറക്കീ, നരധ്യാത:
നാസ്തികൻ മായാവി ദസ്യു ചത്തു രണേ! 9

ദസ്യുഘാതോൽക്കനായ്ച്ചെന്ന ഗൃഹത്തിൽ നീ;
കുത്സൻ കൊതിച്ചു, നിൻചങ്ങാതിയാകുവാൻ;
സപ്തസ്ഥലേ വാണ്ട സത്രുപരിരുവരും;
സത്യജ്ഞയാം നാരി ശങ്കിച്ചു, നിങ്ങളെ! 10

വേഗിയായ് നേക്കു പോം തന്നശ്വയുഗത്തെ,
വേണ്ടുമന്നംപോലെ ചേത്തൊ,രേതേരിലേ
പോയി, ഹന്താവു നീ രക്ഷയ്ക്കു കുത്സനൊ,-
ത്തീയഴൽ പിന്നിടാൻ പ്രാജ്ഞൻ മുതിന്ന നാൾ. 11

കൊന്നു, കുത്സാത്മസൌഖ്യനാം ശ്രുഷ്ണനെ;-
ക്കൊന്നു, പൂവ്വാഹ്നേ കുയവനെ;-യപ്പൊഴേ
ദസ്യുലക്ഷത്തെയും വീഴ്ത്തി, വജ്രത്തിനാ;-
ലസ്സൂര്യചക്രം മുറിച്ചു, രണത്തിൽ നീ! 12

---

9. ആമട്ടിലത്ഥിച്ച മേധാവിയെ—'എന്റെ ശത്രുവിനോട്ട നിന്തിരു വടി പൊരുതണ'മെന്നപേക്ഷിച്ച കുത്സനെ. അങ്ങിറക്കീ—യുദ്ധരംഗത്തിൽ. നരധ്യാത=മനുഷ്യരാൽ ധ്യാനിയ്ക്കപ്പെടുന്നവനേ. നാസ്തികൻ—വൈദികകർമ്മങ്ങളിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവൻ. ദസ്യു—കുത്സന്റെ ശത്രു. ചത്തു—അങ്ങയാൽ വധിയ്ക്കപ്പെട്ട.

10. കുത്സനാൽ വിളിയ്ക്കപ്പെട്ട നീ ദസ്യുഘാതോൽക്കനായ് (ദസ്യുഹനനത്തിനുവേണ്ടി) കുത്സന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു. ഇരുവരും—അങ്ങും കുത്സനുംതമ്മിൽ സഖ്യം പൂണ്ട് സപ്തസ്ഥലേ (സപ്തൃത്തിൽ) സത്രുപരായ് (ഒരേ രൂപത്തോടേ) വാണ്ട. അപ്പോഴ നാരി (ഇന്ദ്രാണി) നിങ്ങളെ ശങ്കിച്ചു—നിങ്ങളിരുവരിൽ ഇന്ദ്രനാരാണെന്നറിഞ്ഞില്ല.

11. പ്രാജ്ഞൻ (കുത്സൻ) ഈയഴൽ (ദസ്യുപദ്രവം) പിന്നിടാൻ മുതിന്ന നാളിൽ, ഹന്താവായ (ശത്രുഘാതിയായ) നീ പോയി.

12. കുത്സാത്മം—കുത്സനെ രക്ഷിപ്പാൻവേണ്ടി. അസൌഖ്യൻ=അസപ്തസ്ഥൻ. അപ്പൊഴേ—ഉടനടി. ദസ്യുലക്ഷം—വളരെ ദസ്യുക്കൾ. ഇക്കഥകൾ ഒന്നാംമണ്ഡലത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്. ശ്രുഷ്ണ-കുയവന്മാർ—രണ്ടസുരന്മാർ.

ചീൎത്ത മൃഗയനെക്കീഴ്പെടുത്തി,യൃജി-
ശ്വാവാം വിദഥിപുത്രന്നു പിപ്രൂഘ്ന, നീ;
കൊന്നു, കറുമ്പരെയമ്പതിനായിരം;
ശ്രീയെജ്ജരപോലുടച്ചൂ, പുരങ്ങളെ! 13

സൂരൻെറ ചാരത്തു നീ ചെന്നുനില്ക്കുകിൽ,
വേറേ വിളങ്ങു,മമൃതനാം നിന്നുടൽ;
ആനപോലേ കെല്പുടയ്ക്കുവോൻ, ഭീകര,-
നായുധധാരി നീ സിംഹംകണക്കിനേ! 14

ശ്രീലാഭഭോജ്യങ്ങൾ തേടിയും, പോർകളിൽ-
പ്പോലേ സവനത്തിലൎത്ഥിച്ചു,മിച്ഛയാ
ചെന്നുക്ഥമോതുവോൎക്കിന്ദ്രനൊരില്ലവും,
സന്ദൃശ്യരമ്യയാം ലക്ഷ്മിയുംപോലെയാം! 15

മദ്വിധസ്തോതാവിനേതു കാമ്യധന-
നെത്തിയ്ക്കു,മഞ്ജസാ കൂട്ടേണ്ടുമന്നവും;
മൎത്ത്യഹിതം പെരുതാർ ചെയ്തു; ചേലിലാ
വൃത്രഘ്നനെബ്ഭവാന്മാൎക്കായ് വിളിപ്പു, നാം! 16

---

13. ഋജിശ്വാവാം വിദഥിപുത്രന്നു—വിദഥിയുടെ പുത്രനായ ഋജിശ്വാവ് എന്ന രാജാവിന്നുവേണ്ടി. പിപ്രൂഘ്ന എന്ന സംബുദ്ധി, മൃഗയാസുരനെയെന്ന പോലെ പിപ്രു എന്ന അസുരനെയും നീ ഹനിച്ചു എന്നു കാണിയ്ക്കുന്നു. കറുമ്പർ—രാക്ഷസർ. ശ്രീ—യൌവനലക്ഷ്മി. പുരങ്ങൾ—ശംബരാസുരൻെറ നഗരങ്ങൾ.

14. വേറേ വിളങ്ങും—സാധാരണരൂപങ്ങൾപോലെ, സൂൎയ്യതേജസ്സാൽ മങ്ങിപ്പോകില്ല. കെല്പ്—ശത്രുബലം. സിംഹംകണക്കിനെ ഭീകരൻ=ഭയംകരൻ.

15. ശ്രീലാഭഭോജ്യങ്ങൾ=സമ്പല്ലാഭവും അന്നവും. പോർകളിൽപ്പോലേ സവനത്തിലൎത്ഥിച്ചും—യുദ്ധത്തിൽ സഹായിപ്പാൻ അപേക്ഷിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, സവനത്തിൽ സോമം കുടിപ്പാനും അപേക്ഷിച്ചും. ഇച്ഛയാ—ഇന്ദ്രങ്കൽനിന്ന് ആപന്നിവാരണമിച്ഛിച്ച്. സന്ദൃശ്യരമ്യയാം=ദൎശനീയയും രമണീയയുമായ. ഗൃഹവും ലക്ഷ്മിയും(സമ്പത്തും)പോലെ ഇന്ദ്രൻ സ്തോതാക്കളെ സുഖിതരാക്കുന്നു.

16. കാമ്യധനൻ=സ്പൃഹണീയമായ ധനത്തോടുകൂടിയവൻ. മദ്വിധ സ്തോതാവിന്—എന്നെപ്പോലെയുള്ള സ്തോതാവിന്. കൂട്ടേണ്ടുമന്നവും (സംഭരിയ്ക്കേണ്ടുന്ന അന്നംപോലും) അഞ്ജസാ (വേഗേന) എത്തിയ്ക്കും. ചേലിൽ—വെടുപ്പിൽ. ഭവാന്മാൎക്കായ്=നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി. നാം—ആത്മനിബഹുവചനം, ഞാൻ വിളിയ്ക്കുന്നു.

മർത്ത്യർ മൂർച്ഛിപ്പതാം വല്ലതിലും ശൂര,
മധ്യേ കൊടുമിടിവാളു വീഴുമ്പൊഴും,
ഇങ്ങുഗ്രയുദ്ധം വരുമ്പൊഴും നാഥ, നീ-
യെങ്ങൾക്കു രക്ഷിതാവെന്നറിയാം, തവ! 17

വാമദേവന്റെ കമ്മങ്ങൾ പാലിയ്ക്ക, നീ;
പോർമന്നിൽ മിത്രമാകൂ,ള്ളംകനിഞ്ഞു നീ;
നിന്നൊക്കുറിച്ചതിജ്ഞാനികളാകൈ,ങ്ങു;-
ളനഹം സ്തോതൃസ്തവത്തെ വായ്പിയ്ക്ക, നീ! 18

പോരിലെല്ലാം ഭവൽക്കാമരാമിപ്പണ-
ക്കാരൊത്തു, ദീപ്താത്ഥർപോലേ രിപുക്കളെ
ആക്രമിച്ചിന്ദ്ര, മഘവൻ, പുകഴ്ത്താവു,
നേക്കെങ്ങൾ നൂറാണ്ടു രാത്രിയിലങ്ങയെ! 19

നമ്മിന്ദ്രൻ സഖ്യം ക്ഷണേന വിടായ്വാനു-
ന്മഹസ്സംഗപൻ നമ്മെ നോക്കാനുമായ്,
പ്രാർത്ഥിതം പെയ്യും യുവാവാകുമിന്ദ്രനു
തീർത്തു, നാമിസ്തവം, തച്ചർ തേർപോലവേ! 20

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്ക, വാഴ്ത്തുവോന്നന്നമാരിൻപടി;

---

17. പ്രത്യക്ഷോക്തി: മർത്ത്യർ മൂർച്ഛിപ്പതാം വല്ലതിലും—മനുഷ്യരെ ബോധംകെടുത്തുന്ന വല്ല യുദ്ധത്തിലും. മധ്യേ=ഇടയിൽ. അറിയാം തവ—അങ്ങയ്ക്കറിയാമല്ലോ.

18. വാമദേവന്റെ—എന്റെ. മിത്രമാക—എന്റെ സഖാവാകുക, എന്നെ സഹായിയ്ക്കുക. അതിജ്ഞാനികൾ—ഏറ്റവും അറിവുള്ളവർ.

19. ഭവൽക്കാമർ—ശത്രുജയത്തിന്നായി അങ്ങയെ കാംക്ഷിയ്ക്കുന്നവർ. ഇപ്പണക്കാർ—പൂണ്ടിപ്പുറകയാണ്: അങ്ങയ്ക്കു തരാനുള്ള ഹവിസ്സാകുന്ന ധനത്തോടുകൂടിയവർ. ദീപ്താത്ഥർ—സ്വർണ്ണരഥാദിസമ്പന്നന്മാർ; ഇവർക്കു ശത്രുവിജയം സുകരമാണല്ലോ. ആക്രമിച്ച്—കീഴടക്കി. നൂറാണ്ട്—വളരെസ്സംവത്സരം. ദീർഘായുഃപ്രാർത്ഥനയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു.

20. ഉന്മഹസ്സായ (തേജസ്സുയർന്ന) അംഗപൻ (ശരീരങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രൻ) നമ്മുടെ സഖ്യം ക്ഷണേന വിടാതിരിപ്പാനും, നമ്മെ നോക്കാ(രക്ഷിയ്ക്കാ)നുമായ്. പ്രാർത്ഥിതം പെയ്യും—അഭീഷ്ടഫലം വർഷിയ്ക്കുന്ന.

പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്യശ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾം തേരാളികൾം! 21

സൂക്തം 17.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രീഷ്ടുപ്പും വിരാട്ടും ഛന്ദസ്സുകൾ; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

ഇന്ദ്ര, മഹാൻ, നീ:. ബലം നീക്കിവെച്ചിരി-
യ്ക്കുന്നവല്ലോ, തവ വാത്രഴിവാനകൾം.
കൊന്നു നീ വൃത്രനെക്കെല്പാല;-ഹിയവ-
നൊന്നായ്ക്കുടിച്ച തണ്ണീരുമൊഴുക്കി നീ! 1

അഞ്ചി, വാനുജ്ജ്വലനാം നിൻ പിറവിയിൽ;
നിൻചൊടി പേടിച്ച മനം വിറച്ചുപോയ്;
നേത്തടക്കപ്പെട്ട, ചീത്ത മുകിലുക-
ളാത്തി പോക്കി മഴ ചെയ്തു, മരുക്കളിൽ! 2

വച്ചസ്സു കാണിച്ചു, കീഴമപ്പോൻ ബലാൽ
വജ്രമാഞ്ഞെയ്തു പിളർത്തീ, മലകളെ;
മത്താനു വജ്രവാൻ വൃത്രനെക്കൊല്ലുയാ-
ലത്തടവാറു കുതിച്ചുപാഞ്ഞൂ, ജലം! 3

സ്ഥാനസ്ഥിരനും സ്തവാഹ്നും സദ്വജ്ര-
വാനുമാം നിന്നെജ്ജനിപ്പിച്ച ദീപ്തിമാൻ

---

21. ആറിൻപടി—നദി പരിസരങ്ങളെ സസ്യസമ്പന്നങ്ങളാക്കുന്നതു പോലെ. നത്യാ=സ്തുതികൊണ്ട്.

സൂക്തം 17.

1. വാത്രഴിവാനകൾം—വിശാലകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികൾം. കുടിച്ച—മറച്ചുവെച്ച എന്നർത്ഥം.

2. വാൻ (ആകാശം) അഞ്ചി—നടുങ്ങി. ചൊടി=കോപം. നേത്തടക്കപ്പെട്ട—അങ്ങയാൽ നിയന്ത്രിയ്ക്കപ്പെട്ടതിനാൽ. ആത്തി—പ്രാണികളുടെ ദാഹം.

3. പരോക്ഷോക്തി: വച്ചസ്സു=തേജസ്സു, ബലം. കീഴമപ്പോൻ—ശത്രുക്കളെ അടക്കുന്നവൻ. മത്താനു—സോമപാനത്താൽ.

നണ്ണീ, സുപുത്രനായ് താനെന്നു;-നല്പനാ-
മിന്ദ്രനെറയച്ചൻ സുകമ്മാവുമായ്, തുലോം! 4
മീതെയായ്ത്താൻ ഭയം പോക്കുമല്ലോ, പുരു-
ഹൂതനാമിന്ദ്രൻ, പ്രജകൾക്കു തമ്പുരാൻ;
സത്യം, സ്തുതിപ്പൂ, പുകഴ്ത്തും മഹസ്വിയാം
വിത്തയുക്തനെറയിബ്ബന്ധുവെസ്സവ്വരും! 5
നേരി,ലിവനെറയായ്, സോമനീരൊക്കയും;
നേരിൽ,ത്തുലോം മത്തിയററീ, മഹാമധു;
നേരിൽ, നീ സ്വാമി, മികച്ച ധനത്തിനെ;-
ല്ലാരെയും താങ്ങുന്നു, സമ്പത്തിനിന്ദ്ര, നീ! 6
പോരാ, ഭവാനിന്ദ്ര, മുന്നേ പിറക്കുന്ന
നേരമേ താങ്ങീ, ഭയത്തിലെല്ലാരെയും:
നീ മഘവാവേ, നുറുക്കി, വജ്രത്തിനാൽ
നീർമണ്ഡലത്തിൽക്കിടക്കൊണ്ട വൃത്രനെ! 7
ഭൂരിഹന്താവ്,തിധഷ്കൻ, വഷ്കൻ,
പ്രേരകനിന്ദ്രൻ നിരത്യയൻ, വജ്രവാൻ:
വൃത്രഘ്നനമ്മഹാനന്നാദൻ; ശോഭന-
വിത്തൻ മഘവാവു വിത്തവും നല്കുമേ! 8

---

4. പൂർവാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: സ്ഥാനസ്ഥിരൻ—സ്ഥാനത്തിൽനിന്നു ഭ്രംശം വരാത്തവൻ. ദീപ്തിമാൻ—തേജസ്വിയായ കശ്യപപ്രജാപതി. സുപുത്രൻ=നല്ല പുത്രനോടുകൂടിയവൻ. അനല്പൻ—മഹാൻ.

5. മീതെയായ്ത്താൻ—ദേവന്മാരിൽവെച്ചു മുഖ്യനായിത്തന്നെ. ഭയം—ശത്രുഭയം. വിത്തയുക്തനെറയിബ്ബന്ധുവെ—ഹവിസ്സാകുന്ന ധനമുള്ളവനെറ (യജമാനനെറ) ബന്ധുവായ ഇന്ദ്രനെ. സവ്വരും സ്തുതിയ്ക്കുന്നു, സത്യം.

6. നേരിൽ=വാസ്തവത്തിൽ. ഇവൻ—ഇന്ദ്രൻ. മഹാമധു—മഹത്തായ മാദകസോമം ഇന്ദ്രനു തുലോം മത്തിയററി. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി:

7. ഭയത്തിൽ—വൃത്രനാലുള്ള ഭയപ്പാടിൽ. നീർമണ്ഡലത്തിൽ—ജലപ്പരപ്പിൽ. കിടക്കൊണ്ട=ശയിച്ച.

8. ഭൂരിഹന്താവ്—വളരെ വൈരികളെ കൊന്നവൻ. പ്രേരകൻ—ശത്രുക്കളെ യുദ്ധത്തിനിറക്കുന്നവൻ. നിരത്യയൻ=നാശരഹിതൻ. ശോഭനവിത്തൻ=നല്ല ധനത്തോടുകൂടിയവൻ. ആ ഇന്ദ്രനെ നാം സ്തുതിയ്ക്കുക.

പോരിലൊററയ്ക്കേ പുകഴ്ന്ന മഘവാവു
തീരെ മുടിയ്ക്കുമേ, ചേന്നൊത്ത സേനയെ;
സുപ്രദേയാന്നങ്ങൾ കയ്യിൽ വെപ്പോനിവൻ;
തൽപരരാവുകി,വനെറ സഖ്യത്തിൽ നാം! 9

പോര: കേൾപ്പുണ്ടി,വൻ വെല്വതും കൊല്വതും;
പോരാൽപ്പശ്രുക്കളെക്കൊണ്ടുപോരുമിവൻ;
നേരി,ലിന്ദ്രൻ പൊടിച്ചാലോ, ചരാചര-
പ്പാരൊക്കയും ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചുപോം! 10

ഇന്ദ്രൻ മഘവാവു ഗോവിനെ,യശ്വത്തെ
വെന്നാൻ, ധനത്തെ,ക്കരുത്താൽപ്പടയെയും;
ഇന്നരക്കു പകുത്തേകു,മസ്സുമ്പത്തു;
വൻനായകൻ പണം കയ്യിലും വെയ്ക്കുമേ! 11

ഒട്ടു നേടുന്നു; തന്നമ്മയിൽനിന്നിന്ദ്ര-
നൊട്ടു ജനിപ്പിച്ച താതങ്കൽനിന്നുമേ;
പേത്തു പേത്തും താനുണത്തു,മിതിൻ ബല,-
മാത്തിടും കാർകളയച്ച കാററിൻപടി! 12

ഇമ്മഘവാവിടിഞ്ഞോനെ നികത്തിടും;
കല്മഷരാശിയെത്തട്ടിക്കളഞ്ഞിടും;
കൊന്നൊടുക്കുമിടിവാൾ ചേന്ന വാനുപോ;-
ലിന്ദ്രൻ സ്തുതിപ്പോനിൽ വെച്ചരുളും ധനം! 13

---

9. സേന—ശത്രുസൈന്യം. സുപ്രദേയാന്നങ്ങൾ—യജമാനനു കൊട്ടക്കേണ്ടുന്ന അന്നങ്ങൾ.

10. വെല്വതും കൊല്വതും—ശത്രുക്കളെ. കൊണ്ടുപോരും—ശത്രുക്കളിൽനിന്നു്.

11. ഇന്ദ്രൻ ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചു ഗവാശ്വധനസേനകളെ കീഴടക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു; അസ്സുമ്പത്തു് ഇന്നരക്കു (സ്തോതാക്കൾക്കു) പകുത്തുകൊടുക്കും. പണം (ധനം) കയ്യിൽ വെയ്ക്കുകയുംചെയ്യും വൻനായകൻ=വലിയ നേതാവു്.

12. ഒട്ടു—ഏതാനും ബലം. ഇതിൻബലം—ഈ ജഗത്തിന്റെ ബലം. ആത്തിടും കാർകളയച്ച കാററിൻപടി—ഇരമ്പുന്ന മേഘങ്ങളാൽ പ്രേരിതമായ കാററുപോലെ ഉണത്തും—ഇളക്കിവിടും.

13. ഇടിഞ്ഞോനെ നികത്തിടും—ധനം ക്ഷയിച്ചവനെ സമ്പന്നനാക്കും. കല്മഷരാശിയെ—സ്തോതാവിന്റെ പാപപുഞ്ജത്തെ. കൊന്നൊടുക്കും—ശത്രുക്കളെ,

സൂരന്റെ തേരുകൾ പോക്കിവിട്ടാനിവൻ;
പോരിന്നയച്ചതില്ലേ,തശസംജ്ഞനെ;
ഭാനുവിൻ വേരാം ജലാസ്പദത്തിലൊളി-
ച്ചോനിൽ നീർ തൂകീ, വളഞ്ഞുപോം കാർമുകിൽ, 14
രാവിൽ യഷ്ടാവു ഹോതാവിങ്കലാംവിധം! 15

ഗോവാജിഭക്ഷ്യപതീച്ഛുക്കളാമെങ്ങ-
ളാ വൃഷാവായ പതീദനാമിന്ദ്രനെ,
സ്വാവനാശ്രാന്തനെസ്സുഖത്തിനിങ്ങിറ-
ക്കാവൂ, കിണറ്റിൽ നീർപ്പാളയെപ്പോലവേ! 16

നോക്കുമാപ്തൻ ഭവാനെങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്ക;
പാക്ഷവോൻ, സോമാഹ്വമിത്രം, സുഖപ്രദൻ,
താതൻ, പിതാക്കളിൽവെച്ചു പിതാവായ
ധാതാവു നീ കൊറ്റണയ്ക്ക, ലോകോൽക്കനിൽ! 17

---

14. ഈ ഋക്കിലെ പ്രതിപാദ്യം ഒന്നാംമണ്ഡലത്തിലുണ്ട്: ഏതശസംജ്ഞനെ (ഏതശനൊന്ന മഹർഷിയെ) പോരിന്നയച്ചില്ല—സ്വശ്വനൊന്ന രാജാവിന്റെ പുത്രനായിജ്ജനിച്ച സൂര്യനോട്ട പൊരുതാൻ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ തട്ടത്തു; താൻതന്നെ സ്വശ്വപുത്രനോട്ട യുദ്ധംചെയ്ത. അതിൽ പരിക്കേറ്റതിനാൽ ഇന്ദ്രൻ ഭാനുവിൻ വേരാം (തേജസ്സിന്റെ മൂലഭൂതമായ) ജലാസ്പദത്തിൽ (അന്തരിക്ഷത്തിൽ) ഒളിച്ചു; അപ്പോൾ കാർമുകിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെമേൽ വെള്ളം പൊഴിച്ചു—ജലസേചനം കൊണ്ട മുറിവുകളുടെ വേദന ശമിപ്പിച്ചു. വളഞ്ഞുപോം എന്ന വിശേഷണം കാർമുകിലിന്റെ ഉപായത്തെ വ്യഞ്ജിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

15. ഈ ഒറ്റവരി ഒരു പാദംമാത്രമുള്ള ഋക്കിന്റെ (വിരാട്ഛന്ദസ്സ്) തർജ്ജമയാണ്: രാത്രിയിൽ യജമാനൻ ഹോതാവിങ്കൽ (അഗ്നിയിങ്കൽ) വെള്ളം പകരുന്നതുപോലെ, മുകിൽ നീർതൂകി എന്ന മുകളിലെ ഋക്കിനോടനുപായം.

16. പതീദൻ=പതിയെ തരുന്നവൻ. സ്വാവനാശ്രാന്തൻ=തന്റെ രക്ഷയിൽ തളരാത്തവൻ, താൻ രക്ഷിയ്ക്കേണ്ടന്നവരെ സദാ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. നീർപ്പാള—വെള്ളംകോരുന്ന പാള.

17. നോക്കും—രക്ഷണീയരെയെല്ലാം വീക്ഷിയ്ക്കുന്ന. ആപ്തൻ=വിശ്വസ്തൻ. പാക്ഷവോൻ—വിശ്വദ്രഷ്ടാവ്. സോമാഹ്വമിത്രം—യജമാനാദികളുടെ സഖാവ്. താതൻ—അച്ഛൻപോലെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ; പോര, പിതാക്കളിൽ(രക്ഷിതാക്കളിൽ)വെച്ചു പിതാവായ (രക്ഷിതാവായ) ധാതാവ്—പിതൃസ്രഷ്ടാവ്. ലോകോൽക്കനിൽ—പുണ്യലോകം പൂകാനാഗ്രഹിയ്ക്കുന്ന സ്തോതാവിങ്കൽ കൊറ്റണയ്ക്ക, സ്തോതാവിന്ന് ആഹാരം നല്കിയാലും.

സഖ്യോൽക്കരെങ്ങൾക്കു നീ സഖാവാകിന്നു,
രക്ഷിയ്ക്കു; വാഴ്ത്തുവോനേകുക, ഭക്ഷ്യവും;
ബാധിതരെങ്ങളിക്കമ്മങ്ങളാൽപ്പൂജ
ചെയ്തുകൊണ്ടിന്നു, വിളിയ്ക്കുന്നിതു,ങ്ങയെ! 18
ഇന്ദ്രൻ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ടുകിലേകാകിയായ്-
ക്കൊന്നിട്ടു, നേരിട്ട ഭൂരിശത്രുക്കളെ;
സ്തോതാവവന്നിഷ്ടൻ;-നമ്പരും മർത്ത്യരു-
മേതും തടുക്കാ, മഘവാശ്രയസ്ഥനെ! 19
ഇന്ദ്രൻ മഘവാനശത്രു ബഹുസവനൻ
നിന്നാമുക്കേകട്ടെയിഷ്ടം പ്രജാപതി;
ജാതർക്കു തമ്പുരാൻ നീ വെയ്ക്കുകെങ്ങളിൽ,
സ്തോതാവിനുള്ള സൽക്കീർത്തിയിരട്ടിയായ്! 20
ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തുവോനന്നാമാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്മശ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 21

സൂക്തം 18

അദിതിയും ഇന്ദ്രനും വാമദേവനും ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അദിതീന്ദ്രർ ദേവത.

'ഇതാണ്, പണ്ടേമുതൽ അറിയപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്ന വഴി: ഇതിലൂടെയത്രേ, എല്ലാദേവകുലത്തെയും ജനിച്ചത്. നീയും ഇതിലൂടെതന്നെവേണം, ജനിയ്ക്കുക; ഈ അമ്മയെ മരിപ്പിയ്ക്കരുത്.' 1

---

18. സഖ്യോൽക്കർ=സഖ്യത്തൽപരരായ. ബാധിതർ—രാക്ഷസാദികളാൽ പീഡിതർ.

19. ഇഷ്ടൻ=പ്രിയപ്പെട്ടവൻ. മഘവാശ്രയസ്ഥൻ=മഘവാവിന്റെ ആശ്രയത്തിലിരിയ്ക്കുന്നവൻ, ഇന്ദ്രനെ ആശ്രയിച്ചവൻ.

20. അശത്രു=ശത്രുരഹിതൻ, ആരാലും എതിർക്കപ്പെടാത്തവൻ. ബഹുസവനൻ=വിവിധശബ്ദവാൻ. ജാതർക്കു—ജനിച്ചവർക്കൊക്കെ. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: സ്തോതാവിനുള്ള—അങ്ങ് ഓരോ സ്തോതാവിനും കൊടുത്തുപോരുന്ന സൽക്കീർത്തി ഇരട്ടിയായ് (കൂടുതലായി) എങ്ങളിൽ വെയ്ക്കുക, ഞങ്ങളെ അധികം കീർത്തിമാന്മാരാക്കുക.

സൂക്തം 18.

1. ഗർഭത്തിൽവെച്ചുതന്നേ ജ്ഞാനിയായിത്തീർന്ന വാമദേവൻ വാശിപി

'ഞാൻ ഇതിലൂടെ പുറത്തെയ്ക്കിറങ്ങില്ല: ഇതു സങ്കടമാണ്; ഒരു വാരിഭാഗത്തുനിന്നു പുറത്തെയ്ക്കിറങ്ങിക്കൊള്ളാം. ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത പലതും എനിയ്ക്കു ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്: ഒരാളോടു പൊരുതണം; മറെറാരാളോടു ചോദിയ്ക്കണം! 2

അമ്മ മരിച്ചേയ്ക്കുമെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ഞാൻ നടപ്പനുസരിയ്ക്കാതിരിയ്ക്കില്ല; വേഗത്തിൽ അനുസരിയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്യാം. ഇന്ദ്രൻ ഇണപ്പുലകകളിൽ പിഴിഞ്ഞ തഷ്ടാവിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു, വിലയേറിയ സോമം കുടിച്ചുകളഞ്ഞു! 3

ഒരായിരം മാസം—വളരെസ്സംവത്സരം—ഗർഭത്തിലിരുന്നവൻ അരുതാത്തതൊന്നും ചെയ്തില്ലായിരിയ്ക്കാം!'

'ജനിച്ചവരിലും ജനിയ്ക്കാൻ പോകുന്നവരിലുമില്ല, ഇവനൊരു തുല്യൻ! 4

ഗൃഹയിൽ പിറക്കുക നന്നല്ലെന്നറിഞ്ഞ്, അമ്മ ഇന്ദ്രനെ വീര്യവാനാക്കിയിരുന്നു; അതിനാൽ ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ അവൻ സ്വയം തേജസ്സുടുത്ത് എഴുനേറു; വാനുഴികളെയും നിറച്ചു! 5

ടിച്ചു:—'ഞാൻ അമ്മയുടെ യോനിയിലൂടേ ജനിയ്ക്കില്ല; വാരിഭാഗത്തൂടേ ജനിച്ചുകൊള്ളാം.' ഇതുമൂലം മരണഭീതയായ മാതാവ് അദിതിയെ ധ്യാനിച്ചു. അപ്പോൾ അദിതി പുത്രനായ ഇന്ദ്രനോടുകൂടി ഗർഭിണിയുടെ അടുക്കൽ വന്നെത്തി. പിന്നീട്, അദിതീന്ദ്രരും വാമദേവനുമായി ഒരു സംഭാഷണം നടന്നു. ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു: ഇതിലൂടെ—യോനിമാർഗ്ഗത്തിലൂടേ.

2. വാമദേവൻ പറഞ്ഞു: ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത—മറാരും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത. ഒരാളോടു—ശാസ്ത്രവാദക്കാരനോടു. ചോദിയ്ക്കണം—ചോദിച്ച് അറിവു വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കണം.

3. നടപ്പനുസരിയ്ക്കാത്തവൻ ഞാനല്ല, ഇന്ദ്രനാണെന്ന്, ഇന്ദ്രന്റെ അകൃത്യം പ്രതിപാദിയ്ക്കുന്നു: കുടിച്ചുകളഞ്ഞു—ബലാൽക്കാരേണ എടുത്തു കുടിച്ചു.

4. ഇന്ദ്രൻ ഒരായിരംമാസം ഗർഭത്തിലിരുന്ന് അമ്മയെ വലച്ചത് അകൃത്യമല്ലായിരിയ്ക്കാം. ഇന്ദ്രനെ ആക്ഷേപിച്ചതു പൊറുക്കാതെ അദിതി പറയുന്നു: ഇവനു—ഇന്ദ്രനു.

5, ഗൃഹ—ഇരുട്ടടഞ്ഞ ഈററില്ലം. അമ്മ—അമ്മയായ ഞാൻ.

ഇതാ, കുരവയിടുന്ന നദികൾ ആത്തിരമ്പിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. ഇവരോടു ചോദിയ്ക്കൂ, ഈ ഘോഷിയ്ക്കുന്നതെന്താണെന്ന്: ജലങ്ങളുണ്ടോ, തടഞ്ഞുവെച്ച മേഘത്തെ പിളർത്തുന്നു? 6

ഇന്ദ്രനെപ്പറ്റി നിവിത്തുകൾ ശബ്ദിയ്ക്കുന്നതെന്താണ്? ഇവന്റെ പാപം ജലങ്ങൾ ഏറെറടുത്തിരിയ്ക്കുന്നു. എന്റെ മകനാണല്ലോ, വമ്പിച്ച വജ്രംകൊണ്ടു വൃത്രനെ കൊന്ന്, ഈ തണ്ണീരുകളെ ഒഴുകിച്ചത്!' 7

'മതിമറന്നു യുവതി അങ്ങയെ പ്രസവിച്ചു; മതിമറന്നു കുഷവ അങ്ങയെ വിഴുങ്ങി; മതിമറന്നു തണ്ണീരുകൾ കുഞ്ഞിനെ സുഖിപ്പിച്ചു; മതിമറന്ന് ഇന്ദ്രൻ ബലത്തോടേ എഴുനേറു! 8

മഘവാവേ, മതിമറന്നു വ്യംസൻ അങ്ങയുടെ ഹനുരണ്ടും എയ്തു മുറിച്ചു; ഉടനേ, എയ്യപ്പെട്ട ഭവാൻ കൂടുതൽ കരുത്തു പൂണ്ടു, പാവത്തിന്റെ തല വജ്രംകൊണ്ടരിച്ചു! 9

വയസ്സും ഓജസ്സുമേറിയവനും, അധൃഷ്യനും, അനഭിഭൂതനും, പ്രേരകനും, വൃഷാവും, തനിയേ ഗമിപ്പാനിച്ഛിയ്ക്കുന്നവനുമായ ഇന്ദ്രനെ അമ്മ, ഒരു കടിഞ്ഞൂൽപ്പയ്യ മൂരിക്കുട്ടിയെ എന്നപോലെ, സേച്ഛാസഞ്ചാരത്തിന്നായി പ്രസവിച്ചു. 10

---

6. കുരവയിടുന്ന—സ്ത്രീകളെന്നപോലെ കുരവയിടുന്ന. നദികളുടെ ഇരമ്പൽ ഇന്ദ്രവിക്രമോദ്ഘോഷണമാണെന്നു ഹൃദയം. ജലങ്ങൾ ശക്തങ്ങളാകുമോ മേഘത്തെ പിളർത്താൻ? ഇന്ദ്രൻ പിളർത്തി, ജലങ്ങളെ മോചിപ്പിച്ചു.

7. വൃത്രവധംമൂലം ഇന്ദ്രനു ബ്രഹ്മഹത്യ പറ്റിയിരിയ്ക്കുന്നു എന്നാണോ, നിന്റെ ആക്ഷേപം? എന്നാൽ നിവിത്തുകൾ (ഒരുതരം ഇന്ദ്രസ്തുതികൾ) ശബ്ദിയ്ക്കു (പറയു)ന്നതെന്താണ്? ഇന്ദ്രൻ ബ്രഹ്മഹത്യാമുക്തനായിരിയ്ക്കുന്നു എന്നല്ലയോ, അവ പറയുന്നത്?

8. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ വാമദേവൻ ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിപ്പാൻതുടങ്ങി: യുവതി—ഇന്ദ്രമാതാവായ അദിതി. കുഷവ—ഒരു രാക്ഷസി. കുഞ്ഞിനെ—ശിശുവായ ഭവാനെ. മതിമറന്ന് എന്നതിന്ന് ആനന്ദവൈവശ്യത്തോടേ എന്നത്രേ, എല്ലാ വാക്യത്തിലും അർത്ഥം. ഒടുവിലെ വാക്യം പരോക്ഷം: എഴുനേറു—കുഷവയെ പിളർത്തി.

9. വ്യംസൻ—കുഷവപോലെ, ശിശുവായ ഇന്ദ്രനെ കൊല്ലാനൊരുമ്പെട്ട ഒരു രാക്ഷസൻ. കൂടുതൽ—വ്യംസനെക്കാളേറെ. പാവത്തിന്റെ—ഭവാന്റെ വിക്രമത്താൽ വലഞ്ഞ വ്യംസന്റെ.

അനന്തരം അമ്മ, 'മകനേ, ഈ ദേവതകൾ നിന്നെ ത്യജിച്ചേയ്ക്കും' എന്നു മഹാനോടു യാചിച്ചു. ഉടനേ, വൃത്രവധോദ്യതനായ ഇന്ദ്രൻ പറഞ്ഞു:—'സഖേ, വിഷ്ണോ, ഭവാൻ വലിയ പരാക്രമം പൂണ്ടാലും!' 11

അങ്ങ് അച്ഛനെ കാല്ക്കളിൽ പിടിച്ചുടി കൊന്നുവല്ലോ; മറാരു വരുത്തി, അമ്മയ്ക്കു വൈധവ്യം? കിടക്കുകയോ നടക്കുകയോ ചെയ്യുന്നവനെ കൊല്ലാൻ ആരൊരുങ്ങി? മറേതു ദേവൻ ഏറെ സുഖമുളവാക്കി? 12

ഞാൻ വൃതിമൂലം ശപാവിൻെറ കൂടർമാല വേവിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. ദേവകളുടെ ഇടയിൽ മറെറാരു സുഖപ്രദനെ ഞാൻ കണ്ടെത്തിയില്ല. പതിയെ ഞാൻ നിന്ദ്യയായി കണ്ടു; അതിനുശേഷം, ഒരു പരുന്താണ് എനിയ്ക്കു വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നത്!' 13

അഞ്ചാമധ്യായം സമാപ്തം.

ആറാമധ്യായം

സൂക്തം 19.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.
(കാകളി)

ദ്യാവാക്ഷിതികളും, സപ്തഹവാനർ പാലകർ
ദേവകളൊക്കയും വൃത്രവധത്തിനായ്

---

11. മഹാനോടു യാചിച്ചു—ദേവകൾ നിന്നെ ത്യജിപ്പാൻ ഇടവരുത്തെന്നു, മഹാനായ ഇന്ദ്രനോടപേക്ഷിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ വിഷ്ണുവിനോടൊരുങ്ങാൻ പറഞ്ഞത്, ദേവകൾ തന്നെ ത്യജിയ്ക്കില്ലെന്ന് അമ്മയ്ക്കുറപ്പുകൊടുക്കാൻകൂടിയായിരിയ്ക്കും.

12. ഈ ഋക്കിലെ വിഷയം തൈത്തിരീയബ്രാഹ്മണത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടത്രേ: മറാരു വരുത്തി—ആരെങ്കിലും അച്ഛനെക്കൊന്ന് അമ്മയെ വിധവയാക്കിക്കളയുമോ? കിടക്കുകയോ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യം വൃത്രവധത്തെ സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു. ആക്ഷേപിച്ചുകൊണ്ടുള്ള സ്തുതിയാണിത്. സുഖമുളവാക്കി—പ്രജകൾക്കു സൌഖ്യം വരുത്തി.

13. വേവിയ്ക്കുകയുണ്ടായി—തിന്നാൻ. മറെറാരു—ഇന്ദ്രനൊഴിച്ച്. വേഷംമാറിയ ഇന്ദ്രൻതന്നെയത്രേ, ഈ പരുന്ത്.

സേവിപ്പിതി,ങ്ങിന്ദ്ര, വജ്രിൻ, മനോജ്ഞനാ-
യേവം വളർന്ന മഹാൻ നിന്നെയേകനെ! 1

ഉമ്പർ, കിഴവർപോലുദ്യമിപ്പിയ്ക്കയാൽ,-
ത്തമ്പുരാനായിന്ദ്ര, സത്യാലയം ഭവാൻ
അണ്ണസ്സു മൂടിക്കിടക്കുന്ന വൃത്രനെ-
ക്കൊന്നു, തോണ്ടീ, പ്രിയപ്പെട്ട നദികളെ! 2

ഇന്ദ്ര, സംതൃപ്തി തോന്നാതെ,യംഗം കുഴ-
ഞ്ഞൊന്നുമറിയാത,റിയപ്പെടാതെയും
സപ്താംബു മൂടിക്കിടന്നുറങ്ങീടിന
വൃത്രനെക്കൊന്നു, വെൺവാവികൽ വജ്രി നീ! 3

ശുഷ്ണാന്തരിക്ഷമരച്ചാൻ, ബലാലിന്ദ്ര,-
നഗ്രമാം കാറു വെള്ളത്തെക്കണക്കിനേ;
കെല്പിന്നുവേണ്ടിയുടച്ചാൻ, ദൃഢത്തെയു;-
മിപ്പവ്തങ്ങൾതൻ പക്ഷങ്ങൾ വെട്ടിനാൻ! 4

തായ്മാർ തനൂജനിൽപ്പോലണഞ്ഞാരിന്ദ്ര,
തേർകൾപോലൊന്നിച്ചു പോന്നാർ, മരുത്തുകൾ.

സൂക്തം 19.

1. ദ്യോവാക്ഷിതികം=വാനൂഴികം. സ്വാഹവാനർ=ശോഭനാഹവാനർ, ഇങ്ങ്—ഈ യജ്ഞത്തിൽ. ഏവം—ഇങ്ങനെ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട്. ഏകനെ—മറാരുമില്ല, വൃത്രനെ വധിപ്പാൻ.

2. കിഴവർപോലെ—അച്ഛന്മാർ പുത്രന്മാരെ കായ്ത്തിനു പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. സത്യാലയം=സത്യത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടമായ. അണ്ണസ്സു=ജലം. തോണ്ടീ=കുഴിച്ചു. വൃത്രനെക്കൊന്നു ജലങ്ങളെ പ്രവഹിപ്പിച്ചു.

3. സംതൃപ്തി—ഭോഗങ്ങളിൽ അലംഭാവം. അംഗം=അവയവങ്ങളും. അറിയപ്പെടാതെ—നിഗൂഢനായി. സപ്താംബു—ഏഴു നദികളും. വെൺവാവ്=പൌർണ്ണമാസി.

4. ശുഷ്ണം—വെള്ളംവാറിയ. കാറു—കാറത്തു വെള്ളത്തിൽ ഓളം ചിന്നുമല്ലോ; അതിനെ അരയ്ക്കലാക്കി കല്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. ദൃഢത്തെയും—ഉറപ്പുള്ള മേഘവൃന്ദത്തെപ്പോലും. പക്ഷങ്ങൾ=ചിറകുകളും.

5. മരുത്തുകൾ, തായ്മാർ (അമ്മമാർ) തനൂജനിൽപ്പോലെ അണഞ്ഞാർ—അങ്ങയെ പ്രാപിച്ചു; വൃത്രവധത്തിനു, തേർകൾ(രഥങ്ങൾ)പോലെ ഒന്നിച്ചു പോ

ആർകമം നിറച്ചൂ: പിളത്തി നീ കാർകളെ;-
യാകെയൊഴുക്കീ, മറച്ച ജലങ്ങളെ! 5
തുവീതി-വയ്യുക്കുവേണ്ടി,ച്ചൂരത്തുന്ന
സവ്സന്തുഷ്ടിദയായ വൻഭൂമിയെ
തോയൌഘസസ്യങ്ങമംകൊണ്ടു സുഖിപ്പിച്ചു;
നീയിന്ദ്ര, നന്നായ്ക്കടത്തീ, ജലങ്ങളെ! 6
ആറുകളെ നിറച്ചാ,നീ യുവതിക-
ളാഴ്ത്തും, പടപോലുടയ്ക്കും,മന്നം പെറും;
ധനാധ്വഗക്കൻപയറീ; കറന്നു, പേ-
ത്തിന്ദ്രൻ, തടങ്ങലാൽപ്പോറാറ പൈക്കളെ! 7
വൃത്രനെക്കൊന്നുളവാക്കിനാൻ, വെള്ളവും
ഗ്രസ്തമാം നൂർനൃഷ്സ്സും സമകളും;
ഇന്ദ്രൻ തുറന്നുവിട്ടാന,ത്തടങ്ങലിൽ
നിന്ന നദികളെപ്പാരിലൊഴുകുവാൻ! 8
മൺപുറിൽനിന്നു വലിച്ചെടുത്തു ഭവാ,-
നമ്പെച്ചിതൽ തിന്നുമഗ്നൃതനൂജനെ;

ന്നാർ—അങ്ങയുടെകൂടെപ്പോന്നു. ആർകമം നിറച്ചു—നദികളെ വെള്ളംകൊണ്ടു നിറച്ചു.

6. തുവീതി-വയ്യർ=തുവീതിയും വയ്യുമാക്കുന്ന രാജാക്കന്മാർ. ചൂരത്തുന്ന—കാമദുഘയായ. തോയൌഘസസ്യങ്ങമംകൊണ്ടു സുഖിപ്പിച്ചു—ജലപ്രവാഹങ്ങമംകൊണ്ടും സസ്യങ്ങമംകൊണ്ടും പുഷ്ടിപ്പെടുത്തി. നന്നായ്ക്കടത്തീ—തടവില്ലാതെ ഒഴുകിച്ചു.

7. ആഴ്ത്തും—എതിരാളികളെ മുക്കിക്കൊല്ലും; പടപോലെ—സേന ശത്രുസേനയെ എന്നപോലെ, തീരത്തെ ഉടയ്ക്കും; അന്നം പെറും—സസ്യങ്ങളെ ഉൽപ്പാദിപ്പിയ്ക്കും; ഇങ്ങനെയുള്ള യുവതികളായ ആറുകളെ (നദികളെ) ഇന്ദ്രൻ വെള്ളംകൊണ്ടു നിറച്ചു. ധനാധ്വഗക്കൻ=മരുഭൂമികമംക്കും വഴിപോക്കക്കും. അൻപിയറീ—ദാഹം പോക്കി. തടങ്ങലാൽ (അസുരകൃതനിരോധംമൂലം) പോറാറ (പ്രസവം നിലച്ചു) പൈക്കളെ പേത്തു കറന്നു—പ്രസവിയ്ക്കുന്നവയാക്കി.

8. ഗ്രസ്തമാം നൂർനൃഷ്സ്സ്—ഇരുട്ടിനാൽ വിഴുങ്ങപ്പെട്ടിരുന്ന വളരെ ഉഷസ്സുകമം. സമകമം=സംവത്സരങ്ങമം.

9. അഗ്നൃം എന്നൊരുത്തിയുടെ കുരുടനായ മകൻ ഒരു മൺപുറ്റിൽ ചിതൽപ്പുഴുക്കളാൽ ഭക്ഷിയ്ക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടു് ഇരിയ്ക്കുകയായിരുന്നു. തദാ—ഭവാൻ വലി

അന്ധൻ തദാ കണ്ട, പാമ്പിനെ; ഹര്യശ്വ,
സന്ധിച്ചിത,റവു വേർപെട്ട സന്ധികളും! 9

മത്ത്യാനുകൂലമായ്ത്താനേ വെളിപ്പെട്ട
കൃത്യമോരോന്നും നടത്തിയല്ലോ, പുരാൻ;
സൂരിയാം നിൻറെയപ്പൂർവകർമ്മങ്ങളെ-
ത്തേറിയോനാണ,വ ചൊല്വതു ബുദ്ധിമൻ! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്ക, വാഴ്ത്തുവോന്നന്നാമാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹര്യശ്വ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 11

സൂക്തം 20.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

ദൂരത്തുനിന്നു,മരികത്തുനിന്നോ, ഹിത-
കാരി വന്നെത്തട്ടെ, നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കുവാൻ,
പോരിലണഞ്ഞാലമിത്രരെക്കൊന്നിടും
ക്രൂരനിന്ദ്രൻ, പുരാൻ, വജ്രി, മരുദ്വൃതൻ! 1

ഇന്ദ്രനിങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളട്ടെ, ഹര്യശ്വ-
നന്നതൻ നമ്മെ രക്ഷിപ്പാൻ, ധനം തരാൻ:
യുദ്ധം വരികിലീ, നമ്മുടെ യജ്ഞത്തിൽ
വർത്തിച്ചരുൾക, മഘവാവു വജ്രവാൻ! 2

ച്ചെടുത്തപ്പോൾ അന്ധൻ പാമ്പിനെ കണ്ട; അവനു കൺകാഴ്ച കിട്ടി, മുറിഞ്ഞു വേർപെട്ടിരുന്ന അംഗസന്ധികൾ സന്ധിയ്ക്കുക(തമ്മിൽ ചേരുക)യുംചെയ്തു. അങ്ങ് അഗ്നിപുത്രൻറെ അന്ധത നീക്കി; അവൻറെ അംഗസന്ധികളും ചേർത്തിണക്കി.

10. വെളിപ്പെട്ട—കാണായിവന്ന. പുരാൻ—രാജാവായ ഭവാൻ. തേറിയോനാണ്—വാമദേവനായ എനിയ്ക്കറിയാം, ഭവാൻ പണ്ടു ചെയ്തവയൊക്കെ.

സൂക്തം 20.

2. ഉന്നതൻ—മഹാൻ. യുദ്ധം—നാമും വിഘ്നകാരികളും തമ്മിൽ.

ഇന്ദ്ര, നീ ഞങ്ങളെ മുൻനിത്തി, ഞങ്ങൾ ചെ-
യ്യുന്ന യജ്ഞത്തിലിരിയ്ക്കണം, വജ്രവൻ:
അങ്ങയാൽപ്പോരിൽ വെല്ലാവൂ, പുകഴ്ത്തുന്ന
ഞങ്ങൾ ധനാപ്തിയ്ക്കു, നായാടിപോലവേ! 3

നന്നായ്പ്പിഴിഞ്ഞിങ്ങൊരുക്കിയ മത്തിയ-
റുന്ന സോമത്തെ മനംതെളിഞ്ഞിന്ദ്ര, നീ
വന്നു കുടിച്ചാലു,മെങ്ങളെക്കാംക്ഷിച്ചു;
നന്ദിയ്ക്കു, പുഷ്ട്യന്നീരാസ്വദിച്ചന്നവൻ! 4

കായ പഴുത്ത മരംപോലെയും വെല്ല-
മായുധിപോലെയും നൂതനഷ്ടികളാൽ
വാഴ്ത്തപ്പെടും പുരുഹൂതനാമിന്ദ്രനെ-
ക്കീർത്തിയ്ക്കുവൻ, പ്രേമി പെണ്ണിനെപ്പോലെ ഞാൻ! 5

താനേ മലപോലുയർന്നവൻ കീഴമ-
ർത്താനേ ചിരാൽ ജാതനഗ്രനിന്ദ്രൻ മഹാൻ,
വെള്ളം തുരുത്തിയിൽപ്പോലൊരു ദീപ്തി ചേ-
ർന്നുള്ള വൻവജ്രവും കൈക്കൊണ്ടു, ഭീകരൻ! 6

ആരുമില്ലാ, സ്വതേ നിന്നൊത്തടുക്കുവാൻ,
ചാരുവാം വിത്തം നശിപ്പിയ്ക്കുവാനുമേ:

---

3. അങ്ങയാൽ—ഭവാന്റെ തുണയാൽ. നായാടിപോലവേ—വേട്ടക്കാരൻ മൃഗങ്ങളെ എന്നപോലെ, ഞങ്ങൾ വൈരികളെ വെല്ലാവൂ.

4. പുഷ്ട്യന്നീര്— പുഷ്ടത്തിന്റേതായ സോമരസം: മധ്യാഹ്നസവനത്തിൽ ഉദ്ഗാതാക്കൾ പാടുന്ന സ്തോത്രമത്രേ, പുഷ്ടം. അന്നവൻ=അന്നത്തോടുകൂടിയവനേ.

5. കായ പഴുത്ത വൃക്ഷവും, വെല്ലം ആയുധിയും (ആയുധധാരിയായ വീരനും) ജനങ്ങളാൽ പുകഴ്ത്തപ്പെടുമല്ലോ. നൂതനഷ്ടികൾ=പുതിയ (ഇന്നത്തെ) സ്തുതിമാർ. കീർത്തിയ്ക്കുവൻ=സ്തുതിയ്ക്കും; പ്രേമി (പ്രണയമേറിയ പുരുഷൻ) പെണ്ണിനെ പ്രശംസിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

6. താനേ—സ്വതവേ. കീഴമർത്താനേ—ശത്രുക്കളെ കീഴമർത്താൻതന്നെ. ഉഗ്രൻ=തേജസ്വി. തുരുത്തിയിൽ (ഒരുതരം തോൽപ്പാത്രം) വെള്ളംപോലെ, ദീപ്തി (തേജസ്സു) ചേർന്നതായ വൻവജ്രവും കൈക്കൊണ്ടു; പ്രകൃത്യാ ബലവാൻ തേജോമയമായ മഹാവജ്രവും എടുത്തു! ഭീകരൻ—ശത്രുഭയങ്കരൻ.

ഇഷ്ടവഷ്ടിൻ, ബലവാനേ, പുരുഹൂത,
പുഷ്ടദ്യുതേ, തരികെ,ങ്ങൾക്കു നീ ധനം! 7

ഈശൻ പ്രജകൾതൻ സ്വത്തിനും വീടിനും,
ഗോസമൂഹത്തെ മോചിപ്പിച്ചയച്ചവൻ,
പോരിൽപ്പരിക്കു പെടുത്തുവോൻ, ശാസകൻ,
ഭൂരിധനോച്ചയമാഹരിപ്പോൻ, ഭവാൻ! 8

എന്തു ധീയാൽ വിളിപ്പെട്ടു, സുധീ മഹാൻ?
സന്തതം ചെയ്തതുണ്ടല്ലോ, ചിലതവൻ:
പോക്കുന്നു, ഹവ്യപ്രദന്റെ പാപൌഘത്തെ;
നേക്കു പുകഴ്ത്തുവോനേകുന്നു, വിത്തവും! 9

മട്ടിയ്ക്കാലാ, പോറുകെങ്ങളെ;-ച്ചേക്ക, നീ
ദത്തവാനേകുന്ന വസ്തുതലെങ്ങളിൽ;
ഇയ്യൊരുക്ഥത്തിനു, നൽപ്പുതുഹവ്യത്തി-
നിന്നു, ക്ഷണിപ്പൂ, സ്തുതിച്ചെങ്ങളങ്ങയെ! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വാപ്തിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തുവോനന്നു,മാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹര്യശ്വ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 11

---

7. സ്വതേ—സ്വതവേ. ചാരു—കർമ്മസാധകത്വത്താൽ കമനീയം. വിത്തം—ഭവാൻ തരുന്ന ധനം.

8. പരിക്കു പെടുത്തുവോൻ—എതിരാളികൾക്ക്. ശാസകൻ=ഉപദേഷ്ടാവ്. ആഹരിപ്പോൻ—കൊണ്ടുവരുന്നവൻ.

9. എന്തു ധീയാൽ=എന്തൊരു പ്രജ്ഞയാൽ. പരോക്ഷകഥനം:

10. മട്ടിയ്ക്കാലാ—പീഡിപ്പിയ്ക്കരുത്. ദത്തവാനേകുന്ന—ഭവാൻ ഹവിസ്സുപ്പിച്ചവന്നു കൊടുത്തുപോരുന്ന വസുതൽ ഞങ്ങളിൽ ചേർത്താലും. ഇയ്യൊരുക്ഥത്തിനും (ഈ 'ശസ്ത്രം' കേൾപ്പാനും), നൽപ്പുതുഹവ്യത്തിനും (നല്ല നൂതനഹവിസ്സു ഭുജിപ്പാനും) ഞങ്ങൾ അങ്ങയെ സ്തുതിച്ചു ക്ഷണിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 21.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

ഇന്ദ്രൻ വരേണമേ, നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കുവാൻ:
ഇങ്ങു നതൻ ശ്രുരനിമ്പമേല്ക്കാ,പ്പമേ;
ഒട്ടല്ല, വായ്ക്കുമിവൻതൻ ബലം; രവി-
യ്ക്കൊപ്പം പുലത്തട്ടെ, വെല്ലും കരുത്തിവൻ! 1

വൈരിയെ വെല്വൂ, മഖാഹ്വൻ പുരാൻപോലെ-
യാരുടെ കമ്മം, പ്രധഷ്കം, താരകം:
അപ്പുരുവിത്തന്റെ, ഭ്രരിയശസ്സിന്റെ
കെല്പാം പുരോഗരെയിങ്ങു പുകഴ്ത്തുവിൻ! 2

ഇന്ദ്രൻ വരട്ടേ, മരുദ്ഗണൻ വിണ്ണിലോ
മന്നിലോ വാനിലോ നീരിലോ നിന്നുടൻ,
സൌരത്തിൽനിന്നുതാൻ, കാർനാട്ടിൽനിന്നുതാൻ,
ദൂരത്തുനിന്നുതാൻ, നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കുവാൻ! 3

ആർ വെല്ലുമോ, ബലത്താലേ പടകളി;-
ലാർ മിടുക്കാൽധനം കൊണ്ടുവന്നീടുമോ;
ആരോ, തടിച്ച വൻസത്തിന്നുടമസ്ഥ;-
നായിന്ദ്രനെത്താൻ സ്തുതിയ്ക്കു, യജ്ഞത്തിൽ നാം! 4

സൂക്തം 21.

1. ഒപ്പമേ ഇമ്പമേല്ക്കാ—നമ്മോടൊന്നിച്ച് ആഹ്ലാദിയ്ക്കട്ടെ. രവിയ്ക്കൊപ്പം—സൂര്യൻപോലെ.

2. ആരുടെ പ്രധഷ്കവും (ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്നതും) താരകവും (നമ്മെ ആപത്തുകാം കടത്തിവിടുന്നതും) ആയ കമ്മം, ഒരു യജ്ഞാഹ്വനായ പുരാൻ (രാജാവു)പോലെ വൈരിയെ (ശത്രുക്കളെ) വെല്ലുമോ, അപ്പുരുവിത്തന്റെ (സമ്പത്തേറിയ ഇന്ദ്രന്റെ) കെല്പാം (ബലഭൂതരായ) പുരോഗരെ (നേതാക്കളെ, മരുത്തുക്കളെ) പുകഴ്ത്തുവിൻ. സ്തോതാക്കളോടു യജമാനൻ പറഞ്ഞതു്.

3. സൌരത്തിൽനിന്നുതാൻ—സൂര്യലോകത്തിൽനിന്നോ. കാർനാട്ടിൽനിന്നുതാൻ—മേഘലോകത്തിൽനിന്നോ. ദൂരത്തുനിന്നുതാൻ—ദൂരത്തുനിന്നോ.

ഊന്നായ്, ക്രതുവിന്നൊലികൂട്ടി, നല്ല കോ-
പ്പാന്നൊവനന്നത്തിനന്നമയയ്ക്കുമോ;
ഉക്ഥവദ്ഭ്രരിസംസേവ്യനായിന്ദ്രനെ
ശ്രദ്ധാലുവാക്കട്ടെ, ഹോതാവു ശാലയിൽ! 5

ഇന്ദ്രനെ പ്രാപിയ്ക്കുമല്ലോ, സ്തുതികളാ-
ലൃതപിക്പ്രിയാലയേ മേവും സ്തവൈഷികം;
നാം ഋദ്ധരായാൽ, ഗൃഹേശ്വരാഹൂതനി-
ബ്ഭാരവാൻ വായ്ക്കുമേ, ദുസ്തരക്രോധനായ്! 6

സത്യം: വൃഷാവാം പ്രജാപതിസൂനുവിൻ
ശക്തി പുകഴ്ത്തുന്നവങ്കലും, പോറുവാൻ
യഷ്ടൃചിത്തത്തിലും, കമ്മത്തിനിമ്പത്തി-
നിഷ്ടസിദ്ധിയ്ക്കു ചെല്ലുന്നു, ഗൃഹത്തിലും! 7

കാറിൻ കതകു തുറന്നാന,വിടുന്നു;
നീരിൻ പ്രവാഹം വളത്തീ, ജലങ്ങളാൽ;
കൊറിനങ്ങാശ്രയിയ്ക്കുന്ന സുകൃതിയ്ക്കു
കിട്ടുമേ, ഗൌരവുമായ്യമാനം ഗൃഹേ! 8

---

5. ഊന്നായ്—ലോകങ്ങൾക്ക്. ക്രതുവിന്നൊലികൂട്ടി—യാഗംചെയ്യാൻ ഇടിയൊച്ച പുറപ്പെടുവിച്ച്. നല്ല കോപ്പാന്ന്—ആഭരണമണിഞ്ഞ്. അന്നത്തിനന്നം—യജമാനൻ കൊടുത്ത ഹവിസ്സിന്നു പകരമായി സസ്യാദികം. ഉക്ഥവദ്ഭ്രരിസംസേവ്യൻ—ഉക്ഥം ചൊല്ലുന്ന വളരെയാളുകളാൽ സേവിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവൻ. ശ്രദ്ധാലു—നമ്മളിൽ ആഭിമുഖ്യം പൂണ്ടവൻ.

6. ഋതപിക്പ്രിയാലയേ—ഋതപിക്പ്രിയന്റെ (യജമാനന്റെ) ഗൃഹത്തിൽ. സ്തവൈഷികം—സ്തോതാക്കൾ. നാം ഋദ്ധരായാൽ—നമ്മെ ശത്രുക്കൾ രോധിച്ചാൽ. ഗൃഹേശ്വരാഹൂതൻ—ഗൃഹേശ്വരനാൽ (യജമാനനാൽ) വിളിയ്ക്കപ്പെട്ട്. ഈ ഭാരവാൻ—നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കേണ്ടുന്ന ചുമതലയുള്ള ഇന്ദ്രൻ. ദുസ്തരക്രോധനായ് വായ്ക്കുമേ—അലംഘ്യമായ അരിശംപൂണ്ടു, രോധിച്ച ശത്രുക്കളെ ഹനിയ്ക്കും.

7. പ്രജാപതിസൂനുവിന്റെ (ഇന്ദ്രന്റെ) ശക്തി (ബലം) സ്തോതാവിങ്കലും, പോറുവാൻ (ഭരിപ്പാൻ) യഷ്ടൃചിത്തത്തിലും (യജമാനന്റെ ഹൃദയത്തിലും), കമ്മത്തിനും ഇമ്പത്തിനും ഇഷ്ടസിദ്ധിയ്ക്കുമായി ഗൃഹത്തിലും (യജമാനന്റെ ഗൃഹത്തിലും) ചെല്ലുന്നു. ഇന്ദ്രന്റെ ബലം യജമാനനെ സദാ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു എന്നു സാരം.

8. ഗൌരം എന്ന മൃഗവും ആയ്യമാനമാകുന്ന ഭക്ഷ്യം ഗൃഹത്തിൽത്തന്നെ കിട്ടും; അത്രയ്ക്കുണ്ട്, ഇന്ദ്രന്റെ ആശ്രിതവാത്സല്യം!

ശസ്തകമ്മാക്കഠം, നിൻതുക്കെകളിന്ദ്ര: നിൻ-
ഹസ്തങ്ങഠം വാഴ്ത്തുവോന്നേകുന്നു, ഭ്രതിയെ;
നിൻനിലയെന്തെന്തുകൊണ്ടൻപണപ്പീല?
തന്നിടാൻ നീ കനിയാത്തതെന്തൊന്നിനാൽ? 9

ഇന്ദ്ര സത്യസ്ഥൻ, ധനങ്ങഠംക്കു സമ്രാട്ട്,
വൃത്രഘ്നനിന്ദ്രൻ നരന്നു സമ്പൽപ്രദൻ;
സത്തു നല്ലെങ്ങഠംക്കു; ഭ്രരികമ്മിസ്തുത,
തത്തുത്തമായ ദിവ്യാന്നമുണ്ണാവു, ഞാൻ! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വാഴ്ത്തിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തുവോന്നന്നു,മാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്യശ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങഠം തേരാളികഠം! 11

സൂക്തം 22.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകഠം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

നമ്മിൽനിന്നെന്തു കൈക്കൊള്ളു,മെന്തിച്ഛിയ്ക്കു,-
മമ്മധുവന്നവും സ്തോത്രവുമുക്ഥവും
സ്വീകരിയ്ക്കട്ടേ, മഹാൻ ബലാൽ വജ്രമോ-
ടാഗമിയ്ക്കും മഘവാവിന്ദ്രനൃജ്ജിതൻ! 1

---

9. നിൻതുക്കെകഠം ശസ്ത(ശോഭന)കമ്മാക്കളാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടൻ പണപ്പീലാ—ഞങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താത്തതെന്തുകൊണ്ട്? തന്നിടാൻ—ഞങ്ങഠംക്കു ധനം തരാൻ നീ കനിയാത്തതെന്തുകൊണ്ട്?

10. പൂവ്വാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം: ഭ്രരികമ്മിസ്തുത—വളരെ യജമാനരാൽ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ടവനേ.

സൂക്തം 22.

1. ഇന്ദ്രൻ നമ്മളിൽനിന്നിച്ഛിയ്ക്കുന്ന മധുവും (സോമവും) അന്നവും (പുരോഡാശാദിയും) സ്തോത്രവും ഉക്ഥവും സ്വീകരിയ്ക്കട്ടെ. വജ്രമോട്—വജ്രമെടുത്ത്. ആഗമിയ്ക്കും=വരുന്ന.

പെയ്യിച്ച വജ്രത്തെ രണ്ടു തുക്കൈകൊണ്ടു-
മെയ്യും വൃഷാവഗ്ര്യനേതാവു കമ്മവാൻ
പാക്കുവാൻ ചെന്നൊ,ളിപ്പിയ്ക്കും പരുഷ്ണിതൻ
പാഴിടം തുന്നിനാൻ, സഖ്യാർത്ഥമൂർജ്ജിതൻ. 2

ദീപ്തനായ് നല്ല ദാതാവായ്പ്പിറന്നിട്ടു
ചീത്ത കെല്പും പെരുതന്നവും നേടിയോൻ
കൈകളിൽക്കാംക്ഷയുംകൊണ്ട വജ്രമെടു-
ത്താകെ വിറപ്പിച്ചു, വാർഴികം ബലാൽ! 3

സ്വർല്ലോക,മൂഴി, ബഹ്വബ്ധികം, ശൈലങ്ങ-
ളെല്ലാം വിറച്ചു, മഹാനെറ പിറവിയിൽ;
ഭാനുപിതാക്കളെക്കെല്പൻ ഭരിയ്ക്കുന്നു;
വാനിൽ, നരർപോലിരമ്പുന്നു, കാറുകൾ! 4

ഇന്ദ്ര, മഹാനാം ഭവാനെറ വൻകർമ്മങ്ങൾ
വർണ്യങ്ങളെ,ല്ലാസ്സവനത്തിലും ദൃതം:
ധാരകൻ നീ ധ്വസ്തു, കൊന്നുവല്ലോ, ശൂര,
കേറുന്ന വജ്രമെയ്തൂർജ്ജസാ വൃത്രനെ! 5

ക്ഷിപ്രം യഥാർത്ഥമേ, നിൻകർമ്മമൊക്കെയും:
തദ്ഭയാലല്ലോ, പ്രവഷ്ടോൽക, വഷ്ടക,
പൈക്കളെകിടിങ്കൽനിന്നൊഴുക്കുന്നതും,
ശീഘ്രം പുഴകളൊലിപ്പതുമൂർജ്ജിത! 6

---

2. പെയ്യിച്ച—മേഘത്തെ പിളർത്തി മഴ പെയ്യിച്ച. എയ്യും—എറിയുന്ന. ഇന്ദ്രൻ പരുഷ്ണി എന്ന നദിയിൽ ഒളിച്ചുപാർത്തുപോൽ. അന്നു്, അതിനെറ പാഴിടം (പിളർന്ന കരകൾ) സഖ്യാർത്ഥം (നദിയുടെ സ്നേഹത്തിന്നുവേണ്ടി) തുന്നിനാൻ—പിളർപ്പു തീർത്തു യോജിപ്പിച്ചു.

3. കാംക്ഷയുംകൊണ്ട—ഇന്ദ്രകരസ്പർശമിച്ഛിച്ച.

4. ബഹ്വബ്ധികം=വളരെസ്സമുദ്രങ്ങൾ. ഭാനുപിതാക്കളെ=സൂര്യനെറ അച്ഛനമ്മമാരെ, ദ്യാവാപൃഥിവികളെ. കാറുകൾ, മനുഷ്യർപോലെ വാനിലിരമ്പുന്നതു്, ഇന്ദ്രപ്രേരണയാലാണു്.

5. ധാരകൻ—ലോകങ്ങളെ താങ്ങുന്നവൻ, രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. ധ്വസ്തു=പ്രഗൽഭ. കേറുന്ന—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്ന. ഊർജ്ജസാ=ബലംകൊണ്ടു്.

6. തദ്ഭയാൽ—അങ്ങയെപ്പേടിയ്ക്കയാൽ. പ്രവഷ്ടോൽക—അഭീഷ്ടങ്ങളെ വഷ്ടിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിൽ തൽപര. ഒഴുക്കുന്നതും—പാൽ.

അന്നിരോധത്തിൻ നെടുംകെട്ടറുത്തു നീ
നന്നായൊഴുകിച്ചുവല്ലോ, ഹരിഹയ;
ഇന്ദ്ര, നീ രക്ഷിച്ച ദേവിമാരാറുക-
ളന്നേ പുകഴ്ത്തിയ്ക്കയായ്, തിരുമേനിയെ! 7

കാന്തിമാൻ വാഴ്ത്തിതൻ ഞങ്ങളെപ്പാത്തുള്ള
ശാന്തിക്രിയയും പിഴിഞ്ഞ സോമമിതും
നിങ്കലെത്തട്ടെ മത്തേകാൻ, കുതിരതൻ
വൻകടിഞാണിങ്കൽ യന്താവുപോലവേ! 8

ഞങ്ങളിൽച്ചേക്കുക, കീഴമർത്തുന്നതും
തുംഗവും ശ്രേഷ്ഠവുമായ കെല്പെപ്പൊഴും;
വധ്യരാം മാറരെക്കീഴാക്കുകെങ്ങൾക്കു;
വിദ്രോഹിശസ്ത്രം സഹിപ്പോ, മുടിയ്ക്കു, നീ! 9

എങ്ങൾതൻ ചൊല്ലിതു കേട്ടാലു,മിന്ദ്ര: നീ-
യെങ്ങളിലെത്തിയ്ക്കു, മാന്യമാമോദനം;
എങ്ങൾതൻ ബുദ്ധികൾക്കെല്ലാമുണർവേറു-
കെ;-ങ്ങൾക്കു നല്കു, മഘവൻ, പശുക്കളെ! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തുവോന്നന്ന,മാരിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്ശ;
നൂത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 11

---

7. അന്നിരോധത്തിന്റെ നെടുംകെട്ട്—വൃത്രകൃതനിരോധമാകുന്ന ദീഗ്ഘ ബന്ധനം. ഒഴുകിച്ചു—ആറുകളെ. പുകഴ്ത്തിയ്ക്കയായ്—ആളുകളെക്കൊണ്ടു സ്തുതിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. നദീപൂരണാദികർമ്മങ്ങൾമൂലം ഇന്ദ്രനെ ജനങ്ങൾ സ്തുതിച്ചുപോരുന്നു എന്നർത്ഥം.

8. കാന്തിമാൻ വാഴ്ത്തിതൻ—തേജസ്വിയായ സ്തോതാവിന്റെ. ശാന്തിക്രിയ=ശാന്തികവിധി. യന്താവു (കുതിരക്കാരൻ) കുതിരയുടെ വൻ(ഉറപ്പുള്ള)കടിഞാണിങ്കൽ (അതു പിടിപ്പാൻ) ചെല്ലുന്നതുപോലെ, സ്തോതാവിന്റെ ശാന്തികർമ്മവും സോമവും നിങ്കലെത്തട്ടെ!

9. കീഴമർത്തുന്നതും—ശത്രുക്കളെ. തുംഗം—പ്രവൃദ്ധം. വിദ്രോഹിശസ്ത്രം=ദ്രോഹികളുടെ ആയുധം.

10. ഓദനം=അന്നം.

സൂക്തം 23.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

എമ്മട്ട വാഴ്ത്തു,മുദാരനെ?-യേതൊരു
കമ്മിതൻ യാഗത്തിലെത്തി,സ്സകൌതുകം
സോമനീരേറേറം കുടിച്ചു തത്സക്തനായ്,
ശ്രീ മികച്ച ധനം കയ്യിൽ വെയ്ക്കും, മഹാൻ? 1

ഏതൊരു വീരൻ നകരു,മദ്ദേഹമൊ-
ത്തേ?-തൊരു വീരനു തൽപ്രീതി കൈവരും?
എന്നൊന്നറിയാ,മവനേറ വരം നല്ല-
ലെ?-ന്നു, വാഴ്ത്തും മഖി രക്ഷയാൽ വായ്ച്ചിടും? 2

എമ്മട്ട കേൾക്കും, വിളിപ്പതു? കേട്ടിട്ടു-
നെമ്മട്ട വാഴ്ത്തിയെക്കാക്കാനൊരുമ്പെടും?
എന്തൊക്കെയാണു, തൽഭ്രരിപ്രദാനങ്ങ-
ളെ?-മ്മട്ടവൻ നേടി, പൂരകഖ്യാതിയെ? 3

എമ്മട്ട,പദ്രവംമൂലം സ്തുതിയ്ക്കുന്ന
കമ്മോജ്ജ്വലൻ നേട്ടു,മിങ്ങവനേറ ധനം?

സൂക്തം 23.

1. ഉദാരൻ—ഗുണപ്രവൃദ്ധനായ ഇന്ദ്രൻ. കമ്മി—യജമാനൻ. തത്സക്ത നായ്—ഏറേറം കുടിച്ചിട്ടും, അതിൽത്തന്നെ സക്തനായി. ശ്രീ മികച്ച ധനം—ശോഭയേറിയ സ്വർണ്ണരതാദി. കയ്യിൽ വെയ്ക്കും—കമ്മിയ്ക്കു കൊടുക്കാൻ. ഇന്ദ്രനെ എങ്ങനെ സ്തുതിയ്ക്കാമെന്നും, അദ്ദേഹം ആരുടെ യാഗത്തിൽ ചെല്ലുമെന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ: അചിന്ത്യചരിതനാണദ്ദേഹം!

2. മുൻ ഋക്കിന്റെ വിവരണം: വീരൻ—ശത്രുക്കളെ പോരിനു വിളിയ്ക്കുന്നവൻ, അല്ലെങ്കിൽ സ്തോത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നവൻ. നകരും—സോമം. അദ്ദേഹം—ഇന്ദ്രൻ. മഖി=യജമാനൻ. രക്ഷയാൽ—അവന്റെ, ഇന്ദ്രന്റെ രക്ഷയാൽ. വായ്ക്ക=വളരുക.

3. വാഴ്ത്തി=സ്തോതാവ്. പൂരകഖ്യാതി—സ്തോതാവിന്റെ അഭിലാഷം പൂരിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ എന്ന പ്രസിദ്ധി.

എമ്മട്ടു, ഹവ്യം പരിഗ്രഹിച്ചദ്ദേവ-
നെങ്കൽവന്നെ,ൻനതി കേട്ടരുളും തുലോം? 4

എമ്മട്ടിലെ,ന്നി,യുഷസ്സിൻപുലച്ചയിൽ-
ച്ചെമ്മേ ഗ്രഹിയ്ക്കും, നരനെറ സഖ്യമവൻ?—
എമ്മട്ടിലെന്നു, തസഖ്യ,മദ്ദേവനെ-
ക്കമ്രമായ് വാഴ്ത്തും സഖാക്കൾക്കു കൈവരും? 5

എന്നു നിൻ ജൈത്രമാം സഖ്യം സഖാക്കളോ-
ടെ,ന്നുനിൻ ഭ്രാത്രവും ഞങ്ങൾ വണ്ണിച്ചിടും?
ഭ്രതിദ,മിസ്സുഭ്രക്കിൻെറയേപ്പാടി;-ന-
ന്നേറതുപോലിഷ്ടം, ചരിഷ്ണുവിൻ പൊന്നുടൽ! 6

ഇന്ദ്രനില്ലാത്ത വിദ്രോഹിരക്ഷസ്സിനെ-
ക്കൊന്നിടാനുഗ്രനണയ്ക്കും, ശിതായുധം;
നമ്മെക്കടങ്ങൾ തീണ്ടുന്ന ദിനത്തെയു-
മെങ്ങോ വിളരുത്തു തള്ളു,മുണാപഹൻ! 7

സത്യദേവങ്കലുണ്ടല്ലോ, ബഹുജലം;
സത്യസ്തുതികളാലറുപോം, ദൃഷ്ടം;

---

4. ഉപദ്രവം—ശത്രുബാധ. കർമ്മോജ്ജ്വലൻ—കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന യജമാനൻ. നതി=സ്തുതി.

5. ഉഷസ്സിൻപുലച്ചയിൽ—പ്രഭാതത്തിൽ. ഗ്രഹിയ്ക്കും=സ്വീകരിയ്ക്കും. എട്ടത്തുപറയലാണ്, ഉത്തരാർദ്ധം: കമ്രമായ്=കമനീയമാംവണ്ണം.

6. ഇന്ദ്രനോട്ടനേരേ പറയുന്നു: ജൈത്രം—ശത്രുക്കളെ അമർത്തുന്നത്. ഭ്രാത്രം=ഭ്രാതൃകർമ്മം, സൌഭ്രാത്രം. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷവാക്യം: ഇസ്സുഭ്രക്കിൻെറ—ശോഭനദർശനനായ ഇന്ദ്രൻെറ. ഏപ്പാട് ഭ്രതിദം (ശ്രേയസ്കരം) ആകുന്നു. ഇന്നേറതു—സൂര്യൻെറ ഉടൽ. ഇഷ്ടം—ഏവരാലും ഇച്ഛിയ്ക്കപ്പെടുന്നതാകുന്നു. പൊന്നുടൽ—ഏറവും അഴകൊത്ത ശരീരം. ചരിഷ്ണു=സഞ്ചരണശീലൻ, ഇന്ദ്രൻ.

7. ഇന്ദ്രനില്ലാത്ത—ഇന്ദ്രനെ പൂജിയ്ക്കാത്ത എന്നർത്ഥം. ഉഗ്രൻ—ബലിഷ്ഠൻ. ശിതായുധം—മൂർച്ചയുള്ള ആയുധങ്ങൾ വീണ്ടും അണയ്ക്കും (മൂർച്ചകൂട്ടും). നമുക്കു കടംവരാൻ ഋണാപഹൻ (കടങ്ങളെ പോക്കുന്ന ഇന്ദ്രൻ) സമ്മതിയ്ക്കില്ല!

8. ഈ ഋക്കിലെ സത്യശബ്ദം ഇന്ദ്രനെയോ ആദിത്യനെയോ യജ്ഞത്തെയോ സത്യത്തെത്തന്നെയോ പരാമർശിയ്ക്കുന്നു. കർണ്ണബാധിയ്ക്കും=ചെവിയ്ക്കു കേടു

മർത്ത്യന്റെ കണ്ണ്ബാധിയ്ക്കുത്തെ നീക്കുമേ,
ബുധ്യമാനമൊളിക്കൊണ്ട സത്യസ്തവം! 8

സത്യരൂപന്നുണ്ടു,റപ്പും പെരുംകെല്പു-
മൊത്തിമ്പമേകുന്ന ഭ്രരിവടിവുകൾ;
സത്യങ്കൽനിന്നോറമന്നാം കൊതിയ്ക്കുന്നു;
സത്യനാലധ്വരം പൂകുന്നു, ഗോവുകൾ! 9

സത്യനെസ്സേവിപ്പു, സത്യനെപ്പാട്ടിൽവെ;-
ച്ചുത്തരം, തോയൈഷ്ടി, സത്യദേവബലം;
സത്യന്നുതാൻ ഗഭീരോരുവാന്യഴികൾ;...
ളിത്തുംഗശ്രോക്കം സത്യന്നു ചുരത്തുവോർ! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്കു, വാഴ്ത്തുവോന്നന്നു,മാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്യശ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 11

സൂക്തം 24.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

ഏതു നൽസ്തോത്രമിങ്ങെത്തിയ്ക്കുന്നു,മാളുകളേ,
ശ്രീ തന്നരുളാൻ ബലിഷ്ഠനാമിന്ദ്രനെ?

വിയില്ലായ്മ. ബുധ്യമാനം=അറിയപ്പെടുന്നത്; ഹൃദയംഗമമെന്നു സാരം. ഒളിക്കൊണ്ട=ഉജ്ജ്വലമായ.

9. കൊതിയ്ക്കുന്നു—സ്തോതാക്കൾ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നു. സത്യനാൽ—സത്യരൂപനായ ഇന്ദ്രന്റെ ആജ്ഞയാൽ. പൂകുന്നു—ദക്ഷിണ എന്ന നിലയിൽ.

10. സേവിപ്പു—സ്തോതാവു ഭജിയ്ക്കുന്നു. പാട്ടിൽവെച്ച്—സ്തുതികളാൽ വശത്താക്കി. സത്യദേവന്റെ ബലം ഉത്തരവും (രക്ഷിപ്പാൻ വെമ്പൽക്കൊള്ളുന്നതും) തോയൈഷ്ടിയും (ജലേച്ഛയും) ആകുന്നു. ഗഭീരങ്ങളും ഉരുക്കളും (വിശാലങ്ങളും) ആയ വാന്യഴികൾ സത്യന്നുതാൻ—സത്യദേവന്നായിത്തന്നേ നിലക്കൊള്ളുന്നു. തുംഗശ്രോക്കം=ഉൽക്കൃഷ്ടകളായ പൈക്കൾ.

നേക്കുവോർതൻ ധനം, വാഴ്ത്തുന നമ്മളിൽ-
ച്ചേക്കുവോനല്ലോ, പ്രവീരനഗ്രോപതി! 1
പോരിൽ വിളിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടോൻ, നതനവൻ
വൈരിഹത്യയ്ക്കു;-വനീഡ്യനൃതധനൻ;
സോമം പിഴിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തുന മാനുഷ-
ന്നാ മഘവാവിന്ദ്രനേകുമല്ലോ, ധനം! 2
പോരിലാ ത്യാഗിയെത്തന്നേ വിളിയ്ക്കുന്നു;
പാരമുടൽ ചടപ്പിച്ച മുന്നാളികൾ
ഒത്തൊരുമിച്ചെത്തി രക്ഷിതാവാക്കുന്നു,
പുത്രപൌത്രാപ്തിയ്ക്കുമിയ്യിരുകൂട്ടരും! 3
കമ്മത്തിലുഴവെപ്പതുണ്ടെങ്കുമാളുകൾ
തമ്മിൽ യോജിച്ചുഗ്ര, തണ്ണീർ കിടയ്ക്കുവാൻ;
ഒപ്പമടരിന്നാണഞ്ഞാൽച്ചില ഭട-
രപ്പൊഴേ കേവലമിച്ഛിയ്ക്കുമിന്ദ്രനെ: 4
അപ്പൊഴേ കെല്പനെപ്പൂജിയ്ക്കയായ് ചില;-
രപ്പൊഴേ ചുട്ട പുരോഡാശമേകിടും;
അപ്പൊഴേ സോമവാൻ നീക്കുമസോമനെ;-
യപ്പൊഴേ യജ്ഞം തുടങ്ങും, വൃഷാവിനായ്! 5

സൂക്തം 24.

1. ആത്മകളേ—യജമാനന്മാരേ. ശ്രീ=സമ്പത്ത്. ഇന്ദ്രൻ ഇവിടെ വരാൻ നാം ഏതു സ്തോത്രം ചൊല്ലണം? നേക്കുവോർ=എതിർക്കുന്നവർ, ശത്രുക്കൾ. ഗോപതി—മാടുകൾമുതലായ ധനത്തിന്റെ പാലകൻ.

2. ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചു വിളിച്ചാൽ വൈരികളെ കൊല്ലാം. ഋതധനൻ=സത്യധനൻ; ഇതിന്റെ വിവരണമാണ്, ഉത്തരാർദ്ധം.

3. ത്യാഗി=ദാതാവ്. ഉടൽ ചടപ്പിച്ച—വ്രതോപവാസാദികളാൽ ദേഹം മെലിഞ്ഞ. മുന്നാളികൾ=നേതാക്കന്മാർ; ഈ പദംതന്നെ വിളിയ്ക്കുന്നു എന്ന ക്രിയയോടും ചേർക്കണം. ഇയ്യിരുകൂട്ടരും—യജമാനന്മാരും സ്തോതാക്കളും യുദ്ധത്തിൽ ജയിപ്പാനും, സന്താനലബ്ധിയ്ക്കും ഇന്ദ്രനെത്തന്നേ ആശ്രയിയ്ക്കുന്നു.

4. പൂർവാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഉഗ്ര—ബലമേറിയവനേ. തണ്ണീർ കിടയ്ക്കുവാൻ—മഴയ്ക്കുവേണ്ടി. ഇന്ദ്രനെ ഇച്ഛിയ്ക്കും എന്നതിന്റെ വിവരണം, അടുത്ത ഋക്കിൽ.

ഈമട്ടിലാ,ക്കൊതിയുൾക്കൊള്ളുമിന്ദ്രനു
സോമം പിഴിഞ്ഞവനേകം, ധനമവൻ;
യുദ്ധത്തിലെല്ലാം സഖാവുമാക്കീടുമേ,
ചിത്തമൊട്ടിയ്ക്കുമാ ശ്രേയോഭിലാഷിയെ! 6

ഇപ്പൊഴാരിന്ദ്രനു സോമം പിഴിഞ്ഞിട്ടു,-
മപ്പം ചുടും, വറുത്തീടും,യവങ്ങളും;
അന്നവനേച്ഛവിൻ സ്തോത്രത്തിലിച്ഛ വെ-
ച്ചിന്ദ്രനെടുക്കുമേ, വഷ്ടിപ്പതാം ബലം! 7

എപ്പോളരിന്ദമൻ വൈരിയെക്കണ്ടെത്തു-
മെപ്പോളുഡീശൻ നെടുംപോരിലേപ്പെടും;
അപ്പോൾ വിളിയ്ക്കുയായ് പത്നി, ഗൃഹത്തിൽവെ-
ച്ചുപ്പിതസോമൻ മദിപ്പിച്ച വഷ്ടിയെ! 8

അല്പവിലയ്ക്കാരു വൻകോപ്പു വിറ്റവൻ
പിൽപാട് ചെന്നു പിശകിത്തുടങ്ങിയാൽ
അല്പവും കൂടുതൽ കിട്ടില്ല: മുൻചൊല്ലി-
വെപ്പതേ നേട്ടം, മിടുക്കനും വിഡ്ഢിയും! 9

---

5. സോമവാൻ അസോമനെ നീക്കും—സോമം പിഴിഞ്ഞവൻ പിഴിയാത്തവനെ വേർതിരിയ്ക്കും; ഇന്ദ്രനു തിരിച്ചറിയുമാറാക്കും. യജ്ഞം തുടങ്ങും—ചിലർ ഇന്ദ്രനെ യജിപ്പാനൊരുങ്ങും.

6. കൊതി—സോമപാനേച്ഛ. അവൻ—ഇന്ദ്രൻ. ചിത്തമൊട്ടിയ്ക്കും=മനസ്സു പതിയ്ക്കുന്ന.

7. അപ്പം—പുരോഡാശം. യവം വറുക്കുന്നതു പൊരിയവിലിന്നാണ്. അന്നവനേച്ഛ=ആ സ്തുതിതൽപരൻ. വഷ്ടിപ്പതാം—അഭീഷ്ടങ്ങളെ വഷ്ടിയ്ക്കുന്ന. ബലം എടുക്കും—സ്തോതാവിന്നു് അഭീഷ്ടമെല്ലാം നല്കും.

8. പത്നി—ഇന്ദ്രാണി. അപ്പിതസോമൻ മദിപ്പിച്ച—യജമാനൻ അപ്പിച്ച സോമം കുടിച്ചു മത്തുപിടിച്ച. വഷ്ടി=വൃഷാവു്, ഇന്ദ്രൻ.

9. വാമദേവൻ ഇന്ദ്രനെ സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു് അധീനനാക്കി, വില്ലാൻ തുടങ്ങുകയാണു്. അതിന്നുള്ള വ്യവസ്ഥ മുൻകൂട്ടി പറയുന്നു: വില തീരുമാനിച്ചിട്ടേ ഒരു വസ്തു വിറ്റുകൂടൂ. വൻകോപ്പു്=വലിയ, വിലപിടിച്ച പദാർത്ഥം. ചെന്നു പിശകിത്തുടങ്ങിയാൽ—വാങ്ങിയവന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു, വില കൂടുതൽ കിട്ടണമെന്നു ശഠിച്ചാൽ. മിടുക്കനും വിഡ്ഢിയും—വിറ്റവൻ മിടുക്കനായാലും ശരി, വിഡ്ഢിയായാലും ശരി, മുൻനിശ്ചയിച്ച വിലയേ കിട്ടുകയുള്ളൂ.

പാരം പ്രസാദം വരുത്തും സ്തവം പത്തി-
നാരുള്ളു, വാങ്ങുവാനെന്റെയീയിന്ദ്രനെ?
വൈരിപ്പരിഷയെക്കൊന്നുതീന്നാലതേ-
നേരത്തിവനെത്തിരിച്ചുതനോയ്ക്കണം! 10

ക്ഷിപ്രം സ്തുതൻ, ക്ഷണാൽ സ്തുയമാനൻ ഭവാൻ
വായ്പിയ്ക്കും, വാഴ്ത്തുമോന്നാന്നു,മാറിൻപടി;
പുത്തൻസ്തവം തേ രചിയ്ക്കുന്നു, ഹയ്ശ;
നത്യാ ഭജിയ്ക്കാവു, ഞങ്ങൾ തേരാളികൾ! 11

സൂക്തം 25.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.
(കാകളി)

ഇന്നേതൊരു ദേവകാമൻ നരഹിതൻ
ചെന്നെത്തുമിന്ദ്രന്റെ സഖ്യത്തിലിച്ഛയാ?
സോമം പിഴിഞ്ഞേധിതാഗ്നിയായ് വാഴ്ത്തുമാ-
രാ മഹാതപ്പണാലക്കരയ്ക്കെത്തുവാൻ? 1

ആർ വാഴ്ത്തി വന്ദിപ്പു, സോമാഹ്നെ? സ്തുതി-
യ്ക്കാരാശവെപ്പിതാ?-ർ കൈക്കൊൾവു, പൈക്കളെ?
ആരിന്ദ്രസാഹായ്യ,മാർ സഖ്യ,മാർ ഭ്രാത്ര,-
മാശിപ്പു? ചെയ്വതാ,ർ കവിതപ്പണം? 2

ആരുമ്പരോടിന്നു രക്ഷ യാചിച്ചിടു?-
മാർ വാഴ്ത്തു,മാദിത്യതോയാദിതികളെ?

---

10. പത്തു സ്തോത്രമാക്കുന്ന വിലയ്ക്ക്, എന്റെ കയ്യിലുള്ള ഇന്ദ്രനെ തരാം: ആവശ്യം കഴിഞ്ഞാൽ തിരിച്ചുതരണമെന്നുമാത്രം.

സൂക്തം 25.

1. നരഹിതൻ=മനുഷ്യുക്കുനുകൂലൻ. സഖ്യത്തിൽ ചെന്നെത്തും—സഖ്യം സമ്പാദിയ്ക്കും. ഏധിതാഗ്നിയായ്—അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ച്. അക്കരയ്ക്കെത്തുക—അഭിമതം സാധിയ്ക്കുക. മഹാതപ്പണാൽ=മഹത്തായ തൃപ്തിപ്പെടുത്തൽകൊണ്ട്.

2. സോമാഹ്ൻ—ഇന്ദ്രൻ. കവിതപ്പണം—ഇന്ദ്രനെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തൽ.

ആരുടെ സോമനീരാസ്വദിയ്ക്കും, രസി-
ച്ചാശപോലിന്ദ്രനും ദസ്രരുമഗ്നിയും? 3

'നേതാവു, നേതൃനേതാവു, നരഹിത-
നിന്ദ്രന്നു സോമം പിഴിക നാ'മെന്നിഹ
ചൊൽവോനു ഭാരതനഗ്നി നല്കും, സുഖം;
നീണാളവൻ കാണു,മക്കോദയത്തെയും! 4

ആയാളെയല്പരും നൈകരും ദ്രോഹിയാ—
യ്ക്കാ;-യാൾക്കദിതി നല്കട്ടേ, മഹാസുഖം:
ഇഷ്ടൻ, സ്തവോൽക്കനിന്ദ്രന്നു; സുകൃത്തിഷ്ട;-
നിഷ്ടൻ, പ്രതപ്പക;-നിഷ്ടൻ, സസോമനും! 5

തപ്പിച്ചു സോമം പിഴിഞ്ഞവന്നീടുറെറാ-
രുൾപ്പാകമേകു,മീ വീരൻ പ്രധർഷകൻ;
മിത്രമല്ലാ,പ്തനല്ലി,ന്ദ്രന്നു ബന്ധുവ-
ല്ല,സ്തവനാകുമതപ്പകൻ വധ്യനാം! 6

നീരുണ്ണുമിന്ദ്രൻ വരിയ്ക്കാ, പിശുക്കിനാൽ
നീർ പിഴിയാത്ത ധനാഢ്യന്റെ മൈത്രിയെ;
വേരോടൊടുക്കു,മയാളുടെ പാഴ്മുതൽ;
ചേരും, പിഴിഞ്ഞു പചിയ്ക്കുന്നവങ്കലേ! 7

---

3. ആദിത്യതോയാദിതികൾ=ആദിത്യ(ദേവ)ന്മാരും ജലവും അദിതിയും.

4. നേതൃനേതാവ്=നേതാക്കളിൽവെച്ചു വലിയ നേതാവ്. 'ഇന്ദ്രന്നു സോമം പിഴിയുക' എന്നു പറയുന്നതുതന്നെ ശ്രേയസ്കരമാകുന്നു. ഭാരതൻ—ഹവിസ്സിനെ ഭരിയ്ക്കുന്ന. അവൻ (നാം സോമം പിഴിയുക എന്നു ചൊല്ലുന്നവൻ) നീണാൾ അക്കോദയത്തെയും കാണും—ചിരഞ്ജീവിയുമാകും.

5. അല്പർ—കുറച്ചാളുകൾ, നൈകർ—അനേകമാളുകൾ. ഇന്ദ്രന്നു സ്തവോൽക്കൻ (സ്തുതികാമൻ) ഇഷ്ട(പ്രിയ)നാകുന്നു. സുകൃത്ത് (നല്ലതു ചെയ്യുന്നവൻ) ഇഷ്ടനാകുന്നു. പ്രതപ്പകൻ (തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നവൻ) ഇഷ്ടനാകുന്നു; സസോമനും (സോമം പിഴിയുന്നവനും) ഇഷ്ടനാകുന്നു.

6. ഉൾപ്പാകം=മനഃപക്വത. അസ്തവനാകുമതപ്പകൻ—ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിയ്ക്കുകയും തപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്യാത്തവൻ. വധ്യനാം—അത്തരക്കാരനെ ഇന്ദ്രൻ വധിച്ചുകളയും.

7. നീരുണ്ണും—സോമം കുടിയ്ക്കുന്ന. മൈത്രി=സഖ്യം. ചേരും—ഇന്ദ്രൻ സോമം പിഴിയുകയും ഹവിസ്സു പചിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നവങ്കൽമാത്രം ചേരുന്നു.

പോന്നവർ, താന്നവർ, മധ്യമരിന്നനെ;-
പ്പോമവരിന്നനെ; നില്പവരിന്നനെ;
യോദ്ധാക്കളിന്നനെ;-ഗ്രേഹസ്ഥരിന്നനെ;-
പ്പാത്തു വിളിപ്പു, ഭക്ഷ്യാർത്ഥിയുമിന്നനെ! 8

സൂക്തം 26.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

ഞാനാണ്, മനു; സൂര്യനും ഞാൻതന്നെ; മേധയേറിയ കക്ഷീവാനെന്ന ഋഷിയും ഞാനാകുന്നു. ഞാനാണ്, അജ്ജനീപുത്രനായ കുത്സനെ സിദ്ധനാക്കിയത്. കവിയായ ഉശനസ്സും ഞാനാകുന്നു. നിങ്ങൾ എന്നെ നോക്കുവിൻ! 1

ഞാൻ മനുവിന്നു ഭൂമിയും ഹവിസ്സു തരുന്ന മനുഷ്യന്നു മഴയും കൊടുത്തു. ഇരമ്പുന്ന ജലങ്ങളെ എങ്ങുമെത്തിച്ചതു ഞാനാണ്. ദേവന്മാർ എന്റെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ചുപോരുന്നു. 2

ഞാൻ മത്തുപിടിച്ച ശംബരന്റെ തൊണ്ണൂറൊമ്പതു നഗരങ്ങൾ ഒപ്പം തകർത്തുകളഞ്ഞു; നൂറാമത്തതു ദിവോദാസനു പ്രവേശിയ്ക്കാവുന്നതാക്കി, യജ്ഞത്തിൽ ആ അതിഥിഗവനെ സംരക്ഷിച്ചു. 3

മരുത്തുക്കളേ, ആ പരുന്തുപക്ഷി പക്ഷികളിൽവെച്ചു മികച്ചവനും, പരുന്തുകളെക്കാൾ ശീഘ്രം പറക്കുന്നവനുമായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ: ആ

---

8. പോന്നവർ—കഴിവുള്ള മേത്തരക്കാർ. മധ്യമർ=ഇടത്തരക്കാർ. പോമവർ—കായ്ങ്ങാംക്കായി പോകുന്നവർ. നില്പവർ—വെറുതെ ഇരിയ്ക്കുന്നവർ. എല്ലാവരും ഇന്ദ്രനോടു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 26.

1. ഗർഭത്തിലിരിയ്ക്കുമ്പോഴേ തത്ത്വജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ച വാമദേവൻ തന്റെ സർവ്വാത്മതത്വം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു: നോക്കുവിൻ—ആളുകളേ, നിങ്ങളും സ്വസ്വരൂപം സാക്ഷാൽക്കരിയ്ക്കുവിൻ എന്നർത്ഥം.

2. ഞാൻ ഇന്ദ്രനാണെന്നു്.

3. അതിഥിഗവൻ—ദിവോദാസന്റെ മറ്റൊരു പേർ. ഈ ശ്ലോകം വാമദേവന്റെ ഇന്ദ്രത്വത്തെ പ്രതിപാദിയ്ക്കുന്നു.

സുപർണ്ണനാണല്ലോ, വട്ടില്ലാത്തേരിൽ, ദേവന്മാരുടെ ഹവിസ്സു മനുവിന്നായി കൊണ്ടുവന്നത്! 4

പരുന്തുപക്ഷി പേടിപ്പിച്ച് അവിടെനിന്നു കൊണ്ടുപോന്നു: മനോവേഗിയായി വാരുറ വഴിയിൽച്ചെന്നു; മധുരമായ സോമത്തോടു കൂടി പറപറന്നു. ഇങ്ങു കീഴ്ത്തിയും നേടി! 5

നേരേ പറക്കുന്ന ദേവസമേതനായ പരുന്തുപക്ഷി ദൂരത്തുനിന്ന്—ആ അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനത്തിൽനിന്ന്—മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന സ്തുത്യമായ സോമം റാഞ്ചിയെടുത്ത്, ഉറപ്പോടെ കൊണ്ടുപോന്നു. 6

പരുന്ത് ആയിരം പതിനായിരം യാഗങ്ങൾക്കുള്ള സോമം ഒന്നിച്ചെടുത്തു കൊണ്ടുപോന്നു; ആ സോമത്തിന്റെ മത്തിൽ, ബഹുകർമ്മാവായ പ്രാജ്ഞൻ മൂഢരായ കൂടലരെ ആട്ടിപ്പായിച്ചു! 7

സൂക്തം 27.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ശകരിയും ഛന്ദസ്സു്; ശ്യേനൻ ദേവത.

ഞാൻ ഗർഭത്തിലിരിയ്ക്കുമ്പോഴേ ഈ ദേവന്മാരുടെയെല്ലാം ഉൽപത്തി അറിഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു. മുമ്പ് ഒരുനൂറ് ഇരുമ്പുകോട്ടകളിൽ ഞാൻ പാർത്തിരിയ്ക്കുന്നു; ഇപ്പോൾ പരുന്തായി പറന്നു പുറത്തുപോന്നു! 1

അത് എന്നെ തികച്ചും കൈക്കലാക്കിയില്ല. ഇതിനെ ഞാൻ നിശിതമായ വീര്യംകൊണ്ടു കീഴടക്കി. അരാതികളെ കോട്ട ഭരിയ്ക്കുന്ന പ്രേരകൻ ആട്ടിപ്പായിച്ചു; വായുക്കളെയും ആ പരിപൂർണ്ണൻ അകറ്റി! 2

---

4. മരുത്തുക്കളേ—മരുദ്വേഗികളായ പക്ഷികളേ. വട്ടില്ലാത്തേർ=ചക്രമില്ലാത്ത രഥം. ഹവിസ്സു്—സോമം.

5. കൊണ്ടുവന്നതെങ്ങനെ എന്നു്: പേടിപ്പിച്ചു്—കാവല്ക്കാരെ. വാരുറ വഴി—അന്തരിക്ഷം. ഇങ്ങു്—ഭൂലോകത്തിൽ.

6. നേരേ—വളയാതെ.

7. പ്രാജ്ഞൻ—ഇന്ദ്രൻ.

സൂക്തം. 27.

1. വാമദേവൻ ശ്യേനരൂപത്തിലത്രേ, മാതൃഗർഭത്തിൽനിന്നു നിഷ്ക്രമിച്ചതു്. കോട്ടകൾ—ശരീരങ്ങൾ.

2. അത്—ഗർഭം. ഇതിനെ—ഗർഭവാസപീഡയെ. വീര്യം—ജ്ഞാനസ്യാ

ശ്യേനൻ സപത്നത്തിൽനിന്നു കീഴ്പോട്ടു നോക്കി ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചു; സോമം ഇവങ്കൽനിന്നു തെറിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടു; കുശാനു മനോവേഗത്തോടേ പാഞ്ഞെത്തി, ഞാൺ വലിച്ചു, ശരം എയ്തുവിട്ടു. 3

അപ്പോളാണ്, നേരേ പറക്കുന്ന പരുന്ത് ഉപരിസ്ഥമായ വസ്തുവിച്ച ഇന്ദ്രലോകത്തുനിന്ന്, ഭുജ്യുവിനെയെന്നപോലെ ഇതു കൊണ്ടുപോന്നത്; ആ യുദ്ധത്തിൽ തടുക്കപ്പെട്ട ഈ പക്ഷിയുടെ മധ്യഭാഗത്തിലെ ആ പറവച്ചിറകു വീണുപോയി! 4

ഇപ്പോൾ പാൽ പകന്നു കുടത്തിലാക്കിയ, വെളുത്ത, തൃപ്തികരമായ, സത്തിയന്ന സോമം ഋത്വിക്കുകളാൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടത്—ആ മധുവിന്റെ മുകൾഭാഗം—മത്തിന്നുവേണ്ടി കുടിപ്പാൻ മഘവാവായ ഇന്ദ്രൻ കൈക്കൊള്ളട്ടെ—മത്തിന്നുവേണ്ടി കുടിപ്പാൻ ശൂരൻ കൈക്കൊള്ളട്ടെ! 5

സൂക്ത 28.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രസോമന്മാർ ദേവത.

സോമ, അങ്ങയുടെ ആ സഖ്യംമൂലം അങ്ങു സഹായിച്ചതിനാൽ ഇന്ദ്രൻ മനുഷ്യർക്കു മഴ പെയ്യിച്ചു; വൃത്രനെക്കൊന്നു; സപ്തനദികളെ പ്രവഹിപ്പിച്ചു. അടയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കതകുകൾ തുറന്നു! 1

ഇന്ദോ, അങ്ങു സഹായിച്ചതോടേ ഇന്ദ്രൻ എതിർത്ത സൂര്യന്റെ ഒരു തേർച്ചക്രം ബലേന വലിച്ചെടുത്തു—പരന്ന മുകൾവശത്തുടെ ഉരുളുന്ന സർവതോഗാമിയും മഹത്തുമായ അതു കൈക്കലാക്കി! 2

മർത്ത്യം. അരാതികം—ഗർഭസ്ഥജീവനെ ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്ന ശത്രുക്കൾ. പ്രേരകൻ—പരമാത്മാവ്. വായുക്കൾ—ഗർഭത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുത്തുന്ന വായുക്കൾ.

3. തെറിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട—സോമപാലന്മാരാൽ. കുശാനു—സോമപാലന്മാരിലൊരുവൻ. ഞാൺ—വില്ലിന്റെ.

4. അപ്പോളാണ്—കാവല്ക്കാരുടെ എതിർപ്പു കൂസാതെ. ഭുജ്യുവിനെയെന്നപോലെ—ഭുജ്യുവിനെ അശ്വികൾ കൊണ്ടുപോന്ന കഥ മൻമണ്ഡലങ്ങളിലുണ്ട്. ഇതു—സോമം. പറവച്ചിറക്—പറക്കാനുതകുന്ന ചിറക്.

സൂക്തം 28.

1. കതകുകൾ—വൃഷ്ടിജലത്തിന്റെ.

2. ഇന്ദോ—ഹേ സോമ. മുകൾവശം—അന്തരിക്ഷം.

ഇന്ദോ, യുദ്ധത്തിൽ ഉച്ചയ്ക്കുമുമ്പ് ഇന്ദ്രൻ ദസ്യുക്കളെ വധിച്ചു; അഗ്നി ചുട്ടെരിച്ചു. രക്ഷ കിട്ടാത്ത ദുർഗ്ഗപ്രദേശത്തു കായ്മാത്ഥം പോകുന്നവരെ എന്നപോലെ, അനേകായിരംപേരെ നിശ്ശേഷം നിഹനിച്ചു! 3

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്ന് ഈ ദസ്യുക്കൾക്ക് എല്ലാറ്റിലും ഇടിവു വരുത്തി; അകമ്മികളായ മനുഷ്യരെ ഗഹിതരാക്കി. നിങ്ങളിരുവരും വൈരികളെ വലച്ചു; വധിച്ചു. വധംമൂലം പൂജിതരുമായി! 4

സോമ, നിങ്ങൾ—ഭവാനും ഇന്ദ്രനും—മഹത്തായ അശ്വസമൂഹത്തെയും ഗോക്കളെയും ബലംകൊണ്ടു വീണ്ടെടുത്തു; അടയ്ക്കപ്പെട്ട അവയെയും ഭൂമികളെയും നല്കുകയും ചെയ്തു. മഘവാക്കളേ, മാറലരെ മർദ്ദിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങൾ ഇച്ചെയ്തതൊക്കെ സത്യമാണ്! 5

സൂക്തം 29.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഇന്ദ്ര, ഉച്ചത്തിൽ പുകഴ്ത്തപ്പെടുന്നവനും സത്യധനനും സ്വാമിയുമായ ഭവാൻ സ്തുതിയാൽ തുഷ്ടിപൂണ്ടു, ഞങ്ങളുടെ അന്നോപേതങ്ങളായ പൂണ്ണസവനങ്ങൾക്കു ഹരികളോടുകൂടി രക്ഷണാത്ഥം വന്നാലും! 1

നല്ല കുതിരകളുള്ള യാതൊരു നിർഭയൻ പിഴിയുന്നവരാൽ പുകഴ്ത്തപ്പെട്ടു, വീരരെന്നിച്ചു മത്തടിയ്ക്കുമോ; ആ മനുഷ്യഹിതനായ സവ്യജ്ഞൻ പിഴിയുന്നവരാൽ വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടു യജ്ഞത്തിലെഴുന്നള്ളട്ടെ! 2

---

3. പോകുന്നവരെഎന്നപോലെ—പോകുന്നവരെ ഒരു തട്ടിപ്പറിക്കാരനെന്നപോലെ. അനേകായിരംപേരെ—ദുർഗ്ഗപ്രദേശത്തെയ്ക്കു പാഞ്ഞ അസുരന്മാരെ. നിഹനിച്ചു—ഇന്ദ്രൻ കൊന്നു.

5. അടയ്ക്കപ്പെട്ട അവയെയും—പണികൾ മറവിൽ നിത്തിയ ഗോക്കളെയും. ഭൂമികളെയും—പണികളുടെ ചില ഭൂമികളെയും. നല്കുകയുംചെയ്തു—ഗോക്കളുടെ ഉടമകൾക്കു കൊടുക്കുകയുംചെയ്തു.

സൂക്തം 29.

1. സവനങ്ങൾ=യജ്ഞങ്ങൾ. ഹരികൾ—ഇന്ദ്രന്റെ രണ്ടു കുതിരകൾ.

2. പിഴിയുന്നവർ—സോമം പിഴിയുന്ന യജമാനന്മാർ. വീരർ മരുത്തുക്കൾ.

താങ്കൾ ഇന്ദ്രന്റെ കണ്ണുകളെ, ബലപ്പെടുത്താനും നില്ക്കുന്നേടത്തൊക്കെ മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കാനുംവേണ്ടി, കേൾപ്പിയ്ക്കുക: സേചിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ആ ബലവാൻ നമുക്കു ധനത്തിന്നായി നല്ല തീർത്ഥവും അഭയവും തന്നരുളട്ടെ: 3

ആശ്രുഗാമികളായ തന്റെ നൂറുമായിരവും കുതിരകളെ മുമ്പിൽ കെട്ടി, ഇങ്ങനെ സ്തുതിച്ചു രക്ഷ യാചിച്ചു വിളിയ്ക്കുന്ന മേധാവിയുടെ അടുക്കൽ എഴുന്നള്ളുന്നവനാണല്ലോ, ഈ വജ്രപാണി! 4

ഇന്ദ്ര, മഘവാവേ, നിന്തിരുവടിയാൽ രക്ഷിയ്ക്കപ്പെട്ട സ്തുതിയ്ക്കുന്ന മേധാവികളും വിദ്വാന്മാരുമായ ഞങ്ങൾ, ശോഭയേറിയതും നീളെ സ്തുത്യവും അന്നസമൃദ്ധവുമായ ധനം അവിടുന്നു കല്പിച്ചരുളാൻവേണ്ടി, സേവിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ. 5

സൂക്തം 30.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

നിന്നെക്കാൾ മീതെയില്ലാരും, മികച്ചവനുമില്ലൊരാൾ;
ഇല്ലതാനിന്ദ്ര, നിന്നെപ്പോലൊരാളും വൃത്രസൂദന! 1
നേരായ്, പ്രജകൾ നിന്നെത്താൻ, വളർവട്ടകൾപോലവേ
അനുവർത്തിച്ചുപോരുന്നു; നേരായ്, നീ കീർത്തിമാൻ മഹാൻ! 2
നിന്നാലാണു, ബലാൽപ്പോരിട്ടതു ദേവകളേവരും:
ഇന്ദ്ര, നീ കൊന്നുപോന്നല്ലോ, പകൽനേരത്തുമല്ലിലും! 3

---

3. സ്തോതാവിനോടു പറയുന്നു: ബലപ്പെടുത്താനും മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കാനും—ഇന്ദ്രനെ. കേൾപ്പിയ്ക്കുക—സ്തോത്രം. സേചിയ്ക്കപ്പെടുന്ന—സോമനീർകൊണ്ട്.

4. മുമ്പിൽ—തേരിന്റെ.

സൂക്തം 30.

2. വളർവട്ടകൾപോലവേ—വലിയ ചക്രങ്ങൾ വണ്ടിയെ അനുവർത്തിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. നേരായ്—വാസ്തവത്തിൽ.

3. നിന്നാലാണു—അങ്ങയുടെ സാഹായ്യത്താലാണ്. പോരിട്ടതു—അസുരന്മാരോട്, കൊന്നുപോന്നല്ലോ—അസുരന്മാരെ.

യാതൊന്നില,ടരാടുന്ന കുത്സനും പീഡിതക്കുമായ്
കവന്നെടുത്തു, നീയിന്ദ്ര, കതിരോനുടെ തേരുരുൾ; 4
യാതൊന്നിൽ,ദ്ദേവകൾക്കെല്ലാം ദ്രോഹം ചെയ്തവരോടു നീ
തനിച്ചേ പോരടിച്ചിന്ദ്ര, വധിച്ചു, കൊലയാളരെ; 5
യാതൊന്നിലൊരു മർത്ത്യനുവേണ്ടി മട്ടിച്ചു, സൂര്യനെ;
അതിലേതശനെക്കാത്തുവല്ലോ, നീയിന്ദ്ര, ചെയ്തിയാൽ! 6
എത്രമാത്രം ചൊടിച്ചീലാ, വൃത്രഘ്ന, മഘവൻ, ഭവാൻ?
അവിടെപ്പകൽനേരത്തേ കൊന്നല്ലോ, ദനുസൂനുവെ! 7
അത്രയല്ലിത്രയും കാട്ടീ, ബലവീര്യങ്ങളിന്ദ്ര നീ:
കൊന്നുവല്ലോ കെടുകൊലയ്ക്കേറ വിൺമകൾ പെണ്ണിനെ! 8
വിണ്ണിന്റെ മകളാം പൂജ്യമാനയാകുമുഷസ്സിനെ
ചതച്ചുവല്ലോ, പെരിയേനവിടുന്നിന്ദ്ര, നിർഭരം! 9
ചതയ്ക്കപ്പെട്ട ശകടം വിട്ടു പാഞ്ഞി,തുഷസ്സവൾ,
അഭീഷ്ടവർഷകനതിട്ടടച്ചപൊഴുതിൽബ്ഭയാൽ! 10
ഇതിൻപടിയ്ക്കവളുടെ തകർക്കപ്പെട്ട വണ്ടിയോ,
കിടന്നിതു, വിപാട്തീരത്തു;കലത്തോടിനാളവും! 11
പോരാ, ചെറുപ്പം വിട്ടാറേ തടയപ്പെട്ട സിന്ധുവെ
പാടേ പരത്തിനാൻ, പാരിലിന്ദ്രൻ ബുദ്ധിമിടുക്കിനാൽ! 12

---

4. യാതൊന്നിൽ—യാതൊരു യുദ്ധത്തിൽ. പീഡിതർ—കുത്സന്റെ പീഡിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട കൂട്ടുകാർ.

5. കൊലയാളർ—ദേവകളെ ദ്രോഹിച്ച ഹിംസകർ, രാക്ഷസാദികൾ.

6. ഒരു മർത്ത്യൻ, ഏതശൻതന്നെ.

7. ദനുസൂനു—വൃത്രൻ.

8. കെടുകൊലയ്ക്കേറ വിൺമകൾ പെണ്ണിനെ—യുദ്ധത്തിൽ സൂര്യനെ സഹായിപ്പാനായി, ഇന്ദ്രനെ കെടുതായമട്ടിൽ കൊല്ലാൻ വന്ന ഉഷസ്സിനെ.

9. മുൻ ഋക്കിന്റെ വിവരണം.

10. അഭീഷ്ടവർഷകൻ—ഇന്ദ്രൻ. അത്—ശകടം.

11. വിപാട്തീരം=വിപാട് (വിപാശ) എന്ന നദിയുടെ തീരം.

12. പോരാ—അത്രമാത്രമല്ല: ചെറുപ്പം വിട്ടാറേ—പുളപ്പു വന്നപ്പോൾ, ജലം നിറഞ്ഞപ്പോൾ. തടയപ്പെട്ട—പ്രവഹിയ്ക്കാതായ സിന്ധുവെ—സിന്ധുനദിയെ. പരത്തിനാൻ=വ്യാപിപ്പിച്ചാൻ.

പോരാ, ചിന്നിച്ചിതെ,ന്പാടും ശ്രുഷ്ണന്റെ മുതൽ ധ്രുഷ്ണ നീ,
അവന്റെയാ നഗരികളവമട്ടിച്ചവേളയിൽ! 13
പോരാ, കുലിതരാഖ്യന്റെ പുത്രൻ വിധ്വംസി ശംബരൻ
ഇന്ദ്ര, സൂദിതനായല്ലോ, ഭവാനാൽ വന്മലയ്ക്കുമേൽ! 14
പോരാ, തേർവട്ടഴികളെപ്പോലെ തല്ലിത്തകർത്തു, നീ
വിധ്വംസിയാം വച്ചിയുടെയഞ്ചുലക്ഷം ജനങ്ങളെ! 15
പോരാ, സ്തോത്രങ്ങളിൽപ്പുകഴ്കാരനാക്കീ, ശതക്രതോ,
അഗ്രുവിൻ പുത്രനായുള്ള പരാവൃക്തനെയിന്ദ്ര, നീ! 16
പോരാ, രാജ്യക്ഷതിയിൽനിന്നത്തുർവശയദുക്കളെ
കരയ്ക്കുകേറിനാനല്ലോ, വിദ്വാനിന്ദ്രൻ ശചീപതി! 17
പോരാ, സരയുവിൻതീരേ വാണ ചിത്രരഥാണ്ണരെ
വധിച്ച തൽക്ഷണ,മവരായ്വരാകിലുമിന്ദ്ര, നീ! 18
തൃക്തരാം രണ്ടു പംഗവന്ധന്മാരെ വൃത്രനിഷ്കാസനാ,
ആശ്വസിപ്പിച്ചവല്ലോ, നീ;-യാർ നേട്ടം, നിന്നെറയസ്സുഖം? 19
ഇന്ദ്രൻ കരിങ്കല്പണിയാമീരമ്പത പുരങ്ങളെ,
ഹവിസ്സു നല്കിയ ദിവോദാസന്നായിപ്പൊരുക്കിനാൻ! 20

---

13. അവമട്ടിയ്ക്കുക=ഉടയ്ക്കുക.

14. കുലിതരാഖ്യൻ=കുലിതരനെന്നവൻ. വിധ്വംസി—ലോകത്തെ മുടിച്ചവൻ. സൂദിതൻ—ഹതൻ. വന്മലയ്ക്കുമേൽ—ശംബരൻ പേടിച്ച് ഒരു പർവതത്തിന്റെ മുകളിൽ പാഞ്ഞുകേറി; ഇന്ദ്രൻ അവനെ താഴത്തെയ്ക്കു തള്ളി കൊന്നു.

15. വച്ചി—ഒരസുരൻ. ജനങ്ങൾ—അനുയായികൾ.

16. പരാവൃക്തന്റെ കഥ മുമ്പുണ്ട്.

17. അത്തുർവശയദുക്കൾ—അച്ഛനായ യയാതി ശപിച്ചതിനാൽ രാജ്യക്ഷതി (രാജത്വനാശം) വന്ന തുർവശനും യദുവും. ഇന്ദ്രൻ ഇവരെ രാജ്യക്ഷതിയാകുന്ന ദുഷ്ടശയിൽനിന്നു കരയേറി, രാജ്യാഭിഷേകാർഹരാക്കി.

18. ചിത്രരഥാണ്ണർ—ചിത്രരഥൻ, അണ്ണൻ എന്ന രണ്ടു രാജാക്കന്മാർ. അവർ ആര്യരാകിലും—അവർ ആര്യന്മാരാണെന്നു നടിച്ചിരുന്നു; എന്നാൽ ഇന്ദ്രനെ സേവിച്ചിരുന്നില്ല.

19. തൃക്തർ—ബന്ധുക്കളാൽ കൈവെടിയപ്പെട്ടവർ. പംഗവന്ധന്മാർ=ഒരു കാൽമുടന്തനും ഒരു കുരുടനും. ആശ്വസിപ്പിച്ചു—മുടന്തും അന്ധതയും നീക്കി. നിന്നെറയസ്സുഖം—അങ്ങ് നല്കുന്ന ആ സുഖം; അതു തുലോം ദുഷ്പാപമാകുന്നു.

20. കരിങ്കല്പണിയാം=കരിങ്കല്ലുകൊണ്ടു നിർമ്മിയ്ക്കപ്പെട്ട. ഈരമ്പത്=നൂറ്. പുരങ്ങൾ—ശംബരന്റെ.

ഉറക്കിനാൻ, മുപ്പതിനായിരം വിധ്വംസശീലരെ
ശസ്ത്രം ചാട്ടി,ദ്ദുഭീതിയ്ക്കുവേണ്ടിയിന്ദ്രൻ മിടുക്കിനാൽ! 21

പോരാ, പരക്കെയൊരുപോലുള്ളോൻ, ഗോപതിയിന്ദ്ര, നീ:
വീഴിച്ചുവല്ലോ, വൃത്രഘ്ന, നീയവറിനെയൊക്കെയും! 22

പോരാ, നീയെന്തു കഴിവും കരുത്തുമിഹ കാട്ടിയോ
അതിന്നുടവുതട്ടിയ്ക്കില്ലാരുമിന്നിന്ദ്ര, തീച്ചതാൻ! 23

നിന്നുടെ നല്ലതു നല്ലതു
നല്ലൂട്ടേ, ദേവനയ്മാഭിഖ്യൻ;
നല്ലതു ഭഗനുമരിന്ദമ;
നല്ലതു പല്ലറ പൂഷദേവനുമേ! 24

സൂക്തം 31.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

സംപൂജ്യനായ്സ്സദാ വായ്ക്കും സഖാവെന്തൊരു തപ്പണാൽ
നമ്മിലന്തൻ നേർക്കു കൺവെയ്ക്കും—സശ്രദ്ധം ചെയ്കമെന്തിനാൽ? 1

സത്യമായ്പ്പൂജ്യമായ്പ്പാരം മത്തിയറുന്ന സോമനീർ
ഭവാന്നിമ്പം വരുത്തേണം, ദുഃഖസ്പത്തുമുടയ്ക്കുവാൻ! 2

സഖാക്കളാം സ്തുതിപ്പോരെസ്സംരക്ഷിച്ചരുളും ഭവാൻ
നൂറുരക്ഷകളോടൊപ്പം തുക്കൺവെച്ചാലു,മെങ്ങളിൽ! 3

---

21. വിധ്വംസശീലർ—രാക്ഷസാദികൾ. ശസ്ത്രം—ആയുധങ്ങൾ. ദുഭീതി—ഒരിന്ദ്രഭക്തന്റെ പേർ. ഉറക്കിനാൻ—ദീർഘനിദ്രയിൽ പെടുത്തി, കൊന്നു.

22. പരക്കെ—യജമാനന്മാർക്കെല്ലാം. അവറിനെ—ശത്രുക്കളെ.

24. നല്ലത്—ധനമെന്നർത്ഥം. പല്ലറ—ദക്ഷയാഗത്തിൽ ഒരു ശിവഭക്തൻ പൂഷാവിന്റെ പല്ലുകൾ പറിച്ചെടുത്തുപോൽ.

സൂക്തം 31.

1. സഖാവ്—ഇന്ദ്രൻ. എന്തിനാൽ കൺവെയ്ക്കും എന്ന് എടുത്തുപറയുന്നു. നേർക്കു കൺവെയ്ക്കും—അഭിമുഖനാകും.

2. ദുഃഖസ്പത്തും—ശത്രുക്കളുടെ ഉറപ്പുള്ള മുതൽപോലും.

മനുഷ്യർതൻ സ്തുതികളാലു,രുളും വട്ടപോലവേ
തിരിഞ്ഞാലു,മടുക്കുന്ന ഞങ്ങൾതൻ മുമ്പിലെയ്യു നീ! 4

സ്വന്തം സ്ഥാനങ്ങളിൽപ്പോലെയല്ലോ, യജ്ഞസ്ഥലങ്ങളിൽ
ചെല്ലുമാറുള്ളതു ഭവാൻ; ഭജിപ്പൂ, സൂയ്മനൊത്തു ഞാൻ! 5

ഇന്ദ്ര, നിന്നൊക്കുറിച്ചിങ്ങു ചെയ്യും സ്തുതികഥ കമ്മവും
ഭവാങ്കലെത്തിച്ചേരുന്നു, പിന്നെക്കതിരവങ്കലും! 6

അത്രയല്ലാ, തിരുവടി മഘവാവും മഹസ്വിയും
ദാതാവുമാണെന്നാണല്ലോ, ചൊല്ലുന്നതു ശചീപതേ! 7

അത്രയല്ലാ, സ്തവം ചൊല്ലിപ്പിഴിയുന്നോനു തൽക്ഷണം
കൊടുത്തുപോരുന്നുണ്ടല്ലോ, വളരെധനവും ഭവാൻ! 8

ചെറുതടയുകില്ലല്ലോ, നിൻറെ ന്യൂധനങ്ങളും
ഇല്ല, ചെയ്വാനൊരുമ്പെട്ട നിൻ കെല്പും ദ്രോഹകാരികൾ! 9

കാക്കുകെ,ങ്ങളെ നിൻ ന്യൂരക്ഷ,യെങ്ങളെയായിരം;
എങ്ങളെക്കാത്തരുൾക, നിന്നാഭിമുഖ്യങ്ങളൊക്കയും! 10

കൈക്കൊള്ളുകെ,ങ്ങളെയിഹ, സഖ്യവും സ്ഥിരനന്മയും
തിളങ്ങിടും വസുതലുമെങ്ങൾക്കുണ്ടാകുവാൻ ഭവാൻ! 11

പെരുതായ ധനംകൊണ്ടു പാലിച്ചരുൾക, ഞങ്ങളെ;
ഇന്ദ്ര, ഞങ്ങളെ നിത്യം നീയെല്ലാരക്ഷകൾകൊണ്ടുമേ! 12

തുറന്നുതന്നീടണമേ, ഞങ്ങൾക്കപ്പൈത്തൊഴുത്തുകൾ,
ഒരെയ്ത്തുകാരൻപോലിന്ദ്ര, പുത്തുരക്ഷകളാൽഭവാൻ! 13

ഇന്ദ്ര, ഗോവാജിയുതമായ്ട്ടീപ്തിമത്തായ്, പ്രധഷ്ടിയായ്
സഞ്ചരിയ്ക്കട്ടെ, കേടൊന്നും പറ്റാതേ ഞങ്ങൾതൻ രഥം! 14

---

4. വട്ട്—തേർച്ചക്രം. അടുക്കുന്ന=സമീപിയ്ക്കുന്ന. മനുഷ്യർ—ഞങ്ങളുടെ ആളുകൾ. മുമ്പിലെയ്യു തിരിഞ്ഞാലും—അഭിമുഖനായാലും.

5. ഭജിപ്പൂ—അങ്ങനെയുള്ള ഭവാനെ സേവിയ്ക്കുന്നു.

7. ചൊല്ലുന്നതു—വിദ്വാന്മാർ.

9. ഇല്ല—തടയുകില്ല.

13. എയ്ത്തുകാരൻ—ശരപ്രയോഗവിദഗ്ധനായ ശൂരൻ.

14. പ്രധഷ്ടി—ശത്രുക്കളെ അമർത്തുന്നതു്. സഞ്ചരിയ്ക്കട്ടെ—അങ്ങനെയുള്ള രഥം തന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുക എന്നു ഭാവം.

ഞങ്ങൾതൻ പുകൾ വാനോരിൽവെച്ചു പൊങ്ങിയ്ക്കു, സൂര്യ, നീ,
വിപുലമാം വിണ്ണുലകമുയർത്തിയതുപോലവേ! 15

സൂക്തം 32.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

മഹാനാമവിടുന്നിന്ദ്ര, മഹാരക്ഷകളോടുമേ
ഞങ്ങൾതന്നരികത്താശു വന്നാലും, വൃത്രസൂദന! 1
ചരിഷ്ണുവെങ്കിലും, ദാനശീലൻ നീ രക്ഷണത്തിനായ്
ചിത്ര, ചിത്രക്രിയന്മാരിൽച്ചേർക്കുന്നു, ചിത്രമാം ധനം! 2
ഭവാങ്കൽച്ചേർന്ന മിതരാം മിത്രരൊന്നിച്ചുതാൻ ബലാൽ
കൊല്ലുമല്ലോ ഭവാൻ, ചാടിക്കേറുന്ന പെരിയോനെയും! 3
ഞങ്ങളങ്ങയുമായ്ച്ചേർന്നോർ; വാഴ്ത്തുന്നു ഞങ്ങളങ്ങയെ;
ഉയരെക്കാത്തുകൊണ്ടാലും,മിന്ദ്ര, ഞങ്ങളെ, ഞങ്ങളെ! 4
അബ്ഭവാനിങ്ങെഴുന്നള്ളിവരികെ,ങ്ങളിൽ വജ്രവൻ,
തോൽവി പററാത്ത സംപൂജ്യഭദ്രരക്ഷകളോടുമേ! 5
ഇന്ദ്ര, നിന്മട്ടിലുള്ളോരു ഗോയുതന്റെ സഖാക്കളായ്
ചേരുമാറാകണം, ഞങ്ങളുന്നം പെരുത്തു കിട്ടുവാൻ! 6

---

15. പുകൾ പൊങ്ങിയ്ക്കു—പ്രശംസിച്ചു്. സൂര്യ—സവ്പ്രേരകനായുള്ളോവേ.

സൂക്തം 32.

2. ചിത്ര=ഹേ പൂജനീയ. ചിത്രക്രിയന്മാരിൽ—നാനാകർമ്മങ്ങളോടുകൂടിയ ഞങ്ങളിൽ. ചിത്രം=മഹനീയം.

3. മിതർ=അല്പസംഖ്യർ. പെരിയോനെയും—വമ്പിച്ച ശത്രുവിനെപ്പോലും കൊല്ലാൻ, ഭവാനു കുറച്ചാളുകളുടെ തുണയേ വേണ്ടൂ.

4. ഞങ്ങളെ ഞങ്ങളെ—ഞങ്ങളെ എല്ലാരെയും.

5. തോൽവി പററാത്ത—ശത്രുക്കളാൽ ആക്രമിയ്ക്കപ്പെടാത്ത.

6. ഗോയുതന്റെ=ഗോക്കളോടുകൂടിയവന്റെ. സഖാക്കളായ്—സ്തോതാക്കളായി എന്നു താൽപര്യം. ചേരുമാറാകണം—ഗോയുതനായ അങ്ങയോടു് എന്നാശയം.

അങ്ങേകനല്ലോ, ഗോക്കൾക്കുമന്നത്തിനുമധീശ്വരൻ;
അബ്ഭവാനിന്ദ്ര, പെരുതാം ഭോജ്യമെങ്ങൾക്കു നല്കണം! 7

സ്തോതാക്കൾക്കു ധനം നല്കാൻ,ചൊൽ കൈക്കൊള്ളും നൂതൻ ഭവാൻ
കല്പിച്ചൊരുങ്ങിയാലിന്ദ്ര, മറിച്ചാരും തടുത്തിടാ! 8

പെരുതാമന്നവും സത്തും ലഭിയ്ക്കുന്നതിനങ്ങയെ
സ്തുതിച്ചപോരുന്നുണ്ടല്ലോ, സ്തോത്രത്താലിന്ദ്ര, ഗോതമർ. 9

ആ നിൻവീര്യങ്ങൾ വർണ്ണിയ്ക്കാമെങ്ങൾ: മത്തുപിടിച്ച നീ
തകർത്തുവല്ലോ, ചെന്നേറിയസുരന്റെ പുരങ്ങളെ! 10

ഇന്ദ്ര, ചൊല്ലുകൾ കൈക്കൊള്ളും ഭവാൻ കാണിച്ച കെല്പുകൾ
പാടിപ്പുകഴ്ത്തിപ്പോരുന്നു, നീർ പിഴിഞ്ഞ മനീഷികൾ! 11

ഭവാനെ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു, സ്തവവാഹികൾ ഗോതമർ;
അവക്കു വീരയുതമാമന്നം നല്കീടുകിന്ദ്ര, നീ! 12

ഇന്ദ്ര, സർവ്വജനങ്ങൾക്കുമൊരുപോലുള്ളവൻ, ഭവാൻ;
എന്നാലുമങ്ങയെത്തന്നേ വിളിപ്പൂ, ഞങ്ങൾ കേവലം! 13

ഞങ്ങൾതന്നാരികത്തെയ്ക്കു വരികിന്ദ്ര, ഭവാൻ വസോ:
സോമനീരാൽത്തുലോം മത്ത പൂണ്ടാലും, സോമപായി നീ! 14

പുകഴ്ത്തുമെങ്ങൾതൻ സ്തോത്രം വശത്താക്കട്ടെ,യങ്ങയെ:
ഹരിയുഗത്തെയിങ്ങോട്ടു തിരിച്ചരുളുകിന്ദ്ര, നീ! 15

ഭുജിയ്ക്കുകെ,ങ്ങൾതൻ ഹവ്യം; ചെവിക്കൊൾകെ,ങ്ങൾതൻ സ്തവം;
ഒരു പെൺകൊതിയൻ പെണ്ണിൻകൊഞ്ചലെന്നവിധം ഭവാൻ! 16

---

7. അങ്ങേകൻ—അങ്ങ് മാത്രം. അധീശ്വരൻ=ഉടമസ്ഥൻ.

8. ചൊൽ—സ്തോത്രം.

9. ഗോതമർ—ഗോതമഗോത്രക്കാരായ ഋഷിമാർ.

10. മത്തുപിടിച്ച—സോമപാനത്താൽ മത്തനായ.

11. ചൊല്ലുകൾ—സ്തോത്രങ്ങൾ. നീർ—സോമലതയുടെ.

12. വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു—മഹത്വപ്പെടുത്തുന്നു. സ്തവവാഹികൾ=സ്തവത്തെ വഹിയ്ക്കുന്നവർ; സ്തോത്രം ചൊല്ലി എന്നർത്ഥം. വീരയുതം=വീരന്മാരോടു(പുത്ര പൌത്രാദികളോടു)കൂടിയത്.

14. വസോ—ആളുകളെ യജ്ഞത്തിൽ വസിപ്പിയ്ക്കുന്നവനേ.

15. ഹരിയുഗം—ഇന്ദ്രന്റെ രണ്ടശ്വങ്ങൾ.

16. കൊഞ്ചലെന്നവിധം—കൊഞ്ചൽ കേട്ടു രസിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

ഞങ്ങളിന്ദ്രനൊടത്ഥിപ്പൂ, നൂറുസോമക്കുടത്തെയും,
ഒരായിരം പഠിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട വാജികൾതമ്മെയും! 17

ഞങ്ങളിങ്ങോട്ടിറക്കാവൂ, നിൻഗോശതശതങ്ങളെ;
ഭവാനേറതായ ധനവും വന്നുചേരട്ടെ, ഞങ്ങളിൽ! 18

കിട്ടാവൂ, പത്തുകുംഭം പൊന്നെങ്ങൾക്കങ്ങയിൽനിന്നിഹ:
ഭവാൻ വളരെ നല്കുന്നോനാണല്ലോ, വൃത്രസൂദന! 19

തെല്ല പോരാ: തുലോം കൊണ്ടുവന്നെങ്ങൾക്കു തരൂ, തുലോം:
തുലോം തരാനേ മുതിരൂ, ഭവാനിന്ദ്ര, ബഹുപ്രദൻ! 20

ബഹുപ്രദൻ ഭവാനെന്നു കേൾപ്പൂ, പെരുതിടങ്ങളിൽ:
ശൂര, വൃത്രഘ്ന, സമ്പത്തിൽപ്പുകുകാരാക്കുകെങ്ങളെ! 21

ഞാൻ വാഴ്ത്താം, നിൻകുരാലശവദ്വയത്തെ പ്രാജ്ഞ, പാലക:
അവയെക്കൊണ്ടു, ഗോദൻ നീ ചിതറിയ്ക്കായ്ക ഗോക്കളെ! 22

പടിയ്ക്കൽ വെച്ച പുതുതാം രണ്ടെണ്ണിപ്പാവപോലവേ
അഴകാൻ വിളങ്ങുന്നു, കുരാലശവങ്ങളുഭയരേ! 23

കാളവണ്ടിയിലോ കാലാൽത്താനോ പോകുമെനിയ്ക്കിഹ
മതിയാകട്ടെ, യൻപുറ കുരാലശവദ്വയം തുലോം! 24

ആറാമധ്യായം സമാപ്തം

---

17. പഠിപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ട—നടകം ശീലിപ്പിച്ച.

18. ഗോശതശതങ്ങൾ—വളരെ വളരെ ഗോക്കൾ.

19. കുംഭം—ഇരുപതുപറ.

20. തുലോം—ധാരാളം. ബഹുപ്രദൻ=വളരെ കൊടുക്കുന്നവൻ.

21. പെരുതിടങ്ങൾ—അനേകയജ്ഞസ്ഥലങ്ങൾ.

22. കുരാലശവദ്വയം=രണ്ടു തവിട്ടുനിറക്കുതിരകൾ; ഹരികൾ. അവയെക്കൊണ്ടു ഗോക്കളെ ചിതറിയ്ക്കുത": കുതിരയെക്കണ്ടാൽ ഗോക്കൾ വിറളിപിടിച്ച് ഓടിക്കളയും. ഗോദൻ=ഗോക്കളെ കൊടുക്കുന്നവൻ.

23. പടിയ്ക്കൽ—കാഴ്ചപ്പുറത്ത് എന്നർത്ഥം. രണ്ടെണ്ണിപ്പാവ—രണ്ടു ചെറിയ പാവകൾ.

24. തുലോം മതിയാകട്ടെ—ഏറ്റവും പയ്യാപ്തമായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ.

ഏഴാമധ്യായം.

സൂക്തം 33.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ത്വഷ്ടാവ് ദേവത.

ഞാൻ ത്വഷ്ടാവിനെ സ്തോത്രത്തെ, ഒരു ദൂതനെ എന്നപോലെ അയയ്ക്കുന്നു; ഉപസ്തരണത്തിന്ന്, ഒരു കാവ്യപ്പയ്യിനെ യാചിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നടമിടുക്കുള്ള കുതിരകളെക്കൊണ്ടു കാറിനൊപ്പം പാഞ്ഞു, വാനിലെങ്ങും ഉടനടി വ്യാപിയ്ക്കുന്നവരാണല്ലോ, ആ കമ്മികൾ! 1

ധീരരായ ത്വഷ്ടാക്കൾ അച്ഛനമ്മമാരെ ശുശ്രൂഷിച്ചു, യുവാക്കളാക്കി, കർമ്മങ്ങൾ തുലോം അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്നു. ഉടൻതന്നെ ദേവകളുടെ സഖ്യം നേടി; മനുസ്സിന്നു മഹത്ത്വം വരുത്തി! 2

ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞു രണ്ടു തുണികൾപോലെ കിടന്നിരുന്ന അച്ഛനമ്മമാരെ യാചിച്ചർ നിത്യയുവാക്കളാക്കി മാറിയോ; ആ വാജനും വിഭ്വാവും ത്വഷ്ടാവും ഇന്ദ്രനോടൊരുമിച്ചു സോമം കുടിച്ചു നമ്മുടെ യജ്ഞം രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 3

ത്വഷ്ടാക്കൾ ഒരാണ്ടു പയ്യിനെ രക്ഷിച്ചു; ത്വഷ്ടാക്കൾ ഒരാണ്ട് അതിന്ന് അവയവങ്ങളുണ്ടാക്കി; ഒരാണ്ട് അതിന്നു നിറം വരുത്തി. ആ കർമ്മങ്ങളാൽ അമരത്വം നേടി! 4

ജ്യേഷ്ഠൻ പറഞ്ഞു: — 'ഒരു ചമസം രണ്ടാക്കുക.' അനുജൻ പറഞ്ഞു, മൂന്നാക്കാമെന്ന്. ഇളയവൻ പറഞ്ഞു, നാലാക്കാമെന്ന്. ത്വഷ്ടാക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ആ സംഭാഷണം ത്വഷ്ടാവു കൊണ്ടാടി. 5

മനുഷ്യരായ ത്വഷ്ടാക്കൾ പറഞ്ഞതു നേരായിരുന്നു: അവർ അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്തു; ഈ അമൃതം നേടി. പകൽപോലെ വിളങ്ങുന്ന നാലു ചമസം കണ്ടിട്ടു ത്വഷ്ടാവു ശരിവെച്ചു! 6

സൂക്തം 33.

1. കമ്മികൾ — ലോകോപകാരികൾ.

4. പയ്യിനെ — ചത്ത പയ്യിന്റെ ശവത്തെ. ഇക്കഥയും ചമസനിർമ്മാണാദികളും ഒന്നാംമണ്ഡലത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്.

6. അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്തു — നാലാക്കി. ഈ അമൃത് — മൂന്നാം സവനത്തിലെ സോമനീര്.

ത്വഷ്ടക്കാം പന്തിരണ്ടുനാളുകളിൽ പകലോന്റെ അതിഥികളായി സുഖേന പാർത്തു, പാടങ്ങളെ ശോഭനങ്ങളാക്കി; നദികളെ ഒഴുകിച്ചു. ഓഷധികാം നിജ്ജലസ്ഥലങ്ങളിൽ നില്പായിരുന്നു; വെള്ളം കുഴികളിലും! 7

വട്ടിന്മേൽനിന്നു ശരിയ്ക്കുരുളുന്ന രഥം എവർ നിർമ്മിച്ചുവോ; വിശ്വത്തെ ഉന്മേഷപ്പെടുത്തുന്ന വിശ്വരൂപധേനുവിനെയും എവർ നിർമ്മിച്ചുവോ; ആ സുകർമ്മാക്കളും സുരക്ഷരും സുഹൃത്തുമായ ത്വഷ്ടക്കാം നമുക്കു ധനമുണ്ടാക്കിത്തരട്ടെ! 8

ഇവരുടെ പണിത്തരം കർമ്മത്താൽ മനംതെളിഞ്ഞു വിളങ്ങിയ ദേവന്മാർ കൈക്കൊണ്ടു: സുകർമ്മാവായ വാജൻ ദേവകളുടെയായി; ത്വഷ്ടജ്യേഷ്ഠൻ ഇന്ദ്രനെറ; വിഭാവു വരുണനെറ. 9

പ്രജ്ഞയാൽ സ്തുതിച്ചിമ്പപ്പെടുത്തി രണ്ടു ഹരികളെ സൃഷ്ടിച്ച തെവരോ—ഇന്ദ്രന്നായി സുഖേന പൂട്ടാവുന്ന രണ്ടശ്വങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച തെവരോ; ത്വഷ്ടക്കളേ, ആ നിങ്ങാം ഞങ്ങളിൽ ധനപുഷ്ടിയും സുഖവും, ക്ഷേമകാംക്ഷികാം മിത്രത്തെ എന്നപോലെ ചേർത്തുവെച്ചാലും! 10

ഇപ്പോഴാം നിങ്ങാംക്ക് അഹസ്സിൽ സോമപാനവും മത്തും ദേവകാം വെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു: തളർന്നവങ്കലല്ലാതെ അവർ സഖ്യം ചെയ്കില്ല. ത്വഷ്ടക്കളേ, ആ നിങ്ങാം തീർച്ചയായും ഈ മൂന്നാം സവനത്തിൽ ഞങ്ങാംക്കു ധനം കൊണ്ടുവരണം! 11

സൂക്തം 34.

ത്വഷ്ടാച്ഛന്ദോദേവതകാം മുമ്പേത്തവ.

ത്വഷ്ടോ, വിഭാവോ, വാജ, ഇന്ദ്ര, നിങ്ങാം ഞങ്ങളുടെ ഈ യാഗത്തിൽ രത്നം തരാൻ വന്നുചേർന്നാലും: ഇപ്പോഴാം നിങ്ങാംക്ക് അഹ

---

7. ത്വഷ്ടക്കാം സൂര്യരശ്മികാംതന്നെയാണെന്ന പക്ഷത്തെ അവലംബിച്ചുള്ളതാണ്, ഈ ഋക്ക്. പന്തിരണ്ടു നാളുകാം—തിരുവാതിരമുതൽ പന്തിരണ്ടു വൃഷ്ടിനക്ഷത്രങ്ങാം.

9. വാജൻ—ഇളയ ത്വഷ്ടാ. ത്വഷ്ടജ്യേഷ്ഠൻ—ത്വഷ്ടാ എന്ന മൂത്ത ആാം. വിഭാവാ—വാജന്റെറ ജ്യേഷ്ഠനും, ത്വഷ്ടാവിന്റെറ അനുജനുമായ മധ്യമൻ.

11. വെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു—നിശ്ചയിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. തളർന്നവൻ—തപഃശ്രാന്തൻ.

സ്സിൽ പാനം വാശ്രേവി നിശ്ചയിച്ചിരിയ്ക്കുന്നുവല്ലോ; അതിനാൽ നിങ്ങൾക്കു മത്തും പിടിയ്ക്കാം! 1

അന്നംകൊണ്ടു ശോഭിയ്ക്കുന്ന ഋഭുക്കളേ, ജന്മമറിഞ്ഞ നിങ്ങൾ ദേവകളൊന്നിച്ചു മത്തടിയ്ക്കുവിൻ: മത്തും സ്തുതിയും നിങ്ങളിലണയട്ടെ; നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു നല്ല വീരന്മാരെയും ധനവും അയയ്ക്കുവിൻ! 2

ഋഭുക്കളേ, മനുഷ്യർപോലെ വിളങ്ങുന്ന നിങ്ങൾ യാതൊന്നിനെ ഉൾക്കൊള്ളുമോ, ആ യജ്ഞം ഇതാ, നിങ്ങൾക്കായി ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു. ഇതു നിങ്ങളിൽ ചേരാനിരിയ്ക്കയാണ്: വാജന്മാരേ, അഗ്രാസനം നേടിയവരാണല്ലോ, നിങ്ങളെല്ലാവരും! 3

നേതാക്കളേ, ഇപ്പോൾ ഹവിസ്സു നല്കി പരിചരിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യനു കിട്ടട്ടെ, നിങ്ങളുടെ രത്നദാനം: ഋഭോ, വിഭ്വാവേ, വാജ, നിങ്ങൾ കൂടിയ്ക്കുവിൻ; നിങ്ങൾക്കു മത്തിന്നായി ഞാൻ തരുന്നു, മഹത്തായ മൂന്നാം സവനം! 4

ഋഭുവിഭ്വാവാജന്മാരേ, നേതാക്കളായ നിങ്ങൾ മഹത്തായ ദ്രവ്യത്തെ പുകഴ്ത്തിക്കൊണ്ടു, ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വന്നാലും: പകലിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഈ പാനങ്ങൾ, പുതുതായി പൊറപ്പെക്കൽ ഗൃഹത്തിലെന്നപോലേ, നിങ്ങളിൽ വന്നണയുന്നു! 5

കെല്പിടിയാത്തവരേ, പുകഴ്ത്തി വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നിങ്ങൾ ഈ യജ്ഞത്തിൽ വന്നുചേർന്നാലും: നിങ്ങൾ ആരുടെയോ, ആ ഇന്ദ്രനൊന്നിച്ചു, സമാനപ്രീതിയോടേ, രത്നം നല്കുന്ന സൂരികളായ നിങ്ങൾ മധുരനാകുന്നാലും! 6

സൂക്തം 34.

1. പാനം—സോമപാനം. വാശ്രേവി—പ്രജാപതിയുടെ അരുളപ്പാട്.

2. അന്നം—സോമനീർ. ജന്മം—മനുഷ്യരായ തങ്ങൾ ദേവത്വം പ്രാപിച്ചത്. സ്തുതി—ഞങ്ങളുടെ.

3. ഉൾക്കൊള്ളുക—ഉദരത്തിൽ ധരിയ്ക്കുക. യജ്ഞം—സോമം. വാജന്മാർ—ഋഭുവും, വിഭ്വാവും വാജനും.

5. പൈക്കൽ വൈകുന്നേരം മേച്ചിൽപ്പുറംവിട്ട് ഉടമസ്ഥന്റെ ഗൃഹത്തിൽ തിരിച്ചുവരുമല്ലോ.

6. മധു—മധുരമായ സോമം.

ഇന്ദ്ര, സ്തുതിസേവ്യ, ഭവാൻ വരുണനോടു സമാനപ്രീതിയായി, മരുത്തുക്കളോടു സമാനപ്രീതിയായി, മുമ്പേ കുടിയ്ക്കുന്ന ത്രുതയാജരോടു സമാനപ്രീതിയായി, രത്നദാത്രികളായ സ്ത്രീപാലികമാരോടു സമാനപ്രീതിയായി, സോമം കുടിച്ചാലും! 7

ത്രുഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ ആദിത്യരോടൊന്നിച്ചു, പർവതരോടൊന്നിച്ചു, ദേവഹിതനായ സവിതാവോടൊന്നിച്ചു, രത്നം നല്കുന്ന നദികളോടൊന്നിച്ചു മത്തുകൊള്ളുവിൻ! 8

ഈ ത്രുഭുക്കൾ അശ്വികളെ പ്രീതിപ്പെടുത്തി; ഇവർ അച്ഛനമ്മമാരെ രക്ഷിച്ചു; ഇവർ പയ്യിനെ, ഇവർ കുതിരകളെ നിർമ്മിച്ചു; ഇവർ കവചങ്ങൾ രചിച്ചു; ഇവർ വാനൂഴികളെ വേർപെടുത്തി; വ്യാപ്തരായ ഈ നേതാക്കൾ നല്ല കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്തു. 9

ത്രുഭുക്കളേ, ഗോക്കളും ബലവും നല്ല വീരന്മാരും പാപ്പിടവും ധാരാളമന്നവും ചേർന്ന ധനം നിങ്ങളുടെ പക്കലുണ്ടല്ലോ; ആ മുമ്പേ കുടിയ്ക്കുന്ന, ദത്തത്തെ പുകഴ്ത്തുന്ന നിങ്ങൾ മത്തു പൂണ്ടു ഞങ്ങൾക്കു തന്നാലും! 10

ത്രുഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ പോയ്ക്കളയരുത്: ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ തെല്ലും ദ്രോഹിപ്പിയ്ക്കില്ല. ദേവന്മാരേ, നിങ്ങൾ മാനിയ്ക്കപ്പെട്ട്, ഈ യജ്ഞത്തിൽ ഇന്ദ്രനോടൊന്നിച്ചു, മരുത്തുക്കളോടൊന്നിച്ചു, ശോഭമാനരോടൊന്നിച്ചു, രത്നം തരാനായി മത്തുകൊള്ളുവിൻ! 11

സൂക്തം 35.

ത്രുഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

കെല്പിടിയാത്ത സുധന്വപുത്രരായ ത്രുഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു വരുവിൻ, പോയ്ക്കളയരുത്: ഈ സവനത്തിൽ മധുക്കൾ നി

---

7. സ്തുതിസേവ്യ=സ്തുതികൾകൊണ്ടു സേവിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്നവനേ. ത്രുതയാജർ—ഒരുകൂട്ടം ദേവന്മാർ. സ്ത്രീപാലികമാർ—സ്ത്രീകളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന ദേവിമാർ.

8. പർവതർ—ഒരുകൂട്ടം ദേവന്മാർ.

9. കവചങ്ങൾ—ദേവന്മാർക്ക്.

10. ദത്തം—സോമവും മറ്റും. തന്നാലും—ധനം.

11. ദ്രോഹിപ്പിയ്ക്കില്ല—സോമനീർ വേണ്ടുവോളം തരാം. ശോഭമാനർ—മറ്റു ദേവന്മാർ.

ങ്ങളെ—രത്നദാതാവായ ഇന്ദ്രനെയും, പിന്നെ നിങ്ങളെയും—പ്രാപിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ! 1

വെട്ടുപ്പിൽ പിഴിഞ്ഞ സോമം കുടിയ്ക്കുന്ന ഋഭുക്കൾക്കാണ്, ഇവിടെ രത്നദാനം: അവർ സൽക്കർമ്മച്ചൊകൊണ്ടും കരകൌശലംകൊണ്ടും ഒരൊറ്റച്ചമസം നാലാക്കിയല്ലോ! 2

വാജന്മാരേ, നിങ്ങൾ ഒരു ചമസം നാലാക്കി; എന്നിട്ടു, 'സഖേ, അനുഗ്രഹിച്ചാലും' എന്നരിയാടി. 'ഋഭുക്കളേ, കരകൌശലക്കാരായ നിങ്ങൾ അമൃതത്തിന്റെ മാഗ്ഗത്തെ—ദേവഗണത്തെ—പ്രാപിച്ചാലും!' 3

എങ്ങനെയുള്ളതായിരുന്നു, ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടു നാലാക്കപ്പെട്ട ആ ചമസം? ആകട്ടെ, നിങ്ങൾ സോമം പിഴിയുവിൻ; ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ മത്തിന്നു മധുരസോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ! 4

രത്നമായ അന്നമുള്ള ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ വേലകൊണ്ടു് അമ്മയച്ഛന്മാരെ യുവാക്കളാക്കി; വേലകൊണ്ടു ചമസം ദേവപാനയോഗ്യമാക്കി; വേലകൊണ്ടു, ഗതിവേഗമേറിയ ഇന്ദ്രവാഹനങ്ങളായ രണ്ടു ഹരികളെ നിർമ്മിച്ചു! 5

അന്നവാന്മാരായ ഋഭുക്കളേ, പകൽവൃതിയിൽ നിങ്ങളെ മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കാൻ ആർ കടുംസോമം പിഴിയുമോ? വൃഷാക്കളേ, അവന്നു നിങ്ങൾ ഇമ്പം പൂണ്ടു വളരെ വീരന്മാരോടുകൂടിയ ധനം നിർമ്മിയ്ക്കുവിൻ! 6

ഹയ്യശപ, രാവിലെ പിഴിഞ്ഞതു ഭവാൻ നുകർന്നു; ഉച്ചയ്ക്കലെ സോമം അങ്ങയ്ക്കുമാത്രമാണല്ലോ. ഇന്ദ്ര, ഇനി, ശോഭനകർമ്മംമൂലം അങ്ങയാൽ സഖാക്കളാക്കപ്പെട്ട രമ്യദാനന്മാരായ ഋഭുക്കളോടൊന്നിച്ചു പാനംചെയ്താലും 7

സൂക്തം 35.

1. മധുക്കൾ—മദകരങ്ങളായ സോമങ്ങൾ.

2. രത്നദാനം—സോമാപ്പണം.

3. ഉരിയാടി—അഗ്നിയോടു പറഞ്ഞു. ഋഭുക്കളേ എന്നാദിയായ വാക്യം അഗ്നിയുടെ മറുപടിയാകുന്നു. അമൃതം—സ്വർഗ്ഗം.

4. നിങ്ങൾ എന്നു തുടങ്ങിയ വാക്യം ഋത്വിക്കുകളോടുള്ളതാണ്.

5. രത്നമായ അന്നം—രമണീയമായ സോമം.

ശോഭനകർമ്മത്താൽ ദേവന്മാരായിത്തീർന്ന, പരുന്തുകൾപോലെ വാനിൽ പാർക്കുകയാണല്ലോ, നിങ്ങൾ; കെല്പിടിയാത്ത സുധനപുത്രന്മാരേ, അമൃതത്വമടഞ്ഞ ആ നിങ്ങൾ ധനം തന്നാരുളിയാലും. 8

കരകൌശലക്കാരായ ഋഭുക്കളേ, രഥത്തെ നല്കുന്ന മൂന്നാം സവനത്തിൽ നിങ്ങൾ സംബന്ധിച്ചുവല്ലോ; സൽക്കർമ്മേച്ഛയാൽ, അതിൻറെ ഈ അരിച്ച സോമം നിങ്ങൾ, നിങ്ങളുടെ മത്തു പൂണ്ട ഇന്ദ്രിയങ്ങൾകൊണ്ടു കുടിയ്ക്കുവിൻ! 9

സൂക്തം 36.

വാമദേവൻ ഋഷി; ജഗതിയും തൃഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഋഭുക്കൾ ദേവത.

ഋഭുക്കളേ, കുതിരയും കടിഞ്ഞാണും വേണ്ടാത്ത മൂവുരുൾത്തേർ സ്വതന്ത്രമായി അന്തരിക്ഷത്തിൽ ചുറ്റിനടക്കുന്നു; നിങ്ങൾ വാനാഴികളെ പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതു നിങ്ങളുടെ ദേവത്വത്തെ പ്രഖ്യാപിയ്ക്കുന്നു! 1

നേരേ പോകുന്ന സുചക്രമായ രഥത്തെ ശോഭനഹൃദയരായ യാവചിലർ മനസ്സങ്കല്പംകൊണ്ടു നിർമ്മിച്ചുവോ; ഋഭോ, വാജ, ആ നിങ്ങളെ ഈ സവനത്തിൽ പാനംചെയ്വാൻ ഞങ്ങൾ ക്ഷണിയ്ക്കുന്നു. 2

വാജ, ഋഭോ, വാർദ്ധക്യംകൊണ്ടു ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ അമ്മയച്ഛന്മാരെ നിങ്ങൾ വീണ്ടും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന യുവാക്കളാക്കിയല്ലോ; വിഭുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ആ മഹത്ത്വം ദേവകളിൽവെച്ചു പ്രശംസനീയംതന്നെ! 3

വാജ, ഋഭോ, നിങ്ങൾ ഒറ്റച്ചമസത്തിനു നാലു ശാഖകളുണ്ടാക്കി; വേലചെയ്ത പയ്യിനെ തോലണിയിച്ചു; അങ്ങനെ നിങ്ങൾ ദേവ

---

8. അമൃതത്വം=ദേവത്വം.

9. രത്നം—സോമം. നേത്രാദീന്ദ്രിയങ്കൾക്കു പാത്രത്വം ആരോപിച്ചിരിയ്ക്കുന്നതു, സോമത്തിൻറെ ഗുണാധിക്യം വ്യഞ്ജിപ്പിയ്ക്കുവാനാണ്.

സൂക്തം 36.

2. ഋഭോ, വാജ എന്നിവയിൽ വിഭുത്വവും ഉൾപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു.

കളുടെ ഇടയിൽ അമൃതത്വം നേടി. അതു പൊട്ടനാനെ പുകഴ്ത്തുന്നതുതന്നെ! 4

അന്നംകൊണ്ടു വിളിപ്പെട്ട നേതാക്കളായ ഋഭുക്കൾ ഉൽപാദിപ്പിച്ച ധനത്തിന്റെ യശസ്സു കുറച്ചല്ല. ഋഭുക്കളുടെ തച്ചൻപണി യാഗങ്ങളിൽ സത്യമാകുന്നു; ദേവന്മാരേ, നിങ്ങൾ രക്ഷിയ്ക്കുന്ന അതു ദർശനീയംതന്നെ! 5

വാജനും വിഭ്വാവും ഋഭുവും ആരെ രക്ഷിയ്ക്കുമോ, അവൻ ബലവാനായി സഞ്ചാരകുശലനാകും; അവൻ ഋഷിയായി സ്തുതിയ്ക്കും; അവൻ ശൂരനായി (ശത്രുക്കളെ) തള്ളിനീക്കും, യുദ്ധങ്ങളിൽ ദുസ്തരനുമാകും; അവനു ധനം വർദ്ധിയ്ക്കും; അവനു നല്ല വീര്യമുണ്ടാകും! 6

വാജ, ഋഭോ, മേന്മയേറിയതാണ്, ശ്രേഷ്ഠവും ദർശനീയവുമായ നിങ്ങളുടെ രൂപം. അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള സ്തോത്രം കേട്ടാലും: ധീമാന്മാരും കവികളും വിദ്വാന്മാരുമാണല്ലോ, നിങ്ങൾ; ആ നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ ഈ മന്ത്രംകൊണ്ടു ക്ഷണിയ്ക്കുന്നു. 7

ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ സ്തുതികളാൽ, മനുഷ്യർക്കുവേണ്ടുന്ന ഭോഗ്യങ്ങളെല്ലാമറിഞ്ഞു, ഞങ്ങൾക്കു കാന്തിയും കരുത്തുമുള്ള, കെല്പന്മാരെ ഉണക്കുന്ന, മികച്ച ധനവും, അന്നവും ഉണ്ടാക്കിത്തരുവിൻ! 8

ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഇവിടെ വിളയാടി ഞങ്ങൾക്കു സന്തതിയും, ഇവിടെ ധനവും, ഇവിടെ വീരസമേതമായ യശസ്സും ഉണ്ടാക്കുവിൻ; യാതൊന്നുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരെക്കാൾ അറിയപ്പെട്ടുമോ, ആ പൂജനീയമായ അന്നം ഞങ്ങൾക്കു തന്നരുളുവിൻ! 9

---

4. ശാഖകം—വിഭാഗങ്ങൾ.

5. കുറച്ചല്ല—ആ ധനം ഞങ്ങൾക്കു കിട്ടുമാറാകട്ടേ എന്നു ഹൃദയം. അതു—തച്ചൻപണി; ചമസമോ, രഥമോ.

8. കെല്പന്മാരെ ഉണക്കുന്ന—കേമന്മാരെ ശോഷിപ്പിയ്ക്കുന്ന; അസൂയാർത്തരാക്കുന്ന.

9. ഇവിടെ—ഈ യജ്ഞത്തിൽ.

സൂക്തം 37.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ഋഭുക്കൾ ദേവത.

വാജ, ഋഭോ, ദേവന്മാരേ, ഈ മനുഷ്യരിൽവെച്ചു രമണീയരും, ദിവസങ്ങളെ സുദിനങ്ങളാക്കാൻ യജ്ഞത്തെ നിലനിർത്തുന്നവരുമായ നിങ്ങൾ ദേവകളുടെ വഴിയിലൂടേ ഞങ്ങളുടെ യാഗത്തിൽ വന്നുചേർന്നാലും! 1

ഇന്നു, നൈചേന്നു മിന്നുന്ന ഈ പയ്യാപ്പങ്ങളായ സോമങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു, പ്രീതിയുള്ളവാക്കട്ടെ: പിഴിഞ്ഞുനിറച്ച ഇവ നിങ്ങളെ തുലോം കാമിയ്ക്കുന്നു; ജോലിയിൽ ഉത്സാഹത്തിനായി കൂടിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ട് ഇമ്പംകൊള്ളിയ്ക്കട്ടെ! 2

വാജ, ഋഭോ, നിങ്ങളെ മുന്നുപ്രാവശ്യമുദിയ്ക്കുന്ന ദേവഹിതമായ സോമവും, നിങ്ങളെ സ്തോത്രവും വഹിയ്ക്കുമല്ലോ; അതിനാൽ അരികേ രസിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യരുടെയും ദേവന്മാരുടെയും ഇടയിൽ ഞാൻ, മനുവെന്നപോലെ അതു നിങ്ങൾക്കായി ഒപ്പം ഹോമിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 3

ഋഭുക്കളേ, തടിച്ച കുതിരയും, തിളങ്ങുന്ന തേരും ഇരിമ്പിന്നൊത്ത അണക്കടയും നല്ല ധനവുമുള്ളവരാണ്, നിങ്ങൾ; ഇന്ദ്രനനുമകളായ ബലിഷ്ഠന്മാരേ, നിങ്ങൾക്കു മത്തിന്നു വെയ്ക്കപ്പെട്ടതാണല്ലോ, അഗ്രഭാഗം. 4

ഋഭുക്കളേ, പരന്ന ശോഭയും പടയിൽ വൻകരുത്തും കുതിരകളും ഇന്ദ്രിയബലവുമുള്ള, തമ്മിൽച്ചേർന്ന, സദാ ദാനനിരതമായ, ധനരൂപമായ നിങ്ങളുടെ ഗണത്തെ ഞങ്ങൾ വിളിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 5

സൂക്തം 37.

2. പയ്യാപ്പങ്ങൾ—മതിയാവോളമുള്ളവ. നിങ്ങളെ കാമിയ്ക്കുന്നു—നിങ്ങൾ കൂടിയ്ക്കണമെന്നിച്ഛിയ്ക്കുന്നു. ഒടുക്കത്തെ വാക്യത്തിലും കർത്തൃപദം, ഇവ എന്നതുതന്നെ.

3. മുന്നുപ്രാവശ്യമുദിയ്ക്കുന്ന—പ്രാതർമ്മധ്യാഹ്നസായംസവനങ്ങളിൽ ആവിർഭവിയ്ക്കുന്ന. വഹിയ്ക്കും—വാഹനംപോലെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരുമെന്നു സാരം. അരികേ—യജ്ഞസമീപത്ത്. അതു—സോമം.

4. മത്തിന്നു—കൂടിച്ചു മദിപ്പാൻ. അഗ്രഭാഗം—തൃതീയസവനത്തിന്റെ.

ഋഭുക്കളേ, നിങ്ങളും ഇന്ദ്രനും യാതൊരു മനുഷ്യനെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നുവോ; അവൻതന്നേ, അവൻതന്നേ കമ്മ്മഭാക്കാകട്ടെ! അവൻതന്നെ യാഗത്തിൽ അശ്വയുക്തനാകട്ടെ! 6

വാജ, ഋഭോ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു യജ്ഞമാർഗ്ഗം പറഞ്ഞുതരുവിൻ! സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട സൂരികളായ നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ ആശയെല്ലാം കടത്തിവിടുവിൻ! 7

വാജ, ഋഭോ, ഇന്ദ്ര, അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ മനുഷ്യരായ ഞങ്ങൾക്കു വളരെദ്ധനത്തെയും അശ്വത്തെയും വളരെ ദ്രവ്യം ദാനംചെയ്യാനായി കല്പിച്ചുതന്നാലും! 8

സൂക്തം 38.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ദ്യാവാപൃഥിവികളും ദധിക്രാവും ദേവത.

നിങ്ങളിരുവരുടെ പുരാതനസ്നേഹത്താണല്ലോ, ദാതാവായ ത്രസദസ്യു അത്ഥികൾക്കു നല്കിയിരുന്നത്: അശ്വം, പുത്രൻ, ദസ്യുക്കളെ അമർത്തുന്ന ഉഗ്രായുധം എന്നിവയെയും നിങ്ങൾ കൊടുത്തു! 1

അത്രമാത്രമല്ല, അശ്വരൂപനും, വളരെപ്പേരെ തള്ളിനീക്കുന്നവനും, വിശ്വസേവിതനും, പരുന്തുപോലെ ഋജുശീഘ്രഗാമിയും, ദീപ്തഗാത്രനും, കൂടലരെ കൊയ്യുന്ന ശൂരനുമായ, ഒരു രാജാവുപോലുള്ള ദധിക്രാവിനെയും കൊടുത്തു: 2

താനോടത്തുടേ പായും; ഒരു യുദ്ധേച്ഛുവായ ശൂരൻപോലെ ദിക്കുകളെ കാൽനടയാൽ ലംഘിപ്പാനൊരുങ്ങും; തേരിൽ സഞ്ചരി

---

6. അവൻതന്നേ, അവൻതന്നേ—അന്യനാകരുത്.

7. കടത്തിവിടുവിൻ—നിറവേറിയവരാക്കുവിൻ.

സൂക്തം 38.

1. ദ്യാവാപൃഥിവികളോടു പറയുന്നത്: ഇരുവരുടെ—ഇരുവരിൽനിന്നു ലഭിച്ച. കൊടുത്തു—ത്രസദസ്യുവിന്ന്.

2. അശ്വരൂപൻ—അശ്വമായിച്ചമഞ്ഞ അഗ്നിയത്രേ, ദധിക്രാവ്. വളരെപ്പേരെ—ശത്രുക്കളെ. ദധിക്രാവ് ഒരു ദേവൻ; മുന്മണ്ഡലങ്ങളിലുണ്ട്.

യ്ക്കും—ഇങ്ങനെയുള്ള ആ വായുവേഗനെ മനുഷ്യരെല്ലാം ഇമ്പപ്പെട്ടത്തി സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. 3

അവൻ യുദ്ധങ്ങളിൽ പടകളെ തടുത്തു, തുലോം ഇടപെട്ടു, ദിക്കുകളിൽ ചെന്നു സാധനങ്ങൾ നേടി, അറിയേണ്ടവ കണ്ടുവെച്ചു, ആപത്തനായ മനുഷ്യന്റെ എതിരാളിയെ ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കും. 4

പോരാ, അന്നത്തെയോ മാടിൻകൂട്ടത്തെയോ നോക്കിച്ചെല്ലുന്ന അവനെക്കുറിച്ചു യുദ്ധങ്ങളിൽ ആളുകൾ വസ്സും കക്കുന്ന തസ്കരനെക്കുറിച്ചെന്നപോലെയും, പശിമൂലം താനുപറക്കുന്ന പരുന്തിനെക്കുറിച്ചെന്നപോലെയും നിലവിളിയ്ക്കും! 5

പോരാ, അസുരപ്പടകളിലിറങ്ങാനൊരുങ്ങുന്ന ആ അത്യുൽക്കൃഷ്ടൻ, കോപ്പണിഞ്ഞ കുതിരപോലെ ശോഭിച്ചും, പൊടി നക്കിയും, കടിഞ്ഞാൺ കടിച്ചും തേർനിരയോടൊപ്പം പാഞ്ഞുനടക്കും! 6

പോരാ, സമരത്തിൽ സഹിഷ്ണുവും, ഋജുഗാമിയും, അന്നവാനുമായ ആ വാജി സ്വദേഹത്തെ ശുശ്രൂഷിച്ചുകൊണ്ടും, വെന്നുന്ന പടകളിൽ വെന്നിയും, പൊടിയണിഞ്ഞ്, അതു പുരികത്തിൻമീതെ വിതറും! 7

പോരാ, തിളങ്ങുന്ന ഇടിവാൾപോലെ കൊന്നുകളയുന്ന അവനെ എതിരാളികൾ പേടിയ്ക്കുന്നു: എങ്ങും ആയിരംപേരോടു പൊരുതിത്തുടങ്ങിയാൽ, കോപ്പണിഞ്ഞ അവൻ ഭയംകരനും ദുർന്നിവാരനുമായിത്തീരും! 8

പോരാ, ആ മനുഷ്യാഭിലാഷപൂരകനായ വേഗവാന്റെ ചെറുക്കലും കീഴമർത്തലും ആളുകൾ പുകഴ്ത്തിപ്പോരുന്നു; പോരാ, അവനെപ്പറ്റി യുദ്ധത്തിൽ നടക്കുന്നവർ പറയും:—'ദധിക്രാവ് ആയിരമാളുകളോടുകൂടി മറെറാരേടത്തെയ്ക്കു തിരിച്ചു!' 9

യാതൊരു ദധിക്രാവ് ബലംകൊണ്ടു, പഞ്ചജനങ്ങളെ തേജസ്സുകൊണ്ടു സൂര്യനെന്നപോലെ, ജലങ്ങളെ പരത്തിയോ; ആയിരവും

---

3. പായും—വെള്ളംപോലെ. വായുവേഗൻ ദധിക്രാവ്.

4. ആപത്തനായ മനുഷ്യന്റെ—സ്തോതാവിന്റെ.

5. നോക്കി—സമ്പാദിപ്പാൻ എന്നർത്ഥം. നിലവിളിയ്ക്കും—ശത്രുക്കൾ.

9. മറെറാരേടത്തെയ്ക്കു—നമ്മെ വിട്ടു, മറെറതിരാളികളെ ഹനിപ്പാൻ.

നും നല്ലുന്ന ആ ഗമനകുശലനായ വാജി ഈ സ്തുതികളെ മധുരഫല
ത്തോടു ചേക്കട്ടെ! 10

സൂക്തം 39.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ദധിക്രാവ് ദേവത.

ആ വേഗവാനായ ദധിക്രാവിനെത്തന്നേ നാം ക്ഷിപ്രം സ്തുതിയ്ക്കുക; വാനഴികളിൽനിന്നു തീററയും വിതറിക്കൊടുക്കുക. തമസ്സകററുന്ന ഉഷസ്സുകാം എനിയ്ക്കായി ഫലങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; എല്ലാപ്പാപത്തെയും കടത്തട്ടെ! 1

മഹാനായി ഗമനകുശലനായി ബഹുവരേണ്യനായി വൃഷാവായിരിയ്ക്കുന്ന ദധിക്രാവിനെ യജ്ഞപൂരകനായ ഞാൻ വളരെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: മിത്രാവരുണരേ, മനുഷ്യർക്കായി നിങ്ങളാൽ നിർത്തപ്പെട്ടവനാണല്ലോ, തിളങ്ങുന്ന അഗ്നിപോലിരിയ്ക്കുന്ന ഈ താരയിതാവ്. 2

ആർ പുലർകാലത്ത് അഗ്നിയെ ജ്വലിപ്പിച്ച്, അശ്വരൂപനായ ദധിക്രാവിനെ സ്തുതിച്ചുവോ; അവനെ മിത്രാവരുണരോടൊപ്പം പ്രീതി പൂണ്ട് ഈ പരിപൂർണ്ണൻ പാപരഹിതനാക്കട്ടെ! 3

അന്നവും ബലവും കിട്ടിയ്ക്കുന്ന മഹാനായ ദധിക്രാവിന്റെ സ്തോതൃശുഭമായ നാമത്തെ ഞങ്ങൾ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു; വരുണൻ, മിത്രൻ, അഗ്നി, വജ്രപാണിയായ ഇന്ദ്രൻ എന്നിവരെയും നന്മയ്ക്കായി വിളിയ്ക്കുന്നു. 4

മിത്രാവരുണരേ, മനുഷ്യപ്രേരകനായ യാതൊരശ്വരൂപനെ നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി നിർത്തിയോ; ആ ദധിക്രാവിനെ, ഇന്ദ്രനെ

---

10. ചേക്കട്ടെ— ഈ സ്തുതികൾക്ക് ആസ്വാദ്യമായ ഫലമുളവാക്കട്ടെ; സ്തോതാവിനെ സൽഫലം നല്കി, അനുഗ്രഹിയ്ക്കട്ടെ.

സൂക്തം 39.

2. താരയിതാവ്— പാപങ്ങളെ കടത്തുന്നവൻ.

3. ഈ പരിപൂർണ്ണൻ— ദധിക്രാവ്.

4. സ്തോതൃശുഭം— സ്തുതിയ്ക്കുന്നവർക്കു മംഗളം നല്കുന്നത്.

എന്നപോലെ ഇരുകൂട്ടരും—യുദ്ധത്തിന്നൊരുങ്ങിയവരും, യജ്ഞം തുടങ്ങിയവരും—വിളിയ്ക്കുന്നു. 5

വിജയിയും അശ്വരൂപനുമായ ദധിക്രാവിനെ ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കാം: ആ വേഗവാൻ നമ്മുടെ മുഖങ്ങൾക്കു സൌരഭ്യം വരുത്തട്ടെ; നമുക്ക് ആയസ്സും വളർത്തട്ടെ! 6

സൂക്തം 40.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സ്; ദധിക്രാവ് ദേവത.

ദധിക്രാവിനെത്തന്നേ നാം ക്ഷിപ്രം സ്തുതിയ്ക്കുക: ഉഷസ്സുകളെല്ലാം എന്നെ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കട്ടെ; ജലം, അഗ്നി, ഉഷസ്സ്, സൂര്യൻ, ആംഗിരസനായ ബൃഹസ്പതി, ഇന്ദ്രൻ എന്നിവരെയും സ്തുതിയ്ക്കുക. 1

നടക്കും, ഓടും, ചാടും—ഇങ്ങനെയുള്ള ഗന്താവും, ഭരണനിപുണനും, ഗോക്കളെയും അന്നത്തെയും ഉഷസ്സിനെയും തേടുന്നവനും, പരിചാരകരിൽ വർത്തിയ്ക്കുന്നവനും, തിടുക്കംകൊള്ളുന്നവനും, സത്യനുമായ ദധിക്രാവ് അന്നവും ബലവും സച്ഛ്രവും നല്കുമാറാകണം! 2

പോരാ, കൊതിയേറിയ ദധിക്രാവിന്റെ വെമ്പിക്കൊണ്ടുള്ള പാച്ചിലിൽ, പക്ഷിയുടെ പറക്കലിലെന്നപോലെ, ആരും പിന്നിലായിപ്പോകും; പരുന്തുപോലെ പായുന്ന ഈ താരയിതാവിന്റെ മാറിടത്തിനു ചുറുമായി, കൂടെയുണ്ടാവും, ബലം! 3

പോരാ, ആ വാജി കഴുത്തിലും കക്ഷത്തിലും വായിലും കെട്ടപ്പെട്ടിട്ടു, തെളിയ്ക്കപ്പെടാൻ തിടുക്കംകൊള്ളും; ദധിക്രാവ് കമ്മനുസരിച്ചു പ്രവൃദ്ധബലനായിട്ടു, വഴിത്തിരിവുകളിലൂടെ വെച്ചടിയ്ക്കും! 4

ദ്യോവിൽ മേവുന്ന ഹംസനും, അന്തരിക്ഷത്തിൽ മേവുന്ന വസുവും, വേദിമേൽ മേവുന്ന ഹോതാവും, അതിഥിയും, ഗൃഹത്തിൽ

സൂക്തം 40.

2. സത്യൻ=സത്തുക്കളിൽ തഴയ്ക്കുന്നവൻ.

4. വാജി—അശ്വരൂപനായ ദധിക്രാവ്. വെച്ചടിയ്ക്കും—അതിവേഗത്തിൽ നടക്കും.

മേവുന്നവനും, മനുഷ്യരിൽ മേവുന്നവനും, മണ്ഡലത്തിൽ മേവുന്നവനും, യജ്ഞത്തിൽ മേവുന്നവനും, വ്യോമത്തിൽ മേവുന്നവനും, ജലത്തിൽ ജനിച്ചവനും, രശ്മികളിൽ ജനിച്ചവനും, സത്യത്തിൽ ജനിച്ചവനും, പർവതത്തിൽ ജനിച്ചവനുമായ ഇവൻതന്നെ ബ്രഹ്മതത്ത്വം! 5

സൂക്തം 41.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രാവരുണന്മാർ ദേവത.

(കാകളി)

ബുദ്ധിവൈഭവങ്ങൾ പണിഞ്ഞോരുമേതൊന്നു,
നിത്യൻ ഹവിർവാഹി ഹോതാവുപോലവേ
ഇന്ദ്ര, വരുണ, ഭവന്മനം പൂകുമോ;
നന്ദ്യമാ സ്തോത്രമേതി,ന്ദ്രാവരുണരേ? 1

ഇന്ദ്രാവരുണദേവന്മാരെയന്നാവാ-
നെന്നാരൻ കൂട്ടിനു ബന്ധുക്കളാക്കുമോ;
കൊന്നിടും, പോരിൽ മാറാരെയഘത്തെയും;
കുന്നിച്ച രക്ഷയാൽ ഖ്യാതനുമാ,മവൻ! 2

ഇന്ദ്രാവരുണർ സഖാക്ക്ൾ സഖ്യത്തിനായ്
സ്യന്ദിച്ച സോമങ്ങൾകൊണ്ടിമ്പമേല്ക്കുകിൽ,

---

5. ഈ ഋക്കിന്റെ ദേവത, സൂര്യനാണ്: വായ്വഗ്നിരൂപനായി അന്തരിക്ഷാദിസ്ഥാനങ്ങളിൽ വർത്തിയ്ക്കുന്ന സൂര്യൻതന്നേ പരബ്രഹ്മമെന്നു പ്രതിപാദിയ്ക്കുന്നു. ജലത്തിൽ ജനിച്ചവൻ—ജലമധ്യത്തിലാണല്ലോ, സൂര്യൻ ഉദിയ്ക്കുന്നത്. സത്യത്തിൽ ജനിച്ചവൻ—പ്രത്യക്ഷദൃശ്യൻ എന്നർത്ഥം. പർവതം—ഉദയാദ്രി. ഇവൻ—ആദിത്യൻ.

സൂക്തം 41.

1. പണിഞ്ഞ്—വണങ്ങി. ഹോതാവു(അഗ്നി)പോലെ ഭവന്മനം പൂകുന്ന (നിങ്ങളുടെ ഹൃദയത്തെ സ്പർശിയ്ക്കുന്ന) സ്തോത്രം ഏതായിരിയ്ക്കും? നന്ദ്യം=അഭിനന്ദനീയം. ഇന്ദ്രവരുണപദത്തിന്റെ ആവർത്തനം ആദരാധിക്യത്താലാകുന്നു.

2. എന്നാരൻ=ഏതൊരു മനുഷ്യൻ. കൂട്ടിനു=സഖ്യത്തിനു. അഘത്തെ (പാപത്തെ)യും കൊന്നിടും—നശിപ്പിയ്ക്കും. കുന്നിച്ച—മഹത്തായ.

തന്നിടുമല്ലോ, സൂതിയ്ക്കും മനുഷ്യർക്കു
സുന്ദരാന്നരവരുത്തമമാം ധനം! 3

ഉഗ്രരാമിന്ദ്രാവരുണരേ, ദീപ്തമാ-
മുൽക്കടവജ്രമീ ഹിംസ്രനിൽച്ചാട്ടവിൻ—
ഞങ്ങൾക്കു ദുഷ്പ്രാപനായ പിടുങ്ങിയിൽ
നിങ്ങൾതൻ ധൃഷ്ണവാം കൈപ്പൊന്നായയ്ക്കുവിൻ! 4

ഇന്ദ്രാവരുണരേ, നിങ്ങൾ രസിപ്പിപ്പി-
നിന്നുതിയെ, വൃഷർ ഗോവിനെപ്പോലവേ:
ഞങ്ങൾക്കിതു ചുരത്തട്ടെ, പുൽമേയുന്ന
തുംഗയാം പാലേറാമുള്ള പൈപോലവേ! 5

സൽപുത്രതൽപുത്രർ, സസ്യാവി, യൌവന-
ക്കൈപ്പേറെന്നാളക്കദർശനമെന്നിവ
കിട്ടിച്ച,ഴൽപ്പാടിലെങ്ങളെക്കാക്കുവിൻ,
ദുഷ്ടഘ്നരാം നിങ്ങളിന്ദ്രാവരുണരേ! 6

ഗോരതരെങ്ങൾ വരിപ്പൂ, സുബന്ധുച്ഛ്യ-
ശ്രൂരരാം നിങ്ങളെത്തന്നേ പ്രത്യക്കളേ,
സംപ്രീതി നല്കും പിതാക്കളെയെന്നപോ-
ലൻപിനും കൂട്ടിനും പൂർവരക്ഷയ്ക്കുമായ്! 7

---

3. സഖാക്കൾ—പരസ്പരം സ്നേഹിതന്മാർ. സുന്ദിച്ച=ഒഴുകിയ, പിഴിയപ്പെട്ട. സുന്ദരാന്നർ=ശോഭനമായ (സോമമാകുന്ന) അന്നത്തോടുകൂടിയവർ.

4. ഉൽക്കടം—ബലിഷ്ഠം. ഹിംസ്രൻ—ഹിംസാശീലനായ ഞങ്ങളുടെ ശത്രു. ദുഷ്പ്രാപൻ—എതിർത്തുകൂടാത്തവൻ. പിടുങ്ങി—എല്ലും തട്ടിയെടുക്കുന്നവൻ.

5. ഇന്നുതിയെ=ഈ സ്തുതിയെ വൃഷർ—ചിനപിടിപ്പിയ്ക്കുന്ന കൂറന്മാർ. രസിപ്പിപ്പിൻ—സസ്നേഹം സ്വീകരിയ്ക്കുവിൻ എന്നർത്ഥം. ഇതു—സ്തുതി. ചുരത്തട്ടെ—അഭിമതഫലങ്ങളെ. പുൽമേയുന്ന—പുല്ലുതിന്നു നടക്കുന്ന. തുംഗ=മഹതി.

6. സൽപുത്രതൽപുത്രർ=നല്ല പുത്രനും അവന്റെ പുത്രനും. സസ്യാവി=സസ്യസമൃദ്ധമായ നിലം. ഏറെനാളക്കദർശനം—ദീർഘായുസ്സ്.

7. ഗോരതർ—ഗോലാഭത്തിൽപരർ. സുബന്ധുച്ഛ്യശ്രൂരരാം=നല്ല ബന്ധുക്കളും പൂജ്യരും ശ്രൂരരുമായ. പിതാക്കളെയെന്നപോലെ—മക്കൾ അച്ഛന്മാരെ ആശ്രയിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. അൻപ്=സ്നേഹം. പൂർവരക്ഷ=മുൻചെയ്തപോലുള്ള രക്ഷണം.

ഭക്ഷ്യത്തിനിസ്തുതി നിങ്ങളെ പ്രാപിപ്പൂ,
രക്ഷണാർത്ഥം ഭവൽക്കാമർ പോർപോലവേ—
ചെല്ലുന്നു, ധേനു സോമത്തിൽക്കണക്കെ,ന്നെറ
ചൊല്ല ദാതാക്കളാമിന്ദ്രാവരുണരിൽ! 8

ഇന്ദ്രാവരുണരിൽച്ചെൽവൂ, ധനം കൊതി-
ച്ചെൻനുതി, സേവകനാഢ്യരിൽപ്പോലവേ;
തന്നികടത്തിങ്കൽ നില്ക്കുന്നു, ചിക്കെന്നു
ചെന്നാണഞ്ഞന്നമിരക്കുവോൻപോലവേ! 9

നാഥരാകെ,ങ്ങളയതാം സമൃദ്ധിയ്ക്കു,
തേർതുരംഗങ്ങൾക്കു,ഭംഗസന്ധത്തിനും;
അച്ചരിഷ്ണുക്കൾതൻ നവ്യരക്ഷകളാ-
ലശ്വധനങ്ങളുമെത്തട്ടെ, ഞങ്ങളിൽ! 10

അന്യനരക്ഷ പൂണ്ടെങ്ങളിൽ വന്നാലു-
മന്നാർത്ഥമായ്വരാമിന്ദ്രാവരുണരേ;
ശസ്ത്രങ്ങൾ സേനയിൽക്കേളിയാടുമട-
ക്കെത്തുമാറാകെ,ങ്ങൾ, നിങ്ങൾതന്നാളുകൾ! 11

സൂക്തം 42.

പുരുകുത്സപുത്രൻ ത്രസദസ്യു ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; താനും
ഇന്ദ്രാവരുണരും ദേവത.

ക്ഷത്രിയനും വിശ്പതിയുമായ എനിയ്ക്കു, ദേവകളെല്ലാം നമുക്ക് എങ്ങനെയോ അങ്ങനെ രണ്ടു രാജ്യമുണ്ട്. വരുണനായ മനു

---

8. ഭവൽക്കാമർ—നിങ്ങളുടെ സാഹായ്യമിച്ഛിയ്ക്കുന്ന ഭടന്മാർ. ധേനു—പാൽ എന്നു സാരം. ചൊല്ല്—സ്തുതി.

9. ആഢ്യർ=ധനികന്മാർ. തന്നികടം—അവരുടെ, ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരുടെ, സമീപത്ത്. നില്ക്കുന്നു എന്നതിനും കർത്തൃപദം, നുതിതന്നെ.

10. തുരംഗങ്ങൾ—തേരിനു പൂട്ടുന്ന കുതിരകൾ.

11. ആയ്വർ—ശ്രേഷ്ഠർ. ഞങ്ങൾ നിങ്ങൾതന്നാളുകൾ—നിങ്ങളുടെ ആളുകളായ ഞങ്ങൾ.

ഷ്യനും അയല്ക്കാരനും ശ്രുപവാനുമായ എന്റെ കമ്മത്തിൽ ദേവകഥം സംബന്ധിയ്ക്കും. രാജാവാണ്, ഞാൻ! 1

ഞാൻതന്നേ, വരുണരാജാവ്: ആ മികച്ച ബലങ്ങളും എനിയ്ക്കായി നിലക്കൊള്ളുന്നു. വരുണനായ മനുഷ്യനും അയല്ക്കാരനും ശ്രുപവാനുമായ എന്റെ കമ്മത്തിൽ ദേവകഥം സംബന്ധിയ്ക്കും. രാജാവാണ്, ഞാൻ! 2

ഇന്ദ്രനും, വരുണനും, ആ മഹത്തമേറിയ ഗഭീരസുശ്രുപകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികളും ഞാൻതന്നെ. വിദ്വാനായ ഞാൻ, തപഷ്ടാവെന്നപോലെ, ഭുവനത്തെയെല്ലാം പ്രേരിപ്പിച്ചു; വാനഴികളെ താങ്ങി. 3

ഞാൻതന്നെയാണ്, നനവുണ്ടാക്കുന്ന വെള്ളം പൊഴിച്ചതും സൂര്യനെ അന്തരിക്ഷത്തിൽ നിത്തിയതും. ഞാൻ ജലത്തിനുവേണ്ടി യജ്ഞവാനായ അദിതിപുത്രനായി ജനിച്ചു. ആകാശം മൂന്നുലകമാക്കപ്പെട്ടത്, എനിയ്ക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ. 4

നല്ല കുതിരകളോടുകൂടിയ പടയാളികഥം എന്നെ പിന്തുടരുന്നു; സേന ചുഴന്നാവർ എന്നെ യുദ്ധത്തിലെയ്ക്കു വിളിയ്ക്കുന്നു. ഞാൻ മഘവാവായ ഇന്ദ്രനായിച്ചമഞ്ഞു പൊരുതുന്നു; ധൃഷ്കമായ ബലം പൂണ്ടു പൊടി പറപ്പിയ്ക്കുന്നു. 5

ഞാനാണ്, വിശ്വം സൃഷ്ടിച്ചത്. തടവുപെടാത്ത എന്നെയാതൊരു ദിവ്യബലവും തടയുകയില്ല. സോമവും ഉക്ഥവും എന്നെ ഇമ്പംകൊള്ളിയ്ക്കുമ്പോഥം, ആറുമില്ലാത്ത വാനഴികഥം രണ്ടും നടുങ്ങിപ്പോകും! 6

സൂക്തം 42.

1. ദേവകളൊക്കെ എന്റെയാണല്ലോ; അതുപോലെ, എനിയ്ക്കു രണ്ടു രാജ്യമുണ്ട്: ഭൂമിയും സ്വർഗ്ഗവും; രണ്ടും എന്റേതാണ്. വരുണനും താനാണെന്ന്: അയല്ക്കാരൻ—എല്ലാവക്കും അയൽപക്കക്കാരൻപോലെയുള്ളവൻ.

3. ഗഭീരസുശ്രുപകഥം=ഗഭീരകളും സുശ്രുപകളും. തപഷ്ടാവ്=പ്രജാപതി. പ്രേരിപ്പിച്ചു—സൃഷ്ടിച്ചയച്ചു.

7. ഇതുമുതൽ ഇന്ദ്രവരുണസ്തുതിയാണ്; വൃത്രർ=ശത്രുക്കഥ.

സ്തോതാവേ, ആ വിശ്രവിദിതനായ വരുണനെ സ്തുതിയ്ക്കു. ഇന്ദ്രൻ അവിടുന്നു വൃത്രനെ കൊന്നതായും, അവിടുന്നു മറയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ജലങ്ങളെ പ്രവഹിപ്പിച്ചതായും കേട്ടിട്ടുണ്ട്! 7

ഞങ്ങൾക്കിവിടെ, ദൃഹപുത്രൻ തടവിലാക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ, ആ സപ്തർഷികളാണ്, ഉൽപാദകരായത്: അവർ ഇവളിൽ, ഇന്ദ്രൻ പോലെ വൃത്രഘ്നനും അദ്ഭുതവനുമായ ത്രസദസ്യുവിനെ ജനിപ്പിച്ചു. 8

ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരേ, പുരുകുത്സപതി നിങ്ങളെ ഹവിസ്സുകൊണ്ടും നമസ്സുകൊണ്ടും പ്രസാദിപ്പിച്ചുവല്ലോ; അതിനാൽ, നിങ്ങൾ ഇവൾക്കു വൃത്രഘ്നനും അദ്ഭുതവനുമായ ത്രസദസ്യുരാജാവിനെ കല്പിച്ചു നല്കി! 9

ഇന്ദ്രാവരുണന്മാരേ, സേവിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങൾ ധനംകൊണ്ടും, ദേവന്മാർ ഹവിസ്സുകൊണ്ടും, ഗോക്കൾ പുല്ലുകൊണ്ടും ഇമ്പംകൊള്ളട്ടെ: പോയ്ക്കളയാത്ത ആ ധേനുവിനെ നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു നിത്യം തന്നരുളുവിൻ! 10

സൂക്തം 43.

പുരുമീള്ഹനും അജമീള്ഹനും ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൾ ദേവത.

യജ്ഞാഹർ ആരുള്ള കേൾപ്പാൻ? ഏതൊരു ദേവൻ സ്തോത്രം കൈക്കൊള്ളും? തിളക്കവും നല്ല ഹവിസ്സും ചേർന്ന ഈ അരുമസ്തുതിയെ നാം അമരരിൽ ആരുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിയ്ക്കും? 1

---

8. ദൃഹപുത്രനായ പുരുകുത്സനെന്ന രാജാവു ശത്രുക്കളാൽ തടവിലാക്കപ്പെട്ടതിനാൽ രാജ്യം അരാജകമായിപ്പോയി. അതു കണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നി, ഒരു പുത്രനുണ്ടാകാൻവേണ്ടി, യദൃച്ഛയാ വന്നുചേർന്ന സപ്തർഷികളെ പൂജിച്ചു. അവർ പ്രസാദിച്ച്, ഇന്ദ്രവരുണന്മാരെ യജിപ്പാൻ ഉപദേശിച്ചു. രാജ്ഞി അതനുഷ്ഠിച്ചതിനാൽ, തനിയ്ക്കു ത്രസദസ്യു എന്ന പുത്രനുണ്ടായി. ഈ സ്വന്തം ഉൽപത്തിയെ ത്രസദസ്യു സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു: ഞങ്ങൾക്ക്—എനിയ്ക്ക്. ഇവൾ—പുരുകുത്സപത്നി, ത്രസദസ്യുവിന്റെ അമ്മ. വൃത്രശബ്ദത്തിനു ശത്രുവെന്നും വൃത്രനെന്നും രണ്ടർത്ഥം. ത്രസദസ്യുവിനെ—എന്നെ.

10. ആ ധേനു—പ്രീതികരമായ ധനം.

സൂക്തം 43.

1. യജ്ഞാഹർ—ദേവകൾ. പതിയ്ക്കും—ഒട്ടിയ്ക്കും. അശ്വികൾതന്നേ സ്തുതിയ്ക്കുടമകൾ എന്നു ധ്വനി.

ദേവകളിൽ ആരുള്ളൂ, സുഖിപ്പിയ്ക്കാൻ? ആർ, തീച്ചയായും വരും? ആരാണ്, ഏറ്റവും സുഖപ്രദൻ? ഏതൊരു തേരാണ്, ഓടുന്ന കുതിരകളാൽ വേഗവത്തെന്നു പറയുന്നത്? അതിലാണല്ലോ, സൂര്യന്റെ മകൾ ചെന്നു കേറിയത്. 2

നിങ്ങളിരുവരും അടുത്ത ദിവസങ്ങളിൽ, ശക്തിമാനായ ഇന്ദ്രൻ പ്രഭാതത്തിലെന്നപോലെ ശീഘ്രം വന്നുചേരണം: സ്വർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു വരുന്ന, ദിവ്യരായ ശോഭനഗമനരായ നിങ്ങൾ എന്തൊരു കർമ്മത്താലാണ്, ഇത്ര ശക്തരായത്? 3

അശ്വികളേ, എന്തായിരിയ്ക്കും നിങ്ങൾക്കുള്ള സ്തുതി? എന്തൊരു സ്തുതികൊണ്ടു വിളിയ്ക്കണം, നിങ്ങൾ വരാൻ? അടുത്തെങ്ങാനും ആരുണ്ട്, നിങ്ങളുടെ വമ്പിച്ച ക്രോധം താങ്ങാൻ? മധു പൊഴിയ്ക്കുന്ന ദസ്രരേ, നിങ്ങൾ രക്ഷകൊണ്ടു ഞങ്ങളെ പാലിച്ചാലും! 4

വിണ്ണിനു ചുറ്റും വളരെസ്സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ രഥം അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നു നിങ്ങളുടെ മുമ്പിലെയ്ക്കു വരുന്നു: മധു പൊഴിയ്ക്കുന്നവരേ, നിങ്ങൾക്കുള്ള മധുവിൽ മധു പകർന്നുകഴിഞ്ഞു; സോമവും പൊരിയവിലും നിങ്ങളിൽ വന്നെത്തുന്നു! 5

നിങ്ങളുടെ കുതിരകളെ മേഘം നനച്ചു; ആ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന പറവകൾ ചുറ്റും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു. യാതൊന്നിൽ നിങ്ങൾ സൂര്യപുത്രിയെ കേറിയോ, നിങ്ങളുടെ ആ വാഹനം ക്ഷണോന വെളിപ്പെടുന്നു! 6

രമ്യമായ അന്നമുള്ളവരേ, ഞാൻ ഇവിടെ സമാനമനസ്കരായ നിങ്ങളോടു ചേർക്കുന്ന ഈ സ്തുതി ഞങ്ങളുടേതാണ്. നിങ്ങൾ സ്തോതാവിനെ രക്ഷിയ്ക്കണം: നാസത്യരേ, അഭിലാഷം നിങ്ങളിൽത്തന്നെ വന്നുനില്ക്കുന്നു! 7

---

2. സുഖിപ്പിയ്ക്കാൻ—നമ്മെ. വരും—യജ്ഞത്തിൽ. ഏറ്റവും സുഖപ്രദൻ ആരാണ്? അശ്വികൾതന്നെ.

4. മധു—മധുരജലം.

5. മധുവിൽ—സോമരസത്തിൽ. മധു—മധുരമായ പാൽ.

6. പറവകൾ—പക്ഷിസദൃശങ്ങളായ അശ്വങ്ങൾ.

7. ഞങ്ങളുടേതാണ്—ഞങ്ങൾക്കു ഫലം തരട്ടേ എന്നു ഭാവം. അഭിലാഷം—സ്തോതാവായ എന്റെ.

സൂക്തം 44.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേതവ.

അശ്വികളേ, വേഗമേറിയതും ഗോക്കളെ ചേക്കുന്നതും, സൂര്യ പുത്രി കേറിയതും, നകത്തണ്ടുള്ളതും, സ്തുതികളെ വഹിയ്ക്കുന്നതും, ധനയുക്തവുമായ നിങ്ങളുടെ പെരുംതേരിനെ ഞങ്ങൾ ഇന്നു വിളിയ്ക്കുന്നു. 1

സപ്തൃത്തിന്ന് ഊന്നായ അശ്വികളേ, ദേവതകളായ നിങ്ങൾ കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് ആ ലക്ഷ്മിയെ അനുഭവിച്ചുപോരുന്നു. നിങ്ങളെ വൻകുതിരകൾ തേരിൽ വഹിയ്ക്കുമ്പോഴെയ്ക്കും, അന്നം നിങ്ങളുടെ ദേഹത്തിലണയുന്നു! 2

അശ്വികളേ, ആർ ഇന്നു നിങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കും? ആർ രക്ഷണത്തിന്നോ, സോമപാനത്തിന്നോ, പുരാതനമായ യജ്ഞപ്രാപ്തിയ്ക്കോ, മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ഹവിസ്സു നല്കി നമസ്കരിച്ചു കൊണ്ടുവരും? 3

പെരുമപ്പെട്ട നാസത്യരേ, നിങ്ങൾ പൊന്നിൻതേരിലൂടേ ഈ യജ്ഞത്തിൽ വന്നുചേർന്നാലും: മധുരമായ സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ; പരിചാരകന്നു രത്നം കല്പിച്ചുനല്കുവിൻ! 4

നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കലെയ്ക്കു, വിണ്ണിൽനിന്നോ, മന്നിൽനിന്നോ, നന്നായുരുളുന്ന പൊന്നിൻതേരിലൂടേ വരുവിൻ. മറു ദേവകാമന്മാർ നിങ്ങളെ പിടിച്ചു വെയ്ക്കരുത്: നിങ്ങളെ മുമ്പേ സ്തുതിച്ചതു, ഞങ്ങളാണല്ലോ! 5

അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വളരെ വീരന്മാരോടുകൂടിയ മഹത്തായ ധനം വേഗത്തിൽ തരുമാറാകണം: ഞങ്ങളിരുകൂട്ടരിൽ നേതാക്കൾ നിങ്ങളെ സ്തുതിച്ചുവല്ലോ; കൂടെ അജമീള്ഹന്റെ ആളുകളും സ്തോത്രം പാടി. 6

സൂക്തം 44.

1. ഗോക്കൾ—അശ്വങ്ങൾ.
2. അന്നം—സോമം.
3. കൊണ്ടുവരും—നിങ്ങളെ യജ്ഞത്തിൽ.
6. ഞങ്ങളിരുകൂട്ടർ—പുരുമീള്ഹനും, അജമീള്ഹനും. നേതാക്കൾ—ഋത്വിക്കുകൾ.

രമ്യമായ അന്നമുള്ളവരേ, ഞാൻ ഇവിടെ സമാനമനസ്കരായ നിങ്ങളോടു ചേർന്ന ഈ സ്തുതി ഞങ്ങളുടേതാണ്. നിങ്ങൾ സ്തോതാവിനെ രക്ഷിയ്ക്കണം: നാസത്യരേ, അഭിലാഷം നിങ്ങളിൽത്തന്നേ വന്നുനില്ക്കുന്നു! 7

സൂക്തം 45.

വാമദേവൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൾ ദേവത.

ഇതാ, സൂര്യൻ ഉദിച്ചുപൊങ്ങുന്നു; ഈ ആദിത്യന്റെ മുകളിൽ, ചുറ്റിനടക്കുന്ന രഥവും. അതിന്റെ മീതേ മൂന്നുതരം അന്നവും നാലാമതു മധുവിന്റെ ഒരു തോൽത്തുരുത്തിയും വിലസുന്നു! 1

മധുവും അന്നങ്ങളും അശ്വങ്ങളും ചേർന്ന നിങ്ങളുടെ തേർ പുലർകാലത്തുയരുന്നു: ചുഴന്ന ഇരുട്ടിനെ പായിയ്ക്കുന്നു; സൂര്യൻപോലെ അന്തരിക്ഷത്തെ വിളങ്ങിയ്ക്കുന്നു! 2

മധു നുകർന്നുപോരുന്ന മുഖംകൊണ്ടു നിങ്ങൾ മധു നുകർന്നാലും: മധുവിന്നുവേണ്ടി അരുമത്തേർ പൂട്ടുവിൻ; ഗഗനമാഗ്ഗത്തെ മധുകൊണ്ടു കുളിർപ്പിയ്ക്കുവിൻ! അശ്വികളേ, മധുവിന്റെ തോൽത്തുരുത്തിയുണ്ടല്ലോ, നിങ്ങളുടെപക്കൽ. 3

വെക്കം നടക്കും, ഹിതരമണീയമായി പറക്കും, ഉപദ്രവിയ്ക്കില്ല, മധുരതയുണ്ട്, ഉഷസ്സിലുണരും, ജലം പൊഴിയ്ക്കും, ഇമ്പപ്പെടുത്തും, സോമം കുടിയ്ക്കും—ഇങ്ങനെയുള്ള ധുരീണാശ്വങ്ങളാൽ നിങ്ങൾ, ഈച്ചകൾ തേനിലെന്നപോലെ, യാഗങ്ങളിൽ ചെല്ലുന്നു. 4

മധുവോടുകൂടിയ സുയജ്ഞരായ അഗ്നികൾ ഉഷസ്സുകൾതോറും—കർമ്മം പൂർത്തിപ്പെടുത്തുന്ന വിചക്ഷണൻ കൈകഴുകി മധുരമായ

സൂക്തം 45.

1. രഥവും—നിങ്ങളിരുവരുടെ തേരും ഉദിച്ചുപൊങ്ങുന്നു, കാണപ്പെടുന്നു. മൂന്നുതരം അന്നം—ഭക്ഷ്യം, പേയം, ഖാദ്യം. മധുവിന്റെ—സോമരസം നിറച്ച.

4. പറക്കും—പായും. ധുരീണങ്ങൾ—വഹനസമർത്ഥങ്ങൾ.

സോമം അമ്മിക്കുഴകൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ—ഒന്നിച്ചുവാഴുന്ന അശ്വികളെ സ്തുതിയ്ക്കുകയായി! 5

പകലുകളാൽ ഇരുട്ടിനെ പായിയ്ക്കുന്ന രശ്മികൾ, സൂര്യനെന്ന പോലെ അന്തരിക്ഷത്തെ വിളങ്ങിയ്ക്കുന്നു; സൂര്യനും കുതിരകളെ പൂട്ടി പുറപ്പെടുന്നു. അപ്പോൾ നിങ്ങളിരുവരും മാഗ്ഗങ്ങളെല്ലാം അന്നം കൊണ്ടു് അടയാളപ്പെടുത്തും! 6

അശ്വികളേ, കർമ്മമനുഷ്ഠിയ്ക്കുന്ന ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: യാതൊന്നിനാൽ നിങ്ങൾ ഉടനടി ഉലകം ചുറ്റുമോ, ആ പഴക്കം തട്ടാത്ത നല്ലതിരത്തേരിലൂടേ നിങ്ങൾ ഹവിസ്സും ഊട്ടുമുള്ള ശീഘ്രകർമ്മത്തിലെയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടാലും! 7

സൂക്തം 46.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രീ ഛന്ദസ്സു്; ഇന്ദ്രനും വായുവും ദേവത.

ആദ്യം കുടിയ്ക്കു, യജ്ഞത്തിൽപ്പിഴിയപ്പെട്ട സോമനീർ:
വായുവാം നിന്തിരുവടിയല്ലോ, മുമ്പേ കുടിയ്ക്കുവോൻ. 1

ന്യഭീഷ്ടമൊട്ടും വായോ, നിയുത്സഹിതനാം ഭവാൻ
വരികിന്ദ്രനു തുണയായ്:—കുടിപ്പിൻ, ഞങ്ങൾതൻ മധു! 2

അന്നത്തിന്നായി വെമ്പിയ്ക്കും സഹസ്രാശ്വങ്ങൾ നിങ്ങളെ
ഇങ്ങെത്തിയ്ക്കട്ടെ, വായവിന്ദ്രന്മാരേ, സോമം കുടിയ്ക്കുവാൻ: 3

വിൺചുറ്റും പൊൻനുകത്തണ്ടേ ചേന്ന തേരിൽ മഖത്തിനായ്
കല്പിച്ചുകേറുവോരല്ലോ, ഭവാന്മാരനിലേന്ദ്രരേ! 4

---

5. അഗ്നികൾ—ഗാർഹപത്യാദികൾ. വീചക്ഷണൻ—അധ്വര്യു.
7. ശീഘ്രകർമ്മം—ഞങ്ങളുടെ യാഗം.

സൂക്തം 46.

2. നിയുത്സഹിതൻ=നിയുത്തുക്കളോടുകൂടിയവൻ; നിയുത്തുക്കൾ—വായുവിന്റെ കുതിരകൾ. ഇന്ദ്രനു തുണയായ്—ഇന്ദ്രനൊന്നിച്ചു്. കുടിപ്പിൻ—ഭവാനും ഇന്ദ്രനും.

4. വിൺചുറ്റും=സ്വർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്ന. മഖത്തിനായ്—യജ്ഞത്തിലെത്താൻ.

കരുത്തേറും തേരിലൂടേ, ദാതാവിങ്കലണഞ്ഞിടാൻ
ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളണമേ, ഭവാന്മാരനിലേന്ദ്രരേ! 5
ഇതാ, പിഴിഞ്ഞൂ; സുരരോടൊന്നിച്ചു സമഹർഷരായ്
കുടിപ്പിനി,ത്ത ദാതാവിൻ ഗൃഹത്തിലനിലേന്ദ്രരേ! 6
ഇന്ദ്രവായുക്കളേ, നിങ്ങളിവിടെയ്ക്കെഴുന്നള്ളുവിൻ;
അഴിച്ചുവിടുവിൻ, സോമം കുടിയ്ക്കുവതിനിങ്ങുതാൻ! 7

സൂക്തം 47.

വാമദേവൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രവായുക്കൾ ദേവത.
('മാബലിനാട്ട്'പോലേ)

മുമ്പേ ഭവാനു തരുന്നോൻ, വായോ,
സംപൂതൻ ഞാൻ യജ്ഞേ സ്വാദുവാം നീർ:
വന്നാലും, സോമം കുടിപ്പാൻ ദേവ,
തൻനിയുത്തോടൊത്തു കാമ്യനാം നീ! 1
ഇന്ദുവിൻ നീരിത്ര പാനംചെയ്യാ-
നിന്ദ്രനുമങ്ങുമാണ,ഹ്ർ വായോ:
നിങ്ങളിലല്ലോ, ചേരുന്നു സോമം,
നിമ്നത്തിലംഭസ്സുപോലെയൊപ്പം! 2
അന്നിയുത്തുക്കളൊത്തുജ്ജിതന്മാ-
രിന്ദ്രനുമങ്ങും ബലേശർ വായോ,
ഇങ്ങെഴുന്നള്ളുവിനൊറ്റത്തേരി-
ലെങ്ങളെ രക്ഷിപ്പാൻ, സോമമുണ്ണാൻ! 3

---

5. ദാതാവ്—യജമാനൻ.
6. അഴിച്ചുവിടുവിൻ—തേർക്കുതിരകളെ.

സൂക്തം 47.

1. സംപൂതൻ—വ്രതചര്യകംകൊണ്ടു പരിശുദ്ധനായവൻ.
2. ഇന്ദു=സോമം. നിമ്നം=താന്ന സ്ഥലം. അംഭസ്സ്=ജലം.
3. ബലേശർ—ബലത്തിന്റെ അധിപതികളായ ഇന്ദ്രനും അങ്ങും.

മേധധുരീണരാം വായവിന്നരേ,
ദാതാക്കളായ ഞങ്ങൾക്കായ് നിങ്ങൾ
അപ്പുരുകാമ്യനിയുത്തുക്കളെ-
ക്കല്പിച്ചുപൂട്ടുവിൻ, നേതാക്കളേ! 4

സൂക്തം 48.

വാമദേവൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വായു ദേവത.
(വൃത്തം മുമ്പേത്തതുതന്നെ.)

മുല്പാടു ഭക്ഷിയ്ക്കു, ഹവ്യം ഭുവ-
ന്നൊപ്പം നീ; സ്തോതാവിനേകരത്നം;
ചന്ദ്രസങ്കാശമാം തേരിലൂടേ
വന്നാലും, സോമം കുടിപ്പാൻ വായോ! 1

നിന്ദിതാരോപണം നിക്കും ഭവാ-
നന്നിയുത്തുക്കളൊത്തിന്നുമായ്
ചന്ദ്രസങ്കാശമാം തേരിലൂടേ
വന്നാലും, സോമം കുടിപ്പാൻ വായോ! 2

ധാരിതദ്രവ്യമാർ വിശ്വരൂപ-
മാരി,രുക്രുഷ്ണമാർ നിൻവശത്താം;
ചന്ദ്രസങ്കാശമാം തേരിലൂടേ
വന്നാലും, സോമം കുടിപ്പാൻ വായോ! 3

നിന്നെ വഹിയ്ക്കട്ടെ, ചേൽനിലുള്ളം
തൊണ്ണൂറിയൊമ്പതു ഹൃദ്യഗികൾ;

---

4. മേധധുരീണർ=യാഗഭാരവാഹികൾ. പൂട്ടുവിൻ—തേരിൻമുമ്പിൽ കെട്ടുവിൻ.

സൂക്തം 48.

1. ഭുവന്നൊപ്പം=ഒരു രാജാവിനെപ്പോലെ. രത്നം=ധനം. ചന്ദ്രസങ്കാശം—ചന്ദ്രൻപോലെ ആഹ്ലാദിപ്പിയ്ക്കുന്നത്.

2. നിന്ദിതാരോപണം—ദോഷം ചുമത്തൽ.

3. ധാരിതദ്രവ്യമാർ=ധനങ്ങളെ വഹിച്ചവർ. രുക്രുഷ്ണമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ, നിൻവശത്താം=ഭവാന്നധീനകളാകുന്നു.

ചന്ദ്രസങ്കാശമാം തേരിലൂടേ
വന്നാലും, സോമം കുടിപ്പാൻ വായോ! 4

പോററുകവേണ്ടും നൂറശ്വങ്ങളെ-
പ്പൂട്ടിനിൎത്തീടുക, വായോ ഭവാൻ;
അല്ലെങ്കിലായിരം ചേൎന്ന നിൻതേ-
രഭ്യാഗമിയ്ക്കട്ടെ, കെല്പിനോടേ! 5

സൂക്തം 49.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രനും ബൃഹസ്പതിയും ദേവത.

ഇതാ, നിങ്ങൾക്കു തിരുവായ്തന്നിലിന്ദ്ര, ബൃഹസ്പതേ,
വീഴ്ത്തുന്നേൻ പ്രിയമാം ഹവ്യം; ചൊൽവൂ, മത്തേകുമുക്ഥവും! 1
ഇതാ, പകൎന്നുകൊള്ളുന്നു, നിങ്ങൾക്കിന്ദ്ര, ബൃഹസ്പതേ,
വെടുപ്പിയന്നതാം സോമം, കുടിപ്പാൻ, മത്തുകൊള്ളുവാൻ! 2
ഇന്ദ്രാബൃഹസ്പതികളേ, വന്നാലും, ഞങ്ങൾതൻ ഗൃഹേ,
സോമപായികളാമങ്ങുമിന്ദ്രനും സോമമുണ്ണുവാൻ! 3
ഞങ്ങൾക്കു തന്നരുളുവിൻ, നിങ്ങളിന്ദ്ര, ബൃഹസ്പതേ,
അശ്വങ്ങളും ഗോശതവും കലൎന്ന ധനമായിരം! 4
ഇന്ദ്രാബൃഹസ്പതികളെ,യിങ്ങിസ്സോമം കുടിയ്ക്കുവാൻ,
പിഴിഞ്ഞരിച്ചുവെച്ചെങ്ങൾ വിളിയ്ക്കുന്നു, സ്തവങ്ങളാൽ! 5
നിങ്ങൾ ദാതൃഗൃഹത്തിങ്കൽസ്സോമമിന്ദ്ര, ബൃഹസ്പതേ,
അവിടെത്തന്നെ വാഴ്വോരായ്ക്കുടിപ്പിൻ, മത്തുകൊള്ളുവിൻ! 6

---

4. ഹൃദ്വേഗികൾ—മനോവേഗികളായ അശ്വങ്ങൾ.

5. ആയിരം—ആയിരമശ്വങ്ങൾ. അഭ്യാഗമിയ്ക്കു=വരിക.

സൂക്തം 49.

1. ഹവ്യം—സോമനീര്. ഉക്ഥം=ശസ്ത്രമെന്ന സ്തോത്രം.

സൂക്തം 50.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രനും ബൃഹസ്പതിയും ദേവത.

മൂന്നിടങ്ങളിൽ മേവുന്ന യാതൊരുത്തനോ, ബലംകൊണ്ടു ഭൂമിയുടെ അററങ്ങളെ ചൊല്ലിയുറപ്പിച്ചത്; ആ മഞ്ജുഭാഷിയായ ബൃഹസ്പതിയെ മേധയും തേജസ്സുമേറിയ പണ്ടേത്തെ ഋഷിമാർ മുന്നിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. 1

ബൃഹസ്പതേ, ഗമനത്തിൽ വിറപ്പിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങളുടെ ആളുകൾ ശോഭനപ്രജ്ഞനായ ഭവാനെ ഇമ്പംകൊള്ളിച്ചു സ്തുതിയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ; ഇവരുടെ കാരണഭൂതനെ—ഫലങ്ങൾ തൂകുന്നവനും സഞ്ചരിഷ്ണുവും പീഡയേശാത്തവനുമായ മഹാനെ—ബൃഹസ്പതേ, അങ്ങു രക്ഷിയ്ക്കണം! 2

ബൃഹസ്പതേ, മികച്ച വിദൂരവസതിയിൽ, താഴത്ത്, അങ്ങയുടെ യാഗേച്ഛുക്കൾ നില്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ; അങ്ങയ്ക്കായി അമ്മിക്കുഴകൊണ്ടു പിഴിയപ്പെട്ട സോമങ്ങൾ, കുഴിക്കിണറുകൾപോലെ നാലുപാടും ഒലിക്കൊണ്ടൊഴുകുന്നു! 3

മഹത്തായ ജ്യോതിസ്സിന്റെ പരമവ്യോമത്തിൽ മുമ്പേ ഉദിയ്ക്കുന്ന ബഹ്വരൂപനും സപ്തമുഖനുമായ ബൃഹസ്പതി ശബ്ദംകൊണ്ടു രശ്മികൾ വീശി, തമസ്സുകളെ തട്ടിനീക്കുന്നു! 4

ആ ബൃഹസ്പതി വഴിപോലെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന തേജസ്സിഗണത്തോടും ശബ്ദത്തോടുംകൂടി, തുരങ്കനായ വലനെ തുലച്ചുവിട്ടു; അദ്ദേഹം

സൂക്തം 50.

1. അററങ്ങൾ—പത്തു ദിക്കുകൾ. ചൊല്ലി—'ഇങ്ങനെ നില്ക്കുവിൻ' എന്നു നിർദ്ദേശിച്ച്.

2. വിറപ്പിയ്ക്കുന്ന—ശത്രുക്കളെ. മഹാനെ—യജമാനനെ.

3. വിദൂരവസതി—സ്വർഗ്ഗം. യാഗേച്ഛുക്കൾ—യജ്ഞകാമങ്ങളായ അശ്വങ്ങൾ; അവയെ പൂട്ടി ഇങ്ങോട്ടു വരിക എന്നു ഹൃദയം. ഒലിക്കൊണ്ട്=ശബ്ദത്തോടേ; ഭവാനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടെന്നപോലെ എന്നു ധ്വനി.

4. മഹത്തായ ജ്യോതിസ്സ്—സൂര്യൻ.

ഹവിസ്സുകളെ ചുരത്തുന്ന, ഉമ്പയിടുന്ന പൈക്കളെ വിളിച്ചു പുറത്തിറക്കി! 5

ആ പാലകനും വഷ്കനുമായ വിശ്വദേവനെ നാം ഇപ്രകാരം യജ്ഞസാധനങ്ങളായ ഹവിസ്സുകൾകൊണ്ടും നമസ്സുകൾകൊണ്ടും പരിചരിയ്ക്കുക: ബൃഹസ്പതേ, ഞങ്ങൾ സത്സന്താനങ്ങളോടും വീര്യത്തോടും കൂടി, ധനങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥരായിത്തീരണം! 6

ആർ ബൃഹസ്പതിയെ ആദ്യം വഴിപോലെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു, സ്തുതിയ്ക്കുകയും വന്ദിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ; അവൻ രാജാവായി പ്രത്യർത്ഥികളെയെല്ലാം ബലവീര്യങ്ങൾകൊണ്ടു കീഴടക്കി വാഴും! 7

ബൃഹസ്പതി യാതൊരുവനാൽ ആദ്യം പൂജിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ, ആ രാജാവു തന്റെ അരമനയിൽ സുതൃപ്തനായി വസിയ്ക്കും: അദ്ദേഹത്തിനു ഭൂമി സദാ തഴച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കും; അദ്ദേഹത്തിനു പ്രജകൾ സപ്തവേ കീഴ്വണങ്ങും! 8

പ്രീണനമിച്ഛിയ്ക്കുന്ന ബൃഹസ്പതിയ്ക്കു ധനം നല്കുന്ന രാജാവു തടവില്ലാതെ എതിരാളികളുടെയും തനതാളുകളുടെയും സമ്പത്തു പിടിച്ചടക്കും; അദ്ദേഹത്തെ ദേവകൾ രക്ഷിയ്ക്കും! 9

ബൃഹസ്പതേ, ഈ യജ്ഞത്തിൽ ഇമ്പംപൂണ്ടു ധനം വഷിയ്ക്കുന്നവരായ അങ്ങും ഇന്ദ്രനും സോമം നുകരുവിൻ: എങ്ങും വ്യാപിയ്ക്കുന്ന സോമങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ കടക്കട്ടെ. ഞങ്ങൾക്ക് എല്ലാ വീരന്മാരെയും ധനവും തന്നരുളുവിൻ! 10

ബൃഹസ്പതേ, ഇന്ദ്ര, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ തഴപ്പിയ്ക്കുവിൻ: നിങ്ങളുടെ ആ നന്മനസ്സു ഞങ്ങളിൽ ഒപ്പം പതിയട്ടെ; കർമ്മങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുവിൻ; സ്തുതികൾ കേട്ടരുളുവിൻ; സേവിയ്ക്കുന്ന ഞങ്ങളുടെ എതിരാളികളോടു പൊരുതുവിൻ! 11

ഏഴാമധ്യായം സമാപ്തം.

---

5. തേജസ്വിഗണം—അംഗിരസ്സുകൾ. തുരങ്കനായ വലനെ—പാറ തുരന്ന് അപഹൃതഗോക്കളെ അതിലാക്കിയ വലനെന്ന അസുരനെ. ഹവിസ്സുകൾ—പാലിൽനിന്നാണല്ലോ, നെയ്യും മറ്റും.

10. എങ്ങും—ദേഹത്തിലാകെ.

എട്ടാമധ്യായം.

സൂക്തം 51.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഉഷസ്സ് ദേവത.

(കാകളി.)

നല്ലൊളി വീശുമത്തേജസ്സിതാ, കിഴ-
ക്കുല്ലിൽനിന്നേറെ തഴപ്പോട്ടുദീതമായ്;
കില്ലില്ല, കാട്ടിനാൾ, വിണ്ണിൻമകളുഷ
സ്സെല്ലാരെയും വഴി തൻവെളിച്ചത്തിനാൽ! 1

സംസ്ഥിതയായ്, കിഴക്കു,ച്ച്ര്യയാകുമുഷ-
സ്സു,ഡുരേ നാട്ടിയ യൂപംകണക്കിനേ;
വാരൊളികൊണ്ടു, മറച്ച തമസ്സിൻെറ
വാതിൽ തുറന്നാൾ, വിളങ്ങുമപ്പാവനി! 2

ഊട്ടുവോരെദ്ധരിപ്പിപ്പൂ, ധനാപ്പണ-
മാഢ്യപ്പുലരി വെളിച്ചം വിരിച്ചിഹ;
കൊള്ളരുതാത്ത തമസ്സിൻ നടുവിലേ
പള്ളിയുണരാതുറങ്ങട്ടെ, പിച്ചകം! 3

ഏതിനാൽ നേടീ, വെളിച്ചം മഘോനി, സ-
പ്താസ്യർ നവഗുദശഗുപാംഗിരസ്സുകം;

സൂക്തം 51.

1. ഉദീതമായ്=ഉദിച്ചു. അത്തേജസ്സ്—സ്ഥൂത്യമായ ജ്യോതിസ്സ്. കില്ലില്ല—തീച്ചതന്നെ.

2. അച്ച്യു=പൂജനീയ. പാവനി=ശുദ്ധികാരിണി.

3. ഊട്ടുവോരെ ധനാപ്പണം ധരിപ്പിപ്പൂ—യജമാനന്മാരെ, ഹവിരപ്പണത്തിനു സമയമായെന്നറിയിയ്ക്കുന്നു. ആഢ്യപ്പുലരി=ധനവതിയായ ഉഷസ്സ്. ഇഹ=ഇപ്പോൾ. പിച്ചകം—ധനമിരിയ്ക്കെ, ആർക്കുമൊന്നും കൊടുക്കാത്ത അരുപിശുക്കന്മാർ. ഉണരാതുറങ്ങട്ടെ—ചത്തുപോകട്ടെ.

4. മഘോനി=ഹേ ധനവതി. സപ്താസ്യർ—ഏഴു ഛന്ദസ്സു മുഖസ്ഥമാക്കിയിട്ടുള്ള. നവഗുദശഗുപാംഗിരസ്സുകം—നവഗുളും ദശഗുളുമായ അംഗിരസ്സുകം. നവഗു-ദശഗുപദങ്ങൾ മുൻപു വിവരിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അത്തുദ്ദ

അത്തദ്രഥം നവീനംതാൻ പഴതുതാ-
നെത്തേണമിന്നുഷോദേവി, പലവുരു! 4

നിദ്രിതരാമിരുകാലിനാല്ക്കാലികം-
ക്കുദ്യമിപ്പാനുണർവേകിപ്പൊടുന്നനേ
പാരിലെമ്പാടും ചരിയ്ക്കുമുഷോദേവി-
മാരേ, ഭവതിമാർ യജ്ഞഗാശ്വങ്ങളാൽ! 5

എങ്ങു പിറപ്പീയുഷസ്സുകാംക്കാ-?ക്കു മൂ-
പ്പി?-ങ്ങൃഭുനിർമ്മാണമാർതൻ വരവിലാം?
വേറുതിരിച്ചറിയപ്പെടുന്നീലൊ,ളി
പാറിയ്ക്കുമീയേകരൂപതരുണിമാർ! 6

യഷ്ടാവെവരെ സ്തുതിച്ചുക്ഥമോതിയും
സ്പഷ്ടമായ് ശ്ശംസിച്ചുമാശു നേടീ, ധനം;
അശ്വഭോഷസ്സുകാം പണ്ടെ മഖോൽപന്ന-
രഭ്യാഗമാൽത്താൻ ധനം തരും സത്യമാർ! 7

നേരേ കിഴക്കന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നൊരു-
മേറെത്തഴച്ചു ചരിയ്ക്കും സമാനമാർ,
ആത്മവിദ്യാബോധദരീയുഷോദേവിമാർ
വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, പയസ്സുഷ്ടിപോലവേ! 8

ഥം=നിന്റെ ആ തേർ. നവീനംതാൻ പഴതുതാൻ—പുതുതോ പഴതോ. മഘോനി എന്ന സംബുദ്ധിയാൽ, വെളിച്ചം എന്നതിനു, ധനം നേടാനുതകുന്ന വെളിച്ചം എന്ന അർത്ഥം ദ്യോതിയ്ക്കുന്നു.

5. ഉദ്യമിപ്പാൻ—സ്വസ്വകൃത്യങ്ങളിലേപ്പെടാൻ. യജ്ഞഗാശ്വങ്ങളാൽ ചരിയ്ക്കും—യജ്ഞത്തിൽ ചെല്ലുന്ന അശ്വങ്ങളെ തേരിനു പൂട്ടി സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു.

6. ഈ ഏകരൂപതരുണിമാർ—ഒരേ ആകൃതിയിലുള്ള തരുണിമാരായ ഉഷസ്സുകൾ. എല്ലാദിനാരംഭങ്ങളിലും ഒരേതരത്തിലിരിയ്ക്കുന്ന ഉഷസ്സുകളെ എങ്ങനെ വേർതിരിച്ചറിയും? ജ്യേഷ്ഠത്തിയാർ, അനുജത്തിയാർ എന്നും അറിഞ്ഞുകൂടാ. ആർതൻ (ഏഉഷസ്സിന്റെ) വരവിലാണ്, ഋഭുക്കൾ ചമസാദികം നിർമ്മിച്ചതെന്നും അറികവയ്യ.

7. ഉക്ഥം=സ്തോത്രം. ശംസിച്ചും—ശസ്സും ചൊല്ലിയും. മഖോൽപന്നർ =യജ്ഞാർത്ഥം ജനിച്ചവർ. അഭ്യാഗമാൽത്താൻ=ആഗമനംകൊണ്ടുതന്നെ.

8. സമാനമാർ—ഏകരൂപമാർ. ആത്മവിദ്യാബോധദർ=ഋതവിക്കുകളുടെ കർമ്മങ്ങളെപ്പറ്റി അറിവുകൊടുക്കുന്നവർ. പയസ്സുഷ്ടി (ജലസൃഷ്ടി) ജഗദുപകാരകതപംമൂലം വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നതാണല്ലോ.

ഒന്നുപോലൊറ്റവടിവൊടേ സഞ്ചരി-
യ്ക്കുന്നു, നിറക്കുറവേശാത്തുഷസ്സുകൾ,
ചീത്ത കവുപ്പിനെ മൂടി,ത്തെളിഞ്ഞൊളി
ചാത്തിമിന്നുന്ന മെയ്യോടേ വിശുദ്ധമാർ! 9

ഞങ്ങൾക്കു, വിൺ പെറ്റ ഭാസ്സുറ ദേവിമാർ
നിങ്ങൾ തന്നീടുവിൻ; പുത്രയുക്തം ധനം:
നിങ്ങളെസ്സൌഖ്യലബ്ധിയ്ക്കായ് സ്തുതിയ്ക്കുന്ന
ഞങ്ങൾ സദീയ്ത്തിനീശരാകേണമേ! 10

ഇങ്ങുഷസ്സുകളേ, വിൺ പെറ്റ ഭാസ്സുറ
നിങ്ങളോടത്ഥിപ്പനു,ധ്വരകേതു ഞാൻ:
കീത്തിയുണ്ടാക, ഞങ്ങൾക്കു ജനങ്ങളിൽ;-
ച്ചാത്തുക,തിനെയിദ്ദ്യോഭ്രമിദേവിമാർ! 11

സൂക്തം 52.

വാമദേവൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്: ഉഷസ്സ് ദേവത.

ചെമ്മേ കൊണ്ടുനടക്കുന്നൊരമ്മയാകുമുഷസ്സുവൾ
കാണായ്, സോദരിതൻ മീതേ വെളിച്ചം വീശി വിൺമകൾ! 1

ഒരു പെൺകുതിരയ്ക്കൊപ്പം മിന്നും തിരുവുഷസ്സിവൾ
മഖാനിത, കതിർച്ചാത്തിൻ മാതാവു,ശചികൾതൻസഖി! 2

---

9. കവുപ്പ്—ഇരുട്ട്.

10. വിൺ പെറ്റ—വിണ്ണിന്റെ പുത്രിമാർ.

11. അധ്വരകേതു=യജ്ഞമാകുന്ന അടയാളത്തോടുകൂടിയവൻ, യജ്ഞപ്രവൃത്തൻ. ജനങ്ങളിൽ—ഞങ്ങളെപ്പോലെയുള്ളവരിൽവെച്ച്. അതിനെ—ഞങ്ങളുടെ കീത്തിയെ വാനൂഴികളാകുന്ന ദേവിമാർ ചാത്തുക, അണിയട്ടെ; ഞങ്ങളുടെ കീത്തി ദ്യോവിലും ഭൂവിലും വിളങ്ങട്ടെ.

സൂക്തം 52.

1. കൊണ്ടുനടക്കുന്ന—പ്രാണികളെ നയിയ്ക്കുന്ന. സോദരി—രാത്രി.

2. തിരുവുഷസ്സ്—പൂജനീയയായ ഉഷസ്സ്. അശചികൾതൻസഖി—ഉഷസ്സോടൊപ്പം സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നവരാണല്ലോ, അശചികൾ.

അശ്വിദേവക്കു സഖി, നീ രശ്മിവൃന്ദത്തിനമ്മ, നീ;
ഉഷസ്സേ, ദ്രവിണച്ഛാത്തിനുടമസ്ഥയുമാണു, നീ! 3
ദുഷ്ടരെപ്പോക്കി വെളിവുണ്ടാക്കും നിന്നെ സ്തവങ്ങളാൽ
പേത്തു പള്ളിയുണർത്താവൂ, ഞങ്ങൾ സൂനൃതഭാഷിതേ! 4
കാണായി, നൽക്കതിരുകൾ, വഷ്ടാരകൾപോലവേ:
ഉഷസ്സിനല്ലതേജസ്സു നിറച്ചൂ, നാലിടത്തിലും! 5
മറച്ചുവല്ലോ, തേജസ്സാൽ നിറച്ചിരുൾ വിഭാവരി;
ഇനി രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാലുമുഷസ്സേ, നീ ഹവിസ്സിനെ! 6
വാനിങ്കലും, വല്ലഭമാമന്തരിക്ഷപ്പരപ്പിലും
വിരിയുന്നു, കതിർക്കൂട്ടമുഷസ്സേ, ശ്രീതെളിഞ്ഞ നീ! 7

സൂക്തം 53.

വാമദേവൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; സവിതാവ് ദേവത.

(കേക)

ധീവായ്വുമടർക്കെല്പുമിയന്ന സവിതാവാം
ദേവന്റെ മഹത്തായ വിത്തമത്ഥിപ്പൂ, ഞങ്ങൾ:
യാതൊന്നാൽ സ്വയം നല്ലും, ദാതാവിനു;-ത്തേജസ്സു
നാമതോരുമയത്തുക, ഞങ്ങളിൽ മഹാൻ ദേവൻ! 1
വിണ്ണിനും വിശ്വങ്ങൾക്കും താങ്ങായ സവിതാവു
പണ്ഡിതൻ മഞ്ഞച്ചട്ടയിട്ടവൻ പ്രജാപാലൻ

---

4. ദുഷ്ടരെപ്പോക്കി—രാത്രിയിൽ ദുഷ്ടന്മങ്ങൾക്കൊരുങ്ങിയവർ പ്രഭാതത്തിൽ ഒളിയ്ക്കുമല്ലോ. വെളിവുണ്ടാക്കും—പ്രാണികൾക്ക്.

6. നിറച്ചു—ലോകത്തെ. ഇരുൾ മറച്ചു. വിഭാവരി—ഉഷസ്സിന്റെ ഒരു പര്യായം; പ്രഭാവതി എന്നർത്ഥം.

7. വല്ലഭം=പ്രിയം. ശ്രീ=ശോഭ.

സൂക്തം 53.

1. ധീവായു=ബുദ്ധിപ്രകർഷം. നല്ലും—ധനം. ദാതാവ്—യജമാനൻ.

കണ്ണയച്ചുദ്ഘോഷിച്ചുകൊണ്ടെങ്ങുമൊളി വീശി,
വണ്ണനീയമാം ഭൂരിസൌഖ്യത്തെജ്ജനിപ്പിപ്പൂ! 2
മന്നുവാന്നലകങ്ങളും നിറച്ചസ്സവിതാവു,
തന്നുടെ ധർമ്മത്തിന്നു വിഖ്യാതി വരുത്തുന്നു;
വിടനല്കാനായ്ക്കൈകളും നീട്ടി വിശ്വത്തെയൊരു-
മ്പെടുവിയ്ക്കുന്നു, നിയന്ത്രിയ്ക്കുന്നു, ദേവൻ നിത്യം! 3
ഇമ്മിയ്ക്കും തുയിരേശാതുലകം വിളങ്ങിച്ചു,
കർമ്മങ്ങളും സംരക്ഷിപ്പൂ, സവിതാവാകും ദേവൻ:
പാരിലെ പ്രജകൾക്കായ്ക്കൈ നീട്ടിദ്ധൃതവ്രതൻ
വാരുറ ജഗത്തിന്നു രാജാവായരുളുന്നു! 4
മൂന്നന്തരിക്ഷത്തിലും, മൂന്നുലകങ്ങളിലും,
മൂന്നുരോചനത്തിലും, മൂന്നുവാന്നകളിലും
മൂന്നുമന്നിലും വായ്പാൽ വ്യാപിച്ച സവിതാവു
മൂന്നുകർമ്മത്താൽപ്പാലിയ്ക്കട്ടെ, നമ്മളെത്താൻതാൻ! 5
പീവരധനൻ, വിടനല്കുവോനു,പഗമ്യൻ,
സ്ഥാവരചരലോകം രണ്ടിന്നുമുടയവൻ
മൂവുലകിലെസ്സൌഖ്യം നമുക്കു നല്കീടട്ടേ
ദേവനസ്സവിതാവു നമ്മുടെ പാപം പോക്കി! 6

---

2. കണ്ണയച്ച്—ലോകം നോക്കിക്കണ്ട്. ഉദ്ഘോഷിയ്ക്കുക—ആളുകൾ സ്വസ്വകൃത്യങ്ങൾക്കൊരുങ്ങുവിൻ എന്നു.

3. മന്നുവാന്നലകങ്ങൾ—മുമ്മൂന്നു ഭൌമദിവ്യലോകങ്ങൾ. നിറച്ച്—സ്വകാന്തിയാൽ. വിടനല്കാനായ്—അനുജ്ഞകൊടുക്കാൻ. ഒരുമ്പെടുവിയ്ക്കുക—കർമ്മോദ്യുക്തമാക്കുക.

4. ഇമ്മിയ്ക്കും=ഇത്തിരിപോലും. തുയിർ—ശത്രുപീഡ. ധൃതവ്രതൻ=കർമ്മങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടവൻ.

5. മൂന്നന്തരിക്ഷം—വായു, വിദ്യുത്തു, വരുണൻ. മൂന്നുലകങ്ങൾ—ഭൂമ്യാകാശസ്വർഗ്ഗങ്ങൾ. മൂന്നുരോചനം—അഗ്നി, വായു, ആദിത്യൻ എന്നിവരുടെ ലോകങ്ങൾ. മൂന്നുവാന്നകൾ—ഇന്ദ്രൻ, പ്രജാപതി, സത്യം. മൂന്നുമന്നു—ഭൂമിയുടെ മൂന്നു അവാന്തരഭേദങ്ങൾ. മൂന്നുകർമ്മം—ചൂടു, മഴ, മഞ്ഞു.

6. പീവരധനൻ=തടിച്ച (മഹത്തായ) ധനത്തോടുകൂടിയവൻ. ഉപഗമ്യൻ=സമീപിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവൻ.

വരട്ടെ,യ്യ,തുക്കളോടൊത്തു;-യത്തട്ടേ, ഗൃഹം;
തരട്ടേ, സവിതാവു നമ്മഠംക്കു സുപുത്രാന്നം;
അദ്ദേവനഹന്നിശം തുഷ്ടരാക്കട്ടേ, നമ്മെ;
വിത്തസന്തതികളെ നമ്മളിലെത്തിയ്ക്കട്ടേ! 7

സൂക്തം 54.

വാമദേവൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്. സവിതാവ് ദേവത.
(കേക)

ആവിർഭവിച്ചു, ദേവ;-നാശു വന്ദിയ്ക്കേണം നാ;-
മാളുകഠം പുകഴ്ത്തേണ,മിപ്പൊഴതഹസ്സിങ്കൽ:
മർത്ത്യക്കായ് മണിസ്വത്തു കൈക്കൊള്ളും സവിതാവി-
ങ്ങെത്തിയ്ക്കുമാറാകട്ടേ, നമുക്കുത്തമവിത്തം! 1

മൃത്യുനാശനമാകും ശ്രേഷ്ഠാംശം സവിതാവേ,
ക്രതുഹ്ദേവക്കാദ്യം നല്കാമെന്നരുളും, നീ;
ദത്തഹവ്യനെ പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കുമുടൻതന്നേ,
മർത്ത്യക്കു തലമുറയായ ജീവിതത്തെയും! 2

കെല്പരെക്കൊണ്ടോ വെറുമല്പരെക്കൊണ്ടോ, ഞങ്ങഠം
ദർപ്പാൽത്താനശിരാൽത്താന,ങ്ങയ്ക്കുമമരക്കും
മർത്ത്യക്കുമറിയാതെ ചെയ്ത തെററുത്തു,ങ്ങി-
ക്കൃത്യത്തിലനുജ്ഞ നല്കു,ങ്ങഠംക്കു സവിതാവേ! 3

---

7. ഉയത്തട്ടേ—അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തട്ടെ. സുപുത്രാന്നം=നല്ല പുത്രന്മാരോടുകൂടിയ അന്നം; നല്ല പുത്രന്മാരെയും അന്നവും.

സൂക്തം 54.

1. ആളുകഠം—നമ്മുടെ ഗൃഹവിക്കുകഠം. മണിസ്വത്ത്—രത്നാദി.

2. മൃത്യുനാശനം—അമൃതത്വസാധനം. ശ്രേഷ്ഠാംശം—സോമവും മറവും. ക്രതുഹ്ദേവന്മാർ=യജ്ഞാഹ്രായ ദേവകഠം. ദത്തഹവ്യനെ പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കും—ഹവിസ്സു നല്കിയവനെ ധനാദികഠംകൊണ്ടു ശോഭിപ്പിയ്ക്കും. തലമുറയായ—വംശവിച്ഛേദം വരാത്ത. ജീവിതത്തെയും പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കും.

3. ദർപ്പാൽത്താനശിരാൽത്താൻ—ഐശ്വര്യമദംകൊണ്ടോ പൌരുഷംകൊണ്ടോ. അങ്ങ്=ഭവാൻ.

ദേവനാം സവിതാവു ചെയ്വതിന്നിടിവേല്ക്കി-
ല്ലീ;-വിശ്വഭുവനത്തിന്നാധാരമതൊന്നല്ലോ:
പൃത്ഥിയ്ക്കു വളരാനും, ദ്യോവിനു വർദ്ധിപ്പാനും—
സത്യമാണു—രാജ്ഞ നല്കുന്നു, നൽവിരലുള്ളോൻ! 4

പൊക്കു,മദ്രികളെക്കാളിന്ദ്രപൂജകരെ നീ;
സഗ്രാമം ഗൃഹമിവക്കേകും, നീ സവിതാവേ;
എവ്വണ്ണമെവ്വണ്ണം നീ നിത്തിയോ, ചരവർഗ്ഗ-
മവ്വണ്ണമവ്വണ്ണം നില്ക്കുന്നു, നിന്നാജ്ഞയ്ക്കായ്! 5

ഞങ്ങൾ നാളൊന്നിൽ—പ്പോരാ, നാൾതോറും—പിഴിയുന്നു-
ണ്ടു,ങ്ങയ്ക്കായ്ശ്ശുഭസോമം മൂന്നരു സവിതാവേ;
ഇന്ദ്രനു,മാദിത്യരു,മദിതി, വാന്യഴിയും
തന്നരുൾകീ, ഞങ്ങൾക്കായ്സ്സിന്ധു, തണ്ണീരും സൌഖ്യം! 6

സൂക്തം 55.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സു; വിശ്വേദേവകം ദേവത.

വസുക്കളേ, ആരാണ്, നിങ്ങളിൽ രക്ഷകൻ? ആരാണ്, നിവാരകൻ? ദ്യോവേ, ഭൂവേ, അദിതേ, വരുണ, മിത്ര, നിങ്ങൾ തീർക്കേണ്ട മനുഷ്യനിൽനിന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാലും! ദേവന്മാരേ, യാഗത്തിൽ നിങ്ങളിലാരാണ്, ധനം നല്കുന്നത്? 1

യാവചിലർ പുരാതനസ്ഥാനങ്ങൾ നല്കുന്നുവോ; പ്രൌഢരായ യാവചിലർ ദുഃഖം പോക്കി വെളിച്ചമരുളുന്നുവോ; ആ ശാശ്വതരായ കർത്താക്കൾ അഭീഷ്ടം തരും. ആ ദർശനീയർ സത്യകർമ്മാക്കളായി വിളങ്ങുന്നു! 2

---

4. വിശ്വഭുവനം=സർവ്വലോകം. അതു—സവിതാവിന്റെ കർമ്മം.

5. പൊക്കും—ഉന്നതരാക്കും. സഗ്രാമം=ഗ്രാമങ്ങളോടുകൂടിയ. ചരവർഗ്ഗം—മനുഷ്യാദികളം.

സൂക്തം 55.

1. നിവാരകൻ—ദുഃഖങ്ങളെ തടുക്കുന്നവൻ. തീർക്കേണ്ട—എതിർക്കുന്ന.

2. നല്കുന്നുവോ—സ്തോതാക്കൾക്കു.

പ്രാപ്യയായ അദിതി, സിന്ധു, സപ്തസ്തി എന്നീ ദേവിമാരെ ഞാൻ, സഖ്യത്തിനായി മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു സ്തുതിയ്ക്കുന്നു; ഇരുമഹതിമാർ ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കണം. അഹിംസനീയകളായ അഹോരാത്രികളും കനിയട്ടെ! 3

അയ്മാവ്, വരുണൻ എന്നിവർ വഴിയരുളട്ടെ; അന്നപാലകനായ അഗ്നിയും സുഖകരമായ മാർഗ്ഗം അരുളട്ടെ; ഇന്ദ്ര, വിഷ്ണോ, നന്നായി സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്ക് ആളുകളും ഉറപ്പുമുള്ള സ്പൃഹണീയമായ ധനം തരുമാറാകണം! 4

പർവതനും, മരുത്തുക്കളും, പാലകനായ ഭഗദേവനും രക്ഷിയ്ക്കണമെന്നു ഞാനപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു. വരുണൻ ജനങ്ങളുടെ പാപത്തിൽ നിന്നു ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ. മിത്രനും മിത്രഭാവത്താൽ ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കണം! 5

ദ്യാവാപൃഥിവികളാകുന്ന ദേവിമാരെയും, അഹിർബുധ്ന്യനെയും, കടുത്തിരമ്പുന്ന നദികളെ തുറന്നവരെയും ഞാൻ അഭീഷ്ടലബ്ധിയ്ക്കായി, ധനത്തിനുവേണ്ടി സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നവർ സമുദ്രത്തെയെന്നപോലെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. 6

അദിതിദേവി ദേവന്മാരോടൊന്നിച്ചു ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; പാലകനായ ദേവൻ വീഴ്ചകൂടാതെ പാലിയ്ക്കട്ടെ; മിത്രന്റെയും വരുണന്റെയും അഗ്നിയുടെയും ഉത്തമമായ അന്നം ഞങ്ങൾ കുറയ്ക്കുകയില്ല! 7

അഗ്നി ധനസമൂഹത്തിന്റെയും, അഗ്നി വലിയ സൌഭാഗ്യത്തിന്റെയും ഉടമയാണല്ലോ; അവ ഞങ്ങൾക്കു തരട്ടെ! 8

ഉഷസ്സേ, മഘോനി, സൂനൃതവചനേ, വാജിനീവതി, ഭവതി ഞങ്ങൾക്കു വരണീയമായ ധനം വളരെ കൊണ്ടുവന്നാലും! 9

---

3. ഇരുമഹതിമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ.

4 വഴി—യജ്ഞാദിമാർഗ്ഗം.

5. പർവതൻ—ഇന്ദ്രസഖനായ ഒരു ദേവൻ.

6. അഹിർബുധ്ന്യൻ—ഒരു ദേവൻ. തുറന്നവർ—വൃഷ്ടികർത്താക്കൾ. ധനത്തിനുവേണ്ടി—ദ്വീപാന്തരങ്ങളിൽ ചെന്നു കച്ചവടംകൊണ്ടു പണം സമ്പാദിപ്പാൻ.

7. പാലകനായ ദേവൻ—ഇന്ദ്രൻ. കുറയ്ക്കുകയില്ല—അൻപ്പാനംകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുകയേ ചെയ്യൂ.

9. ഉഷഃപ്പെയ്യായങ്ങളാണ്, സംബുദ്ധിപദങ്ങൾ.

സവിതാവും ഭഗനും വരുണനും മിത്രനും അര്യമാവും ഇന്ദ്രനും ഞങ്ങളിൽ വരുമാറുള്ളതു, യാതൊന്നോടുകൂടിയോ; ആ ധനം ഞങ്ങൾക്ക്! 10

സൂക്തം 56.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സ്; ദ്യാവാപൃഥിവികൾ ദേവത.

വലിയ, ശ്രേഷ്ഠകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികൾ ഇവിടെ ഉദ്ദീപിപ്പിയ്ക്കുന്ന മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു മിന്നിത്തിളങ്ങട്ടെ: എങ്ങും പരപ്പേറിയ ഈ മഹതികളെ ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലോ, പജ്ജന്യൻ തഴച്ചു പായുന്ന വരോടൊന്നിച്ച് ഒലിയിടുന്നത്! 1

യഷ്ടവ്യകളായ, ഹിംസിയ്ക്കുകയോ ദ്രോഹിയ്ക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത, നനയ്ക്കുന്ന, സത്യവതികളായ, ദേവമാതാക്കളായ, യജ്ഞം നിർവ്വഹിയ്ക്കുന്ന ദേവിമാർ യജനീയരായ ദേവന്മാരൊന്നിച്ച്, ഉദ്ദീപിപ്പിയ്ക്കുന്ന മന്ത്രങ്ങളോടു ചേർന്നുനില്ക്കട്ടെ! 2

ആർ ദ്യാവാപൃഥിവികളെ സൃഷ്ടിച്ചുവോ; പരപ്പും ഉറപ്പും വെടിപ്പുമുള്ള ഈ ഇരുലോകങ്ങളെ ധീരനായ ആർ ത്രാണികൊണ്ടു നിരാലംബത്തിൽ വഴിപോലെ നിർത്തിയോ; അദ്ദേഹംതന്നെ, ലോകത്തിൽ ശ്രുഭകർമ്മാവ്! 3

ദ്യാവാപൃഥിവികളേ, പരപ്പേറിയ, വ്യാപ്തകളായ, യഷ്ടവ്യകളായ, അന്നം തരാനിച്ഛിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങൾ ഒത്തൊരുമിച്ചു, ഞങ്ങളെ വേഗത്തിൽ പത്നീസഹിതങ്ങളായ വലിയ ഗൃഹങ്ങൾകൊണ്ടു സംരക്ഷിയ്ക്കുവിൻ! തേരാളികളായ ഞങ്ങൾ സ്തുതിച്ചു സേവിയ്ക്കുമാറാകണം! 4

---

10. ഞങ്ങൾക്ക്—തരട്ടേ എന്ന ക്രിയാപദം അധ്യാഹരിയ്ക്കണം.

സൂക്തം 56.

1. തഴച്ചുപായുന്നവർ—മരുത്തുക്കൾ. ഒലിയിടുന്നത്—ഇടിമുഴക്കുന്നത്.

2. നനയ്ക്കുന്ന—വഷ്ജലംകൊണ്ട്.

3. വെടുപ്പ്—ഭംഗി, അഴക്. അദ്ദേഹം—പ്രജാപതി.

4. ഗൃഹങ്ങൾകൊണ്ടു—ഗൃഹങ്ങൾ തന്ന്.

ദേവിമാരേ, നിങ്ങൾക്ക് ഒരു വലിയ സ്തോത്രം ഞങ്ങൾ ഒരുക്കാം: പരിശുദ്ധമാരേ, സ്തുതിപ്പാൻ ഞങ്ങൾ സമീപിയ്ക്കുന്നു. 5

നിങ്ങൾ സ്വന്തം ദേഹംകൊണ്ടും ബലംകൊണ്ടും പരസ്പരം ശുദ്ധിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു സംശോഭിയ്ക്കുന്നു; എന്നെന്നും യജ്ഞം നിർവ്വഹിയ്ക്കുന്നു. 6

മഹതികളേ, നിങ്ങൾ സഖാവിന് ഇഷ്ടം സാധിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അന്നം വിതച്ചും നിറച്ചും യജ്ഞത്തിനു ചുറ്റും വാണരുളുന്നു! 7

സൂക്തം 57.

വാമദേവൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പുരഉഷ്ണിക്കും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സ്; ക്ഷേത്രപത്യാദികൾ ദേവത.

ക്ഷേത്രപതിയെക്കൊണ്ട്, ഒരു സുഹൃത്തിനെക്കൊണ്ടെന്നപോലെ, നമ്മൾ ജയം നേടുമാറാകണം: അദ്ദേഹം ഗവാശ്വധനം കൊണ്ടുവരും; അങ്ങനെ, നമ്മെ സുഖപ്പെടുത്തും! 1

ക്ഷേത്രപതേ, അങ്ങു, തേൻപകർന്ന തെളിനെയ്യുപോലിരിയ്ക്കുന്ന മധുരജലത്തെ, പയ്യു പാലിനെയെന്നപോലെ, ഞങ്ങളിൽ ഒഴുക്കിയാലും; യജ്ഞപതികൾ ഞങ്ങളെ സുഖിതരാക്കട്ടെ! 2

സസ്യങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു തേനൊഴുക്കട്ടെ; അംഭസ്സും അന്തരിക്ഷവും തേനൊഴുക്കട്ടെ; ക്ഷേത്രപതി ഞങ്ങൾക്കു തേനൊഴുക്കട്ടെ. ഞങ്ങൾ ദ്രോഹിയ്ക്കപ്പെടാതെ അദ്ദേഹത്തെ അനുസരിയ്ക്കുമാറാകണം! 3

ഏറുമൂരികൾ സുഖമാംവണ്ണം, തെളിയ്ക്കുന്നവർ സുഖമാംവണ്ണം, കലപ്പ സുഖമാംവണ്ണം ഉഴുതട്ടെ; കയറുകൾ സുഖമാംവണ്ണം കെട്ടുക; മൂടിക്കോൽ സുഖമാംവണ്ണം ഉലയ്ക്കുക! 4

---

7. സഖാവ്—സ്തോതാവ്. വിതച്ചും—പരക്കെ നല്കിയും. നിറച്ചും—ഓജസ്സു വളർത്തിയും.

സൂക്തം 57.

1. ക്ഷേത്രപതി—ഒരു ദേവൻ; കൃഷിസ്ഥലം പാലിയ്ക്കുന്നവൻ.

4. ഏറുമൂരികൾ—നിലമുഴുന്ന കാളകൾ. തെളിയ്ക്കുന്നവർ—കർഷകർ. മൂടിക്കോൽ—തെളിയ്ക്കുന്ന വടി. ഗ്രുനനാണ്, ഈ മന്ത്രത്തിന്റെ ദേവത.

ഹേ ശുന, സീര, നിങ്ങൾ ഈ വാക്കു കേൾക്കുവിൻ: നിങ്ങൾ ആകാശത്തു സംഭരിച്ച വെള്ളംകൊണ്ട് ഇതു നനയ്ക്കുവിൻ! 5

സുഭഗേ, സീതേ, ആഭിമുഖ്യംകൊള്ളുക: ഞങ്ങൾക്കു സൌഭാഗ്യവും ഞങ്ങൾക്കു സാഫല്യവും തരുന്നതിനു ഭവതിയെ ഞങ്ങൾ വന്ദിയ്ക്കുന്നു! 6

സീതയെ ഇന്ദ്രൻ നിയന്ത്രിയ്ക്കട്ടെ; അവളെ പൂഷാവു കീഴിൽ വെയ്ക്കട്ടെ; ആ പയസ്വിനി നമുക്കു, വരുന്ന വരുന്ന സംവത്സരത്തിലെല്ലാം ചുരത്തട്ടെ! 7

കൊഴുക്കൾ സുഖമാംവണ്ണം നിലമുഴതട്ടെ; മേയ്ക്കുന്നവർ മൂരികളോടുകൂടി സുഖമാംവണ്ണം വന്നെത്തട്ടെ; പർജ്ജന്യൻ സുഖമാംവണ്ണം മധുരജലം തൂകട്ടെ; ശുന-സീരന്മാരേ, ഞങ്ങളെ സുഖിതരാക്കുവിൻ! 8

സൂക്തം 58.

വാമദേവൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നിയോ, സൂര്യനോ, ജലമോ പയോ നെയ്യോ ദേവത.

സമുദ്രങ്കൽനിന്നു മധുരമായ അല പൊന്തി: ദീപ്തികൊണ്ടു മനുഷ്യൻ അമൃതത്വമടയുന്നു. ഘൃതത്തിനു രഹസ്യമായ നാമമുണ്ട്: ദേവന്മാരുടെ നാവ്; അമൃതിന്റെ ആസ്പദം! 1

---

5. ശുനൻ, സീരൻ എന്നിവർ കൃഷിദേവന്മാരത്രേ; ശുനൻ ഇന്ദ്രനും, സീരൻ വായുവുമാകുന്നു. ഇതു—കൃഷിനിലം. ഈ ഋക്കിന്റെയും എട്ടാമത്തെതിന്റെയും ദേവത ശുനാസീരരാകുന്നു.

6. സീത—കലപ്പച്ചാല്. ആഭിമുഖ്യംകൊള്ളുക—ഞങ്ങൾക്കനുകൂലയാവുക.

7. പയസ്വിനി—ഉദകവതി; ക്ഷീരവതി (പയസ്) എന്നും. 6-ം 7-ം ഋക്കുകളുടെ ദേവത, സീതയാണ്.

സൂക്തം 58.

1. സമുദ്രൻ—സൂര്യൻ; ഈ പദത്തിനു പല അർത്ഥങ്ങൾ പറയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അല—ജലമെന്നർത്ഥം.

നാം ഘൃതത്തിന്റെ പേർ പുകഴ്ത്തുക; ഈ യജ്ഞത്തിൽ നമസ്കാരപൂർവം വെയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക. സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നതു ബ്രഹ്മാവു കേൾക്കും; നാലുശൃംഗങ്ങളുള്ള ഗൌരവർണ്ണൻ ഇതു നിർവഹിയ്ക്കും! 2

നാലു ശൃംഗം, മൂന്നു പാദം, രണ്ടു ശിരസ്സ്, ഏഴു കൈ—ഇങ്ങനെയുള്ള, മൂന്നു മട്ടിൽ ബന്ധിയ്ക്കപ്പെട്ട ഒരു വൃഷഭൻ കലിയിടുന്നു; ആ മഹാനായ ദേവൻ മനുഷ്യരിൽ ഉൾപ്പുകി. 3

പണികളാൽ പൈക്കളിൽ ത്രിധാ മറച്ചുവെയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഘൃതം ദേവന്മാർക്കു കിട്ടി: ഒന്ന് ഇന്ദ്രനും, ഒന്നു സൂര്യനും ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; ഒന്നു വേനൻകൽനിന്ന് അന്നത്തിനായി സമ്പാദിയ്ക്കപ്പെട്ടു. 4

ഈ ഘൃതധാരകൾ അരുമപ്പെട്ട അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നു, ശത്രുവിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടാതെ, നൂറുനൂറായി കീഴ്പോട്ടു വീഴുന്നു. ഇവയെ ഞാൻ നോക്കിക്കണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു: സപ്തവർണ്ണനായ വൈദ്യുതാഗ്നിയുണ്ട്, ഇവയുടെ ഇടയിൽ. 5

ഈ ഘൃതധാരകൾ ഹൃദയാന്തർവർത്തിയായ മനസ്സിനാൽ വിശുദ്ധീകരിയ്ക്കപ്പെട്ട, തൃഷ്ടികരങ്ങളായ പുഴകൾപോലെ വീഴുന്നു—എയ്യുന്നവങ്കൽനിന്നു പായുന്ന മാനുകൾപോലേ ചെന്നാണയുന്നു! 6

കാറിനൊത്ത വേഗമുള്ള പെരിയ ഘൃതധാരകൾ സിന്ധുവിങ്കൽനിന്നെന്നപോലെ ചാഞ്ഞോടത്തെയ്ത്തു തെരുതെരെ വീഴുന്നു; അവ, പായുന്ന കുതിരപോലെ പരിധികളെ പിളർത്തുകൊണ്ട് അലകൾ പരത്തുന്നു. 7

---

2. നാലു ശൃംഗങ്ങൾ—നാലു വേദങ്ങൾ; ശൃംഗശബ്ദവും അനേകാർത്ഥമാണ്. ഗൌരവർണ്ണൻ—ബ്രഹ്മാവ്. ഇതു—യജ്ഞം.

3. യജ്ഞാത്മകനായ അഗ്നിയോ സൂര്യനോ ആണ്, ഈ മന്ത്രത്തിന്റെ ദേവത: നാലു ശൃംഗം—നാലു വേദം. മൂന്നു പാദം—മൂന്നു സവനങ്ങൾ. രണ്ടു ശിരസ്സ്—ബ്രൈഹദനവും പ്രവർഗ്യവും. ഏഴുകൈ—സപ്തച്ഛന്ദസ്സുകൾ. മൂന്നുമട്ടിൽ—മന്ത്രം, ബ്രാഹ്മണം, കല്പം എന്നിവകൊണ്ട്. വൃഷഭൻ—വർഷകൻ. മനുഷ്യരിൽ—യജമാനരിൽ.

4. ത്രിധാ—പാലും തയിരും വെണ്ണയുമാകുന്ന മൂന്നു രൂപത്തിൽ. ഒന്ന്—ക്ഷീരം. വേനൻ—അഗ്നി, അല്ലെങ്കിൽ വായു. സമ്പാദിയ്ക്കപ്പെട്ട—ദേവകളാൽ.

5. ഘൃതം=നെയ്യ്, ജലം. ശത്രു—വൃത്രൻ.

6. വീഴുന്നു—അഗ്നിയുടെ മുകളിൽ. എയ്യുന്നവങ്കൽനിന്നു പായുന്ന—വേടനെപ്പേടിച്ചോടുന്ന മാനുകൾ വല്ല പൊന്തയിലും കടന്നുകൂടുന്നതുപോലെ, ചെന്നണയുന്നു, അഗ്നിയെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു.

മംഗളകാരിണികളായ ഘൃതധാരകൾ പുഞ്ചിരിയിട്ടുകൊണ്ട് അഗ്നിയെ, മനസ്സിണങ്ങിയ മങ്കമാർപോലെ മുഴുകിയ്ക്കുന്നു; ഉദ്ദീപിച്ച് എങ്ങും പെരുമാറുന്നു. അവയെ കൈക്കൊണ്ട ജാതവേദസ്സു കാമിയ്ക്കുന്നു! 8

വിവാഹത്തിൽ മണാളങ്കൽ ചെല്ലാൻ ആഭരണമണിഞ്ഞ കന്യകമാരെയെന്നപോലെയാണ്, ഞാൻ ഘൃതധാരകളെ കാണുന്നത്: സോമം പിഴിയുന്നേടത്തു—യജ്ഞമുള്ളേടത്തു—ചെന്നെത്തുന്നവയാണല്ലോ, ഇവ! 9

നിങ്ങൾ ഗോസംഘത്തിൽ നല്ല സ്തുതിയെത്തിയ്ക്കുവിൻ: ഞങ്ങൾക്കു സ്തുത്യമായ ധനം കൈവരുത്തുവിൻ; നമ്മുടെ ഈ യജ്ഞത്തിൽ ദേവകളെ കൊണ്ടുവരുവിൻ. ഘൃതധാരകൾ മധുരമായി ഗമിയ്ക്കുന്നു! 10

സമുദ്രത്തിനുള്ളിലും, ഹൃദയത്തിനുള്ളിലും, അന്നത്തിലും, ഉദകസംഘത്തിലും, യുദ്ധത്തിലും വർത്തിയ്ക്കുന്നതായ അങ്ങയുടെ തേജസ്സാണ്, ജഗത്തിനെല്ലാം ആധാരം; അതിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്ന മധുരരസം ഞങ്ങൾ ഭുജിയ്ക്കുമാറാകണം! 11

നാലാംമണ്ഡലം സമാപ്തം.

അഞ്ചാം മണ്ഡലം.

സൂക്തം 1.

അത്രിവംശ്യരായ ബുധനും ഗവിഷ്ഠിരനും ഋഷികൾ; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കാകളി.)

പയ്യിനെയെന്നപോലെത്തുമുഷസ്സിനെ-
പ്പാത്തുണർന്നാനഗ്നി യജ്ഞച്ചമതയാൽ:

---

8. മുഴുകിയ്ക്കുന്നു—അത്യാസക്തനാക്കുന്നു.
9 ഘൃതധാരകൾ കന്യകമാർ; അഗ്നി മണാളൻ.
10. ഋത്വിക്കുകളോട്: ഗോശബ്ദത്തിന്നു പയ്യെന്നോ, ജലമെന്നോ അർത്ഥം.
11. അഗ്നിയോട്:

നാകത്തിലെയ്യു പടരുന്ന നാളങ്ങൾ,
ശാഖകൾ പൊങ്ങിയ വൃക്ഷങ്ങൾപോലവേ. 1

ദേവയജ്ഞത്തിന്നണഞ്ഞു, ഹോതാവഗ്നി
ഭാവം തെളിഞ്ഞെഴുന്നോറാൻ, പുലരിയിൽ:
കാണായ്, വളർന്ന ദേവന്റെ കൊമ്പും ബലം;
താനേ തമസ്സിൽനിന്നുണർന്നായ്, മഹാൻ! 2

വിശപാശത്തെ വിഴുങ്ങി, ജ്വലിച്ചഗ്നി
രശ്മിപ്രഭയാൽ വെളിച്ചമിയറിനാൻ;
ചീർത്തണഞ്ഞഗ്രേ പരക്കുമന്നേച്ഛുവാം
നെഞ്ഞാര പൊങ്ങിക്കുടിച്ചാൻ, ജ്വാലകളാൽ! 3

അഗ്നിയെ നോക്കി നടക്കുന്നു, സൂര്യനെ-
ദൃക്കുപോലി, ദ്ദേവകാമർതൻ മാനസം;
വാരുഴികളുഷസ്സോടേ പെരുമഗ്നി
വാസരാരംഭത്തിൽ വായ്യുന്നു, ദീപ്തനായ്! 4

വാസരാരംഭത്തിലുൽപാദിതൻ ഹിതൻ
ഭാസുരനോമൽവിറകിൽ നിക്ഷിപ്തനായ്;
സപ്തരശ്മികളെട്ടുത്തു ഗൃഹേ ഗൃഹേ
സംയാജ്യനഗ്നി ഹോതാവായ് മരുവിനാൻ! 5

സൂക്തം 1.

1. പയ്യ്—ഹോമധേനു. എത്തുഷസ്സിനെ പാത്ത്—ഉഷസ്സിന്റെ ആഗമനത്തിൽ. ഉണർന്നാൻ—ജ്വലിച്ചാൻ. നാകം=ആകാശം. നാളങ്ങൾ—അഗ്നിയുടെ ജ്വാലകൾ.

2. എഴുന്നേറാൻ—ജ്വലിച്ചുയരുന്നതിനെ എഴുനേല്പുലാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നു.

3. വിശപാശം—ലോകവ്യാപാരത്തെ പ്രതിബന്ധിയ്ക്കുന്ന ഇരുട്ട്. അഗ്രേ=മുകൾവശത്ത്. അന്നേച്ഛുവാം—ഹോതാവിന്ന് അന്നമുണ്ടാകേണമെന്നിച്ഛിയ്ക്കുന്ന. പൊങ്ങി—ഉയർന്നിന്ന്.

4. മനസ്സ് അഗ്നിയെനോക്കി നടക്കുന്നു—അഗ്നി എപ്പോൾ വർദ്ധിയ്ക്കുമെന്ന് ഉൽക്കണ്ഠപ്പെടുന്നു; ദൃക്ക് (കണ്ണ്) സൂര്യനെ നോക്കി നടക്കുന്നതുപോലെ. വാസരാരംഭം—പ്രഭാതം.

5. ഓമൽവിറകിൽ—പ്രിയപ്പെട്ട ചമതകളിൽ. നിക്ഷിപ്തനായ്=വെയ്ക്കപ്പെട്ട. സപ്തരശ്മികൾ—ഏഴുതരം ജ്വാലകൾ. സംയാജ്യൻ=വഴിപോലെ യജിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടുന്നവൻ; യജനീയൻ ഹോതാവായി എന്നത് അദ്ഭുതം.

ആ യാജ്യനഗ്നി ഹോതാവായ് മരുവിനാൻ,
തായിൻ സുഗന്ധിയാം വിസ്തൃടാങ്കസ്ഥലേ;
സത്യൻ, യുവാവു, ബഹുത്രസ്ഥിതൻ, ജന-
മധ്യേ ജ്വലിച്ചാൻ, നിലനിത്തുവോൻ, കവി! 6

മേധാഢ്യനധ്വരേ സാധകനീയഗ്നി
ഹോതാവു വാഴ്ത്തപ്പെടുന്നു, പ്രണതരാൽ;
വാനാഴികളിൽപ്പയസ്സു പരത്തുന്ന
വാജിയെ നെയ്യു തേപ്പിച്ചിടുന്നു സദാ! 7

സ്ഥാനേ ഭജിയ്ക്കപ്പെടുന്നു, സേവ്യൻ ശിവൻ
ദാനേച്ഛു നമ്മാൽക്കതിഥി കവിസ്തുതൻ;
ശക്തിരൂപൻ ശതശൃംഗൻ വൃഷഭനാ-
ങ്ങഗ്നേ, ബലാൽ വെല്ലു,മന്യരെയൊക്കയും! 8

അഗ്നേ, ഭവാനാൽ ഭംഗ്യാ വെളിപ്പെടു,-
മക്ഷണംതാനവനന്യരിൽ മീതെയാം;
സത്യൻ വെളിച്ചം പരത്തും ശുഭപ്രഭൻ
മർത്ത്യപ്രജകൾക്കൊരിഷ്ടാതിഥി, ഭവാൻ! 9

ഭൂരിതാരുണ്യനാമഗ്നേ, തവാർച്ചനം
ദൂരാൽ സമീപാലൊരുക്കുന്നു, മാനുഷർ:

---

6. തായിൻ—ഭൂമിയുടെ. സുഗന്ധി—നെയ്യിൻെറയും മറ്റും സൌരഭ്യമുള്ളത്. വിസ്തൃടാങ്കസ്ഥലേ—വിസ്തൃതമായ, പ്രത്യക്ഷദൃശ്യമായ മടിസ്ഥലത്ത്, വേദിയിൽ. ബഹുത്രസ്ഥിതൻ=അനേകസ്ഥാനസ്ഥൻ. നിലനിത്തുവോൻ—വിശ്വധാരകൻ.

7. പ്രണതരാൽ—ആളുകളാൽ വണങ്ങി സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. പയസ്സു=ജലം. വാജി=അന്നവാൻ. തേപ്പിച്ചിടുന്നു—യജമാനർ.

8. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷവചനം: ശതശൃംഗൻ—അസംഖ്യജ്വാലകളുള്ളവൻ. അങ്ങ്=ഭവാൻ. വെല്ലും—കീഴ്പെടുത്തും.

9. വെളിപ്പെടും=പ്രത്യക്ഷനാകും. മർത്ത്യപ്രജകൾ=മനുഷ്യരാകുന്ന പ്രജകൾ.

10. അർച്ചനം—ഹവിസ്സ് എന്നർത്ഥം. ദൂരാൽ സമീപാൽ=അകലത്തുനിന്നും അരികത്തുനിന്നും. പുരുസ്തവൻ—വളരെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നവൻ. സ്തവം നീ തേറേ

തേരേണമേ, നീ പുരുസ്തവൻതൻ സ്തവം;
സ്ഥാര,മഗ്നേ, ശുഭ,മുത്തമം, നിൻസുഖം! 10
കേറുകി,ന്നഗ്നേ മഖാഹ്വരോടൊത്തൊ,ളി
പാറുന്ന സുപ്രാന്തമാം തേരിൽ നീ ശ്രുഷേ:
വാർവാനിൽ മാഗ്ഗ്ജ്ഞനാം നീ വരുത്തണം,
ദേവരെയിങ്ങു ഹവിസ്സുമേറ്റിനായ്! 11
ചൊല്ലീ, കവിയ്യു, മേധ്യനു, വൃഷഭനു,
നല്ല യുവാവിനു ഞങ്ങൾ നതിസ്തുതി:
മിനും ചരിഷ്ണുവെ വാനത്തുപോലു,ഗ്നി-
തന്നിൽ വെച്ചാൻ, ഹവിസ്തോത്രം ഗവിഷ്ഠിരൻ! 12

സൂക്തം 2.

അത്രീപുത്രൻ കുമാരനും ജനപുത്രൻ വൃശനും ഋഷികൾ; ത്രിഷ്ടുപ്പും ശകരിയും ഛന്ദസ്സു്; അഗ്നി ദേവത.

നിഹതനായ കുമാരനെ അമ്മയായ യുവതി ഒരു ഗുഹയിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു; അച്ഛനു കൊടുത്തില്ല. അവന്റെ പരിക്കേറ്റ ദേഹം, ശൂന്യത്തിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ടതിനാൽ, ആളുകൾ മുമ്പിൽ കണ്ടില്ല. 1

ണമേ—സ്തുതിയിൽ മനസ്സുവെച്ചാലും. സ്ഥാരം=പ്രവൃദ്ധം. നിൻസുഖം—നീ ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ തുടങ്ങുന്ന സുഖം.

11. മഖാഹ്വർ—ദേവകൾ. സുപ്രാന്തം=നല്ല പ്രാന്തങ്ങളോടു(മുറകുഭാഗങ്ങളോടു)കൂടിയതു്. തേരിൽ കേറുക—ഇങ്ങോട്ടു പോരാൻ. വാർവാനിൽ മാഗ്ജ്ഞൻ=വിശാലാന്തരിക്ഷത്തിൽ വഴികൾ (ദേവന്മാരുടെ ഇരിപ്പിടങ്ങൾ) അറിയുന്നവൻ. ഇങ്ങു—ഈ യജ്ഞത്തിൽ.

12. നതിസ്തുതി=നമസ്കാരാനന്തരമായ സ്തുതി. മിനും ചരിഷ്ണു—സൂര്യൻ. ഹവിസ്തോത്രം=ഹവിസ്സോടുകൂടിയ സ്തോത്രം.

സൂക്തം 2.

1. ത്രസദസ്യുരാജാവിന്റെ പുരോഹിതനായ വൃശനെന്ന ഋഷി, നടപ്പിനു സരിച്ചു് (അന്നു രാജാക്കന്മാരുടെ സാരഥികളും പുരോഹിതന്മാർതന്നെയായിരുന്നു.) പള്ളിത്തേർ തെളിച്ചുകൊണ്ടുപോകുമ്പോൾ, പാതയിൽ കളിച്ചിരുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണകുമാരൻ തേർച്ചക്രം ദേഹത്തിൽത്തട്ടുകയാൽ മരിച്ചുപോയി. ഈ അത്യാ

'യുവതേ, നീ ഒരു കൊലപ്പിണിയായിത്തീർന്നു വെച്ചുകൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്ന ഈ കുമാരൻ ഏതാണ്?' 'മഹിഷിയുടെ മകൻ: വളരെസ്സംവത്സരം വളർന്നു, ഗർഭം; അമ്മ പെറപ്പോൾ കുട്ടിയെ ഞാൻ കണ്ടു.' 2

സ്വർണ്ണപ്പല്ലും കത്തുന്ന നിറവുമുള്ളവനെ, ആയുധങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നവനെ, ക്ഷേത്രത്തിന്നാട്ടക്കൽ ഞാൻ കണ്ടെത്തേണമേ! അവനു ഞാൻ അതിവിപുലമായ അമൃതു കൊടുക്കും: ഇന്ദ്രനില്ലാത്തവർ, സ്തോത്രമില്ലാത്തവർ, എന്നോടെന്തു കാട്ടും? 3

നിശ്ചയം ചരിയ്ക്കുന്ന നിർഭരപ്രഭനെ, ഒരു ഗോവ്യന്ദത്തെയെന്നപോലെ, ഞാൻ സ്വയം ക്ഷേത്രത്തിൽ കണ്ടെത്തി: ആ അറിയപ്പെടാതിരുന്ന കിഴവികൾതന്നെ, ഇവന്റെ ജനനത്താൽ പെറുപ്പുക്കാരികളായിച്ചമഞ്ഞു! 4

ആർ വേർപെടുത്തി, എന്റെ ആളുകളെയും ഗോക്കളെയും? ഇടയൻ എതിർത്തില്ലല്ലോ. ഇവിടം പിടിച്ചെടുത്തവർ മുടിഞ്ഞുപോകട്ടെ: എല്ലാമറിയുന്നവൻ മാടുകളുടെ അടുക്കലെത്തിക്കൊള്ളും! 5

ഉള്ള പ്രാണികൾക്കെല്ലാം ശരണമായ രാജാവിനെ അരാതികൾ മനുഷ്യക്കിടയിൽ മറച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ അത്രിയുടെ മന്ത്രങ്ങൾ വിടുവിയ്ക്കട്ടെ; നിന്ദിയ്ക്കുന്നവർ നിന്ദ്യരായിപ്പോകട്ടെ! 6

ഹിതം രാജാവിനെ തീവ്രദുഃഖത്തിലാഴ്ത്തി. അദ്ദേഹം സൂതനോടാവലാതിപ്പെട്ടു:— 'അങ്ങ് പുരോഹിതനായിരിയ്ക്കെ, എനിയ്ക്കു വധപാപം സംഭവിച്ചുവല്ലോ!' സമാനദുഃഖനായ ഋഷി ഉടനേ സാമമന്ത്രം ചൊല്ലി കുമാരനെ ഉജ്ജീവിപ്പിച്ചു. ഈ ഇതിഹാസമാണ്, ഈ സൂക്തത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നത്. (ഇതിന്നു ചില പ്രകാരാന്തരങ്ങളും കാണുന്നുണ്ട്.) ക്ഷേത്രിയം=നിജജനസ്ഥലം.

2. വൃശൻ അവളോടു ചോദിച്ചതും, അവളുടെ മറുപടിയുമാണ്, ഈ ഋക്കിൽ. ഈ രണ്ട് ഋക്കുകൾക്ക് അഗ്നിപരമായ വ്യാഖ്യാനവുമുണ്ട്. മഹിഷി=രാജപത്നി; മഹത്തിയായ അരണി എന്നും.

3. വൃശന്റെ പ്രാർത്ഥന: സ്വർണ്ണപ്പല്ല്—ജ്വാലകൾ. ആയുധങ്ങൾ—തീപ്പൊരികൾ. ഉണ്ടാക്കുന്നവനെ—അഗ്നിയെ. ക്ഷേത്രം—വയൽ. അമൃത്—ഹവിസ്സ്. ഇന്ദ്രനില്ലാത്തവർ—ഇന്ദ്രനെ യജിയ്ക്കാത്തവർ.

4. കിഴവികൾ—അടങ്ങിയ ജ്വാലകൾ. അഗ്നി ജ്വലിച്ചാൽ ജ്വാലകൾക്കു കെല്പു വരുമല്ലോ.

5. ഇവിടം—ഈ രാജ്യം. എല്ലാമറിയുന്നവൻ—അഗ്നി.

6. രാജാവ്—അഗ്നി.

അഗ്നേ, അങ്ങു ബദ്ധനായ ശുനശ്ശേപനെ, അവൻ സ്തുതിച്ചതിനാൽ, അനേകരൂപമായ യൂപത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചുവല്ലോ; വിദ്വാൻ, അപ്രകാരം, ഇവിടെ ഇരുന്നു, ഞങ്ങളിൽനിന്നു പാശങ്ങൾ അഴിച്ചുകളഞ്ഞാലും! 7

അഗ്നേ, അങ്ങു കോപിച്ച് എങ്കൽനിന്ന് അകന്നുവല്ലോ: ദേവന്മാരുടെ കർമ്മപാലകൻ ഇന്ദ്രൻ എന്നോടരുളിച്ചെയ്തു. ആ അഭിജ്ഞൻതന്നെ എനിയ്ക്കുവേണ്ടി അങ്ങയെ സന്ദർശിച്ചുവല്ലോ; അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുശാസനത്താലാണ്, ഞാൻ വന്നത്. 8

അഗ്നി വലിയ തേജസ്സുകൊണ്ടു ദ്യുലോകം വിളങ്ങി, മഹത്ത്വത്താൽ എല്ലാറിനെയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നു; ദുരവഗാഹങ്ങളായ അസുരമായകളെ അമർത്തുന്നു; രക്ഷസ്സുകളെ നശിപ്പിയ്ക്കാൻ കൊമ്പുകൾ അണയ്ക്കുന്നു! 9

അഗ്നിയുടെ ഇരമ്പുന്ന തീക്ഷ്ണായുധങ്ങൾ രക്ഷസ്സുകളെ കൊല്ലാൻ സജ്ജത്തിൽ ആവിർഭവിയ്ക്കട്ടെ: ഇമ്പംകൊണ്ടാൽ തന്തിരുവടിയുടെ അരിശം അവരിനെ ഉടച്ചുകൊള്ളും; ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്ന അസുരപ്പടകൾ തടുക്കില്ല! 10

അഗ്നേ, ബഹുസത്രുപ, നിന്തിരുവടിയ്ക്കായി ഈ സ്തോത്രം മേധാവിയും ധീരനുമായ ഞാൻ, ഒരു നല്ല പണിക്കാരൻ തേരെന്നപോലെ നിർമ്മിച്ചു. ദേവ, ഇത് അവിടെയ്ക്കു രുചിയ്ക്കുമെങ്കിൽ, ഈ പരക്കുന്ന വെള്ളം ഞങ്ങൾ കീഴടക്കും! 11

കഴുത്തു തടിച്ച വൃഷഭൻ വളരുന്നു, ശത്രുധനം നിർബാധമായി കൈക്കലാക്കും: ഇത് അഗ്നിയോടു ദേവകൾ പറകയുണ്ടായി. യാഗം ചെയ്യുന്ന, ഹവിസ്സുപ്പിക്കുന്ന മനുഷ്യനു തന്തിരുവടി സുഖം നല്കട്ടെ! 12

---

7. ഇവിടെ—വേദിയിൽ. പാശങ്ങൾ—സംസാരബന്ധങ്ങൾ.

9. കൊമ്പുകൾ—ജ്വാലകൾ. അണയ്ക്കുക—മൂർച്ചകൂട്ടുക.

10. തീക്ഷ്ണായുധങ്ങൾ—ജ്വാലകൾ. തടുക്കില്ല—തടുക്കാൻ ശക്തരാകില്ല.

11. ഞങ്ങൾ കീഴടക്കും—ഞങ്ങൾക്കു വേണ്ടപ്പോലൊക്കെ കിട്ടും.

സൂക്തം 3.

അത്രിവംശ്യൻ വസുശ്രുതൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കാകളി)

അഗ്നേ, പിറന്നാൽ വരുണനാകുന്നു, നീ;-
യുദ്ഗമിച്ചാൽ മിത്രനാം, നീ ബലാത്മജ!
ദിവ്യജനങ്ങളെപ്പോരുമേ നിങ്കലാം;
ഹവ്യമേകും നരന്നിന്ദ്രനാകുന്നു, നീ! 1

കന്യകാബന്ധത്തിലഗ്നിമാവാണു, നീ;
യന്നവൻ, ഗോപ്യമാം പേർ വഹിയ്ക്കുന്നു നീ;
ദമ്പതിമാർതൻ മനസ്സിണക്കും നിന-
ക്കുൾപുറം തോഴനുപോലേ തരുന്നു, പാൽ! 2

നിന്നെ നീരാടിച്ചിടുന്നു മരുത്തുക്കൾ:
നിന്നുദ്ഭവം രുദ്ര, മാന്യം, മനോരമം;
വിഷ്ണുവിൻ ഗ്രഹ്യമാം കാൽ വെച്ചിടത്തു നീ
രക്ഷിപ്പു, നീരിൻ നിഗൂഢനാമങ്ങളെ! 3

ദേവ, സുദൃക്കാം ഭവാനെറ വിഭൃതിയാൽ-
ദ്ദേവർ പീയൂഷമുണ്ണുന്നു, കൃതജ്ഞരായ്;
മർത്ത്യർ സേവിപ്പു, ഹോതാവാകുമഗ്നിയെ
നിത്യം ഫലൈഷിയ്ക്കുവേണ്ടി ഹവിസ്സിനാൽ! 4

സൂക്തം 3.

1. വരുണൻ—തമോവാരകൻ. ഉദ്ഗമിച്ചാൽ—ജ്വലിച്ചാൽ. മിത്രൻ—ഹിതകാരി. ദിവ്യജനങ്ങൾക്കു (ദേവകൾക്കു) നീതന്നെ ശരണം. അവരെ ഹവിസ്സു കൊടുത്തു പോറ്റുന്നതു, നീയാണല്ലോ. ഇന്ദ്രൻ=സ്വാമി. വരുണനും മിത്രനും ഇന്ദ്രനും ഭവാൻതന്നേ!

2. കന്യകാബന്ധം=കന്യകമാരോടുള്ള ചാച്ച്. അഗ്നിമാവ്—നിയന്ത്രിയ്ക്കുന്നവൻ. പേർ—വൈശ്വാനരനെന്ന നാമം. പാൽ—ക്ഷീരാദികം. അഗ്നിമാവ്, വൈശ്വാനരൻ എന്നിവരും നീതന്നേ. വിവാഹമന്ത്രങ്ങളിലൊന്നത്രേ, ഇത്.

3. ഒന്നാംപാദത്തിൽ അന്തരിക്ഷാഗ്നിയും, മറുപാദങ്ങളിൽ വൈദ്യുതാഗ്നിയും പ്രതിപാദിയ്ക്കപ്പെട്ടിരിയ്ക്കുന്നു. കാൽവെച്ചിടത്ത്—അന്തരിക്ഷത്തിൽ.

4. പീയൂഷം=അമൃത്, ഹവിസ്സ്. മർത്ത്യർ—ഋത്വിക്കുകൾ. ഫലൈഷി—യജമാനൻ.

ഇല്ല,ഞൊഴിഞ്ഞൊരു പൂവ്വനും, ഹോതാവു;-
മില്ലൊരു യഷ്ടാവുമഗ്നേ, സ്തവാഹ്വനും;
ആക്കുന്നവൻ, നീയതിഥി,യവൻ വശ-
ത്താക്കുമേ, ദേവ, മഖത്താൽ മനുഷ്യരെ! 5

അങ്ങയെയഗ്നേ, ഹവിസ്സാലുണർത്തുന്ന
ഞങ്ങൾ നേടാവൂ, ധനങ്ങൾ നിൻപാലനാൽ;
നിത്യം മഖത്തിലും പോരിലും ശേഷിയു,-
മത്ഥമോടാളുകളേയും ബലാത്മജ! 6

ചെയ്യു,മാരെങ്ങളിൽക്കുറവും പാപവു;-
മെയ്യട്ടെ, പാതകമപ്പീഡകങ്കലേ—
രണ്ടാലുമഗ്നേ, വലയ്ക്കുമാരെങ്ങളെ-
ക്കണ്ടേ വധിയ്ക്കു, നീയമൃഷാവാദിയെ! 7

ഹേ ദേവ, പൂജിച്ചുപോന്നു, പുരാതനർ
ദൂതനാക്കി ഹവിസ്സാലേ പുലരിയിൽ:
ആവസിപ്പിച്ചു മനുഷ്യർ വളർത്തുന്ന
ദേവനാം നീ ചെല്ലുമല്ലൊ, ധനാസ്പദേ! 8

സ്വാസ്ഥ്യമണയ്ക്കു, വിടുവിയ്ക്കു: താതനെ-
ന്നോർത്തു സേവിപ്പൂ, ബലോത്ഥ, നിന്നൊസ്സതൻ;
എന്നെങ്ങളെ നോക്കു,മഗ്നേ, മനസി നീ?-
യെന്നായയ്ക്കും, ക്രതുമാഗ്രത്തിലെയ്ക്കു നീ? 9

തുച്ഛേതരാന്നം വഹിപ്പൂ, വണങ്ങുവോ-
നച്ഛനാമങ്ങയ്ക്കു ഭക്ഷിയ്ക്കുവാൻ വസോ;

---

6. നേടാവൂ എന്ന ക്രിയാപദം ഉത്തരാർദ്ധത്തിലുമെടുക്കണം. അത്ഥം= ധനം.

7. പൂർവ്വാർദ്ധം പരോക്ഷം: പാതകമാകുന്ന ശരം അപ്പീഡകങ്കൽത്തന്നേ എയ്യട്ടെ—അഗ്നി ആ ദ്രോഹിയെത്തന്നേ പാപവ്യധിതനാക്കട്ടെ. രണ്ടാലും—കുറവും കൊണ്ടും പാപംകൊണ്ടും. മൃഷാവാദി=നുണയൻ, വെറുതേ ദോഷം പറയുന്നവൻ.

8. പൂജിച്ചുപോന്നു—ഭവാനെ. ആവസിപ്പിച്ചു=പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ധനാസ്പദേ—ധനങ്ങളുടെ (ഹവിസ്സുകളുടെ) ഇരിപ്പിടത്തിൽ, യജ്ഞത്തിൽ.

9. വിടുവിയ്ക്കു—പാപത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിച്ചാലും. സുതൻ—പുത്രസ്ഥാനീയനായ യജമാനൻ.

യഷ്ടൃകാമൻ ബലസംയുതനാമഗ്നി
പുഷ്ടനായൊട്ടേറെ നല്ലുമല്ലോ, ധനം! 10

അഗ്നേ, യുവോത്തമ, സവ്പാപങ്ങൾക്കു-
മപ്പുറത്താക്കുന്നു, വാഴ്ത്തുവോനെപ്പൊഴും;
ചോരരെക്കണ്ടുപിടിച്ചു; വിവജ്ജിത-
ന്മാരായി, നിഹ്നുതചിഹ്നരാം വൈരികൾ. 11

നിങ്കലെയ്ക്കു നടക്കുന്നിതിസ്തോത്രം—മ-
റ്റില്ലെങ്കിൽദ്ധനാർത്ഥം കഥിച്ചതു കുറ്റമായ്:
ഋദ്ധനാമഗ്നി കൊടുക്കില്ല, നമ്മളെ
മിഥ്യാപവാദിയ്ക്കുമുന്മഥിതാവിനും! 12

സൂക്തം 4.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകൾ മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

അഗ്നേ, പുരാനേ; പുരുദ്രവ്യനാഥനാ-
മങ്ങയെ നോക്കി സ്തുതിപ്പൂ, മഖത്തിൽ ഞാൻ:
അന്നൊഷികൾ ഞങ്ങളന്നങ്ങൾ നേടാവു;
നിന്നാലമർത്താവു, മർത്ത്യപ്പടയെയും! 1

---

10. തുച്ഛേതരാന്നം—അനല്പമായ ഹവിസ്സ്. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം: യഷ്ടൃകാമൻ=യജമാനതൽപരൻ. പുഷ്ടനായ്—കത്തിപ്പടർന്ന്.

11. ചോരന്മാരെ ഞങ്ങൾ കണ്ടുപിടിച്ചു. നിഹ്നുതചിഹ്നരായ (അടയാളം മറച്ചു, ദ്വേഷ്ടാക്കളായ) വൈരികൾ വിവജ്ജിതന്മാരായി—വൈരികളിൽ നിന്നു ഞങ്ങൾ ഒഴിഞ്ഞുപൊച്ചു.

12. ധനാർത്ഥം കഥിച്ചതു—ധനത്തിനുവേണ്ടി ഞാൻ പറഞ്ഞതു (യാചിച്ചതു) കുറ്റമായ്—ഒരപരാധമായിപ്പോയി: ഋദ്ധൻ—സ്തുതികൊണ്ടു വളർന്നവൻ. മിഥ്യാപവാദി=വെറുതേ ദോഷം പറയുന്നവൻ. ഉന്മഥിതാവ്—ഉപദ്രവിയ്ക്കുന്നവൻ. കൊടുക്കില്ല—വിട്ടുകൊടുക്കില്ല.

സൂക്തം 4.

1. നിന്നാൽ—അങ്ങയുടെ കനിവിനാൽ. മർത്ത്യപ്പട—ശത്രുക്കളായ മനുഷ്യരുടെ സൈന്യം.

ഹവ്യവാഹൻ യുവാവച്ഛനാകെ,ങ്ങൾക്കു;
ഭവ്യാവലോകനാകെ,ങ്ങൾക്കുരുപ്രഭൻ;
നൽഗാഹ്പത്യമോടെങ്ങൾക്കു നല്ലു, കൊ-
റ—ഗ്നേ, തരികന്നമെങ്ങൾക്കു നീ വിഭോ! 2

ധീമാനെ, മത്ത്യപ്രജേശനെട്ടിപ്പനെ,
നെ മുതുകത്തൊലിപ്പോനെ, ഹോതാവിനെ,
പാവകൻ വിശ്വജ്ഞനഗ്നിയെ വെയ്ക്കുവിൻ:
ദേവരിൽവെച്ചവനല്ലോ, ധൃതധനൻ! 3

അഗ്നേ, ചെവിക്കൊൾക, ഞ്ഞൊടൊപ്പം രസി-
ച്ചു,ക്കൊണ്ടു കണ്ടാൽ ശ്രമം തുടങ്ങും ഭവാൻ;
വത്തിയ്ക്കുക,സ്മത്സമിത്തിൽ;-ലവിസ്സണി-
ന്നെത്തിയ്ക്ക, ജാതവേദസ്സേ, നിലിമ്പരെ! 4

അഗ്നേ, ഗൃഹത്തിലതിഥിയായെത്തുകിൽ,-
യസ്മന്മഖത്തിൽത്തികഞ്ഞ ദാനേഷ്ടി നീ:
ഏല്പോരെയെല്ലാം വധിച്ചാ, രിപുക്കൾതൻ
കോപ്പുകൾ കൊണ്ടുവന്നാലു,മഭിജ്ഞ, നീ! 5

കൊന്നാട്ടുകീടുക ദസ്യുവെ,ത്തന്നുട-
ലുന്നം ചമച്ചുകൊണ്ടഗ്നേ, ബലോത്ഥ, നീ;
ആദിത്യരെത്തുപ്പരാക്കുമവിടുന്നു
നേടുവയ്യ, യുധി രക്ഷിയ്ക്കുകെ,ങ്ങളെ! 6

---

2. പൂർവാർദ്ധം പരോക്ഷവചനം: ഭവ്യാവലോകൻ=ശുഭദർശനൻ. കൊറം (ഭക്ഷണവും) നല്ല ഗാർഹപത്യവും ഞങ്ങൾക്കു നല്ല. നാലാംപാദം ആവർത്തനമാണ്. വിഭോ=വ്യാപ്തനായുള്ളോവേ.

3. നെ—ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട ഘൃതം. വെയ്ക്കുവിൻ—ഹേ ഋത്വിക്കുകളേ, വേദിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കുവിൻ. ധൃതധനൻ—നമുക്കു തരാൻ ധനമെടുത്തവൻ.

4. ചെവിക്കൊൾക—ഞങ്ങളുടെ സ്തുതി ശ്രവിച്ചാലും. ഭവ്—വേദി. ശ്രു കണ്ടാൽ—സൂക്ഷ്മദർശിയാലപ്പോൾ. ശ്രമം—യജ്ഞാനുഷ്ഠാനയത്നം. അസ്മത്സമിത്തിൽ—ഞങ്ങളുടെ ചമതകളിൽ വർത്തിയ്ക്കുക, ഇരുന്നാലും.

5. ഏല്പോരെ=എതിർക്കുന്നവരെ. കോപ്പുകൾ—മുതലുകൾ. കൊണ്ടുവന്നാലും—ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ.

6. ആദിത്യരെത്തുപ്പരാക്കും—ഹവിസ്സു കൊണ്ടുകൊടുത്തു ദേവകളെ ഊട്ടുന്ന, യുധി=യുദ്ധത്തിൽ.

ഞങ്ങളുക്ഥങ്ങളാൽ, ഞങ്ങളവിസ്സിനാ-
ലങ്ങയെസ്സേവിപ്പൂ, പാവക, സുപ്രഭ:
വിശ്വകാമ്യം ധനമെത്തിയ്ക്കുക, ഞങ്ങൾക്കു—
വിത്തമെല്ലാം ശ്രുഷേ, വെയ്ക്കുക, നീ ഞങ്ങളിൽ! 7

ത്രിസ്ഥാനവാസിൻ, ബലാത്മജ, ഞങ്ങൾത-
ന്നാധ്വരഹവ്യം ഭുജിയ്ക്കുക, ഗ്നേ ഭവാൻ:
ഞങ്ങൾ വാനോരിൽസ്സുകർമ്മാക്കളാകണം;
ഞങ്ങളെപ്പാലിയ്ക്കുക, മുന്നിലുമേടയിൽ! 8

ഞങ്ങളെദ്ദുഷ്പാപമെല്ലാം കടത്തേണം,-
മങ്ങുന്നൊരു പുഴ തോണിയാൽപ്പോലവേ:
അത്രിയാൽപ്പോലേ പുകഴ്ത്തപ്പെട്ടും ഭവാ-
നഗ്നേ, മനം വെയ്ക്കുക, ഞങ്ങളെക്കാക്കുവാൻ! 9

ഹൃത്താൽ സ്മരിച്ച പുകഴ്ത്തി വിളിയ്ക്കുന്നു,
മത്ത്യനാമീ ഞാനമർത്ത്യനാമങ്ങയെ:
ജാതവേദസ്സേ, യശസ്സേകുകെ,ങ്ങൾക്കു;
സാധിയ്ക്കു, ഞാൻ സ്ഥൈര്യമഗ്നേ, പ്രജകളാൽ! 10

യാതൊരു സൽക്കർമ്മശീലനുലകിനെ-
ജ്ജാതവേദസ്സേ, സുഖദമാക്കും, ഭവാൻ;
പുത്രവിരാശ്വഗോവൃന്ദസമേതമാം
സത്തവന്നഗ്നേ, കിടയ്ക്കുമെന്നെയ്ക്കുമായ്! 11

---

7. ശ്രുഷേ=അഗ്നേ.

8. ത്രിസ്ഥാനവാസിൻ—സ്വർഗ്ഗാന്തരിക്ഷഭൂമികളാകുന്ന മൂന്നിടങ്ങളിൽ വസിയ്ക്കുന്നവനേ. വാനോരിൽസ്സുകർമ്മാക്കളാകണം—ദേവകർമ്മം വഴിപോലെ ചെയ്യുമാറാകണം. മുന്നിലുമേടയിൽ പാലിയ്ക്കുക—മൂന്നു നിലമാളികയിൽ സുഖേന വസിപ്പിച്ചാലും!

9. തോണികൊണ്ടു പുഴ കടത്തുന്നതുപോലെ, അങ്ങുന്നു ഞങ്ങളെ കെടു പാപത്തിന്നറയെല്ലാം മറുകരയിലണയ്ക്കണം. അത്രിയാൽപ്പോലെ—ഞങ്ങളാൽ.

10. ഞാൻ പ്രജകളാൽ (സന്തതികളെക്കൊണ്ടു) സ്ഥൈര്യം (കുലസ്ഥിരത, വംശവിച്ഛേദം വരായ്ക) സാധിയ്ക്കുക—നേടുമാറാകട്ടെ.

സൂക്തം 5.

വസുശ്രുതൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്°; സമിദ്ധാദികം ദേവത.

വരിഷ്ഠതേജോമയനും വഴിപോലെ സമിദ്ധനും
ജാതവേദസ്സുമാമഗ്നിയ്ക്കേറെ ഹോമിയ്ക്കുവിൻ, ഘൃതം! 1
നടത്തുന്നു, ക്രതുവിതു നരാശംസനഹിംസിതൻ:
മധു തുക്കയ്മിലുടയോനല്ലോ, മേധാവിയാമവൻ. 2
രക്ഷയ്ക്കീഡിതനാമഗ്നേ, സുഖത്തേർകളിലൂടെ നീ
കൊണ്ടുവന്നാലു,മിവിടെപ്പൂജ്യനാം പ്രിയനിന്നെനെ! 3
രോമത്തുകിൽപ്പുതപ്പൊത്ത ദർഭമേ, വായ്ക്ക, ശ്രുഭ, നീ:
നോക്കി സ്തുതിപ്പൂ, സ്തോതാക്കൾ;-ളെത്തിയ്ക്ക, ധനമെങ്ങളിൽ! 4
ദ്വാരദേവികളേ, വിട്ടുനില്പിൻ, നേരേ കടക്കുവാൻ;
നിറയ്ക്കുവിൻ, ഞങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കു യജമാനനെ! 5
പുണ്യഗാത്രികൾ, തണ്ണീരിൻ തായ്കളുണ്ണാം വളർപ്പവർ—
സ്തുതിയ്ക്കു, രാവും പകലുമാമീ മഹതിമാരെ നാം! 6
ഇരുഹോതാക്കളേ, വാനിൽച്ചരിയ്ക്കും ദേവപുത്രരേ,
വരുവിൻ നുതരാം നിങ്ങൾ നരരാം ഞങ്ങൾതൻ മഖേ! 7
ഭ്രവ,സ്സരസ്വതി, മഹിയെന്നാ ദേവികൾ മൂവരും
ദയാപൂർവ്വമിരിയ്ക്കട്ടേ, ദർഭയിൽസ്സുഖദാത്രിമാർ! 8

സൂക്തം 5.

1. ഋത്വിക്കുകളോട°: സമിദ്ധൻ—ഒരഗ്നിയുടെ പേർ; വർദ്ധിപ്പിയ്ക്ക (ജ്വലിപ്പിയ്ക്ക)പ്പെട്ടവൻ.

2. നരാശംസൻ—ഒരഗ്നിയുടെ പേർ. മധു—മധുരസോമം.

3. ഈഡിതൻ—ഒരഗ്നിയുടെ പേർ. സുഖത്തേർകൾ=സുഖകരങ്ങളായ രഥങ്ങൾ.

4. രോമത്തുകിൽപ്പുതപ്പൊത്ത—രോമക്കമ്പിളിയുടെ മാറ്റുവുള്ള.

5. വിട്ടുനില്പിൻ—സ്വയം തുറക്കുവിൻ. നിറയ്ക്കുവിൻ—അഭിമതഫലങ്ങൾകൊണ്ട°.

6. രാവും പകലുമായ ഈ (ഇപ്രകാരമുള്ള) മഹതിമാരെ (അഹോരാത്രികളെ) നാം സ്തുതിയ്ക്കുക.

7. ദേവപുത്രർ—അഗ്നിസൃഷ്ടിയാൽപന്നർ. മഖേ=യാഗത്തിൽ.

8. മഹി—ഭാരതി.

വന്നാലു,മിങ്ങു പുഷ്ടിയ്ക്കായ്ത്തഷ്ടാവേ, സുഖദൻ ഭവാൻ:
സ്വയം യജ്ഞത്തിൽ യജ്ഞത്തിൽ വിട്ട നീ കാക്കുകെ,ങ്ങളെ! 9

എങ്ങു ദേവകഠനൻ ഗുഹ്യനാമങ്ങളറിയുന്നു നീ;
അങ്ങെത്തിയ്ക്കുകവേണം, നീ ഹവിസ്സുകഠം വനസ്പതേ! 10

സ്വാഹാ, ഹവിസ്സിതഗ്നിയ്ക്കും സ്വാഹാ, വരുണനിന്ദ്രനും;
സ്വാഹാ, മരുദ്ഗണത്തിന്നും; സ്വാഹാ, ദേവഗണത്തിനും! 11

സൂക്തം 6.

വസുശ്രുതൻ ഋഷി; പംക്തി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

വസു യാവനൊരുത്തനോ; പൈക്കഠം യാവനൊരുത്തനാകുന്ന ഗൃഹത്തിൽ, ശീഘ്രഗാമികളായ് അശ്വങ്ങഠം യാവനൊരുത്തനാകുന്ന ഗൃഹത്തിൽ, നിത്യം ഹവിസ്സൊരുക്കുന്നവർ യാവനൊരുത്തനാകുന്ന ഗൃഹത്തിൽ അണയുന്നുവോ; ആ അഗ്നിയെ ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കഠംക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 1

ആർ വസുവെന്നു സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ; ആരെ പൈക്കളും കുതിച്ചോടുന്ന കുതിരകളും, സുജാതരായ സൂരികളും വഴിപോലെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നുവോ; അവനത്രേ, അഗ്നി. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കഠംക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 2

വിശ്വദർശിയായ അഗ്നി മനുഷ്യന്ന് അന്നം കല്പിച്ചുകൊടുക്കും; ആ അഗ്നി പ്രസാദിച്ചാൽ, ധനാർത്ഥിയ്ക്കു പാടേ പരന്ന വരണീയം കിട്ടിയ്ക്കും. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കഠംക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 3

അഗ്നേ, ദേവ, നിറമിയന്ന നിജ്ജരനായ നിന്തിരുവടിയെ ഞങ്ങഠം ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നു: നിന്തിരുവടിയുടെ ആ സ്തുത്യമായ തിളക്കം

---

9. പുഷ്ടിയ്ക്കായ്—പുഷ്ടിവരുത്താൻ.
10. വനസ്പതേ—യൂപമേ.
11. സ്വാഹാ—സ്വാഹാ എന്നുച്ചരിച്ച് അർപ്പിയ്ക്കുന്നു.

സൂക്തം 6.

1. അഗ്നി, ഗൃഹംപോലെ ആശ്രയഭൂതനാണ്. ഒടുവിലെ വാക്യം പ്രത്യക്ഷോക്തി:
3. വരണീയം—ധനമെന്നർത്ഥം.

വിണ്ണിങ്കൽ വിളങ്ങുമല്ലോ. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 4

തേജസ്സിന്റെ ഉടമയായ അഗ്നേ, പരിശുദ്ധനായ അങ്ങയ്ക്കു മന്ത്രപൂവ്വം ഹവിസ്സു ഹോമിയ്ക്കുന്നു. നല്ല പൊന്നുള്ളവനേ, ദർശനീയ, പ്രജാപാലക, ഹവ്യവാഹ, നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 5

ആ അഗ്നികൾ അഗ്നികളിൽ എല്ലാദ്ധനവും ദ്യുലോം പോഷിപ്പിയ്ക്കുന്നു: അവർ പ്രീണിപ്പിയ്ക്കുന്നു; അവർ വ്യാപിയ്ക്കുന്നു; അവർ ഇടവിടാതെ അന്നമിച്ഛിയ്ക്കുന്നു. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 6

എവ പറന്നുകൊണ്ടു, കുളമുള്ള പൈക്കുട്ടത്തെ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നുവോ; അങ്ങയുടെ ആ ജ്വാലകൾ, കുതിരകൾ പോലെ തഴയ്ക്കുന്നു. അഗ്നേ, നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 7

അഗ്നേ, സ്തോതാക്കളായ ഞങ്ങൾക്കു നല്ല പാപ്പിടത്തോടുകൂടിയ പുത്തനന്നം കല്പിച്ചു തന്നാലും: ഞങ്ങൾ ഗൃഹത്തിൽ ഗൃഹത്തിൽ പൂജിച്ചു, നിന്തിരുവടിയാകുന്ന ദൂതനെ കിട്ടിയവരാകണം. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 8

നല്ല പൊന്നുള്ളവനേ, അവിടുന്നു രണ്ടു നൈച്ചട്ടകം തിരുവായിലണയ്ക്കുന്നു. ഞങ്ങളെ യാഗങ്ങളിൽ പൂർണ്ണരാക്കുക. ബലത്തിന്റെ അധിപതേ, നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 9

ഇങ്ങനെ അഗ്നിയെ സ്തുതികൊണ്ടും ഹവിസ്സുകൊണ്ടും ഇടവിടാതെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു; അവിടുന്നു ഞങ്ങളിൽ നല്ല വീര്യത്തെയും ശീഘ്രാശ്വങ്ങളെയും നിക്ഷേപിയ്ക്കുന്നു. നിന്തിരുവടി സ്തോതാക്കൾക്ക് അന്നം കൊണ്ടുവന്നാലും! 10

---

6. ആ അഗ്നികൾ—ലൌകികാഗ്നികൾ. അഗ്നികളിൽ—വൈദികാഗ്നികളിൽ.

7. ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നു—ഹോമത്തിന്നു്.

8. കിട്ടിയവരാകണം—നിന്തിരുവടി ഞങ്ങൾക്കു ദൂതനായി വത്തിയ്ക്കുമാറാകണം.

10. പ്രാപിയ്ക്കുന്നു—അതിഗോത്രക്കാർ.

സൂക്തം 7.

അത്രിവംശ്യൻ ഇഷൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ' പോലേ)

മിത്രരേ, നിങ്ങൾ നന്നാക്കിവെപ്പിൻ,-
നുത്തമാന്നവും സ്തോത്രവും,
മർത്ത്യക്കായ്ത്തുലോം വർദ്ധിയ്ക്കും ബല-
പുത്രനാം കെല്പനഗ്നിയ്ക്കായ്. 1

ആരെ പ്രാപിപ്പാ,നഹ്നരാം നര-
രാളിപ്പൂ, തുഷ്ട്യാ ശാലയിൽ;
ആരെ പ്രാണികളുൽപ്പാദിപ്പിച്ചു-
പോരുന്നുമുണ്ടെ;..ങ്ങാ,യഗ്നി? 2

ദ്രവ്യം നമ്മാംക്കു കിട്ടുമ്പോൾ, നര-
ഹവ്യം ഭുജിയ്ക്കുമദ്ദേഹം
ശ്ലാഘ്യമാമന്നത്തിൻെറ കെല്പിനാൽ
കൈക്കൊള്ളും യജ്ഞരശ്മിയെ! 3

ഒട്ടും ക്ഷീണിയാതിന്ധനങ്ങളെ-
ച്ചുട്ടെരിയ്ക്കുമ്പോളെമ്പാടും,
പാവകനവൻ കാണിയ്ക്കും, കൊടി
രാവിലും ദൂരസ്ഥനുമേ! 4

അച്ചകജനമദ്ദേഹത്തിൻെറ-
യച്ചിസ്സിൽത്തുകി ഹോമിയ്ക്കേ

സൂക്തം 7.

1. ഋത്വിക്കുകളോട് പറയുന്നു: വർദ്ധിയ്ക്കും—കത്തിപ്പടരുന്ന.

2. ശാല=യജ്ഞഗൃഹം. ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുക—അരണികളിൽനിന്ന്. ആ അഗ്നി എവിടെയാണ്?

3. ദ്രവ്യം—യാഗം കഴിപ്പാൻ വക. അദ്ദേഹം—അഗ്നി. യജ്ഞരശ്മി=യജ്ഞത്തിൻെറ കടിഞ്ഞാൺ, സ്തോത്രം.

4. ഇന്ധനങ്ങൾ=വിറകുകൾ. കൊടി—ജ്വാല. രാവിലും=രാത്രിയിൽപ്പോലും.

കേറുന്നൂ, മുതുകത്തൊലിനെയ്യൊ,-
രാരോമൽപ്പൈതൽപോലവേ! 5
തേറുന്നൂ നരനിപ്പുരുകാമ്യൻ
പാരിനെ പ്രവർത്തിപ്പിപ്പാൻ
അന്നത്തെ സ്വാദുവാക്കി,ശ്രേഹത്തി-
ലന്നാത്മം വാഴ്വോനാണെന്നായ്. 6
പല്ലു തിളങ്ങി മീശ മഞ്ഞച്ചു
നില്ലാത്ത കെല്പുള്ളാ മഹാൻ
മേടുരമരു തിന്നൊടുക്കുന്നൂ,
മേയുന്ന മാടുപോലവേ! 7
അത്രിപോലാരിൽച്ചെല്ലുന്നൂ ശുദ്ധൻ,-
നജ്ജഗദുപകാരകൻ,
സുപ്രജയമ്മ പെറവൻ, പർശു-
കല്പനിങ്ങനാമുണ്ണുന്നൂ. 8
നെയ്യുണ്ണുമഗ്നേ, പാരിനൊത്തുന്നാം
നിയ്യിതിൽസ്സുഖിപ്പോനെങ്കിൽ,
ഇമ്മനുഷ്യരിൽ വെയ്ക്കു, കീർത്തിയും
നിന്മനക്കാമ്പുമന്നാവും! 9

---

5. അച്ചകജനം—അധ്വയ്യുക്കൾ. അച്ചിസ്സ്=ജ്വാല. ഒരാരോമൽപ്പൈതൽ അച്ഛന്റെ മുതുകത്തെന്നപോലെ, അധ്വയ്യുക്കളാൽ ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട ഒലിനെയ്യ് (ഘൃതധാര) അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുതുകത്തു കേറുന്നു, ഉപരിഭാഗത്തു വീഴുന്നു.

6. ഇപ്പുരുകാമ്യൻ—അഗ്നി. വാഴ്വോനാണെന്നായ് നരൻ (യജമാനൻ) തേറുന്നു—അറിയുന്നു.

7. പല്ല്—ജ്വാല. മീശ—സ്ഫുലിംഗം. നില്ലാത്ത—നിൽക്കപ്പെട്ടാൽ നില്ക്കാത്ത. മേടുരമരു=തടിച്ച (കുറിക്കാട്ടം മറവും തഴച്ച) മരു, നിജ്ജലപ്രദേശം. തിന്നൊടുക്കുന്നു—ചുട്ടെരിയ്ക്കുന്നു എന്നർത്ഥം.

8. ശുദ്ധൻ (യജമാനൻ) അത്രിപോലെ ആരിൽ ചെല്ലുന്നു—ഹവിസ്സ് പ്പിപ്പാൻ ആരെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു. അജ്ജഗദുപകാരകൻ—ലോകോപകാരിയായ അഗ്നി. അമ്മ—അരണി. പർശുകല്പൻ=പർശു(പരശു, മഴു)പോലെ മരത്തെയും മറവും ഛേദിയ്ക്കുന്നവൻ, ചുട്ടെരിയ്ക്കുന്നവൻ.

9. ഇതിൽ—സ്തുതിയിൽ. ഇമ്മനുഷ്യരിൽ—സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ആത്രേയരിൽ.

ഇത്ഥമക്ഷോഭ്യസ്സോത്രനാത്രേയൻ
തപ്തത്തപഃശ്രയുക്തനായ്
മട്ടിയ്ക്കുന്നു, ലുബ്ധദസ്യുവർഗ്ഗത്തെ —
മട്ടിയ്ക്കുമഗ്നേ, മാറാരെ! 10

സൂക്തം 8.

ഇഷൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കേക.)

ശക്തികത്താവാമഗ്നേ, രക്ഷയ്ക്കായ്ജ്ജപലിപ്പിച്ചാ-
രുധപരൈഷികം പൂവർ പൂവ്നാം നിന്നെപ്പ്രമേ,
വളരെപ്പൊന്നും ചോറുമുള്ളോനെ, മഖാഹ്നെ,
വരണീയനെ,ഗൃഹനാഥനെ,ട്ടാനോൽക്കനെ. 1

പ്രജകം ഗൃഹപതിയാക്കിവെച്ചിതു, ബൃഹ-
ദ്ധജനായതിഥിയായ്പ്പൂവ്നാകിയ നിന്നെ,
പുരുരൂപനെ,ശ്ശോചിഷ്കേശനെ,സ്സുരക്ഷനെ-
ത്തരുവ്യാപിയെ,ജ്ഞനപ്രദനെ,സ്സുസൌഖ്യനെ. 2

സ്തുതിപ്പൂ, നരരഗ്നേ, സുഭഗ, വിവേകിയാ-
യതിരതാദനായി ഹോത്രവേത്താവാം നിന്നെ,
വിശദൃശ്യനെ,ഗ്ഗുഹാസ്ഥിതനെ,സ്സുയജ്ഞനെ,
വിസ്തൃതപ്രണാദനെ,ത്തുനെയ്യിലിരിപ്പോനെ. 3

---

10. ആത്രേയൻ—ഇഷൻ, ഞാൻ. തപ്തത്തപഃശ്രയുക്തനായ്=അങ്ങയാൽ നല്കപ്പെട്ട മാടുകളോടുകൂടിയവനായിട്ട്.

സൂക്തം 8.

1. ശക്തികത്താവ്=ബലമുളവാക്കുന്നവൻ. അധ്വരൈഷികം=യജ്ഞകാമർ.

2. പ്രജകം—യജമാനർ. ഗൃഹപതി—ഗാർഹപത്യൻ. ബൃഹദ്ധ്വജൻ=വലിയ കൊടിമരം (പൂക) ഉള്ളവൻ. തരുവ്യാപി=ദാവാഗ്നിയായി വൃക്ഷങ്ങളിൽ വ്യാപിയ്ക്കുന്നവൻ.

3. അതിരതാദൻ=ഏറ്റവും രത്നപ്രദൻ. ഹോത്രവേത്താവ്=ഹോതൃകർമ്മജ്ഞൻ. ഗുഹാസ്ഥിതൻ=ഗുഹയിൽ (അരണിയ്ക്കുള്ളിൽ) സ്ഥിതൻ. വിസ്തൃതപ്രണാദൻ=ഒച്ച തഴച്ചവൻ.

ഉലകിന്നൂന്നാം നിങ്കലഗ്നേ, വന്നണയാവൂ,
പലമാതിരി പാടിപ്പുകഴ്ത്തിപ്പണിഞ്ഞെങ്ങൾ;
ഞങ്ങളെക്കൈക്കൊണ്ടാലും, മർത്ത്യകീർത്തിയാൽക്കത്തി-
പ്പൊങ്ങി നൽജ്ജ്വാലച്ചാർത്താർന്നംഗിരോദേവൻ ഭവാൻ! 4

നരന്നു നരന്നന്നം കല്പിച്ചുസൂക്ഷിച്ചിട്ടു-
ണ്ടൊ,രു കാരണവൻപോല,നേകാത്മാവാം ഭവാൻ:
ശക്തിയാൽ ബഹ്വന്നങ്ങൾക്കീശൻ, നീ ബഹുസ്തുത;
ദുർദ്ധർഷമല്ലോ, കത്തും നിൻെറയത്തേജസ്സഗ്നേ! 5

ഹവ്യവാഹനനായ ദൂതനാക്കിനാരഗ്നേ,
ദിവ്യന്മാരെരിഞ്ഞാളുമങ്ങയെ യുവതമ;
ബുദ്ധിചോദനാൽ മിന്നും കണ്ണുമാക്കിനാരല്ലോ,
വിദ്രുതപ്രസരനെ, ഹുതനെ,ഗ്ഘൃതോത്ഥനെ! 6

പണ്ടുള്ളോർ ജ്വലിപ്പിച്ചുപോന്നു, നൽച്ചമതകൾ-
കൊണ്ടഗ്നേ, ഘൃതം ഹോമിച്ചങ്ങയെസ്സുഖാപ്തിയ്ക്കായ്;
വളർന്നബ്ഭുവാൻ പേർത്തോഷധിയാൽ നനയ്ക്കപ്പെ-
ട്ടി,ളതന്നന്നങ്ങളിൽത്തെളിഞ്ഞു മരുവുന്നു! 7

എട്ടാമധ്യായം സമാപ്തം.

മൂന്നാമഷ്ടകം സമാപ്തം.

---

4. മർത്ത്യകീർത്തി—യജമാനൻെറ യശസ്സ്. അംഗിരോദേവൻ—അംഗിരോഗോത്രനായ ദേവൻ.

5. കാരണവൻ തറവാട്ടിലെ ഓരോ ആൾക്കും ആഹാരം കരുതിവെയ്ക്കുമല്ലോ.

6. ദിവ്യന്മാർ—ദേവകൾ. ബുദ്ധിചോദനാൽ മിന്നും—ബുദ്ധിയാൽ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുമ്പോളാണല്ലോ, കണ്ണു പ്രകാശിയ്ക്കുക, കണ്ടറിയുക. വിദ്രുതപ്രസരൻ=വേഗേന പടരുന്നവൻ. ഹുതൻ=ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ. ഘൃതോത്ഥൻ—നൈകൊണ്ടു ജ്വലിയ്ക്കുന്നവൻ. ദ്വിതീയാന്തപദങ്ങളെല്ലാം അങ്ങയെ എന്നതിൻെറ വിശേഷണങ്ങൾ. അങ്ങ് ദേവകളുടെ ദൂതനുമാണ്, കണ്ണുമാണ്.

7. അന്നങ്ങൾ—ചരുപുരോഡാശാദികൾ.

നാലാം അഷ്ടകം.

ഒന്നാമധ്യായം.

സൂക്തം 9.

അത്രിവംശ്യൻ ഗയൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സ്;
അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, മനുഷ്യർ ഹവിസ്സൊരുക്കി ദേവനായ ഭവാനെ സ്തുതിച്ചുപോരുന്നു; ഞാനും ജാതവേദസ്സായ ഭവാനെ പുകഴ്ത്തുന്നു. ഹവ്യങ്ങൾ ഇടവിടാതെ വഹിയ്ക്കുന്നവനാണല്ലോ, ആ ഭവാൻ. 1

ആരിൽ യജ്ഞങ്ങളും, ആരിൽ യശസ്കരങ്ങളായ അന്നങ്ങളും ഒപ്പം ചെല്ലുന്നുവോ; ആ അഗ്നി, ദർഭ മുറിച്ചു, ഹവിസ്സർപ്പിയ്ക്കുന്ന ഫലാന്വിതന്നു ഹോതാവായിബ്ഭവിയ്ക്കുന്നു! 2

മനുഷ്യപ്രജകളെ പുലർത്താൻ ഈ സുയജ്ഞനായ അഗ്നിയെ രണ്ടരണികൾ ഒരു പുതുകുഞ്ഞിനെയെന്നപോലെ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ചു! 3

അഗ്നേ, ഭവാൻ, ഒരശിക്ഷിതക്കുതിരക്കുട്ടിപോലെ, പണിപ്പെട്ടു പിടിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവനാകുന്നു; ഭവാൻ വളരെ വനങ്ങളെ, പുല്ലിൽ വിടപ്പെട്ട മാടുപോലെ തിന്നൊടുക്കും! 4

ഈ ധൂമവാന്റെ ജ്വാലകൾ നന്നായി പടരുന്നു: ഇവൻ മൂന്നിനുംമീതേ വാനത്ത്, ഒരുലക്കാരൻപോലെ വീർപ്പിയ്ക്കുന്നു; ഉലക്കാരങ്കലെന്നപോലെ മൂർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു! 5

സൂക്തം 9.

2. ഫലാന്വിതൻ=സ്വർഗ്ഗസാധനഫലങ്ങളോടുകൂടിയവൻ, യജമാനൻ.

4. അശിക്ഷിതമായ (മെരുക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത) കുതിരക്കുട്ടിയെ പിടിയ്ക്കുക എളുപ്പമല്ലല്ലോ. പുല്ലിൽ—പുല്പറമ്പിൽ.

5. മൂന്ന്—പൃഥിവ്യന്തരിക്ഷദ്യോവുകൾ. ഒരുലക്കാരൻ ഉലയെ വീർപ്പിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, അഗ്നി സ്വദേഹത്തെ വീർപ്പിയ്ക്കുന്നു. മൂർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു—ഉലക്കാരൻ ഉലകൊണ്ടൂതിയാൽ അഗ്നിയ്ക്കു തീക്ഷ്ണതയേറുമല്ലോ; അതുപോലെ,

അഗ്നേ, ഞാൻ സഖാവായ ഭവാന്റെ രക്ഷകൊണ്ടും (ഭവാനെക്കുറിച്ചുള്ള) സ്തുതികൊണ്ടും മനുഷ്യരുടെ ദ്രോഹങ്ങളെ വിദ്വേഷികളെയെന്നപോലെ കടക്കുമാറാകണം! 6

അഗ്നേ, ബലവാനേ, നേതാവായ ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ആധനം കൊണ്ടുവന്നാലും! അവിടുന്നു തള്ളിനീക്കട്ടെ; പോററട്ടെ; അന്നം തന്നരുളട്ടെ; യുദ്ധങ്ങളിൽ നമ്മെ സമൃദ്ധരാക്കട്ടെ! 7

സൂക്തം 10.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

അഗ്നേ, രശ്മികൾക്കു തടവില്ലാത്തവനേ, നിന്തിരുവടി ഞങ്ങൾക്കു കരുത്തേറിയ കനകം കൊണ്ടുവന്നാലും; ഞങ്ങളെ ചുററും ചുഴന്ന ധനത്തോടു ചേത്താലും; അന്നത്തിനു വഴി വെട്ടിയാലും! 1

അഗ്നേ, അദ്ഭുത, അവിടുന്നു ഞങ്ങൾക്കു കർമ്മത്താൽ കരുത്തു തന്നാലും: ബലത്തിന്റെ ഇരിപ്പിടമാണല്ലോ, അങ്ങ്; സൂര്യൻ പോലെ യജ്ഞാർഹനായ ഭവാൻ വിക്രമം പൂണ്ടാലും! 2

അഗ്നേ, അവിടുന്ന് ഈ ഞങ്ങൾക്കു ഗൃഹവും പുഷ്ടിയും വളത്തിയാലും: സൂരികളായ മനുഷ്യർ സ്തോത്രങ്ങളാൽ സമ്പത്തു നേടിയല്ലോ! 3

അഗ്നേ, ആഹ്ലാദക, അങ്ങയ്ക്കു സ്തുതി രചിയ്ക്കുന്നവരെവരോ, ആ മനുഷ്യർ അശ്വങ്ങളാകുന്ന സമ്പത്തു നേടും; ബലവാന്മാരായിത്തീരും, ബലംകൊണ്ടു ജയിയ്ക്കും; ആകാശത്തെക്കാൾ വലുതായിരിയ്ക്കും, അവരുടെ സൽക്കീർത്തി! (ഗയൻ) സ്വയം ഉണർത്തിയ്ക്കുന്നു: 4

---

7. അവിടുന്ന് എന്നതുമുതൽ പരോക്ഷവചനം: തള്ളിനീക്കട്ടെ—നമ്മുടെ ശത്രുക്കളെ. പോററട്ടെ—നമ്മെ. സമൃദ്ധർ—ശത്രുവിജയസമർത്ഥരെന്നു സാരം.

സൂക്തം 10.

1. ചേത്താലും—ധനം ഞങ്ങളുടെ ചുറും വന്നുകൂടട്ടേ എന്നർത്ഥം.
2. വിക്രമം പൂണ്ടാലും—യാഗം മുടക്കുന്ന ദുഷ്ടരെ അകററാൻ.
3. സ്തോത്രങ്ങളാൽ—അങ്ങയെ സ്തുതിച്ചതിനാൽ.
4. ജയിയ്ക്കും—എതിരാളികളെ.

അഗ്നേ, അങ്ങയുടെ ആ തിളങ്ങുന്ന പ്രഗല്ഭജ്വാലകൾ, ചൂഴെപ്പായുന്ന മിന്നലുകൾപോലെയും, ഇരമ്പുന്ന തേരുപോലെയും, അന്നകാമൻപോലെയും പ്രസരിയ്ക്കുന്നു! 5

അഗ്നേ, ഞങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുക; വലയുന്നവന്നു ധനം നല്കുക. ഞങ്ങളുടെ ആളുകളും സ്തോതാക്കളും ആശയെല്ലാം കടക്കുമാറാകണം! 6

അഗ്നേ, അംഗിരസ്സേ, സ്തുതനും സ്തുത്യമാനനുമായ ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കു വമ്പന്മാരെയും അമ്പിയ്ക്കുന്ന ധനം കൊണ്ടുവന്നാലും; ഹോതാവേ, സ്തോതാക്കൾക്കു മിടുക്കുണ്ടാക്കിയാലും; യുദ്ധത്തിൽ ഞങ്ങളെ സമൃദ്ധരാക്കിയാലും! 7

സൂക്തം 11.

അത്രിവംശ്യൻ സുതംഭരൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

(കേക.)

ലോകരക്ഷകനുണർവുറവൻ പുതുഭവ്യ-
മേകാനായ്പ്പിറന്നിതു, ശോഭനബലനഗ്നി:
തിരുമേനിയിൽത്തുന്നെ തേയ്ക്കുമശുചി വാന-
ത്തുരുമ്മും വൻഭാസ്സോടേ ശോഭിപ്പൂ, ഭരതക്കായ്. 1

ഇന്ദ്രദേവരൊത്തൊരേതേരേറും പുരോഹിതൻ
നന്ദ്യകമ്മാവാം യജ്ഞധ്വജമഗ്നിയെ മുമ്പർ
മുല്പാടുജ്ജ്വലിപ്പിച്ചാർ, മൂന്നിട;-ത്താ ഹോതാവു
ഒപ്പൽവിരിപ്പിങ്കലിരുന്നാൻ, യജിപ്പാനായ്! 2

---

5. അന്നകാമൻ—അന്നലബ്ധിയ്ക്കായി പോരിൽപ്പൊരുതുന്നവൻ. ഈ ഉപമ അഗ്നിജ്വാലകളുടെ ആഹുതിവാഞ്ഛയെ ധ്വനിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

6. ആശയെല്ലാം കടക്കുമാറാകണം—പൂർണ്ണകാമരായിത്തീരണം.

7. അമ്പിയ്ക്കുന്ന—അമർത്തുന്ന. മിടുക്ക്—സ്തുതിനൈപുണ്യം.

സൂക്തം 11.

1. ലോകരക്ഷകൻ=ജനങ്ങളെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവൻ. ഭരതർ—ഋത്വിക്കുകൾ.

2. ഇന്ദ്രദേവർ—ഇന്ദ്രനും ദേവന്മാരും. യജ്ഞധ്വജം=യാഗത്തിന്റെ കൊടിമരം. മുമ്പർ—നേതാക്കൾ, ഋത്വിക്കുകൾ.

നിബ്ബാധം പിറന്നു, നീയിരുതായ്ത്തളിൽനിന്നി-
ങ്ങുദ്ഭൃതൻ, ഗൃഹിയിൽനിന്നീഡ്യൻ നീ, കവി ശുചി;
നൈകൊണ്ടു വളത്തിനാർ,ങ്ങയെ ഹോമിച്ചഗ്നേ;
നാകത്തിലണഞ്ഞിതു, നിൻധൂമം കൊടിപോലേ! 3

അഗ്നി, സാധകനസ്മദ്യജ്ഞത്തിൽ വന്നെത്തട്ടെ:-
യഗ്നിയെസ്സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു, മാനുഷർ ഗൃഹേ ഗൃഹേ;
അഗ്നി ദൂതനായ്നിന്നാൻ, ഹവിസ്സു വഹിപ്പവ;-
നഗ്നിയെബ്ഭജിയ്ക്കുന്നു, ക്രാന്തകർമ്മാവെബ്ഭക്തർ! 4

അങ്ങയ്ക്കാണി,നിപ്പേരുമിസ്തവ:-മിസ്തോത്രത്താ-
ലങ്ങയ്ക്കു തിരുവുള്ളിൽത്തോന്നാട്ടേ, സുഖമഗ്നേ;
അങ്ങയെ നിറയ്ക്കുന്നു, കെല്പുനമാക്കുന്നു, പേ-
ത്തബ്ധിയെപ്പെരിയാർകഠംപോലവേ, സ്തവനങ്ങഠം! 5

നേടിനാർ, നിഗ്രുഥനും വൃക്ഷത്തിൽ വൃക്ഷത്തിൽപ്പോയ്
ക്കൂടുവോനുമാം നിന്നെയംഗിർസ്സുകളഗ്നേ:
തുംഗമാം ബലത്തോടേ മഥനാൽജ്ജനിപ്പൂ, നീ;-
യംഗിരസ്സായ ഭവാൻ കെല്പിന്റെ മകനെന്നാർ! 6

സൂക്തം 12.

സുതംഭരൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.
(കാകളി.)

അംഭസ്സു പെയ്യും വൃഷ്ടിവായ് മഖാഹ്നായ്
വന്മുറ കെല്പനാമഗ്നിയെപ്പററി ഞാൻ

---

3. പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഇരുതായ്കഠം—രണ്ടരണികഠം. ഗൃഹി=ഗൃഹസ്ഥൻ, അഗ്നിഹോത്രാദികഠംക്കായി ഗൃഹത്തിൽ വസിയ്ക്കുന്നവൻ. വളത്തിനാർ—പുരാതനഷ്ടിമാർ. നാകം=ആകാശം.

4. സാധകൻ—പുരുഷാത്ഥനിവ്വാഹകൻ. സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നു—കെടാതെ വെയ്ക്കുന്നു. ക്രാന്തകർമ്മാവായ (അങ്ങേ അററത്തെ കർമ്മത്തോടു, യജ്ഞത്തോടുകൂടിയ) അഗ്നിയെ ഭക്തർ ഭജിയ്ക്കുന്നു.

5. ഇനിപ്പ്=മാധുര്യം. പെരിയാർകഠം=മഹാനദികഠം.

6. നേടിനാർ—കണ്ടെത്തി. മഥനാൽ—അരണിമഥനത്താൽ. എന്നാർ—എന്നു പറഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്നു, അഭിജ്ഞന്മാർ.

തീർത്തുവെപ്പൻ, മഖത്തിങ്കൽത്തിരുവായിൽ
വീഴ്ത്തും തെളിനെയ്യിനൊത്ത മന്ത്രസ്തവം. 1
വിദ്വാൻ, കഥിയ്ക്കും സ്തവം കേട്ടരുൾക, നീ:
മെത്തിയ വൃഷ്ടിയ്ക്കുവേണ്ടിപ്പിളക്ക നീ.
തീണ്ടില്ല ഹിംസ ഞാൻ കെല്പാൽ, ദ്വയത്തെയും
തീണ്ടാ; സ്തുതിപ്പൻ, വിളങ്ങും വൃഷാവിനെ! 2
എന്തു സത്യത്താൽ ഗ്രഹിയ്ക്കും,മസ്മൽസ്തവം
സന്തതജീവനൻ സ്തുത്യനഗ്നേ, ഭവാൻ?
താനറികെ,ന്നെയദ്ദേവന്മതുപതി;
ഞാനറിയില്ലി,ശ്രിതന്റെ ധനേശനെ! 3
ഏവരഗ്നേ, നിബദ്ധാരികൾ നിന്നാളെ?—
രേവർ, പാലിച്ച നല്കുന്ന മഹസ്വികൾ?
ഏവരഗ്നേ, വഴിയ്ക്കാക്കു,മസത്യനെ?—
യേവർ കെടുവാക്കിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പവർ? 4
നിന്മിത്രത്തരുണ്ട,ഗ്നേ, ദിശി ദിശി:
തിന്മയുപേക്ഷിച്ച നന്മപൂണ്ടോരി,വർ;

സൂക്തം 12.

1. തിരുവായിൽ (ജ്വാലയിൽ) വീഴ്ത്തുന്ന നെയ്യ് അഗ്നിയ്ക്ക് എത്ര പ്രീതികരമാകുമോ, അത്ര പ്രീതികരമായ മന്ത്രസ്തവം ഞാൻ തീർത്തുവെപ്പൻ, നിമ്മിയ്ക്കാം.

2. കഥിയ്ക്കും—ഞാൻ ചൊല്ലുന്ന. പിളക്ക—മേഘങ്ങളെ. ദ്വയം—സത്യാസത്യയുക്തമായ കർമ്മം. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം.

3, സന്തതജീവനൻ=ജീവനം (ജലം) വ്യാപിപ്പിയ്ക്കുന്നവൻ. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം: ഇശ്രിതന്റെ (ആശ്രിതനായ എന്റെ) ധനേശനെ (എനിയ്ക്കു ധനം തരുന്ന സ്വാമിയായ അഗ്നിയെ) ഞാനറിയില്ല; അദ്ദേവൻ എന്നെ അറിയട്ടെ, അറിഞ്ഞു ധനം തരട്ടെ!

4. നിബദ്ധാരികളായ (ശത്രുക്കളെ ബന്ധിച്ച) നിന്നാളർ, അങ്ങയുടെ ആൾക്കാർ ഏവർ? പാലിച്ച നല്കുന്ന (രക്ഷിച്ച ധനം നല്കുന്ന) മഹസ്വികൾ ഏവർ? ഏവർ അസത്യനെ (കപടശീലനെ) വഴിയ്ക്കാക്കും—സന്മാർഗ്ഗം പ്രാപിപ്പിയ്ക്കും? കെടുവാക്ക്—ദോഷാരോപണാദി. അങ്ങയെ ഉപാസിയ്ക്കുന്നവർക്കേ ഈ ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടായിവരൂ.

ഇന്നേരുകാരനെക്കൊണ്ടു കള്ളങ്ങളെ-
ന്നാനു പുലമ്പിയോർ താനേ തുലഞ്ഞുപോയ്! 5

അഗ്നേ, ഭവാനെ ഹവിസ്സാൽ യജിച്ചെവൻ
രക്ഷിയ്ക്കു,മുജ്ജ്വലനാം വൃഷാവിൻ സ്തവം;
വായ്ക്കു,മവനു ഭവനം; ഭജിയ്ക്കുവാൻ
നോക്കും നരനു പിറക്കട്ടെ, നന്മകൻ! 6

സൂക്തം 13.

സുതംഭരൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, പൂജിച്ചുകൊണ്ടെങ്ങും വിളിച്ചീടുന്നിതങ്ങയെ;
ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നു, പൂജിച്ചു പൂജിച്ചിങ്ങവനത്തിനായ്. 1

ദ്യോവിങ്കൽ സ്ഥിതനാമഗ്നിദേവനെക്കൊണ്ടു സാമ്പ്രതം
ചൊല്ലുന്നു, സാധകസ്തോത്രം ഞങ്ങൾ വിത്താഭിവാഞ്ഛരയാൽ. 2

അഗ്നി, മർത്ത്യരിൽ മേവുന്ന ഹോതാവീയെങ്ങൾതൻ സ്തവം
ശ്രുവിയ്ക്കട്ടെ; യജിയ്ക്കട്ടെ,യവൻ ദിവ്യജനങ്ങളെ! 3

അഗ്നേ, വരേണ്യഹോതാവാം ഭവാനെങ്ങും തഴപ്പവൻ;
പ്രീതനായ ഭവാനെക്കൊണ്ടല്ലോ, യജ്ഞപ്രവർത്തനം! 4

അഗ്നേ, സുഷ്ടുതനാമന്നം നല്കുന്നു നിന്നെ മനീഷികൾ
കൈവളർത്തുന്നു; സദ്വീര്യം ഞങ്ങൾക്കു തരിക,ബ്ഭവാൻ! 5

---

5. ഇന്നേരുകാരനെക്കൊണ്ടു—സത്യവാനായ എന്നെപ്പറ്റി.

6. വൃഷാവിൻ—വൃഷാവായ ഭവാനെറ. വായ്ക്കും—വളരും, ധനസമൃദ്ധമാകും. ഭജിയ്ക്കുവാൻ നോക്കുന്നവൻ—തൽപരിചര്യാസക്തൻ.

സൂക്തം 13.

1. അവനം=രക്ഷണം.

2. അഗ്നിദേവനെക്കൊണ്ടു—അഗ്നിദേവനെക്കുറിച്ച്. സാധകസ്തോത്രം—ഫലസിദ്ധി വരുത്തുന്ന സ്തുതി.

3. ദിവ്യജനങ്ങൾ=ദേവകൾ.

5. സുഷ്ടുതൻ=വഴിപോലെ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ. അബ്ഭവാൻ—കൈവളർത്തപ്പെടുന്ന ഭവാൻ.

ഏറുകാലുകളെച്ചക്രച്ചിറുപോലെയമർത്തിയെ
അടക്കിവെച്ചോനുഗ്രനേ, നീ; കിട്ടിയ്ക്കും, വിവിധം ധനം! 6

സൂക്തം 14.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകൾ മുമ്പേത്തവ.

ഭവാൻ സ്തവംകൊണ്ടറിയിച്ചാലുമവ്യയനഗ്നിയെ:
നമ്മൾതൻ ഹവ്യമമരക്കെത്തിയ്ക്കട്ടേ, ജ്വലിച്ചവൻ! 1
മനുഷ്യരിൽ മഹായഷ്ടാവാമിഗ്ഗ്നിശ്ചതദേവനെ
സ്തുതിച്ചുപോരുന്നു, ശരിയ്ക്കുദ്ധരങ്ങളിലാളുകൾ. 2
അനേകർ നെയ്യൊഴുക്കും സ്രുക്കെട്ടുത്തീയഗ്നിദേവനെ
സ്തുതിച്ചുപോരുന്നുണ്ടല്ലോ, ഹവിസ്സുകൾ വഹിയ്ക്കുവാൻ. 3
ജാതനാമഗ്നി തേജസ്സാൽദ്ദസ്യുക്കളെയിരുട്ടിനെ
മുടിച്ചു പരിശോഭിച്ചു; സൂര്യൻ നേടീ, ജലങ്ങളെ! 4
പൂജിപ്പിൻ, നെയ്യു മുതുകത്തോലും സ്തോതവ്യനഗ്നിയെ:
ശ്രവിയ്ക്കും, കാംക്ഷിയ്ക്കുകയുംചെയ്യുകെൻവിളിയക്കവി! 5
ശോഭനധ്യാനരാം സ്തോത്രകാമരോടൊപ്പമഗ്നിയെ
നൈകൊണ്ടും സ്തവനംകൊണ്ടും വളത്താർ, വിശ്വദർശിയെ! 6

സൂക്തം 15.

അംഗിരോവംശ്യൻ ധരുണൻ ഋഷിഃ ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.
(കാകളി.)

തീർത്തിടുന്നോൻ, വിധാതാവിന്നു വേദ്യനു,
കീർത്തിമാനു,ഗ്രിമനു,ഗ്നിയ്ക്കു ഞാൻ സ്തവം:

---

6. ചക്രനേമി ഏറുകാലുകളെ (അഴികളെ) തങ്കൽ അടക്കിനിർത്തുമല്ലോ.

സൂക്തം 14.

1. സ്തോതാവിനോട്: അറിയിച്ചാലും—സ്വാഭീഷ്ടം. അവ്യയൻ - മരണരഹിതൻ.
2. മനുഷ്യരിൽ—മനുഷ്യലോകത്തിൽവെച്ച്.
4. ജാതൻ—അരണിമഥനോൽപന്നൻ.
5. ആളുകളോട്:
6. വളത്താർ—സ്തുതിക്കുകയും.

വിത്തം വളപ്പോൻ, സുസൌഖ്യൻ, വസു ബലി,
ധൎത്താവു, നെയ്യാൽത്തെളിയുവോന,ക്കവി! 1

സ്വൎഗ്ഗഭൃദ്ധൎമ്മത്തിൽ മേവുമജാതരാം
മുഖ്യരിൽജ്ജാതരോടൊത്തു ചെല്ലുന്നവർ
ഉത്തമസ്ഥാനത്തുവെയ്ക്കുന്നു, കൎമ്മത്തി-
നധ്വരഭൃത്താമൃതനെ സ്തുതിയൊടേ. 2

മുഖ്യന്നതീവ ദുൎദ്ധൎഷമന്നം സമ-
പ്പിയ്ക്കുവോർതന്നുടൽ പാപനിൎമ്മുക്തമാം.
അന്നവജാതനകററട്ടെ, മാററരെ:
വന്നേല്ക്കൊലാ, ക്രൂദ്ധസിംഹത്തൊടാംവിധം! 3

പോററുന്നു, തായപോലാളെയാളെ,ജ്ജന-
പ്രാൎത്ഥിതധാരണദൎശനൻ വ്യാപി നീ;
അന്നമന്നം ദഹിയ്ക്കുന്നു, നിൻധാരണാൽ;-
ബ്ഭിന്നരൂപൻ സ്വയം ചെല്ലുന്നു, നീളെ നീ! 4

ദേവ, കള്ളൻ മുതൽ പൂഴ്ത്തിവെയ്ക്കുംവിധം,
ശ്രീവാഹി വാഞ്ഛിതദായി ഹവ്യോൽക്കരം .

സൂക്തം 15.

1. ബലി=ബലവാൻ. ധൎത്താവ്—വിശ്വധാരകൻ. തെളിയുവോൻ—പ്രസാദിയ്ക്കുന്നവൻ, ജ്വലിയ്ക്കുന്നവൻ.

2. സ്വൎഗ്ഗഭൃദ്ധൎമ്മം=സ്വൎഗ്ഗത്തെ ഭരിയ്ക്കുന്ന ധൎമ്മം, യജ്ഞം. അജാതരാം മുഖ്യർ=ജനനമില്ലാത്ത നേതാക്കൾ, ദേവന്മാർ. ജാതർ—മനുഷ്യർ. ചെല്ലുന്നവർ—യജമാനർ. ഇത്തമസ്ഥാനം—ഉത്തരവേദി. അധ്വരഭൃത്താമൃതനെ=യാഗം ഭരിയ്ക്കുന്ന സത്യസ്വരൂപനെ, അഗ്നിയെ.

3. മുഖ്യന്ന്—അഗ്നിയ്ക്ക്. അന്നവജാതൻ—ആ നവോൽപന്നനായ അഗ്നി. വന്നേല്ക്കൊലാ—മാററർ എന്നോടെതിൎക്കരുത്, മൃഗങ്ങൾ ക്രൂദ്ധസിംഹത്തോ തടെതിൎക്കാറില്ലാത്തതുപോലെ.

4. പ്രത്യക്ഷോക്തി: ജനപ്രാൎത്ഥിതധാരണദൎശനൻ=ജനങ്ങളാൽ പ്രാൎത്ഥിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ധാരണദൎശനങ്ങളോടുകൂടിയവൻ. മൂന്നാംപാദം ജഠരാഗ്നിത്വത്തെ പ്രതിപാദിയ്ക്കുന്നു. ഭിന്നരൂപൻ=നാനാരൂപനായി.

5. ശ്രീവാഹി=സംപത്തിനെ വഹിയ്ക്കുന്നത്. വാഞ്ഛിതദായി=അഭീഷ്ടപ്രദം. ഇങ്ങനെയുള്ള ഹവ്യോൽക്കരം നിൻബലപൂത്തിയെ കാക്കട്ടെ, രക്ഷിയ്ക്കു

കാക്കട്ടെ, നിൻബലപൂത്തിയെ; വൻധന-
മാഗ്ഗം തുറന്നാൻപിയററിയത്രിയ്ക്കു നീ! 5

സൂക്തം 16.

അത്രിവംശ്യൻ പൂരു ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകളും; അഗ്നി ദേവത.
('ദ്വാരകാമന്ദിരം' പോലെ)

മിത്രത്തെപ്പോലാരെ വാഴ്ത്തി
മത്ത്യർ പുരസ്കരിച്ചിതോ;
അപ്പിയ്ക്കു, നീയാത്തിളങ്ങു-
മഗ്നിദേവനോറമന്നാം! 1

ആളുകൾക്കൊരാഹ്വാതാവാ-
ണാ,ളും കയ്മക്കെഴുമഗ്നി;
ഹവ്യമണയ്ക്കുന്നോനവൻ
ദ്രവ്യം നല്കും, സൂയ്മൻപോലേ! 2

ആത്തിരമ്പുമേതീശങ്കൽ-
ച്ചേത്തിടുന്നു, കെല്പെല്ലാരും;
മെത്തും ഭാസ്സുള്ളദ്ധനിയ്ക്കു
മിത്രരാക, വാഴ്ത്തുക, നാം! 3

അഗ്നേ, തരികിയുള്ളോക്കൊ-
രഗ്ര്യവീര്യം: വാനുഴികൾ

ട്ടെ; എന്തുപോലെ? കള്ളൻ മുതൽ (തൊണ്ടി) പൂഴ്ത്തിവെച്ചു സൂക്ഷിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. ഞങ്ങളുടെ ഹവിസ്സുകൾ അങ്ങയെ പരമബലവാനാക്കട്ടെ എന്നു സാരം. അൻപിയററി—പ്രീതിവരുത്തിയല്ലോ!

സൂക്തം 16.

1. ഋഷി, തന്നോടുതന്നേ പറയുന്നു:

2. ആളുകൾ—യജമാനർ. ആഹ്വാതാവ്—ദേവകളെ വിളിയ്ക്കുന്നവൻ. ഹവ്യമണയ്ക്കുന്നോൻ—ഹവിസ്സു ദേവന്മാരിലെത്തിയ്ക്കുന്നവൻ. ദ്രവ്യം=ധനം.

3. കെല്പു ചേത്തിടുന്നു—ഹവിസ്സുപ്പിച്ചും, സ്തുതിച്ചും. ഭാസ്സ്=തേജസ്സ്. അദ്ധനി—ആ ധനവാനായ അഗ്നി.

ഭാനുവെപ്പോലസ്സേവ്യനെ-
ത്താനല്ലോ, പരിഗ്രഹിച്ചു! 4
അഗ്നേ, വാഴ്ത്തപ്പെട്ടം ഭവാൻ
വെക്കം വരുു, തരുു, വിത്തം.
ഞങ്ങളുമിസ്സൂരികളു-
മിങ്ങൊന്നിച്ചു പുകഴ്ത്തുന്നു;
യുദ്ധങ്ങളിലെങ്ങളെ നീ
വർദ്ധിപ്പിച്ചരുളേണമേ! 5

സൂക്തം 17.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകമം മുമ്പേത്തവ.

('ദ്വാരകാമന്ദിരം' പോലെ.)

സ്തുത്യാ വിളിയ്ക്കുന്നു, രക്ഷ-
യ്ക്കിത്ഥം വർദ്ധിപ്പോനെ മർത്ത്യൻ:
ദേവനാമഗ്നിയ്ക്കായ് സ്തോത്രം
ചൊല്വൂ, രക്ഷയ്ക്കുധ്വരവാൻ. 1

അപ്പുരനെ, സ്വാഹ്വനെ,-
സ്സുപ്രഭനെ,സ്സുഖവാനെ
പാടിപ്പുകഴ്ത്തുന്നു, ധീയാൽ
പ്രൌഢകീർത്തേ, ധർമ്മിഷ്ഠൻ നീ! 2

സ്തോത്രബലയുക്തനഗ്നി,
ചീർത്ത തേജസ്സുജ്ജ്വലിപ്പോൻ,

---

4. ഉത്തരാർദ്ധം പരോക്ഷം: ഭാനു=സൂര്യൻ. അസ്സേവ്യൻ—അഗ്നി.

സൂക്തം 17.

1. സ്തുത്യാ=സ്തുതികൊണ്ടു്. വർദ്ധിപ്പോനെ—ജ്വലിയ്ക്കുന്ന അഗ്നിയെ. അധ്വരവാൻ—യജമാനൻ.

2. സ്തോതാവിനോടു്: അപ്പുരനെ=ആ സർവ്വോപരിസ്ഥനെ, അഗ്നിയെ.

അക്കന്നൊപ്പം വ്യാപ്തപ്രഭൻ;
തൽക്കാന്തിയാൽട്ടീപ്തനക്കൻ! 3

ഇദ്ദൃശ്യനെ യജിച്ചായ്വർ
വിത്തം തേരിൽക്കയറുന്നു:
പെട്ടെന്നാഹാതവ്യനഗ്നി
സുഷ്ടുതനായ്, സവ്രാലും! 4

നീ തരികെങ്ങൾക്കു വെക്കം,
സ്തോതൃബുധർ നേടും ധനം.
കാമം നല്കി രക്ഷിച്ചാലും:
ക്ഷേമാർത്ഥി, ഞാൻ ബലസൂനോ.
യുദ്ധങ്ങളിലെങ്ങളെ നീ
വർദ്ധിപ്പിച്ചരുളേണമേ! 5

സൂക്തം 18.

അത്രിവംശ്യൻ ദ്വിതൻ, ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ.
അഗ്നി ദേവത.

('ദ്വാരകാമന്ദിരം' പോലെ.)

പ്രാതഃസൂര്യൻ, വിത്തപ്രദൻ,
ഭ്രതപ്രിയാതിഥിയഗ്നി:

---

3. സ്തോതൃബലയുക്തൻ=സ്തോത്രത്തോടും ബലത്തോടുംകൂടിയവൻ. തൽക്കാന്തിയാൽട്ടീപ്തനക്കൻ—അവന്റെ (അഗ്നിയുടെ) കാന്തികൊണ്ടാണ്, അക്കൻ വിളങ്ങുന്നത്.

4. ഇദ്ദൃശ്യനെ—ദർശനീയനായ അഗ്നിയെ. ആയ്വർ=ശ്രേഷ്ഠർ, സുമതികൾ. കയറുന്നു—വളരെധനം നേടുന്നു. പെട്ടെന്ന്—ഉൽപന്നനായ സമയത്തുതന്നേ സുഷ്ടുതനായ്.

5. അങ്ങയെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ബുധന്മാർ (വിദ്വാന്മാർ) ധനം നേടുന്നുണ്ടല്ലോ; അതു ഞങ്ങൾക്കും തരിക. ക്ഷേമാർത്ഥി=ക്ഷേമം യാചിയ്ക്കുന്നവനാണ്.

മത്ത്യഹവ്യങ്ങളിലെല്ലാം
ബദ്ധകാമനീ,യമത്ത്യൻ! 1
മൂക്തവാഹോദിതനു നീ
വിത്തം നല്ക, തൻമിടുക്കാൽ:
സ്തോമം ചൊൽവോനു,ങ്ങയ്ക്കുന്നം
സോമം കൊഠംവോനു,വൻ ദേവ! 2
ആളിപ്പാളും നിന്നൊസ്തുതി,-
ച്ചാഢ്യക്കായ് ഞാൻ വിളിയ്ക്കുന്നോൻ:
അശപ്രദ, ചരിയ്ക്കട്ടെ,-
യക്ലിഷ്ടമായിവർതൻ തേർ! 3
ഉക്ഥം ചൊല്ലും നാനാകർമ്മ-
യുക്തരിവരധ്വരത്തിൽ
ദർഭ വിരിച്ചതിൻമീതെ-
യപ്പിയ്ക്കുന്നുണ്ടു,നുങ്ങളെ. 4
അഗ്നേ, സ്തുതിച്ചതിനെനി-
യ്ക്കുമ്പതു കുതിരകളെ
തന്നവരാം ധനികർക്കു
നിന്നാശ, നീ നല്കേണമേ,
ആ ദീപ്തമായ് മികച്ചതാ-
മാഠംക്കാരൊത്ത മഹാന്നത്തെ! 5

സൂക്തം 18.

1. ഭൃതപ്രിയാതിഥി=പ്രാണികൾക്കു പ്രിയനും അതിഥിയുമായിട്ടുള്ളവൻ. ബദ്ധകാമൻ—കാംക്ഷപൂണ്ടവനാകുന്നു.

2. മൂക്തവാഹോദിതൻ—മൂക്തവാഹസ്സ് എന്ന ദിതപുത്രൻ. മൂക്തം, വിശ്രുതഹവിസ്സ്, ദേവകൾക്കെത്തിയ്ക്കുന്നവൻ എന്നത്രേ, മൂക്തവാഹസ്സ് എന്നതിന്റെ അർത്ഥം.

3. ആഢ്യർ=ധനവാന്മാർ. അക്ലിഷ്ടമായ്—ശത്രുപീഡ പറ്റാതെ എന്നു സാരം.

4. ഇവർ—ഋതിക്കുകൾ.

5. സ്തുതിച്ചതിന്—അങ്ങയെക്കുറിച്ചുള്ള സ്തോത്രം ചൊല്ലിയതിനു പ്രതിഫലമായി. നിന്നാശ=അമരണ. ആദീപ്തം=തിളങ്ങുന്നത്.

സൂക്തം 19.

അത്രിവംശ്യൻ വപ്രി ഋഷി; ഗായത്രീയും അനുഷ്ടുപ്പും വിരാഡ്രൂപയും ഛന്ദസ്സുകൾ. അഗ്നി ദേവത.

വപ്രിയ്ക്കു മേല്ക്കുമേൽ വന്ന ദുർഗ്ഗശകൾ, അമ്മയുടെ അടുക്കൽ നോക്കിക്കാണുന്ന വപ്രി അറിയുമാറാകണം! 1

യാവചിലർ അറിഞ്ഞു നിരന്തരം വിളിയ്ക്കുകയും ബലം രക്ഷിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ, അവർ അധൃഷ്യമായ പുരി പൂകുന്നു! 2

കഴത്തിൽ പതക്കം കെട്ടി, പെരികെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന അന്നകാംക്ഷികളായ പ്രാണികൾ—മനുഷ്യർ—ഇതുകൊണ്ടും മധുകൊണ്ടും അന്തരിക്ഷാഗ്നിയുടെ തേജസ്സു വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു. 3

ദ്യാവാപൃഥിവികൾക്കു സഹായഭ്രതൻ, കലംപോലെ അന്നം വയറിലുള്ളവൻ, ഹിംസിയ്ക്കപ്പെടാത്തവൻ, ഹിംസിയ്ക്കുന്നവൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള ശാശ്വതൻ പാൽപോലെ കമനീയവും അനവദ്യവുമായ പ്രിയം കേട്ടരുളട്ടെ! 4

തേജോമയ, വിളയാട്ടത്തിൽ വെണ്ണീറുകൊണ്ടും കാറുകൊണ്ടും ശരിയ്ക്കുറിയപ്പെടുന്ന ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കഭിമുഖനായാലും; ആക്രമിയ്ക്കുന്ന, തീക്ഷ്ണതയേറിയ, വഹിയ്ക്കുന്ന, ആ വഹനിജ്വാലകൾ ഇവനെ പൊള്ളിയ്ക്കരുതേ! 5

സൂക്തം 19.

1. വപ്രിയ്ക്കു—എനിയ്ക്കു. അമ്മ—ഭൂമി, വേദി. നോക്കിക്കാണുന്ന—നാനാപദാർത്ഥങ്ങളെ. വപ്രി—ഹവിസ്സിനെ വരിയ്ക്കുന്ന അഗ്നി. അറിയുമാറാകണം—അറിഞ്ഞു, അകറാണമെന്നു ഹൃദയം.

2. അറിഞ്ഞു—അഗ്നിയുടെ പ്രഭാവം. ബലം രക്ഷിയ്ക്കുക—അഗ്നിയുടെ ബലം ഹവിരാദികളാൽ നിലനിർത്തുക.

3. ഇതു—സ്തോത്രം. അന്തരിക്ഷാഗ്നി—വൈദ്യുതാഗ്നി.

4. കലംപോലെ—കലത്തിനുള്ളിൽ ചോറുണ്ടാകുമല്ലോ. ശത്രുക്കളാൽ ഹിംസിയ്ക്കപ്പെടാത്തവൻ, ശത്രുക്കളെ ഹിംസിയ്ക്കുന്നവൻ. ശാശ്വതൻ—അനശ്വരനായ അഗ്നി. പ്രിയം—പ്രിയമായ നമ്മുടെ സ്തോത്രം.

5. വഹിയ്ക്കുന്ന—ഹവിസ്സിനെ. ഇവനെ—എന്നെ. ആക്രമിയ്ക്കുന്ന എന്നാദിയായ വാക്യം പരോക്ഷം: ആക്രമിയ്ക്കുന്ന—ശത്രുക്കളെ.

സൂക്തം 20.

അത്രിവംശ്യർ പ്രയസ്വാന്മാർ ഋഷികൾ; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, അത്യന്തം അന്നദാതാവേ, അവിടെയ്ക്കു ഞങ്ങളുടെ യാതൊരു ധനം വേണമോ, ശ്ലാഘ്യവും സ്തോത്രയുക്തവുമായ അതു ദേവന്മാക്കെത്തിച്ചാലും! 1

അഗ്നേ, സമ്പത്തിരിയ്ക്കേ, അങ്ങയ്ക്കു തരാത്തവർ വലിയ ബലത്തിൽനിന്നാകട്ടെ പോകും: മറ്റൊന്നു ചെയ്യുന്നവന്റെ ദ്വേഷവും ഹിംസയും തിരിച്ചടിയ്ക്കും! 2

അഗ്നേ, പ്രയസ്വാന്മാരായ ഞങ്ങൾ ബലസാധകനായ ഭവാനെ ഹോതാവാക്കി വരിയ്ക്കുന്നു; യജ്ഞങ്ങളിൽ മുഖ്യനായ ഭവാനെ സ്തുതികൊണ്ടു വിളിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 3

ബലവാനേ, ഞങ്ങൾ നാളിൽ നാളിൽ നിന്തിരുവടിയാൽ രക്ഷിയ്ക്കപ്പെടുമാറാകണം; ഞങ്ങൾ ധനവും യജ്ഞവും നേടുമാറാകണം; സുകർമ്മാവേ, ഞങ്ങൾ ഗോക്കളോടൊന്നിച്ചു മത്തടിയ്ക്കുമാറാകണം; ഞങ്ങൾ പുത്രരോടൊന്നിച്ചു മത്തടിയ്ക്കുമാറാകണം! 4

സൂക്തം 21.

അത്രിവംശ്യൻ സസൻ ഋഷി: അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, അങ്ങയെ ഞങ്ങൾ, മനുവെന്നപോലെ പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കുന്നു; മനുവെന്നപോലേ ഉജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അംഗിരസ്സേ, അങ്ങു ദേവകാമനായ മനുഷ്യനുവേണ്ടി ദേവന്മാരെ യജിച്ചാലും! 1

സൂക്തം 20.

2. മറ്റൊന്നു—വൈദികമല്ലാത്തത്. തിരിച്ചടിയ്ക്കും—അവനുതന്നെ പറ്റും.

അഗ്നേ, അങ്ങു മനുഷ്യലോകത്തിൽ അതിപ്രീതനായി ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നു; സുജാത, ഘൃതാന്നോപേത, സ്രുക്കുകൾ ഇടവിടാതെ അങ്ങയെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നു. 2

ഒരേമട്ടിൽ പ്രീതിപ്പെട്ട ദേവകളെല്ലാവരുംകൂടി അങ്ങയെ ദൂതനാക്കി; കവേ, അതിനാൽ പൂജകർ ദേവനായ ഭവാനെ യജ്ഞങ്ങളിൽ സ്തുതിച്ചുപോരുന്നു. 3

മനുഷ്യൻ ദേവയജനത്തിന്ന് അഗ്നിദേവനായ ഭവാനെ സ്തുതിയ്ക്കുണം: തേജസ്വിൻ, അങ്ങ് വളർന്നുജ്ജ്വലിച്ചാലും; സത്യശീലനായ സസന്റെ യജ്ഞസ്ഥാനത്തെഴുന്നള്ളിയാലും—യജ്ഞസ്ഥാനത്തെഴുന്നള്ളിയാലും! 4

സൂക്തം 22.

അത്രിവംശ്യൻ വിശ്വസാമാവ് ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

വിശ്വസാമാവേ, നീ അത്രിയെന്നപോലെ പാവകപ്രഭനെപ്പറ്റി പാടുക: യാഗങ്ങളിൽ സ്തോതവ്യനായ ഈ ഹോതാവു ജനങ്ങൾക്ക് അതിസ്തുത്യനാണല്ലോ! 1

നിങ്ങൾ ജാതവേദസ്സും ഋതപ്രിയമായ അഗ്നിയെ പ്രതിഷ്ഠിയ്ക്കുവിൻ: ദേവകൾക്കു തുലോം പ്രിയമായ യജ്ഞം ഇന്ന് ഇടവിടാതെ ആ ദേവങ്കൽ ചെല്ലട്ടെ! 2

സൂക്തം 21.

2. ഘൃതാന്നോപേത=നെ ചേർന്ന അന്നത്തോടുകൂടിയവനേ.
3. പൂജകർ—പരിചരിയ്ക്കുന്ന യജമാനർ.
4. സസന്റെ—എന്റെ.

സൂക്തം 22.

1. ഋഷി, തന്നോടുതന്നേ പറയുന്നു: പാവകപ്രഭൻ=പരിശുദ്ധിവരുത്തുന്ന പ്രഭയോടുകൂടിയവൻ, അഗ്നി.

2. യജമാനരോട്;

അറിവുകൊണ്ട ദേവനായ അങ്ങയെ സമീപിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യരായ ഞങ്ങൾ രക്ഷയ്ക്കും വരേണ്യനായ അങ്ങയെ തൃപ്തിപ്പാനുമായി സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുന്നു. 3

അഗ്നേ, ബലപുത്ര, ഞങ്ങളുടെ ഈ സ്തുതിയും ഇതും അവിടുന്നറിയണം: ശോഭനഹനോ, ഗൃഹപതേ, ആ നിന്തിരുവടിയെ അത്രിപുത്രന്മാർ സ്തവങ്ങൾകൊണ്ട വളർത്തുന്നു—അത്രിപുത്രന്മാർ സ്തോത്രമണിയിയ്ക്കുന്നു! 4

സൂക്തം 23.

ദ്യുമ്നൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകളും; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, ദ്യുമ്നനു, മികച്ച കെല്പാൽ കീഴമർത്തുന്ന ഒരു പുത്രനെ കൊണ്ടുവന്നാലും: സ്തവനശീലനായ അവൻ യുദ്ധങ്ങളിൽ എതിർക്കുന്ന മനുഷ്യരെയെല്ലാം കീഴമർത്തണം! 1

അഗ്നേ, ബലവാനേ, അങ്ങനെ പടകളെ അമർത്തുന്ന ഒരു പുത്രനെ കൊണ്ടുവന്നാലും! സത്യഭൂതനും അദ്ഭുതനും ഗോയുക്തമായ അന്നം നല്കുന്നവനുമാണല്ലോ, നിന്തിരുവടി! 2

അഗ്നേ, തുല്യപ്രീതിയോടേ ദർഭ മുറിയ്ക്കുന്ന ആളുകളെല്ലാം യാഗശാലകളിൽ ഹോതാവായ പ്രിയപ്പെട്ട ഭവാനോടു വളരെ വരണീയം യാചിയ്ക്കാറുണ്ടല്ലോ! 3

അഗ്നേ, ആ വിശദ്രഷ്ടാവിനു കീഴമർത്തുന്ന കെല്പുണ്ടായിവരട്ടെ; തേജസ്വിൻ, അങ്ങു ഞങ്ങളുടെ ഈ ഗൃഹങ്ങളിൽ ധനമുണ്ടാകുമാറു ജ്വലിച്ചാലും—പാവക, യശസ്സുണ്ടാകുമാറു ജ്വലിച്ചാലും! 4

---

3. പ്രത്യക്ഷോക്തി:
4. ഇതും—പരിചരണവും.

സൂക്തം 23.

1. ദ്യുമ്നന്—എനിയ്ക്ക്. കീഴമർത്തുന്ന—ശത്രുക്കളെ. അവൻ—പുത്രൻ.
3. ദർഭ മുറിയ്ക്കുന്ന ആളുകൾ—ജ്വതിക്കുകൾ. വരണീയം—ധനം.
4. ആ വിശദ്രഷ്ടാവ്—ഋഷി, അത്രി?

സൂക്തം 24.

ഗൌപായനരോ ലൌപായനരോ ആയ ബന്ധുവും സുബന്ധുവും ശ്രുതബന്ധുവും വിപ്രബന്ധുവും യഥാക്രമം ഋഷികളും; വിരാട് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

അഗ്നേ, വരേണ്യനായ ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ഏറ്റവും അടുക്കൽ നില്ക്കണം, രക്ഷിയ്ക്കണം, സുഖമുളവാക്കണം. വസുവും അഗ്രിമനും ബഹുപ്രജനുമായ അവിടുന്നു വന്നണയുക: മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ധനം തരിക! 1-2

ആ നിന്തിരുവടി ഞങ്ങളെ അറിഞ്ഞു, വിളി കേട്ടാലും: ഞങ്ങളെ എല്ലാ ദ്രോഹികളിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചാലും. അതിതേജസ്സോടേ വിളങ്ങുന്നവനേ, ഞങ്ങൾ ആ അങ്ങയോടു സുഖത്തിനും സഖാക്കൾക്കുംവേണ്ടി തീച്ചയായും യാചിയ്ക്കുന്നു! 3-4

സൂക്തം 25.

അത്രിവംശ്യർ വസൂയുക്കളും ഋഷികളും; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ)

പാലിപ്പാനഗ്നിദേവനായ് നിങ്ങൾ
പാടുവിൻ: നമ്മൾക്കാ വസു
സത്യവാനൃഷിപുത്രൻ നല്ലട്ടേ;
പ്രത്യർത്ഥികളെപ്പോക്കട്ടേ! 1
പൂതതേജസ്സായ് നാവാലൻപേകും
ഹോതാവാമാരെപ്പൂവ്വരും,

സൂക്തം 24.

1. ഈരടിയാകുന്നു, ഈ ഋക്കുകളും.

സൂക്തം 25.

1. തങ്ങളോടുതന്നേ പറയുന്നു: പാടുവിൻ—സ്തോത്രം. ഋഷിപുത്രൻ—ഋഷിമാരാൽ അരണികളിൽനിന്ന് ഉൽപാദിതൻ. നല്ലട്ടേ—അഭീഷ്ടങ്ങൾ. പ്രത്യർത്ഥികളെ—നമ്മുടെ ശത്രുക്കളെ.

ആരെയുമ്പരുമുജ്ജലിപ്പിച്ചാ,-
രാ വിഭാവസുതാൻ സത്യൻ! 2
അബ്ഭവാൻ വരണീയനാമഗ്നേ,
നിർഭരം വാഴ്ത്തപ്പെട്ടോനേ,
തുംഗസൽക്കർമ്മശസ്യുകരാ-
മെങ്ങൾക്കു നല്ലു, വിത്തങ്ങൾ! 3
അഗ്നി ശോഭിപ്പൂ, വാനവന്മാരി;-
ലഗ്നി പൂകുന്നു, മർത്ത്യരിൽ;
അഗ്നിയേത്തുന്നു, നമ്മുടെ ഹവ്യ;-
മഗ്നിയെ വാഴ്ത്തിപ്പൂജിപ്പിൻ! 4
സ്ഥീതാന്നൻ, ബഹുസ്തോത്രൻ, ദൃഢ്ഷ്ൻ,
താതന്റെ പേരു കേൾപ്പിപ്പോൻ,
അഗ്രിമൻ പുത്രനണ്ടായിവരു,-
മഗ്നിയ്ക്കു ഹവ്യം നല്കിയാൽ! 5
പോരിലാൾക്കാരാൽക്കീഴമർത്താ,യ്ക-
ന്മാരെക്കാപ്പോനെ നല്കു,ഗ്നി;
തോല്ക്കാതേ ജയം സാധിയ്ക്കുമതി-
ശീഘ്രാശ്വത്തെയും നല്കു,ഗ്നി! 6
പ്രൌഢ,മഗ്നിയ്ക്കു—ഹേ വിഭാവാസോ,
കൂടുതൽ നല്കുവേണം നീ:

---

2. നാവാലൻപേകും—ഹവിസ്സിനെ വഹിയ്ക്കുന്ന ജ്വാലകൊണ്ടു ദേവകൾക്കു തുഷ്ടി വരുത്തുന്ന. പൂർവ്—പുരാതനഷ്ിമാർ. സത്യൻ=സത്യഭൂതൻ.

3. തുംഗസൽക്കർമ്മശസ്യുകർ=തുംഗ(ഉൽക്കൃഷ്ട)മായ സൽക്കർമ്മ (വേൽ പരിചരണ)ത്തോടും ശസ്യു(സ്തോത്ര)ത്തോടുംകൂടിയവർ; അങ്ങയെ വഴിപോലെ സേവിയ്ക്കുകയും സ്തുതിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർ.

4. യജമാനരോടു്: ഏത്തുന്നു=വഹിയ്ക്കുന്നു.

5. സ്ഥീതാന്നൻ=വളരെ അന്നമുള്ളവൻ. അഗ്രിമൻ—ശ്രേഷ്ഠൻ.

6. ആൾക്കാരെക്കൊണ്ടു ശത്രുക്കളെ കീഴമർത്തു്, ആയ്ക്കന്മാരെ (സജ്ജനങ്ങളെ) കാപ്പോനെ—രക്ഷിയ്ക്കുന്നവനായ പുത്രനെ ഞങ്ങൾക്കു നല്കട്ടെ. അതിശീഘ്രാശ്വം=ഗതിവേഗമേറിയ കുതിര.

നിന്നിൽനിന്നല്ലോ പൊങ്ങുന്ന വൻസപ;-
ത്തന്നവും നിന്നിൽനിന്നല്ലോ! 7

ചെമ്മേ ശോഭിപ്പൂ, നിൻെറ രശ്മികൾ-
ളുമ്മിപോലുരുഗീതൻ, നീ;
എന്നല്ലാ, സപയം കത്തുന്ന നിൻെറ
സന്നാദമിടിയൊക്കുമേ! 8

ഇങ്ങനെ വസൂയുക്കൾ വാഴ്ത്തുന്നു,
ഞങ്ങൾക്കു കെല്പാമഗ്നിയെ:
തോണിയാൽപ്പോലസ്സൽക്കർമ്മി മാറാ-
ക്കടപ്പുറത്താക്കുകെന്നുള്ളെ! 9

സൂക്തം 26.

വസൂയുക്കൾ ഋഷികൾ; ഗായത്രീ ഛന്ദസ്സ്; അഗ്നി ദേവത.

തേജസ്സുമിമ്പമേറുന്ന നാക്കുമുള്ളോരു ദേവ, നീ
അഗ്നേ, പാവക, വാനോരെ വിളിയ്ക്കുക; യജിയ്ക്കുക! 1

ചിത്രഭാനോ, പുതോൽപന്ന, സർവ്വം കണ്ട നിന്നൊടായ്
യാചിപ്പൂ, ഞങ്ങൾ: നീ കൊണ്ടുവരികുണിന്നമർത്ത്യരെ! 2

വീതിഹോത്ര, മഹസ്സാളും മഹാനാമങ്ങയെക്കവേ,
ജ്വലിപ്പിയ്ക്കുന്നു, യജ്ഞത്തിലെങ്ങളഗ്നേ, യഥാവിധി. 3

ഹവ്യപ്രദങ്കൾ വന്നാലും, സർവദേവരുമൊത്തു നീ:
പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്നു, ഞങ്ങളഗ്നേ, ഹോതാവായ ഭവാനെടായ്! 4

---

7. പ്രൌഢമഗ്നിയ്ക്കു—പ്രൌഢസ്തോത്രം അഗ്നിയ്ക്കായി ചെയ്യപ്പെടുന്നു. അവശിഷ്ടം പ്രത്യക്ഷോക്തി: കൂടുതൽ—മഹത്തായ ധനവും അന്നവും.

8. അമ്മി—സോമം ചതയ്ക്കുന്ന അമ്മി എപ്രകാരമോ, അപ്രകാരം ഉരുഗീത(പെരികെ സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നവ)നാണ്, നീ. സന്നാദം=ശബ്ദം.

9. ഞങ്ങൾക്കു കെല്പാം—അഗ്നിയാണ്, ഞങ്ങൾക്കു ബലം.

സൂക്തം 26.

2. ഊണിന്ന്—ഹവിസ്സുണ്ണാൻ.

പിഴിയും യജമാനനു കിട്ടിയ്ക്കു; ശുഭമാം ബലം:
ഇരിയ്ക്കുക, ഭവാനഗ്നേ, ദേവന്മാരൊത്തു ദർഭയിൽ! 5

സഹസ്രജിത്തേ, സന്ദീപ്തനായി സ്തോതവ്യനാം ഭവാൻ
അഗ്നേ, തഴപ്പിച്ചരുൾവൂ, ധർമ്മത്തെദ്ദേവഭൂതനായ്! 6

പ്രതിഷ്ഠിച്ചീടുവിൻ, നിങ്ങളൃതപ്രിക്കാമഗ്നിദേവനെ,
ജാതവേദസ്സിനെ, യുവോത്തമനെ, ക്രതുവാഹിയെ! 7

സ്തോതാക്കൾ ചുഴലെച്ചെന്ന ഹവിസ്സിന്നിളവെന്നിയേ
ചെന്നുചേരട്ടെ: ദർഭപ്പുൽ വിരിയ്ക്കുവി,നിരിയ്ക്കുവാൻ! 8

ഇതിങ്കലാഗ്നീധ്രരൊപ്പേരുമൊത്തിരിയ്ക്കട്ടെ, ദേവകൾ:
നാസത്യന്മാർ, മരുത്തുക്കൾ, മിത്രൻ, വരുണനെന്നിവർ! 9

സൂക്തം 27.

അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നിയും ഇന്ദ്രനും ദേവത.

അഗ്നേ, വൈശ്വാനര, സൽപതിയും മികച്ച പണ്ഡിതനും ബലവാനും ധനവാനുമായ ത്രിവൃഷ്ണപുത്രൻ ത്ര്യരുണൻ എനിയ്ക്കു രണ്ടു വണ്ടിക്കാളകളെയും പതിനായിരവും തരികയുണ്ടായി; അതിനാൽ വിശ്രുതനായിരിയ്ക്കുന്നു. 1

അഗ്നേ, വൈശ്വാനര, ഒരുനൂറു പൊന്ന്, ഇരുപതു പൈക്കൾ, വലിയ്ക്കാൻ മിടുക്കുള്ള രണ്ടു തേർക്കുതിരകൾ എന്നിവയെയും

---

5. പിഴിയും—സോമം പിഴിയുന്ന.

6. സഹസ്രജിത്ത്—വളരെശ്ശത്രുക്കളെ ജയിച്ചവൻ. ധർമ്മം—ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞാദി.

7. ക്രതുവാഹി=യജ്ഞത്തെ വഹിയ്ക്കുന്നവൻ. യജമാനരോടു പറയുന്നതാണിത്.

8. സ്തുതിക്കുകളോടു: ഇളവെന്നിയേ—ഇടവിടാതെ. ചെന്നുചേരട്ടെ—ദേവന്മാരിൽ. ഇരിയ്ക്കുവാൻ—അഗ്നിയ്ക്ക്.

9. ഇത്—ദർഭവിരി.

സൂക്തം 27.

1. പതിനായിരം—പൊന്ന്. ത്രിവൃഷ്ണൻ—ഒരു രാജാവ്.

എനിയ്ക്കു തന്നാ ത്യുരുണനും, വഴിപോലെ സ്തുതിച്ചു വളർത്തപ്പെട്ട ഭവാൻ സുഖം കല്പിച്ചുനല്കണം! 2

അഗ്നേ, വളരെ മക്കളുള്ള എന്റെ അനേകസ്തുതികളാൽ ആഭിമുഖ്യം പൂണ്ട ത്യുരുണൻ എപ്രകാരമോ, അപ്രകാരം ത്രസദസ്യുവും പരമസ്തുത്യനായ നിന്തിരുവടിയ്ക്കായി ഏറവും പുതിയ സ്തോത്രം കാംക്ഷിച്ച്, അപേക്ഷിച്ചുതുടങ്ങി! 3

സ്തോത്രം കൊണ്ടുചെന്ന്, 'എനിയ്ക്ക്' എന്നപേക്ഷിയ്ക്കുന്നവനും സൂരിയായ അശ്വമേധൻ ധനം കൊടുക്കും; ആ യജ്ഞകാമനും നിന്തിരുവടി മേധ നല്കണം! 4

അശ്വമേധൻ എനിയ്ക്കു തന്ന നൂറു മിടുക്കൻകാളകളും, മൂന്നു ചേന്ന സോമങ്ങൾപോലെ നിന്തിരുവടിയെ തുലോം ഹഷ്ടിപ്പിയ്ക്കട്ടെ! 5

ഇന്ദ്രാഗ്നികളേ, നൂറുകണക്കിൽ കൊടുക്കുന്ന അശ്വമേധങ്ങൾ നിങ്ങൾ നല്ല വീര്യത്തോടുകൂടിയ, മഹത്തായ, ക്ഷയരഹിതമായ ധനത്തെ, ആകാശത്തു സൂര്യനെയെന്നപോലെ കല്പിച്ചുനിത്തുവിൻ! 6

സൂക്തം 28.

അത്രിഗോത്രക്കാരിയായ വിശ്വവാര ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി ദേവത.

വഴിപോലെ ജ്വലിച്ച അഗ്നി വാനത്ത് ഒളിവീശുന്നു—ഉഷസ്സിനഭിമുഖനായി പടർന്നു പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു; സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ദേവന്മാരെ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന വിശ്വവാര ഹവിസ്സുക്കുമായി കിഴക്കോട്ടു നോക്കി വന്നണയുന്നു. 1

---

2. വലിയ്ക്കാൻ—തേർ.

3. അപേക്ഷിച്ചുതുടങ്ങി—'ഇതു വാങ്ങുക, ഇതു വാങ്ങുക' എന്നിങ്ങനെ, ധനം തരാൻ.

4. സ്തോത്രം—അഗ്നിസ്തവം. എനിയ്ക്ക്—എനിയ്ക്കു വല്ലതും തരിക. അശ്വമേധൻ—ഒരു രാജാവ്. മേധ—യജ്ഞവിഷയപ്രജ്ഞ.

5. മൂന്ന്—തയിരും മലർപ്പൊടിയും പാലും.

സൂക്തം 28.

1. വിശ്വവാര—ഞാൻ.

അഗ്നേ, സമുജ്ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ ജലത്തിന്റെ അധിപതിയാകുന്നു; അവിടുന്നു ഹവിസ്സൊരുക്കുന്നവങ്കൽ ചെന്നു സ്വസ്തി നല്കുന്നു. അങ്ങ് ആരെ പ്രാപിയ്ക്കുമോ, അവൻ എല്ലാസ്സമ്പത്തും നേടുന്നു; ആതിഥ്യം തിരുമുമ്പിൽ വെയ്ക്കുകയുംചെയ്യുന്നു! 2

അഗ്നേ, അവിടുന്നു വലിയ സൌഭാഗ്യത്തിന്നായി ചെറുത്തരുളണം: അങ്ങയുടെ തേജസ്സു മുന്തിനില്ക്കട്ടെ; ദാമ്പത്യത്തെ അങ്ങു നന്നായി യോജിപ്പിയ്ക്കണം; എതിരാളികളുടെ കെല്പമത്തണം! 3

അഗ്നേ, വളരുജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന നിന്തിരുവടിയുടെ തേജസ്സിനെ ഞാൻ വന്ദിയ്ക്കുന്നു. വൃഷാവും ധനവാനുമായ അവിടുന്നു യാഗങ്ങളിൽ വഴിപോലെ ജ്വലിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നു. 4

ഹോമിയ്ക്കപ്പെട്ട സുയജ്ഞനായ അഗ്നേ, സമുജ്ജ്വലിച്ച ഭവാൻ ദേവകളെ യജിച്ചാലും: അവിടുന്നാണല്ലോ, ഹവിസ്സു വഹിയ്ക്കുന്നവൻ! 5

യാഗം തുടങ്ങിയാൽ നിങ്ങൾ ഹവ്യവാഹനനെന്ന അഗ്നിയെ ഹോമിയ്ക്കുവിൻ, പരിചരിയ്ക്കുവിൻ, ഭജിയ്ക്കുവിൻ! 6

സൂക്തം 29.

ശക്തിവംശ്യൻ ഗൌരിവീതി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

മനുവിന്റെ യജ്ഞത്തിൽ മൂന്നു തേജസ്സുകളുണ്ട്: അന്തരിക്ഷത്തിൽ വിളങ്ങുന്ന ആ മൂന്നിനെയും വഹിയ്ക്കുന്ന വിശുദ്ധബലരായ മരുത്തുക്കൾ അങ്ങയെ സ്തുതിച്ചുപോരുന്നു; ഇന്ദ്ര, ഇവക്ക് ഒരൃഷിയാണ്, ധീമാനായ നിന്തിരുവടി! 1

---

2. ആതിഥ്യം—അതിഥിയായ അങ്ങയ്ക്കു ചേർന്ന ഹവിസ്സ്.

3. സൌഭാഗ്യത്തിന്നായി—ഞങ്ങൾക്കു സൌഭാഗ്യമുണ്ടാകാൻ, ചെറുത്തരുളണം—ഞങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളെ.

6. ഋത്വിക്കുകളോട്:

സൂക്തം 29.

1. ആ മൂന്ന്—വായു, അഗ്നി, സൂര്യൻ.

സോമനീർ മതിയാവോളം കുടിച്ച ഈ ഇന്ദ്രനെ മരുത്തുക്കൾ തുടർന്നു സ്തുതിച്ചു; അപ്പോൾ അവിടുന്നു വജ്രമെടുത്തു, വൃത്രനെ വധിച്ചു, വളരെ ജലങ്ങളെ ഒഴുകാൻ വിട്ടു! 2

മഹാന്മാരായ മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളും ഇന്ദ്രനും എന്റെ ഈ വെട്ടപ്പിൽ പിഴിഞ്ഞ സോമം കുടിയ്ക്കുവിൻ: ആ ഹവിസ്സു മനുഷ്യനു ഗോക്കളെ കിട്ടിയ്ക്കുമല്ലോ; ഇതു കുടിച്ചാണ്, ഇന്ദ്രൻ വൃത്രനെ കൊന്നത്! 3

പിന്നീട് ഇന്ദ്രൻ വാനൂഴികളെ തുലോം ഉറപ്പിച്ചു. ചെല്ലൽ കൊണ്ടതനെ മൃഗപ്രായനെ പേടിപ്പിച്ചു; വിഴുങ്ങിക്കിടന്ന ക്രൂരംവലിച്ചിരുന്ന ദാനവനെ, പുറത്തു വരുത്തി, ചെറുത്തു കൊന്നു! 4

മഘവാവേ, കർമ്മംമൂലം അങ്ങയ്ക്കു ദേവന്മാരെല്ലാം സോമപാനം മുറയ്ക്കു തന്നു. നേരേ പാഞ്ഞേറ്റ സൂര്യന്റെ പെൺകുതിരകളെ അങ്ങ് ഏതശനുവേണ്ടി തടുത്തുനിർത്തിയല്ലോ! 5

മഘവാവു ശംബരന്റെ തൊണ്ണൂറൊമ്പതു പുരികൾ ഒന്നിച്ചു വജ്രംകൊണ്ടു പിളർത്തി; അപ്പോൾ അരികേ മരുത്തുക്കൾ ത്രൈഷ്ടുഭസ്തോത്രംകൊണ്ട് ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചു. അദ്ദേഹം തീപിടിച്ച അവനെ ഇട്ടു വലച്ചു! 6

ഈ സഖാവിന്റെ കർമ്മത്താൽ, സഖാവായ അഗ്നി മൂന്നൂറു മാടുകളെ ശീഘ്രം പചിച്ചു. ഇന്ദ്രൻ വൃത്രവധത്തിന്നായി, മനുവിന്റെ മൂന്നു പാത്രങ്ങളിലെ സോമനീർ ഒന്നായി കുടിച്ചു! 7

മഘവാവായ ഭവാൻ മൂന്നൂറുമാടുകളുടെ മാംസം ഭക്ഷിച്ചു; മൂന്നു പാത്രം സോമനീരും കുടിച്ചു. അങ്ങനെ തിരുവയർ നിറഞ്ഞ ഇന്ദ്ര

---

2. പരോക്ഷോക്തി:

3. ആ ഹവിസ്സ്—നിങ്ങളും കുടിച്ച സോമം.

4. മൃഗപ്രായനെ—മൃഗംപോലെ പായുന്ന വൃത്രനെ. വിഴുങ്ങി—വെള്ളത്തെ മറച്ച്. ദാനവൻ—വൃത്രൻ.

6. ത്രൈഷ്ടുഭസ്തോത്രം—ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സിലുള്ള സ്തോത്രം. തീപിടിച്ച—മരുത്തുക്കളുടെ മന്ത്രപ്രയോഗത്താലത്രേ, ശംബരൻ അഗ്നിബാധിതനായത്.

7. സഖാവിന്റെ—ഇന്ദ്രന്റെ. മൂന്നുപാത്രങ്ങളും—പൂതഭൃത്ത്, ആധവനീയം, ദ്രോണകലശം.

നെയത്രേ, ദേവന്മാരെല്ലാം, ഒരു വേലക്കാരനെയെന്നപോലെ, വൃത്ര വധത്തിനു വിളിച്ചത്. 8

ഇന്ദ്ര, അങ്ങും ഉശനസ്സും കീഴമത്താൻ കുതിച്ചുപായുന്ന കുതിര കളോടുകൂടി, കുത്സന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പോയല്ലോ; അദ്ദേഹത്തോടും ദേവകളോടുംകൂടി ഒരേ തേരിലാണ്, ഹന്താവായ ഭവാൻ പോയതും, ശുഷ്ണനെ വധിച്ചതും! 9

അങ്ങു സൂര്യന്റെ ഒരു തേർച്ചക്രം വേർപെടുത്തി; മറ്റതു കുത്സനു ധനം നേടാൻ വെച്ചു. കൂറില്ലാത്ത കൂടലരെ അങ്ങ് ആയുധംകൊണ്ടു ഹനിച്ചു—യുദ്ധത്തിൽ നാക്കുവെത്തു കൊണ്ടു! 10

ഗൌരിവീതിയുടെ സ്തോത്രങ്ങൾ അങ്ങയെ വളർത്തട്ടെ! അങ്ങ് പിപ്രുവിനെ വിദഥിപുത്രനു കീഴ്പെടുത്തി. ജുജിശ്വാവു സഖ്യത്തിനായി പുരോഡാശവും മറ്റും പചിച്ച് അങ്ങയെ വരുത്തി; അങ്ങ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സോമം കുടിയ്ക്കുകയുംചെയ്തു! 11

നവഗവന്മാരും ദശഗവന്മാരും സോമം പിഴിഞ്ഞ്, ഇന്ദ്രനെ സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു സ്തുതിച്ചു: ആ സ്തുതിയ്ക്കുന്ന നേതാക്കൾ അടയ്ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ആ ഗോവൃന്ദത്തെ തുറക്കുകയുംചെയ്തു! 12

മഘവാവേ, അങ്ങു ചെയ്തുകഴിഞ്ഞ പരാക്രമങ്ങൾ അറിഞ്ഞു, ഞാൻ അങ്ങയെ എങ്ങനെ പരിചരിയ്ക്കേണ്ടു? ബലിഷ്ഠനായുള്ളോവേ, അങ്ങു പുതുതായി ചെയ്യുന്നവയെ ഞങ്ങൾ യജ്ഞങ്ങളിൽ പുകഴ്ത്താം! 13

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു സഹജമായ ബലംകൊണ്ട്, എതിരില്ലാതെ, ഈ വലിയ ഭുവനമെല്ലാം നിർമ്മിച്ചു; വജ്രിൻ, ധൃഷ്ണുനായ ഭവാൻ വീണ്ടും നിർമ്മിയ്ക്കുകയുംചെയ്യും. ഭവാന്റെ ആ ത്രാണിയെ തടുക്കാൻ ആരുമില്ല! 14

ഇന്ദ്ര, അതിശൂരനായുള്ളോവേ, അങ്ങയ്ക്കായി ഞങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന പുതിയ സ്തോത്രങ്ങൾ ഭവാൻ ചെവിക്കൊണ്ടാലും: ധനമിച്ഛിയ്ക്കുന്ന

---

8. ആദ്യവാക്യം പ്രത്യക്ഷം:

9. അദ്ദേഹം—കുത്സൻ.

10. കൂറ്=ഒച്ച; നാക്കുവെത്തതിനാൽ അസുരന്മാർക്കു മിണ്ടാൻവയ്യാതായി.

11. ഗൌരിവീതിയുടെ—എന്റെ. പിപ്രു—ഒരസുരൻ. വിദഥിപുത്രൻ—ജുജിശ്വാവ് എന്ന ഋഷി.

12. തുറക്കുകയുംചെയ്തു—ഗുഹ തുറന്നു ഗോവൃന്ദത്തെ പുറത്തിറക്കി.

ധീമാനായ ഞാൻ നല്ല വേലകൊണ്ടു വസ്ത്രംപോലെയും തേരുപോലെയും മികച്ച സ്തോത്രങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. 15

സൂക്തം 30.

ബഭ്രു ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

യാതൊരു വജ്രപാണിയായ പുരുഹൂതൻ ധനവുംകൊണ്ടു, സോമം പിഴിയുന്നവനെ തേടി, രക്ഷിപ്പാൻ, അയാളുടെ ഗൃഹത്തിൽ എഴുന്നള്ളുമോ; ആ വീരൻ എവിടെ? ഹരികളെ പൂട്ടിയ സുഖരഥത്തിലൂടേ പോകുന്ന ഇന്ദ്രനെ ആർ കണ്ടിട്ടുണ്ട്? 1

സ്വയം വാണ തന്തിരുവടിയുടെ നിഗൂഢമായ ഉൽക്കൃഷ്ട സ്ഥാനം ഞാൻ കണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു: ഞാൻ അന്വേഷിച്ചു പുറപ്പെട്ടു; മറ്റുള്ളവരോടു ചോദിച്ചു. അവർ പറഞ്ഞു:—'അറിയാനാഗ്രഹിച്ച നേതാക്കളായ ഞങ്ങൾ ഇന്ദ്രനെ കണ്ടെത്തി.' 2

ഇന്ദ്രൻ, നിന്തിരുവടി കല്പിച്ചുചെയ്തതെല്ലാം, ഞങ്ങൾ ഇന്നു സോമം പിഴിഞ്ഞു വണ്ണിയ്ക്കുന്നു: അവിടുന്നു ഞങ്ങൾക്കായി ചെയ്തത് അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തവൻ അറിയട്ടെ; അറിഞ്ഞവൻ കേട്ടുകൊള്ളട്ടെ: എല്ലാസ്സേനകളോടുംകൂടിയ ആ മഘവാവു വന്നാണയും! 3

ഇന്ദ്രൻ, ജനിച്ചപ്പോൾത്തന്നേ അവിടുന്നു മനസ്സിലുറച്ചു: തനിയേ വളരെപ്പേരോടു പൊരുതാൻ പുറപ്പെട്ടു; ബലംകൊണ്ടു പർവ്വതത്തെപ്പോലും പിളർത്തി; കറവുപൈക്കളുടെ കണ്ടുപിടിച്ചു! 4

ഉപരിസ്ഥനും അത്യുൽക്കൃഷ്ടനുമായ ഭവാൻ അകലത്തും കേൾക്കാവുന്ന തിരുനാമത്തോടുകൂടിയാണ്, ജനിച്ചത്; അതിനാൽ ദേവന്മാ

---

15. വസ്ത്രംപോലെ—തിരുമൽക്കാഴ്ചപോലെ അങ്ങയ്ക്കു സ്വീകരിയ്ക്കാവുന്നത്. തേരുപോലെ—അങ്ങയ്ക്ക് ഇങ്ങോട്ടു പോരാനുതകുന്നത്.

സൂക്തം 30.

2. വിശ്വാസികൾക്ക് ഇന്ദ്രൻ അപ്രാപ്യനല്ലെന്നു സാരം.
3. ഒടുവിലെ വാക്യം പരോക്ഷം:
4. മനസ്സിലുറച്ചു—'ഞാൻ ബലവാന്മാരെയൊക്കെ ജയിയ്ക്കും'മെന്ന്.

രെല്ലാം പേടിച്ചുപോയി! മുടിയൻ അടക്കിയ ജലങ്ങളെ ഇന്ദ്രൻ തന്റെ വരുതിയിലാക്കി. 5

അങ്ങയ്ക്കുതന്നെയാണ്, ഈ സ്തോതാക്കൾ നന്നായി സുഖിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നതും, സോമം പിഴിയുന്നതും. വെള്ളത്തെ മറച്ചുകിടന്ന ദ്രോഹിയും മായാവിയുമായ വൃത്രനെ ഇന്ദ്രൻ മായകൾകൊണ്ടു കീഴമത്തി! 6

മഘവാവേ, സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ വിദ്രോഹിയുടെ നേർക്കു വജ്രം വിട്ടു, ജന്മശത്രുക്കളെ കൊന്നൊടുക്കി: അതിൽ, മനുഷ്യനു സുഖം വരുത്താൻ അവിടുന്നു മുടിയനായ നമുചിയുടെ തല തവിടാക്കിയല്ലോ! 7

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു മുടിയനായ നമുചിയുടെ ഇടിമുഴക്കി നടക്കുന്ന മഴക്കാറുപോലെയുള്ള തല തകത്തിട്ട്, ഉടൻതന്നെ എന്നെ സഖാവാക്കിയല്ലോ; അപ്പോൾ മരുത്തുക്കളാൽ വാനൂഴികൾ ചക്രംചുറ്റിപ്പോയി! 8

മുടിയൻ സ്ത്രീകളെ ആയുധമാക്കിയല്ലോ. അപ്പോൾ, 'ഇവന്റെ പെൺപട എന്നോടെന്തെടുക്കും?' എന്നിങ്ങനെ, ഇന്ദ്രൻ അവനുരുമപ്പെട്ട രണ്ടു പെണ്ണുങ്ങളെ അകത്തടച്ചിട്ടു; എന്നിട്ടു ദസ്യുവിനോടു പൊരുതാനടുത്തു. 9

പൈക്കൾ കുട്ടികളോടു വേർപെട്ട്, എല്ലാടത്തും അവിടെയവിടെ ചുറ്റിയലയുകയായിരുന്നു; അവയെ ഇന്ദ്രൻ കരുത്തരോടുകൂടി, നല്ല സോമനീരിന്റെ മത്തു പൂണ്ടു, (കുട്ടികളോടു) ചേർത്തു! 10

---

5. അതിനാൽ എന്നു തുടങ്ങിയ വാക്യവും, അടുത്തതും പരോക്ഷകഥനങ്ങൾ. മുടിയൻ—വിധ്വംസകനായ വൃത്രൻ.

6. മായകൾ—തന്റെ കഴിവുകൾ.

7. വിദ്രോഹി—വൃത്രൻ. ജന്മശത്രുക്കൾ—രാക്ഷസാദികൾ. അതിൽ—ആ യുദ്ധത്തിൽ. മനുഷ്യന്—എനിയ്ക്ക്. സുഖം—നമുചി അപഹരിച്ച ഗോവൃന്ദത്തെ തിരിയേ കിട്ടൽ.

9. പരോക്ഷവചനം: മുടിയൻ—നമുചി. സ്ത്രീകളെ ആയുധമാക്കി—ഇന്ദ്രനോടു പൊരുതാനയച്ചു.

10. കരുത്തർ—മരുത്തുക്കൾ.

ബഭ്രു പിഴിഞ്ഞ സോമം മത്തുപിടിപ്പിച്ചു വൃഷാവായ ഇന്ദ്രൻ യുദ്ധത്തിൽ ആത്തലറി; അതു കുടിച്ച പുരന്ദരൻ കറവുപൈക്കളെ വീണ്ടുകൊടുത്തു! 11

അഗ്നേ, രുശമക്കാർ ഇങ്ങനെ ഒരുപകാരം ചെയ്തു: നാലായിരം പൈക്കളെ എനിയ്ക്കു തന്നു; നേതാക്കന്മാരിൽവെച്ചു നേതാവായ ജുണംചയൻ കൊടുത്തയച്ച ധനം ഞങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു! 12

അഗ്നേ, രുശമക്കാർ എന്നെ നല്ലവണ്ണം ചമയിച്ചു, ഗോസഹസ്രങ്ങളോടുകൂടി ഗൃഹത്തിലെയ്ക്കയച്ചു. ഇരുട്ടു പരത്തിയ രാത്രിയുടെ അവസാനത്തിൽ ഞാൻ പിഴിഞ്ഞ സ്വാദേറിയ സോമം ഇന്ദ്രനെ മത്തുപിടിപ്പിച്ചു! 13

രുശമരാജാവായ ജുണംചയന്റെ അടുക്കൽ ചുറ്റിനടന്ന രാത്രി പുലർന്നതോടേ, നടമിടുക്കുള്ള ജവനാശംപോലെ കോപ്പണിയിയ്ക്കപ്പെട്ട ബഭ്രുവിന്നു നാലായിരം കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞു! 14

അഗ്നേ, രുശമത്തിൽവെച്ചു നാലായിരം പൈക്കളെ ഞങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചുവല്ലോ; പാലു കാച്ചാൻ തിളങ്ങുന്ന മഹാവീരംപോലെയുള്ള ഒരു പൊൻപാത്രവും മേധാവികളായ ഞങ്ങൾ വാങ്ങി! 15

സൂക്തം 31.

അത്രിഗോത്രക്കാരൻ അവസ്യു ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

മഘവാവായ മുഖ്യൻ ഇന്ദ്രൻ, അദ്ദേഹം കേറുന്ന അന്നാകാംക്ഷിയായ പള്ളിത്തേരിന്നുവേണ്ടി പടവെട്ടുന്നു: ഇടയൻ മാടുകളെയെ

---

11. ബഭ്രു—ഞാൻ.

12. രുശമം—ഒരു രാജ്യം; ജുണംചയനെന്ന രാജാവിന്റേതായിരുന്ന അതു. കൊടുത്തയച്ച ധനം—നാട്ടുകാർപക്കലയച്ച ഗോവൃന്ദമാകുന്ന ധനം. ഞങ്ങൾ—ഞാൻ.

13. ഞാൻ പിഴിഞ്ഞ—ഗൃഹത്തിലെത്തിയിട്ടു, ഉടൻതന്നെ ഞാൻ ഇന്ദ്രനു സോമയാഗമനുഷ്ഠിച്ചു.

14. എടുത്തുപറയുന്നു: നാലായിരം—രാജാവു പുലർകാലത്തുതന്നെ അയച്ച പൈക്കളെ.

15. മഹാവീരം—യാഗത്തിലുപയോഗിയ്ക്കുന്ന ഒരുതരം മൺപാത്രം.

ന്നപോലേ തെളിയ്ക്കുന്നു; ഉപദ്രവിയ്ക്കപ്പെടാതെ, നേടാനായി നട കൊള്ളുന്നു! 1

ഹയ്ശ്വ, ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളുക: ഞങ്ങളെ, വേണ്ടാ എന്നു വെയ്ക്കരുത്; വിചിത്രധന, ഞങ്ങളിൽ വന്നുചേരുക. ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നല്ലാതെ ശ്രേയസ്കരം മറൊന്നില്ല: സ്ത്രീവിയുക്തന്മാരെയും അവിടുന്നു ഭായ്മാനപിതരാക്കും! 2

തേജസ്സ് തേജസ്സിൽനിന്ന് ഉദിയ്ക്കുന്നതോടേ, ഇന്ദ്രൻ എല്ലാ ഭഗനങ്ങളും കല്പിച്ചുകൊടുക്കും: അദ്ദേഹം മലനടുവിൽ മറയ്ക്കപ്പെട്ട കറുപ്പൈക്കളെ പുറത്തെയ്ക്കു തെളിച്ചു; പ്രകാശംകൊണ്ടു കൂരിരുട്ടു പോക്കി! 3

പുരുഹൂത, മനുഷ്യർ അങ്ങയ്ക്കു കുതിരത്തേരുണ്ടാക്കി; തഷ്ടാവു വജ്രം മിനുക്കി; തലവന്മാർ വൃത്രവധത്തിന്ന്, ഇന്ദ്രനെ പൂജിച്ചു സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു വളത്തി! 4

ഇന്ദ്രനാൽ അയയ്ക്കപ്പെട്ട നടകൊണ്ട യാവചിലർ തേരും കുതിരയുമില്ലാതെ ദസ്യുക്കളെ കീഴമത്തിയോ; ആ വൃഷാക്കൾ ഇന്ദ്ര, അങ്ങയെ സ്തുതിച്ചപ്പോൾ, കെല്പുള്ള അമ്മികളും സംബന്ധിച്ചു! 5

മഘവാവേ, അവിടുന്നു പണ്ടു ചെയ്തവയും, അവിടുത്തെ പുതിയ കമ്മങ്ങളും ഞാൻ വണ്ണിയ്ക്കാം: ശക്തിമാനേ, അവിടുന്നു വാനാഴികാരണ്ടിനെയും വശത്താക്കി, വിചിത്രദാനങ്ങളായ ജലങ്ങളെ മനുഷ്യനു വേണ്ടി വേർതിരിച്ചുവെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു! 6

സൂക്തം 31.

1. തെളിയ്ക്കുന്നു—ശത്രുസൈന്യത്തെ ചൊല്പടിയ്ക്കു നടത്തുന്നു. നേടാനായി—ശത്രുധനം.

3. തേജസ്സ് തേജസ്സിൽനിന്ന്—സൂര്യന്റെ തേജസ്സ് ഉഷസ്സിന്റെ തേജസ്സിൽനിന്ന്.

4. ഒന്നാംവാക്യം പ്രത്യക്ഷം: മനുഷ്യർ—ഋത്വിക്കുകൾ. തലവന്മാർ—അംഗിരസ്സുകളോ, മരുത്തുക്കളോ.

5. ആ വൃഷാക്കൾ—മരുത്തുക്കൾ. അമ്മികളും സംബന്ധിച്ചു—സോമം ചതയ്ക്കുമ്പോഴത്തെശ്ശബ്ദംകൊണ്ടു സ്തുതിയിൽ കൂട്ടുചേർന്നു.

6. വിചിത്രദാനങ്ങൾ=വിചിത്രമായ ദാനത്തോടുകൂടിയവ.

ദർശനീയ, മേധാവിൻ, അത് അവിടുന്നു ചെയ്തതുതന്നെ: ഇവിടെ വൃത്രനെ കൊന്നു, ബലം വെളിപ്പെടുത്തിയല്ലോ; പോരാ, ശുഷ്ണന്റെ മായകൾ കൈക്കലാക്കി, ദസ്യുക്കളെ അടുക്കൽച്ചെന്നു മർദ്ദിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു! 7

ഇന്ദ്ര, നിന്തിരുവടി നദീതീരത്തിലെ വിഭവോൽപാദകങ്ങളായ ജലങ്ങളെ യദുവിനും തുർവശനും അധീനങ്ങളാക്കി. നിങ്ങളിരുവരും കൂടി ഉഗ്രന്റെ അടുക്കൽ ചെന്നു; പിന്നെ അങ്ങു കുത്സനെ ഗൃഹത്തിലെയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോൾ ഉശനസ്സും ദേവന്മാരും നിങ്ങളുടെ അടുക്കലെത്തി. 8

ഇന്ദ്ര, കുത്സ, നിങ്ങളെ തേർ വലിയ്ക്കുന്ന കുതിരകൾ ഈ സ്തോതാവിങ്കലും കൊണ്ടുവരട്ടെ: നിങ്ങൾ അവനെ വെള്ളത്തിൽവെച്ച്—ഇരിപ്പിടത്തിൽവെച്ച്—പീഡിപ്പിച്ചുവല്ലോ; നിങ്ങൾ ഹവിർദ്ധനന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് ഇരുട്ടകറ്റി നീക്കുന്നു! 9

ഈ കവിയായ അവസ്യുവിനും സുഖേന പൂട്ടാവുന്ന വാതാശ്വങ്ങളെ കിട്ടി. ഇന്ദ്ര, ഇവിടെ സഖാക്കളായ സ്തോതാക്കളുമെല്ലാം അങ്ങയുടെ ബലത്തെ സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. 10

യുദ്ധത്തിൽ പാഞ്ഞുനടന്ന സൂര്യരഥത്തെപ്പോലും അനങ്ങാതാക്കി, ഏതശനുവേണ്ടി, അതിന്റെ ഒരു ചക്രം പറിച്ചെടുത്തു നിഹനിപ്പാൻ തുടങ്ങിയവൻ, നമ്മെ മുൻനിർത്തി യാഗത്തിലെഴുനള്ളട്ടെ! 11

ആളുകളേ, ഇതാ, ഇന്ദ്രൻ സോമം പിഴിഞ്ഞ സഖാവിന്റെ അടുക്കലെയ്ക്കു, കാണാൻവേണ്ടി എഴുന്നള്ളുന്നു: അധ്വര്യുക്കൾ യാതൊന്നെടുത്തു ചതയ്ക്കുന്നുവോ, ആ അമ്മികളുടെ ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ടു വേദിയോടു ചേരുന്നു. 12

---

8. നിങ്ങളിരുവർ—അങ്ങും കുത്സനും. ഉഗ്രന്റെ—ശുഷ്ണന്റെ. പിന്നെ—ശുഷ്ണവധാനന്തരം. ഗൃഹം—സദ്മം.

9. അവനെ—ശുഷ്ണാസുരനെ.

10. കവി—സ്തോതാവ്. സഖാക്കൾ—അവസ്യുവിന്റെ.

11. നിഹനിപ്പാൻ തുടങ്ങിയവൻ—അസുരന്മാരെ കൊല്ലാനൊരുമ്പെട്ട ഇന്ദ്രൻ.

12. കാണാൻവേണ്ടി—നിങ്ങളെ.

അമൃത, അങ്ങയെ ഇച്ഛിച്ച—ശീഘ്രം ഇച്ഛിച്ച—മനുഷ്യക്ക് ആപത്തു വരരുത്. അവിടുന്നു യജമാനന്മാരെ പ്രാപിച്ചാലും: ഞങ്ങൾ യാവചിലരിൽ അങ്ങയുടെ ആളുകളായി നില്ക്കുണമോ, അവക്ക് അവിടുന്നു ബലം നല്കിയാലും! 13

സൂക്തം 32.

അത്രിഗോത്രക്കാരൻ ഗാതൂഷ്ണി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

ഇന്ദ്ര, അവിടുന്നു നീർമുകിലിനെ പിളർത്തി, പഴുതുകളുണ്ടാക്കി, നിരോധിച്ച മേഘങ്ങളിൽനിന്നു ചോത്തി—വളർകൊണ്ടലിനെ തുറന്നു, മഴപെയ്യിച്ചു; ദാനവനെ ഹനിച്ചു! 1

വജ്രിൻ, ഇന്ദ്ര, അങ്ങ് ഋതുക്കളിൽ നിരോധിച്ച മേഘങ്ങളിൽനിന്നു വെള്ളം പുറപ്പെടുവിച്ചു; ഉഗ്ര, ഒരുമ്പെട്ടുകിടന്ന വൃത്രനെ വധിച്ചു. അങ്ങനെ ബലം ഉറപ്പിച്ചു! 2

ഒറയ്ക്ക് എതിരില്ലാത്തവൻ എന്നു വിചാരിച്ചുപോന്ന ആ ക്രൂരൻമൃഗത്തിന്റെ ആയുധം ഇന്ദ്രൻ ബലംകൊണ്ടു തകർത്തുകളഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവങ്കൽനിന്നു മറെറാരു പെരുംക്രൂരൻ ഉണ്ടായിവന്നു. 3

ആ പെരുംക്രൂരനെയും—ഇയ്യുള്ളവരുടെ അന്നം തിന്നു മത്തടിച്ചു, മേഘത്തെ കീഴിൽനിന്നിയ തമോമയനായ ദാനവനെയും—അവന്റെ അരിശമായ ശുഷ്ണനെയും മഴക്കാറു തുരന്ന വജ്രി വജ്രംകൊണ്ടു വധിച്ചു! 4

'മർമ്മമില്ലാ'ത്ത അവന്റെ ആ മർമ്മസ്ഥാനവും അവിടുന്ന്

---

13. അവക്ക്—യജമാനന്മാക്ക്.

സൂക്തം 32.

1. ചോത്തി—വെള്ളം.
2. ഋതുക്കൾ—വർഷാകാലം.
3. ക്രൂരൻമൃഗം—വൃത്രൻ. ഉണ്ടായിവന്നു—അവനതേ, ശുഷ്ണൻ.
4. അരിശമായ—ക്രോധത്തിൽനിന്നു ജനിച്ച.

അടയാളങ്ങളാൽ കണ്ടുപിടിച്ചു; ബലവാനേ, മധു സംഭരിയ്ക്കുന്ന പൊരുതാൻ മുതിർന്ന അവനെ അങ്ങ് അന്ധകാരത്തിലടച്ചു! 5

അങ്ങനെ അന്തരിക്ഷത്തിൽ കിടന്ന, വെളിച്ചമില്ലാത്ത കൂരിരുട്ടിൽ വലുപ്പംവെച്ച അവനെപ്പോലും, സോമത്തിന്റെ മത്തുപിടിച്ച വൃഷാവായ ഇന്ദ്രൻ വജ്രമുയർത്തി വധിച്ചു! 6

ഇന്ദ്രൻ ക്രൂരനായ ദാനവന്റെ നേർക്ക്, എതിരില്ലാതെ കീഴമർത്തുന്ന ആയുധമുയർത്തി; അവനെ വജ്രപ്രഹാരംകൊണ്ട് വധിച്ച്, എല്ലാ പ്രാണികളിലും വെച്ച് അധമനാക്കി! 7

ഉഗ്രനായ തന്തിരുവടി വെള്ളത്തെ മറച്ചുനിന്ന, ജലത്തെ കീഴടക്കിയ, തള്ളിനീക്കുന്ന, ആവരണകാരിയായ ആ പെരുംക്രൂരനെ കണ്ടുപിടിച്ചു, യുദ്ധത്തിൽ വന്നിച്ച ആയുധംകൊണ്ട് കാൽ വെട്ടി, വല്ലാതെ കോട്ടവായിടുമാറു കൊലപ്പെടുത്തി! 8

ആരുള്ളൂ, ഇന്ദ്രന്റെ വരട്ടുന്ന ബലം തടുക്കാൻ? ഇദ്ദേഹം ക്രൂരയ്ക്ക്, എതിർക്കപ്പെടാതെ ധനങ്ങൾ കൈക്കലാക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു ദേവിമാർപോലും ഈ വേഗവാന്റെ ഓജസ്സിനെ പേടിച്ചു കിടുകിടുക്കാറുണ്ട്! 9

താൻ ഭരിയ്ക്കുന്ന ദ്യോവ് ഇന്ദ്രനു വഴങ്ങുന്നു; ഭൂവു, കാമിയ്ക്കുന്നാരുത്തിപോലെ കുനുങ്ങിനില്ക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹം, തന്റെ ബലമെല്ലാം ഇയ്യുള്ളവരിൽ ചെലുത്തിയിരിയ്ക്കുന്നു; അനുകൂലരായ മനുഷ്യർ ഈ ബലിഷ്ഠനെ വണങ്ങിപ്പോരുന്നു! 10

---

5. മമ്മമില്ലാത്ത—എവിടെ പരിക്കുപറ്റിയാൽ മരിച്ചുപോകുമോ, അതത്രേ, മമ്മം; അഹി തന്റെ ദേഹത്തിലില്ലെന്നായിരുന്നു, വൃത്രന്റെ ഗർവ്. മധു സംഭരിയ്ക്കുന്ന—അങ്ങയ്ക്കു സോമമൊരുക്കുന്ന തക്കത്തിൽ. അന്ധകാരത്തിലടച്ചു—വൃത്രൻ ഇന്ദ്രനെപ്പേടിച്ച് ഇരുട്ടിൽ മറഞ്ഞു.

8. തള്ളിനീക്കുന്ന—എതിരാളികളെ. ആവരണകാരിയായ—എല്ലാം മറച്ച.

9. വരട്ടുന്ന—ശത്രുക്കളെ. ധനങ്ങൾ—ശത്രുക്കളുടെ. ദേവിമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ. ഈ വേഗവാൻ—ഇന്ദ്രൻ.

10. ഇയ്യുള്ളവർ—പ്രജകൾ.

ആളുകളുടെഇടയിൽ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്: ഏകനായ നിന്തിരുവടിയാണ്, സജ്ജനപാലകനും, പഞ്ചജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ജനിച്ചവനും, യശസ്വിയും. രാവും പകലും സ്തുതിച്ചു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുന്ന എന്റെ ആളുകൾ ആ പരമസ്തുത്യനായ ഇന്ദ്രനെത്തന്നെ അവലംബിയ്ക്കട്ടെ! 11

ഇങ്ങനെ കാലംതോറും പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്ന നിന്തിരുവടി മേധാവികൾക്കു ധനം കൊടുക്കാറുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്; ഇന്ദ്ര, എന്നാൽ നിന്തിരുവടിയുടെ മികച്ച സഖാക്കൾക്ക്—അഭിലാഷം നിന്തിരുവടിയിങ്കൽ സമർപ്പിച്ച സ്തോതാക്കൾക്ക്—എന്തു കിട്ടി? 12

ഒന്നാമധ്യായം സമാപ്തം.

രണ്ടാമധ്യായം

സൂക്തം 33.

പ്രജാപതിപുത്രൻ സംവരണൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി.)

മർത്ത്യർതൻ കെല്പിനു, കെല്പനാമിന്ദ്രങ്ക-
ലിത്ഥം വലുതൊന്നു ചൊല്ലാ,മെളിയ ഞാൻ:
നന്മനസ്സുണ്ടിടമല്ലോ, ഭടാനുചിത-
നമ്മഹാൻ പോരിൽ സ്തുതി കേട്ടിവന്നേറമേൽ! 1

അബ്ഭുവാനെങ്ങളെ നണ്ണിയിന്ദ്ര, ഭവാ-
നിപ്പടിയ്ക്കുൻപുള വാക്കും സ്തവങ്ങളാൽ

---

11. ഏകനായ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യം പ്രത്യക്ഷോക്തി:

12. പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്ന—പ്രാണികളെ വ്യാപരിപ്പിയ്ക്കുന്ന. എന്തു കിട്ടി—എനിയ്ക്ക് ഇതുവരെ ഒന്നും ഭവാൻ തന്നില്ലല്ലോ എന്ന്, ഋഷി വിളംബാസഹതപം വെളിപ്പെടുത്തുന്നു.

സൂക്തം 33.

1. മർത്ത്യർതൻ കെല്പിനു—എന്റെ ആളുകൾക്കു ബലമുണ്ടാകാൻ. ഇന്ദ്രങ്കൽ—ഇന്ദ്രനെറഅടുക്കൽ. ഒന്നു— ഒരു സ്തോത്രം. ഇവന്റെമേൽ—എങ്കൽ.

2. പിടിയ്ക്കുണം—യുദ്ധത്തിന്നിറങ്ങണമെന്നർത്ഥം.

അശ്വക്കടിഞ്ഞാൺ വൃഷാവേ, പിടിയ്ക്കണം;
വെച്ചമത്തേണം, മഘവൻ, സപത്നരെ! 2
ഞങ്ങളൊഴിഞ്ഞെവർ ചേർന്നീല നിങ്കല,-
ത്തുംഗകർമ്മാപേതർ നിന്നുടെയല്ലതാൻ:
ദേവ, കേറിയിരിയ്ക്കിന്ദ്ര, വജ്രധര,
നീ വരാശ്വക്കടിഞ്ഞാൺ പിടിയ്ക്കും രഥേ! 3

നിന്നൊക്കുറിച്ചുണ്ടനേകസ്തവമിന്ദ്ര:
മന്നിനായ്ത്തണ്ണീർക്കടരിട്ട,വൃത്ത നീ
നിത്തി, വഷ്ടിപ്പാനിനൻതൻ നിജാസ്പദേ;
യുദ്ധത്തിൽ മായ്ചു, നീ ദാസന്റെ പേരുമേ! 4

ഇന്ദ്ര, സമീപിച്ച കെല്പിയറിച്ചരി-
യ്ക്കുന്ന നേതാക്കളാം ഞങ്ങടം ഭവാന്റെയാം:
യുദ്ധത്തിലാഢ്യക്കാർ വരേണമേ ഞങ്ങളിൽ,
സ്തുത്യൻ ചരിയ്ക്കുന്ന ഭഗൻപോലുരുബല! 5
നിങ്കലുണ്ടല്ലോ, മഹിതമാം കെല്പിന്ദ്ര:
നിത്യനായ് വ്യാപ്തനായ് നൃത്തമാടുന്ന നീ
കൂട്ടുക, വെൺമുതൽ വിത്തവും ഞങ്ങളി;-
ലാഢ്യനാം സ്വാമിതൻ ദാനത്തെ വാഴ്ത്തുവൻ! 6

തദ്രക്ഷയാൽക്കാക്കുകിന്ദ്ര, ശൂര, ഭവാ-
നിത്ഥം സ്തുതിയ്ക്കും സയജ്ഞരാം ഞങ്ങളെ:

---

3. നിങ്കൽ ചേർന്നീല—അങ്ങയെ ആശ്രയിച്ചില്ല. തുംഗകർമ്മാപേതർ—യജ്ഞരഹിതർ. രഥേ—സ്വന്തം തേരിൽ.

4. അവൃത്ത—ജലനിരോധികളെ പിളർത്ത്. നിത്തി—മേഘങ്ങളെ. ഇ നൻതൻ നിജാസ്പദേ—സൂര്യന്റെ സ്വസ്ഥാനത്ത്. ദാസൻ—മഴ തടഞ്ഞ ഒരസുരൻ. പേരുമേ മായ്ചു—അവനെ തീരെ നശിപ്പിച്ചു.

5. സമീപിച്ച—ഭവാനെ. കെല്പിയറി—സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ഭവാനെ ബലമുള്ളവാക്കി. ചരിയ്ക്കുന്ന—യാഗശാലയിൽ പെരുമാറുന്ന. ആഢ്യക്കാർ, ഭഗൻ പോലെ ഞങ്ങളിൽ വരേണമേ—ഭഗൻ ഞങ്ങളെ തുണയ്ക്കാൻ വരാറുള്ളതുപോലെ, അങ്ങയുടെ അനുഗ്രഹത്താൽ ആളുകൾ വന്നു സഹായിയ്ക്കട്ടെ.

6. നൃത്തമാടുന്ന—സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിയ്ക്കുന്ന. വെൺമുതൽ—ഗവാശ്വാദി. ഞങ്ങളിൽ കൂട്ടുക—ഞങ്ങൾക്കു തരിക.

യുദ്ധങ്ങളിലുടൽച്ചട്ടയെ നല്കുന്ന
ഹൃദ്യമാം സോമനീർകൊണ്ടു രസിയ്ക്കു, നീ! 7

ഗൌരിക്ഷിതൻ പൌരുകുത്സ്യൻ ത്രസദസ്യു
സൂരി ധനാഢ്യനെവയെയോ നല്കി, മേ
അപ്പത്തുവെൺതുരംഗങ്ങൾ വഹിയ്ക്കു, മാം;
ക്ഷിപ്രം പണികളിലേപ്പെട്ടിടാവു, ഞാൻ! 8

നല്കിനാൻ, മേ മാരുതാശ്വൻ വിദഥനും
നല്ല നടയുള്ള ലോഹിതാശ്വങ്ങളെ;
ആയിരം തന്നു,നൊരായ്മനാകുമെനി-
യ്ക്കായഴിച്ചേകിനാനാഭരണങ്ങളും. 9

ലക്ഷ്മണപുത്രനാം ധന്യനും നല്കി, മേ
ലക്ഷ്മി തെളിഞ്ഞ ധുരന്ധരാശ്വങ്ങളെ:
സംവരണഷ്ണിയെ പ്രാപിച്ചു, തന്നവൻ-
സമ്പത്തു, ഗോക്കൾ തൊഴുത്തിനെപ്പോലവേ! 10

സൂക്തം 34..

സംവരണൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സു്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

നിഗ്രുവാം നിഹന്താവിങ്കലെത്തുന്നു,
നിസ്സംഖ്യമന്നമഭംഗുരം സച്ഛ്രദം:

---

7. തപത്രക്ഷ—ഭവോന്മേറതായ രക്ഷ. സോമനീർ ഉടൽച്ചട്ടയെ നല്കും—പരിക്ഷ പററാതെ രക്ഷിയ്ക്കും.

8. ഗൌരിക്ഷിതൻ=ഗിരിക്ഷിതിഗോത്രജൻ. പൌരുകുത്സ്യൻ=പുരുകുത്സ പുത്രൻ. ത്രസദസ്യു—ഒരു രാജഷി. മാം വഹിയ്ക്കു—എന്നെ കൊണ്ടുനടക്കട്ടെ.

9. മാരുതാശ്വൻ=മരുതാശ്വന്റെ പുത്രൻ. വിദഥൻ—ഒരു രാജാവു്. ലോഹിതാശ്വങ്ങൾ=ചെങ്കുതിരകൾ. ആയിരം—വളരെ ദ്രവ്യം. ആയ്മൻ=പൂജ്യൻ.

10. ധന്യൻ—ഒരു രാജാവു്. ലക്ഷ്മി=ശോഭ. ധുരന്ധരാശ്വങ്ങൾ=ഭാരംവഹിയ്ക്കുന്ന (കെല്പുള്ള) കുതിരകൾ. സംവരണഷ്ണിയെ—എന്നെ.

നന്നായ്പ്പിഴിവിൻ, പചിപ്പിൻ, സ്തവങ്ങളേ-
ന്തുന്ന പുരുസ്തുതനാഗ്ര്യമായ്ച്ചെയ്യുവിൻ! 1

ഈ മഘവാവുശനസ്സുമായ്, നിസ്സീമ-
ധാമാവു വജ്രം മൃഗാഹതിയ്ക്കാങ്ങവേ,
സോമനീർകൊണ്ടു നിറച്ചാൻ തിരുവയ;-
റാ മധുവുണ്ടു മദിച്ചാൻ, മഹായുധൻ! 2

ഈ മട്ടവിടെയ്ക്കഹസ്സിലോ രാവിലോ
സോമം പിഴിയുവോൻ തേജസ്വിയായ്വരും:
തള്ളുന്നു, മൈമോടി കൂട്ടുമധമ്മിയാം
പുള്ളിയെഴുക്കുൻ, കുമിത്രധനിയെയും! 3

ഇന്ദ്രൻ സഗർഭ്യനെ,ത്താതനെ,ത്തായയെ-
ക്കൊന്നിട്ടു, വിട്ടേച്ചുപോരില്ലൊരാളെയും:
ദുഃഖാൽച്ചലിയ്ക്കാതടക്കിദ്ധനം കാഴ്ച-
വെയ്ക്കുന്നവനേറ ദാനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുമേ! 4

വേണ്ടാ, തുണയ്ക്കിവനാഞ്ഞുപത്താളുകൾ;
തീണ്ടാ, പിഴിയാത്ത, പോററാത്തവനെയും—

സൂക്തം 34.

1. നിഹന്താവ്—വൈരികളെ വധിയ്ക്കുന്ന ഇന്ദ്രൻ. നിസ്സംഖ്യം=അപരിമിതം. അന്നം—ഹവിസ്സ്. പിഴിവിൻ—സോമം. പചിപ്പിൻ—പുരോഡാശാദി. സ്തവങ്ങളേന്തുന്ന—സ്തോതൃങ്ങളെ കൈക്കൊള്ളുന്ന അഗ്ര്യമായ്ചെയ്യുവിൻ—കാരോ കർമ്മവും ഉൽക്കൃഷ്ടമാംവണ്ണം അനുഷ്ഠിയ്ക്കുവിൻ. ഋത്വിക്കുകളോടു പറയുന്നതാണിത്.

2. നിസ്സീമധാമാവ്=അമിതതേജസ്സുൻ. മൃഗാഹതിയ്ക്ക്—മൃഗനെന്ന അസുരനെ കൊല്ലുൻ. മധു—മധുരസോമം.

3. മൈമോടി കൂട്ടും—ചമഞ്ഞിരിയ്ക്കുന്ന, തന്നെപ്പോററിയായ. കുമിത്രധനി—ചീത്തച്ചങ്ങാതികളോടുകൂടിയ ധനവാൻ.

4. ഇന്ദ്രൻ ഒരാളുടെ യജ്ഞതരഹിതരായ ബന്ധുക്കളെ കൊന്നേയ്ക്കും; എന്നാൽ അയാളെ തൃജിയ്ക്കില്ല. അയാൾ ബന്ധുവധദുഃഖത്താൽ ചലിയ്ക്കാതെ, മനസ്സുടക്കി, ധനം (ഹവിസ്സ്) കാഴ്ചവെച്ചാൽ, ആ ദാനം ഇന്ദ്രൻ സ്വീകരിയ്ക്കുകതന്നെ ചെയ്യും.

കൊല്ലും, വലയ്ക്കും, വിറപ്പിപ്പവൻ; ദേവ-
വല്ലഭനോ, പെരുംപൈത്തൊഴത്തേകിടും! 5
നോക്കാ, പിഴിയാത്തവനെ;-പ്പിഴിഞ്ഞോനെ
ചേർക്കും, സമൃദ്ധി; ചടപ്പിയ്ക്കുമാജിയിൽ;
ചക്രമെറിഞ്ഞിടും ദാസനെത്തൻകയ്യിൽ
വെയ്ക്കുമുഗ്രൻ ജഗച്ചാസിയിന്ദ്രൻ പ്രഭു! 6
പോകും, പിശുക്കന്റെ തീറ്റ കക്കാനിവ;-
നേകും, യജിപ്പോനു സന്മത്ത്യമാം ധനം;
ഭൂയ്പായത്തിലും താങ്ങാകുവോനിവൻ,
വീയ്ക്കുമിവനു വളർത്തവക്കൊക്കെയും! 7
നോക്കും, പ്രബലരാം രണ്ടു പണക്കാരെ,
നേർക്കിളക്കും മഘവാവു നൽശ്ലോപ്രദൻ;
ഏകനെച്ചങ്ങാതിയാക്കി,പ്പിശുക്കളെ-
യേകും, വിറപ്പിയ്ക്കുമിന്ദ്രൻ മരുത്സുതൻ! 8
വാഴ്ത്തുന്നു, ലക്ഷ്മണനായുപമാനമായ്-
കീർത്തിമാനാമാഗ്നിവേശിയെ സ്വാമി ഞാൻ:

---

5. വേണ്ടാ—താൻതന്നെ മതി. പിഴിയാത്ത പോരാത്തവനെയും—സോമം പിഴിയാത്തവനെയും കൂടാത്തെ പോരാത്തവനെയും ഇവൻ (ഇന്ദ്രൻ) തീണ്ടാ (സമീപിയ്ക്കില്ല); നേരേമറിച്ച്, കൊല്ലും, വലയ്ക്കും (കഷ്ടപ്പെടുത്തും). വിറപ്പിപ്പവൻ—ശത്രുക്കളെ. ദേവവല്ലഭൻ - ദേവകാമൻ, യജമാനൻ. പെരുംപൈത്തൊഴത്തേകിടും— വളരെപ്പൈക്കളെ കൊടുക്കും.

6 ആജിയിൽ (യുദ്ധത്തിൽ) ചടപ്പിയ്ക്കും—ശത്രുക്കളെ ബലഹീനരാക്കും. ചക്രമെറിഞ്ഞിടും—എതിരാളിയുടെ നേർക്ക്. ദാസൻ=സേവകൻ.

7. സന്മത്ത്യമാം ധനം=നല്ല ആളുകളോടുകൂടിയ ധനം. പിശുക്കന്റെ തീറ്റ (മുതൽ) കട്ടെടുത്തു യജ്ഞാനുഷ്ഠാതാവിനു കൊടുക്കും. ഇന്ദ്രനു സ്തോത്രാദിയാൽ വീയ്ക്കും വളർത്തിയ ആളുകൾക്കൊക്കെ വമ്പിച്ച അപായത്തിലും അവിടുന്നു താങ്ങായി നില്ക്കും.

8. നേർക്കിളക്കും—മേഘങ്ങളെ ശരിയ്ക്കു പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്ന. നൽശ്ലോപ്രദനായ മഘവാവു രണ്ടു പണക്കാരെ നോക്കും, ഇവരിൽ ആർക്കു കൊടുക്കേണ്ടു പൈക്കളെ എന്നു; ഏകനെ—അവരിൽ യഷ്ടാവാരോ, അവനെ. വിറപ്പിയ്ക്കും—ശത്രുക്കളെ വിറപ്പിയ്ക്കുന്ന.

ശക്ര, നൽത്തണ്ണീർ തഴപ്പിയ്ക്ക, ശത്രിയെ;-
ശ്ലക്തിയവങ്കൽത്തിളങ്ങട്ടെ, വിത്തവും! 9

സൂക്തം 35.

അംഗിരോഗോത്രൻ പ്രഭ്വസു ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ'പോലെ)

ഇന്ദ്ര, നിൻേറതാം നൽക്കമ്മം കൊണ്ടു-
വന്നാലും, രക്ഷയ്ക്കുള്ളിൽ,
മർത്ത്യരെക്കീഴമർത്തുവൊന്നാ,തി-
ശ്രുദ്ധം, പോരിങ്കൽട്ടുസ്സരം! 1

ഇന്ദ്ര, മൂന്നിലും, ശൂര, നാലിലു,-
മെന്നാപോലഞ്ചിനത്തിലും
ഉണ്ടല്ലോ, നിൻെറ രക്ഷകു;-ളവ
കൊണ്ടുവന്നാലു,മെങ്ങളിൽ! 2

ഇന്ദ്ര, നിൻകാമ്യരക്ഷയെ വിളി-
യ്ക്കുന്നിതു ഞങ്ങൾ വൻവഷ്നിൻ:
തൽക്കർത്താവല്ലോ, വഷ്ണയാനൻ
വിക്രമി മരുദ്ധൃക്തൻ നീ! 3

---

9. ലക്ഷ്മൻ—വളരെദ്ധനം നല്കുന്നവൻ. ഉപമാനം—ഉദാരജനങ്ങൾക്ക് ഉപമാനമായിട്ടുള്ളവൻ. ആഗ്നിവേശി—അഗ്നിവേശിയുടെ പുത്രനായ ശത്രി എന്ന രാജാവ്. സ്വാമി—യജ്ഞാധിപതി. നൽത്തണ്ണീർ—തപ്തതമായ നല്ല ജലം. ശത്രിയെ തഴപ്പിയ്ക്ക—ശത്രിയെ സമൃദ്ധനാക്കട്ടെ.

സൂക്തം 35.

1. ഉത്തരാർദ്ധം നൽക്കമ്മത്തിൻെറ വിശേഷണം.

2. മൂന്ന്—ത്രിലോകം. നാല്—നാലു വർണ്ണങ്ങൾ. അഞ്ചിനം—പഞ്ചജനങ്ങൾ.

3. വൻവഷ്നിൻ—വലിയ ഫലവർഷകനായുള്ളോവേ. വഷ്ണയാനൻ= മഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്ന യാത്രയോടുകൂടിയൻ. മരുദ്ധൃക്തനായ നീ തൽക്കർത്താവല്ലോ—രക്ഷയെ ഉൽപാദിയ്ക്കുന്നവനാണല്ലോ.

സ്വത്തു വഷ്ടിപ്പാനല്ലോ, നിൻപിറ;-
പ്പുദ്വേഷ്ടമിന്ദ്ര, നിൻബലം;
നിൻകരം കെല്പുള്ളോന്നാ, ധഷ്കം;
സംഘസംഹാരി, നിൻവീര്യം! 4

വൈരമുള്ളോക്കൊള്ളുമാ മനുഷ്യന്റെ
നേരേ ചെന്നാലും വജ്രവൻ,
നീളേ നടക്കും തേരിനാലിന്ദ്ര,
നീ ശതക്രതോ, ശക്തീശ! 5

ഉഗ്രനാം വൃത്രഹന്താവേ, ലോക-
ക്കഗ്ര്യനാം നിന്നൊത്താനല്ലോ,
തുപ്പടവെട്ടിന്നായ് വിളിയ്ക്കുന്നു,
ദർഭ വിരിച്ചിട്ടാളുകം! 6

ഇന്ദ്ര, പാലിയ്ക്ക, പോരിലാർക്കാരോ-
ടൊന്നിച്ചു മുന്നിൽച്ചെൽവതായ്,
ദുർല്ലംഘമായി, സ്വത്തോരോന്നിന്നും
മല്ലിട്ടമസ്മത്തേരിനെ! 7

വന്നാണഞ്ഞിന്ദ്ര, ഞങ്ങൾതൻ തേർ നീ
നന്ദിച്ചു കാക്കുക്ക,ജ്ജിത;
ശ്രീമൻ, കാമ്യാന്നം വെയ്ക്കാവൂ, നിങ്കൽ;
ശ്രീമാനെ ഞങ്ങൾ വാഴ്ത്താവൂ! 8

---

1. ഉദ്വേഷം—വൃഷ്ട്യുൽപാദകമാകുന്നു. ധഷ്കം—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്നത്. സംഘസംഹാരി—ശത്രുവർഗ്ഗത്തെ കൊന്നൊടുക്കുന്നത്.

5. ശക്തീശ—ബലാധിപതേ.

6. ലോകക്ക്—പ്രജകളിൽ വെച്ച്. അഗ്ര്യൻ—മുന്നാമൻ, പുരാതനനെന്നർത്ഥം. തുപ്പടവെട്ട്—ശത്രുക്കളോട് നിന്നിരുവടിയുടെ പൊരുതൽ. ദർഭ വിരിച്ചിട്ട്—യജ്ഞോദ്യുക്തരായിട്ട്.

7. സ്വത്തോരോന്നിനും—ഓരോ മുതലിനുംവേണ്ടി.

8. നന്ദിച്ചു—പ്രസാദിച്ചു. ശ്രീമൻ=ശോഭമാന. ശ്രീമാനെ—ശോഭമാനനായ ഭവാനെ.

സൂക്തം 36.

പ്രഭ്വസു ഋഷി; തൃഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

ഇന്ദ്രനിങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളട്ടെ, സമ്പത്തു
നന്നായ്ക്കൊടുക്കുംവിധമുള്ള വിത്തദൻ;
ചേലുറ്റ പോക്കിൽത്തൃഷ്ണാത്തമാം വില്ലാളി-
പോലേ കൊതിച്ചു കുടിയ്ക്കട്ടെ, സോമനീർ! 1

കേറട്ടെ, നിന്നാണക്കെട്ടിൽപ്പുരുഹൂത,
ശൂര, സോമം മലമേൽപ്പോലെയശ്വവൻ;
രാജൻ, രസിപ്പിച്ചു മത്തുയത്താവു തേ,
വാജിയ്ക്കുപോലെങ്ങളൊക്കെ സ്തവങ്ങളാൽ! 2

തേരുരുട്ടുംപോലുരുളുന്നു, പുരുഹൂത,
ദാരിദ്ര്യഭീതമെൻചിത്തം സദോദയ;
തേരാണ്ട വാജിയാം നിന്നൊപ്പുകഴ്ത്തട്ടെ,
പാരം മഘവൻ, നതിമാൻ പുരുവസു! 3

ഇന്ദ്ര, മഘവൻ, ചമപ്പൂ, തവ സ്തവ-
മിന്നതിമാന,മ്മിപോലുരുപ്രേഷ്ഠം വായ്:
സപ്തേകുമേ, നീയിടംവലംകൈകളാ;-
ലസ്താശനാക്കരുതെന്നെ ഹര്യശ്വ, നീ! 4

സൂക്തം 36.

1. ചേലുറ്റ പോക്കിൽ—സലീലയാത്രയിൽ.

2. അണക്കെട്ട്—ഉറപ്പുള്ള അണക്കടകം. മലമേൽപ്പോലെ—മലമുകളിലാണല്ലോ സോമമുണ്ടാകുക. വാജിയ്ക്കുപോലെ, കുതിരയ്ക്കെന്നപോലെ, തേ (അങ്ങയ്ക്ക്) മത്തുയത്താവു.

3. സദോദയ—എപ്പോഴും വർദ്ധിയ്ക്കുന്നവനേ. നതിമാൻ—സ്തോതാവായ. പുരുവസു—പ്രഭ്വസുവിന്റെ മറ്റൊരു പേരായിരിയ്ക്കാം.

4. ഇന്നതിമാൻ—ഈ സ്തോതാവ്, ഞാൻ. അമ്മിപോലെ—സോമലത ചതയ്ക്കുന്ന അമ്മി നീർ പുറപ്പെടുവിയ്ക്കുമല്ലോ; അതുപോലെ സ്തവം ചമയ്ക്കുന്നു. ഉരുപ്രേഷ്ഠം വായ്—വലിയ ഫലം കിട്ടാൻ. അസ്താശൻ=ആശയറ്റവൻ.

വർഷിസ്തവത്താൽത്തഴയ്ക്ക, വൃഷാവു നീ;
വർഷിൻ, വൃഷാശ്വാധിരൂഢൻ, വൃഷാവു നീ;
വജ്രിൻ, സുഹനോ, വൃഷാവു വൃഷരഥൻ
വർഷകൻ നീ രണേ താങ്ങേണമെങ്ങളെ! 5

തന്നാനെ, നിയ്ക്കുന്നയുക്തനാമേതൊരാൾ
മുന്നൂറൊടൊത്തിരുലോഹിതാശ്വങ്ങളെ;
ആദരിച്ചാ യുവാവാകും ശ്രുതരഥ-
ന്നാനമിയ്ക്കട്ടേ, മരുത്തുക്കളേ, നരർ! 6

സൂക്തം 37.

അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

(കാകളി)

'ഹോമമർക്കാഭയോടൊപ്പമേ ചെയ്കയാൽ
നൈ മുതുകത്തോലുമഗ്നി മുതിർന്നുപോയ്:
ഇന്ദ്രന്നു നാം പിഴികെന്നുരചെയ്യോനു
നന്നായ്വരട്ടെ, നിർബ്ബാധമുഷസ്സുകൾ! 1

ഇദ്ധാഗ്നിയെബ്ഭജിയ്ക്കുന്നു, ദർഭ വിരി;-
ച്ചിന്ദു പിഴിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തുന്നിതമ്മിയാൽ;
അമ്മികൊണ്ടൊച്ച പരത്തുന്നൊരധ്വര്യു
ചെമ്മേ ഹവിസ്സുമായ്ച്ചെല്ലുന്നു, സിന്ധുവിൽ. 2

---

5. വർഷിസ്തവം=ഫലങ്ങളെ വർഷിയ്ക്കുന്ന സ്തോത്രം; എന്റെ സ്തുതി. നീ വൃഷാശ്വാധിരൂഢനാകുന്നു, യാഗത്തിൽ വന്നെത്താൻ. വൃഷരഥൻ—വൃഷാ (യുവാ) ശ്വങ്ങളെ പൂട്ടിയ തേരുള്ളവൻ.

6. മുന്നൂറൊടൊത്ത്—മുന്നൂറുഗോക്കളോടുകൂടി. ശ്രുതരഥൻ—ഒരു രാജാവ്. ആനമിയ്ക്കട്ടേ—നമസ്കരിയ്ക്കട്ടെ.

സൂക്തം 37.

1. അർക്കാഭയോടൊപ്പമേ—സൂര്യോദയത്തിൽത്തന്നെ. ഉരചെയ്യോനു—അധ്വര്യുവിനോടു പറയുന്ന യജമാനന്ന്. നന്നായ്വരട്ടെ—ശോഭനങ്ങളായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ.

2. അമ്മിയാൽ ഇന്ദു (സോമം) പിഴിഞ്ഞു പുകഴ്ത്തുന്നിതു—സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. സിന്ധുവിൽ (നദിയിൽ) ചെല്ലുന്നു—സ്നാനത്തിന്ന്.

ഇച്ഛിച്ചിതാ, മങ്ക ചെൽവൂ മണാളനി;-
ലിന്ദ്രൻ പിടിയ്ക്കുന്നു, ചെല്ലുമിപ്പതിയെ;
അന്നം കൊതിച്ചൊലിക്കൊംവിത,വൻതേ;-
രാനയിയ്ക്കുന്നുമുണ്ടായിരമായിരം! 3

ആരുടെ തീവ്രമാം പാൽസ്സോമനീരിന്ദ്ര-
നാരാൽക്കുടിയ്ക്കും,മാ രാജാവിടർപ്പെടാ:
വൈരിയെക്കൊല്ലും,മാഠംക്കാരുമായ്ച്ചെന്നു; വൻ-
പേരേന്തി നാട്ടാരിലെത്തും, സുഭഗനായ്! 4

പോറും, പുലത്തിട്ടും ക്ഷേമയോഗങ്ങളെ,-
പ്പാട്ടിൽനിത്തും പകലല്ലുകളെസ്സദാ,
ഇഷ്ടനാം ഭാനുവിന്നു,ഗ്നിയ്ക്കുമിഷ്ടനാ,-
മിന്ദ്രനു സോമം പിഴിഞ്ഞുകൊടുത്തവൻ! 5

സൂക്തം 38.

അത്രി ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ.)

വന്ദിച്ചതല്ലോ, ഇന്ദ്ര, നിൻപുരു-
സമ്പൽപ്രദാനം സദ്വിത്തു;

---

3. മങ്ക—ഇന്ദ്രാണി. ഇച്ഛിച്ച്—യജ്ഞാഗമനം കാംക്ഷിച്ച്. അന്നം—നമ്മാം നല്കുന്ന ഹവിസ്സ്. ഒലിക്കൊംവിത—ശബ്ദിയ്ക്കുന്നു, തേർ ഇങ്ങോട്ടു പാഞ്ഞുടങ്ങി. ആയിരമായിരം—നമുക്കു തരാൻ വളരെദ്ധനം ആനയിയ്ക്കുന്നുമുണ്ട്=കൊണ്ടുവരുന്നുമുണ്ട്.

4. തീവ്രം=മത്തുപിടിപ്പിയ്ക്കുന്നത്. പാൽസ്സോമനീർ—പാലും മറ്റും ചേർത്ത സോമനീർ. ആരാൽ=അരികേ. വൻപേരേന്തി—ഇന്ദ്രന്റെ തിരുനാമം വഹിച്ച്; ഇന്ദ്രനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ട് എന്നു ഭാവം.

5. പോറും—കുടുംബത്തെ. ക്ഷേമം=കിട്ടിയതിനെ രക്ഷിയ്ക്കൽ. യോഗം=കിട്ടിയിട്ടില്ലാത്തതിനെ നേടൽ. പാട്ടിൽനിത്തും—പകലല്ലുകളും സുഖകരങ്ങളായിത്തീരുമെന്നർത്ഥം. ഇഷ്ടൻ=പ്രിയപ്പെട്ടവൻ.

ദ്രവ്യമെങ്ങൾക്കാ നീ ശതക്രതോ,
സവ്യദ്രഷ്ടാവേ, തന്നാലും! 1

പൊൻനിറനേ, നീ ശ്രവ്യമാമന്ന-
മിന്ദ്ര, വെയ്ക്കുന്നുണ്ടെമ്പോട്ടും;
ദുസ്തരമത്ര ദൂരത്തും പുക-
ളെത്തിച്ചാളുന്നി,ത്തുജ്ജസ്വിൻ! 2

നീയും, നിൻകെല്പായ് വജ്രിൻ, വാനത്തു-
ള്ളച്ചുരു—മിരുകൂട്ടരും
പാരിങ്കൽനിന്നും വാനിങ്കൽനിന്നും
പോരുവാൻ ശക്തന്മാരല്ലോ! 3

ഇങ്ങനെയൊരു വായ്യറ നിൻറെ-
യെങ്ങൾക്കെ—ങ്ങൾക്കു വൃത്രാരേ,
കൊണ്ടുവന്നാലും, വിത്തം: സത്തെങ്ങൾ-
ക്കുണ്ടാകാനോപ്പോനല്ലോ, നീ! 4

നീ ശതക്രതോ, വന്നാലു,മിങ്ങോ-
ട്ടാ:—ശു നിൻപ്രീതിയാലിന്ദ്ര,
ഞങ്ങൾ സുരക്ഷരാകാവൂ—ശൂര,
ഞങ്ങൾ സുരക്ഷരാകാവൂ! 5

സൂക്തം 39.

ആത്രി ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

പരിപൂജ്യ, ഭവാങ്കലുണ്ടു, യാ-
തൊരു മാന്യം ധനമിന്ദ്ര, വജ്രവൻ;

സൂക്തം 38.

1. സദൃതത=ശോഭനധന.

2. പൊൻനിറനേ=ഹേ കനകവർണ്ണ. ശ്രവ്യം=കേൾക്കപ്പെടാവുന്നത് കീർത്തനീയം. അത്ര—അന്നം. ആളുന്നിത്ര—തഴയ്ക്കുന്നു.

3. നിൻകെല്പായ് വാനത്തുള്ള അച്ചുർ—മരുത്തുക്കൾ.

4. ഒരു വായ്യറ—പറഞ്ഞറിയിയ്ക്കുവയ്യാത്ത ഒരു വളച്ചയുള്ള. എങ്ങൾക്കു്, എങ്ങൾക്കു് എന്ന ആവൃത്തി ആദരദ്യോതകമാകുന്നു. ഓപ്പോൻ=ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നവൻ.

5. സുരക്ഷർ=നല്ല രക്ഷയോടുകൂടിയവർ.

അതുപാജ്ജിതവിത്തം കൊണ്ടുവ-
ന്നാശുഠംകെങ്ങഠംക്കിരുകൈകളാലുമേ! 1

തവ ദൃഷ്ടിയിൽ മുഖ്യമനാമേ-
തദുതാനിന്ദ്ര, സമാനയിയ്ക്കു നീ:
അതിനാൽസ്സുവിപാകദാനമാ-
ചരിയാനൂ, ഭവദീയരെങ്ങളും! 2

സ്തുതിയോഗ്യ,മുദാര,മെന്നു വി-
ശ്രുതമല്ലോ, വിരിവുറ്റ നിന്മനം;
അതിനാലരുളുന്നു, വജ്രി നീ
സുദൃഢാന്നത്തിലുമാസ്ഥ നേടുവാൻ! 3

പ്രജകൾക്കു പുരാൻ ധനാഢ്യരാ-
കിയ നിങ്ങൾക്കഭിപൂജ്യനിന്ദ്രനെ
സവിധാഗതരായ് സ്തുതിയ്ക്കുവാ-
നിവർ തേടുന്നു പുരാതനോക്തികൾ. 4

ഈയിന്ദ്രന്നാണൊ,ക്ഥമാം സ്തോത്രകാവ്യം:
ശ്രേഷ്ഠസ്തോത്രം കൊള്ളുവോനാമവനേ
വർദ്ധിപ്പിപ്പൂ, വാക്യമാത്രേയരേവം—
മിന്നിയ്ക്കുന്നൂ, വാക്യമാത്രേയരേവം. 5

സൂക്തം 39.

1. ഉപാജ്ജിതവിത്തം=ധനം സമ്പാദിച്ചവനോ.

2. തവ ദൃഷ്ടിയിൽ—ഭവാന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ മുഖ്യമായ (കാമ്യമായ) അന്നം—വരേണ്യമായ്ബ്ഭവാൻ കരുതുന്ന അന്നം—എതോ, അതുതാൻ (ആ അന്നം തന്നെ) സമാനയിയ്ക്കു=കൊണ്ടുവന്നാലും. അതിനാൽ—ആ അന്നംകൊണ്ട്. സുവിപാകദാനം=നല്ല ഫലം കിട്ടുന്ന ദാനം.

3. ഉദാരം=ദാനതൽപരം. വിരിവുറ്റ=വിശാലമായ. അതിനാൽ—ആ മനംകൊണ്ട്. സുദൃഢാന്നത്തിലും നേടുവാൻ ആസ്ഥ (ആദരം) അരുളുന്നു—ഉള്ളവാക്കുന്നു.

4. യജമാനരോട്: ധനാഢ്യർ—ഹവിസ്സമ്പന്നർ. സവിധാഗതരായ്=അടുക്കൽച്ചെന്ന്. ഇവർ—സ്തോതാക്കൾ. പുരാതനോക്തികൾ തേടുന്നു—പണ്ടേത്തെ സ്തോത്രങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു.

5. ഉക്ഥമാം സ്തോത്രകാവ്യം ഈ ഇന്ദ്രന്നുള്ളതാണ്. കൊള്ളുവോൻ=സ്വീകരിയ്ക്കുന്നവൻ. അവനേ—അവനെക്കുറിച്ചുതന്നെ. വാക്യം—സ്തുതി.

സൂക്തം 40.

അത്രി ഋഷി; ഉഷ്ണിക്കും അനുഷ്ടുപ്പും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകളും; ഇന്ദ്രൻ ദേവത.

വന്നാലും: സോമാധിപ, അമ്മിമേൽ ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞ സോമം നുകന്നാലും, ശത്രുക്കളെ കൊന്നൊടുക്കുന്ന വൃഷാവേ, ഇന്ദ്ര, വൃഷാക്കളോടുകൂടി! 1

അമ്മിക്കുഴ വൃഷാവാകുന്നു; മത്തു വൃഷാവാകുന്നു; ഈ പിഴിഞ്ഞ സോമം വൃഷാവാകുന്നു; ശത്രുക്കളെ കൊന്നൊടുക്കുന്ന വൃഷാവേ, ഇന്ദ്ര, വൃഷാക്കളോടുകൂടി! 2

വജ്രിൻ, വൃഷാവായ ഭവാനെ വൃഷാവായ ഞാൻ പൂജനീയങ്ങളായ രക്ഷകർമ്മങ്ങൾക്കായി വിളിയ്ക്കുന്നു. ശത്രുക്കളെ കൊന്നൊടുക്കുന്ന വൃഷാവേ, ഇന്ദ്ര, വൃഷാക്കളോടുകൂടി! 3

ജേതാവ്, വജ്രി, വൃഷഭൻ, തുരാഷാട്, ബലവാൻ, രാജാവ്, വൃഷഹന്താവ്, സോമപായി—ഇങ്ങനെയുള്ള ഇന്ദ്രൻ ഹരികളെ പൂട്ടി, ഇവിടെയ്ക്കെഴുന്നള്ളട്ടെ; മധ്യാഹ്നസവനത്തിൽ മത്തുകൊള്ളട്ടെ! 4

സൂര്യ, അങ്ങയെ അസുരപുത്രൻ രാഹു തമസ്സുകൊണ്ടു മറച്ചു കളഞ്ഞുവല്ലോ; അപ്പോൾ, ആളുകൾ ഇരിപ്പിടമറിയാതെ അന്ധാളിയ്ക്കുമാറു, ലോകം ഇരുണ്ടുപോയി! 5

ഇന്ദ്ര, ഉടനേ ഭവാൻ സൂര്യന്റെ താഴെനിന്ന രാഹുമായകളെ നിഹനിച്ചു. കർമ്മങ്ങളെ മുടക്കിയ തമസ്സിൽ മറഞ്ഞ സൂര്യനെ അത്രി നാലാമത്തെ മന്ത്രംകൊണ്ടു കണ്ടെത്തി. 6

സൂക്തം 40.

1. വൃഷാക്കളോടുകൂടി—മരുത്തുക്കളോടുകൂടി വന്നാലും.
2. വൃഷാവ്—ഫലം വർഷിയ്ക്കുന്നത്.
3. വൃഷാവായ ഞാൻ—സോമനീർ തുകുന്ന ഞാൻ.
4. മത്തുകൊള്ളട്ടെ—സോമം കുടിച്ചു.
5. ഈ ഋക്കിന്റെ ദേവത, സൂര്യനാണ്.
6. താഴേനിന്ന—മുകൾഭാഗം മറയ്ക്കാൻ രാഹുമായകൾ ശക്തരുള്ളായില്ല. അത്രി—ഞാൻ. നാലാമത്തെ മന്ത്രം—സൂര്യ എന്നു തുടങ്ങിയ ഋക്കുമുതൽ മൂന്നെണ്ണം കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഋക്ക്; എട്ടാമത്തേത്.

'അത്രേ, ഭവദീയനായ ഈ എന്നെ തീറ്റ കൊതിയ്ക്കുന്ന ദ്രോഹി കൂരിരുട്ടുകൊണ്ടു വിഴുങ്ങിക്കളയരുതേ!' അങ്ങ് മിത്രനാണ്, സത്യധനനാണ്: ആ നിങ്ങൾ—അങ്ങും വരുണരാജാവും—എന്നെ ഇവിടെ രക്ഷിയ്ക്കണം! 7

ബ്രഹ്മജ്ഞനായ അത്രി അമ്മിക്കുഴയുപയോഗിച്ചു, പൂജിച്ചു സ്തുതിച്ചു വണങ്ങി ദേവന്മാരെ ചമയിച്ചു, സൂര്യന്റെ മൂടൽ നീക്കി, കണ്ണിനു കാഴ്ചയുണ്ടാക്കി; രാഹുവിന്റെ മായകളെ തട്ടിനീക്കി. 8

സൂര്യനെ അസുരപുത്രൻ രാഹു തമസ്സുകൊണ്ടു മറച്ചുകളഞ്ഞുവല്ലോ; അവനെ അത്രികളാണ്, കണ്ടുപിടിച്ചത്. മറ്റാരും ആളായില്ല! 9

സൂക്തം 41.

ഭൌമനായ അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും അതിജഗതിയും ഏകപദാവിരാട്ടും ഛന്ദസ്സുകൾ; വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങളെ ആർ യജിയ്ക്കും? ദ്യോവിന്റേയും ഭൂവിന്റെയും അന്തരിക്ഷത്തിന്റെയും സ്ഥാനങ്ങളിൽ ഞങ്ങളെ നിങ്ങൾ രക്ഷിയ്ക്കണം; യജ്ഞേച്ഛുവിനും ദാതാവിനും നിങ്ങൾ മാടുകളെയും അന്നവും നല്കണം! 1

മിത്രൻ, വരുണൻ, അര്യ്യമാവ്, വായു, ഋഭുക്ഷാവായ ഇന്ദ്രൻ, സുഖപ്രദനായ രുദ്രനോടൊപ്പം പ്രീതിപ്പെടുന്ന മരുത്തുക്കൾ എന്നിവർ ഞങ്ങളുടെ ഹവിസ്സുകളും ശോഭനമായ സ്തുതിയും—സ്തോത്രഭാക്കുകളാണല്ലോ, ഇവർ—സ്വീകരിയ്ക്കട്ടെ! 2

---

7. സൂര്യൻ അത്രിയോടു പറയുന്നു:

8. അമ്മിക്കുഴയുപയോഗിച്ച്—ഇന്ദ്രനായി സോമം ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞ്.

9. അത്രികൾ—ഈ സൂക്തത്തിന്റെ ഋഷിയും, തന്റെ ആളുകളും; അവർ സോമയാഗാദികളാൽ ഇരുട്ടു ക്രമേണ നീക്കി, സൂര്യനെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു.

സൂക്തം 41.

1. ദാതാവ്—ഹവിസ്സു നല്കുന്നവൻ.

അശ്വികളേ, നിയന്താക്കളായ നിങ്ങളെ ഞാൻ വാതാശ്വബ ന്ധിയ്ക്കും രഥപുഷ്ടിയ്ക്കുമായി വിളിയ്ക്കട്ടെയോ? 'യാഗം നടത്തിത്തരുന്ന ദിവ്യനായ പ്രാണദാതാവിനു നിങ്ങൾ സ്തോത്രവും അന്നവും ഒരുക്കുവിൻ.' 3

ചെറുക്കുന്നവനും ദിവ്യനും കണ്വരാകുന്ന ഹോതാക്കളോടുകൂടിയവനും മൂന്നിടങ്ങളിൽ വ്യാപിയ്ക്കുന്നവനും സൂര്യസഹചാരിയുമായ വായു, അഗ്നി, പൂഷാവ്, ഭഗൻ എന്നിവർ—ജവനാശ്വരിൽ മികച്ച സംരക്ഷകർ—യജ്ഞത്തിൽ, യുദ്ധത്തിലെന്നപോലെ ചെല്ലുന്നു. 4

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ അശ്വയുക്തനായ പുത്രനെ തന്നരുളുവിൻ: ധനാപ്തിയ്ക്കും രക്ഷയ്ക്കുമായി സ്തോതാവു സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. സത്വരരായ നിങ്ങളുടെ വാഹനങ്ങൾ എവയോ, ആ വാഹനങ്ങളാൽ, കക്ഷീവാന്റെ ഹോതാവു നല്ല സുഖമടയട്ടെ! 5

നിങ്ങൾ വായുവിനെ പള്ളിത്തേരിൽ കേറുവിൻ: ആ മേധാവിയും സ്തുത്യനുമായ ദേവനെ പുകഴ്ത്തുവിൻ. യജ്ഞത്തിൽ സംബന്ധിപ്പാൻ എഴുന്നള്ളുന്ന ഉത്തമസ്ത്രീകളായ പത്നിമാർ ഇവിടെ നമ്മുടെ കർമ്മത്തിനു വന്നുകഴിഞ്ഞു! 6

ദിനരാത്രികളേ, ഞാൻ മഹത്തികളായ നിങ്ങൾക്കും മറ്റു വന്ദനീയർക്കും സുഖകരങ്ങളും ജ്ഞാപകങ്ങളുമായ മന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ഹവിസ്സെത്തിയ്ക്കുന്നു: എല്ലാമറിയുന്നവരെന്നപോലെ, മനുഷ്യനു യജ്ഞം കൊണ്ടുവരുന്നവരാണല്ലോ, നിങ്ങളിരുവരും. 7

ഞാൻ വാസ്തോഷ്പതിയായ ത്വഷ്ടാവിനു സ്തുതിയർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു, പോഷിപ്പിയ്ക്കുന്ന നേതാക്കളായ നിങ്ങളെയും, കൂടെ നടക്കുന്ന സവി

---

3. പ്രാണദാതാവ്°—വായു. രണ്ടാമത്തെ വാക്യം ഋത്വിക്കുകളോടുള്ളതാണ്°. അന്നം—ഹവിസ്സ്°.

4. ചെറുക്കുന്നവൻ—ശത്രുക്കളെ. കണ്വർ—കണ്വഗോത്രക്കാരായ ഋഷിമാർ. ജവനാശ്വരിൽ മികച്ച=വേഗമേറിയ അശ്വമുള്ളവരിൽവെച്ചു ശ്രേഷ്ഠരായ.

5. രക്ഷ—ലബ്ധധനരക്ഷണം. കക്ഷീവാന്റെ ഹോതാവ്°—അത്രി; നിങ്ങളുടെ വാഹനങ്ങളെ (അശ്വങ്ങളെ) അദ്ദേഹത്തിനു കൊടുക്കുവിൻ എന്നർത്ഥം.

6. ഋത്വിക്കുകളോട്°: പത്നിമാർ—ദേവപത്നിമാർ.

7. മറ്റു വന്ദനീയർ—ദേവന്മാർ. ജ്ഞാപകങ്ങൾ—ഓരോ ദേവതയുടെയും പ്രഭാവത്തെ അറിയിയ്ക്കുന്നവ, വെളിപ്പെടുത്തുന്നവ.

ദ്ഭാത്രിയായ ധിഷണയെയും, വനസ്പതികളെയും, ഓഷധികളെയും ധനലബ്ധിയ്ക്കായി വണങ്ങി വണങ്ങി പൂജിയ്ക്കുന്നു. 8

വീരന്മാരെന്നപോലെ വാസയിതാക്കളായ മേഘങ്ങൾ നമ്മുടെ പുത്രങ്കലും പൌത്രങ്കലും നന്നായി പെരുമാറട്ടെ; സൌഭ്യന്നം പ്രാപ്യന്നം മനുഷ്യഹിതന്നമായ യഷ്ടവ്യൻ എല്ലായ്പോഴും അഭിഗമനത്തിൽ നമ്മുടെ സ്തോത്രം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കട്ടെ! 9

അന്തരിക്ഷത്തിലെ വൃഷാവിന്റെ ശിശുവായ ജലരക്ഷകനെ ഞാൻ ശോഭനമാംവണ്ണം സ്തുതിച്ചു: ആ ത്രിസ്ഥാനവ്യാപിയായ അഗ്നി സമീപിച്ചു എന്നെ സുഖിപ്പിയ്ക്കുകയല്ലാതെ, വിഴുങ്ങിക്കളയില്ല; വനങ്ങളെയാകട്ടെ, ശോചിഷ്കേശൻ ചുട്ടെരിയ്ക്കും! 10

നാം ധനലബ്ധിയ്ക്ക്; എങ്ങനെ മഹാന്മാരായ രുദ്രപുത്രന്മാരെയും, എങ്ങനെ സർവ്വജ്ഞനായ ഭഗനെയും, സ്തുതിയ്ക്കേണ്ടു? ജലം, ഓഷധികൾ, ദ്യോവ്, വനങ്ങൾ, വൃക്ഷകേശരായ ഗിരികൾ എന്നിവ നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 11

ആകാശചാരിയായ, ചുറ്റും നടക്കുന്ന, ഗമനശീലനായ, ആ അന്നപതി നമ്മുടെ സ്തുതികൾ കേൾക്കട്ടെ; മാമലയുടെ ചുറ്റും പ്രവഹിയ്ക്കുന്ന, പുരികൾപോലെ വെണ്മ പൂണ്ട വെള്ളങ്ങളും കേൾക്കട്ടെ! 12

മഹാന്മാരേ, ദർശനീയരേ, ഞങ്ങൾ ഹവിസ്സെടുത്തു സമീപിച്ചു സ്തുതിയ്ക്കുന്നതു നിങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടാലും: ആ വളരുന്ന ഗമനശീലർ ക്ഷോഭിപ്പിച്ചെതിരിട്ട മനുഷ്യനെ ആയുധങ്ങൾകൊണ്ടു നീക്കി, ഇങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളുന്നു! 13

---

8. ദേവന്മാരോട്°: ധിഷണ—വാശേവി.

9. വാസയിതാക്കൾ—ജഗത്തിനെ വസിപ്പിയ്ക്കുന്നവർ, നിലനിർത്തുന്നവർ. യഷ്ടവ്യൻ—ആദിത്യൻ. അഭിഗമനം—യജ്ഞത്തിൽ വരിക.

10. വൃഷാവ്°—പർജ്ജന്യൻ. ജലരക്ഷകൻ—വൈദ്യുതാഗ്നി.

11. വൃക്ഷകേശർ—മരക്കൂട്ടമാകുന്ന തലമുടിയോടുകൂടിയവ.

12. അന്നപതി—വായു. വെള്ളങ്ങൾ—ചോലകൾ.

13. മരുത്തുക്കളോടുള്ള പ്രത്യക്ഷകഥനമാണ്°, ആദ്യവാക്യം: ഗമനശീലർ—മരുത്തുക്കൾ. എതിരിട്ട മനുഷ്യനെ—വൈരിയെ.

ദിവ്യ-ഭൌമജനങ്ങളും ജലങ്ങളും വന്നുചേരാൻവേണ്ടി ഞാൻ സുയജ്ഞരോടത്ഥിയ്ക്കുന്നു: സ്തുതികൾ ആഹ്ലാദിപ്പിച്ചും പ്രകാശിപ്പിച്ചും വർദ്ധിയ്ക്കട്ടെ; നദികളും അലക്കൊണ്ടു വർദ്ധിയ്ക്കട്ടെ! 14

എന്റെ സ്തുതിയെ അപ്പൊഴപ്പോൾ നട്ടിരിയ്ക്കുന്നു: ഇതു ശേഷി പൂണ്ട രക്ഷകളാൽ ഉപദ്രവങ്ങളെ തടുക്കുമല്ലോ. അമ്മ, മഹതിയായ ഭൂമി, നമ്മെ കൈക്കൊള്ളട്ടെ—നല്ല സൂരികളുടെ സ്തുതിയാൽ, തുക്കെ നീട്ടി നമ്മ നല്കട്ടെ! 15

ശോഭനദാനരായ മരുത്തുക്കളെ—ഉൽക്കൃഷ്ടാന്നരായ മരുത്തുക്കളെ—ഇങ്ങനെയെന്നു പറഞ്ഞുതരാൻ—പറഞ്ഞുതരാൻ—ഹവിസ്സുകൊണ്ടു നാം എങ്ങനെ പരിചരിയ്ക്കും? അഹിംസ്യൻ നമ്മെ ദ്രോഹിയ്ക്കുകൊടുക്കരുത്; നമ്മുടെ വൈരികളെ നശിപ്പിയ്ക്കട്ടെ! 16

ദേവന്മാരേ, വേഗത്തിൽ മക്കളും മാടുകളുമുണ്ടായിവരാൻ, ഇങ്ങനെ മനുഷ്യൻ നിങ്ങളെ സേവിയ്ക്കുന്നു—ദേവന്മാരേ, മനുഷ്യൻ നിങ്ങളെ സേവിയ്ക്കുന്നു. ഇവിടെ നിർതി എന്റെ ഈ ദേഹത്തിനു നല്ല ഭക്ഷണം നല്കട്ടെ; ജരയെ വിഴുങ്ങുകയുംചെയ്യട്ടെ! 17

ദേവന്മാരേ, വസുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ആ സദ്ബുദ്ധിജനകവും ബലപ്രദവുമായ അന്നം ഞങ്ങൾ സ്തുതിയാൽ ഗോവിങ്കൽനിന്നു നേടുമാറാകണം! ആ ശോഭനദാനയും സുഖകരിയുമായ ദേവി ഇങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടു, സുഖിപ്പിയ്ക്കാനായി ഞങ്ങളിൽ വന്നെത്തട്ടെ! 18

---

14. സുയജ്ഞർ—മരുത്തുക്കൾ. പ്രകാശിപ്പിയ്ക്കുക—അർത്ഥത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുക.

15. നട്ടിരിയ്ക്കുന്നു—ഒരു വൃക്ഷത്തയ്യിനെപ്പോലെ. ശേഷി—വളച്ചുയാലുണ്ടാകുന്ന കഴിവ്.

16. പറഞ്ഞുതരാൻ—കർത്തവ്യം ഉപദേശിപ്പാൻ.

17. ഇവിടെ—ഈ യാഗത്തിൽ. എന്റെ ഈ ദേഹം—പുരുൻ. എന്റെ ജരയെ നശിപ്പിയ്ക്കുകയുംചെയ്യട്ടെ.

18. സദ്ബുദ്ധിജനകം—നല്ല ബുദ്ധിയെ (ബുദ്ധിശക്തിയെ) ജനിപ്പിയ്ക്കുന്നത്; അന്നംകൊണ്ടാണല്ലോ, ബുദ്ധി വളരുന്നത്. അന്നം—ക്ഷീരാദി. ദേവി—ഇള.

ഗോക്കളുടെ അമ്മയായ ഇള—അല്ലെങ്കിൽ ഉഷസ്സ്—നദികളോടുകൂടി നമ്മെ പുകഴ്ത്തിപ്പാടട്ടെ; അല്ലെങ്കിൽ, ഉഷസ്സ് മനുഷ്യന്റെ യജ്ഞത്തെ മഹത്തായ തേജസ്സുകൊണ്ടു മൂടി, പുകഴ്ത്തട്ടെ! 19

പോഷകനായ ഊർജ്ജവ്യന്റെ നമ്മളെ കൈക്കൊള്ളട്ടെ! 20

സൂക്തം 42.

ഭൌമൻ അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഏകപദാവിരാട്ടും ഛന്ദസ്സുകൾ;
വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

ഏറ്റവും സുഖകരമായ സ്തോത്രവും കർമ്മവും വരുണന്മാരും മിത്രന്മാരും ഭഗന്മാരും അദിതിയിങ്കലും ശരിയ്ക്കു ചെന്നെത്തട്ടെ; അന്തരിക്ഷത്തിൽ മേവുന്ന പഞ്ചഹോതാവും—ഗതിയ്ക്കു തടവില്ലാത്ത സുഖനിധിയായ പ്രാണദാതാവും—ശ്രുവിയ്ക്കട്ടെ! 1

ഹൃദ്യവും സുഖകരവുമായ എന്റെ സ്തോത്രത്തെ അദിതി, ഒരമ്മ മകനെ എന്നപോലെ കൈക്കൊള്ളട്ടെ! പ്രിയവും ദേവഹിതവും യാതൊന്നോ, സൌഖ്യസാധകം യാതൊന്നോ, ആ മന്ത്രം ഞാൻ മിത്രന്മാരും വരുണന്മാരും എത്തിയ്ക്കുന്നു. 2

താങ്കൾ കവികളിൽവെച്ചു കവിയായ ഇത്തിരുവടിയെ ഉയർത്തുക; സോമനീരും നെയ്യുമാടിയ്ക്കുക. ആ സവിതാവായ ദേവൻ നമുക്കു ഹിതങ്ങളായ ധനങ്ങളും അടുക്കിവെയ്ക്കപ്പെട്ട കനകങ്ങളും തന്നരുളട്ടെ! 3

---

19. പുകഴ്ത്തിപ്പാടട്ടെ—നമ്മുടെ സ്തുതിയെ പ്രശംസിയ്ക്കട്ടെ.

20. ഊർജ്ജവ്യന്റെ നമ്മളെ—ഊർജ്ജവ്യനെന്ന രാജാവിന്റെ ആളുകളായ നമ്മെ. കൈക്കൊള്ളട്ടെ—ദേവന്മാർ.

സൂക്തം 42.

1. പഞ്ചഹോതാവ്—വായു. പ്രാണദാതാവും വായുതന്നെ. ശ്രുവിയ്ക്കട്ടെ—സ്തോത്രം കേൾക്കട്ടെ.

3. ഋതപിക്കോട്ട പറയുന്നു: ഇത്തിരുവടി—അഗ്നി. ഉയർത്തുക—ഇമ്പപ്പെടുത്തിയാലും ധനങ്ങൾ—ഗോക്കൾ മുതലായവ.

ഇന്ദ്ര, നിന്തിരുവടി പ്രസാദിച്ചു ഞങ്ങളെ ഗോക്കളോടു ചേർക്കുക; ഹരിയുക്ത, സൂരികളോടു ചേർക്കുക; ക്ഷേമത്തോടു ചേർക്കുക; ദേവഹിതമായ അന്നത്തോടു ചേർക്കുക; യജ്ഞാഹ്വരായ ദേവന്മാരുടെ നന്മനസ്സോടു ചേർക്കുക! 4

ഭഗദേവൻ, സവിതാവ്, ധനപതിയായ ത്വഷ്ടാവ്, വൃത്രനെ കൊന്ന ഇന്ദ്രൻ എന്നീ സമ്പത്തടക്കിയ ദേവന്മാരും ഋഭു, വിഭ്വാവ്, വാജൻ എന്നിവരും വെമ്പലോടേ നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 5

പിന്മാറാതെ വിജയം നേടുന്ന നിർജ്ജരനായ മരുത്വാന്റെ കർമ്മങ്ങൾ നാം വർണ്ണിയ്ക്കുക: മഘവാവേ, അങ്ങയുടെ വീര്യം മുമ്പുള്ളവർക്കു കിട്ടിയിട്ടില്ല; പിമ്പുള്ളവർക്കുമില്ല; പുതിയ ഒരുവനുമില്ല! 6

മുഖ്യനും രത്നപ്രദനും ധനദാതാവുമായ ബൃഹസ്പതിയെ നീ സ്തുതിയ്ക്കുക: ഇദ്ദേഹം ശംസിയ്ക്കുകയും സ്തുതിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നവന്ന് ഏറ്റവും സുഖം വരുത്തും; വിളിയ്ക്കുന്നവരുടെ വളരെസ്സമ്പത്തുമായി വന്നൊത്തും! 7

ബൃഹസ്പതേ, ഭവാന്റെ രക്ഷകളോടു ചേർന്നവർ ഉപദ്രവിയ്ക്കപ്പെടാതെ, ധനികരും സൽപുത്രാന്വിതരുമായിത്തീരും: ആ സുഭഗന്മാർ അശ്വദാനമോ ഗോദാനമോ വസ്ത്രദാനമോ അനുഷ്ഠിയ്ക്കും; അവരിൽ സമ്പത്തു വളരട്ടെ! 8

ഉക്ഥവാന്മാർക്കു കൊടുക്കാതെ തിന്നുന്നവരുടെ മുതൽ നിന്തിരുവടി ചിന്നിച്ചിതറിയ്ക്കണം: കർമ്മഹീനരായി ലോകത്തിൽ തടിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന ഈ ബ്രഹ്മദ്വേഷികളെ നിന്തിരുവടി സൂര്യങ്കൽനിന്ന് അകറ്റിയാലും! 9

മരുത്തുക്കളേ, ആർ ദേവയജനത്തിൽ രക്ഷസ്സുകളെ വരുത്തുമോ, ആർ നിങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നവനെ നിന്ദിയ്ക്കുകയും, വിയത്തുകൊണ്ടു

---

6. മരുത്വാൻ=ഇന്ദ്രൻ. മഘവാവേ ഇത്യാദി പ്രത്യക്ഷോക്തി:

7. ഋഷി, തന്നോടുതന്നെ പറയുന്നു: ശംസിയ്ക്കുക—ശസ്ത്രങ്ങൾ ചൊല്ലുക. സ്തുതിയ്ക്കുക—സാമങ്ങൾ പാടുക.

9. ഉക്ഥവാന്മാർ—ശസ്ത്രസ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നവർ. ബ്രഹ്മദ്വേഷികൾ= മന്ത്രദ്വേഷികൾ. സൂര്യങ്കൽനിന്നകറ്റുക—ഇരുട്ടിലടയ്ക്കുക.

നിസ്സാരഭോഗങ്ങളും ഉൽപാദിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവോ, അവനെ നിങ്ങളും വട്ടില്ലാത്തേരിലേറി ഓടിയ്ക്കണം! 10

നല്ലനും നല്ല വില്ലും ധരിച്ച സർവൌഷധാധിപതിയായ രുദ്രനെ നീ സ്തുതിയ്ക്കുക; ആ പ്രാണദാതാവായ ദേവനെ മഹത്തായ മനോഗ്രഹണത്തിന്നായി യജിയ്ക്കുക—ഹവിസ്സുകളുംകൊണ്ടു പരിചരിയ്ക്കുക. 11

ദാനതൽപരരും ശോഭനഹസ്തരുമായ സുകർമ്മാക്കളും, വിഭാവിനാൽ നിർമ്മിയ്ക്കപ്പെട്ട ഇന്ദ്രപത്നികളായ നദികളും തേജസ്സേറിയ സരസ്വതി, രാക എന്നീ തിളങ്ങുന്ന അഭീഷ്ടദായിനികളും കനിഞ്ഞരുളട്ടെ! 12

മഹാനായ സുരക്ഷകനു ഞാൻ ഒരതിനൂതനസ്തോത്രം ആലോചിച്ചുണ്ടാക്കിവെയ്ക്കുന്നു: മകൾക്കുവേണ്ടി നദികളിൽ ദ്രുതങ്ങളും നിർമ്മിയ്ക്കുന്ന ആ സേക്താവു നമുക്കു ജലം നല്കട്ടെ! 13

സ്തോതാവേ, ഭവാന്റെ നല്ല സ്തുതി ഇടിവെട്ടിയിരമ്പുന്ന ഇളസ്പതിയിങ്കൽ തീർച്ചയായും ചെന്നൊത്തണം: ആ മേഘവാൻ, ഉദകവാൻ, മിന്നലിനാൽ ദ്യാവാപൃഥിവികളെ നനച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്നു. 14

ഈ സ്തോത്രം നേരേ മരുദ്ബലത്തിൽ ചെല്ലട്ടെ: നീ ആ യുവാക്കളായ രുദ്രപുത്രരെ തികച്ചും പ്രാപിച്ചാലും. അടിലാഷം എന്നെ ധനത്തിന്നു് ഇടവിടാതെ വിളിയ്ക്കുന്നു. നീ ഗന്താക്കളായ പൂഷദശ്വരെ സമീപിച്ചു സ്തുതിയ്ക്കുക! 15

ഈ സ്തോത്രം ധനത്തിന്നായി ഭൂമിയുടെയും അന്തരിക്ഷത്തിന്റെയും വനസ്പതിയുടെയും ഓഷധികളുടെയും അടുക്കൽ ചെല്ലട്ടെ.

---

10. രക്ഷസ്സുകളെ വരുത്തുക—ക്രിയകളം പിഴച്ചു ചെയ്യുക; ക്രിയ പിഴച്ചാൽ രാക്ഷസർ വന്നുകേറും. ഭോഗങ്ങളും—കഴിച്ചിലിന്നുള്ള വകകളും.

11. അന്തരാത്മാവിനോടു പറയുന്നു: മനോഗ്രഹണത്തിന്നായി—ഈശ്വരാരാധനത്താലാണല്ലോ, മനോഗ്രഹണം ലഭിയ്ക്കുക

12. സുകർമ്മാക്കളും—ഋഭുക്കളും. സരസ്വതി—സരസ്വതി എന്ന നദി, അല്ലെങ്കിൽ വാഗ്ദേവി. രാക—രാകാദേവി.

13. സുരക്ഷകൻ—ഇന്ദ്രൻ. മകൾ—ഭൂമി. സേക്താവ്—വർഷകൻ.

14. ഇളസ്പതി—പർജ്ജന്യൻ.

15. മനസ്സിനോടു പറയുന്നു: മരുദ്ബലം=മരുത്സംഘം. വിളിയ്ക്കുന്നു—പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. പൂഷദശ്വർ=മരുത്തുക്കളും.

ഓരോ ദേവനും എനിയ്ക്കു ശോഭനോഹ്വാനനായിഭൂവിയ്ക്കട്ടെ. അമ്മ ഭൂമി നമ്മെ ദുഃചാരത്തിൽ നിന്ത്താതിരിയ്ക്കട്ടെ! 16

ദേവന്മാരേ, ഞങ്ങൾക്കു വലിയ സ്വാസ്ഥ്യം കിട്ടുമാറാകണം! 17

ഞങ്ങൾ അശ്വികളുടെ നൂതനവും സുഖകരവും നന്മയുണ്ടാക്കുന്നതുമായ രക്ഷയോടു ചേരുമാറാകണം: അമൃതരേ, നിങ്ങളിരുവരും ഞങ്ങൾക്കു ധനത്തെയും വീരന്മാരെയും സർവ്വസൌഭാഗ്യങ്ങളെയും കൊണ്ടുവന്നാലും! 18

സൂക്തം 43.

അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ഏകപദാവിരാട്ടും ഛന്ദസ്സുകൾ; വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

മധുരജലത്തോടുകൂടി പായുന്ന സപ്തനദികൾ ഉപദ്രവമുണ്ടാക്കാതെ നമ്മുടെ അടുക്കൽ വന്നണയട്ടെ: ആ സുഖകാരിണികളായ മഹതികളെ സ്തോതാവു വലിയ ധനത്തിന്നായി വിശേഷാൽ പ്രീതിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു വിളിയ്ക്കുന്നു. 1

ദയാശീലകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികളെ ഞാൻ അന്നത്തിന്നായി നല്ല സ്തുതികൊണ്ടും ഹവിസ്സുകൊണ്ടും ഇങ്ങോട്ടു വരുത്താം: മധുരവാണികളും മഞ്ജുപാണികളുമായ ആ പുകഴ്ന്ന അച്ഛനമ്മമാർ യുദ്ധത്തിൽ യുദ്ധത്തിൽ നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 2

അധ്വര്യുക്കളേ, മധുരദ്രവ്യങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന നിങ്ങൾ വായുവിന്നു മനോജ്ഞമായ തെളിനീർ ഒരുക്കുവിൻ: ദേവ, അവിടുന്നു ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി, ഇതു ഹോതാവെന്നപോലെ മുമ്പേ പാനംചെയ്താലും; ഞങ്ങൾ അങ്ങയുടെ മത്തിന്നായി മധു സമർപ്പിയ്ക്കാം. 3

---

17. സ്വാസ്ഥ്യം—ഉപദ്രവമില്ലായ്മ.

18. അമൃതരേ എന്നു തുടങ്ങിയ വാക്യം പ്രത്യക്ഷകഥനം.

സൂക്തം 43.

2. ദയാശീലകളായ—ഉപദ്രവമൊന്നും ചെയ്യാത്ത. അച്ഛനമ്മമാർ—ദ്യാവാപൃഥിവികൾ.

3. തെളിനീർ—സ്വച്ഛമായ സോമരസം. അനന്തരവാക്യം പ്രത്യക്ഷം: മധു—മധുരസോമം.

പത്തുവിരലുകളും, നല്ലവണ്ണം ചതച്ച സോമം പിഴിയുന്ന ഇരുകൈകളും അമ്മിക്കുഴയെ ഉപയോഗിയ്ക്കുന്നു: ശോഭനഹസ്തൻ മലയിൽ നിന്നിരുന്ന മധുവിന്റെ നീർ ആഹ്ലാദിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു കറക്കുന്നു; ലത തെളിനീർ ചുരത്തുന്നു! 4

ഇന്ദ്ര, വേലയ്ക്കും കെല്പിനും വലിയ മത്തിനുമായി അങ്ങയ്ക്കു സേവിപ്പാൻ സോമം പിഴിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു: വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ അരുമക്കുതിരകൾ രണ്ടിനെയും പള്ളിത്തേരിനുമുമ്പിൽ കെട്ടി, ഇങ്ങോട്ടു തെളിച്ചാലും! 5

അഗ്നേ, മഹതിയും നീളെ വിളയാടുന്നവളും, സ്തോത്രത്തോടേ ഹവിസ്സു നല്കപ്പെടുന്നവളും, തടിച്ചവളും, യാഗജ്ഞയുമായ ഗ്നാദേവിയെ, തുല്യപ്രീതി പൂണ്ട ഭവാൻ മധുമദത്തിന്നായി, ദേവന്മാരുടെ വഴികളിലൂടേ ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുവന്നാലും! 6

ഇപ്പോൾ മേധാവികൾ യാതൊന്നിനെ മുഴുപ്പിച്ച്, ഒരു തടിച്ച പശുവിനെയെന്നപോലെ തിയ്യിൽ പഴുപ്പിച്ച 'മയക്കു'ന്നുവോ; ആ മൺകലം, അച്ഛന്റെ മടിയിൽ ഒരോമനമകൻപോലെ, യജ്ഞാത്മം അഗ്നിയിൽ ഇരിയ്ക്കുന്നു. 7

മഹനീയവും മഹത്തും സുഖകരവുമായ സ്തോത്രം, അശ്വികളെ ഇങ്ങോട്ടു വിളിപ്പാൻ, ഒരു ദൂതൻപോലെ പോകട്ടെ: സുഖപ്രദരേ, നിങ്ങളിരുവരും ഒരേതേരിൽ ഇങ്ങോട്ടു പോന്നു, കെല്പുറ്റ ചക്രകൂടത്തോട് ആണിയെന്നപോലെ, നിധിയോടു ചേർന്നാലും! 8

വെമ്പൽക്കൊള്ളുന്ന ബലിഷ്ഠനായ പൂഷാവിനും വായുവിനും ഞാൻ നമോവാകം അർപ്പിയ്ക്കുന്നു. ധനത്തെയും ബുദ്ധിയെയും അന്നത്തെയും പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്ന ഇവർ സ്വയം സമ്പത്തു തന്നരുളട്ടെ! 9

---

4. ശോഭനഹസ്തൻ—അധ്വര്യു. മധു—സോമലത; ഇതിനെ പയ്യാക്കിക്കല്ലിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു.

5. വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്ന—ഞങ്ങളാൽ.

6. ഗ്നാ—ദേവിയുടെ പേർ.

7. 'മയക്കു'ക—ഉപയോഗയോഗ്യമാക്കുക; പാകപ്പെടുക.

8. രണ്ടാമത്തെ വാക്യം അശ്വികളോടു നേരിട്ടു പറയുന്നതാണ്: നീധി—നിങ്ങൾക്കായി വെയ്ക്കപ്പെട്ട സോമം. ആണിയില്ലാത്ത ചക്രകൂടം തേരിനെ നടത്തില്ലല്ലോ; അതുപോലെ, നിങ്ങൾ സംബന്ധിയ്ക്കാത്ത സോമം യാഗത്തെ നിർവ്വഹിയ്ക്കില്ല!

ജാതവേദസ്സേ, വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്ന ഭവാൻ ദേവന്മാരെയെല്ലാം നാമരൂപങ്ങളോടേ കൊണ്ടുവരുന്നു. മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളെല്ലാവരും സ്തോതാവിന്റെ സുഫലമായ സ്തുതിയെയും യജ്ഞത്തെയും ലക്ഷീകരിച്ച്, എല്ലാവരും രക്ഷകളോടേ വന്നുചേരുവിൻ! 10

യജനീയയായ സരസ്വതി ദ്യോവിൽനിന്നോ വിശാലമായ അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നോ നമ്മുടെ യാഗത്തിൽ വന്നെത്തട്ടെ: ആ ഉദകവതിയായ ദേവി നമ്മുടെ വിളി സ്വീകരിച്ചു, സുഖകരമായ സ്തുതി സകൌതുകം ശ്രവിയ്ക്കട്ടെ! 11

വിധാതാവായി നീലപൃഷ്ഠനായി മഹാനായിരിയ്ക്കുന്ന ബൃഹസ്പതിയെ നിങ്ങൾ യാഗശാലയിലിരുത്തുവിൻ: സ്വസ്ഥാനസ്ഥനും യജ്ഞഗൃഹത്തിലെങ്ങും വിളങ്ങുന്നവനും സ്വർണ്ണവർണ്ണനുമായ ആ തേജസ്വിയെ നമുക്കു പരിചരിയ്ക്കാം. 12

ഊന്നായി വിപുലതേജസ്സോടേ വിളയാടുന്ന വൃഷഭൻ—ജ്വാലകളും ഓഷധികളും ഉടുത്തവൻ, ബാധയേശാത്തവൻ, ത്രിവർണ്ണശൃംഗൻ, അന്നദാതാവ്—വിളിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ട് എല്ലാ രക്ഷകളോടുംകൂടി വന്നെത്തട്ടെ! 13

മനുഷ്യന്റെ സ്തോതാക്കൾ ജുഹുവെടുത്ത്, അമ്മയുടെ വിശുദ്ധമായ ഉത്തമസ്ഥാനത്തിരിയ്ക്കുന്ന സുഖകരങ്കൽ ചെല്ലുന്നു; വണങ്ങി ഹവിസ്സു നല്കി, പൊരുപ്പിയ്ക്കാൻ, ആളുകൾ ഒരു കുഞ്ഞിനെയെന്നപോലെ തൊട്ടതലോടുന്നു! 14

---

10. നാമരൂപങ്ങൾ—ഇന്ദ്രൻ വരുണൻ ഇത്യാദിനാമങ്ങളും, വജ്രപാണി പാശഹസ്തൻ ഇത്യാദിരൂപങ്ങളും. എല്ലാവരും എന്ന ആവൃത്തി ആദരാധിക്യം ദ്യോതിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

11. ഉദകവതി=ജലാന്വിത.

12. ഋത്വിക്കുകളോട്: നീലപൃഷ്ഠൻ—പൃഷ്ഠം കറുത്തവൻ. നീലപൃഷ്ഠത്വം, (പൂകകൊണ്ട പുറത്തു കറുപ്പ്) സ്വർണ്ണവർണ്ണത്വം മുതലായത്, അഗ്നിതന്നെയാണ്, ബൃഹസ്പതി എന്നു സൂചിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

13. ഇതും അടുത്ത രണ്ടൃക്കുകളും അഗ്നിപരങ്ങളാകുന്നു: ഊന്നം—എല്ലാറിനെയും താങ്ങുന്നവൻ. വൃഷഭൻ=വർഷകൻ. ത്രിവർണ്ണശൃംഗൻ—ഉയർന്ന കൃഷ്ണശുക്ലരക്തജ്വാലകളുള്ളവൻ.

14. അമ്മ—ഭൂമി. ഉത്തമസ്ഥാനത്ത്—ഉത്തരവേദിമേൽ. സുഖകരൻ—അഗ്നി. ആളുകൾ—സാധാരണർ.

അഗ്നേ, കൎമ്മത്താൽ ക്ഷീണിച്ച ദമ്പതിമാർ മഹാനായ അങ്ങയ്ക്കു മഹത്തായ അന്നം ഒരുക്കുന്നു. ഓരോ ദേവനും എനിയ്ക്കു ശോഭനാഹ്വാനനായിബ്ഭവിയ്ക്കട്ടെ; അമ്മ ഭൂമി നമ്മെ ദുൎവ്വിചാരത്തിൽ നിൎത്താതിരിയ്ക്കട്ടെ! 15

ദേവന്മാരേ, ഞങ്ങൾക്കു വലിയ സ്വാസ്ഥ്യം കിട്ടുമാറാകണം! 16

ഞങ്ങൾ അശ്വികളുടെ നൂതനവും സുഖകരവും നന്മയുണ്ടാക്കുന്നതുമായ രക്ഷയോടു ചേരുമാറാകണം: അമൃതരേ, നിങ്ങളിരുവരും ഞങ്ങൾക്കു ധനത്തെയും വീരന്മാരെയും സൎവ്വസൌഭാഗ്യങ്ങളെയും കൊണ്ടുവന്നാലും! 17

സൂക്തം 44.

കശ്യപഗോത്രൻ അവത്സാരൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

ശ്രേഷ്ഠൻ, ദൎഭയിലിരിയ്ക്കുന്നവൻ, ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നവൻ, ബലവാൻ, ശീഘ്രഗാമി, ജയശീലൻ—ഇങ്ങനെയുള്ള തന്തിരുവടിയെ പണ്ടുള്ളവർപോലെ, മുമ്പുള്ളവർപോലെ, ഇന്നുള്ളവർപോലെ, എല്ലാവരുംപോലെ, നീയും വളൎത്തുന്ന സ്തോത്രംകൊണ്ടു കറന്നുകൊള്ളുക! 1

വിണ്ണിൽ വിളങ്ങുന്ന ഭവാൻ, വിട്ടുകൊടുക്കാത്ത മേഘത്തിന്റെ തെളിതണ്ണീരുകളെ പൊറുതിയ്ക്കായി ദിക്കുകളിലെത്തിച്ചാലും: സുകൎമ്മാവേ, സംരക്ഷിയ്ക്കുന്നവനാണ്, ഭവാൻ; സംഹരിയ്ക്കുന്നവനല്ല. മായകൾക്കപ്പുറത്താകയാൽ, അങ്ങയുടെ തിരുനാമം സത്യലോകത്തിൽ വൎത്തിയ്ക്കുന്നു! 2

ഗതിയ്ക്കു തടവില്ലാത്ത, ദൎഭയിലെയ്ക്കു നീങ്ങുന്ന, ബലവാനായ, വൃഷാവായ, ശിശുവും യുവാവുമായ, നിൎജ്ജരനായ, ഓഷധികളിൽ

---

15. ദമ്പതിമാർ—പത്നിയോടുകൂടിയാണ്, യാഗകൎമ്മം.

സൂക്തം 44.

1. അന്തരാത്മാവിനോടു പറയുന്നു: തന്തിരുവടി—ഇന്ദ്രൻ. കറന്നുകൊള്ളുക—അഭീഷ്ടങ്ങൾ നേടിക്കൊൾക.

2. പൊറുതിയ്ക്കായി—പ്രാണികൾക്കു ജീവിപ്പാൻ.

മേവുന്ന ആ ഹോതാവു ഗമനശീലവും നല്ലതും നിലനിൽക്കുന്നതുമായ ഹവിസ്സിനെ കൈക്കൊള്ളുന്നു. 3

എവ ഒത്തൊരുമിച്ചു യാത്രയ്ക്കൊരുങ്ങി, കീഴ്പോട്ടിറങ്ങി, യജമാനകുലത്തി യജ്ഞത്തെ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നുവോ; ആ ശുഭഗമനങ്ങളും സഞ്ചാസകങ്ങളുമായ രശ്മികൾകൊണ്ട് ഈ കർത്താവു നിമ്നസ്ഥലങ്ങളിലെ വെള്ളം കവർന്നെടുക്കുന്നു! 4

ശോഭനസ്തവ, ശോഭനഗമനനായ നിർത്തിരുവടി മരികകളിൽ പിഴിഞ്ഞരിച്ച സോമവും മനോഹരസ്തുതികളും സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടു യജ്ഞപ്രവർത്തകരുടെ ഇടയിൽ പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു; യാഗത്തിന്റെ ജീവനായ ഭവാൻ പതികളെ തഴപ്പിച്ചാലും! 5

കണ്ടതിൻവണ്ണം പറകയാണ്: യാവചിലർ ശേഷിയുറ്റ ശോഭയോടേ വെള്ളത്തിൽ മേവുന്നുവോ, അവർ നമുക്കു മാന്യമായ ധനവും മഹത്തായ വേഗവും വളരെ സൽപുത്രരെയും ഇടിയാത്ത ബലവും തരട്ടെ! 6

അഗ്രഗാമിയും ജായാസഹിതനും കവിയുമായ സൂര്യൻ പൊരുതാൻവേണ്ടി യുദ്ധങ്ങളിൽ ചെല്ലുന്നു. അന്തരിക്ഷത്തെയെങ്ങും രക്ഷിയ്ക്കുന്ന ആ തേജസ്വിയെ നാം പരിചരിയ്ക്കുക: അവിടുന്നു സ്വന്തം ധനത്താൽ നമുക്കു സുഖം നല്കും! 7

ഏറ്റവും വളർന്ന, ഗമനശീലനായ, കർമ്മവാനായ, ദ്രഷ്ടിസ്തുത്യനായ ഈ നിർത്തിരുവടിയെ (യജമാനൻ) തിരുനാമം കീർത്തിച്ചുകൊണ്ടു ഭജിയ്ക്കുന്നു; അഭീഷ്ടം യാതൊന്നോ, അതു കർമ്മംകൊണ്ടു നേടുകയും ചെയ്യുന്നു: സ്വയം അനുഷ്ഠിച്ചാൽ കൂടുതൽ ചെയ്യലായി! 8

---

3. ശിശ്രീ—രക്ഷണീയൻ, കെടാതെ സൂക്ഷിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവൻ.

4. സൂര്യനെക്കുറിച്ച്: സഞ്ചാസകങ്ങൾ—എല്ലാറ്റിനെയും നിയന്ത്രിയ്ക്കുന്നവ. ഈ കർത്താവ്—സൂര്യൻ.

5. പതികൾ—ഓഷധികൾ.

6. വിശ്വേദേവകളെപ്പറ്റി: കണ്ടതിൻവണ്ണം പറകയാണ്—പരോക്ഷപ്രത്യയത്താൽ സ്തുതിയ്ക്കുകയല്ല. അവർ—വിശ്വേദേവകൾ.

7. ജായാസഹിതൻ—ഉഷസ്സ് സൂര്യന്റെ ഭാര്യയത്രേ.

8. സ്വയം അനുഷ്ഠിച്ചാൽ കൂടുതൽ ചെയ്യലായി—അന്യനെക്കൊണ്ടു ചെയ്യിച്ചാൽ ഫലം കിട്ടില്ല. ഈ ദ്രക്കിന്റെ ദേവത, അഗ്നിയോ സൂര്യനോ ആകുന്നു.

ഉത്തമസ്തുതികളാൽ, അവയുടെ സമുദ്രത്തിൽ ചെന്നെത്തും. നീണ്ട സ്തുതിയോടുകൂടിയ യജ്ഞഗൃഹത്തിന്ന് ഉടവു വരില്ല. പരിശുദ്ധനെക്കുറിച്ചുള്ള മനനം എവിടെയുണ്ടോ, അവിടെ സ്തോതാവിന്റെ മനോഗതം വൃഥാവിലാകില്ല! 9

തന്തിരുവടിയുണ്ടല്ലോ: ക്ഷത്രൻ, മനസൻ, ഏവാവദൻ, യജതൻ, സധ്രി, അവത്സാരൻ എന്നിവരുടെ രമ്യഭാവനകൾകൊണ്ട് നാം പണ്ഡിതന്നു പകുത്തെടുക്കാവുന്ന ബലവത്തരമായ അന്നം നിറയ്ക്കുക! 10

വിശ്വവാരൻ, യജതൻ, മായി എന്നിവരുടെ വെള്ളത്തിന്റെ മത്ത പതുന്നതുപോലെ പറന്നെത്തും; കുറഞ്ഞുപോകില്ല; ഇടം നിറയ്ക്കും. അവർ എടുക്കാൻ പരസ്പരം യാചിയ്ക്കും: അവർക്കുത്തരിയാം, തലയ്ക്കു പിടിയ്ക്കുന്നതു കൂടിയ്ക്കാൻ! 11

സദാപൃണൻ, യജതൻ, ബാഹ്വൃക്തൻ, ശ്രുതവിത്ത്, തയ്മൻ എന്നിവർ നിങ്ങളോടൊന്നിച്ചു വിദ്വേഷികളെ വധിയ്ക്കും: അവർ നല്ല സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ട് ഈ ദേവഗണത്തെ സേവിച്ചതിനാൽ, ശ്രേഷ്ഠമായ രണ്ടും നേടി, പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു! 12

യജമാനന്നു നല്ല ഫലം നിലനിർത്തുന്നവനാണ്, സുതംഭരൻ: അദ്ദേഹം എല്ലാക്കർമ്മങ്ങളുടെയും ഉൽകൃഷ്ടഫലം ഉയർത്തും. പയ്യു രസവത്തായ പാൽ കൊണ്ടുവന്നു; കൊണ്ടുവരികയുംചെയ്തു. അതൊക്കെ വർണ്ണിച്ച്, ഉറങ്ങാതെ ഉരുവിടുകയാണ്, അവത്സാരൻ! 13

---

9. സൂര്യനെപ്പററി: നദികളും സമുദ്രത്തിലെന്നപോലെ, ഉത്തമസ്തുതികളും സൂര്യങ്കൽ ചെന്നെത്തും. ഉടവു വരില്ല—അഭിവൃദ്ധിയേ വരൂ. പരിശുദ്ധൻ—സൂര്യൻ. മനനം=നിനവ്, സ്തുതി.

10. സൂര്യപരംതന്നെ: ക്ഷത്രാദികളും ഋഷിമാർതന്നെ. ഇവരുടെ ഭാവനകളും (സ്തുതികളും) സൂര്യനെ പ്രസാദിപ്പിയ്ക്കും; സൂര്യൻ നമുക്കു ദാനത്തിന്നും പയ്യാപ്തമായ അന്നം ധാരാളം നല്കുമെന്നു സാരം.

11. വിശ്വവാരൻ, യജതൻ, മായി എന്നിവരും ഋഷിമാർതന്നെ. വെള്ളം—സോമനീർ. പറന്നെത്തും—കൂടിച്ചേരുകൾ. ഇടം—ചെന്നെത്തിയ വശം. യാചിയ്ക്കും—ഞാനെടുക്കട്ടെയോ, ഞാനെടുക്കട്ടെയോ എന്നു പരസ്പരം അനുജ്ഞ ചോദിയ്ക്കും. മദമാണ്, ഈ ഋക്കിന്റെ ദേവത.

12. സദാപൃണാദികളും ഋഷിമാരാകുന്നു. രണ്ടും—ഐഹികവും ആമുഷ്മികവുമായ അഭിലാഷങ്ങൾ. ഋത്വിക്കുകളോടു പറയുന്നതാണിത്.

13. സുതംഭരന്റെ പ്രഭാവത്താൽ കറവപ്പയ്യു സ്വയം വന്നുനില്ക്കും. അവത്സാരൻ—ഞാൻ.

ദ്യുക്കുകാം ആ ഉണർവുറവനെ കാമിയ്ക്കുന്നു; സാമങ്ങാം ആ ഉണർവുറവങ്കൽ ചെല്ലുന്നു. സോമം ആ ഉണർവുറവനോടപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങയുടെ സഖ്യത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം എനിയ്ക്കു കിട്ടട്ടെ! 14

ദ്യുക്കുകാം ഉണർവുറവ അഗ്നിയെ കാമിയ്ക്കുന്നു; സാമങ്ങാം ഉണർവുറവ അഗ്നിയിങ്കൽ ചെല്ലുന്നു. സോമം ഉണർവുറവ അഗ്നിയോടപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു. അങ്ങയുടെ സഖ്യത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനം എനിയ്ക്കു കിട്ടട്ടെ! 15

സൂക്തം 45.

അത്രിഗോത്രൻ സഭാപൂണൻ ദ്യുഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകാം ദേവത.

സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട സമുജ്ജ്വലൻ അറിഞ്ഞു, വജ്രം ആഞ്ഞുചാട്ടി; വരാൻതുടങ്ങിയ ഉഷസ്സിന്റെ കതിരുകാം പ്രസരിച്ചു. സൂര്യദേവൻ രാത്രിയെ അകറ്റി ഉദിച്ചു; മനുഷ്യരുടെ വാതിലുകാം തുറന്നു. 1

സൂര്യൻ ശോഭയെ, രൂപത്തെയെന്നപോലെ വെളിപ്പെടുത്തി; അറിഞ്ഞു, രശ്മികളുടെ അമ്മയും അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നു വന്നെത്തി. വെള്ളമൊഴുകുന്ന നദികാം തീരങ്ങളെ കടിച്ചുതിന്നുകയായി. ആകാശം, ശരിയ്ക്കു നാട്ടിയ തൂണുപോലെ ഉറപ്പിൽ നിന്നു. 2

വലിയവയെ നിമ്മിച്ച ഈ പഴയ സ്തോതാവിന്നായി മേഘങ്ങളുടെ കുഞ്ഞ് ഇളകി—മേഘം ഇളകി; ആകാശം നിറവേറി. പരിചരിയ്ക്കുന്നവർ ദേഹം തുലോം മെലിയിച്ചു. 3

---

14. അഗ്നിയെപ്പറ്റി: അപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു—'എന്നെ സ്വീകരിയ്ക്കണമേ' എന്ന്.

സൂക്തം 45.

1. സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ട—അംഗിരസ്സുകളാൽ. സമുജ്ജ്വലൻ—ഇന്ദ്രൻ. അറിഞ്ഞ്—അസുരന്മാർ ഗോക്കളെ ഒളിപ്പിച്ച സ്ഥലം.

2. അറിഞ്ഞ്—സൂര്യൻ ഉദിയ്ക്കുകയായി എന്ന്. രശ്മികളുടെ അമ്മ—ഉഷസ്സ്. കടിച്ചുതിന്നുകയായി—പ്രവാഹവേഗംകൊണ്ട് ഉടച്ചു.

3. വലിയവ—മഹാസ്തോത്രങ്ങാം. ഈ പഴയ സ്തോതാവ്—ഞാൻ മേഘങ്ങളുടെ കുഞ്ഞ്—ജലം. നിറവേറി—വൃഷ്ടികർമ്മത്തെ. പരിചരിയ്ക്കുന്നവർ—അംഗിരസ്സുകയ. മെലിയിച്ചു—വ്രതാദികാംകൊണ്ട്.

ഇന്ദ്ര, അഗ്നേ, നിങ്ങളെ ഞാൻ രക്ഷയ്ക്കായി, ഹ്രണപ്രകാശകങ്ങളായ, ദേവയോഗ്യങ്ങളായ സൂക്തങ്ങൾകൊണ്ടു വിളിയ്ക്കുന്നു; പരിചരിയ്ക്കുന്ന വായുതുല്യരും സുയജ്ഞരുമായ കവികൾ സ്തോത്രം ചൊല്ലി പൂജിയ്ക്കുന്നു. 4

ഇന്നു വൈകും വരുവിൻ: ഞങ്ങൾ ശോഭനകർമ്മാക്കളായിത്തീരട്ടെ! വിദ്വേഷികളെ തീരെ നശിപ്പിയ്ക്കട്ടെ—അടുക്കുന്ന ദ്രോഹികളെ അകലത്തു നിൽക്കട്ടെ! പണ്ടേത്തെ യജമാനന്മാരിൽ ചെല്ലട്ടെ! 5

സഖാക്കളേ, വരുവിൻ: യാതൊരമ്മ ഗോഗണത്തെ പുറത്തിറക്കിയോ, യാതൊന്നുകൊണ്ടു മനു അണക്കട മുറിയ്ക്കപ്പെട്ടവനെ ജയിച്ചുവോ, യാതൊന്നുകൊണ്ടു വണിക്കായ വങ്കു വെള്ളം സമ്പാദിച്ചുവോ, ആ സ്തുതി നാം ചൊല്ലുക! 6

യാതൊന്നുകൊണ്ടു ദശഗ്വരും നവഗ്വരും പൂജിച്ചുവോ, ആ അമ്മിക്കുഴ ഇവിടെ കൈകൊണ്ടുപയോഗിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ട്, ഒച്ച പുറപ്പെടുവിച്ചു. സത്യമറിഞ്ഞ സരമ ഗോക്കളെ കണ്ടെത്തി. അംഗിരസ്സ് സർവ്വം സത്യമാക്കി! 7

ആ ഉഷസ്സു പുലർന്നതോടേ, അംഗിരസ്സുകളെല്ലാം ഗോക്കളിൽ ചെന്നെത്തി: അവ കൂടിനിന്നിരുന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരുറവിടം ഉണ്ടായിരുന്നു; ആ ജലമാഗ്രത്തിലൂടെയത്രേ, സരമ ഗോക്കളെ കണ്ടുപിടിച്ചത്. 8

സപ്താശ്വനായ സൂര്യൻ വന്നണയട്ടെ: അതിവിശാലമാണല്ലോ, തന്റെ ദീർഘയാത്രാപ്രദേശം. ഒരു പരുന്തുപോലെ ഹവിസ്സിനായി പറന്നെത്തുന്ന ആ യുവാവായ കവി രശ്മികളിൽച്ചേർന്നു വിളങ്ങുന്നു! 9

---

4. വായുതുല്യർ—കർമ്മങ്ങളിൽ വേഗമിയന്നവർ. കവികൾ—ഷഡംഗസഹിതവേദജ്ഞർ.

5. അംഗിരസ്സുകൾ വിളിയ്ക്കുന്നു:

6 ഇതും അംഗിരോവാക്യമാണ്: അമ്മ—സ്തുതി. മനു—മനനശീലനായ ഇന്ദ്രൻ. അണക്കട മുറിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻ—വൃത്രൻ. വണിക്ക്—അല്പകർമ്മത്താൽ അനല്പഫലമിച്ഛിയ്ക്കുന്നവൻ എന്നർത്ഥം. വങ്കു—കക്ഷീവാൻ.

7. പൂജിച്ചുവോ—സോമം ചതച്ചു പിഴിഞ്ഞ്, ഇന്ദ്രനെ ആരാധിച്ചുവോ. ഇവിടെ—യജ്ഞത്തിൽ.

സൂര്യൻ തിളങ്ങുന്ന വെള്ളത്തിലെയ്യുംപോലെ അഴകൊത്ത മുതുകുള്ള കുതിരകളെ പൂട്ടിയ അദ്ദേഹത്തെ ധീമാന്മാർ, ഒരു തോണിയെ എന്നപോലെ വെള്ളത്തിലൂടേ കൊണ്ടുപോന്നു. അതുവഹിച്ചു ജലങ്ങൾ കുനിഞ്ഞുനിന്നു. 10

ഞാൻ ജലത്തിനുവേണ്ടി, നിങ്ങളെക്കുറിച്ചു സവ്പ്രദമായ സ്തോത്രം ചൊല്ലുന്നു: നവഗർ പത്തുമാസം കഴിച്ചതു യാതൊന്നിനാലോ, ആ സ്തോത്രംകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ ദേവരക്ഷിതരായിത്തീരട്ടെ! ആ സ്തോത്രംകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ പാപം കടക്കട്ടെ! 11

സൂക്തം 46.

പ്രതിക്ഷത്രൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ. വിശ്വേദേവകളും ദേവപത്നിമാരും ദേവത.

ഒരു കുതിരപോലെ, ഭാരത്തിനു സ്വയം പൂട്ടപ്പെട്ട വിദ്വാനായ ഞാൻ കടത്തിവിടുന്നതും കാത്തുരക്ഷിയ്ക്കുന്നതുമായ അതിനെ വഹിച്ചുകൊള്ളുന്നു! അതു വിടാനും, വീണ്ടും ധരിപ്പാനും ഞാൻ ഇച്ഛിയ്ക്കുന്നില്ല; മാഗ്ജ്ഞൻ മുമ്പേ നടന്നു നേർവഴിയിലെത്തിച്ചുകൊള്ളും! 1

അഗ്നേ, ഇന്ദ്ര, വരുണ, മിത്ര, മരുത്തുക്കളേ, വിഷ്ണോ, ദേവന്മാരേ, നിങ്ങൾ ബലം കിട്ടിച്ചാലും! അശ്വികളിരുവരും, രുദ്രനും, അവരുടെ സ്ത്രീകളും, പൂഷാവും, ഭഗനും, സരസ്വതിയും സ്വീകരിച്ചരുളട്ടെ! 2

ഇന്ദ്രൻ, അഗ്നി, മിത്രൻ, വരുണൻ, അദിതി, ആദിത്യൻ, പൃഥിവി, ദ്യോവ്, മരുത്തുക്കൾ, മേഘങ്ങൾ, ജലങ്ങൾ, വിഷ്ണു, പൂഷാ

---

10. കുനിഞ്ഞുനിന്നു—താഴത്തെയ്യു വലിഞ്ഞു എന്നു സാരം.

11. ദേവന്മാരോട്: കഴിച്ചുവോ—സന്തുഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട്.

സൂക്തം 46.

1. ഭാരത്തിൻ—യജ്ഞത്തിന്റെ ഭാരം വഹിപ്പാൻ. അതു്—ഭാരം. മാഗ്ജ്ഞൻ—അന്തര്യാമിയായ ദേവൻ.

2. സ്വീകരിച്ചരുളട്ടെ—നമ്മുടെ സ്തോത്രത്തെ.

വ്, ബ്രഹ്മണസ്പതി, ഭഗൻ, ശീഘ്രം സ്തുത്യനായ സവിതാവ് എന്നിവരെ ഞാൻ രക്ഷയ്ക്കായി വിളിയ്ക്കുന്നു. 3

വിഷ്ണുവും അദ്രോഹിയായ വായുവും ദ്രവിണോദസ്സും സോമനും നമുക്കു സുഖം തരട്ടെ! ഋഭുക്കളും വിഭ്വാവും അശ്വികളും ത്വഷ്ടാവും നമുക്കു ധനമനുവദിയ്ക്കട്ടെ! 4

അത്രതന്നെയല്ല, സ്വർഗ്ഗത്തിൽ വസിയ്ക്കുന്ന ആ യജനീയമായ മരുത്സംഘം നമ്മുടെ ദർഭയിലിരിയ്ക്കാൻ വന്നുചേരട്ടെ! ബൃഹസ്പതിയും പൂഷാവും വരുണനും മിത്രനും അര്യ്മാവും നമുക്കു ഗൃഹസുഖം തന്നരുളട്ടെ! 5

പോരാ, ആ പർവതങ്ങളും, ശോഭനസ്രവകളായി ശോഭനദാനകളായിരിയ്ക്കുന്ന നദികളും നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! ധനം പകുത്തുകൊടുക്കുന്ന ഭഗൻ അന്നവും രക്ഷയുമായി വന്നെത്തട്ടെ! വ്യാപ്തിയേറിയ അദിതി എന്റെ വിളി കേൾക്കട്ടെ! 6

ദേവന്മാരുടെ പതിമാർ താൽപര്യത്തോടേ നമ്മെ രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ—പുത്രനെയും അന്നവും തന്നു തുലോം രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! ഭൂമിയിലും അന്തരിക്ഷത്തിലുമുള്ള ശോഭനാഹ്വാനകളായ ദേവിമാരേ, നിങ്ങടെ ഞങ്ങൾക്കു സുഖം തരുവിൻ! 7

ശോഭമാനയായ ഇന്ദ്രാണി, അഗ്നായി, അശ്വിനി എന്നീ ദേവപതിമാരായ സ്ത്രീകൾ ഭക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! രോദസിയും വരുണാനിയും ശ്രവിയ്ക്കട്ടെ! ദേവിമാർ, ദേവപതിമാരുടെ ഋതു എന്നിവരും ഭക്ഷിയ്ക്കട്ടെ! 8

രണ്ടാമധ്യായം സമാപ്തം.

---

4. വിഭ്വാവിനെ എടുത്തുപറഞ്ഞതാണ്.

8. അഗ്നായി—അഗ്നിയുടെ പത്നി. ഭക്ഷിയ്ക്കട്ടെ—ഹവിസ്സ്. രോദസി—രുദ്രപത്നി. വരുണാനി—വരുണപത്നി. ശ്രവിയ്ക്കട്ടെ—നമ്മുടെ സ്തുതി. ഋതു—കാലാഭിമാനിദേവൻ.

മൂന്നാമധ്യായം.

സൂക്തം 47.

പ്രതിരഥൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്: വിശ്വേദേവകം ദേവത.

പരിചരിയ്ക്കുന്നവൾ, യുവതി, സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്നവൾ, സ്തുതിമതി, പാലകരോടൊപ്പം യാഗശാലയിൽ വിളിയ്ക്കപ്പെടുന്നവൾ—ഇങ്ങനെയുള്ള മഹതിയായ മാതാവു മകളെ ഉണത്തിക്കൊണ്ടും പ്രേരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും വാനത്തുനിന്നു വന്നെത്തുന്നു! 1

ഗമനശീലങ്ങളും, പകലിനെ പ്രാപിയ്ക്കുന്നവയും, അമൃതമണ്ഡലസ്ഥിതങ്ങളും, അനന്തങ്ങളും, വിശാലങ്ങളുമായ രശ്മികൾ ദ്യാവാപൃഥിവികളിലെങ്ങും ചുഴന്നു വ്യാപിയ്ക്കുന്നു! 2

നനച്ചും നന്ദിപ്പിച്ചും വിളങ്ങുന്ന ശോഭനഗമനൻ കിഴക്കാകുന്ന അച്ഛന്റെ യോനിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. പിന്നീടു ദ്യോവിൻമധ്യത്തിൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ട ആ കല്പപോലുള്ള കതിരവൻ അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ രണ്ടറ്റത്തും ചെന്നു (ലോകത്തെ) രക്ഷിയ്ക്കുന്നു! 3

തന്തിരുവടിയെ നാലു ക്ഷേമകാംക്ഷികൾ നിലനിത്തുന്നു; പത്തുപേർ കുഞ്ഞിനെ നടപടിയ്ക്കയയ്ക്കുന്നു. തന്തിരുവടിയുടെ ത്രിവിധങ്ങളായ മികച്ച കിരണങ്ങൾ ഉടനടി അന്തരിക്ഷത്തിന്റെ അറ്റങ്ങളിലെല്ലാം ചെന്നെത്തുന്നു. 4

സൂക്തം 47.

1. ഉഷസ്സിനെപ്പറ്റി: പാലകർ—ദേവന്മാർ. മാതാവ്—പ്രകാശത്തിന്റെ അമ്മ, ഉഷസ്സ്. മകൾ—ഭൂമി.

2. അമൃതമണ്ഡലം—സൂര്യമണ്ഡലമോ, അന്തരിക്ഷമോ.

3. സൂര്യനെപ്പറ്റി: നന്ദിപ്പിച്ചും—ദേവന്മാരെ മോദിപ്പിച്ചും. ശോഭനഗമനൻ സൂര്യൻ. യോനി—ഉൽപാദകാവയവം. കല്പപോലുള്ള—കെല്പേറിയ.

4. നാലു ക്ഷേമകാംക്ഷികൾ—തങ്ങൾക്കു ക്ഷേമമിച്ഛിയ്ക്കുന്ന നാല്യത്വിക്കുകൾ. നിലനിത്തുന്നു—ഹവിസ്സുകൊണ്ടും സ്തുതികൊണ്ടും പൂജിയ്ക്കുന്നു. പത്തുപേർ—ദിക്കുകൾ. കുഞ്ഞിനെ—സൂര്യനെ. നടപടി—ഉദയാസ്തമയവ്യവഹാരം. ത്രിവിധങ്ങൾ—ശീതോഷ്ണവർഷജനകങ്ങൾ.

ആളുകളേ, ഈ തിരുവുരു സ്തോതവ്യമാകുന്നു: ഇതിനാലത്രേ നദികളും ഒഴുകുന്നതും, ജലങ്ങളും കൂടികൊള്ളുന്നതും. ഇതിനെ, ഇവിടെയിവിടെ ജനിച്ചാൽ, അമ്മയല്ലാത്ത ഇരുപേർ—ഒരേ ബന്ധുവോടുകൂടിയ ഇണ—വഹിച്ചുപോരുന്നു! 5

തന്തിരുവടിയുടെ സ്തുതികളും കർമ്മങ്ങളും വിസ്തരിയ്ക്കപ്പെടുന്നു; മകന്ന് അമ്മമാർ വസ്തും നെയ്യുന്നു. വൃഷാവിന്റെ സമ്പർക്കത്തിൽ ഇമ്പംകൊള്ളുന്ന മങ്കമാർ നഭോമാർഗ്ഗത്തിലൂടേ ഇങ്ങോട്ടു വരുന്നു. 6

മിത്രവരുണന്മാരേ, ഇതു പ്രശസ്തമായിഭവിയ്ക്കട്ടെ; അഗ്നേ, ഇതു ഞങ്ങൾക്കു സുഖത്തിനായിഭവിയ്ക്കട്ടെ! ഞങ്ങൾക്ക് ഉറച്ച നിലനില്പുണ്ടാകണം! ആശ്രയഭൂതനായ പെരിയ സൂര്യനു നമസ്കാരം! 7

സൂക്തം 48.

ആത്രേയൻ പ്രതിഭാനു ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വേദേവകം ദേവത.

തനേറതായ ബലവും അന്നവുമുള്ള പ്രിയപ്പെട്ട മഹാതേജസ്സിനെ നാം എപ്പോൾ സ്തുതിയ്ക്കും? സേവ്യമാനവും പ്രജ്ഞായുക്തവുമായ ഇതാണല്ലോ, അളക്കാവുന്ന അന്തരിക്ഷത്തിലെ മേഘത്തിന്മേൽ പാഥസ്സുകളെ പരത്തുന്നത്! 1

അവ ചുമതലക്കാരെ പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുന്ന പ്രജ്ഞാനം പരത്തുന്നു; ഒരേമട്ടിലുള്ള വെളിച്ചം ഉലകിലെങ്ങും പരത്തുന്നു. അപ്പോൾ ദേ

---

5. ഋത്വിക്കുകളോട്: ഈ തിരുവുരു—ശരീരം, സൂര്യമണ്ഡലം. ഇവിടെയിവിടെ ജനിച്ചാൽ—ഉദിയ്ക്കുന്നേടങ്ങളിൽ. ഇരുപേർ—അഹോരാത്രികം.

6. വിസ്തരിയ്ക്കപ്പെടുന്നു—യജമാനരാൽ. മകൻ—സൂര്യൻ. അമ്മമാർ—ദിക്കുകൾ. വസ്തും—തേജസ്സ്. വൃഷാവ്—സൂര്യൻ. മങ്കമാർ—രശ്മികൾ.

7. ഇത്—ഈ സൂക്തം. ആശ്രയഭൂതനായ—ഉലകിന്നെല്ലാം.

സൂക്തം 48.

1. മഹാതേജസ്സ്—വൈദ്യുതാഗ്നി. ഇത്—മഹാതേജസ്സ്. അളക്കാവുന്ന—ആകാശം അളവറ്റതെങ്കിലും അളക്കപ്പെടുന്നുണ്ടല്ലോ. പാഥസ്സുകൾ=ജലങ്ങൾ.

വകാമന്മാർ, മുഖംതിരിച്ച മറുള്ളവയെ നോക്കാതെ, മുമ്പേത്തവയെ ക്കൊണ്ടേ തഴപ്പിയ്ക്കുന്നു. 2

പകലിനാൽ സമ്പാദിയ്ക്കപ്പെട്ട രാത്രികളിലെ അമ്മിക്കുഴകം കൊണ്ടു തന്തിരുവടി മായാവിയുടെ നേക്കു വരിഷ്ഠമായ വജ്രം തിളങ്ങിയ്ക്കുന്നു: തന്റെ നൂറു രശ്മികളാം അഹസ്സുകളെ പ്രവത്തിപ്പിച്ചും, വീണ്ടും കൊണ്ടുവന്നും, സ്വസ്ഥാനത്തു പ്രചരിയ്ക്കുന്നു. 3

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം മഴവിൽനേരുതുപോലെയാണ്: ആ ത്രുപവാന്റെ രശ്മിസമൂഹത്തെ ഞാൻ ഭോഗാപ്തിയ്ക്കായി വാഴ്ത്തുന്നു. അവിടുന്നു സഹായമായി വത്തിച്ചു, യുദ്ധത്തിൽ വിളിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യന്ന് അന്നസമേതമായ പാപ്പിടവും രതാവും കല്പിച്ചുകൊടുക്കുമല്ലോ! 4

നാലിടത്തും ജ്വാലാസേനകളുള്ള ആ വരുണൻ ശത്രുവിനെ നശിപ്പിച്ച്, അഴകൊത്ത ഉടുപ്പിട്ടു മോടികൂട്ടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൌരുഷം നാമറിയുന്നില്ല: ആ ഭഗനായ സവിതാവു ധനം കൊടുത്തു പോരുന്നുണ്ടല്ലോ! 5

സൂക്തം 49.

ആത്രേയൻ പ്രതിപ്രഭൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വിശ്വദേവകം ദേവത.

നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഞാനിപ്പോൾ ദേവനായ സവിതാവിനെയും, മനുഷ്യന്നു രതാം പകുത്തുകൊടുക്കുന്ന ഭഗനെയും സമീപിയ്ക്കാം:

---

2. ഉഷസ്സിനെപ്പറ്റി: അവ—ഉഷസ്സുകൾ. മറുള്ളവ—വരാനിരിയ്ക്കുന്ന ഉഷസ്സുകൾ. തഴപ്പിയ്ക്കുന്നു—സ്വബുദ്ധിയെ വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അത്രം ചിന്ത്യം.

3. ഇന്ദ്രനെപ്പറ്റി: അമ്മിക്കുഴകംകൊണ്ടേ—പിഴിഞ്ഞ സോമനീർ കുടിച്ചിട്ട് എന്നത്രം. തന്തിരുവടി—ഇന്ദ്രൻ. മായാവി—വൃത്രൻ. രണ്ടാംവാക്യം ഇന്ദ്രാത്മാവായ സൂര്യനെപ്പറ്റിയാണ്: വീണ്ടും കൊണ്ടുവന്നു—തിരിച്ചുപോയ പകലുകളെ. സ്വസ്ഥാനത്ത്—ആകാശത്ത്.

4. അഗ്നിയെപ്പറ്റി: മഴ ഉടമസ്ഥന്റെ ഉദ്ദേശം നിറവേറുമല്ലോ; അതുപോലെ അഗ്നി യജമാനന്റെ അഭിമതം സാധിപ്പിയ്ക്കുന്നു.

5. വരുണൻ—തമോനിവാരകൻ. ഉടുപ്പ്—തേജസ്സ്. ഭഗൻ=ഭജനീയൻ, സവിതാവ്—പ്രേരകൻ.

വളരെ ഭുജിയ്ക്കുന്ന നേതാക്കളായ അശ്വികളേ, നിങ്ങളെ സഖ്യകാംക്ഷിയായ ഞാൻ നാളിൽ നാളിൽ ഇങ്ങോട്ടു വരുത്തുമാറാകണം! 1

(ശത്രുക്കളെ) തള്ളിനീക്കുന്ന സവിതൃദേവന്റെ പ്രത്യാഗമനമറിഞ്ഞു, നീ സൂക്തങ്ങൾകൊണ്ടു പരിചരിയ്ക്ക; മനുഷ്യനു മുന്തിയ ധനം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നവനെ ധ്യാനിച്ചു വണങ്ങി സ്തുതിയ്ക്കുകയും ചെയ്ക! 2

പൂഷാവ്, ഭഗൻ, അദിതി എന്നിവർ വരണീയങ്ങളായ അന്നങ്ങളെ പ്രദാനംചെയ്യുന്നു; സൂര്യൻ ഉദിക്കുന്നു; ഇന്ദ്രൻ, വിഷ്ണു, വരുണൻ, മിത്രൻ, അഗ്നി എന്നീ ദശനീയർ ദിവസങ്ങളെ ശോഭനങ്ങളാക്കുന്നു! 3

എതിരില്ലാത്ത സവിതാവും നമ്മുടെ യാഗത്തിൽ വന്നെത്തട്ടെ; അതിനെ പ്രവഹിയ്ക്കുന്ന നദികളും അനുഗമിയ്ക്കട്ടെ! ഇതാണ്, യാഗത്തിന്റെ ഹോതാവായ ഞാൻ സമീപിച്ചപേക്ഷിയ്ക്കുന്നത്: ഞങ്ങൾ ധനത്തിന്റെ ഉടമകളും രമണീയബലത്തോടുകൂടിയവരുമായിത്തീരണം! 4

യാവചിലർ ദേവന്മാർക്കു ജംഗമമായ അന്നത്തെ നല്കിയോ, യാവചിലർ മിത്രവരുണന്മാരെക്കുറിച്ചു സൂക്തങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നുവോ, അവർക്കു തേജസ്സുണ്ടാകട്ടെ; ദ്യാവാപൃഥിവികളുടെ രക്ഷയാൽ ഞങ്ങൾ ഇമ്പംകൊള്ളുമാറാകണം! 5

സൂക്തം 50.

സപ്തസ്യാത്രേയൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ.
വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

('ദ്വാരകാമന്ദിരം'പോലെ)

മർത്ത്യരെല്ലാം നേതൃദേവ-
മിത്രതയെ വരിയ്ക്കേണം:

സൂക്തം 49.

1. നിങ്ങൾ—യജമാനർ. ഭുജിയ്ക്കുന്ന—ഹവിസ്സുണ്ണുന്ന. ഈ വാക്യം പ്രത്യക്ഷകഥനം.

2. അന്തരാത്മാവിനോട്: കൊടുക്കുന്നവൻ—സവിതാവ്.

3. ഉദിക്കുന്നു—തേജസ്സാകുന്ന വസ്തു. ദാനയജ്ഞാദിവിശിഷ്ടത്വംതന്നെ, ദിവസങ്ങളുടെ ശോഭനത്വം.

5. ജംഗമമായ അന്നം—പശു. അവർക്ക്—അങ്ങനെയുള്ള ഞങ്ങൾക്ക്.

സപത്നേവക്കും വശത്താകു;—
മത്വിയ്യു പൊറുക്കാൻ മുതൽ! 1
നിൻേറവർതാൻ, നേതുദേവ,
നിന്നു വാഴ്ത്തുന്നോരിവരും:
സമ്പത്തോടും—സവത്തോടും—
സംഗതരാകെ,ങ്ങളെല്ലാം! 2
ആതിഥ്യമിങ്ങപ്പിയ്യുവിൻ,
നേതാക്കൾക്കും പതിമാക്കും:
ദൂരാധ്വാമിത്രരെയെല്ലാം
പാറിയ്യട്ടേ, വേർതിരിപ്പോൻ! 3
മേധവാഹി പശു യൂപാ—
നീതനാകുമിടത്തിങ്കൽ
മത്ത്യുപരൻ ഗേഹപ്രദ—
നെത്തും, തെണ്ടിപ്പെണ്ണുപോലെ! 4
വിത്തോപേതം പാലകമി—
ത്തദ്രഥം നല്ലട്ടേ, സുഖം!
വിത്തത്തിന്നു ദേവ, സുഖം!
സപത്നിയ്യു നേതാവേ, സുഖം!
വാഴ്ത്തുന്നു, സേവ്യനെ ഞങ്ങൾ;
വാഴ്ത്തുന്നു, വാനോരെ ഞങ്ങൾ. 5

സൂക്തം 50.

1. നേതുദേവമിത്രത—നേതാവായ ദേവൻെറ, സവിതാവിൻെറ സഖ്യം.

2. ഞങ്ങൾമാത്രമല്ല, വാഴ്ത്തുന്ന ഇവരും, ഹോതൃപ്രഭൃതികളും, നിൻേറവർതാൻ, വേദിയർതന്നെയാണ്. സംഗതരാകു—ചേരുമാറാകട്ടെ.

3. നേതാക്കന്മാർ—ദേവന്മാർ. പതിമാർ—ദേവപതിമാർ. ദൂരാധ്വാമിത്രർ—ദൂരത്തും അധ്വാവിലും (വഴിയിലും) ഉള്ള ശത്രുക്കൾ. പാറിയ്യട്ടേ—ചിന്നിച്ചിതറിയ്യട്ടെ. വേർതിരിപ്പോൻ—സവിതാവ്.

4. മത്ത്യുപരൻ—മത്ത്യരിൽ (യജമാനരിൽ) തൽപരൻ. ഗേഹപ്രദൻ=ഗൃഹം കൊടുക്കുന്നവൻ. ഇങ്ങനെയുള്ള സവിതാവ്, മേധവാഹിയായ (യജ്ഞം നിർവഹിയ്യുന്ന) പശുവിനെ യൂപത്തിലെത്തിയ്യുന്നേടത്ത് എത്തിച്ചേരും.

5. സവിതാവിനോടു പ്രത്യക്ഷകഥനം:

സൂക്തം 51.

സപ്തസ്യാത്രേയൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും ഉഷ്ണിക്കും ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; വിശ്വേദേവകൾ ദേവത.

അഗ്നേ, ഹവ്യദാതാവിന്നുവേണ്ടി സോമനീർ കുടിപ്പാൻ, അങ്ങ് രക്ഷിതാക്കളായ എല്ലാദേവന്മാരോടുംകൂടി വന്നാലും! 1

അവ്യാജകമ്മാക്കളേ, സത്യധമ്മാക്കളേ, നിങ്ങൾ യാഗത്തിൽ വന്നുചേരുവിൻ; അഗ്നിയുടെ നാവുകൊണ്ടു സുകരുവിൻ! 2

മേധാവിൻ, അങ്ങ് പ്രഭാതത്തിൽ വരുന്ന മേധാവികളായ ദേവന്മാരോടുകൂടി സോമം കുടിപ്പാൻ വന്നാലും! 3

ഇതാ, ഇന്ദ്രനും വായുവിനും പ്രിയമായ സോമം ഇണപ്പുലകകൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞു, പാത്രത്തിൽ നിറച്ചിരിക്കുന്നു. 4

വായോ, അങ്ങ് ഹവ്യദാതാവിന്നുവേണ്ടി, പ്രീതിയോടേ അമരേത്തിന്നെഴുന്നള്ളിവന്നാലും: പിഴിഞ്ഞ സോമം കുടിച്ചാലും! 5

വായോ, അങ്ങും ഇന്ദ്രനും അഹ്രാണല്ലോ, ഈ നീർ കുടിപ്പാൻ: കനിവുറ നിങ്ങൾ ഈ ഭോജ്യം കൈക്കൊണ്ടാലും! 6

ഇന്ദ്രനും വായുവിന്നുമായി, സോമം പിഴിഞ്ഞു തയിർ ചേർത്തുവെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു; ഈ ഭോജ്യം, തംന്നോടത്തെയ്യൂ പുഴപോലെ, (നിങ്ങളുടെ അടുക്കലെയ്യൂ) വരുന്നു! 7

അഗ്നേ, ഭവാൻ എല്ലാദേവകളോടുമൊരുമിച്ച്, ഉഷസ്സിനോടും അശ്വികളോടുമൊരുമിച്ചു, വന്നുചേർന്നാലും; അത്രിയുടേതിലെന്നപോലെ, ഈ സോമനീരിൽ രമിച്ചാലും! 8

അഗ്നേ, ഭവാൻ മിത്രാവരുണന്മാരോടൊരുമിച്ചു, സോമനോടും വിഷ്ണുവിനോടുമൊരുമിച്ചു, വന്നുചേർന്നാലും; അത്രിയുടേതിലെന്നപോലെ, ഈ സോമനീരിൽ രമിച്ചാലും! 9

സൂക്തം 51.

2. ദേവന്മാരോട് പ്രത്യക്ഷോക്തി: സുകരുവിൻ—സോമനീരും മറവും.

3. അഗ്നിയോട്:

അഗ്നേ, ഭവാൻ ആദിത്യരോടും വസുക്കളോടുമൊരുമിച്ച്, ഇന്ദ്രനോടും വായുവോടുമൊരുമിച്ചു വന്നുചേർന്നാലും; അത്രിയുടേതിലെന്നപോലെ ഈ സോമനീരിൽ രമിച്ചാലും! 10

അശ്വികൾ നമുക്കു സ്വസ്തി നല്കട്ടെ; ഭഗൻ സ്വസ്തി, അദിതിദേവി സ്വസ്തി; എതിരില്ലാത്ത ബലപ്രദനായ പൂഷാവു നമുക്കു സ്വസ്തി വരുത്തട്ടെ; ശോഭനജ്ഞാനകളായ ദ്യാവാപൃഥിവികളും സ്വസ്തി! 11

സ്വസ്തിയ്ക്കു വായുവിനെയും, സ്വസ്തിയ്ക്കു ജഗദ്രക്ഷകനായ സോമനെയും, സ്വസ്തിയ്ക്കു സർവ്വജ്ഞാനചിതനായ ബൃഹസ്പതിയെയും നാം സ്തുതിയ്ക്കുക; ആദിത്യന്മാർ നമുക്കു സ്വസ്തി വരുത്തട്ടെ! 12

ദേവന്മാരെല്ലാം ഇന്നു നമുക്കു സ്വസ്തിയരുളട്ടെ; വസുവായ വൈശ്വാനരാഗ്നി സ്വസ്തിയരുളട്ടെ; ദേവന്മാരായ ഋഭുക്കൾ സ്വസ്തിയ്ക്കു രക്ഷിയ്ക്കട്ടെ; രുദ്രൻ നമ്മെ സ്വസ്തിയ്ക്കു പാപത്തിൽനിന്നു പാലിയ്ക്കട്ടെ! 13

മിത്രാവരുണർ നമുക്കു സ്വസ്തി തരട്ടെ. മാർഗ്ഗദേവതേ, രേവതി, സ്വസ്തി തരിക! ഇന്ദ്രനും അഗ്നിയും നമുക്കു സ്വസ്തി തരട്ടെ; അദിതേ, ഞങ്ങൾക്കു സ്വസ്തി തരിക! 14

ഞങ്ങൾ, സൂര്യചന്ദ്രന്മാർപോലേ സ്വസ്തിയാംവണ്ണം വഴിനടക്കുമാറാകണം; തരുന്ന, തട്ടിക്കോറാത്ത, മറക്കാത്ത ബന്ധുജനത്തോടു വീണ്ടും ചേരുകയുംവേണം! 15

സൂക്തം 52.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ'പോലെ)

ധൃഷ്ടൻ നീയച്ചിച്ചാലും, ശ്യാവാശ്വ,
യഷ്ടവ്യമരുത്തുക്കളെ:

---

15. ഞങ്ങൾ വിദേശത്തു പോയി തിരിച്ചെത്തിയാൽ, ബന്ധുക്കൾ മുന്നിട്ടിൽ വേണ്ടതു തരണം; തട്ടിക്കറുതു—വൈകിപ്പോയാൽ ശുണ്ഠിയെടുക്കരുതു; മറക്കരുതു—ഇതാരെന്നും മറവു സംശയിയ്ക്കരുതു.

സ്തുത്യരാമിവർ നിദ്ദോഷാന്നത്താൽ
മത്താടുമല്ലോ, നിച്ചലും! 1

അദ്ധ്യഷ്ടരുപ്പാറാ കെല്പിന്നാ
നൽത്തുണനില്പോരല്ലോ;
പോക്കിയും കീഴമർത്തുവോരവർ
കാക്കുമേ, സദയം പ്രാജ്യരെ! 2

ലോലർ സേക്താക്കളമ്മരുത്തുക്കൾ
കാലത്തിൻമീതേ പോകുന്നു;
പൃഥ്വിയിങ്കലും വിണ്ണിലും ചേന്ന
തത്തേജസ്സെങ്ങൾ വാഴ്ത്തുന്നു. 3

വെയ്പ്പുവിൻ, നിങ്ങൾ ധ്രുഷ്ടരാം മരു-
ത്തുക്കളിൽ സ്തോത്രയജ്ഞങ്ങൾ:
വിദ്രോഹികളിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പൂ
മർത്യനെയിവരെന്നെന്നും! 4

സംപൂജ്യർ, ശുഭദാനർ, നേതാക്കൾ,
സന്നദ്ധബലന്മാർവർ;
അധ്വരാഹരാമമ്മരുത്തുക്കൾ-
ക്കപ്പിയ്പ്പൂ, തെളിഹവ്യം നീ! 5

സാസ്രൂർ നേതാക്കൾ വാഗ്മി ചാട്ടം, പെന്പോൻ
മാത്തി മിന്നുന്ന മാരുതർ:

സൂക്തം 52.

1. ഋഷി തന്നോടുതന്നെ പറയുന്നു: അന്നം—ഹവിസ്സ്.

2. അദ്ധ്വർ—മരുത്തുക്കൾ. കീഴമർത്തുവോർ—എതിരാളികളെ. പ്രാജ്യരെ—വളരെപ്പേരെ, നമ്മളെയും നമ്മുടെ പുത്രഭൃത്യാദികളെയും.

3. ലോലർ=ചലനസ്വഭാവർ, വീശുന്നവർ. കാലത്തിൻമീതേ പോകുന്നു=കാലത്തെ അതിലംഘിയ്ക്കുന്നു; ശാശ്വതരാണെന്നർത്ഥം. തത്തേജസ്സ്=അവരുടെ തേജസ്സ്.

4. അധ്വര്യുപ്രഭൃതികളോട്: വെയ്പ്പുവിൻ=അർപ്പിപ്പിൻ. സ്തോത്രയജ്ഞങ്ങൾ=സ്തോത്രവും യജ്ഞവും.

5. ഹോതാവിനോട്.

പിന്തുടരുന്നു മിന്നലു,മൊലി
ചൊന്തും നീർപോലീ വമ്പരെ;
താനേ പുറപ്പെട്ടള്ളൊന്നി,ശ്ലോഭ-
മാനന്മാരുടെ വാരൊളി! 6

മന്നിടത്തിലും, സ്വാരാന്തരിക്ഷം-
തന്നിലു,മാറിൻ കെല്പിലും,
വാരുറാ വിണ്ണിൻ ഭാഗങ്ങളിലും
വായ്ക്കുവോരല്ലോ നേർക്കിവർ! 7

വാഴ്ക, മരുത്തുക്കൾതൻ ബലം,
വാസ്തവവേഗമുത്തുംഗം:
പൂട്ടിനാരല്ലോ, തണ്ണീർക്കായ് സ്വയ-
മോട്ടക്കാരാമന്നോതാക്കൾ! 8

പാവനദീപ്തിച്ചാത്തുട്ടത്തവർ
മേവുന്നു, പരുഷ്ണിയിങ്കൽ;
അത്രയല്ല, പിളർത്തുമക്കെല്പ-
രദ്രിയെപ്പോലും തേർവട്ടാൽ! 9

ഇങ്ങെത്തുന്നാവരുള്ളിൽപ്പൂകുവോ-
രെങ്ങും മെല്ലുവോർ, നിർബ്ബാധർ—
ഈ സ്തുപങ്ങളാലേത്തുന്നു, യജ്ഞം
വാരുറുനിന്നൊന്നിയ്ക്കായി! 10

---

6. സാസ്മർ=ആയുധങ്ങളുള്ളവർ. വാശം ചാട്ടം—മേഘത്തെപ്പിളർത്താൻ ചൂരികയെറിയും. ചെമ്പൊൻ—കനകാഭരണങ്ങളം. മാരുതർ=മരുത്തുക്കൾ. ഒലി പൊന്തും (ഇരമ്പുന്ന) വെള്ളംപോലെ മിന്നലും പിന്തുടരുന്നു.

7. സ്വാരം=പ്രവൃദ്ധം, വിശാലം.

8. സ്തോതാവിനോട്: വാസ്തവവേഗം=സത്യമായ വേഗത്തോടുകൂടിയത്. ഉത്തുംഗം—മഹത്ത്. ഓട്ടക്കാരാം (ചലനസ്വഭാവരായ) ആ നേതാക്കൾ തണ്ണീർക്കായ് (മഴപെയ്യിയ്ക്കാൻ) സ്വയം പുള്ളിമാനുകളെ തേരിന്മേൽ പൂട്ടിയല്ലോ; മേഘങ്ങളോട് പൊരുതാൻ പുറപ്പെട്ടവല്ലോ.

9. പരുഷ്ണി—ഒരു നദി. തേർവട്ടാൽ—തേരോടിച്ചു മലയെപ്പോലും പിളർത്തും.

10. നിർബാധർ—വഴിയിൽ ഉപദ്രവമില്ലാത്തവർ. ഇങ്ങനെയുള്ള മരുത്തുക്കൾ വാരുറുനിന്ന് (വിശാലരായി) എന്നിയ്ക്കായി യജ്ഞം ഏറ്റുന്നു (വഹിയ്ക്കുന്നു.)

പേത്തുമേന്തുന്നു, നേതാക്കളവർ;
മേത്തിണക്കിയുമേന്തുന്നു;
ദൂരദേശത്തുമേന്തുന്നു—കാണാ-
മാറാകീ, നാനാരൂപങ്ങൾ! 11

സ്തോതാവിന്നൊത്തിച്ചാരല്ലോ കിണർ
ഗാഥാസ്തുത്യരസ്സേകുന്നോർ:
സ്തേനർപോലതിൽ ത്രാതാക്കൾ ചിലർ
കാണായ് മേ; ചിലർ കെല്പേകി! 12

'ധാതാക്കളിവർ ദർശനീയന്മാർ,
മേധാഢ്യർ, മിന്നും വാഗ്മി പൂണ്ടോർ;
വന്ദിയ്ക്കു, നന്ദിപ്പിയ്ക്കുകീ, മരു-
ദ്വൃന്ദത്തെ സ്തോത്രത്താല്യുഷേ! 13

അക്കൊൽപ്പോലേ ചെൽകുഷേ, മരു-
ദ്വഗ്ഗത്തിൽ, വാഴ്ത്തി നല്ലി നീ.'
സവ്യത്തിൽനിന്നോ വന്നാലും, ധ്വൃഷ്ണ-
വിക്രമർ നുതരാം നിങ്ങൾ! 14

തെറ്റെന്നിവരെ വാഴ്ത്തിത്താങ്ങിന്നായ്
മറു വാനോരിൽച്ചെല്ലാത്തോൻ

---

11. ഏന്തുന്നു—യജ്ഞത്തെ. മരുത്തുക്കളുടെ ഈ നാനാരൂപങ്ങൾ കാണാമാറാക—നമുക്കു കാണായ്വരട്ടെ.

12. സ്തോതാവിന്ന്—ഗോതമന്ന്. ഇക്കഥ മുൻമണ്ഡലങ്ങളിലുണ്ട്. ഗാഥാസ്തുത്യർ—ഛന്ദസ്സുകൊണ്ടു സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവർ. സ്തേനർപോലെ—സദാ ഒളിച്ചിരിയ്ക്കുന്ന തസ്കരന്മാർ കണ്ടെത്തപ്പെടുന്നതുപോലെ. കെല്പേകി—പ്രാണങ്ങളായി വർത്തിച്ചു, ബലമുളവാക്കി.

13. ശ്യാവാശ്വനോടു യജമാനൻ പറയുന്നു:

14. അക്കൻ=സൂര്യൻ. നല്ലി—ഹവിസ്സ്. ഉത്തരാർദ്ധം ഋഷിയുടെ പ്രത്യക്ഷോക്തി: സവ്യത്തിൽനിന്നോ—മറ്റിരുലോകങ്ങളിൽനിന്നോ. ധ്വൃഷ്ണവിക്രമർ—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്ന ബലമുള്ളവർ.

15. തെറ്റെന്ന്=ക്ഷിപ്രം. താങ്ങിന്നായ്=അവലംബത്തിനുവേണ്ടി. വ്യഞ്ജകർ—ഫലസൂചകർ. വിജ്ഞരാൽ—വിജ്ഞരുടെ കനിവിനാൽ. മറു ദേവക

നേക്കിഷ്ടം നേടും, വ്യഞ്ജകരാമീ-
പ്പോക്കിൽപ്പോരാണ്ട വിജ്ഞരാൽ! 15
തായ്താതരാരെന്നാരായുമെന്നോ-
ടോതിനാ,രമ്മ ഗോവെന്നായ്;
താതനു,ന്നവാൻ രുദ്രനാണെന്നു-
മോതിനാർ, ശക്തരാ വിജ്ഞർ! 16
ഏഴേഴിനമാണശ്ശക്തരെ,നി-
യ്ക്കേകട്ടേ നൂറോരോന്നുമേ:
വിത്തയാമുനഗോസമ്പത്തുമശ്വ-
വിത്തവും തലോടാവൂ ഞാൻ! 17

സൂക്തം 53.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; കകുപ്പും സതോബൃഹതിയും ഗായത്രിയും ബൃഹതിയും അനുഷ്ടുപ്പും പുരഉഷ്ണിക്കും ഛന്ദസ്സുകൾ; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

ആരറിയുന്നു, ഈ മരുത്തുക്കളുടെ ഉൽപത്തി? പണ്ടാര് കണ്ടു, ഇവരുടെ സുഖങ്ങൾ? ഇവർ പുള്ളിമാനുകളെ പൂട്ടിയല്ലോ! 1

തേരിലിരിയ്ക്കുന്ന ഇവരെ ആർ കേൾക്കും? യാത്ര എങ്ങനെ? ആക്ക വഴിപോലെ കൊടുപ്പാനായിരിയ്ക്കും, ഈ വൃഷ്ടിക്കൾ ബന്ധുക്കളായി അന്നങ്ങളോടേ മുറയ്ക്കവതരിച്ചത്? 2

ളെ ആശ്രയിയ്ക്കാതെ, മരുത്തുക്കളെത്തന്നെ സ്തുതിച്ചാൽ അഭീഷ്ടം നിറവേറും. പോക്കിൽപ്പോരാണ്ട—ദ്രുതഗമനത്തിൽ പൂകുംപ്പെട്ട.

16. ഞാൻ മരുത്തുക്കളോട്, അവരുടെ അമ്മയച്ഛന്മാരാരാണെന്നന്വേഷിച്ചു: അമ്മ ഗോവും, അച്ഛൻ അന്നവാനായ രുദ്രനുമാണെന്നാണ് അവർ പറഞ്ഞത്.

17. അശ്ശക്തർ ഏഴേഴുഗണമാണ്: ഓരോ ഗണവും എനിയ്ക്ക് നൂറ് (ഗവാശ്വാദികളെ) ഏകട്ടേ. വിത്തയാമുനഗോസമ്പത്തും—പ്രസിദ്ധകളായ യമുനാതീരത്തിലെ ഗോക്കളാകുന്ന ധനവും. അശ്വവിത്തവും—കുതിരകളാകുന്ന സമ്പത്തും. തലോടാവൂ ഞാൻ—എനിയ്ക്കു കൈവരട്ടെ.

സൂക്തം 53.

2. ആർ കേൾക്കും—ഇവർ ചക്രട്ടിയുലയ്ക്കുന്ന ശബ്ദവും തേരൊച്ചയും.

ആ പറവപാടില്ലാത്ത മനുഷ്യഹിതരായ നേതാക്കൾ തിളങ്ങുന്ന വാഹനങ്ങളിലൂടേ, മത്തിനായി വന്നാണഞ്ഞ്, എന്നോടരുളിച്ചെയ്തു, 'നീ ഇയ്യുള്ളവരെ നോക്കിക്കണ്ടു സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുക' എന്ന്: 3

'ആഭരണങ്ങളിലും ആയുധങ്ങളിലും പൂമാലകളിലും ഉരോഭൂഷണങ്ങളിലും കൈകാൽവളകളിലും തേരുകളിലും വില്ലുകളിലുമുള്ള തിളക്കങ്ങളെ—' 4

ക്ഷിപ്രപ്രദാനരായ മരുത്തുക്കളേ, വൃഷ്ടിയ്ക്കായി നടക്കുന്ന തിളക്കങ്ങൾപോലുള്ള നിങ്ങളുടെ തേരുകളെ തുഷ്ടിപ്പെടുത്താൻ ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. 5

ഈ ശോഭനപ്രദാനരായ നേതാക്കൾ ഹവിർദ്ദാതാവിനുവേണ്ടി തണ്ണീർപ്പെട്ടിയെ വാനത്തുനിന്നിറക്കുന്നു—മേഘത്തെ വായ്മുഴികളിലെയ്ക്ക് അഴിച്ചുവിടുന്നു. ജലത്തോടുകൂടി വഷ്കരായി നടക്കുന്നു! 6

അവർ മേഘങ്ങളെ പിളർത്തി ജലത്തോടുകൂടി അന്തരിക്ഷത്തിൽ, ധേനുക്കൾപോലെയും, വഴി മുഴുമിപ്പിയ്ക്കാൻ കുതിച്ചോടുന്ന കുതിരകൾപോലെയും സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു; അപ്പോൾ പുഴകൾ പുളയ്ക്കയായി! 7

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നോ, അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നോ, ഇവിടത്തിൽനിന്നോ വന്നാണഞ്ഞാലും; അകലത്തെങ്ങാനും നിന്നോയ്തരുതേ! 8

നിങ്ങളെ നിഷ്പ്രഭമായ, കെടുനിറം പൂണ്ട, നിലമോ, നിങ്ങളെ പരന്ന കടലോ, ഇമ്പംകൊള്ളിയ്ക്കരുത്; നിങ്ങളെ സജലയായ സരയുനിത്തിക്കളയരുത്. ഞങ്ങൾക്കുതന്നെ കിട്ടട്ടെ, നിങ്ങളാലുള്ള സുഖം! 9

---

3. പറവപാടില്ലാത്ത—നിർല്ലോഭരായ. മത്തിനായി—സോമം കുടിപ്പാൻ. ഇയ്യുള്ളവർ—ഞങ്ങൾ.

4. തിളക്കങ്ങളെ—നോക്കി സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുക. ഇതും മരുദ്വചനംതന്നെ.

6. തണ്ണീർപ്പെട്ടിയെ—മേഘത്തെ.

7. ധേനുക്കൾപോലെ—പുതായി പൊറ പൈക്കൾ കൂട്ടിയുടെ അടുക്കലെയ്ക്ക് ഓടുന്നതുപോലെ. വഴി മുഴുമിപ്പിയ്ക്കാൻ—എത്തേണ്ടുമിടത്തെത്താൻ. പുളയ്ക്കയായി—മഴവെള്ളംകൊണ്ട്.

8. ഇവിടം—ഭൂലോകം.

9. നിലവും മറവും സകൌതുകം നോക്കിനിന്നോയ്തരുതേ.

നിങ്ങളുടെ പുത്തൻതേരുകളുടെ ബലത്തെയും ആ തിളങ്ങുന്ന മരുദ്ഗണത്തെയും വൃഷ്ടികാം പിന്തുടരുന്നു! 10

ഈ നിങ്ങളുടെ ബലത്തെ ബലത്തെ, വ്രാതത്തെ വ്രാതത്തെ, ഗണത്തെ ഗണത്തെ ഞങ്ങാം നല്ല സ്തുതികൊണ്ടും കമ്മംകൊണ്ടും അനുവർത്തിയ്ക്കട്ടെ! 11

ഇന്നു മരുത്തുക്കാം ഈ തേരിലൂടേ, ഏതൊരു ഹവ്യദാതാവായ സുജനാവിന്നുവേണ്ടി പോയിരിയ്ക്കാം? 12

നിങ്ങാം പുത്രനും പൌത്രനുമായി, അക്ഷയമായ ധാന്യവിത്തു വെച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ; അതു ഞങ്ങാംക്കു തരുവിൻ: ധനവും പൂണ്ണായുസ്സും സൌഭാഗ്യവും ഞങ്ങാം യാചിയ്ക്കുന്നു! 13

മരുത്തുക്കളേ, ഞങ്ങാം ക്ഷേമത്താൽ തിന്മ പോക്കി, നേരിട്ട നിന്ദകരായ വൈരികളെ കടന്നുപോകുമാറാകണം; വഷ്ത്താൽ വെള്ളവും സുഖവും പാപശാന്തിയും ഗോയുക്തമായ അന്നവും ഞങ്ങാംക്ക് ഒപ്പം കൈവരട്ടെ! 14

മഹിതരായ മരുത്തുക്കളേ, നേതാക്കളേ, നിങ്ങാം ആരെ രക്ഷിയ്ക്കുമോ, ആ മനുഷ്യൻ സുദേവനും സുവീരനുമായിത്തീരും: ഞങ്ങാം അങ്ങനെയാകണം! 15

ഭവാൻ ഈ സ്തോതാവിന്റെ യജ്ഞത്തിൽ ആ ദാതാക്കളെ സ്തുതിച്ചാലും: അവർ, മേയുന്ന ഗോക്കാംപോലെ ഇമ്പംകൊള്ളട്ടെ! പോകുന്ന അവരെ ഭവാൻ പഴയ ചങ്ങാതികളെയെന്നപോലെ തിരിച്ചുവിളിയ്ക്കുക; ആ തൽപരന്മാരെ പാടിപ്പുകഴ്ത്തുക!

---

10. മരുദ്ഗണം—നിങ്ങളുടെ ഗണം.

11. വ്രാതം=സമൂഹം. ഗണം—സപ്തഗണം.

12. പരോക്ഷവചനം: സുജന്മാവ്—ഭാഗ്യവാൻ. പോയിരിയ്ക്കാം—ഇവിടെ വരുന്നില്ലല്ലോ!

13. ഞങ്ങളെ പുത്രപൌത്രതേന ഗണിച്ച്, അതു (വിത്ത്) ഞങ്ങാംക്കു സദയം തരുവിൻ.

14. വഷ്ത്താൽ—നിങ്ങാം പെയ്യിയ്ക്കുന്ന മഴകൊണ്ട്.

15. സുദേവൻ=നല്ല ദേവന്മാരോടുകൂടിയവൻ. സുവീരൻ—നല്ല പുത്രാദികളോടുകൂടിയവൻ.

16. ഋഗ്വിധാനകാം ഋഷിയോടു പറയുന്നു: സ്തോതാവ്—യജമാനൻ. ആ ദാതാക്കാം—മരുത്തുക്കാം. ആ തൽപരന്മാരെ—സ്തുതിപ്രിയരായ മരുത്തുക്കളെ.

സൂക്തം 54.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

സ്വയം വിളങ്ങുന്ന, മലയെപ്പോലും തട്ടിവീഴിയ്ക്കുന്ന, മരുദ്ബലത്തിനൊത്തിയ്ക്കുക, ഈ സ്തുതിയെ; ചൂടിനെ നിലപ്പിച്ചുകൊണ്ടു സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു വന്നെത്തുന്ന ആ പൃഷ്ടയജ്വാക്കളായ ഉജ്ജ്വലാന്നാന്മാർക്കു നിങ്ങൾ മഹത്തായ ഭോജ്യം അപ്പിയ്ക്കുവിൻ. 1

മരുത്തുക്കളേ, വൃഷ്ടിതൽപരരായി അന്നം വർദ്ധിപ്പിയ്ക്കുന്ന മഹാന്മാരായ നിങ്ങൾ കുതിരകളെ പൂട്ടി, ചുറ്റിനടന്നു, മിന്നലിനോടു ചേരുന്നു: അപ്പോൾ മൂന്നിടത്തും മേഘം ഇടിമുഴക്കും; എങ്ങും ഗമിയ്ക്കുന്ന വെള്ളം ഭൂമിയിൽ വീഴുകയും ചെയ്യും. 2

തിളങ്ങുന്ന തേജസ്സും, കല്ലിൻകാതലിനൊത്ത ആയുധങ്ങളുമുള്ള മഹാബലരായ മരുത്തുക്കൾ ഒളിവീശുന്നു; പർവതങ്ങളെപ്പോലും പതിപ്പിയ്ക്കുന്നു; വെമ്പലോടേ വെള്ളം പൊഴിയ്ക്കുന്നു; കൂടെക്കൂടെ മിന്നലിളക്കുന്നു; കൂട്ടമിട്ടിരമ്പുന്നു. 3

രുദ്രപുത്രരായ മരുത്തുക്കളേ, ശക്തരായ നിങ്ങൾ രാത്രികളെയും പകലുകളെയും അന്തരിക്ഷത്തെയും ദ്യുലോകത്തെയറിയുന്നു; പൊടി പറപ്പിയ്ക്കുന്നു; കാറിനെത്തെ, കപ്പലുകൾ കടലിനെയെന്നപോലെ ഇളക്കുന്നു; ദുർഗ്ഗങ്ങളുടയ്ക്കുന്നു; നിങ്ങൾ (ഞങ്ങളെ) ഉപദ്രവിയ്ക്കില്ല! 4

അഹതതേജസ്സുകളായ മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ആ വീര്യം, സൂര്യനെ ഓടുന്ന ദേവാശ്വങ്ങളുമെന്നപോലെ, നീണ്ട യോജന പിന്നിട്ടിരിയ്ക്കുന്നു: കുതിരകളെ കൊടുക്കാതിരുന്ന പർവതത്തെ നിങ്ങൾ പിളർത്തിയല്ലോ! 5

സൂക്തം 54.

1. ഋത്വിക്കുകളോട്°: പൃഷ്ടയജ്വാക്കൾ — രഥന്തരാദികൾകൊണ്ടു യജിയ്ക്കുന്നവർ. ഉജ്ജ്വലാന്നാന്മാർ=തിളങ്ങുന്ന അന്നത്തോടുകൂടിയവർ, മരുത്തുക്കൾക്ക്°.

3. കല്ലിൻകാതലിനൊത്ത — അതികഠിനങ്ങളായ.

5. അഹതതേജസ്സുകൾ — ആരാലും അപഹരിയ്ക്കപ്പെടാത്ത തേജസ്സുള്ളവർ. യോജന — നാലുനാഴിക വഴി; പത്തുനാഴിക വഴി എന്നും പക്ഷമുണ്ട്°. പിന്നിട്ടിരിയ്ക്കുന്നു — വളരെ ദൂരത്തെത്തിയിരിയ്ക്കുന്നു എന്നർത്ഥം. കുതിരകളെ — പണികൾ അപഹരിച്ചു ഗ്രഹയിലൊളിപ്പിച്ച അശ്വങ്ങളെ.

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ഗണം പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു: നിങ്ങൾ നീർമുകിലിനെ തല്ലിത്തുള്ളിയ്ക്കുമല്ലോ; സമാനപ്രീതികളായ നിങ്ങൾ ധനം തേടുന്ന എന്നെ കണ്ണുപോലെ നല്ല വഴിയ്ക്കു കൊണ്ടുനടക്കുകയും ചെയ്യുന്നു! 6

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ യാതൊരു ഋഷിയെയോ രാജാവിനെയോ കർമ്മാനുഖനാക്കുമോ, അദ്ദേഹം തോല്ക്കില്ല; ഹനിയ്ക്കപ്പെടില്ല; ക്ഷീണനാകില്ല; സങ്കടപ്പെടില്ല; ഉപദ്രവിയ്ക്കപ്പെടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്പത്തിന്നും രക്ഷയ്ക്കും ഇടിവു വരില്ല! 7

ഗ്രാമത്തെ ജയിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യർപോലെയും അയ്മാദികൾ പോലെയുമുള്ള, അശ്വയുക്തരും ഈശ്വരന്മാരുമായ മരുത്തുക്കൾ വെള്ളംകൊണ്ടു കിണർ നിറയ്ക്കുന്നു; ഇരമ്പുന്നു; മധുരജലംകൊണ്ടു മന്നിനെ കുതിർക്കുന്നു! 8

ഈ ഭൂമി മികവിൽ ചരിയ്ക്കുന്ന മരുത്തുക്കൾക്കായി പരക്കുന്നു; ദ്യോവു പരക്കുന്നു; അന്തരിക്ഷപ്രദേശങ്ങൾ പരക്കുന്നു; ക്ഷിപ്രപ്രദാനരായ പർവതങ്ങൾ പരക്കുന്നു. 9

മരുത്തുക്കളേ, കരുത്തുള്ള സർവനേതാക്കളായ—സപ്തിയുടെയും നേതാക്കളായ—നിങ്ങൾ, സൂര്യൻ ഉയർന്നുനില്ക്കുമ്പോളാണല്ലോ, മത്തുകൊള്ളുക: അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ പായുന്ന കുതിരകൾ കുഴയാറില്ല; നിങ്ങൾ ഉടനടി ഈ വഴിയുടെ അവസാനത്തിലെത്തും! 10

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ ചുമലുകളിൽ ചുരികയും, കാല്ക്കളിൽ തളയും, മാറിൽ മണിമാലയും, തേരിൽ നീർത്തുള്ളികളും, കൈകളിൽ തിയ്യിനൊത്ത മിനാലുകളും, തലയിൽ തങ്കത്തൊപ്പിയും വിളങ്ങുന്നു! 11

മരുത്തുക്കളേ, സഞ്ചാരികളായ നിങ്ങൾ അഹ്നതേജസ്കനായ സൂര്യനെക്കൊണ്ടു തെളിവെള്ളം ചാരിയ്ക്കുന്നു; കെല്പു പൂണ്ടു ഭൂലോകം തിളങ്ങുന്നു; വെള്ളത്തിനായി വന്നിച്ച ഇരമ്പൽ കൂട്ടുന്നു! 12

---

8. പരോക്ഷകഥനം: അയ്മാദികൾ—അയ്മാവു മുതലായ അദിതിപുത്രന്മാർ.

9. പരക്കുന്നു—വിസ്താരപ്പെടുന്നു.

10. സൂര്യൻ ഉയർന്നുനില്ക്കുമ്പോൾ—മധ്യാഹ്നത്തിൽ. മത്തുകൊള്ളുക—സോമം കുടിയ്ക്കുക. അവസാനത്തിൽ—യജ്ഞസ്ഥലത്ത്.

വിവിധപ്രജ്ഞരായ മരുത്തുക്കളേ, ഞങ്ങൾ നിങ്ങളിൽനിന്നു ധനവും അന്നവും നേടി, തേരുടമകളാകണം! മരുത്തുക്കളേ, സൂര്യൻ ആകാശത്തുനിന്നെന്നപോലെ കിഴിഞ്ഞുപോകാത്ത ധനം ആയിരക്കണക്കിൽ ഞങ്ങളിൽ വിളയാടട്ടേ! 13

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ സ്പൃഹണീയരായ വീരരോടുകൂടിയ ധനം നല്കുന്നു; നിങ്ങൾ സാമം പാടുന്ന ഋഷിയെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നു; നിങ്ങൾ സേവകന് അശ്വത്തെയും അന്നത്തെയും നല്കുന്നു; നിങ്ങൾ സുഖവാനായ രാജാവിനെ നല്കുന്നു! 14

ഉടനടി രക്ഷിയ്ക്കുന്ന മരുത്തുക്കളേ, യാതൊന്നുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ ആളുകളെ, സൂര്യൻപോലെ, പരത്തുമോ, ആ ധനം ഞാൻ നിങ്ങളോടു യാചിയ്ക്കുന്നു. നിങ്ങൾ എന്റെ ഈ സ്തുതിയിൽ കൃതകംകൊള്ളുവിൻ: ഇതിന്റെ ശക്തിയാൽ ഞങ്ങൾ ഒരു നൂറാണ്ടു പിന്നിട്ടുമാറാകണം! 15

സൂക്തം 55.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

തിളങ്ങുന്ന ചുരികയും മാറിൽ മണിമാലയുമുള്ള പ്രയഷ്ടാക്കളായ മരുത്തുക്കൾ മഹത്തായ വയസ്സു വഹിയ്ക്കുന്നു; എള്ളുപ്പത്തിൽ പൂട്ടാവുന്ന ശീഘ്രാശ്വങ്ങളാൽ കൊണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു; ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 1

നിങ്ങൾ സ്വയം മഹത്തായ ബലത്തെ യഥേഷ്ടം വഹിയ്ക്കുന്നു; പെരിയ നിങ്ങൾ പരപ്പോടേ പരിശോഭിയ്ക്കുന്നു; നിങ്ങൾ ഓജസ്സുകൊ

---

13. സൂര്യൻ ആകാശം വിടാറില്ലല്ലോ; അതുപോലെ കിഴിഞ്ഞുപോകാത്ത — സുസ്ഥിരമായ.

14. രാജാവിനെ — രാജ്യം ഭരിയ്ക്കാൻപോന്ന പുത്രനെ.

15. സൂര്യൻപോലെ — സൂര്യൻ രശ്മികളെ പരത്തുന്നപോലെ. ഇത് — സ്തുതി. ഒരു നൂറാണ്ടു പിന്നിട്ടുമാറാകണം — ശതായുസ്സുകളായിത്തീരണം.

സൂക്തം 55.

1. പ്രയഷ്ടാക്കൾ=പ്രകൃഷ്ടേന യജിയ്ക്കുന്നവർ. വയസ്സ് — യൌവനം, അല്ലെങ്കിൽ അന്നം. കൊണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു — ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്ത്.

ണ്ട് അന്തരിക്ഷത്തിൽ വ്യാപിയ്ക്കുന്നു. ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 2

സുജാതരായ നേതാക്കൾ ഒപ്പം ജനിച്ചു; ഒപ്പം വെള്ളം പൊഴിച്ചു; ശ്രീയ്ക്കുവേണ്ടിത്തന്നെ, സൂര്യരശ്മികൾപോലെ ശോഭപൂണ്ട്, എങ്ങും തുലോം വളരുന്നു. ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 3

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളുടെ മഹത്വം സത്യമാണ്; സൂര്യന്റെ രൂപംപോലെ ദർശനീയമാണ്. നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ അമൃതത്വത്തിൽ നിർത്തിയാലും! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 4

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ അന്തരിക്ഷത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുവിയ്ക്കുവിൻ—ജലാനിധരേ, നിങ്ങൾ മഴ പെയ്യുവിൻ: ദർശനീയരേ, നിങ്ങളുടെ ധേനുക്കൾക്കു കറവു വറവില്ലല്ലോ! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 5

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ പുള്ളിമാനുകളാകുന്ന കുതിരകളെ തേർമുമ്പിൽ പൂട്ടുന്നു; പൊന്നിൻചട്ടയിടുന്നു; യുദ്ധമെല്ലാം തട്ടിനീക്കുന്നു! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 6

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങളെ മലകളോ പുഴകളോ തടയില്ല: നിങ്ങൾ ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെയ്ക്കു പോകുകതന്നെ ചെയ്യും. നിങ്ങൾ ദ്യാവാപൃഥിവികളിലെയ്ക്കും നടകൊള്ളുന്നു! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 7

വസുക്കളായ മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ മുമ്പു ചെയ്തതും, ഇപ്പോൾ ചെയ്യുന്നതും, ഉയർത്തപ്പെടുന്നതും, പുകഴ്ത്തപ്പെടുന്നതും, യാതൊന്നോ; അതെല്ലാം നിങ്ങൾക്കറിയാം! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 8

മരുത്തുക്കളേ, ഞങ്ങളെ സുഖിതരാക്കുവിൻ; പീഡിപ്പിയ്ക്കരുത്—ഞങ്ങൾക്ക് അത്യധികമായ സുഖം തന്നരുളുവിൻ. സ്തോതൃവും

---

2. പ്രത്യക്ഷോക്തി: ഒടുവിലെ വാക്യം പരോക്ഷം.

4. അമൃതത്വം—സത്യം.

5. പുറപ്പെട്ടുവിയ്ക്കുവിൻ—വൃഷ്ടിയെ. ധേനുക്കൾ—പൈക്കൾ, മേഘങ്ങൾ.

സഖ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുവിൻ! ആ ശുഭഗമനന്മാരെ തേരുകളും പിന്തുടരുന്നു. 9

മരുത്തുക്കളേ, സ്തുതിയ്ക്കപ്പെടുന്ന നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ സമ്പത്തിലെയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുവിൻ; പാപങ്ങളിൽനിന്നു മോചിപ്പിയ്ക്കുവിൻ; യജനീയരേ, ഞങ്ങൾ തരുന്ന ഹവിസ്സു കൈക്കൊള്ളുവിൻ; ഞങ്ങൾ ധനത്തിന്റെ ഉടമകളായിത്തീരണം! 10

സൂക്തം 56.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ബൃഹതിയും സതോബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

(മാകന്ദമഞ്ജരി)

അഗ്നേ, വിളിയ്ക്കു, നീയധ്വരോദ്ദ്യുക്തരാം
പൊൽക്കോപ്പണിഞ്ഞ മരുത്തുക്കളെ:
ശ്രീവീശ്വം വിണ്ണിൽനിന്നിന്നിവിടെയ്ക്കു
ഞാൻ വിളിയ്ക്കുന്നോൻ, മരുദ്ഗണത്തെ! 1

എമ്മട്ടിലങ്ങയാലാരുതന്മാർ,വ-
രമ്മട്ടേ വന്നൊത്തുകൂടുൻനമ്മ്യായ്;
താവകാഹ്വാനത്താലന്തികത്തെത്തിയാൽ,-
കൈവെളുത്താലും, നീയബ്ഭീമരെ! 2

ശത്രുഭിദ്ഭരർ കെല്പാറ നാഥകൾപ്പോ-
ലെത്തുമേ, നമ്മളിലൻപോടവർ!

---

9. സ്തോത്രവും സഖ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുവിൻ—സ്തുതിയിൽ ശ്രദ്ധയിരുത്തി ഞങ്ങളുമായി സഖ്യംകൊള്ളുവിൻ.

സൂക്തം 56.

1. ശ്രീ=ശോഭ.

2. അബ്ഭീമരെ—കാലവിളംബം സഹിയ്ക്കായ്കയാൽ ഘോരാകാരരായിത്തീർന്ന മരുത്തുക്കളെ. കൈവെളുത്താലും—ഹവിസ്സു കൊണ്ടുകൊടുത്താൽ.

3. ശത്രുഭിദ്ഭരർ (ശത്രുക്കളാൽ തോല്പിയ്ക്കപ്പെട്ടവർ) സ്വാമിയുടെ അടുക്കലെയ്ക്കു പായുമല്ലോ; അതുപോലെ, അവർ (മരുത്തുക്കൾ) നമ്മുടെ അടുക്കൽ. വ

അഗ്നിപോലേ കമ്മി, നീ മരുദ്ഗ്ഗമേ;
ദുർഗ്രഹം, കൂറന്റെ പൈപോലെ നീ! 3

ദുഷ്ടീഡ്യരായ ഹയങ്ങൾപോലോ,ജസ്സാ-
ലപ്രയാസേന കൊൽവോരാമവർ
വായ്പുറിരയ്ക്കുന്ന നീരണിമേഘത്തെ-
ക്കീഴ്പ്പാട്ടയയ്ക്കുന്നു, പോക്കുകളാൽ! 4

പേത്തെഴുന്നുള്ളുവിൻ: തിട്ടമിസ്സ്തോത്രത്താ-
ലാർദ്രരായ്ത്തീർന്ന മരുത്തുക്കളേ,
വായ്ക്കുമപൂവ്കരാകിയ നിങ്ങളെ,-
ഗ്ഗോക്കളെപ്പോലേ വിളിയ്ക്കുന്നോൻ, ഞാൻ! 5

പൂട്ടുവിൻ, തേരിനു പെൺകുതിരകളെ;-
പ്പൂട്ടുവിൻ, തേരിൽച്ചെമ്മാനുകളെ.
പൂട്ടുവിൻ, മുന്നിൽ, പ്രവേഗഹരികളെ—
പ്പൂട്ടുവിൻ, മുന്നിൽ വൻവോഢാക്കളെ! 6

പാരം ചിനയ്ക്കുമാ രോഹിതവാജിയെ-
ച്ചാരുവായ്പ്പൂട്ടിക്കഴിഞ്ഞുവല്ലോ;
ഈ രഥ്യം യാത്രയിൽ നിങ്ങളെ വൈകിയ്ക്കാ-
ല്ലേ;-രിത്തെളിപ്പിൻ, മരുത്തുക്കളേ! 7

ന്നെത്തും. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: കമ്മി=കമ്മത്തോടുകൂടിയത്. കൂറന്റെ—വിത്തുകാളയുടെ സമീപത്തു നില്ക്കുന്ന പയ്യിനെ എളുപ്പത്തിൽ പിടിയ്ക്കുവയ്യല്ലോ; അതുപോലെ ദുർഗ്രഹമാകുന്നു, മരുദ്ഗ്ഗം.

4. ദുഷ്ടീഡ്യർ=എളുപ്പത്തിൽ പീഡിപ്പിയ്ക്കാവതല്ലാത്ത. കൊൽവോർ—ശത്രുക്കളെ. പോക്കുകളാൽ (ഗമനങ്ങൾകൊണ്ടു) കീഴ്പ്പാട്ടയയ്ക്കുന്നു—മഴ പെയ്യാൻ.

5. തിട്ടം—ഈ സ്തോത്രം നിങ്ങളെ ആർദ്രരാക്കിയിരിയ്ക്കും. അപൂവ്കർ—പൂവ്കൻ (മുൻ ജനിച്ചവൻ) ഇല്ലാത്തവർ. ഗോക്കളെപ്പോലെ—പൈക്കളെ സമീപത്തെയ്ക്കു വിളിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

6. പെൺകുതിരകളെയോ മറ്റോ തേരിനുമുമ്പിൽ പൂട്ടുവിൻ—ഇങ്ങോട്ടു പോരുവാൻ. പ്രവേഗഹരികൾ=വേഗമേറിയ രണ്ടു ഹരികൾ. വൻവോഢാക്കൾ=വലിയ വോഢാക്കൾ, ഭാരവഹനകുശലരായ ഹരികൾ. മൂന്നാംപാദത്തിന്റെ ആവർത്തനമാണ്, നാലാംപാദം.

7. രോഹിതവാജി=ചെംകുതിര. ചാരുവായ്—ഭംഗിയിൽ. രഥ്യം=തേർകുതിര.

യാതൊന്നിൽ വാണിതോ, തുവെള്ളമേന്തിയ
രോദസി മാരുതസംയുതയായ്;
ആഹാരകാംക്ഷിയാമമ്മരുൽത്തേരിനെ-
യാഹ്വാനംചെയ്കു, നമ്മളിപ്പോഥം! 8
ആരിലച്ചിയ്ക്കപ്പെടുന്നു, സുജാതയായ്-
സ്സാരസൌഭാഗ്യയാം രുദ്രപത്നി;
തേരിൽത്തിളങ്ങുമാ സ്തുത്യഹ്രാം ഭവാ-
ന്മാരെ വിളിപ്പു, ഞാൻ മാരുതരേ! 9

സൂക്തം 57.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകളും; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

(കേക)

ഇന്ദ്രനൊത്തൊപ്പം പ്രീതി പൂണ്ട രുദ്രർ നിങ്ങൾ
വന്നാലും, ക്രതുവിന്നായ്ക്കാഞ്ചനത്തേരിൽക്കേറി:
നിങ്ങളെക്കാമിയ്ക്കുന്നു, ഞങ്ങൾതൻ സ്തുതിയിതു;
നിങ്ങളത്യുഷാത്തന്നു നല്കി, ദിവ്യാംഭസ്സല്ലോ! 1
വില്ലുനു, ചുരിക, കയ്യളി, ബാണധിമുമ്പാം
നല്ല ഹേതിയും, നല്ലശ്വങ്ങളും, നൽത്തുത്തേരും
ഉള്ളവരല്ലോ: മരുത്തുക്കളേ, വരികിങ്ങു
വെള്ളത്തിനു,ഞ്ഞാങ്കെല്പേറും പൃശ്നിപുത്രരേ, നിങ്ങൾ! 2
നിങ്ങൾ കൂട്ടുന്നു, കർമ്മിയ്ക്കുത്സവും, വാനിൽക്കാറും;
നിങ്ങൾതൻ പോക്കിൽപ്പേടിച്ചഞ്ചുന്നു, വിപിനങ്ങൾ;

---

8. രോദസി—രുദ്രപത്നി. ആഹാരകാംക്ഷി=അന്നേച്ഛ.
9. ആരിൽ—യാവചിലരുടെ ഇടയിൽ.

സൂക്തം 57.

1. രുദ്രർ=രുദ്രപുത്രർ. ആ ത്വഷ്ടാവ്—ഗോതമൻ.
2. കയ്യളി—ഒരുതരം ചെറിയ ഉളി. ബാണധി=ആവനാഴി. ഹേതി—ആയുധങ്ങൾ. വെള്ളത്തിന്—ഞങ്ങൾക്കു വെള്ളം കിട്ടാൻ. ഉഞ്ഞെല്പ്—മനോബലം.

തുള്ളിപ്പൂ, ധരണിയെപ്പൃശ്നിപുത്രരേ, നീക്കായ്-
പ്പുള്ളിമാൻകളെപ്പൂട്ടുമൂജ്ജിതന്മാരാം നിങ്ങൾ! 3

വന്മഹസ്സാളും വഷ്ടായികൾ മരുത്തുക്ക-
ളുന്മഥിതാക്കളി,രട്ടകൾപോലേകാകാരർ,
ചെമ്മഞ്ഞക്കുതിരകളുള്ളവർ,നവദ്യർ,
കർമ്മാംഗർ, മഹത്ത്വത്താൽ വാനിൻെറ വിരിവുറേറാർ. 4

ജാത്യൈവ സുജാതർ, ഭ്രൎഷ്ടകർ, മാറത്താരം
ചാർത്തിയോർ, ചമഞ്ഞവർ, സുദാനരൊളിപൂണ്ടോർ,
ഹാനിവജ്ജിതധനർ, പൂജാഹർ നേടിക്കൊണ്ടാർ,
വാനിൽനിന്നുപാഗമിച്ചമൃതഹവിസ്സിനെ. 5

തോൾകളിലുണ്ട, മരുത്തുക്കളേ, ചുരികകൾ;
കൈകളിൽ നിങ്ങൾക്കുണ്ട, ധ്വംസ്നവാമോജോബലം;
തേർകളിലുണ്ട,സ്രുങ്കൾ; തലയിൽപ്പൊൻതൊപ്പിയും;
മൈകളിൽ മരുവുന്നു, നിങ്ങൾക്കു തേജസ്സെല്ലാം! 6

പൊന്നുമശ്വവും ഗോവും തേർ സുവീരരും വായ്ക്കു-
മന്നമെങ്ങൾക്കു മരുത്തുക്കളേ, തന്നീടുവിൻ;
ഞങ്ങൾക്കു സമൃദ്ധിയും ചേർക്ക, രുദ്രരേ, നിങ്ങൾ;
നിങ്ങൾതൻ ദിവ്യത്രാണം ഞാനനുഭവിയ്ക്കാവൂ! 7

---

3. അത്ഥം=ധനം. തുള്ളിപ്പൂ—വൃഷ്ടികൊണ്ടു വിറപ്പിയ്ക്കുന്നു. നീക്കായ്—വൃഷ്ടിയ്ക്കുവേണ്ടി.

4. ഉന്മഥിതാക്കൾ—ശത്രുമർദ്ദനർ. ഇരട്ടകൾ—ഇരട്ടപെറണ്ടായവർ. ചെമ്മഞ്ഞക്കുതിരകൾ=ചെമന്നവയും മഞ്ഞച്ചവയുമായ കുതിരകൾ. വാനിൻെറ വിരിവുറേറാർ=ആകാശസദൃശമായ വിസ്തീർണ്ണതയുള്ളവർ.

5. ഭ്രൎഷ്ടകർ—വളരെ വെള്ളമുള്ളവർ. ആരം=ഹാരം, മുത്തുമാല. ചമഞ്ഞവർ—മററാഭരണങ്ങളുമണിഞ്ഞവർ. ഹാനിവജ്ജിതധനർ=അക്ഷയസമ്പത്തുള്ളവർ. ഉപാഗമിച്ച്—യജ്ഞത്തിൽ വന്നുചേൎന്ന്.

6. ഓജോബലം—രസാദിസപ്തധാതുക്കളുടെ സത്തേ, ഓജസ്സ്; അതാകുന്ന ബലം. സ്രുങ്കൾ=ആയുധങ്ങൾ. എല്ലാത്തേജസ്സുമുണ്ട്, നിങ്ങളുടെ ദേഹങ്ങളിൽ.

7. രുദ്രർ—രുദ്രപുത്രന്മാർ. ദിവ്യത്രാണം=ദിവ്യമായ രക്ഷ.

സൌഖ്യമെങ്ങൾക്കു മരുത്തുക്കളേ, നോതാക്കളേ,
ചേക്കവിൻ, മഖജ്ഞനാരു,മുതർ, പൃശ്നിപുത്രർ,
സത്യത്താൽ വിളിപ്പെട്ടോർ, കവികഥം, യുവാക്കന്മാ-
രു,ത്യന്തസ്തുതരേ,റാം നനയ്ക്കുന്നവർ നിങ്ങഥം! 8

സൂക്തം 58.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; മരുത്തുക്കഥം ദേവത.
(കേകം)

നീർക്കുഡീശരായ് സ്വയം വിളങ്ങുന്നോരാമെവർ
ശീഘ്രാശ്വസമേതരായ്ക്കൊല്പോടേ നടകൊൾവൂ;
ആ മരുത്തുക്കളുടെ ദീപ്തിയും നവീനവു-
മാകുമിഗ്ഗണത്തെത്താനിന്നു ഞാൻ സ്തുതിയ്ക്കുന്നേൻ. 1

കൈകളിൽ വളയിട്ട കാന്തിയും കരുത്തുമാ-
ന്നാകമ്പമുളവാക്കും ധീമത്താം ഗണത്തിനെ —
സത്യത്തും സൌഖ്യവുമേകുമമിതപ്രഭാവരാം
വിത്തവന്നോതാക്കളെ—സ്തുതിയ്ക്കൂ, ഹോതാവേ നീ! 2

തുമഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്ന വിട്ടകഥം, തണ്ണീരേന്തു-
മാ മരുത്തുകഥം വന്നെത്തട്ടെ, നിങ്ങളിലിപ്പോഥം:
അഗ്നിയിങ്ങിതാ, മരുത്തുക്കളേ, സമിദ്ധനായ്;
നില്പുവിനു,വങ്കൽ മേധാഢ്യരാം യുവാക്കളേ, 3

അഭ്യർച്ചർ നിങ്ങഥം മരുത്തുക്കളേ, മനുഷ്യന്നു
വിഭവസൃഷ്ടനാം വെല്ലും വിട്ടവെജ്ജനിപ്പിപ്പൂ:

---

8. നനയ്ക്കുന്നവർ—വഷ്കർ.

സൂക്തം 58.

1. നീർക്കുഡീശരായ്=വെള്ളത്തിന്റെ ഉടമകളായി.

2. ആകമ്പമുളവാക്കും—എന്തിനെയും ഇളക്കുന്ന. വിത്തവന്നോതാക്കഥം—ധനം വളരെയുള്ള നോതാക്കഥം, മരുത്തുക്കഥം.

3. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി: അവങ്കൽ—അഗ്നിയുടെ അടുക്കൽ.

നിങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടാകും, വൈരിഷ്ണുഭുജാടോപൻ;
നിങ്ങളിൽനിന്നുണ്ടാകും, നല്ല സാശ്വനാം വീരൻ! 4

നാഠകഠംപോലെയു,മേക്കാലുകഠംപോലെയുമഭേ-
ദാകാരർ മരുത്തുക്കളുദിപ്പൂ, മഹസ്സോടേ;
വേഗമേറിയോർ പൃശ്നിപുത്രന്മാർ മിഥസ്തുല്യർ
തുകുന്നു സ്വമനസ്സാലുദകം മഹത്തുക്കഠം! 5

ദുഡനേമികളായ പുള്ളിമാൻതേരുകളിൽ
നടകൊണ്ടിട്ടു,മെപ്പോഠം മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങഠം;
അപ്പൊഴുതുദകച്ചാത്തുതിരു,മൊടിയും, കാ-
ട__ക്കാംശുവൃഷം ദീപ്തം തലചായ്ചലാട്ടേ! 6

ആയാതരിവരൊരു പുളപ്പേന്തിയ ഭ്രുവിൽ
സ്വീയാംബു നിക്ഷേപിച്ചാർ, കണ്വൻ ഗർഭംപോലെ:
വേഗമേറിയ തുരംഗങ്ങളെ മുന്നിൽപ്പൂട്ടി-
ത്തുകുന്നുവല്ലോ, വേപ്പാം വൃഷ്ടിയെ രുദ്രാത്മജർ! 7

സൌഖ്യമെങ്ങഠംകു മരുത്തുക്കളേ, നേതാക്കളേ,
ചേക്കവിൻ, മഖജ്ഞന്മാര,മുതർ, പുരുവിത്തർ,
സത്യത്താൽ വിളിപ്പെട്ടോർ, കവികഠം, യുവാക്കന്മാ,-
രത്യന്തസ്തുത,രേറേം നനയ്ക്കുന്നവർ നിങ്ങഠം! 8

---

4. വിഭ്വസൃഷ്ടൻ=കരകൌശലമേറിയ വിഭ്വാവിനാൽ (ത്വഷ്ടാക്കഠം മുവ്വരിൽ മധ്യമൻ) നിർമ്മിയ്ക്കപ്പെട്ടവൻപോലെ സുരൂപൻ. വിഭ്വ__സ്വാമി. സുരൂപത്വം വിജയിയും ഭരണകർത്താവുമായ പുത്രനെ നിങ്ങഠം മനുഷ്യനു നല്കും. ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ എടുത്തു പറയുന്നു:

5. ദിവസങ്ങളെല്ലാം ഒരേമട്ടിലാണ്; വണ്ടിച്ചക്രത്തിന്റെ ഏക്കാലുകളും ഒരേ വടിവിൽത്തന്നെ. അതുപോലെ, അഭേദാകാര(ഏകരൂപ)രായ മരുത്തുക്കഠം മഹസ്സോടേ (തേജസ്സോടുകൂടി) ഉദിപ്പൂ, ആവിർഭവിയ്ക്കുന്നു. മിഥസ്തുല്യർ=പരസ്പരം സദൃശർ.

6. ദുഡനേമികളായ=ഉരുഠച്ചുറ്റിനുറപ്പുള്ള. ദീപ്തമായ (തിളങ്ങുന്ന) അക്കാംശുവൃഷം (പജ്രന്യൻ) തലചായ്ച് (കീഴ്പോട്ടു നോക്കി) അലാട്ടെ__മഴയ്ക്കായി ഇടി മുഴക്കട്ടെ.

7. ആയാതർ=വന്നവർ. സ്വീയാംബു__സ്വന്തം ജലം. കണ്വൻ ഗർഭം പോലെ__ഭർത്താവു ഭാര്യയിൽ ഗർഭാധാനം ചെയ്യുന്നതുപോലെ. വേപ്പ്=വീയപ്പ്.

സൂക്തം 59.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ജഗതിയും ത്രിഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകളും; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

(കേക)

നിങ്ങൾക്കു ലഭ്യം നല്ലാൻ വാഴ്ത്തുന്ന ഹോതാവു;-ച്ച-
യങ്ങു ചെയ്യുക വാനിന്നുഴിയെ സ്തുതിപ്പൻ, ഞാൻ.
തുകുന്ന തണ്ണീരു,ന്തരിക്ഷത്തിൽച്ചരിയ്ക്കുന്നു;
കാർകളോടിടമേത്തീടുന്നു, തൻതേജസ്സുവർ. 1

ഇന്നോതാക്കളിതൻ കെല്പിൽപ്പേടിച്ചു തുള്ളും, പൃഥ്വി,
വൻനിറവഞ്ചി വലഞ്ഞുലഞ്ഞു പോകുംപോലേ!
ദൂരത്തു കാണായ്വരുമെങ്കിലും ഗതിജ്ഞേയ-
ന്മാരിവർ മദ്ധ്യേ യതിയ്ക്കുന്നു, യജ്ഞാന്നത്തിന്നായ്. 2

മോടിക്കുട്ടുന്നു, നിങ്ങൾ പൈക്കൊമ്പുപോലേ; വൃഷ്ടി-
മോചനത്തിനു സൂര്യൻപോലക്ഷി തുറക്കുന്നു;
സുന്ദരരശ്മികളാംപോലോടുവോർ നിങ്ങൾ, നര-
രെന്നപോലുണരുന്നു, നല്പിനായ് നേതാക്കളേ! 3

ആരെത്തും പെരിയോരാം നിങ്ങൾതൻ പെരുമയിൽ?-
ലാർ നുതികളിൽ?-ലാർതാൻ മരുത്തുക്കളേ, കെല്പിൽ?

സൂക്തം 59.

1. ആദ്യവാക്യം പ്രത്യക്ഷോക്തി; ലഭ്യം=ലഭിയ്ക്കേണ്ടത്, ഹവിസ്സ്. അച്ച്യങ്ങു ചെയ്യുക വാനിന്ന്—ഹോതാവേ, അങ്ങ് വാനിന്ന് അച്ച് (സ്തുതി) ചെയ്യുക; ഞാൻ ഊഴിയെ സ്തുതിയ്ക്കാം. അവർ—മരുത്തുക്കൾ.

2. വൻനിറവഞ്ചി—നിറയെ ചരക്കു കേറിയ തോണി. ഗതിജ്ഞേയന്മാർ=ഗമനംകൊണ്ട് അറിയപ്പെടേണ്ടവർ. മദ്ധ്യേ—വാനൂഴികൾക്കിടയിൽ. യജ്ഞാന്നത്തിന്നായ്—ഹവിസ്സു ഭുജിപ്പാൻ.

3. പൈക്കൊമ്പുപോലേ—ഗോക്കളുടെ കൊമ്പത് ആഭരണമണിയാറുണ്ടല്ലോ. വൃഷ്ടിമോചനം=വർഷണം. സൂര്യൻപോലെ—സൂര്യൻ തേജസ്സു പുറപ്പെടുവിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. അക്ഷി=കണ്ണ്. നല്പിനായ്=നന്മയ്ക്കായ്, നല്ല കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാൻ.

മന്നിനെ മയൂഖത്തെപ്പോലെ പാറിപ്പൂ, നിങ്ങൾ;
തണ്ണീരും വഹിയ്ക്കുന്നു, വേണ്ടതു കൊടുക്കാനായ്! 4
അശ്വങ്ങൾപോലേ, ദീപ്തര,ന്യോന്യപ്രണയികൾ;
നൽശ്ശരഭടർപോലേ പൊരുവോര,ന്നോതാക്കൾ;
വളരും നരർപോലേ ശരിയായ് വളർന്നവർ;
വലിയ മഴകൊണ്ടു സൂര്യന്റെ കൺ പൊത്തുന്നോർ! 5
മൂപ്പുമില്ലി,ളപ്പവുമില്ലൊ,രേനിലയിൽത്താൻ
വായു പൂണ്ടരുളുന്നു, തേജസ്സാൽപ്പിളർത്തുവോർ;
പിറപ്പാൽസ്സജാതന്മാർ, പൃശ്നിജർ, നരഹിതർ
വരുവിൻ, വാനിങ്കൽനിന്നൊങ്ങൾതൻ ചാരേ നിങ്ങൾ! 6
വരിവെച്ചവർ പറക്കുന്നു, പക്ഷികൾക്കൊപ്പ-
മരുണപ്രാന്തങ്ങളിൽത്തുംഗശൃംഗത്തിൻചുറും;
ഇരുകൂട്ടരും തേറുമാറ,വരുടെയശ-
പ്പരിഷ പൊഴിയ്ക്കുന്നു, മേഘത്തിൻ ജലങ്ങളെ! 7
സ്വസ്ഥയാം ദ്യോവു നമുക്കേകുൽപത്തിസുഖം!
ചിത്രവർണ്ണങ്ങൾ വിരിച്ചുഷസ്സു വന്നെത്തട്ടേ!
തൽസ്തുതിയാലീ രുദ്രപുത്രരാം മരുത്തുക്ക-
ളത്ര തുകിടുമല്ലൊ, ദിവ്യമാം ജലമുഷേ! 8

---

4. നിങ്ങളുടെ പെരുമ(മഹിമ)യോ, നതിയോ, കെല്പോ ആക്കും പ്രാപ്യമല്ല. മയൂഖത്തെപ്പോലെ—മഴയുടെ രശ്മിയെ പാറിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, മന്നിനെയും പാറിയ്ക്കുന്നു. വേണ്ടത്—നേടേണ്ടത്, ധനം.

5. അശ്വങ്ങൾപോലേ—ശീഘ്രഗാമികൾ. പൊരുവോർ—ശത്രുക്കളോട് പൊരുതുന്നവർ. വളരും നരർപോലെ—മനുഷ്യർ സ്വപ്രയത്നത്താൽ വളർച്ചനേടുമല്ലോ. കൺ—തേജസ്സ് എന്നർത്ഥം. വർഷാകാലത്തു സൂര്യതേജസ്സു മറയുമല്ലോ.

6. മൂത്തവൻ, ഇളയവൻ, എന്ന വ്യത്യാസം മരുത്തുക്കളിലില്ല; ഒരേപ്രായക്കാരാണെല്ലാവരും. പിളർത്തുവോർ—ശത്രുക്കളെ. തേജസ്സാൽ വായ്പു പൂണ്ടരുളുന്നു—വർദ്ധിയ്ക്കുന്നു. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തി:

7. അരുണപ്രാന്തങ്ങളിൽ=സൂര്യന്റെ പരിസരങ്ങളിൽ. തുംഗശൃംഗം—ഉയർന്ന ആകാശമണ്ഡലം. ഇരുകൂട്ടരും—ദേവകളും മനുഷ്യരും.

8. സ്വസ്ഥയാം—അസുഖമൊന്നുമില്ലാത്ത. ഉൽപത്തിസുഖം—പ്രജോൽപാദനത്തിനു വേണ്ടുന്ന സുഖം. ചിത്രവർണ്ണങ്ങൾ=വിവിധനിറങ്ങൾ. സ്തോതാവിന്റെ യജമാനൻ അനുമോദിയ്ക്കുന്നതാണിത്.

സൂക്തം 60.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; അഗ്നി-മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

(കാകളി)

വന്ദിച്ചു വാഴ്ത്തുവൻ, രക്ഷിയാമഗ്നിയെ:
വന്നു കേൾക്കട്ടേ, നമുക്കായ്ക്കൃതമവൻ.
ആരചിയ്ക്കാം, വലംവെച്ചു,നാകാംക്ഷിയാം
തേരുപോലുള്ള മരുൽസ്തോത്രവുമിവൻ: 1

ഈ രുദ്രർ മരുത്തുക്കൾ സുഖങ്ങളാം
പേരുറ്റ പുള്ളിമാൻതേർകളിൽക്കേറുവോർ—
കാട്ടം കനിയുന്നു, നിങ്ങളെപ്പേടിച്ചു;
മാടും വിറയ്ക്കുന്നു, മന്നും കരുത്തരേ! 2

വന്മലയും നടുങ്ങുന്നു; വിറയ്ക്കുന്നു,
വിണ്ണുകൾമ്പോഗവും നിങ്ങൾതൻ ചീറലിൽ.
വാൾകളേന്തി വിളയാടുന്ന നിങ്ങൾ, ത-
ണ്ണീർകൾപോലൊന്നിച്ചു പായുന്നു, രൌദ്രരേ! 3

പൊന്നാൽ,ജ്ജലത്താലലംകരിച്ചാരുടൽ,
ധന്യർ വരർപോലെ, ശോഭനന്മാരിവർ—
കെല്പർ മോടിയ്ക്കായ്, രഥങ്ങളിലേറിവാ-
ണൊപ്പം തിരുവുടലുജ്ജ്വലമാക്കിനാർ! 4

സൂക്തം 60.

1. നമുക്കായ്—നമുക്കുവേണ്ടി കേൾക്കട്ടേ. കൃതം—ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട സ്തോത്രം.

2. സുഖങ്ങൾ=നല്ല ദ്വാരങ്ങളോടുകൂടിയവ. ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷകഥനം: മാട്ടം—മലപോലും.

3. ചീറൽ=ഇരമ്പം. തണ്ണീർകൾപോലെ—വെള്ളം ഊക്കിൽ ഒഴുകുന്നതുപോലെ. വാൾകൾ—ചൂരികകൾ. രൌദ്രർ, മരുത്തുക്കൾ.

4. ധന്യർ—ധനവാന്മാർ. വരർ=വിവാഹോദ്യുക്തന്മാർ. ഇവർ ആഭരണമണിയുമല്ലോ; അതുപോലെ, ശോഭനന്മാരായ ഇവർ (മരുത്തുക്കൾ) പൊന്നുകൊണ്ടും ജലംകൊണ്ടും ദേഹം അലംകരിച്ചു. ഇതുതന്നെ ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ എടുത്തുപറയുന്നു. പൊന്ന് എന്നതു, വിദ്യുത്ത് എന്ന ആഭരണങ്ങളത്രേ.

മൂപ്പിളപ്പുങ്ങളില്ലാതേ സുഭഗരായ്
വായ്പുകൊണ്ടാരീ,സ്സഗർഭ്യർ മരുത്തുകൾ:
അച്ഛൻ യുവാവാം സുകർമ്മാവു രുദ്രനും
പൃശ്നിഗോവുമിവക്കേകീ, സുവാസരം! 5

ദ്യോവിൽ നടുക്കോ, ചുവട്ടിലോ മീതെയോ
വാഴ്വൂ, സുഭഗരായ് നിങ്ങൾ മരുത്തുകൾ;
അങ്ങുനിന്നിങ്ങെഴുന്നള്ളുവിൻ, രുദ്രരേ;
ഞങ്ങളഗ്നേ, ഇതാ, ഹവ്യം തരുന്നു, തേ! 6

വിണ്ണിലത്യുച്ചത്തിൽ വാഴ്വൂ, മരുത്തുക്കൾ
വിശ്വജ്ഞർ നിങ്ങളുമഗ്നിയും തുഷ്ടരായ്
ആ വിറപ്പിയ്ക്കുന്ന നിങ്ങൾ പിഴിഞ്ഞ യ-
ഷ്ടാവിനും, മാറരെത്തിന്നോ,കുവിൻ, വരം! 7

സ്തുത്യർ, ചരിഷ്ണുക്കൾ, പാവകർ, സംഘമായ്
വർത്തിച്ചുലകം കുളിർപ്പിയ്ക്കുമുജ്ജ്വലർ—
അമ്മരുത്തുക്കളൊത്തിസ്സോമമുൺക, നീ
മുന്നട്ടിലാളി വൈശ്വാനരാഗ്നേ, മുദാ! 8

സൂക്തം 61.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ഗായത്രിയും അനുഷ്ടുപ്പും സതോബൃഹതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
മരുത്തുകൾ ദേവത.

ആരുവാനൃതിദൂരത്തുനിന്നോരോരുത്തരായ് ക്രമാൽ
വന്നുചേരുന്ന നേതാക്കന്മാരാം നിങ്ങൾ വരിഷ്ഠരേ? 1

---

5. സഗർഭ്യർ=അന്യോന്യം സഹോദരർ. പൃശ്നിഗോവ്—അമ്മയായ പൃശ്നി എന്ന ഗോവ്. സുവാസരം ഏകീ—ഇവരെ സുഖിതരാക്കി എന്നു സാരം.

6. പ്രത്യക്ഷോക്തി: രുദ്രരേ—രുദ്രപുത്രന്മാരേ. തേ = അങ്ങയ്ക്ക്.

7. അത്യുച്ചത്തിൽ—അത്യുന്നതസ്ഥാനത്ത്. പിഴിഞ്ഞ യഷ്ടാവിന്ന്—സോമം പിഴിഞ്ഞ യജമാനന്ന്. മാറരെത്തിന്ന്—ശത്രുക്കളെ മുടിച്ച്. വരം= ശ്രേഷ്ഠവസ്തു, ധനം.

8. കുളിർപ്പിയ്ക്കുന്ന—മഴകൊണ്ട്. ഉൺക=ഭുജിച്ചാലും.

സൂക്തം 61.

1. പണ്ട്, ദീർഘഗോത്രനായ രഥവീതിരാജാവിനാൽ യജ്ഞത്തിൽ ഋത്വിക്കായി വരിയ്ക്കപ്പെട്ട അച്ഛ്നാനസ്സ് എന്ന ആത്രേയനായ ഋഷി രാജാവിന്റെ

എങ്ങശ്വ?—മെങ്ങു കടിഞ്ഞാൺ? കെല്പെന്തു? നടയെങ്ങനെ?
ജീൻ വെച്ചിട്ടുണ്ടു, മുതുകിൽ;ക്കയറുണ്ടി,രുമൂക്കിലും; 2

ചമ്മട്ടിയും വയറാത്തു; നേതാക്കഠം തുട രണ്ടുമേ
കവച്ചുവെച്ചിരിയ്ക്കുന്നു, കുഞ്ഞിന്നായ് മാതർപോലവേ. 3

തിരിച്ചുവരുവിൻ, മത്ത്യഹിതരാകിയ വീരരേ,
തിയ്യിൽപ്പഴുപ്പിച്ചവപോലുള്ള നിങ്ങഠം സുജാതരേ! 4

കന്യകയായ മകളെ സ്വപുത്രനായ ശ്യാവാശ്വനെക്കൊണ്ടു വേഠപ്പിച്ചാൽക്കൊള്ളാമെന്നപേക്ഷിച്ചു. രാജാവു ഭാര്യയോട് അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു; ഋഷിയല്ലാത്തവനു മകളെ കൊടുത്തുകൂടാ എന്നായിരുന്നു, രാജ്ഞിയുടെ ഉറച്ച മറുപടി. അതിനാൽ രഥവീതി അച്ഛനാനസ്സിന്റെ അഭ്യർത്ഥന നിരസിയ്ക്കയാണ്, ചെയ്തത്.

രാജകന്യകയിൽ രാഗമിയന്ന ശ്യാവാശ്വനാകട്ടേ, തപസ്സുചെയ്ത് ഋഷിത്വം നേടാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ആ ബ്രഹ്മചാരിയുവാവു ഭിക്ഷാടനത്തിന്നിടയിൽ, തരന്തനെന്ന രാജാവിന്റെ മഹിഷിയായ ശശീയസിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു. ആ രാജ്ഞി ഭർത്താവിന്റെ അനുമതിയോടേ ഒരു പൈക്കുട്ടത്തെയും ആഭരണങ്ങളും ശ്യാവാശ്വനു കൊടുത്തു; തരന്തനും സ്വയം ധനം നല്കി, ശ്യാവാശ്വനെ സ്വാനുജനായ പുരുമീള്ഹന്റെ അടുക്കലെയ്ക്കു ഭിക്ഷയ്ക്കയച്ചു: അങ്ങോട്ടു വഴി കാട്ടിക്കൊടുത്തതു, ശശീയസിതന്നെയാണ്!

വഴിയിൽവെച്ചു, ഭാഗ്യവശാൽ ശ്യാവാശ്വൻ മരുത്തുക്കളെ കണ്ടെത്തി: ഉടനേ അദ്ദേഹം സംഭ്രമിച്ചു കോപമയിർക്കൊണ്ടു വീണവണങ്ങി, തൊഴുത്, അവരെ സ്തുതിച്ചു. അവർ പ്രസാദിച്ച് അഭിമതമെല്ലാം നല്കുകയും ചെയ്തു.

അങ്ങനെ ഋഷിത്വം പ്രാപിച്ചു തിരിച്ചെത്തിയ ശ്യാവാശ്വനു പത്നീസഹിതനായ രഥവീതി സസന്തോഷം മകളെ കൊടുത്തു.

ഈ കഥയാണ്, ഈ സൂക്തത്തിലെ വിഷയം.

മരുത്തുക്കളെ കണ്ടിട്ടു ശ്യാവാശ്വൻ ചോദിയ്ക്കുന്നു:

2. മുതുകിൽ—അശ്വങ്ങളുടെ പുറത്തു ജീനിയുണ്ട്, മൂക്കിൻതുളകളിൽ കയറും.

3. വയറാത്തു ചമ്മട്ടിയുമുണ്ട്. കുഞ്ഞിന്നായ്—പുത്രോൽപാദനപ്രയോജനമായ സംഭോഗത്തിന്നായി.

4. തിയ്യിൽപ്പഴുപ്പിച്ചവപോലുള്ള—തിയ്യിൽച്ചുട്ട ചെമ്പും മറ്റും പോലെ തിളങ്ങുന്ന.

ശ്യാവാശ്വസൂതനാം വീരന്നായിട്ടാർ കൈകഥം പൊക്കിയോ;
അവഥം തന്നിതു, നൂർനൂറു കുറിയാടശ്വഗോക്കളെ! 5

അത്രയല്ലൊ,രു പെണ്ണാകുമശ്ശീയസിതന്നെയാം,
ലുബ്ധാലുമ്പരെ നമ്പാത്തൊരാണിനെക്കാഥം മികച്ചവഥം: 6

നോവാന്നോനെയു,മാശിപ്പോനെയും, ദാഹിയ്ക്കുവോനെയും
ശരിയ്ക്കറിയുവോളല്ലോ, ദേവാപ്പിതമനസ്സവഥം! 7

തൻപാതിയാം പുരുഷനെ സ്തുതിച്ചിട്ടില്ലയെന്നുതാൻ
ചൊൽവൂ, സ്തോതാവു ഞാൻ: വീരനേ,വക്കും നല്ലുവോന,വൻ! 8

പേർ വായ്ച വിപ്രപുരുമീള്ഹകുലെയ്ക്കുള്ള മാഗ്രവും
കാട്ടീ, ശോണാശ്വരഥനാം ശ്യാവന്നാത്തയ്യലാഥം മുദാ! 9

നൂറു ധേനുക്കളെയെനിയ്ക്കേകിനാൻ വൈദദശ്വിയും,
തരന്തനെന്നവിധമേ, തരംചേന്ന ധനത്തെയും! 10

ഇപ്പോഥം, മത്തേകിടും സോമം കുടിച്ചാ,ശ്രുഹയങ്ങളാൽ
വഹിയ്ക്കപ്പെട്ടിടുമിവരിങ്കു കീഴ്ത്തി പരത്തിനാർ. 11

വാനൂഴിയിവർതൻ ശ്രീയിലാണെ നില്പി:-വർ തേർകളിൽ
ശോഭിച്ചരുളുവോരല്ലോ, സൂര്യൻ വാനത്തുപോലവേ! 12

---

5. വീരന്നായിട്ട്—വീരനായ തരന്തനെ പുണരാൻ. അവഥം—ശശീയസി.

6. ലുബ്ധാലുമ്പരെ നമ്പാത്ത—ധനമുണ്ടെങ്കിലും, പിശുക്കുമൂലം ദേവകളെ പൂജിയ്ക്കാത്ത.

7. അറിയുവോഥം—അറിഞ്ഞു സഹായിയ്ക്കുന്നവഥം. ദേവാപ്പിതമനസ്സ്—മനസ്സു ദേവന്മാരിൽ വെച്ചവഥം.

8. സ്തുതിച്ചിട്ടില്ല എന്നുതന്നെ ഞാൻ പറയുന്നു: എത്ര സ്തുതിച്ചാലും തരന്തന്റെ ഗുണങ്ങഥം തീരില്ല.

9. വിപ്രൻ=മേധാവി. ശ്യാവനെ (ശ്യാവാശ്വനെ) ശോണാശ്വരഥത്തിൽ (ചെംകുതിരത്തേരിൽ) കേറിയതും, അത്തയ്യലാഥം (യുവതിയായ ശശീയസി) തന്നെ.

10. വൈദദശ്വി—പുരുമീള്ഹൻ. തരംചേന്ന—തക്കതായ, കാമ്യമായ.

11. ഇവർ—മരുത്തുക്കഥം. സോമം—വഴിയാത്രയിൽ കുടിപ്പാൻ എടുത്തിരുന്നത്.

12. വാനൂഴി=വാനും ഊഴിയും. ശ്രീ=ശോഭ.

ആ യുവാവാം മരുത്സംഘം തിളങ്ങുന്ന രഥങ്ങളിൽ
ശുഭമായെഴുനള്ളുന്നു, സ്തുത്യർഹം തടവെന്നിയേ! 13

ആരറിഞ്ഞു, നിരഘരായ് വിറപ്പിപ്പവരാമിവർ
യജ്ഞസഞ്ജാതരധുനാ മത്തടിയ്ക്കുമിടത്തിനെ? 14

സ്തോതൃതൽപരരേ, നിങ്ങൾ കൊണ്ടാക്കുന്ന മനുഷ്യനെ,
യജ്ഞങ്ങളിൽച്ചെവിക്കൊണ്ടീയൊരനുഗ്രഹബുദ്ധിയാൽ! 15

ഇമ്പപ്പെടുത്തും സപ്തത്തേറുമുടയോരേ, മഖാർഹരേ,
ആ നിങ്ങൾ മാറരെത്തിന്നു ഞങ്ങൾക്കേകുന്നു, നന്മുതൽ! 16

'ഈയെൻസ്തോത്രത്തെ—വചനങ്ങളെ—ദ്യോവി, വിഭാവരി,
നേരിട്ടെത്തിയ്ക്കു, ദാല്ഭ്യകലൊരു തേരാളിപോലെ നീ! 17

ചൊല്ലുയും ചെയ്കു, യജ്വാവാം രഥവീതിയൊടെന്നൊഴി:
'തെല്ലും കുറഞ്ഞുപോയിട്ടില്ലെനിറ കാമമിതെ'ന്നു നീ!' 18

ഇതാ, വസിച്ചുപോരുന്നു, രഥവീതി മഹാധനൻ
പർവ്വതത്താഴ്വരകളെ പ്രാപിച്ചു,റിൻതടങ്ങളിൽ! 19

സൂക്തം 62.

ആത്രേയൻ ശ്രുതവിത്ത് ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്: മിത്രാവരുണന്മാർ ദേവത.

യാതൊന്നിൽ അശുഭങ്ങൾ മോചിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ; യാതൊന്നിൽ ആയിരം ഒന്നിച്ചു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുവോ; ദേവശരീരങ്ങളിൽ

---

14. വിറപ്പിപ്പവർ—ശത്രുക്കളെ. യജ്ഞസഞ്ജാതർ=യജ്ഞത്തിൽ ജനിച്ച(ആവിർഭവിച്ച)വർ. അധുനാ=ഇപ്പോൾ.

15. ചെവിക്കൊണ്ട്—വിളികേട്ട്. കൊണ്ടാക്കുന്നു—സപ്തർഷിസ്ഥാനങ്ങളിൽ.

17. ശ്യാവാശ്വൻ രാത്രിയെ രഥവീതിയുടെ അട്ടക്കലെയ്ക്കു ദൂതിന്നയയ്ക്കുന്നു: ദാല്ഭ്യൻ—രഥവീതി

18. 'ഞാൻ ഇപ്പോഴും ഭവാന്റെ പുത്രിയെ കാമിയ്ക്കുന്നവൻതന്നെ.'

19. മകളെ ശ്യാവാശ്വനു കൊടുത്തിട്ടു കൃതാർത്ഥനായ രഥവീതി തപസ്സിന്നു ഹിമാലയത്തിലെയ്ക്കു പോയി.

സൂക്തം 62.

1. അശുഭങ്ങൾ—മനുഷ്യരാക്ഷസരാൽ നിരുദ്ധങ്ങളായ സൂര്യാശുഭങ്ങൾ.

ശ്രേഷ്ഠം, യാതൊന്നോ; നിങ്ങളിരുവരുടെ ആ സൂയ്മമണ്ഡലം ജലാച്ഛാദിതവും ശാശ്വതവുമാണെന്നു ഞാൻ കണ്ടിരിയ്ക്കുന്നു! 1

മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങളുടെ മഹത്ത്വം ശോഭനംതന്നെ: നിലച്ച വെള്ളത്തെ ദിവസങ്ങൾകൊണ്ടു കറക്കുന്ന സഞ്ചാരിയായ സവിതാവിന്റെ രശ്മികളെയെല്ലാം നിങ്ങൾ വളർത്തുന്നു; നിങ്ങളുടെ ഒറ്റത്തേർ മുറയ്ക്കു ചുറ്റിനടക്കുന്നു! 2

മിത്രാവരുണന്മാരേ, ക്ഷിപ്രപ്രദാനരായ തമ്പുരാക്കന്മാരേ, നിങ്ങൾ തേജസ്സുകൊണ്ടു ദ്യുവിനെയും ദ്യോവിനെയും താങ്ങുന്നു; ഓഷധികളെ തഴപ്പിയ്ക്കുന്നു; ഗോക്കളെ തടിപ്പിയ്ക്കുന്നു. അതിന്നായി മഴ പെയ്യിയ്ക്കുന്നു! 3

സുഖേന പൂട്ടി കടിഞ്ഞാൺ പിടിയ്ക്കപ്പെട്ട കുതിരകൾ നിങ്ങളെ ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരട്ടെ: ജലത്തിന്റെ രൂപം നിങ്ങളുടെ കൂടെയുണ്ടാവും; പണ്ടേത്തെപ്പഴകളും അരികത്തണയും! 4

പുകൾപ്പെട്ട രൂപത്തെ വളർത്തുന്നവരും, യജ്ഞത്തെ മന്ത്രമെന്നപോലെ ദ്യുമിയെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നവരും, അന്നവാന്മാരും, ബലവാന്മാരുമായ മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങൾ യാഗസ്ഥലത്തു പള്ളിത്തേരിലിരുന്നരുളുന്നു! 5

പരമരക്ഷകരായ മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങൾ യാഗസ്ഥലത്ത് ആരെ പരിപാലിയ്ക്കുമോ, ആ സുകൃതിയിൽ തൂക്കെകൊൾ പിശുക്കു പിടിയ്ക്കില്ല: തമ്പുരാക്കന്മാരായ നിങ്ങളിരുവരും ഒപ്പം പ്രസാദിച്ചു, ധനവും ആയിരംതൂൺഗൃഹവും കൊണ്ടുവരും! 6

മോചിപ്പിയ്ക്കപ്പെടുന്നുവോ—സ്തോതാക്കളാൽ. ആയിരം—രശ്മിസഹസ്രം. നിങ്ങളിരുവരുടെ—മിത്രവരുണന്മാർ വസിയ്ക്കുന്ന.

2. നിലച്ച—ഒഴുകാതെനിന്ന. ദിവസങ്ങൾ—വർഷാകാലദിനങ്ങൾ.

4. പുഴകളും അരികത്തണയും—നിങ്ങൾ വന്നാൽ.

5. യജ്ഞത്തെ മന്ത്രമെന്നപോലെ—മന്ത്രമാണല്ലോ, യാഗത്തെ രക്ഷിയ്ക്കുന്നത്.

6. ആയിരംതൂൺഗൃഹം—ആയിരം തൂണുകളുള്ള ഗൃഹം. കൊണ്ടുവരും—ആ സുകൃതിയ്ക്കു കൊടുക്കാൻ.

ഇരിമ്പാണികളുള്ള പൊന്നൊളിപ്പുള്ളിത്തേർ വാനത്തു മിന്നൽപോലെ വിളങ്ങുന്നു! നിലത്തു മെഴുക്കാന്ന മംഗളക്ഷേത്രത്തിൽ തൂൺ നാട്ടിക്കഴിഞ്ഞു. പള്ളിത്തേരിൻമുകളിൽ നാം സോമം വെയ്ക്കുക. 7

വരുണമിത്രന്മാരേ, നേരം പുലർന്നു സൂര്യനുദിയ്ക്കുന്നു, നിങ്ങൾ ഇരിമ്പാണികളുള്ള പൊന്നൊളിത്തേരിൽക്കേറുന്നു; മുറിയാത്തതിനെയും മുറിഞ്ഞതിനെയും തുക്കൺപാക്കുന്നു! 8

ശോഭനദാനരേ, ഭുവനപാലകരേ, മുറിവില്ലാത്ത, മുറിയ്ക്കാവതല്ലാത്ത, മഹത്തരമായ സുഖം നല്കി, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ രക്ഷിച്ചാലും; മിത്രാവരുണന്മാരേ, ധനം തേടുന്ന ഞങ്ങൾ വിജയൈഷികളായിത്തീരണം! 9

മൂന്നാമധ്യായം സമാപ്തം.

നാലാമധ്യായം

സൂക്തം 63.

ആത്രേയൻ അച്ഛ്നാനസ്സ് ഋഷി; ജഗതീ ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

ഉദകപാലകരായ സത്യധർമ്മാക്കളേ, നിങ്ങൾ അത്യുന്നതമായ ആകാശത്തു പള്ളിത്തേരിൽ കേറുന്നു: മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങൾ ഇവിടെ ആരെ രക്ഷിയ്ക്കുമോ, അവനു വാനിൽനിന്നു പർജ്ജന്യൻ തേൻ പെയ്യും! 1

മിത്രാവരുണന്മാരേ, യാഗത്തിൽ സമ്രാട്ടുകളും സപ്രദർശികളുമായ നിങ്ങളത്രേ, ഈ ഉലകിന്റെ ഉടമകൾ: നിങ്ങളോടു ഞങ്ങൾ മഴയും ധനവും മരണമില്ലായ്മയും യാചിയ്ക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ രശ്മികൾ വാനാഴികളിൽ പാറുന്നു! 2

---

7. വിളങ്ങുന്നു—മിത്രവരുണന്മാർ തേരിൽ വരുന്നുണ്ട്. മെഴുക്ക്—നെയ്യും മറ്റും ഇറ്റിറ്റുവീഴ്കയാൽ. മംഗളക്ഷേത്രം—യജ്ഞസ്ഥലം. തൂൺ—യൂപം.

8. മുറിയാത്തതു—ഭൂമി; സമഷ്ടി. മുറിഞ്ഞതു—പ്രജകൾ; വ്യഷ്ടി.

9. മുറിവില്ലാത്ത—നിരന്തരമായ. മുറിയ്ക്കാവതല്ലാത്ത—ശത്രുക്കൾക്ക്.

സൂക്തം 63.

1. തേൻ—മധുരജലം.

സമ്രാട്ടുകളും ബലിഷ്ഠരും വഷിതാക്കളും വാനഴികളുടെ അധിപതികളും ദ്രഷ്ടാക്കളുമായ മിത്രാവരുണന്മാർ മാനനീയരായ മേഘങ്ങളോടൊന്നിച്ചു സ്തോത്രത്തിന്നാടുക്കൽ മേവുന്നു; പജ്ജന്യന്റെ മിടുക്കിനാൽ വാനിനെക്കൊണ്ടു മഴയും പെയ്യിയ്യുന്നു! 3

മിത്രാവരുണന്മാരേ, വാനിലുണ്ട്, നിങ്ങളുടെ മിടുക്ക്: സൂര്യൻ തിളങ്ങിക്കൊണ്ട്, ഒരു മഹനീയായുധമായി ചുറ്റി നടക്കുന്നു; അവനെ നിങ്ങൾ മേഘവൃഷ്ടികൊണ്ടു വാനിൽ മൂടുന്നു; ഹേ പജ്ജന്യ, ഭവാൻ തേൻതുള്ളികൾ ഉതിർക്കുന്നു! 4

മിത്രാവരുണന്മാരേ, മരുത്തുക്കൾ വെള്ളത്തിന്നായി, ഒരു ശൂരനെന്നപോലെ സുഖമായ തേർ പൂട്ടുന്നു; ജലം തേടിക്കൊണ്ടു, വിചിത്രലോകങ്ങളിൽ പരന്നു സഞ്ചരിയ്യുന്നു; തന്പുരാക്കന്മാരേ, നിങ്ങൾ വാനത്തുനിന്നു വെള്ളംകൊണ്ടു ഞങ്ങളെ നനയ്യുവിൻ! 5

മിത്രാവരുണന്മാരേ, പജ്ജന്യൻ അന്നോൽപാദകവും ദീപ്തിമത്തുമായ വിചിത്രവാക്യം ഉച്ചരിയ്യുന്നു; മരുത്തുക്കൾ മിടുക്കാൽ മുകിലുടുക്കുന്നു. നിങ്ങൾ അനുകൂലമായ തുടുവാനിനെക്കൊണ്ടു മഴ പെയ്യിയ്യുവിൻ! 6

മിത്രാവരുണന്മാരേ, വിബുധന്മാരേ, നിങ്ങൾ ധർമ്മംകൊണ്ടു കർമ്മങ്ങൾ രക്ഷിയ്യുന്നു; പജ്ജന്യന്റെ മിടുക്കുകൊണ്ടു പാരിനെയെല്ലാം നീരാടിയ്യുന്നു; പൂജനീയനായ സൂര്യനെയും സഞ്ചരിപ്പാൻ ആകാശത്തു നിർത്തിയിരിയ്യുന്നു! 7

ക്തം 64.

അച്ഛനാനസ്സൗ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും ംകതിയും ഛന്ദസ്സുകൾ; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

(അന്നനട)

വിളിയ്യുന്നു, മന്ത്രം ജപിച്ചെങ്ങൾ, ശത്രു-
ക്കളെത്തിന്നുന്നോരാം വരുണമിത്രരേ,

---

3. ദ്രഷ്ടാക്കൾ—എല്ലാം കാണുന്നവർ.

4. മഹനീയായുധമായി—ശത്രുസംഹാരിയായി എന്നു സാരം. ഭവാൻ—മിത്രന്മാരാൽ വൃഷ്ട്യുത്സം പ്രേരിതനായ ഭവാൻ.

5. പരന്ന്—വ്യാപിച്ച്.

6. വിചിത്രവാക്യം—ഇടിയൊച്ച. മുകിലുടുക്കുന്നു=മേഘത്തെ വസ്ത്രമാക്കുന്നു.

കരബലാൽ,പ്പശുനിരപോലെന്നാട്ടം
മരിയ്ക്കുന്ന വിൺനാഥരാം ഭവാന്മാരെ. 1
അറിവിയന്ന തുക്കരത്താലാ നിങ്ങൾ
തരുവിനി,സ്സുതിപ്പവന്നഭിമതം:
ഭവൽക്കൃതമാകും പ്രശസ്തസൌഖ്യത്തെ-
ബ്ഭവനത്തിലെങ്ങുമറക്കെപ്പാട്ടും, ഞാൻ! 2
ദ്ധ,മിനിപ്പുറപ്പെട്ടംനേരം മിത്ര-
നടെ മാഗ്ഗത്തുടേ നടകൊള്ളാവൂ, ഞാൻ:
ഇടർപ്പെടുത്താത്തിസ്സുഹൃത്തിൻറതാകു-
മിടത്തിങ്കലല്ലോ, നരരെത്തിച്ചേർന്നു! 3

മഹാധനന്റെയും സുതിപ്പവന്റെയും
ഗൃഹത്തിൽ യാതൊന്നിനിണക്കുത്തുണ്ടാമോ,
ഭവാന്മാരിൽനിന്നാ വിഭൂതി നേടാവൂ,
സ്തവങ്ങൾകൊണ്ട ഞാൻ വരുണമിത്രരേ! 4

പുരുപ്രജനങ്ങും വരുണനും മിത്രൻ,
വരൂ, വരൂ, ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞത്തിങ്കൽ,
ഹവിർദ്ധനമാക്കും സഖാക്കൾക്കും നിജ-
ഭവനത്തിലൊരു സമൃദ്ധി മേക്കുവാൻ! 5
വരുണമിത്രരേ, ഭവാന്മാരെങ്ങൾക്കായ്-
ക്കരുതിയിട്ടുള്ള കരുത്തുമന്നവും

സൂക്തം 64.

1. പശുനിരപോലേ – മാടിൻകൂട്ടം മേഞ്ഞുനടക്കുന്നതുപോലെ. വിൺനാഥർ—സപ്തനേതാക്കൾ.

2. അറിവിയന്ന – തുക്കരത്തിന്നറിയാം, വേണ്ടതു കൊടുക്കാൻ! ഭവൽകൃതം=നിങ്ങളാൽ ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടത്.

3. മിത്രന്റെ വഴിയിലൂടെയാകണം, എന്റെ നടത്തം. നരർ—എല്ലാവരും.

4. നിങ്ങൾ കനിഞ്ഞാൽ, ഒരു വമ്പിച്ച പണക്കാരനോടു സ്പർദ്ധിയ്ക്കുന്നതുക്കു വിഭൂതി(സമ്പത്ത്)യുണ്ടാവും, സ്തോതാവിന്ന്!

പെരുപ്പിപ്പിനെ,ങ്ങൾക്കിര ലഭിപ്പാനും
സ്ഥിരക്ഷേമത്തിനും ധനത്തിനുമായി! 6
യജനീയനേതാക്കളേ, വെളുപ്പിനു
രുചിരാധ്വരത്തിൽപ്പിഴിഞ്ഞു, ഞാൻ സോമം;
ചരണം നാലുള്ള മൃഗങ്ങളാൽപ്പാഞ്ഞു-
വരിക,ച്ചനാനസ്സിനെത്താങ്ങും നിങ്ങൾ! 7

സൂക്തം 65.

ആത്രേയൻ രാതഹവ്യൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും പംക്തിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
മിത്രാവരുണർ ദേവത.

(അന്നനട)

വരുണനും വടിവിയന്ന മിത്രനു-
മറിവെഴുമാർതൻ മൊഴി കൈക്കൊള്ളുമോ,
അവനത്രേ, ശുഭ്രവ്രതൻ സ്തോതാക്കളിൽ;-
ലവനരുളട്ടേ, നമുക്കുപദേശം! 1
അവരിരുവരും പുരാക്കൾ, സുപ്രഭ-
രകലത്തുനിന്നേ വിളി തുലോം കേൾപ്പോർ;
അവർ സൽപതികൾ, മഖം വളർത്തുവോ,-
രണയുവോർ, മനുഷ്യനിൽ മനുഷ്യനിൽ! 2

---

6. എങ്ങൾക്കായ്—ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ. ഇര=അന്നം.

7. വെളുപ്പിനു=പ്രഭാതത്തിൽ. രുചിരാധ്വരത്തിൽ=ശോഭമാനമായ യാഗത്തിൽ. ചരണം നാലുള്ള മൃഗങ്ങളാൽ—അശ്വങ്ങളെ പൂട്ടിയ തേരിൽ. അച്ചനാനസ്സിനെ—എന്നെ.

സൂക്തം 65.

1. വടിവിയന്ന—സുരൂപനായ. മൊഴി—സ്തുതി. ശുഭ്രവ്രതൻ=ശോഭനകർമ്മാവ്. ഉപദേശം—വരുണമിത്രന്മാരെ എങ്ങനെ സ്തുതിയ്ക്കണമെന്ന്.

2. പുരാക്കൾ=തമ്പുരാന്മാർ. അകലത്തുനിന്നേ—ദൂരത്തുനിന്നുതന്നെ. മനുഷ്യനിൽ മനുഷ്യനിൽ—സ്തുതിയ്ക്കുന്നവരിലെല്ലാം. അണയുവോർ=ചെല്ലുന്നവർ,

വരാശ്വയുക്തരും വരവിജ്ഞാനരും
പുരാതനരുമാം ഭവാന്മാരെയൊപ്പം
അണഞ്ഞു വാഴ്ത്തുന്നോൻ, സ്വരക്ഷണത്തിനു-
മതിതരാമന്നം ലഭിപ്പാനുമായ് ഞാൻ. 3

അരുളുന്ന മിത്രൻ, ദുരിതയുക്തനാം
പെരുതായ ഗൃഹം ലഭിയ്ക്കുവാൻ വഴി:
പരിചരിയ്ക്കുകിലുദുഷ്ടനിലും
തിരുമനം തെളിയുമോനല്ലോ, മിത്രൻ! 4

പെരുതായ മിത്രനുടെ സംരക്ഷയി-
ലിരിയ്ക്കാവൂ, പാപരഹിതരായ് ഞങ്ങൾ!
തിരുവടി പാലിയ്ക്കയാൽപ്പിറക്കാവൂ,
കരുമന നീക്കും സുതർ ഞങ്ങൾക്കെല്ലാം! 5

വരികിവങ്കൽ, നേക്കണയ്ക്കയും ചെയ്യിൻ:
വരുണമിത്രരേ, ഹവിർദ്ധനരെയും
ഋഷികളാമെങ്ങളുടെ സുതരെയും
ത്യജിയ്ക്കാല്ലെ,ങ്ങളെ ബ്ഭരിയ്ക്കുവിൻ, യജ്ഞേ! 6

സൂക്തം 66.

രാതഹവ്യൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവ .

(അന്നനട)

അറിവുറ്റ യാര, വിളിയ്ക്ക, നീ ഹിംസ്ര-
ഹരസുവ്രതരാമിരുദേവന്മാരെ:

---

3. പ്രത്യക്ഷോക്തി:
4. പരോക്ഷവചനം: പൂവാർത്തിന്റെ വിവരണമാണ്, ഉത്തരാർദ്ധം.
5. കരുമന=ഉപദ്രവം.
6. ഇവങ്കൽ—എങ്കൽ. അണയ്ക്കയും ചെയ്യിൻ—അഭീഷ്ടങ്ങളെ.

പെരുതായൊരന്നമുദകാത്മാവായ
വരുണനു നല്കുകയും ചെയ്കു, നീ. 1

നിഹതാസുരമാമുടവേശാബ്ബലം
വഹിച്ചവരല്ലോ, വഴിപോലെയവർ:
നരകമ്മംപോലെയതിങ്കു വെയ്ക്കപ്പെ-
ട്ടിരിയ്ക്കുന്നു, രവിപ്പടി കാണാവതായ്! 2

ഇതാ, രാതഹവ്യകൃതസ്തവങ്ങളാൽ,
പ്രധഷ്കന്മാരാം ഭവാന്മാരെ ഞങ്ങൾ
സ്തുതിച്ചുകൊള്ളുന്നു, ശരിയ്ക്കിത്തേരുകൾ-
ക്കതിദീഗ്ഘമായ വഴി ഗമിയ്ക്കുവാൻ! 3

അതുതന്നെയല്ല, നുതിയോഗ്യർ നിങ്ങ-
ളഭിജ്ഞസ്തോത്രത്താലനുകൂലരായി
അറിയുന്നുണ്ടല്ലോ, ജനങ്ങളെത്തുലോ,-
മനവദ്യബലമെഴുമദ്ഭുതരേ! 4

ധരേ, നിങ്കൽത്തണ്ണീരൃഷിമാക്കുന്നതെ-
ത്തിരഞ്ഞു ചെന്നിവർ തുലോം പെയ്വൂ, പോക്കാൽ! 5

വിശാലമാം കാഴ്ചയുടയ നിങ്ങളെ
വിളിപ്പു മിത്രരേ, വിബുധർ ഞങ്ങളും:

സൂക്തം 66.

1. തന്നോടുതന്നേ പറയുന്നു: ഹിംസ്രഹരസുവ്രതർ=ഹിംസകന്മാരെ സംഹരിയ്ക്കുന്നവരും സുകർമ്മാക്കളുമായിട്ടുള്ളവർ. ഇരുദേവന്മാർ—മിത്രവരുണന്മാർ. ഉദകാത്മാവ്=ജലസ്വരൂപൻ. അന്നം—ഹവിസ്സ്.

2. നിഹതാസുരം=അസുരരെ കൊന്ന. അത്—ബലം. ഇങ്ങ്—യജ്ഞത്തിൽ. രവിപ്പടി കാണാവതായ്—സൂര്യൻപോലെ പ്രത്യക്ഷമായി.

3. വഴി ഗമിയ്ക്കുവാൻ—ഞങ്ങളുടെ ഈ തേരുകൾക്കു (ചൂണ്ടിക്കാട്ടിപ്പുറകയാണ്.) വളരെ വഴി പോകേണ്ടതുണ്ട്; അതിനാൽ, മാഗ്രരക്ഷയ്ക്കായി ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു.

4. അഭിജ്ഞസ്തോത്രത്താൽ—അഭിജ്ഞനായ എന്റെ സ്തുതികൊണ്ട്. ജനങ്ങളെ—യജമാനരെ (അവരുടെ സ്തോത്രങ്ങളെ) തുലോം അറിയുന്നുണ്ടല്ലോ.

5. ഭൂമിയോട്: ധരേ=ഹേ ധരണി. നിങ്കൽ തണ്ണീർ തുലോം പെയ്തു. പോക്കാൽ—ഗമനങ്ങളാൽ.

പരപ്പിയന്നതും പുരുരക്ഷ്യവുമാം
സ്വരാജ്യത്തിന്നായി മുതിരാവൂ, ഞങ്ങൾ! 6

സൂക്തം 67.

ആത്രേയൻ യജതൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

(അന്നനട)

അദിതിപുത്രരേ, വരുണന,ര്യ്യമാ-
വ,ഥ മിത്രനുമാകിയ ദേവന്മാരേ,
ശരിയ്ക്കാരാധ്യവുമധ്വര്യവുമായ
പെരുംവളർകെല്പുള്ളവരല്ലോ, നിങ്ങൾ! 1

ഹിതമനോജ്ഞമാം ക്രതുക്ഷേത്രം പൂരും
പതിവിനാൽ മനുഷ്യനെത്താങ്ങുന്നോരും,
അരികളെ ഹനിപ്പവരുമാം നിങ്ങ-
ളരുളുവിൻ, മിത്രാവരുണരേ, സുഖം! 2

ഒരേവിധമെല്ലാമറിഞ്ഞവരായ
വരുണന,ര്യ്യമാവ,ഥ മിത്രരിവർ
ക്രതുക്കളി,ലിടങ്ങളിൽപ്പോലേ ചെല്ലും;
വധോൽക്കനിൽനിന്നു നരനെ രക്ഷിയ്ക്കും! 3

അവർ യഥാർത്ഥരും, സയജ്ഞരും വഷ്-
പ്രവൃത്തരും, മനുഷ്യനിൽ മനുഷ്യനിൽ

---

6. പ്രത്യക്ഷോക്തി: മിത്രരേ—മിത്രാവരുണന്മാരേ. വിബുധർ=വിദ്വാന്മാർ, സ്തോതാക്കൾ. പുരുരക്ഷ്യം=വളരെയാളുകളാൽ രക്ഷിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടത്.

സൂക്തം 67.

1. പെരുംവളർകെല്പ്=പെരുതായ വളർന്ന ബലം.

2. ക്രതുക്ഷേത്രം=യജ്ഞസ്ഥാനം. അരുളുവിൻ=തന്നാലും.

3. പരോക്ഷകഥനം: ഇടങ്ങളിൽപ്പോലെ=സ്വന്തംസ്ഥാനങ്ങളിലെന്നപോലെ. വധോൽക്കൻ=ഹിംസകൻ.

വരനേതാക്കളും, വരദാനന്മാരും,
പെരുമ പാപിയ്ക്കുമണപ്പോരുമല്ലോ! 4
വരുണമിത്രരേ, സ്തുതനല്ലാതാരു-
ണ്ടി,രുവർ നിങ്ങളിൽ?-ബ്രുവാന്മാരെച്ചെമ്മേ
തിരകയാണു,ല്പമതികൾതൻ സ്തുതി—
തിരകയാണു,ത്രികുലജർതൻ സ്തുതി! 5

സൂക്തം 68.

ആത്രേയൻ യജതൻ ഋഷി; ഗായത്രീ ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

പുകഴ്ത്തിപ്പാടുവിൻ നിങ്ങൾ പാരം വരുണമിത്രരെ:
മഹത്താം സൂനൃതം കേൾപ്പിനി,രുപേരും ബലിഷ്ഠരേ! 1
പുരാക്കൾ മിത്രാവരുണർ ജലത്തെയുളവാക്കുവോർ,
ദേവന്മാർ, ദേവകളിൽവെച്ചുൽക്കൃഷ്ടരിരുപേരുമേ! 2
ആ നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കേകേണം, ഭൌമദിവ്യമഹാധനം:
വാനോരിൽവെച്ചു വന്പിച്ചതാണല്ലോ, നിങ്ങൾതൻ ബലം! 3
തണ്ണീരാലധപരം സാധിപ്പിപ്പോരി,യിരുദേവകൾ
തേടും വിദ്വാനിൽച്ചെൽവോർ, വലയ്ക്കാത്തവർ, വായ്ക്കുവോർ, 4
വാനിനെക്കൊണ്ടു മഴപെയ്യിപ്പോർ, ചെന്നണയുന്നവർ,
ദാനയോഗ്യാന്നപതികൾ, പെരുംതേരിൽക്കരേറുവോർ! 5

---

4. വരനേതാക്കൾ—മികച്ച നേതാക്കൾ. വരദാനന്മാർ—മികച്ച ദാനത്തോടുകൂടിയവർ. പാപിയ്ക്കുപോലും, അവൻ സ്തുതിച്ചാൽ, പെരുമ വരുത്തും.

5. നിങ്ങളിരുവരും ഒരേവിധം സ്തുതിയ്ക്കപ്പെട്ടവർതന്നെ. അല്പമതികൾതൻ—അല്പബുദ്ധികളായ ഞങ്ങളുടെ സ്തുതി ഭവാന്മാരെ തിരയുകയാണ്.

സൂക്തം 68.

1. പൂർവാർദ്ധം ഋത്വിക്കുകളോട്: ഉത്തരാർദ്ധം മിത്രാവരുണരോട്: സൂനൃതം=സത്യവും പ്രിയവുമായ വചനം, ഞങ്ങളുടെ സ്തുതി.

3. ഭൌമദിവ്യമഹാധനം=ഭൂവിലും ദ്യോവിലുമുള്ള മഹത്തായ ധനം.

4. തേടും വിദ്വാൻ—യജമാനൻ.

5. ചെന്നണയുന്നവർ—യാഗങ്ങളിൽ. ദാനയോഗ്യാന്നപതികൾ=ദാനാർഹമായ അന്നത്തിന്റെ ഉടമകൾ.

സൂക്തം 69.

ആത്രേയൻ ഉരുചക്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

വരുണമിത്രന്മാരേ, വർദ്ധമാനരും, ഇന്ദ്രന്റെ രൂപത്തെയും കർമ്മത്തെയും സദാ സംരക്ഷിയ്ക്കുന്നവരുമായ നിങ്ങൾ മൂന്നു സ്വർല്ലോകങ്ങൾക്കും മൂന്നന്തരിക്ഷലോകങ്ങൾക്കും, മൂന്നു ഭൂലോകങ്ങൾക്കും താങ്ങായിനില്ക്കുന്നു! 1

വരുണ, മിത്ര, നിങ്ങളുടെ പൈക്കൾ അന്നം വഹിയ്ക്കുന്നു; നിങ്ങളുടെ മേഘങ്ങൾ തേൻ ചുരത്തുന്നു; മൂന്നു വർഷിതാക്കൾ—ജലധാരികളായ തേജസ്സികൾ—മൂന്നു സ്ഥാനങ്ങളിൽ വാഴുന്നു! 2

ഞാൻ അദിതിദേവിയെ പുലർകാലത്തും, സൂര്യനുജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ഉച്ചനേരത്തും വിളിയ്ക്കുന്നു; മിത്രാവരുണന്മാരെ ധനത്തിന്നും പുത്രപൌത്രരുടെ സുഖത്തിന്നുമായി യജ്ഞത്തിൽ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. 3

വിണ്ണും മണ്ണും താങ്ങുന്നവരാണല്ലോ, ഈ അദിതിപുത്രരായ ദിവ്യന്മാർ. മിത്രാവരുണന്മാരേ, നിങ്ങളുടെ സ്ഥിരകർമ്മങ്ങളെ മരണരഹിതന്മാരായ ദേവന്മാർ വെട്ടിത്തിരുത്തില്ല! 4

സൂക്തം 70.

ഉരുചക്രി ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

വരുണ, മിത്ര, തീവ്രയായും വലുതിലും വലുതായ രക്ഷയുണ്ടല്ലോ നിങ്ങളുടെ പക്കൽ; നിങ്ങളുടെ നന്മനസ്സ് എന്നിൽ പതിയുമാറാകണം! 1

ആ ദ്രോഹിയ്ക്കാത്ത നിങ്ങളെ ഞങ്ങൾ വഴിപോലെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: ഞങ്ങൾക്ക് ഉണ്ണാൻ ചോറു കിട്ടട്ടെ; ദുഃഖനാശനരേ, നിങ്ങളുടേവരാകണം, ഞങ്ങൾ! 2

സൂക്തം 69.

1. മൂന്നു ലോകങ്ങൾക്കും മൂന്നുവിഭാഗങ്ങളുണ്ടെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

2. അന്നം—പാൽ. തേൻ—മധുരജലം. മൂന്നു വർഷിതാക്കൾ—അഗ്നിയും വായുവും സൂര്യനും.

ദുഃഖനാശനരേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ രക്ഷകൾകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കണം—നല്ല പാലനംകൊണ്ടു പാലിയ്ക്കണം: ഞങ്ങൾ ദേഹംകൊണ്ടു മാറാലരെ പിന്നിട്ടുമാറാകണം! 3

അദ്ഭുതകർമ്മാക്കളേ, ഞങ്ങൾക്കോ പുത്രനോ പൌത്രനോ മറെറാരുവന്റെ മുതൽകൊണ്ടാകരുത്, ആഹാരം! 4

സൂക്തം 71.

ആത്രേയൻ ബാഹ്രവൃക്തൻ ഋഷി; ഗായത്രി ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

വരുണ, മിത്ര, വൈരികളെപ്പായിയ്ക്കുന്ന ഹന്താക്കളായ നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ ഈ രമണീയമായ യാഗത്തിൽ വന്നെത്തിയാലും! 1

വരുണ, മിത്ര, വരിഷ്ഠജ്ഞാനരായ നിങ്ങൾ ഉലകിന്റെ പെരുമാക്കളാണല്ലോ; തമ്പുരാക്കന്മാരേ, കർമ്മം നിറവേറുവിൻ! 2

വരുണ, മിത്ര, നിങ്ങൾ ഹവിർദ്ദാതാവിന്റെ ഈ പിഴിഞ്ഞ സോമം കുടിപ്പാൻ ഞങ്ങളിൽ വന്നെത്തിയാലും! 3

സൂക്തം 72.

ബാഹ്രവൃക്തൻ ഋഷി; ഉഷ്ണിക് ഛന്ദസ്സ്; മിത്രാവരുണർ ദേവത.

മിത്രാവരുണന്മാരെ ഞങ്ങൾ, അത്രിപോലെ മന്ത്രംകൊണ്ടാഹ്വാനംചെയ്യുന്നു: നിങ്ങളിരുവരും സോമം കുടിയ്ക്കാൻ ദർഭയിലിരിയ്ക്കുവിൻ! 1

നിങ്ങൾ കർമ്മംകൊണ്ടും ധർമ്മംകൊണ്ടും സ്ഥിരക്ഷേമരും, ആളുകളെ പ്രവർത്തിപ്പിയ്ക്കുന്നവരുമാകുന്നു. നിങ്ങളിരുവരും സോമം കുടിപ്പാൻ ദർഭയിലിരിയ്ക്കുവിൻ! 2

സൂക്തം 71.

2. കർമ്മം—ഞങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങൾ.

സൂക്തം 72.

1. രണ്ടാംവാക്യം പ്രത്യക്ഷം:

മിത്രനും വരുണനും നമ്മുടെ യജ്ഞത്തെ ഇഷ്ടസിദ്ധിയ്ക്കായി പ്രാപിയ്ക്കട്ടെ; നിങ്ങളിരുവരും സോമം കുടിയ്ക്കാൻ ദൂരയിലിരുന്നാലും! 3

സൂക്തം 73.

ആത്രേയൻ പൌരൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൾ ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ)

ദൂരത്തായാലും, ചാരത്തായാലു,-
മേറെസ്ഥലത്തിലായാലും,
അന്തരിക്ഷത്തിലായാലും വരി-
കുശ്വികൾ നിങ്ങളുദ്രക്ഷർ! 1
ഭൂരിസംപ്രീതർ, ഭൂരികർമ്മാക്കൾ,
വാരുറോർ, സേവ്യന്മാരവർ:
ചെന്നാ നിഗ്രുഡ്ഢചേഷ്ടരെ വിളി-
യ്ക്കുന്നോൻ, ഞാനിങ്ങു രക്ഷയ്ക്കായ്. 2
തൻതേർവട്ടോന്നു നിങ്ങളുടെ
ചന്തത്തിന്നോകീ, ഭാസുരം;
മറുതാപ്പകലല്ലുപാർകളിൽ-
ച്ചുറുന്നു, നിങ്ങൾ മാഹാത്മ്യാൽ! 3
ആ വിദ്വക്കളാം നിങ്ങളെ വാഴ്ത്താൻ
കൈവരികി,വന്നുക്തികൾ:

---

3. ഒന്നാം വാക്യം പരോക്ഷം:

സൂക്തം 73.

1. ഏറെസ്ഥലത്തിൽ=ബഹുപ്രദേശങ്ങളിൽ. ഉദ്രക്ഷർ=ഉൽകൃഷ്ടമായ രക്ഷയോടുകൂടിയവർ.

2. പരോക്ഷകഥനം: ഭൂരിസംപ്രീതർ=ഭൂരികളിൽ, വളരെ യജമാനരിൽ, സംപ്രീതർ. നിഗ്രുഡ്ഢചേഷ്ടർ=അജ്ഞേയചേഷ്ടിതർ.

3. ചന്തത്തിന്നു്=മോടിയ്ക്കു്. ഭാസുരം=ശോഭിയ്ക്കുന്നതു്; വട്ടിന്റെ (ചക്രത്തിന്റെ) വിശേഷണം. പകലല്ലുപാർകളിൽ—പകലുകളിലും അല്ലുകളിലും ലോകങ്ങളിലും, മറുതു്—മറ്റേവട്ടു്. ചുറുന്നു=സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നു.

വെവ്വേറേ വായ്ച നിഷ്പാപർ നിങ്ങൾ
ഭവ്യാന്നമെങ്ങൾക്കേകേണം! 4

നിത്യം ശീഘ്രഗമായ നിങ്ങൾതൻ
തുത്തേരിൽസ്സൂയ്യ കേറുമ്പോൾ
ചേരുന്നു, ദീപ്ത്യാ നിങ്ങൾതൻ ചുറും
പാറുന്ന ചുടുരശ്മികൾ! 5

നേതാക്കന്മാരേ, നിങ്ങളെ സപ്രസ്ഥ-
ചേതസ്സാലത്രി തേറിനാൻ:
നിങ്ങളെ സ്തുതിച്ചപ്പൊഴേ തീച്ചൂ-
ടങ്ങൊഴിഞ്ഞല്ലോ, ദസ്രരേ! 6

കേൾക്കുന്നു യജ്ഞേ, നിങ്ങൾതന്നുഗ്ര-
ശീഘ്രത്തേരൊലി ദസ്രരേ:
ഇങ്ങാകഷ്ടിച്ചാനല്ലോ, കമ്മത്താൽ
നിങ്ങളെയത്രി നാഥരേ! 7

രുദ്രരേ, തേൻ തുകുന്ന നിങ്ങളി-
ലെത്തുന്നു,-തേനിതൻപേകാൻ:
പകപ്പാന്നം വെയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ, വാന-
മൊക്കെപ്പിന്നിടും നിങ്ങൾക്കായ്! 8

നേർതന്നോ, സുഖകാരർ നിങ്ങളെ-
ന്നോതുന്നതശ്വിദേവരേ;

---

4. വിട്ടക്കൾ=വ്യാപ്തർ. ഉക്തികൾ=വാക്കുകൾ.

5. സൂയ്യ=സൂയ്യപുത്രി. ദീപ്ത്യാ=തിളക്കത്തോടേ.

6. സപ്രസ്ഥചേതസ്സാൽ—ചൂടിൽനിന്നു വിടുതി കിട്ടിയതിനാൽ സുഖിതമായ മനസ്സുകൊണ്ട്. തേറിനാൻ=അറിഞ്ഞു; സ്തുതിച്ച എന്ന ഭാവം. അങ്ങ്—അത്രിയ്ക്ക് എന്നർത്ഥം. ഇക്കഥ ഒന്നാംമണ്ഡലത്തിൽത്തന്നെയുണ്ട്.

7. നാഥർ=നേതാക്കൾ.

8. രുദ്രർ—രുദ്രപുത്രർ. തേനിത്—ഞങ്ങളുടെ ഈ മധുരമായ സ്തുതി. പക്വാന്നം—പുരോഡാശാദി. വെയ്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ—യജമാനർ.

യാഗാഹ൪ാതവ്യരാവുകാ, നിങ്ങ;-
ളേകവിൻ, യജ്ഞേ സൌഖ്യവും! 9
തേരുപോലേ നാം തീക്ഷ്ണമിസ്തോത്ര-
ഗീരിനാലശ്വികൾക്കേറ്റം
ചേരുമാറാക, വായ്പും സൌഖ്യവും;
ഭൂരിനമസ്സു ചൊല്ലു, നാം! 10

സൂക്തം 74.

ഋഷിച്ഛന്ദോദേവതകൾ മുമ്പേത്തവ.

('താമരക്കണ്ണൻ'പോലെ)

വിണ്ണിൽനിന്നൂഴി പുക്കിഹ സ്തോത്ര-
വിത്തരാമശ്വിദേവരേ,
കേൾക്കുകിത:-ത്രിപുത്രൻ സേവിപ്പൂ,
നേർക്കത്ഥം പെയ്യും നിങ്ങളെ. 1
എങ്ങാ, നാസത്യദേവന്മാരി?-പ്പോ-
ളെങ്ങു കേൾക്കായി, വിണ്ണിങ്കൽ?
ഏതൊരുത്തങ്കൽപ്പോകുന്നു, നിങ്ങളം?
ആർ തുണ, വാഴ്ത്താൻ നിങ്ങളെ? 2
പോവതെങ്ങാ?-രിൽപ്പോകുന്നു, നിങ്ങളം?
തേരു പൂട്ടുന്നതെങ്ങോട്ടോ?

---

9. നിങ്ങളം സുഖകാരരാണെന്നു (സുഖമുളവാക്കുന്നവരാണെന്നു) വിദ്വാന്മാർ പറയുന്നതു നേരുതന്നെ. യാഗാഹ൪ാതവ്യർ=യാഗത്തിൽ വിളിയ്ക്കപ്പെടാവുന്നവർ.

സൂക്തം 74.

1. സ്തോത്രവിത്തർ=സ്തോത്രമാകുന്ന ധനത്തോടുകൂടിയവർ. ഇത്°—സ്തോത്രം. ത്രിപുത്രൻ—പൌരനെന്ന ഞാൻ. നേർക്ക്°=ശരിയ്ക്ക്°, വഴിപോലെ. അത്ഥം പെയ്യും=ധനവർഷികളായ.

2. എങ്ങു കേൾക്കായി—എവിടെയുണ്ടെന്നു കേൾക്കപ്പെട്ടു? ഉത്തരാർദ്ധം പ്രത്യക്ഷോക്തിതന്നെ: ഏതൊരുത്തങ്കൽ—ഏതൊരു യഷ്ടാവിന്റെ അടുക്കൽ. ആ വിടെ നിങ്ങളെ വാഴ്ത്താൻ ആർ സഹായിയ്ക്കും?

നിങ്ങൾ മോദിയ്ക്കുമാർതൻ സ്തോത്രത്താൽ?
ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെത്തേടുന്നു! 3

പൌരരേ, വട്ടം കൂട്ടും പൌരന്നായ്,
നീരുതിക്കുമിപ്പൌരത്തെ
നേരിട്ടിറുക്കുമാറുണ്ടു, നിങ്ങ-
ളാരണ്യസിംഹത്തെപ്പോലേ! 4

അച്യുതവനൻറെ ജീർണ്ണമാം രൂപം
ചട്ടപോലഴിച്ചീ നിങ്ങൾ
യൌവനം വീണ്ടും നല്കുമാലവൻ
സുവരണീയനായല്ലോ! 5

നിങ്ങൾക്കുണ്ടിങ്ങു വാഴ്ത്തുവോൻ: ശ്രീയ്ക്കായ്
നിങ്ങൾതൻ ചാരത്താകെങ്ങും;
അന്നാർത്ഥർ നിങ്ങളെൻവിളി കേട്ടു
വന്നാലും, രക്ഷായുക്തരായ്! 6

ഭൂരിമത്സ്പർദ്ധിലാരിന്നനാർത്ഥ-
ന്മാരാം നിങ്ങളെസ്സേവിപ്പൂ?—
ഏതൊരു ധീമാൻ? ധീമദ്വാഹ്യരേ,
ഏതൊരാളുധപരങ്ങളാൽ? 7

ലോകസ്തുത്യമാം നിങ്ങൾതൻ തൃത്തേർ
തേർകളെപ്പിന്നിട്ടെത്തട്ടേ,

---

3. പൂർവോക്തം ആവർത്തിയ്ക്കുന്നു: ആരിൽ—ആരുടെ അടുക്കൽ.

4. പൌരർ—മനുഷ്യസംബന്ധത്താൽ അശുചികളും പൌരർതന്നെ എന്നാശയം. വട്ടം—യജ്ഞസംഭാരം. പൌരൻ—ഋഷി. പൌരം—മേഘം. ആരണ്യസിംഹത്തെപ്പോലെ—വേട്ടക്കാർ കാട്ടിലെ സിംഹത്തെ ഇറക്കുന്നതുപോലെ.

5. ഇക്കഥ ഒന്നാംമണ്ഡലത്തിലുണ്ട്. സുവരണീയൻ=സുഷ്ഠു വരിയ്ക്കത്തക്കവൻ.

6. വാഴ്ത്തുവോൻ—പൌരൻ ഇവിടെ നിങ്ങളെ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു. ശ്രീയ്ക്കായ്=സമ്പല്ലാഭത്തിന്ന്. അന്നാർത്ഥർ=അന്നമാകുന്ന ധനത്തോടുകൂടിയവർ.

7. ഋഷി വിളംബം സഹിയ്ക്കാതെ വീണ്ടും വീണ്ടും പറയുന്നു: ധീമദ്വാഹ്യർ=ധീമാന്മാരാൽ വഹിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവർ. ഉത്തരാർദ്ധവാക്യങ്ങളിലും ക്രിയാപദം സേവിപ്പൂ എന്നതുതന്നെ.

ഏറെപ്പേരെയും പോക്കി, ഞങ്ങളിൽ-
ക്കുറു പൂണ്ടശ്വിദേവരേ! 8

നല്ല സൌഖ്യത്തെ,സ്സുപ്രജ്ഞരായ്ത്തേൻ
തുകും നിങ്ങഠംതന്നാവൃത്തി:
ഇങ്ങോട്ടു പോരിക,ശ്വാശ്വരഥരായ്
നിങ്ങഠം പരുന്തുപോലവേ! 9

എങ്ങിരുന്നാലും,മശ്വിദേവരേ,
നിങ്ങളീ വിളി കേഠംക്കുവിൻ:
നിങ്ങളിൽ വഴിപോലണയുന്നു,
നിങ്ങളെത്തേടും ഭോഗ്യങ്ങഠം! 10

സൂക്തം 75.

ആത്രേയൻ അവസ്യു ഋഷി; പംക്തി ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികം ദേവത.

(പാന)

അശ്വിമാരേ, തുലോം പ്രിയം വഷ്ക-
മത്ഥ്യുക്തം ഭവദ്രഥം സ്തോത്രത്താൽ
നിന്നലങ്കരിയ്ക്കുന്നു, വാഴ്ത്തുമൃഷി—
നിങ്ങളെൻവിളി കേഠംപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 1

പിന്നിട്ട വരികാറൊഴുക്കും നിങ്ങഠം
പൊന്നുതേരിൽസ്സനാതനാശ്വികളേ;

---

8. തേർകഠം—മറവു ദേവന്മാരുടെ രഥങ്ങഠം. ഏറെപ്പേരെയും—ഞങ്ങളുടെ വൈരികളായ വളരെയാളുകളെപ്പോലും.

9. ആവൃത്തി—പുനഃപുനരാഗമനം.

10. എങ്ങിരുന്നാലും—എവിടെയായാലും. ഭോഗ്യങ്ങഠം—ഹവിസ്സുകഠം.

സൂക്തം 75.

1. അത്ഥ്യുക്തം=ധനാനീതം. ഋഷി—അവസ്യുനാമാവായ ഞാൻ. മധുജ്ഞരേ—മധുവിദ്യയറിയുന്നവരേ; അശ്വികം മധുവിദ്യ പാഠിച്ചതു പ്രഥമമണ്ഡലത്തിൽ പ്രതിപാദിയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഹേ വരാത്ഥരേ, ദസ്രരേ, സവം ഞാൻ
ചെയ്ത—നെൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 2

രുദ്രരേ, കൊണ്ടുവന്നാലുമെങ്ങൾക്കു
സദ്ധനങ്ങൾ പൊൽത്തേരിലശ്വികളേ,
അന്നസമ്പന്നരാം നിങ്ങളുദ്ധരം-
തന്നി—ലെൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 3

നിങ്ങൾതൻ തേരിൽ വെച്ചേൻ, സ്തുതിപ്പോനെറ
മംഗളോക്തികൾ; വൃഷ്ടാത്ഥർ നിങ്ങൾക്കായ്
അംഗവാനായ്നാരാഞ്ഞൊരുക്കുന്ന-
ന്നന്ന—മെൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 4

അശ്വിമാരേ, ശ്രുതസ്തവന്മാർ നിങ്ങ-
ളശ്വിയാം തേരിലുദ്ബുദ്ധചിത്തരേ,
നിഷ്പടൻ ച്യവനനിൽച്ചെന്നല്ലോ,
വെക്ക—മെൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 5

അശ്വിമാരേ, മനംകൊണ്ടു പൂട്ടാവു-
മദ്ഭുതാശ്വങ്ങൾ നാഥരാം നിങ്ങളെ
വിദ്രുതമണയ്ക്കട്ടേ, നകരുവാൻ
സ—ത്തൊടെ—ൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 6

അശ്വിമാരേ, വരുവിനഹിംസ്യരേ:
ഇച്ഛ കൈവിടായ്കയ്യനാസത്യരേ;

---

2. പിന്നിട്ട്—എല്ലാ യജമാനന്മാരെയും കടന്ന്; മറെങ്ങും പോകാതെ. ആറൊഴുക്കും—വൃഷ്ടിപ്രോണത്താൽ നദികളെ പ്രവഹിപ്പിയ്ക്കുന്ന. സനാതനാശ്വികം=സനാതനരായ അശ്വികൾ. വരാത്ഥർ=ശ്രേഷ്ഠമായ ധനത്തോടുകൂടിയവർ. സവം—നിങ്ങളിൽ അനുഷ്ഠിയ്ക്കേണ്ടതൊക്കെ.

3. സദ്ധനങ്ങൾ=നല്ല ധനങ്ങൾ.

4. സ്തുതിപ്പോനെറ—എന്നെറ. മംഗളോക്തികൾ—സ്തുതികൾ. വൃഷ്ടാത്ഥർ—ധനം വഷിയ്ക്കുന്നവരായ. അംഗവാൻ—സുരുചൻ. ആയ്വ്ൻ—യജമാനൻ. അന്നം—ഹവിസ്സ്.

5. ശ്രുതസ്തവന്മാർ=സ്തോത്രം കേട്ടവർ. അശ്വി=അശ്വയുക്തം.

6. വിദ്രുതം=വെക്കം. നകരുവാൻ—സോമം. സ—ത്തൊട്—ധനത്തോടുകൂടി അണയ്ക്കട്ടേ; ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ ധനം കൊണ്ടുവരണമെന്നർത്ഥം.

എത്ര ദൂരത്തുനിന്നുമീ യജ്ഞത്തി-
ലെത്തുകെ—ൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 7

അശ്വിമാരേ, ശുഭത്തിന്നാധീശരേ,
ഹിംസ്യരല്ലാത്ത നിങ്ങളീ യജ്ഞത്തിൽ
പാടിവാഴ്ത്തുമവസ്യവിങ്കലണ-
ഞ്ഞീടുകെ—ൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 8

എത്തിനാളുഷസ്സു;—ഹിതനായ് കാലേ
കത്തിടുമഗ്നി ദത്തദ്രവിണരേ;
നിത്യമാം രഥം പൂട്ടുവിൻ, ദസ്രരേ—
നിങ്ങളെൻവിളി കേൾപ്പിൻ, മധുജ്ഞരേ! 9

സൂക്തം 76.

ആത്രേയൻ ഭൌമൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പ് ഛന്ദസ്സ്; അശ്വികൌ ദേവത.

(കാകളി)

കത്തിത്തുടങ്ങി,യുഷസ്സിൻമുഖമഗ്നി;
ബുദ്ധിമാന്മാർ മുതിർക്കുന്നു, ദേവസ്തവം;
തുത്തേരിലിങ്ങോട്ടെഴുന്നള്ളുവിനി,പ്പൊ-
ഴൃദ്ധ്യാംഗമാം പ്രവർഗ്ഗ്യത്തിനശ്വികളേ! 1

നേരേ തുടർന്നു പാഴാക്കുകില്ലിങ്ങു
ചാരത്തു വന്നു വാഴ്ത്തപ്പെട്ടു,മശ്വികൾ—
പ്രാതസ്സവരക്ഷയാ പഞ്ചം കെടുത്തുപാ-
യാതരായ് നല്കട്ടെ, ഹവ്യദന്നു സുഖം! 2

---

7. അഹിംസുർ=ഹിംസിയ്ക്കാനശക്യർ. ഇച്ഛ—സോമപാനേച്ഛ. ആയ്യ നാസത്യരേ—ആര്യരായ (സ്വാമിമാരായ) നാസത്യരേ.

9. ആഹിതനായ്—.വേദിമേൽ വെയ്ക്കപ്പെട്ട. ദത്തദ്രവിണർ=ധനം നല്കുന്നവർ. നിത്യം=അനശ്വരം.

സൂക്തം 76.

1. ഉഷസ്സിൻമുഖം—ഉഷസ്സിൽ ഉണരുന്നവനായ എന്നർത്ഥം. ഋദ്ധ്യാംഗമാം—അംഗങ്ങൾ തികഞ്ഞ. പ്രവർഗ്ഗ്യം—ഒരു യജ്ഞകർമ്മം.

2. നേരേ തുടർന്നു—കർമ്മം. സ്വരക്ഷയാ=തങ്ങളുടെ രക്ഷകൊണ്ട്. ഉപായാതരായ്—വന്നെത്തി. ഹവ്യദൻ—യജമാനൻ.

പൈക്കറനേരത്ത്വഷസ്സിലുച്ചയ്യുമേ,
ഭാസ്വരന്നോരം വളച്ചയെത്തുമൊഴം—
രാവും പകലും വരുവിൻ, സുരക്ഷയാ:
ചെയ്വതില്ലി,പ്പൊഴം പാനമശ്വികളേ! 3

നിങ്ങൾക്കിതല്ലോ, പുരാതനം പാപ്പിട:—
മിങ്ങാലയ,മിങ്ങു ശാലയശ്വികളേ;
വിണ്ണിൽനിന്നു,ഭൂത്തിൽനിന്നു, വൻകാറിൽനി—
ന്നു,ന്നവും കെല്പും മായെത്തുവിനെ,ങ്ങളിൽ! 4

സിദ്ധമാകാവു, ഞങ്ങൾക്കു നാസത്യർതൻ
പുത്തനാം രക്ഷയും സൌഖ്യദായാനവും:
നിത്യരേ, കൊണ്ടുവന്നീടുവിനെ,ങ്ങൾക്കു
സദ്വീരവിത്തവും സവ്സൌഭാഗ്യവും! 5

സൂക്തം 77.

ശ്രുഷ്ടിച്ഛന്ദോദേവതകം മുമ്പേത്തവ.

(കാകളി)

അച്ചിയ്ക്കു, കാലത്തണവോരെ:—യാ മുഖ്യർ
പിച്ചട്ടരയന്നുമുമ്പേ നകരണം.

---

3. പൈക്കറനേരം—പൈക്കളെ കറക്കുന്ന സമയം, പുലർകാലം. ഉഷസ്സ്=പ്രഭാതം. ഭാസ്വരന്നോരം വളച്ചയെത്തുമൊഴം—അപരാഹ്നത്തിലും. ഇപ്പൊഴം പാനംചെയ്വതില്ല—മറ്റു ദേവന്മാർ, നിങ്ങൾ വരാഞ്ഞതിനാൽ, ഇപ്പോഴും സോമം കുടിപ്പാൻ തുടങ്ങീയിട്ടില്ല.

4. ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയാണു്: ഇതു്—ഉത്തരവേദി. അന്തം=അന്തരിക്ഷം. എവിടെനിന്നെങ്കിലും, ഞങ്ങൾക്കു തരാൻ അന്നവും കെല്പും കയ്യിലെടുത്തു, ഞങ്ങളുടെ അടുക്കൽ വന്നെത്തുവിൻ.

5. പൂർവാർദ്ധം പരോക്ഷകഥനം: സിദ്ധമാകാവു—ലഭിയ്ക്കുമാറാകട്ടെ. സൌഖ്യദായാനം=സുഖപ്രദമായ ആഗമനം. സദ്വീരവിത്തം=നല്ല വീരന്മാരോടുകൂടിയ ധനം.

കാലത്തു യജ്ഞത്തിൽ വന്നെത്തു,മശ്വികൾ:
മാലേ പുകഴ്ത്തിവരുന്നു, പൂഷ്കികൾ! 1
അച്ചിയ്ക്കുവിൻ, പ്രഭാതത്തിലയയ്ക്കുവി,-
നശ്വികൾക്കു:-ന്തിയെട്ടുക്കില്ല, ദേവകൾ.
നമ്മിൽനിന്നന്യൻ യജിയ്ക്കാലാ, നല്കാലാ:
മുമ്പൻ യജിപ്പവനത്രേ, സുഭാവിതൻ. 2
ഹൃദ്രോതവേഗമാമേതിനാൽപ്പിന്നിട്ടും,
ദുസ്തരമൊട്ടുക്കു നിങ്ങളശ്വികളേ;
അന്നവും കൊണ്ടുവരുന്നതുണ്ടു,ബ്ഭവൽ-
പ്പൊനാണിത്തേർ, മധുരാഭം, സ്രുതോദകം! 3
സ്ഥീതാന്നമാം കമ്മമശ്വികൾക്കുചരേ
ചെയ്തെവൻ നല്കുമോ ഹവ്യ,മമ്മാനുഷൻ
തന്മകനെത്തടിപ്പിയ്ക്കും, ക്രിയകളാ;-
ലുന്മഥിയ്ക്കും, വിടാതഗ്നിവിഹീനരെ! 4
സിദ്ധമാകാവു, ഞങ്ങൾക്കു നാസത്യർതൻ
പുത്തനാം രക്ഷയും സൌഖ്യദായാനവും:
നിത്യരേ, കൊണ്ടുവന്നീടുവിനെ,ങ്ങൾക്കു
സദ്വീരവിത്തവും സവ്സൌഭാഗ്യവും! 5

സൂക്തം 77.

1. ഋത്വിക്കുകളോട്°: കാലത്തണവോരെ—പ്രഭാതത്തിൽ വരുന്നവരായ അശ്വികളെ. പിച്ചട്ടരയൻ—പിശുക്കനായ ദുരയൻ; രാക്ഷസാദികൾ കൂടിച്ചുകളയുന്നതിനുമുമ്പേ, മുഖ്യരായ അശ്വികൾ സോമം നുകരണം.

2. അയയ്ക്കുവിൻ—ഹവിസ്സുകൾ. ദേവകൾ അന്തിയ്ക്കു° (സായംകാലത്ത°) എടുക്കില്ല, ഹവിസ്സു സ്വീകരിയ്ക്കില്ല. മുമ്പൻ യജിച്ചവനത്രേ, സുഭാവിതൻ—മുമ്പേ മുമ്പേ യജിയ്ക്കുന്നവനാണ°, ദേവകളുടെ പ്രസാദം നേടുക; അതിനാൽ മറെറാരാൾ യജിയ്ക്കുകയും ഹവിസ്സു നല്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പു നമുക്കു യജിയ്ക്കണം.

3. ഹൃദ്രോതവേഗം=മനസ്സിൻെറയും വായുവിൻെറയും വേഗമുള്ളത°. ദുസ്തരം—ദുർഗ്ഗമപ്രദേശം. മധുരാഭം=മനോജ്ഞവർണ്ണം. സ്രുതോദകം=ജലമൊഴുകുന്നത°.

4. സ്ഥീതാന്നം=വളരെ അന്നങ്ങൾകൂടിയത°. വിടാതേ (നിരന്തരം) അഗ്നിവിഹീനരെ (അഗ്നിയെ പൂജിയ്ക്കാത്തവരെ) ഉന്മഥിയ്ക്കും—സംഹരിയ്ക്കും.

സൂക്തം 78.

ആത്രേയൻ സപ്തവധ്രി ഋഷി; ഉഷ്ണിക്കും ത്രിഷ്ടുപ്പും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ;
അശ്വികൾ ദേവത.

അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ ഇങ്ങോട്ടു വരുവിൻ: നാസത്യരേ, ഇച്ഛിടരുതു്; രണ്ടരയന്നങ്ങൾപോലേ, സോമനീരിന്നാട്ടുക്കൽ പറന്നെത്തുവിൻ! 1

അശ്വികളേ, പുൽനിലത്തു രണ്ടു മാനുകളും രണ്ടു ഗൌരങ്ങളുമെന്നപോലെയും, രണ്ടരയന്നങ്ങൾപോലെയും നിങ്ങൾ സോമനീരിന്നാട്ടുക്കൽ പറന്നെത്തുവിൻ! 2

അന്നാധനരായ അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ അഭീഷ്ടത്തിന്നായി യജ്ഞത്തിലണയുവിൻ—രണ്ടരയന്നങ്ങൾപോലേ, നിങ്ങൾ സോമനീരിന്നാട്ടുക്കൽ പറന്നെത്തുവിൻ! 3

അശ്വികളേ, ഉമിത്തിയിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞ അത്രി, അപേക്ഷിയ്ക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീപോലെ, നിങ്ങളെ സ്തുതിച്ചുവല്ലോ. നിങ്ങൾ പരുന്തിന്റെ പ്രഥമവേഗത്തോടേ, അതിസുഖമാംവണ്ണം വന്നുചേർന്നാലും! 4

മരമേ, നീ, പൊറാൻ തുടങ്ങുന്നവളുടെ യോനിപോലെ വിടർന്നാലും: അശ്വികളേ, നിങ്ങൾ എന്റെ വിളി കേൾക്കുവിൻ; സപ്തവധ്രിയെ വിടുവിയ്ക്കുവിൻ! 5

അശ്വികളേ, പേടിച്ചുപേക്ഷിയ്ക്കുന്ന ഋഷിയായ സപ്തവധ്രിയ്ക്കുവേണ്ടി നിങ്ങൾ മായയാൽ മരത്തിന്നാട്ടുക്കൽ വരുവിൻ; തുറക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ! 6

സൂക്തം 78.

2. ഗൌരങ്ങൾ—ഒരുതരം മാനുകൾ.

4. സ്ത്രീപോലെ—ഹഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടെന്നർത്ഥം. പ്രഥമവേഗം=ഒന്നാമത്തെ ഗതിവേഗം.

5. സപ്തവധ്രിയെ രാത്രിതോറും ഭാര്യാവിയുക്തനാക്കാൻ വൈരികളായ ജ്യേഷ്ഠന്മാർ പിടിച്ചു് ഒരു പെട്ടിയിൽ കിടത്തി, പൂട്ടും; നേരം പുലർന്നാൽ തുറന്നു പുറത്തു വിട്ടിട്ടു്, ഉപദ്രവിയ്ക്കുകയും ചെയ്യും! അങ്ങനെ അത്യന്തം വലഞ്ഞ സപ്തവധ്രി പെട്ടിയിൽ കിടക്കെ, അതിനോടപേക്ഷിയ്ക്കുന്നു: മരമേ—ഹേ പെട്ടി.

6. മായയാൽ—ആരും കാണാതെ. ഈ സ്തുതിയാൽ പ്രസാദിച്ചു് അശ്വികൾ സപ്തവധ്രിയെ പെട്ടിയിൽനിന്നു പുറത്താക്കി, മറഞ്ഞു.

കാറ് കൊക്കരണിയെ പാടേ ഇളക്കുമല്ലോ; അപ്രകാരം, നി
ന്റെ ഗർഭം ചലിയ്ക്കട്ടേ; പത്തുമാസം ചെന്നാൽ പുറത്തെയ്ക്കു പോരട്ടേ! 7
കാറ് കാടിനെയും കടലിനെയും ഇട്ടുലയ്ക്കുമല്ലോ; അപ്രകാരം
പത്തുമാസം കഴിച്ചിട്ടു നീ ജരായുവോടുകൂടി പുറത്തെയ്ക്കു പോരിക! 8
പത്തുമാസം അമ്മയുടെ വയറ്റിൽ കിടന്ന കുട്ടിയായ ജീവി
പരിക്കുപറ്റാതെ ജീവനോടേ പുറത്തു പോരട്ടെ; അമ്മയും ജീവിയ്ക്കട്ടെ! 9

സൂക്തം 79.

ആത്രേയൻ സത്യശ്രവസ്സ് ഋഷി; പംക്തി ഛന്ദസ്സ്; ഉഷസ്സ് ദേവത.

(കേകം.)

ഞങ്ങളെയുണർത്തുക, മുമ്പുണർത്തിയപോലേ,
തുംഗസമ്പത്തിന്നിന്നും, ദീപ്തയാമുഷസ്സേ, നീ;
വയ്യപുത്രനാം സത്യശ്രവസ്സെന്നവങ്കൽ നീ
ചെയ്കു, കനിവശ്വസൂനതേ, ശ്രുഭോദയേ! 1
നീ ശ്രുചദ്രഥപുത്രനാകിയ സുനീഥങ്കൽ
വീശിനാളല്ലോ, നല്ല വെളിച്ചം വിണ്ണിൻകുത്തേ;
കെല്പും കൂടിയ സത്യശ്രവസ്സാം വായ്യങ്കലു-
മപ്പടി ചെയ്തി,ന്നശ്വസൂനതേ, ശ്രുഭോദയേ! 2
അങ്ങനെ ധനം കൊണ്ടുവരുവോളാം നീയിന്നു-
മെങ്ങളിൽ വിണ്ണിൻകുത്തേ, വീശുക, വെളിച്ചത്തെ,

---

7. പിന്നീട് സപ്തവധ്രി ഭാര്യയുടെ ശീഘ്രപ്രസവത്തിന്നായി അശ്വികളെ സ്തുതിച്ചതാണ്, ഇതുമുതൽ മൂന്നൃക്കുകം. നീന്റെ—ഭാര്യയുടെ.

8. ഗർഭത്തോട് പറയുന്നു: ജരായു=മറുപിള്ള.

9. അമ്മയും ജീവിയ്ക്കട്ടെ—അതിന്ന്, അശ്വികളേ, നിങ്ങളും അനുഗ്രഹിപ്പിൻ!

സൂക്തം 79.

1. വയ്യൻ—സത്യശ്രവസ്സിന്റെ അച്ഛൻ. കനിവ് ചെയ്കു—കനിഞ്ഞാലും. അശ്വസൂനത—ഉഷസ്സിന്റെ ഒരു പര്യായം.

2. വായ്യൻ=വയ്യപുത്രൻ.

കെല്പും കൂടിയ സത്യശ്രവസ്സാം വായ്യൻതങ്കൽ
മുല്പാടെന്നാപോലശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 3

ഭാരവാഹികളെവർ പാടി വാഴ്ത്തുമോ നിന്നെ,-
ച്ചാരുശ്രീകളാ,മവർ വിത്തത്താൽ വിഭാവരി;
ദാനശീലരായ്ത്തീരും, മഘോനി, നന്നായ്ച്ചെയ്യും,
ദാനങ്ങളവരശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 4

നിന്നുടെ ചിലകൂട്ടക്കാരിതാ, ഭവതിയെ-
പ്പൊന്നിനുവേണ്ടിയനുകൂലയാക്കുന്നുണ്ടല്ലോ;
ഭംഗമില്ലാത്ത ധനമിച്ഛയാ നല്കുമിവ-
രെങ്ങൾക്കു താങ്ങാണ,ശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 5

ഭംഗമില്ലാത്ത ധനമേതു സമ്പന്നന്മാരോ
ഞങ്ങൾക്കു മഘോനിയാമുഷസ്സേ, നല്കിപ്പോന്നു;
വീരയുക്തമാം കീർത്തി കൊണ്ടുവന്നരുളുക,-
സ്സൂരികൾക്കു നീയശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 6

ഏതുദാരന്മാരെങ്ങൾക്കശ്വഗോസമേതമാം
ഭൃതിയെ മഘോനിയാമുഷസ്സേ, നല്കിപ്പോന്നു;
നിന്തിരുവടിയവക്കെത്തിയ്ക്ക, മിന്നും സത്തും
മുന്തുമന്നവുമശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 7

പകലോൻകതിർ പരക്കുന്നതോടൊപ്പം, വിണ്ണിൻ-
മകളേ, തെളിതേജസ്സുജ്ജ്വലിപ്പതോടൊപ്പം
നീ കൊണ്ടുവരേണമേ, ഞങ്ങൾക്കു ഭോജ്യത്തെയും
ഗോഗണത്തെയുമശ്വസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 8

ഏകുക, വെളിച്ചത്തെത്തിരുവിൺമകളേ, നീ:
വൈകിച്ചിടൊല്ലേ, കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങളെത്തെല്ലും;

---

4. ഭാരവാഹികൾ—ഋത്വിക്കുകൾ. ചാരുശ്രീകളാം=നല്ല ശ്രീയുള്ളവരായിത്തീരും. വിഭാവരി, മഘോനി എന്നിവയും ഉഷഃപ്പേയ്മായങ്ങൾതന്നെ.

5. പൊന്നിനുവേണ്ടി—ധനലബ്ധിയ്ക്കായി.

6. വീരയുക്തം—പുത്രാദികളോടുകൂടിയത്. സൂരികൾ—സ്തോതാക്കൾ.

7. ഏടുത്തുപറയുന്നു: ഭൃതി=സമ്പത്ത്. മിന്നും സത്തും—സ്വർണ്ണരത്നാദ്യം.

8. തെളിതേജസ്സ്—അഗ്നിയുടെ.

സ്തനനാം രിപുവെപ്പോലെരിയിയ്ക്കാലാ, നിനൊ-
ബ്ബാനുമാൻ വൈലാലശവസൂനുതേ ശുഭോദയേ! 9
ഇത്രമാത്രമോ പുനരിതിലുമധികമോ
ശക്തയാണോ,കാൻ വിഭാവരിയാമുഷസ്സേ, നീ:
അരിശപ്പെടില്ലല്ലോ, വെളിച്ചം സ്തോതാക്കന്മാ-
ക്കരുൾവോളാം നീയശവസൂനുതേ, ശുഭോദയേ! 10

സൂക്തം 80.

സത്യശ്രവസ്സ് ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; ഉഷസ്സ് ദേവത.

(കാകളി.)

ധാരിതയജ്ഞയായ്, മിന്നുന്ന തേരേറി,-
യാരുണ്യമാന്നും, വെളിച്ചം പരത്തിയും
സൂരനിൽച്ചെല്ലുമുഷോമഹാദേവിയെ-
ഗ്ഗീരിനാലേ സ്തുതിയ്ക്കുന്നു, മേധാവികൾ. 1
മാഗ്ഗങ്ങൾ ഗമ്യങ്ങളാക്കി മുൻപോരുന്നു,
പാർക്കുണർവേകും സുരുപയുഷസ്സിവൾ;
ഇജ്ജഗദ്വ്യാപ്ത മഹതി മഹാരഥ-
യുജ്ജ്വലിപ്പിപ്പൂ, പകലിൻശിരസ്സിനെ! 2
സ്വത്തുറപ്പിയ്ക്കുന്നു, ചെങ്കാളയെപ്പൂട്ടി-
നിത്തുമീ വിശ്വവരേണ്യയാം ദേവിയാൾ;

---

9. സ്തനനാം രിപുവെപ്പോലെ—മോഷ്ടിച്ച ശത്രുവിനെ രാജപുരുഷന്മാർ ഞെണ്ടിപ്പിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. വൈകിയാൽ, നിനക്കു ചുടുവെയിൽ കൊള്ളേണ്ടിവരും.

10. അരുൾവോൾ—നല്കുന്നവൾ.

സൂക്തം 80.

1. ധാരിതയജ്ഞ=യജ്ഞത്തെ വഹിച്ചവൾ. ആരുണ്യം=ചുടുപ്പ്. ഗീരിനാലേ—സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ട്.

2. മുൻ—സൂര്യനുമുമ്പേ. പാർക്ക്—ലോകത്തിന്ന്. ശിരസ്സ്—പ്രാരംഭമെന്നർത്ഥം.

നേരേ നടക്കുവാൻ മാൎഗ്ഗങ്ങൾ കാട്ടുന്നു;
ഭൂരിസ്തുതയായ് ലസിപ്പൂ, തഴപ്പൊടേ. 3

മേൽവശത്തും നടുവിങ്കലും പ്രൌഢയായ്-
ത്തുവെൺവപുസ്സു കാട്ടുന്നു, കിഴക്കിവൾ;
നേർക്കറിഞ്ഞോൾപോലനുവ്രജിപ്പൂ, രവി-
മാൎഗ്ഗത്തെ; മങ്ങിപ്പതില്ലാ, ദിശകളെ. 4

മുങ്ങിയുയൎന്നവൾപോലേ, സ്ഫുടാംഗിയാ-
മംഗനപോലെയും കാണായ്, നമുക്കിതാ!
ശത്രുവാമന്ധകാരത്തെത്തുരത്തി വ-
ന്നെത്തീ, വിളങ്ങുമുഷസ്സായ വിൺമകൾ! 5

വിൺമകളാമിവൾ നേരിട്ടുനിന്നൊരു
നന്മങ്കപോലുടൽ കാട്ടുന്നു, ലോകരെ;
രമ്യവസ്തുക്കളെദ്ദാതാവിനേകുന്നു;
മുന്മട്ടു പേൎത്തൊളി വീശുന്നു, തയ്യലാൾ! 6

സൂക്തം 81.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; ജഗതി ഛന്ദസ്സ്; സവിതാവ് ദേവത.

മേധാവികൾ മനസ്സുചെലുത്തുന്നതും, കൎമ്മം തുടങ്ങുന്നതും, മേധാവിയായി വിദ്വാനായ യാതൊരു മഹാന്റെ അനുജ്ഞയാലോ;

---

3. ചെംകാളയെപ്പൂട്ടിനിൎത്തും—തേരിന്നു ചുകന്ന കാളകളെ പൂട്ടുന്ന; തുടുരശ്മികളെ കാളകളാക്കിക്കല്പിച്ചിരിക്കയാണ്. തഴപ്പൊടേ—അക്ഷീണയായി.

4. മേൽവശത്തും നടുവിങ്കലും പ്രൌഢയായ്—ദ്യോവിലും അന്തരിക്ഷലും വളൎന്ന്. നേർക്കറിഞ്ഞോൾപോലെ—സൂൎയ്യാനുഗമനം സ്വകൎത്തവ്യമാണെന്ന് അറിഞ്ഞിട്ടെന്നപോലെ. ദിശകൾ=ദിക്കുകൾ.

5. മുങ്ങിയുയൎന്നവൾ—വെള്ളത്തിൽ മുങ്ങി, പൊന്തിയവൾ; കുളിച്ചുകേറിയവൾ. ഈ ഉപമ സ്വച്ഛതയെ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നു. സ്ഫുടാംഗി—പണ്ടങ്ങളണിഞ്ഞ്, അവയവങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നവൾ. അംഗന=സുന്ദരി.

6. പൂൎവ്വോക്തം എടുത്തുപറയുന്നു: രമ്യവസ്തുക്കൾ—ധനങ്ങൾ. ദാതാവ്—ഹവിഷ്പ്രദൻ, യജമാനൻ. തയ്യലാൾ=യുവതി.

ഹോതൃങ്ങളെ യാതൊരനുഷ്ഠാനജ്ഞൻ തനിയേ നടത്തുന്നുവോ; വലിയ ഒന്നാണ്, ആ സവിതൃദേവനെ സ്തുതിയ്ക്കൽ! 1

കവിയായ സവിതാവ് എല്ലാ രൂപങ്ങളെയും എടുത്തണിയുന്നു; നല്ലതു ചെയ്വാൻ ഇരുകാലിയ്ക്കും നാല്ക്കാലിയ്ക്കും അനുജ്ഞയരുളുന്നു; സപ്തത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നു. ആ വരേണ്യൻ ഉഷസ്സുദിപ്പിന്നു പിറകേ ഉദ്ഭാസിയ്ക്കുന്നു. 2

മറു ദേവകളും യാതൊരു ദേവന്റെ ഉദയത്താലാണോ, മഹിമയും ബലവും നേടുന്നത്; യാതൊരു ദേവൻ പൃഥിവ്യാദിലോകങ്ങളെ മഹത്ത്വത്താൽ അളന്നുവോ; ആ സവിതാവ് വെണ്മയോടേ വിലസുന്നു! 3

ദേവ, സവിതാവേ, നിന്തിരുവടി മൂന്നു വിണ്ണുലകിലും ചെല്ലുന്നു; സൂര്യന്റെ രശ്മികളോടു ചേരുന്നു; രാത്രിയുടെ ഇരുവശത്തും ചുറ്റിനടക്കുന്നു; ധർമ്മങ്ങളാൽ മിത്രനായിച്ചമയുന്നു! 4

ദേവ, സവിതാവേ, അവിടുന്നൊരാളാണ്, അനുജ്ഞയരുളാൻ ശക്തൻ; അവിടുന്നു ഗമനങ്ങളാൽ പൂഷാവായിത്തീരുന്നു; അവിടുന്ന് ഈ ഉലകിന്നൊക്കെ പെരുമാളാകുന്നു! ആ നിന്തിരുവടിയ്ക്കു ശ്യാവാശ്വൻ സ്തോത്രം ചമയ്ക്കുന്നു. 5

സൂക്തം 82.

ശ്യാവാശ്വൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും ഗായത്രിയും ഛന്ദസ്സുകൾ;
സവിതാവ് ദേവത.

ഭഗനായ സവിതൃദേവന്റെ ആ ഭോഗ്യം ഞങ്ങൾ വരിയ്ക്കുന്നു: ശ്രേഷ്ഠവും സപ്സാധകവും വൈരിഘ്നവുമായ അതു ഞങ്ങൾക്കു കൈവരുമാറാകണം! 1

സൂക്തം 81.

1. ഹോതൃങ്ങൾ—സപ്തഹോതൃക്രിയകൾ.

4. ഉദയത്തിനുമുമ്പുള്ളവൻ സവിതാവ്; ഉദിച്ചസ്തമിയ്ക്കുന്നവൻ സൂര്യൻ. മിത്രൻ—മിത്രനെന്ന ദേവൻ; അല്ലെങ്കിൽ സഖാവ്.

5. പൂഷാവ്—പോഷകൻ, പൂഷാവെന്ന ദേവൻ.

സൂക്തം 82.

1. ഭഗൻ—ഭജനീയൻ, ഭഗനെന്ന ദേവൻ. ഭോഗ്യം—ധനം.

ഈ സവിതാവിന്റെ സ്വയം പുകളേറിയതും പ്രിയവുമായ ഐശ്വര്യത്തെ ആരും ഖണ്ഡിയ്ക്കുന്നില്ല! 2

ആ ഭഗനായ സവിതാവു ദാതാവിനു രത്നങ്ങൾ കല്പിച്ചയയ്ക്കുമല്ലോ; അവിടുത്തോടു പൂജനീയമായ ധനം ഞങ്ങൾ യാചിയ്ക്കുന്നു. 3

ദേവ, സവിതാവേ, നിന്തിരുവടി ഇന്നു ഞങ്ങൾക്കു സന്തതി സമേതമായ സൌഭാഗ്യം അയയ്ക്കുക: പഞ്ഞപ്പാടിനെ ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കുക! 4

ദേവ, സവിതാവേ, നിന്തിരുവടി പാപങ്ങളെയെല്ലാം ആട്ടിപ്പായിയ്ക്കുക; നല്ലതെന്തോ, അതു ഞങ്ങൾക്കയയ്ക്കുക! 5

സവിതൃദേവന്റെ അനുജ്ഞയാൽ നാം ദ്രുമിയ്ക്ക് അപരാധികളല്ലാതാകണം; വേണ്ടതൊക്കെ നമുക്കു കൈവരണം! 6

സവ്ദേവനായി സൽപതിയായി സത്യാനുജ്ഞനായിരിയ്ക്കുന്ന സവിതാവിനെ ഞങ്ങൾ ഇന്നു സൂക്തങ്ങൾകൊണ്ടു സേവിയ്ക്കുന്നു: 7

ഈ രാപകലുകൾ രണ്ടിന്റെയും മുമ്പിൽ വീഴ്ചവരാതെ എഴുന്നള്ളുന്ന സുകുമ്മാവാണല്ലോ, സവിതൃദേവൻ! 8

യശസ്സുകൊണ്ട് ഈ ജംഗമങ്ങളെയെല്ലാം കേൾപ്പിയ്ക്കുകയും പ്രേരിപ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നവനാണല്ലോ, സവിതാവ്! 9

സൂക്തം 83.

ഔമൻ ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ്പും ജഗതിയും അനുഷ്ടുപ്പും ഛന്ദസ്സുകൾ; പർജ്ജന്യൻ ദേവത.

യാതൊരു ക്ഷിപ്രപ്രദാനനായ വൃഷഭൻ മുക്രയിട്ടുകൊണ്ട് ഓഷധികളെ ജലമാകുന്ന ഗർഭം ധരിപ്പിയ്ക്കുന്നുവോ, ആ ബലവാനായ

---

3. ദാതാവ്—യജമാനൻ.

7. സവ്ദേവൻ—എല്ലാദ്ദേവന്മാരും വശപ്പെട്ടവൻ.

9. കേൾപ്പിയ്ക്കുകയും—ജഗത്തു മുഴുവനും സവിതൃസ്തുതി കേൾക്കുന്നു എന്നു സാരം.

പജ്ജന്യനോടു താങ്കൾ നേരിട്ടു പ്രാർത്ഥിയ്ക്കുക; ഈ വാക്കുകൾകൊണ്ടു സ്തുതിയ്ക്കുക; ഹവിസ്സുകൊണ്ടു പരിചരിയ്ക്കുക. 1

പജ്ജന്യൻ വൃക്ഷങ്ങളെ ഒടിയ്ക്കുന്നു; രക്ഷസ്സുകളെ മുടിയ്ക്കുന്നു. ഉലകെല്ലാം ഈ പെരുംകൊലയനെ പേടിയ്ക്കുന്നു—നിരപരാധൻപോലും പായുന്നു. ഈ വർഷകർമ്മാവ് ഇടിമുഴക്കി പാപികളെ മുടിയ്ക്കുന്നു! 2

ചമ്മട്ടികൊണ്ട് അശ്വങ്ങളെ തെളിയ്ക്കുന്ന ഒരു തേരാളിപോലെ, പജ്ജന്യൻ വർഷകരായ ദൂതരെ വെളിയ്ക്കു വരുത്തുന്നു: അദ്ദേഹം അന്തരിക്ഷത്തിൽ മഴയേപ്പൊട്ടുത്തിയാൽ, അകലത്തുനിന്നു സിംഹഗർജ്ജിതങ്ങൾ പൊങ്ങുകയായി! 3

പജ്ജന്യൻ പൃഥിവിയെ ജലംകൊണ്ടു രക്ഷിയ്ക്കുമ്പോൾ, കാറ്റ് ഊക്കിൽ വീശും; മിന്നലുകൾ പാറും; ഓഷധികൾ ഉയരും; അന്തരിക്ഷം ചോരും; ഭൂമി ഭുവനത്തിനെല്ലാം ഹിതയായിത്തീരും! 4

ആരുടെ കർമ്മത്തിൽ പൃഥിവി കുനിയുന്നുവോ, ആരുടെ കർമ്മത്തിൽ ഗോക്കൾ പുഷ്ടിപ്പെടുന്നുവോ, ആരുടെ കർമ്മത്തിൽ ഓഷധികൾ നാനാരൂപങ്ങളായിത്തീരുന്നുവോ; പജ്ജന്യ. ആ ഭവാൻ ഞങ്ങൾക്കു മഹത്തായ സുഖം തന്നാലും! 5

മരുത്തുക്കളേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു വാനത്തുനിന്നു മഴ തരുവിൻ—വർഷകമായ മേഘത്തിന്റെ വെള്ളം തുകുവിൻ! ബലവാനായ, ഞങ്ങൾക്ക് ഒരച്ഛനായ ഭവാൻ ഈ കാർമുകിലിനോടൊന്നിച്ചു, തണ്ണീർ വീഴ്ത്തിക്കൊണ്ട് ഇങ്ങോട്ടു വന്നാലും! 6

ഭവാൻ നേരിട്ട് ഇരയ്ക്കുക—ഇടിമുഴക്കുക; ഗർഭം ധരിപ്പിയ്ക്കുക; തണ്ണീർത്തേരിൽ ചുറ്റി നടക്കുക; തോൽത്തുരുത്തി കെട്ടി, കമിഴ്ത്തി, നന്നായി വലിയ്ക്കുക—കുന്നും കുഴിയും സമനിരപ്പിലായിത്തീരട്ടെ! 7

സൂക്തം 83.

1. സ്തോതാവിനോട്: വൃഷഭൻ=കാള, വർഷകൻ. മൂക്രയിടുക—ഇടിമുഴക്കുക. ഓഷധികൾക്കു ഗോത്വം കല്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു. വാക്കുകൾ—സ്തുതികൾ.

2. പെരുംകൊലയൻ=മഹാവധൻ.

3. വർഷകരായ ദൂതരെ—മേഘങ്ങളെ. സിംഹഗർജ്ജിതങ്ങൾ—ഇടിയൊച്ചകൾ.

4. ഉയരും—തഴച്ചുപൊന്തും. ചോരും—വെള്ളത്തെ വീഴ്ത്തും.

6. മൂന്നാംവാക്യം പജ്ജന്യനോട്:

7. നേരിട്ട്—ഭൂമുഖമായി. ധരിപ്പിയ്ക്കുക—ഓഷധികളെ. തോൽത്തുരുത്തി—മേഘം.

ഭവാൻ വലിയ കുട്ടകം പൊക്കുക; തുകുക; നദികൾ തുന്നിച്ചേ
ക്കപ്പെട്ട കിഴക്കോട്ടൊഴുകട്ടെ. വാന്യഴികളെ വെള്ളംകൊണ്ടു കുതിക്കു
ക: ഗോക്കൾ നല്ല പാനീയം ചുരത്തട്ടെ! 8

പജ്ജന്യ, ഭവാൻ അട്ടഹസിച്ച് ഇടിവെട്ടിക്കൊണ്ടു ദുശ്ചേഷ്ടി
തരെ പിളർത്തുന്നതെപ്പോഴോ, അപ്പോൾ ഭൂമിയിലെ ഈ ചരാചരങ്ങ
ളെല്ലാം ആഹ്ലാദിയ്ക്കുന്നു! 9

അങ്ങ് മഴ പെയ്യു; പെരുമാരി നിർത്തുക. അങ്ങ് നിമ്നജലപ്ര
ദേശങ്ങളെ പിന്നിടാവുന്നവയാക്കി; ആഹാരത്തിന്നു സസ്യങ്ങളെ
ഉൽപാദിപ്പിച്ചു; പ്രജകളാൽ സ്തുതനുമായി! 10

സൂക്തം 84.

ഭൌമൻ ഋഷി; അനുഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; പൃഥിവി ദേവത.

(പാന)

നേരുതന്നോ, പിളരുന്നു, വാനിങ്കൽ-
ക്കാറിനത്തെ പ്രകൃഷ്ടേ, പൃഥിവി, നീ:
മോദമേറാം വരുത്തുന്നതുണ്ടല്ലോ,
മേദിനിയ്ക്കു മഹത്വാൽ മഹതി, നീ! 1

സൂരികൾ നിന്നൊയുച്ചത്തിൽ വാഴ്ത്തുന്നു,
ഗൌരവർണ്ണേ, വിചിത്രസഞ്ചാരിണി:
കാറിനെച്ചിനയ്ക്കുന്ന ഹയത്തെപ്പോ-
ലേറെ നന്നായ്ത്തെളിയ്ക്കുവോളല്ലോ, നീ! 2

മന്നിനോടൊത്തുറപ്പിൽ നിറുത്തുന്നു,
തന്നുടെ ബലത്താൽ നീ തരുക്കളെ;

---

8. കുട്ടകം—മേഘം. തുകുക—വെള്ളം.

സൂക്തം 84.

1. ദേവതയായ ഭൂമിയോടാണ്, പറയുന്നത്. കാറിനം=മേഘഗണം. മേദിനി—പ്രത്യക്ഷഭൂമി. മഹത്വാൽ=മഹിമകൊണ്ട്.

2. ഗൌരവർണ്ണ=വെളുത്തവർണം. വിചിത്രസഞ്ചാരിണി=നാനാപ്രകാരേണ സഞ്ചരിയ്ക്കുന്നവൾ. ഹയത്തെപ്പോലെ—കുതിരയെ തെളിയ്ക്കുന്നതുപോലെ.

നിന്നുടെ മുകിൽക്കൂട്ടം ചൊരിയുന്നു,
മിന്നിടും വാനിൽനിന്നു ജലങ്ങളെ! 3

സൂക്തം 85.

അത്രി ഋഷി; ത്രിഷ്ടുപ് ഛന്ദസ്സ്; വരുണൻ ദേവത.

പുകഴ്ത്തപ്പെട്ട പെരുമാളായ വരുണനെക്കുറിച്ചു നീ മഹത്തും ഗഭീരവും പ്രിയവുമായ സ്തോത്രം ഉച്ചരിയ്ക്ക: അദ്ദേഹമാണല്ലോ, പശുവിനെ കൊല്ലുന്നവൻ തോലെന്നപോലെ, സൂര്യനു വിരിപ്പാൻ അന്തരിക്ഷം പരത്തിയത്! 1

വരുണൻ വൃക്ഷാഗ്രങ്ങളിൽ അന്തരിക്ഷവും കുതിരകളിൽ ബലവും പൈക്കളിൽ പാലും, ഹൃദയങ്ങളിൽ കമ്മവും, വെള്ളത്തിൽ തിയ്യും പരത്തി; സൂര്യനെ ആകാശത്തും സോമനെ മലയിലും നിത്തി! 2

വരുണൻ വാനാഴികാംക്കും അന്തരിക്ഷത്തിനുംവേണ്ടി, മേഘത്തിന്റെ വായ കുനിയിച്ചു; അതിനാൽ സർവ്വഭവനപ്പെരുമാൻ, നനയ്ക്കുന്നവൻ യവത്തെ എന്നപോലെ, മന്നിനെ കുതിക്കുന്നു! 3

ഭൂവിനെയും അന്തരിക്ഷത്തെയും ദ്യോവിനെയും കുതിക്കുന്ന വരുണൻ ജലത്തെ ഇച്ഛിയ്ക്കുമ്പോഴെയ്ക്കും മലകാം മുകിലുട്ടുകും; ബലിഷ്ഠരായ വീരന്മാർ ഇളകിവിടും! 4

പുകഴ്ത്തപ്പെട്ട അസുരഹന്താവായ വരുണന്റെ ഈ ബുദ്ധിവൈഭവം ഞാൻ വർണ്ണിയ്ക്കാം: തന്തിരുവടി അന്തരിക്ഷത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്ത് ഒരളവുകോൽകൊണ്ടെന്നപോലെ, സൂര്യനെക്കൊണ്ട് അന്തരിക്ഷം അളന്നു! 5

സൂക്തം 85.

1. ഋഷി, തന്നോടുതന്നെ പറയുന്നു: പശുവിനെ (ബലിമൃഗത്തെ) കൊല്ലുന്നവൻ അതിന്റെ തോൽ ഉണങ്ങാൻ പരത്തിയിടുമല്ലോ.

2. ഹൃദയങ്ങളിൽ—പ്രാണിമനസ്സുകളിൽ. തിയ്യ്—വൈദ്യുതാഗ്നി.

3. കുനിയിച്ചു—ഭൂമിയ്ക്കഭിമുഖമാക്കി; മഴ പെയ്യിച്ചു.

4. വീരന്മാർ—മരുത്തുക്കൾ. ഇളകിവിടും—മേഘങ്ങളെ.

അത്യൽകൃഷ്ടപ്രജ്ഞനായ ദേവന്റെ ഈ ബുദ്ധിവൈഭവം ആരും തള്ളില്ല: ഒരൊറ്റസ്സമുദ്രത്തെപ്പോലും വെള്ളംകൊണ്ടു നിറയ്ക്കുന്നില്ലല്ലോ, പ്രവഹിയ്ക്കുന്ന നദികൾ! 6

വരുണ, ഞങ്ങൾ അയ്മാവിന്നോ, മിത്രന്നോ, സഖാവിന്നോ, ഭ്രാതാവിന്നോ, അയൽവീട്ടുകാരന്നോ, പറയാൻ കൊള്ളരുതാത്ത വല്ല കുറവും സദാ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അതു ഭവാൻ അഴിച്ചുനീക്കണം! 7

ചൂതാടികളാൽ ചൂതിലെന്നപോലെ ചുമത്തപ്പെട്ടതും, വാസ്തവത്തിലുള്ളതും, ഞങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതും—എല്ലാം—നിന്തിരുവടി ഞെട്ടറ്റവപോലെ വിടുവിച്ചാലും; വരുണ, ദേവ, അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ നിന്തിരുവടിയ്ക്കു പ്രിയപ്പെട്ടവരാകണം! 8

സൂക്തം 86.

അത്രി ഋഷി; അനുഷ്ടുപ്പും വിരാട്പൂർവ്വയും ഛന്ദസ്സുകൾ; ഇന്ദ്രാഗ്നികൾ ദേവത.

('താമരക്കണ്ണൻ' പോലെ.)

ഇന്ദ്രാഗ്നികളിങ്ങാരെപ്പോർകളി-
ലൊന്നിച്ചു കാക്കു,മാ നരൻ
കെല്പുറ്റ വിത്തംപോലുമേ, ത്രിതൻ
ജല്പനംപോലേ ഖണ്ഡിയ്ക്കും! 1

പോരിൽട്ടസ്കരു,രന്നത്തിൽ സ്തുത്യ-
ന്മാ,രഞ്ചുമത്ത്യർക്കീശ്വരർ—

---

6. ദേവൻ—വരുണൻ. എത്ര നദികൾ ചെന്നുചേർന്നാലും സമുദ്രം നിറയില്ല; ഇതു വരുണൻ വെച്ച വ്യവസ്ഥയാലാണ്.

8. എല്ലാം—എല്ലാപ്പാപങ്ങളും. ഞെട്ടറ്റവ—ഞെട്ടിൽനിന്നു വിട്ട കായ്കളും മറ്റും.

സൂക്തം 86.

1. ഇന്ദ്രാഗ്നികൾ—ഇന്ദ്രനും അഗ്നിയുമായ ഭവാന്മാർ. ത്രിതൻ എന്ന ഋഷി ജല്പനം (പ്രതിപക്ഷവാദം) ഖണ്ഡിയ്ക്കുന്നതുപോലെ, വിത്തം (ശത്രുധനം) നശിപ്പിയ്ക്കും.

ഇങ്ങനെയുള്ള ഇന്ദ്രാഗ്നികളെ
ഞങ്ങൾ പൂകഴ്ത്തിക്കൊള്ളുന്നു. 2

അദ്ധനികക്കേ, ധഷ്കൌജസ്സു;-
തത്യുഗ്രം വജ്രം, കൈകളിൽ;
നൽത്തണ്ണീരിന്നായ്ത്തുത്തേരിലവർ
വൃത്രനെക്കൊല്ലാൻ ചെന്നെത്തും. 3

അന്നിങ്ങളെ,ത്തേരോടിപ്പാനെങ്ങ-
ളിന്ദ്രാഗ്നികളേ, വാഴ്ത്തുന്നു,
സ്തോത്രസേവ്യരെ,ജ്ജംഗമധനം
കാത്തരുൾവോരെ, വിജ്ഞരെ! 4

പ്രത്യഹം നരർപോലേ വർദ്ധിയ്ക്കും
ദൃഢ്ഷ്രാമദ്വേവരെ
അശ്വാത്മമിച്ചിയ്ക്കുന്നോനംശക്കൊ-
ത്തച്ചിസ്സുള്ളോരെ,യച്ച്യരെ. 5

അമ്മിക്കല്ലിന്മേൽക്കുത്തിച്ചതച്ച
ചെമ്മേ പിഴിഞ്ഞ നീർപോലെ,
കെല്പിനെയുളവാക്കും ഹവ്യവു-
മപ്പിച്ചേനഗ്നീന്ദ്രക്കേവം.

വാഴ്ത്തിപ്പാടുന്ന വിജ്ഞക്കാ നിങ്ങൾ
കീർത്തിയും പുരുവിത്തവും

---

2. അഞ്ചുമത്തുക്കീശ്വരർ—പഞ്ചജനപാലകർ.

3. ധഷ്കൌജസ്സിത്—ശത്രുക്കളെ ആക്രമിയ്ക്കുന്ന ഈ ബലം. അദ്ധനികക്കേ—ധനവാന്മാരായ ഇന്ദ്രാഗ്നികൾക്കുമാത്രം. നൽത്തണ്ണീരിന്നായ്—വൃഷ്ടിയ്ക്കു വേണ്ടി.

4. തേരോടിപ്പാൻ—യുദ്ധത്തിൽ. സ്തോത്രസേവ്യർ=സ്തോത്രങ്ങൾകൊണ്ടു സേവിയ്ക്കപ്പെടേണ്ടവർ. ദ്വിതീയാന്തപദങ്ങൾ മൂന്നും നിങ്ങളെ എന്നതിന്റെ വിശേഷണങ്ങൾ.

5. പരോക്ഷോക്തി: നരർ പ്രത്യഹം (നാൾതോറും) വർദ്ധിയ്ക്കുമല്ലോ; അതുപോലെ വർദ്ധിയ്ക്കുന്നു. അദ്വേവരെ—ഇന്ദ്രാഗ്നികളെ. അശ്വാത്മം—കുതിരയെ കിട്ടാൻ. അംശർ=അംശൻ, ഭഗൻ എന്ന രണ്ടാദിത്യന്മാർ. അച്ച്യർ=പൂജനീയർ.

നല്ലവിൻ—വാഴ്ത്തിപ്പാടുവോക്കന്നാം
നല്ലവിനി,രുപേരുമേ! 6

സൂക്തം 87.

ആത്രേയൻ ഏവയാമരുത്ത് ഋഷി; അതിജഗതി ഛന്ദസ്സ്; മരുത്തുക്കൾ ദേവത.

ഏവയാമരുത്തിന്റെ സ്തുതിവാക്യങ്ങൾ മഹാനായ, മരുത്വാനായ, വിഷ്ണുവായ ഭവാങ്കലണയട്ടെ; തുലോം യഷ്ടവ്യവും കൈകാലുകളിൽ വളകളണിഞ്ഞതും, ബലവത്തും, സ്തുതിയാൽ പ്രസാദിയ്ക്കുന്നതും, ഇളക്കിക്കൊണ്ടു വീശുന്നതുമായ ഗണത്തിലും അണയട്ടെ! 1

യാവചിലർ മഹാനോടുകൂടി ആവിർഭവിച്ചുവോ, യാവചിലർ സ്വയം അറിവോടുകൂടി ആവിർഭവിച്ചുവോ, അവരെ ഏവയാമരുത്ത് സ്തുതിയ്ക്കുന്നു: മരുത്തുക്കളേ, ഈ നിങ്ങളുടെ ആ കർമ്മോപേതമായ ബലം ആക്രമിയ്ക്കപ്പെടാവതല്ല; അതു ദാനവും മഹത്വവുമുള്ളതാകുന്നു. പർവതങ്ങൾപോലെ അധൃഷ്യരാണ്, നിങ്ങൾ! 2

വിളങ്ങുന്ന ശോഭനരായ യാവചിലർ വിപുലമായ വിണ്ണിൽനിന്നു ശ്രുവിയ്ക്കുമോ, അവർക്ക് ഏവയാമരുത്തിന്റെ സ്തുതി: ഒരേ സ്ഥാനത്തു നിവസിയ്ക്കുന്ന ഇവരെ ആരുമില്ല, ഇളക്കാൻ! ഇവർ അഗ്നികൾപോലെ സ്വയം പ്രകാശിയ്ക്കുന്നു; നദികളെ പ്രവഹിപ്പിയ്ക്കുന്നു. 3

അവർ സർവസാധാരണമായ മഹാസദസ്സിൽനിന്നു പരപ്പിൽ വീശിപ്പുറപ്പെട്ടു: ഏവയാമരുത്ത് സ്വസ്ഥാനത്തുനിന്നു സ്വയം, കൊ

---

6. നീർപോലെ—സോമരസംപോലെ ഹവ്യവും (പുരോഡാശാദി) അപ്പിച്ചേൻ. ഏവം=ഇങ്ങനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ട്. അവശിഷ്ടം പ്രത്യക്ഷകഥനം: വിജ്ഞക്ക്—ഞങ്ങൾക്ക്.

സൂക്തം 87.

1. വിഷ്ണു—ഇന്ദ്രൻ, വിഷ്ണു. ഗണം—മരുദ്ഗണം.

2. മഹാൻ—ഇന്ദ്രൻ, വിഷ്ണു.

3. വിണ്ണിൽനിന്ന്—വന്ന്. ആരുമില്ല, ഇളക്കാൻ—ഇവർ സ്വതന്ത്രരാകുന്നു.

ണ്ടുപോകുന്ന കുതിരകളോട് ചേർന്നതെപ്പോഴോ, അപ്പോൾ ആ സുഖ
വർദ്ധകരായ പ്രബലന്മാർ ഇണക്കുത്തോടേ പോരുകയായി! 4

കീഴമർത്തുന്ന, എന്നെന്നും സ്വയം പ്രകാശിയ്ക്കുന്ന, പൊൻപ
ണ്ടങ്ങളും നല്ല ആയുധങ്ങളുമുള്ള, അന്നവാന്മാരായ നിങ്ങളെ യാതൊ
ന്നലംകരിയ്ക്കുന്നുവോ, നിങ്ങളുടെ ആ ബലവത്തും വഷ്കവും ദീപ്തവും
വ്യാപ്തവുമായ വളരിരമ്പം ഏവയാമരുത്തിനെ വിറപ്പിയ്ക്കുതേ! 5

അറമില്ല, നിങ്ങളുടെ മഹിമാവിന്ന്! പ്രവൃദ്ധബലന്മാരേ,
നിങ്ങളുടെ പ്രദീപ്തമായ ബലം ഏവയാമരുത്തിനെ കാത്തരുളട്ടെ: യാ
ഗത്തിൽ, കാഴ്ചയ്ക്കിരിയ്ക്കുന്നവരാണല്ലോ, നിങ്ങൾ; അഗ്നികൾപോലെ
തിളങ്ങുന്ന ആ നിങ്ങൾ ഞങ്ങളെ നിന്ദകങ്കൾനിന്ന രക്ഷിയ്ക്കണം! 6

യാവചിലരാലാണോ, ദിഗ്വിശാലമായ അന്തരിക്ഷം പു
കൾപ്പെട്ടത്, നിഷ്പാപരായ യാവചിലർ വമ്പിച്ച കൂട്ടമായി നടകൊ
ള്ളുന്നുവോ, അഗ്നികൾപോലെ അത്യന്തം ജ്വലിയ്ക്കുന്ന ആ സുയജ്ഞ
രായ രുദ്രപുത്രന്മാർ ഏവയാമരുത്തിനെ കാത്തരുളട്ടെ! 7

മരുത്തുക്കളേ, അദ്വേഷരായ നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ സ്തോത്ര
ത്തിന്ന വന്നെത്തുവിൻ: സ്തുതിയ്ക്കുന്ന ഏവയാമരുത്തിനെറ വിളി കേൾ
ക്കുവിൻ. മഹാന്മാരേ, വിഷ്ണുവിനോട് സമാനയജ്ഞരായി പ്രശസ്തരായ
നിങ്ങൾ, തേരാളികളെന്നപോലെ, മറവിലുള്ള വിദ്വേഷികളെ പൊ
രുതിയോടിയ്ക്കുവിൻ! 8

യജനീയരേ, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ യജ്ഞത്തിൽ കാമ്യശുദ്ധി
യ്ക്കായി വന്നെത്തുവിൻ: രക്ഷസ്സടുക്കാത്ത നിങ്ങൾ ഏവയാമരുത്തി
നെറ വിളി കേൾക്കുവിൻ. മികച്ച മലകൾപോലെ വാനിൽ മേവു
ന്ന പ്രകൃഷ്ടജ്ഞനരായ നിങ്ങൾ ആ നിന്ദകന്ന ദുർദ്ധരരായിത്തീർന്നാലും! 9

അഞ്ചാം മണ്ഡലം സമാപ്തം.

---

4. മഹാസദസ്സ്—അന്തരിക്ഷം. കൊണ്ടുപോകുന്ന—വഹിയ്ക്കുന്ന. പ്ര
ബലന്മാർ—മരുത്തുക്കൾ. ഇണക്കുത്ത്—'ഞാൻ മുമ്പേ, ഞാൻ ഞാൻ മുമ്പേ' എന്ന
മത്സരം.

5. പ്രത്യക്ഷോക്തി: കീഴമർത്തുന്ന—ശത്രുക്കളെ. വളരിരമ്പം—വലിയ
ശബ്ദം.

8. പ്രത്യക്ഷോക്തി.

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY

KOTTAYAM

Cl. No. 294.1 Acc. No. 87013

This book should be returned on or before the date last stamped below.

22 DEC 2004		
23 JAN 2005		
22 FEB 2005		
24 MAR 2005		
2 JUL 2006		
31 MAR 2013		
9 MAY 2013		
9 MAR 2014		
16 DEC 2015		

If the book is not returned on due date
a fine of 20 Ps. per day will be charged

Cl. No. 294.1 Acc. No 87013
Val-R
Author വള്ളത്തോൾ. വിവ:
Title ഋഗ്വേദസംഹിത. Vol.2
Borrower's Number

294.1 87013

വള്ളത്തോൾ. വിവ:

ഋഗ്വേദസംഹിത - Vol. 2

KOTTAYAM PUBLIC LIBRARY
Call No. 294.1 Acc. No. 87013
Author വള്ളത്തോൾ, വിവ:
Title ലോകോദ്ഭവം - Vol-2

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org